

Bundel – Bestuursvergadering VrAA van 25 maart 2024

1. Agenda
 - 01_Agenda Bestuursvergadering VrAA 25 maart 2024
2. Mededelingen
3. Conceptverslag bestuursvergadering d.d. 18 december 2023
 - 03_Concept_ verslag bestuursvergadering d.d. 18 december 2023
4. Jaarstukken VrAA 2023
 - 04_Oplegnotitie Bestuursvergadering jaarverslag en jaarrekening VrAA 2023 v2.1
 - 04a_Jaarrekening – jaarverslag 2023 versie 2.1
 - 04b_VRAA_jaaroverzicht 2023
 - 04c_Risicobeheersing 2023
5. Voorstel begrotingswijzigingen VrAA 2024
 - 05_Oplegnotitie begrotingswijziging 2024
 - 05a_Begrotingswijzigingen 2024 incl. investeringen
6. Ontwerp Programmabegroting VrAA 2025–2028
 - 06_Oplegnotitie ontwerp programmabegroting 2025–2028
 - 06a_Ontwerp Programmabegroting 2025–2028 versie 2.1
7. Concept Regionaal Risicoprofiel en stavaza Beleidsplan en Dekkingsplan
 - 07_Oplegnotitie Bestuur VrAA Aanbieding conceptversie RRP hoofdlijnen RB en DP VrAA
 - 07a_RRP 2025 hoofdrapport VB 25–3–2024
 - 07b_RRP 2025 verdieping VB 25–3–2024
 - 07c_Memo op te stellen beleidsplan 2025–2028
8. Organisatiestructuur Vrijwillige brandweerposten
 - 08_Oplegnotitie Bestuur VrAA Organisatie Vrijwilligers
 - 08a_20240216 Inrichtingsdocument Organisatie Vrijwilligers 1.0
 - 08b_Verbindende analyse Programma Vrijwilligheid (Er is toekomst voor vrijwillige
9. Onderzoek aanpak verzuim en standpunt PTSS regeling
 - 09_Oplegnotitie Bestuursvergadering VrAA Onderzoek aanpak verzuim en standpunt PTSS regeling
 - 09a_Toelichting voor bestuur –VrAA 20240219 P&O
 - 09b_05 V010–2024 Brief RCDV PTSS en psychosociale ondersteuning tbv VB 18 maart
10. Rondvraag
11. Aanwijzingsbesluit leden dagelijks bestuur VrAA
 - 11_Oplegnotitie Aanwijzingsbesluit leden DB
 - 11a_Aanwijzingsbesluit dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam–Amstelland
 - 11b_Notitie II instellen dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam–Amstelland
12. Samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied
 - 12_Oplegnotitie Bestuursvergadering samenwerkingsafspraken
 - 12a_Bijlage A Samenwerkingsafspraken ketenpartners ODNZKG
 - 12b_Bijlage_ B Toelichting en leeswijzer samenwerkingsafspraken
 - 12c_Bijlage C.1 – Taakoverzicht ketenpartners
 - 12d_Bijlage C.2 – Adviesformulier vooroverleg
 - 12e_Bijlage D – Doorlooptijden vergunningprocedure
13. Actualisering FLO–regeling
 - 13_Oplegnotitie Bestuursvergadering VrAA Actualisering FLO–regeling
 - 13a_Aanvullende Rechtspositieregeling BAA FLO 2018 mrt 2024
14. Archief: besluit Vervanging VrAA 2024 inclusief handboek Vervanging (en proces)
 - 14_Oplegnotitie_bestuur_VrAA_Besluit_Vervanging_20240119_Def
 - 14a_20240119 Besluit Vervanging archiefbescheiden 2024 VrAA
 - 14b_20240119_Handboek_Vervanging_2024 VrAA_v1.0
 - 14c_20240119_Proces_Scannen_Vervanging_VrAA_v1.0
 - 14d_Advies gemeentearchivaris vervanging VrAA ondertekend 20240129
15. Archief: handboek Vernietiging (inclusief proces)
 - 15_Oplegnotitie_bestuur_VrAA_Handboek_Vernietiging_20240122_Def

15a_20240205 Handboek Selectie en Vernietigen VrAA 2024 v1.0
15b_Proces_Vernietigen_v1.0_20240201

16. Termijnagenda en overzicht acties

16_Termijnagenda en overzicht acties

17. Correspondentie en TKN lijst

17_Correspondentie- en TKN lijst

TKN1a Reactie brief Veiligheidsberaad nav VB 15 dec 2023 inzake WAS

TKN1b Kamerbrief - Naar een nieuwe toekomst voor waarschuwing en alarmering

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Agenda vergadering bestuur VrAA

Datum : Maandag 25 maart 2024

Tijd : 14:00 – 15:30 uur

Locatie : Stadhuis Amsterdam, Piet Nak zaal (begane grond)

Opening

1. Agenda
2. Mededelingen
3. Concept verslag bestuursvergadering d.d. 18 december 2023

Ter bespreking

4. Jaarstukken VrAA 2023
5. Voorstel begrotingswijzigingen VrAA 2024
6. Ontwerp Programmabegroting VrAA 2025-2028
7. Concept Regionaal Risicoprofiel en stavaza Beleidsplan en Dekkingsplan
8. Organisatiestructuur Vrijwillige brandweerposten
9. Onderzoek aanpak verzuim en standpunt PTSS regeling
10. Rondvraag

Stille procedure¹

11. Aanwijzingsbesluit leden dagelijks bestuur VrAA
12. Samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied
13. Actualisering FLO-regeling
14. Archief: besluit Vervanging VrAA 2024 inclusief handboek Vervanging (en proces)
15. Archief: handboek Vernietiging (inclusief proces)
16. Termijnagenda en overzicht acties
17. Correspondentie en TKN lijst

Sluiting

¹ De onderwerpen die de stille procedure volgen worden zonder nadere toelichting tijdens de vergadering vastgesteld of voor kennisgeving aangenomen, tenzij één of meer leden voorafgaand aan de vergadering alsnog om bespreking of toelichting van het onderwerp vraagt.

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50

informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

CONCEPT VERSLAG BESTUURSVERGADERING

18 december 2023

Stadhuis Amsterdam – Piet Nakzaal (14.00 – 15.30 uur)

Leden:	Mw. F. Halsema (burgemeester Amsterdam, voorzitter), dhr. T.R. Poppens (burgemeester Amstelveen, plv. voorzitter), dhr. P. Heiligers (burgemeester Uithoorn), dhr. G.E. Oude Kotte (burgemeester Aalsmeer); dhr. E. Boog (burgemeester Diemen);
Adviseurs:	dhr. T. van Lieshout (Brandweercommandant/directeur Veiligheidsregio), dhr. A. van Dijk (Sectormanager Brandweezorg), mw. J. Sylvester (Dijkgraaf Waterschap AGV), dhr. P. Holla (politie), dhr. P. van Rossum (directeur OOV gemeente Amsterdam), dhr. E. Fazzi (Defensie), dhr. J. Steenbrink (plv. hoofdofficier), mw. C. Westra (VrAA), mw. M. de Boo (VrAA), dhr. M. Gülseven (VrAA) en mw. S. Barsom (VrAA – verslag).
Afwezig:	mw. J. Langenacker (burgemeester Ouder-Amstel), mw. A. van der Hulst (DPG), mw. M. Mateyo (Rijkshavenmeester Amsterdam-Noordzeekanaal);
Gasten:	dhr. J. van Kemenade (Provincie Noord-Holland), mw. M. Fan (VrAA), dhr. M. Noijen (VrAA), dhr. R. Welling (Trainee MRA), mw. Y. Sinke (Trainee MRA) en dhr. D. Cordemeijer (Politie).

Opening

Burgemeester Poppens zit de vergadering voor en heet de aanwezigen welkom.

1. Agenda

Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

2. Mededelingen

- Mevrouw Westra deelt mede dat in 2024 het 150 jaar geleden is dat Brandweer Amsterdam als beroepskorps is ontstaan. Volgend jaar wordt stilgestaan bij deze mijlpaal. Dit wordt gedaan o.a. met het maken van een aantal (beeld)podcasts, het maken van een AR wandeling door Amsterdam (voor bewoners, bezoekers), een aantal mooie opendagen/activiteiten op de kazernes en een (groots) feest voor collega's (+ partners) en oud collega's.
- De heer Van Lieshout geeft een toelichting op het interview dat hij heeft gegeven aan Zembla over het onderwerp PTSS.
- Er vindt een korte terugblik plaats naar de landelijke overleggen (Veiligheidsberaad en BAC IV).

3. Concept verslag bestuursvergadering d.d. 2 oktober 2023

Het bestuur stelt het conceptverslag vast zonder de later toegevoegde zin. In de vergadering van 2 oktober is afgesproken dat de verschillende financiële structuren (VrAA en Gemeente Amsterdam) naast elkaar worden gelegd en met elkaar wordt besproken hoe de knelpunten (als het gaat om de aanlevertermijnen richting de Provincie) voor volgend jaar opgelost worden (**actie**).

N.a.v. het verslag geeft mevrouw Sylvester aan dat het waterschap graag concreet invulling geeft aan het aanbod om bestuurders en adviseurs VRAA uit te nodigen. De suggestie wordt gedaan om op een locatie van het waterschap te vergaderen en te combineren met een werkbezoek van een half uur (**actie**).

3a. Opbrengsten heisessie d.d. 8 december 2023

De VRAA neemt de actiepunten (inclusief die over bovenregionale samenwerking) op in de uitvoeringsagenda (beleidsplan) voor de komende jaren. Voor de zomer worden deze actiepunten als voorgenomen beleidsambities besproken in de colleges en ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden (**actie**).

4. Wijziging Gemeenschappelijke Regeling VRAA

Burgemeester Boog doet de suggestie om in het document 'Uitwerking wijzigingen Wgr in concept GR VRAA 2024' het woord 'misstanden' te vervangen door 'bestuursvoering' (**actie**).

Mevrouw Westra doet de check of het noodzakelijk is om het voorstel over het DB ook langs de raden te brengen en of de gestelde termijnen dan nog wel gehaald worden (**actie**).

Het bestuur stemt in met de voorgenomen wijzigingen van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en bijhorende Memorie van Toelichting, legt de gewijzigde concept Gemeenschappelijke regeling en bijhorende bijlagen, via de colleges van B&W, aan de raden van de deelnemende gemeenten voor zienswijze (art. 1 lid 3 Wgr) en neemt kennis van de 'Notitie instellen dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland'.

5. Procesvoorstel geactualiseerd Regionaal Risicoprofiel, Beleidsplan, Dekkingsplan en Crisisplan

De heer Van Lieshout neemt de bestuurders mee in het procesvoorstel.

Het bestuur neemt kennis van de planning om de vier wettelijke plannen (Regionaal Risicoprofiel, Beleidsplan VRAA, Dekkingsplan en Crisisplan) eind 2024 gezamenlijk vast te stellen. Wettelijk dienen de vier plannen op 1 januari 2025 van kracht te zijn.

Het bestuur stemt in met het voorstel om bij de zes gemeenteraden bijeenkomsten te beleggen om de vier wettelijke plannen toe te lichten en te bespreken.

6. Regionale Evenementenkalender 2024

Burgemeester Halsema geeft een toelichting op de Amsterdamse kalender.

Het bestuur stemt in met de evenementenkalender van 2024 voor de grote evenementen in de regio Amsterdam-Amstelland, stemt in met de categorisering en knelpuntenperioden en stemt in met de regionale uitgangspunten voor evenementen in 2024.

7. Protocol Interregionaal Beleidsteam

Burgemeester Poppens geeft een toelichting op het protocol.
Het bestuur stemt in met het protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT).

8. Bestuurlijke update Cybergevolgbestrijding door BM Heiliegiers

Burgemeester Heiliegiers geeft een update over de onderwerpen Digitale veiligheid en cybergevolgbestrijding. Er zal nog een ambtelijke verkenning plaatsvinden om ook de link te maken met het waterschap. Hij vraagt daarnaast aandacht voor de dreiging van cyberincidenten binnen gemeenten en roept op om gebruik te maken van de oefeningen die worden aangeboden vanuit de informatiebeveiligingsdienst (IBD). Het bestuur neemt kennis van de stand van zaken op het gebied van digitale veiligheid en cybergevolgbestrijding.

9. Bestuurlijke 8-maands rapportage 2023 VrAA

Burgemeester Heiliegiers geeft aan dat als het bestuur nog invloed wil uitoefenen n.a.v. de rapportages, de cyclus korter moet zijn.
De heer Van Lieshout licht toe dat het P&C proces binnen de VrAA in afstemming met de gemeenten opnieuw dient te worden ingericht. Een 8 maands-rapportage in december is te laat om als bestuur nog te kunnen sturen.

Burgemeester Poppens geeft aan dat er eind dit jaar een onderschrijding dreigt en vraagt hoe zich dat verhoudt tot de meerjarige (extra) financiering. Gemeenten hebben hun bijdrage al verhoogd en zullen dit niet goed kunnen rijmen met deze onderschrijding.

De heer Gülseven geeft aan dat de incidentele baten (€5,1 miljoen) de voornaamste oorzaak van het positieve resultaat zijn. Het resultaat zonder onttrekking uit de algemene reserve is €363k. Zonder de incidentele baten van Amsterdam van €5,1 miljoen, was ons resultaat €4,7 miljoen negatief. Grootste oorzaken zijn loonkosten door cao-ontwikkeling en energielasten. De opbouw van de €5,1 miljoen is; €2,3 mln. niet toegewend no-regretbudget 2023, 0,9 mln. energiecompensatie en €1,9 mln. cao compensatie. Het no-regretpakket omvat noodzakelijke acties waarvoor nu geen of deels middelen zijn. Eén van de meest prangende voorbeelden is het opleiden van een extra blikkie om de paraatheid te kunnen garanderen en de toekomstige uitstroom op te vangen. Vanaf volgend jaar kunnen we hiermee starten en gaan dan ook extra kosten maken.

Het bestuur neemt kennis van de 8-maandsrapportage 2023 VrAA.

10. Presentatie over paraatheid en verzuim door Alfred van Dijk

De heer Van Dijk neemt het bestuur mee in de stand van zaken rondom paraatheid en verzuim. Er wordt inzicht gegeven in de verzuimontwikkeling van de afgelopen jaren waarin een verschuiving heeft plaatsgevonden van verzuimbeleid naar gezondheidsbeleid. Hoewel het nog steeds gaat om een hoog percentage verzuim, is er wel sprake van een lichte daling van het percentage. Er wordt een toelichting gegeven

op hoe de inzet van paraatheid vanaf 2024 e.v. verhoogd zal worden voor zowel de beroeps als de vrijwilligers.

Mevrouw Westra geeft aan dat vorige week MRA trainees hun advies voor vrijwilligerswerving hebben gepresenteerd. De resultaten bestaan o.a. uit een uitgebreide analyse van de demografieën rondom de kazernes. Hiervan zijn infographics per kaserna gemaakt. De infographics zullen met het bestuur worden gedeeld (**actie**).

Burgemeester Poppens doet de suggestie om ook de burgemeesters te gebruiken in de voorlichting over het vrijwilligerschap richting de MKB'ers met medewerkers die vrijwilliger zijn.

11. Rondvraag

- Burgemeester Poppens vraagt om een toelichting van het aantal COVID gevallen. Mevrouw van der Hulst zal gevraagd worden om het bestuur hierover te informeren (**actie**).

Stille procedure

Er zijn geen verzoeken binnengekomen om de agendapunten onder de stille procedure te bespreken. De agendapunten 10 t/m 17 worden gehamerd en akkoord bevonden.

12. Privacy beleid VrAA

Het bestuur neemt kennis van het Actieplan privacy 2023 en stemt in met het privacy-beleid voor de VrAA.

13. Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme

Het bestuur neemt kennis van het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme en brengt de planvorming binnen de VrAA in overeenstemming met dit Landelijk Crisisplan.

14. Rechtmatigheidsverantwoording

Het bestuur stemt in met een verantwoordingsgrens van 1% in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.

15. Selectielijst archief VrAA 2023

Het bestuur stelt de Selectielijst VrAA 2023 waarin de bewaartermijnen voor analoge en digitale archiefbescheiden zijn opgenomen, vast.

16. Termijnagenda en overzicht acties

Het bestuur neemt kennis van de termijnagenda 2023/2024 en het overzicht van de acties.

17. Correspondentie- en TKN lijst

Het bestuur neemt kennis van de correspondentielijst en de TKN lijst.

Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

CONCEPT

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Jaarstukken VrAA 2023

Vergadering:	25 maart 2024
Ingebracht door:	Burgemeester Heiliegiers
Behandelaar:	Ruud Verwiel, Carmen Westra

Gevraagd besluit

- 1. In te stemmen** met de voorlopige jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2023 van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, met inachtneming van een voorlopig positief resultaat (inclusief mutaties reserves) van € 1,270 mln. Onder voorbehoud van mogelijke wijzigingen voortkomend uit de accountantscontrole;
- 2. In te stemmen** met de toevoeging van het resultaat (voorlopig € 1,270 miljoen) aan de algemene reserve;
- 3. In te stemmen met** het volgende proces voor verdere behandeling van de rekening:
 - De voorlopige jaarstukken 2023 vóór 1 april ter informatie aan de gemeenteraden te versturen, met de aantekening daarbij dat de jaarrekening nog niet is voorzien van een accountantsverklaring
 - De voorgenomen toevoeging van het resultaat 2023 van € 1,270 miljoen (onder voorbehoud van accountantscontrole) aan de algemene reserve, voor te leggen aan de raden van de deelnemende gemeenten voor een zienswijze
 - De definitieve vaststelling van de jaarrekening op 3 juli 2024. De jaarstukken zullen vervolgens voor 15 juli worden aangeboden aan de Provincie Noord-Holland;

Aanleiding en context

De jaarstukken dienen voor 15 juli van het volgende jaar te worden vastgesteld en aangeboden aan de Provincie op grond van artikel 34 lid 3 en 4 Wet GR.

-Oplegnotitie-

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Algemeen

Het voorlopige resultaat (voor accountantscontrole) van de VrAA bedraagt over 2023 € 1,270 mln positief.

bedragen x€ 1.000

VrAA	Rekening 2022	Actualisatie 2023	Rekening 2023	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel	443	389	410	21
3.6 huren	150	112	82	30-
3.8 Overige goederen en diensten	4.151	4.080	4.285	205
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	9.968	12.611	12.611	0-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	88.421	92.344	95.236	2.892
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.250	1.250	1.250	-
5.1 Rente	22	-	179	179
Totale baten	104.405	110.786	114.052	3.266
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten	69.689	77.071	74.912	2.159-
2.1 Belastingen	2	30	28	2-
3.2 Duurzame goederen	116	92	160	68
3.5.1 Ingeleend personeel	5.244	2.390	5.817	3.427
3.8 Overige goederen en diensten	22.109	26.074	24.878	1.196-
5.1 Rente	161	1.081	464	617-
7.2 Mutatie egalisatievoorzieningen kapitaallasten	2.342	530-	1.377	1.907
7.3 Afschrijvingen	6.035	7.221	6.555	666-
Totale lasten	105.699	113.429	114.191	762
Saldo van baten en lasten	1.294-	2.644-	139-	2.505
RESERVES				
Onttrekkingen	4.798	3.329	1.843	1.486-
Dotaties	2.447	685	434	251-
Mutaties in reserves	2.351	2.644	1.409	1.235-
Resultaat	1.057	-	1.270	1.270

Interpretatie van het resultaat ten opzichte van de begroting

De hogere baten van € 3,3 mln. zijn met name ontstaan door:

- Extra bijdrage van gemeente Amsterdam voor loonbijstelling van € 1,9 miljoen
- Extra bijdrage van gemeente Amsterdam voor tegemoetkoming hogere kosten energie van € 0,9 miljoen
- Rentebaten van € 0,2 miljoen
- Buitengewone baten € 0,2 miljoen.

Aan de zijde van de lasten is sprake van een overschrijding van € 0,8 mln. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Lagere salarissen en sociale lasten wegens onderbezetting personeel: € 2,2 mln.;

–Oplegnotitie–

- Hogere kosten van ingeleend personeel, mede wegens de onderbezetting op personeel: € 3,4 mln.;
- Lagere kosten van overige goeden en diensten: € 1,2 mln . Dit komt vooral door een onderschrijding op energie (€ 1,1 mln).
- Hogere kapitaallasten van € 0,6 mln. Dit betreft extra investeringen en rentestijgingen die niet via de voorzieningen kapitaallasten geëgaliseerd worden.

Interpretatie van het resultaat op structurele en incidentele posten

In dit positieve resultaat zit onder meer een eenmalige bijdrage van de gemeente Amsterdam van € 2,3 miljoen ter versteviging van het weerstandsvermogen van de VrAA. Dat betekent dat het resultaat zonder deze bijdrage negatief zou zijn geweest.

Naast de bijdrage van € 2,3 miljoen is nog een bijzondere bijdrage van € 0,9 miljoen van de gemeente Amsterdam ontvangen ter tegemoetkoming van de hoge energielasten. Deze bijdrage zal ook nog incidenteel in 2024 ontvangen worden. De VrAA gaat er vanuit dat vanaf 2025 het wegvallen van deze bijdrage gelijk loopt met de dan inmiddels lagere energiekosten.

Tot slot is in het najaar van 2023 een aanvullende loonbijstelling 2023 overeengekomen en ontvangen van € 1,9 miljoen. Deze bijdrage is structureel van karakter.

Resultaatbestemming

De risicoparagraaf bevat het meest actuele risicobeeld zoals dat nu bekend is. De VrAA zal in de komende periode dit risicobeeld actualiseren en verfijnen. Het thans bekende risicobeeld is afgezet tegen het weerstandsvermogen ultimo 2023. Op basis van de in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement geformuleerde uitgangspunten kwalificeert de verhouding na toevoeging van het resultaat 2023 op een verhoudingsgetal 1,51, zijnde ruim voldoende. Ondanks deze ruime marge achten wij het met oog op de toekomstige financiële ontwikkelingen voor gemeenten verdedigbaar de keuze van toevoegen van het resultaat 2023 aan de algemene reserve (weerstandsvermogen) te maken opdat de VrAA in staat zal zijn schommelingen in het resultaat op te vangen.

Bij de vaststelling van de jaarstukken wordt door het veiligheidsbestuur besloten over het volgende voorstel voor de bestemming van het jaarrekening resultaat:

- € 1,270 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve

Bijzonderheden in 2023

Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie

In 2023 is het inrichtingsplan voor regionale bevolkingszorg en crisiscommunicatie geïmplementeerd. De operationele wijzigingen zijn doorgevoerd. De gewijzigde afspraken zijn eind 2023 afgerond.

Mobiliteit en bereikbaarheid

In 2023 zijn er een aantal ontwikkelingen geweest op gebied van mobiliteit en bereikbaarheid. Aanpassingen in de wegenstructuur zoals de proef met de knip in de Weesperstraat en het autoluw maken van gebieden hebben effect op de bereikbaarheid en aanrijtijden van hulpdiensten. Ditzelfde is van toepassing bij ontwikkelingen als het verlagen van de snelheid in gebieden, de beperkte belastbaarheid van kades en bruggen in Amsterdam en ontwikkelingen op het gebied van woningbouw.

-Oplegnotitie-

Om hier voor de toekomst vroegtijdig op in te spelen is structurele afstemming tussen gemeenten en veiligheidsregio/ brandweer noodzakelijk.

Programma terrorismegevolgbestrijding

Voor het thema Terrorismegevolgbestrijding (TGB)/ Grof en extreem geweld (GEG) is planvorming geactualiseerd, zijn kennissessie georganiseerd en is er een oefen- en lesprogramma ontwikkeld. Op 29 maart 2023 is dit samengekomen in een grote operationele eindoefening "Pallas Athena" bij het Olympisch Stadion in Amsterdam. Aan deze oefening nam de gehele crisisorganisatie deel inclusief alle netwerkpartners.

Calamiteitencoördinator (CaCo)

De afgelopen jaren is de rol van de CaCo doorontwikkeld en zijn er landelijke afspraken gemaakt dat deze rol vanuit de veiligheidsregio moet worden ingevuld. VrAA heeft in 2023 een nieuw organisatieonderdeel tbv de CaCo's ingericht en de functie omschreven. Eind 2023 zijn de nieuw geworven CaCo's door middel van een onboarding en opleidingsprogramma gereed gemaakt om de functie uit te kunnen oefenen. Vanaf 2024 zijn de CaCo's in dienst van de veiligheidsregio en werken zij vanaf de gezamenlijke meldkamer van de brandweer, ambulance en politie.

Ziekteverzuim VrAA/BAA

Het ziekteverzuim is in 2023 (8,7%) gedaald ten opzichte van 2022 (10,3%). Het doel om het verzuim per jaar met 1% te laten dalen is behaald. Het is nog niet te voorspellen of het doel om het ziekteverzuim eind 2024 te laten dalen tot 7% gehaald kan worden. De focus lag om het langdurig verzuim in controle te krijgen. Dat is gelukt. Hoewel het verzuimpercentage langzaam afneemt, neemt de repressieve inzetbaarheid nog niet toe. In 2024 ligt de focus op het vergroten van de mentale veerkracht om verzuim te voorkomen.

Consequenties

-

Besluitvormingsroute

Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
27-02-2024	MT VrAA

Verdere behandeling

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
11-03-2024	Afstemmingsoverleg met portefeuillehouder Financiën VrAA
12-03-2024	RAO/RTAT
12-03-2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens
25-03-2024	Vergadering Bestuur VrAA

Meegezonden stukken

-Oplegnotitie-

- Concept Jaarverslag 2023 VrAA
- Jaaroverzicht VrAA 2023
- Successenoverzicht Risicobeheersing 2023

Jaarverslag en jaarrekening VrAA 2023

Auteur(s):	CIF en D&C
Datum:	14-03-2024
Versienummer:	2.1

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	22-02-2024	Versie CIF en D&C t.b.v. MT VrAA 27 februari 2024
2.0	04-03-2024	Versie CIF en D&C t.b.v. Portefeuillehouders en RAO/RTAT
2.1	14-03-2024	Versie CIF en D&C t.b.v. bestuursvergadering 25 maart 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	6
1.1	Bijzonderheden in 2023	6
1.2	Gebeurtenissen na balansdatum	7
1.3	Financiële samenvatting	7
	Jaarverslag.....	9
2.	Programma Risicobeheersing	10
2.1	Wat is het resultaat?	10
2.2	Wat heeft het gekost?	12
3.	Programma Incidentbestrijding	13
3.1	Wat is het resultaat?	13
3.2	Wat heeft het gekost?	15
4.	Programma Crisisbeheersing	16
4.1	Wat is het resultaat?	16
4.2	Wat heeft het gekost?	17
5.	Programma GHOR.....	18
5.1	Wat is het resultaat?	18
5.2	Wat heeft het gekost?	19
6.	Organisatieontwikkeling	20
6.1	Wat is het resultaat?	20
6.2	Wat heeft het gekost?	23
6.3	Overhead.....	23
6.3.1	Wat verstaan we onder overhead?	23
6.3.2	Financiële rapportage overhead	24
7.	Algemene dekkingsmiddelen.....	25
7.1	Algemene dekkingsmiddelen.....	25
7.2	Belastingen.....	25
8.	Verplichte paragrafen BBV	26
8.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
8.1.1	Weerstandsvermogen en risico's.....	26
8.1.2	Financiële kengetallen	26
8.2	Bedrijfsvoering	28
8.3	Financiering.....	29
8.3.1	Treasuryfunctie	29
8.3.2	Renterisiconorm.....	30

8.3.3	Kasgeldlimiet.....	30
8.3.4	Renteresultaat	31
8.3.5	Financiering vaste activa.....	31
8.3.6	EMU-saldo.....	31
8.4	Onderhoud kapitaalgoederen.....	33
8.5	WNT-verantwoording 2023	33
8.6	Gecorrigeerde WNT-verantwoording 2019	35
9.	Regeling CTB, opvang ontheemden Oekraïne en BDuR.....	37
9.1	Bestedingen 2023	37
9.2	Openstaande voorschotten per einde 2023	37
9.3	Verwerking openstaande posities in de balans 2023	38
	Jaarrekening	39
10.	Balans Vraa.....	40
10.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	40
10.1.1	Algemeen	40
10.1.2	Vaste activa	40
10.1.3	Vorraden	40
10.1.4	Vorderingen	40
10.1.5	Liquide middelen.....	40
10.1.6	Eigen vermogen	40
10.1.7	Voorzeningen	40
10.1.8	Vlottende passiva.....	40
10.2	Balans Vraa.....	41
10.3	Toelichting op balans Vraa.....	42
10.3.1	Vaste activa	42
10.3.2	Vorraden	43
10.3.3	Uitzettingen	44
10.3.4	Liquide middelen.....	44
10.3.5	Overlopende activa	44
10.3.6	Eigen vermogen	45
10.3.7	Voorzeningen	47
10.3.8	Vaste schuld	49
10.3.9	Vlottende schulden	49
10.3.10	Overlopende passiva.....	50
10.3.11	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen.....	50
10.3.12	Gebeurtenissen na balansdatum	51
11.	Resultatenrekening Vraa.....	52

11.1	Structureel begrotingsaldo.....	52
11.2	Toelichting baten	53
11.2.1	Algemene toelichting (afwijkingen in) baten.....	53
11.2.2	Rijksbijdragen.....	53
11.2.3	Gemeentelijke bijdragen.....	53
11.3	Toelichting lasten.....	54
11.3.1	Algemene toelichting (afwijkingen in) lasten	54
11.3.2	Kapitaallasten.....	54
11.4	Toelichting mutaties reserves.....	55
11.4.1	Onttrekkingen	55
11.4.2	Dotaties.....	56
12.	Rechtmatigheidsverantwoording.....	57
13.	Bijlagen	58
13.1	SiSa-bijlage	58
13.2	Baten en laten naar taakvelden	59
13.3	Risico analyse	60
13.4	Controle verklaring	62

1. Inleiding

Binnen onze veiligheidsregio werken zes gemeenten, brandweer, geneeskundige diensten, politie, Openbaar Ministerie en andere publieke en private (veiligheids-)partners samen aan het beheersen van risico's, brandweertzorg, hulpverlening en voorbereiding op crises. De zes gemeenten die samen de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vormen zijn Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Binnen de veiligheidsregio is de brandweer de grootste uitvoerende organisatie.

In dit jaarverslag en jaarrekening 2023 rapporteren we over onze resultaten aan de hand van de indeling van de Vraa programmabegroting: vijf hoofdstukken met onze (wettelijke) taken, prestaties en wat we hebben gedaan aan de programma's uit Buiten Gewoon Veilig; met de brandweertaken uitgesplitst in Risicobeheersing en Incidentbestrijding:

1. Risicobeheersing Veilige leefomgeving	2. Incidentbestrijding Paraatheid en slagkracht Dekkingsplan	3. Crisisbeheersing Crisisbeheersing Crisisplan	4. GHOR Beleidsplan GHOR
5. Organisatieontwikkeling Verbrede en veilige inzet, Vakmanschap en leiderschap, Informatiegestuurde veiligheid, Diverse en inclusieve organisatie, Excellente bedrijfsvoering			

1.1 Bijzonderheden in 2023

Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie

In 2023 is het inrichtingsplan voor regionale bevolkingszorg en crisiscommunicatie geïmplementeerd. De operationele wijzigingen zijn doorgevoerd. De gewijzigde afspraken zijn eind 2023 afgerond.

Mobiliteit en bereikbaarheid

In 2023 zijn er een aantal ontwikkelingen geweest op gebied van mobiliteit en bereikbaarheid. Aanpassingen in de wegenstructuur zoals de proef met de knip in de Weesperstraat en het autoluw maken van gebieden hebben effect op de bereikbaarheid en aanrijtijden van hulpdiensten. Ditzelfde is van toepassing bij ontwikkelingen als het verlagen van de maximumsnelheid in gebieden, de beperkte belastbaarheid van kades en bruggen in Amsterdam en ontwikkelingen op het gebied van woningbouw. Om hier voor de toekomst vroegtijdig op in te spelen is structurele afstemming tussen gemeenten en veiligheidsregio noodzakelijk.

Programma terrorismegevolgbestrijding

Voor het thema Terrorismegevolgbestrijding (TGB)/ Grof en extreem geweld (GEG) is planvorming geactualiseerd, zijn kennissessie georganiseerd en is er een oefen- en lesprogramma ontwikkeld. Op 29 maart 2023 is dit samengekomen in een grote operationele eindoefening "Pallas Athena" bij het Olympisch Stadion in Amsterdam. Aan deze oefening nam de gehele crisisorganisatie deel inclusief alle netwerkpartners.

Calamiteitencoördinator (CaCo)

Het afgelopen jaar is de rol van de CaCo verder doorontwikkeld. VrAA heeft in 2023 een nieuw organisatieonderdeel t.b.v. de CaCo's ingericht en de functie omschreven. Eind 2023 zijn de nieuw geworven CaCo's door middel van een onboarding en opleidingsprogramma gereed gemaakt om de functie uit te kunnen oefenen. Vanaf 2024 zullen de CaCo's in dienst zijn van de veiligheidsregio en werken zij vanaf de gezamenlijke meldkamer van de brandweer, ambulance en politie.

Ziekteverzuim VrAA/BAA

Over 2023 is de doelstelling van 1% daling per jaar behaald. Zo is het voortschrijdend verzuim in 2023 8,7% ten opzichte van 2022 10,3%. In 2023 lag de focus op het percentage langdurig verzuim te verlagen. Deze focus heeft eraan bijgedragen dat het percentage langdurig verzuim is afgenomen. In 2024 zal verder worden gewerkt om het verzuimpercentage verder omlaag te brengen volgens de doelstelling. De focus 2024 ligt op vergroten van mentale veerkracht, om verzuim te voorkomen.

1.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

1.3 Financiële samenvatting

2023

Het resultaat 2023 van de VrAA is € 1,27 miljoen. Het positieve resultaat is voornamelijk bereikt door hogere baten dan begroot van € 3,3 mln, hogere lasten van € 0,8 mln en een per saldo lagere onttrekking aan de reserves van € 1,2 mln.

Onderdeel van de € 3,3 mln hogere baten is de bijdrage van gemeente Amsterdam van € 1,9 miljoen tegemoetkoming loonkosten en € 0,9 miljoen tegemoetkoming energielasten.

De hogere lasten van € 0,8 mln betreft een per saldo nadeel van ingeleend personeel voor onderbezetting in personeel in loondienst.

De lagere onttrekking aan de reserves betreft voornamelijk de begrote onttrekking van € 1,4 mln aan de algemene reserve die in werkelijkheid, vanwege het positieve resultaat, niet heeft plaatsgevonden.

2024 en verder

De VrAA kent grote maatschappelijke opgaven en moet toekomstige, steeds complexer wordende crises het hoofd bieden. Daarnaast vraagt de modernisering van de brandweerorganisatie structureel om een grote investering in vakmanschap en leiderschap. Ook de ambities om een inclusieve organisatie te worden betekenen een structurele investering. In 2023 is de VrAA met gemeenten overeengekomen dat hiertoe vanaf 2024 het no-regretpakket beschikbaar gesteld wordt. Gezamenlijk met kostenbesparingen is de VrAA in staat om een sluitende begroting vanaf 2024 in te dienen.

Voor 2024 worden taken Bevolkingszorg overgeheveld van gemeenten naar de VrAA. Dit leidt tot een stevige mutatie van het takenpakket (financieel uitgedrukt bijna € 0,9 miljoen).

De BDuR verstrekt extra middelen met een stijgende lijn gedurende 2023 tot aan 2026, en vanaf 2026 structureel, voor versterking van crisisbeheersing en de informatievoorziening. Deze

intensivering wordt zowel in onze organisatie als de te verwachten lasten en baten vanaf 2023 verwerkt.

De te verrichten dotaties aan de voorziening verlofsparen waren een punt van zorg voor de VrAA. De nieuwe methodiek van de VrAA voor bepaling van de kosten, gezamenlijk met de BBV regelgeving, leidt ertoe dat er een dotatie is gedaan aan de voorziening verlofsparen. Jaarlijks wordt deze voorziening op basis van de beschikbare informatie en BBV regelgeving opnieuw qua hoogte beoordeeld.

Jaarverslag

2. Programma Risicobeheersing

2.1 Wat is het resultaat?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- Advies & toezicht

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024/ gewijzigd 2023
Realisatie aantal Seveso (oude BRZO) inspecties	98%	90%
Planvorming bij Seveso (oude BRZO) bedrijven up-to-date	10%	90%
Realisatie aantal geplande bedrijfsbrandweerinspecties	25%	75%
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	94%	90%

Toelichting tabel:

- *Planvorming up-to-date*: voor 10 Seveso-bedrijven moet een actueel rampbestrijdingsplan beschikbaar zijn. Voor 9 bedrijven is het plan eind 2023 niet actueel. De niet-actuele plannen zijn wel bruikbaar, maar op punten niet juist. Dit beperkt een effectieve incidentbestrijding. Alle plannen waren eind 2023 inhoudelijk grotendeels bijgewerkt naar de huidige situatie. Naar verwachting worden de plannen in februari 2024 definitief gemaakt en later in Q1 2024 gepubliceerd.
- *Realisatie bedrijfsbrandweerinspecties*: vijf bedrijven zijn aangewezen voor een bedrijfsbrandweer. Voor al deze bedrijven liep in 2023 een traject voor actualisatie van de aanwijzing. Bij één bedrijf is een bedrijfsbrandweerinspectie uitgevoerd. Voor de andere bedrijven was dit vanwege de herziening van de aanwijzing niet mogelijk. Alle bedrijven zijn wel vanuit de Seveso-wetgeving geïnspecteerd, waarbij ook zicht werd gehouden op de noodorganisatie van het bedrijf. Voor één bedrijf (GES) blijkt een aanwijzing niet meer noodzakelijk. Deze aanwijzing zal worden ingetrokken. Wanneer de aanwijsbeschikkingen zijn geactualiseerd worden weer reguliere bedrijfsbrandweerinspecties uitgevoerd.
- **(Brand) Veilig leven**
 - *Ontwikkeling van uitvoeringsplannen voor en door de beroepskazernes met activiteiten waarvan de verwachting is dat ze de meeste (brand)veiligheidswinst in het betreffend verzorgingsgebied opleveren*:
Corona en de achterstanden die daardoor opgelopen zijn in allerlei onderdelen, die nog ingehaald moeten worden, en het hoge ziekteverzuim hebben vertraging opgeleverd in het maken van de uitvoeringsplannen. Op diverse kazernes zijn wel activiteiten uitgevoerd in het kader van (brand)veilig leven. De samenwerking met de woningcorporaties is voortgezet. De campagne die in 2022 samen met een jongerenpanel gestart is voor brandveilig gedrag onder studenten is voortgezet en er zijn diverse activiteiten ondernomen. Aan het einde van het jaar is de bewustwordingscampagne gelanceerd over brandveilig gedrag, over veilig elektrisch laden, rookmelders en wat te doen bij vlam in de pan:
<https://www.brandweer.nl/amsterdam-amstelland/duimpje-omhoog-voor-een-veilige-stad/>. Deze campagne loopt door in 2024.

- *Met het convenant brandveiligheid in de zorg 2.0: 'Duurzaam werken aan brandveiligheid' continueren we een meerjarige samenwerking tussen zorginstellingen, gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en onze Veiligheidsregio:*
De samenwerking tussen de partijen verloopt goed. Er zijn in 2023 twee bijeenkomsten geweest met alle betrokkenen om met elkaar te spreken over de brandveiligheid. De kracht van het convenant zit in de samenwerking tussen alle partijen om gezamenlijk het brandveiligheidsbeswustzijn op alle niveaus binnen de instellingen te vergroten. De eerste audits zijn gehouden door het bevoegd gezag, een audit maakt onderdeel uit van de risicogerichte manier van samenwerken. De brandweer wordt geregeld om advies gevraagd.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- *Vraa is voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet¹:*
Het project is conform planning verlopen. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 inwerking getreden. Op 2 januari 2024 is het zaakstelsel live gegaan. Opdrachten kunnen via de samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet binnengehaald worden.
- *We ontwikkelen onze kennis en kunde op het onderdeel ondergrondse bouwwerken:*
Veel ondergrondse bouwwerken zijn geïdentificeerd en zichtbaar gemaakt op een kaart als onderdeel van het doorlopende project ondergrondse bouwwerken. Het project loopt door in 2024, o.a. ondergrondse brandbestrijding maakt onderdeel uit van het project.
- *We ontwikkelen onze kennis op het gebied van een veilige energietransitie en benutten deze voor een effectieve incidentbestrijding:*
 - Het project data- en informatieverzameling is gestart waarbij de samenwerking wordt gezocht met netbeheerders en diverse andere stakeholders.
 - Er is een EV-trainer aangeschaft. Dit is een model van een elektrisch voertuig waarop de operationele dienst kan oefenen.
- *We verbreden en investeren in ons (veiligheids)netwerk:*
Ons (veiligheids)netwerk groeit gestaag. De thema's klimaatadaptatie en energietransitie leveren bijvoorbeeld snel een uitbreiding van het netwerk op. Ook de oefeningen met ketenpartners in het kader van de Omgevingswet en de brandweerriftoezicht zorgen voor verbreding van het netwerk. Met woningcorporaties, de gemeenten en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied continueren we de samenwerking op het veiligheidsdomein.
- *De haalbaarheid en mogelijkheden van het oprichten van een Risk Factory zijn onderzocht en ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur:*
Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en heeft opgeleverd dat er momenteel onvoldoende financiële middelen voor de Risk Factory beschikbaar zijn.

¹ Het invoeren van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld naar 1 januari 2024.

2.2 Wat heeft het gekost?

Programma Risicobeheersing	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Programma Risicobeheersing				
Lasten + dotaties aan reserves	2.595	3.743	3.403	-339

De onderschrijding op de lasten van het programma Risicobeheersing is zo goed als volledig toe te wijzen aan de onderbezetting van personeel in 2023. In de loop van 2023 zijn reeds een aantal vacatures vervuld en in 2024 verwacht de afdeling op volle sterkte te zijn en aldus te functioneren. Door de personele onderbezetting zijn ook een aantal andere kosten m.b.t. (risico)voorlichting niet gemaakt. Tegenover deze achterblijvende lasten staat een overschrijding op het ingeleende personeel, te wijten aan het tekort op de vaste formatie.

3. Programma Incidentbestrijding

Met het programma Incidentbestrijding zorgen we voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van incidentbestrijding en werken we aan de ontwikkeling naar dynamische brandweezorg; nodig om aansluiting te houden bij de ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid, stadsverdichting en –uitbreiding in onze regio. Ook bereiden we ons in dit programma voor op de brandweerinzet van de toekomst en een verbrede en veilige inzet voor onze hulpverleners.

3.1 Wat is het resultaat?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

De brandweer beoordeelt haar dekkingsprestaties bij bestreden incidenten. Dit geeft inzicht of voldaan wordt aan de prestaties, zoals weergegeven in het Dekkingsplan. De beoordeling wordt gebruikt om van te leren, cyclisch te verbeteren en verantwoording af te leggen. Op basis hiervan kan de brandweer maatregelen voorstellen om de dekking bij te stellen, of afwijkingen verklaren.

- **Snelheid**

Sinds 2022 gebruikt de Vraa bij de beoordeling van de operationele prestaties basisbrandweezorg (TS) de “nieuwe” landelijke methode Gebiedsgerichte Opkomsttijden. Met toestemming van de minister van Justitie & Veiligheid ontwikkelen we - samen met Brandweer Nederland - deze methode tot een volwaardig alternatief voor de oude normen uit het Besluit Veiligheidsregio's. BAA loopt landelijk gezien voorop in het implementeren van de nieuwe prestatie-indicatoren en bijbehorende monitoringssystematiek. Het bestuur is hierover geïnformeerd bij de bespreking en vaststelling van het Dekkingsplan 2022-2025. Voor de andere brandweereenheden (zoals hulpverleningsvoertuigen en waterongevallenwagens) zijn de regionale afspraken over operationele prestaties niet veranderd en kan op de dezelfde wijze als voorheen gerapporteerd.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024/ gewijzigd 2023
Realisatie opkomsttijd WO-voertuigen	97%	95%
Realisatie opkomsttijd HV-voertuigen	92%	95%

- **Capaciteit**

De monitoringssystematiek van het Dekkingsplan is in ontwikkeling.

- **Paraatheid**

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024/ gewijzigd 2023
Beschikbaarheid autospuiten	92,1%	95%
Beschikbaarheid redvoertuigen	92,9%	95%
Beschikbaarheid WO-voertuigen	95,3%	95%
Beschikbaarheid IBGS-voertuig	99,5%	95%
Beschikbaarheid HV-voertuig	90,8%	90%

Gelijktijdigheid incidenten autospuut	variabel	n.v.t.
Restdekking	In ontwikkeling	n.v.t.

- Beschikbaarheid van autospuiten is onder de gestelde norm van 95%. Knelpunten als krapte in de sterkte, de beschikbaarheid van vrijwilligers en de inzet van autospuiten t.b.v. oefeningen hebben invloed op het beschikbaarheidspercentage.
- De kans op gelijktijdigheid ligt in lijn met de verwachtingen zoals gepresenteerd in het dekkingsplan. De kans is per kazerne zeer variabel. Zo is de kans op een gelijktijdig incident bij kazerne Hendrik rond 25%, maar bij kazerne Driemond niet groter dan 0,5%.
- De methode voor het berekenen van de restdekking is (conform afspraak) in ontwikkeling. Is onderdeel van de ontwikkeling van de monitoringscyclus van het Dekkingsplan en de doorontwikkeling van GGO.

• **Werkdruk**

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024/ gewijzigd 2023
Totaal aantal alarmeringen autospuut	11418*	n.v.t.
Alarmeringen per taakgebied		n.v.t.
• Brand	5924	
• Hulpverlening	8685	
• Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	1208	
• Waterongevallen	618	

*Dit aantal is hoger dan het aantal incidenten die in het bijgaande jaaroverzicht staan opgenomen. Bij een incident kunnen namelijk meerdere autospuiten zijn gealarmeerd, dit verklaart het verschil.

• **Coördinatie en bijzonder optreden**

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2024/ gewijzigd 2023
Realisatie rijtijd (voorheen opkomsttijd) OvD	11:14	80%
Beschikbaarheid OvD	100%	95%
Aantal alarmeringen OvD	851	n.v.t.
Realisatie rijtijd (voorheen opkomsttijd) AGS	29:37	80%
Beschikbaarheid AGS	100%	95%
Aantal alarmeringen AGS	85	n.v.t.

- Er is nu gekozen te werken met rijdtijd i.p.v. opkomsttijd. Opkomsttijden zijn nog niet inzichtelijk.
- Genoemde tijd betreft de rijtijd i.p.v. opkomsttijd van de AGS. Prestaties lijken hiermee onder de norm. Dit wordt o.a. verklaard door het interregionale piket van de AGS en de werkwijze dat de AGS in voorkomende gevallen eerst onderzoek/ advies geeft alvorens ter plaatse te gaan. Hierdoor is de opkomsttijd hoger maar start de inzet binnen de gestelde tijden.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

Paraatheid en slagkracht:

- *Op basis van het dynamisch dekkingsplan monitoren we continu de impact van ontwikkelingen op de dekking; ontwikkelingen in de samenleving, onze veiligheidsregio of onze organisatie:*
De monitoringscyclus van het Dekkingsplan is (landelijk) nog in ontwikkeling, dit krijgt stapsgewijs al wel steeds verder vorm. Er komen inmiddels steeds meer data beschikbaar waardoor er ook steeds meer monitoring, analyse en eventuele bijsturing plaats kan vinden.
- *We sturen bij daar waar nodig; binnen het mandaat van de commandant of met instemming van het bestuur VrAA:*

Met name in de zomermaanden zijn extra capaciteitsmaatregelen ingezet, waaronder het inhuren van externen en het meer inzetten van vrijwilligers, om de paraatheid te kunnen garanderen. Onder het programma capaciteitsmaatregelen worden flexibiliseringsmaatregelen onderzocht in lijn met de ambities in het dekkingsplan (o.a. samengesteld uitrukken).

- *We voorzien aandachtsobjecten en aandachtsgebieden uit het dekkingsplan van preventieve maatregelen:*

De brandweer heeft de gesignaleerde aandachtsobjecten bezocht en de advisering aangescherpt. Bij sommige objecten worden gezamenlijk ontruimingsoefeningen gehouden. Door middel van artificial intelligence zijn veel ondergrondse objecten in kaart gebracht. Dit maakt onderdeel uit van het project ondergrondse bouwwerken dat doorloopt in 2024 en waarbinnen onder andere ook de inzetprocedures, tactiek en techniek van repressief optreden in zal worden bepaald.

3.2 Wat heeft het gekost?

Programma Incidentbestrijding	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Programma Incidentbestrijding				
Lasten + dotaties aan reserves	53.112	58.847	57.567	-1.280

De afwijkingen bestaan uit:

- Lagere lasten door onderbesteding op salarissen door vacatureruimte, afwijkingen in formatie vs. bezetting en een hogere uitstroom bij de repressieve dienst. De lagere lasten op deze post worden deels tenietgedaan doordat deze tekorten op de formatie leiden tot hogere lasten voor overwerk;
- Lagere lasten voor overige goederen en diensten, welke voornamelijk verklaarbaar zijn door het uitblijven van ruimte in de personeelsrooster voor opleiden en oefenen, de kosten voor het opleiden en oefenplan inclusief de stafopleidingsbudgetten vallen substantieel lager uit dan begroot;
- Tegenover de lagere lasten is er één post waarop wordt overschreden, te weten ingeleend personeel. Om de paraatheid te kunnen garanderen is, conform de prestatie indicatoren tijdig bijgestuurd door capaciteitsmaatregelen, waaronder inhuur.

4. Programma Crisisbeheersing

Met het programma Crisisbeheersing werken we de komende jaren aan een stevige basis en een toekomstbestendige crisisbeheersing in onze regio.

4.1 Wat is het resultaat?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- *Risicobeheersing – VrAA heeft zicht op de generieke en specifieke risico's voor de veiligheidsregio en onderneemt actie om prioritaire risico's te reduceren:*
 - De projectgroep is gestart met het actualiseren van het Regionaal Risico Profiel. Bespreking van het eerste concept in het Bestuur VrAA staat gepland voor maart 2024.
- *Voorbereiding – VrAA is door middel van een parate crisisorganisatie op functieniveau, teamniveau en organisatieniveau voorbereid op generieke en regio specifieke effecten van incidenten en crises:*
 - Algemene planvorming en informatie tijdens een incident is beschikbaar. Handzame risico specifieke informatie en calamiteitenplannen zijn is voor steeds meer risico's beschikbaar. Hier is nog onvoldoende capaciteit voor. Een continue doorontwikkeling vindt plaats over de wijze waarop planvorming op een effectieve manier aangeboden kan worden aan de crisisfunctionarissen.
 - Voor alle multidisciplinaire piketfuncties is een dekkend piketrooster beschikbaar.
 - De MOTO-activiteiten zijn voornamelijk gericht op het team en de functionarissen van leiding & coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Onze wens is dat we in de toekomst de individuele leerwensen van de crisisfunctionarissen nog meer faciliteren met het MOTO-programma.
- *Uitvoering – VrAA pakt een incident of crisis doelmatig en in aansluiting op de omgeving aan:*
 - Relevante piketfunctionarissen hebben een actueel beeld van het incident en de incidentbestrijding.
 - Uit de evaluatie van afgelopen GRIP-incidenten blijkt dat de aansturing en coördinatie van het CoPI efficiënt en doelmatig gebeurt.
 - Uit de evaluatie van afgelopen GRIP-incidenten blijkt dat zowel de crisisorganisatie als de partners in hun informatiebehoefte konden voorzien vanuit de informatie die tijdens het incident beschikbaar gemaakt is vanuit de multidisciplinaire Informatiemanagementsectie.
 - Bij afschaling naar GRIP0 worden in de multidisciplinaire crisisteams de doorlopende acties besproken voor de overdracht naar de nafase-organisatie.
- *Verantwoorden, leren en bijstellen – VrAA verantwoordt zich over de multidisciplinaire taakuitvoering, leert van oefeningen en operationele inzetten en stelt indien nodig de voorbereiding en de aanpak bij:*
 - Alle GRIP-incidenten (12) van dit jaar zijn multidisciplinair geëvalueerd. De evaluatieverslagen worden gedeeld ter verdere verspreiding met kolomvertegenwoordigers en beschikbaar gesteld aan alle crisisfunctionarissen door opname in CrisisConnect.
 - Eventuele aandachtspunten worden verwerkt in het Multidisciplinaire Opleiden Trainen en Oefenen (MOTO)-programma. Waar relevant zijn de punten besproken met de

multidisciplinaire piketfunctionarissen en zoveel mogelijk verwerkt in de beschikbare planvorming.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- *Implementeren netwerkmanagement* – Het netwerk van relevante stakeholders is in beeld. In het platform met de stakeholders is er samenwerking met een verbinding tussen de algemene- en functionele keten.
 - De thema's Industrie & cyber en Verkeer & vervoer zijn afgerond.
 - Het thema gezondheid wordt uitgewerkt. Het thema Continuïteit & weerbaarheid is in voorbereiding
 - Naast de thema's wordt ook meer structureel vormgegeven aan het netwerk met crisispartners (binnen Vraa en NW4)
 - Van crisispartners leggen we naast contactgegevens ook de belangrijkste afspraken vast in zgn. partnerprofielen.
- *Verbeteren kwaliteitscyclus – er is een kwaliteitscyclus opgezet voor de multidisciplinaire crisisorganisatie:*
 - Vier van de zeven deelonderwerpen (Eigenaarschap bij de piketfunctionarissen, Evalueren van incidenten, Intervisie en Digitale leermethoden) zijn op voldoende niveau.
 - Voor Intervisie is opgezet, maar gebleken is dat deze werkwijze niet goed bij de doelgroep past en besloten is in deze vorm niet verder te gaan. Voor 2024 wordt onderzocht hoe dit ingevuld kan worden.
 - Drie onderwerpen lopen nog door in 2024.
- *Laagdrempelige inzet crisisorganisatie – De crisisorganisatie wordt benut bij dreigingen/ in voorbereiding op crises:*

De crisisorganisatie wordt ingezet bij (de voorbereiding van) evenementen en dreigingen. Het afgelopen jaar is dat op verschillende momenten gedaan. De lessen hiervan nemen we komend jaar mee in de doorontwikkeling van het nieuwe Crisisplan.

4.2 Wat heeft het gekost?

Programma Crisisbeheersing	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Programma Crisisbeheersing				
Lasten + dotaties aan reserves	1.613	2.859	2.264	-595

De afwijking betreft de formatie van Crisisbeheersing, die in de begroting 2023 is uitgebreid met 10 fte, maar waar de bezetting (realisatie 2023) lager is dan de formatie (begroting 2023). De extra salarislasten worden door extra middelen uit BDuR gelden gedekt. De salarislasten vallen daardoor lager uit dan begroot. Door de lage bezetting konden bovendien de gewenste opleidingen en/of oefeningen niet georganiseerd worden en werd personeel ingehuurd.

5. Programma GHOR

Met het programma GHOR bevorderen we de continuïteit van zorg bij een (dreigende) crisis en bij grootschalige evenementen.

5.1 Wat is het resultaat?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- *Risicobeheersing: GHOR signaleert, adviseert en activeert stakeholders om de kans of het effect van de risico's te reduceren:*
 - De contacten met de zorginstellingen worden, oa via het zorgrisicoprofiel, weer goed aangehaald. Ook vanuit de advisering op evenementen is het contact met oa de ziekenhuizen verbeterd.
- *Vorbereiding: De GHOR beschikt over een parate crisisorganisatie op functie-, team- en organisatie niveau. De GHOR adviseert rond evenementen t.b.v. vergunningverlener:*
 - Momenteel is het proces gestart om één van de openstaande formatieplaatsen binnen de GHOR te gaan invullen.
 - Mbt evenementen is de nieuwe regionale evenementenkalender voor 2024 vastgesteld, met enkele zorgen vanuit de zorgketen. Vanuit de GHOR blijft hier aandacht voor en zorgen we voor tijdige afstemming met onze zorgpartners.
- *Uitvoering: De GHOR beschikt over een voldoende opgeleide en getrainde piketorganisatie en beschikt over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident en (dreigende) crisis en deelt de benodigde informatie met betrokken partners:*
 - In de loop van het jaar zijn er steeds wisselingen gaande in de piketpoules, waardoor ook hier enkele vacatures voor open staan, oa bij de HIN en ACGZ groep en we permanent werven voor de andere functies (HON en OVDG). In ieder geval is het rooster steeds gevuld en zijn alle diensten gedekt.
- *Verantwoorden, leren en bijstellen: GHOR kent een kwaliteitssysteem met kwaliteitscyclus. De GHOR leert van oefeningen en operationele inzetten (evenementen, incidenten en crises) en stelt indien nodig de voorbereiding en de aanpak bij:*
 - In 2023 hebben we gewerkt met een verbeteractieplanning op basis van inzetten en evaluaties. Ook in 2024 werken we hier verder mee.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- *Er is een vernieuwd beleid: zorgcontinuïteit in de keten post-Corona:*
 - De landelijke visie op Ketencontinuïteit van Zorg is vastgesteld. Uitwerking voor onze ROAZ regio volgt, dit doen we samen met de andere GHOR-bureau's in ons ROAZ-gebied. Een van de onderdelen is het opstellen van het Zorgrisicoprofiel voor onze regio
- *Er is gestart met een zorgrisicoprofiel (gebaseerd op het regionale risicoprofiel gekoppeld aan de voorbereiding van zorginstellingen), waarmee inzicht kan worden verkregen in de grenzen van de zorgcontinuïteit:*
 - Het project Zorgrisicoprofiel loopt goed. De eerste contacten met de verschillende zorginstellingen in de regio zijn gelegd en de insteek van het project wordt met enthousiasme ontvangen.

5.2 Wat heeft het gekost?

Programma GHOR	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Programma GHOR				
Lasten + dotaties aan reserves	2.561	2.933	2.980	47

De afwijking is zeer beperkt en betreft enigszins hogere incidentele prestaties die de GHOR gedurende 2023 geleverd heeft.

6. Organisatieontwikkeling

In dit laatste hoofdstuk over de ontwikkeling van onze organisatie komen de programma's Verbrede en veilige inzet, Vakmanschap en leiderschap, Informatiegestuurde veiligheid, Diverse en inclusieve organisatie en Excellente bedrijfsvoering uit het Beleidsplan 'Buiten Gewoon Veilig' samen.

We dragen met de uitvoering van de programma's bij aan een optimale ondersteuning van onze primaire processen, onze medewerkers (beroeps en vrijwilligers) en managers.

6.1 Wat is het resultaat?

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

Verbrede en veilige inzet:

- *Het reguliere verzuimpercentage van VrAA is binnen 3 jaar van 10,7% naar 7% verlaagd:*
 - Over 2023 is de doelstelling van 1% daling van het ziekteverzuim per jaar behaald. Zo is het voortschrijdend verzuim in 2023 8,7% ten opzichte van 2022 10.3%.
- *Ontwikkeling en uitvoering programma mentale weerbaarheid en suicide preventie, inclusief mentale check-up (naast de fysieke test):*
 - Ten aanzien van het preventie programma 'mentale veerkracht en Suicide preventie' hebben alle collega's workshops gevolgd in 2023. In 2024 zijn er herhaal- en verdiepende workshops gepland.
 - Tevens zijn verwantenavonden georganiseerd in juni en oktober.
 - Een versterkte samenwerking tussen de arbodienst, organisatie en ondernemingsraad is bewerkstelligd, zo is er in 2023 intensief afstemming geweest, in wisselende samenstelling, om zicht te blijven houden op signalen, samenwerking en mentale ondersteuning.
- *Risico-inventarisaties en -actualisaties (RI&E's) van de brandweerorganisatie zijn geactualiseerd en blijvend actueel:*
 - In 2023 zijn acht verschillende RI&E's inclusief plan van aanpak zijn opgesteld en gekoppeld aan een eigenaar-/lijnverantwoordelijke.

Vakmanschap en leiderschap:

- *Leiderschapstraining met een onderdeel over inclusief gedrag aan alle bevelvoerders:*
 - Het leiderschapsprogramma is verlopen zoals gepland.
- *Ontwikkeling en uitrol leiderschapsprogramma met een onderdeel over inclusief gedrag voor management (MT VrAA en 2^e managementlaag) en officieren:*
 - Alle leidinggevendenden hebben deelgenomen aan het leiderschapsprogramma. Verbetering van management vaardigheden en het algemene management. Het betreft een continu proces.

Informatiegestuurde veiligheid

- *Digitale VIK omgeving is uitgebreid met data van en voor partners en het beheer ervan is ingeregeld:*
 - De VIK omgeving bevat data van en voor partners over de belangrijkste voorspelbare gebeurtenissen en voorzienbare risico's.
 - Het beheer is ingeregeld. Vanaf Q1 2024 wordt deze rol verder opgepakt door de CaCo's.

- *Fysieke VIK ruimte en bemensing is gerealiseerd:*
 - De digitale en fysieke VIK omgeving, inclusief de juiste samenwerking is gerealiseerd en afgerond.
- *Samenwerking met NW4 en landelijk Knooppunt Coördinatie Regio's Rijk (KCR2) is verder vormgegeven:*
 - Er is in NW4 verband samengewerkt.
 - Landelijk werkt VrAA mee aan het versterken van de informatiepositie en het inrichten van KCR2. Dit wordt in de komende jaren gecontinueerd.
- *Een nieuw team van calamiteitencoördinatoren (CaCo's) is in dienst van de VrAA en vanaf 1 januari 2024 24/7 operationeel op de meldkamer:*
 - Het team van CaCo's (9fte) is geworven en op sterkte. Zij zijn vanaf 1 januari 2024, 24/7 operationeel op de meldkamer.

Diverse en inclusieve organisatie

- Alle medewerkers die een rol hebben in de werving en selectie en (training/opleiding) van nieuwe medewerkers hebben de training gericht op diversiteit en inclusie gevolgd.

Excellente bedrijfsvoering

- *Informatiegestuurd werken:*
 - *medewerkers hebben een basisvaardighedentraining en/of een gevorderdentraining op het gebied van project-, programma- en/of procesmanagement volbracht:*
 - Projectmatig werken en coaching op projecten wordt op dit moment niet structureel uitgevoerd.
 - Er wordt gekeken naar het invoeren van Agile /Scum (achtige) werkwijze. Dit is gestart met een pilot op een instroom proces.
 - *kennisgroep van projectmanagers en procesverbeteraars voor delen en toepassen van kennis is operationeel:*
 - LEAN basis trainingen worden goed bezocht en voor 2024 worden er nieuwe momenten ingepland en opgenomen in Onboarding programma.
 - Door vertrek van collega's is de LEAN-capaciteit afgenomen. Aanmeldingen voor nieuwe projectmanagers en procesverbeteraars "Green belt" blijven nog uit.
 - Lean wordt steeds meer gebruikt in ontwar sessies en aanvragen voor begeleiding in ingewikkelde processen komen binnen.
 - LEAN team heeft herstart nodig in 2024.
 - Eerste start met Agile / Scrum project matig werken in pilot vorm voor verdere uitwerking in 2024 krijgt beweging.
 - *dashboards over planning, vakbekwaamheid, personeel, financiën, inzicht in projecten en motoren van verandering gerealiseerd:*
 - De dashboards zijn op operationeel, tactisch en strategisch niveau beschikbaar en deels ingericht.
- *Informatiebeveiliging:*
 - *VrAA voldoet aan de landelijke afspraken over de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)-richtlijn:*

- In 2023 is er vertraging ontstaan met de afronding en implementatie van BIO. Naar verwachting zal het in Q2 2024 volledig afgerond worden.
- BIO-compliance heeft blijvend de aandacht.
- *structurele bewaking van de informatiebeveiliging is gerealiseerd:*
 - In 2023 door een extern bureau een RedCell beveiligingsonderzoek uitgevoerd. Dit bracht een aantal aandachtspunten aan het licht die zijn doorgevoerd.
 - Er is een meerjarig bewustwordingsprogramma rond informatieveiligheid en privacy.
- *Digitalisering ondersteunende processen:*
 - *Terugkerende processen bij Bedrijfsvoering zijn tegen het licht gehouden en vastgelegd in een digitaal systeem:*
 - Alle medewerkers van de VRAA gebruiken momenteel actief Microsoft 365.
 - Microsoft 365 heeft in grote mate bijgedragen aan de efficiëntie en digitalisering van de ondersteunende processen.
 -
 - *Duurzaamheid/ emissievrije brandweer:*
 - *in alle (bedrijfsvoerings)processen houden we rekening met de duurzame opties die er zijn:*
 - Om de klimaatimpact van de bedrijfsvoering processen te beperken worden verschillende acties genomen die hieraan bijdragen. Zo zijn er diverse initiatieven die bijdragen om de uitstoot te verminderen, bijvoorbeeld het zelf opwekken van duurzame energie op diverse kazernes.
 - *ontwikkeling naar GreenOffice-VRAA verloopt conform plan:*
 - De Green Office heeft bijeenkomsten georganiseerd die bijdragen aan de verduurzaming van de organisatie en haar medewerkers.
 - Een vegetarisch cateringaanbod is als standaard ingevoerd.

6.2 Wat heeft het gekost?

Organisatieontwikkeling	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Programma Organisatieontwikkeling	43.890	40.028	40.906	877
<i>Bedrijfsvoering</i>				
Lasten + dotaties aan reserves	28.237	23.433	23.774	341
<i>Directie & Communicatie (incl. I&I)</i>				
Lasten + dotaties aan reserves	4.291	6.940	6.708	-232
<i>Projecten</i>				
Lasten + dotaties aan reserves	1.862	884	1.464	580
<i>FLO</i>				
Lasten + dotaties aan reserves	9.500	8.771	8.961	189

De hogere realisatie van lasten wordt vooral veroorzaakt door een negatieve balans van lagere kosten van personeel in loondienst en hogere kosten van inhuur.

6.3 Overhead

Het doel van het overzicht overhead is om het bestuur op eenvoudige en eenduidige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven. In de programma's zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

6.3.1 Wat verstaan we onder overhead?

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is door de commissie BBV een definitie van overhead geïntroduceerd: "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces". Volgens de verdere uitwerking over de toepassing van de definitie in de praktijk bestaat overhead, naast de ondersteunende PIOFACH-functies ook uit alle leidinggevende in het primaire proces, bestuursadvisering en management ondersteuning.

6.3.2 Financiële rapportage overhead

De overhead van de VrAA bedraagt in 2023 € 20,261 miljoen, wat op de totale lasten van € 114,625 miljoen (inclusief dotaties aan reserves) gelijk is aan 17,7%. In de huidige programma begroting maakt overhead onderdeel uit van Organisatieontwikkeling.

7. Algemene dekkingsmiddelen

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking
<i>Bedragen x€ 1.000</i>				
Rijksbijdragen	9.968	12.611	12.611	0-
<i>Rijksbijdragen (basis)</i>	9.671	12.436	12.436	-
<i>Incidentele bijdrage eerste opvang ontheemden O</i>	122	-	-	-
<i>Bijzondere bijdrage CBRN risico's</i>	175	175	175	-
Gemeentelijke bijdrage	88.421	92.344	95.236	2.892
Bijzondere bijdragen interregionale samenwerking	1.250	1.250	1.250	-
Bijdragen Rijk, Gemeenten+VR Kennemerland	99.639	106.205	109.097	2.892
Belastingen	2	30	28	2-
	99.637	106.175	109.069	2.894

De afgerond € 2,9 miljoen extra ontvangen bijdragen betreffen extra bijdragen van gemeente Amsterdam voor aanvullende loonbijstelling van ruim € 1,9 mln, de tegemoetkoming in energielasten van € 0,9 mln en een hogere maatwerkbijdrage dan begroot van bijna € 0,1 mln.

7.2 Belastingen

De Vennootschapsbelasting wordt in de huidige systematiek ook onder de Algemene Dekkingsmiddelen (als negatieve post) verantwoord. Er wordt telkens € 30k begroot aan Vennootschapsbelasting. De belasting is voornamelijk gekoppeld aan opbrengsten en winst van BOCAS opleidingen. De realisatie 2023 was afgerond € 28k

8. Verplichte paragrafen BBV²

8.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

8.1.1 Weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de notitie weerstandsvermogen van de Vraa die op 25 september 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. In de notitie weerstandsvermogen wordt voorgesteld een ratio na te streven met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Ultimo 2023 is de ratio weerstandsvermogen gestegen naar 1,5. Dit komt vooral door de extra bijdrage voor versterking van de algemene reserve van de gemeente Amsterdam. De algemene reserve staat einde 2023 op € 10,25 mln. De benodigde capaciteit op basis van een risico analyse is € 6,78 mln. De risico analyse is opgenomen in de bijlage.

bedragen x € 1.000		
Verwachte stand	per 31-12-2022	per 31-12-2023
Beschikbare weerstandscapaciteit (=algemene reserve Vraa)*	8.977	10.248
Benodigde weerstandscapaciteit (=totaal aantal risico's)	6.953	6.781
Ratio	1,29	1,51

*) na resultaatbestemming

8.1.2 Financiële kengetallen

In het BBV Wijzigingsbesluit van 15 mei 2015 is in artikel 11 een nieuw onderdeel over (financiële) kengetallen toegevoegd. Het opnemen van kengetallen in de begroting en rekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten, de raad en besturen van openbare lichamen in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende de aspecten die het bestuur en de gemeenteraden in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Voor veiligheidsregio's zijn de volgende kengetallen relevant:

- Netto schuldquote;
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- Solvabiliteitsratio;
- Structurele exploitatieruimte.

² Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2022	Gewijzigd 2023	Rekening 2023
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	36,0%	36,4%	33,0%
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	36,0%	36,4%	33,0%
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	20.823	25.278	17.767
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.			
	31.803	13.000	15.656
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	5.376	5.500	7.100
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	16.866	1.526	1.575
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	42	250	35
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	3.481	1.675	1.326
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	104.404	110.785	114.052

De twee kengetallen 'netto schuldquote' en de 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' zijn voor Vraa identiek aangezien zij geen leningen aan derden verstrekt. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de veiligheidsregio ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De netto schuldquote (en ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) van de veiligheidsregio voor de rekening 2022, actualisatie 2023 en rekening 2023 zijn respectievelijk 36,0%, 36,4% en 33,0%. In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (de quote is <100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio liggen ruim binnen de normen van de VNG.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van veiligheidsregio.

De solvabiliteitsratio's van de veiligheidsregio voor de rekening 2022, gewijzigde begroting 2023 en rekening 2023 zijn respectievelijk 21,8%, 22,5% en 25,8%. In de VNG-uitgave 'Houdbare

Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. Het percentage van de veiligheidsregio in de rekening 2023 ligt tussen de 20% en 30% en is daarmee volgens de norm van de VNG aan de lage kant, maar nog niet onvoldoende.

Omschrijving kengetal	Rekening 2022	Gewijzigd 2023	Rekening 2023
Solvabiliteitsratio A/B*100%	21,8%	22,5%	25,8%
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	22.942	20.298	22.804
B. Een raming van het totaal van de passiva.	105.101	90.196	88.293

Structurele exploitatieruimte

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2022	Gewijzigd 2023	Rekening 2023
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	-4,1%	-3,9%	-1,2%
A. Structurele lasten = (het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	105.339	113.429	114.191
B. Structurele baten = (het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	100.660	108.485	111.752
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	2.264	434	434
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	2.627	1.021	1.530
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	104.404	110.785	114.052

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de optelsom van het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De ratio's structurele exploitatieruimte van de veiligheidsregio voor de rekening 2022, gewijzigde begroting 2023 en rekening 2023 zijn respectievelijk -4,1%, -3,9% en -1,2%. Dit betekent dat de structurele baten in 2023 niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit is een zorgelijke situatie, die reeds met het bestuur is gedeeld.

8.2 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren evenals de sturing en beheersing daarvan (Artikel 14 BBV). In de onderstaande

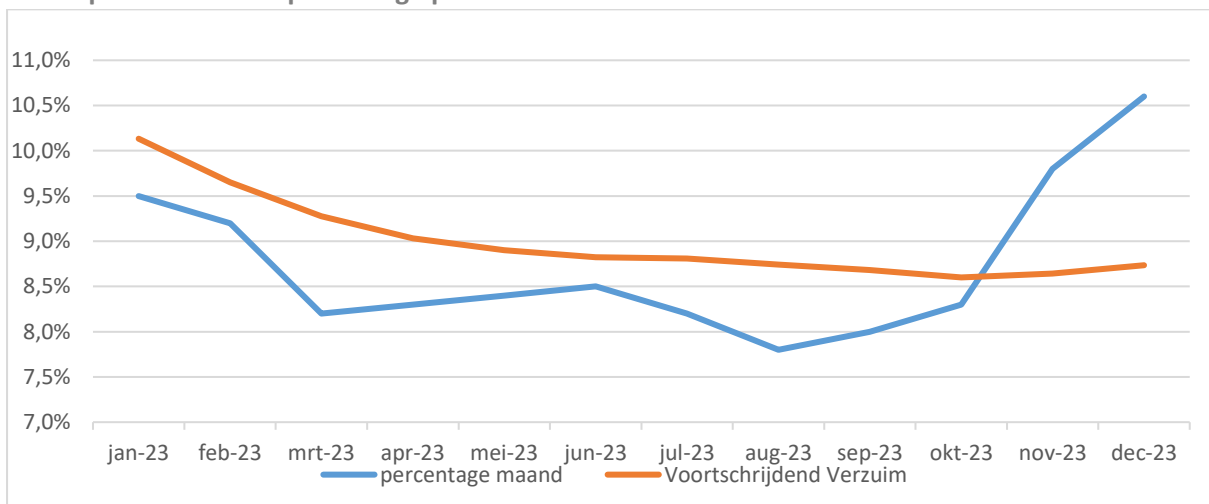
tabellen wordt de formatie, bezetting en het verschil per weergegeven. De bezettingsgegevens in de onderstaande tabel betreffen de bezettingscijfers van december 2022 en 2023.

Personeel in loondienst VrAA (in fte)	einde 2022	einde 2023
Formatie	762,5	773,3
Bezetting	743,1	767,8
Vershil (onderbezetting)	19,4	5,5

Over 2023 is de doelstelling van 1% daling van het ziekteverzuim per jaar behaald. Zo is het voortschrijdend verzuim in 2023 8,7% ten opzichte van 2022 10,3%. In het vierde kwartaal van 2023 is een stijging te zien in het ziekteverzuim. Dit betrof een landelijke griepgolf, de stijging komt overeen met de landelijke cijfers.

In 2023 lag de focus op het percentage langdurig verzuim te verlagen. Deze focus heeft eraan bijgedragen dat het percentage langdurig verzuim is afgenomen. Echter, is de meldingsfrequentie is nog erg hoog, veel medewerkers laten frequent verzuim zien. In 2024 zal verder worden gewerkt om het verzuimpercentage verder omlaag te brengen volgens de doelstelling. De focus 2024 ligt op vergroten van mentale veerkracht, om verzuim te voorkomen.

Verloop totaal verzuimpercentage per maand in 2023

8.3 Financiering

8.3.1 Treasuryfunctie

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;

- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij het ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden extra financiële middelen aangetrokken.

8.3.2 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid.

Het renterisico van de veiligheidsregio bedraagt in 2023 € 3,0 miljoen en dit is € 19,7 miljoen onder de renterisiconorm van € 22,7 miljoen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		2023
A.	Renteherzieningen	-
B.	Herfinanciering	3.033
C. Renterisico (A+B)		3.033
D.	Begrotingstotaal (A)	113.429
E.	Renterisiconorm (20% van A)	22.686
Ruimte (+) / overschrijding (-) (E-C)		19.653

8.3.3 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal (het totaal van lasten) mag zijn.

De kasgeldlimiet van de veiligheidsregio bedroeg in 2023 € 9,6 miljoen. De gemiddelde liquiditeitspositie van het 1e tot en met het 4e kwartaal in de onderstaande tabel betreft het gemiddelde van de begin- en eindsaldi van het desbetreffende kwartaal.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet 2023	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
A. Begrotingstotaal	113.429	113.429	113.429	113.429
B. Kasgeldlimiet (A*8,2%)	9.301	9.301	9.301	9.301
C. Netto kortlopende schuld	15.190	16.213	13.880	16.850
Ruimte (+) / overschrijding (-)	5.889-	6.912-	4.578-	7.549-

8.3.4 Renteresultaat

Een hoger renterisico leidt tot een hoger risicoprofiel, aangezien de rente op lange termijn een onzekere factor is. Momenteel is de rente laag, maar het tij kan op enig moment keren. Dit wordt ondervangen middels een financieringsstructuur die hier zo min mogelijk gevoelig voor is. Door binnen de voorziening kapitaallasten te rekenen met een hogere rekenrente (1,25%) dan de daadwerkelijke effectieve rente die wordt betaald (1,21% in 2023) wordt het renterisico verlaagd. Het bedrag aan werkelijk betaalde rente op leningen in 2023 bedraagt € 325.750.

De veiligheidsregio heeft geen renteresultaat.

8.3.5 Financiering vaste activa

In totaal zijn zes vaste geldleningen afgesloten (in 2016 ging het om een aantal van drie en in 2019 om een aantal van één). Daarnaast is er eind 2022 een lening met een looptijd van 184 dagen afgesloten, die inmiddels is afgelost. In 2023 is één nieuwe lening afgesloten voor een totaal bedrag van € 10,0 miljoen en is er een bedrag van € 23,0 miljoen aan leningen afgelost. De specificaties staan in het onderstaande overzicht weergegeven. De bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's.

Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar) - Detailoverzicht leningen

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2022	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023
			x € 1.000			x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
40.110960	BNG	22-dec-16	5.000	10 jr	0,56%	2.000	500	1.500
40.110961	BNG	22-dec-16	8.000	15 jr	0,98%	4.800	533	4.267
40.110962	BNG	22-dec-16	10.000	10 jr	0,99%	10.000	0	10.000
40.113266	BNG	2-dec-19	10.000	5 jr	-0,15%	4.000	2.000	2.000
	Totaal		33.000			20.800	3.033	17.767

Kortlopende schulden (nog minder dan 1 jaar) - Detailoverzicht leningen

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2022	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023
574889	BNG	16-aug-22	10.000	184 dagen	0,95%	10.000	10.000	0
592482	BNG	14-feb-23	10.000	6 maanden	3,25%	0	10.000	0
	Totaal		20.000			10.000	20.000	0

8.3.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft inzicht in hoe de uitgaven zich verhouden tot de inkomsten in een jaar (en hoe investeringen in een jaar zich verhouden tot de afschrijvingen). Bij een negatief EMU-saldo besteedt de veiligheidsregio meer geld dan dat zij ontvangt (en overstijgen de investeringen de afschrijvingen), bij een positief EMU-saldo is dit andersom. In het onderstaande overzicht worden de EMU-saldi van de jaarrekening 2022, gewijzigde begroting 2023 en jaarrekening 2023 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2022	Actualisatie 2023	Rekening 2023
EMU-Saldo (A+B+C-D+E+F-G+H-I-J-K)	286	-10.185	-4.622
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves.	-1.295	-2.644	-139
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	6.035	7.221	6.555
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	3.544	1.965	810
D. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	7.998	16.727	11.848
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post D.	-	-	-
F. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	-	-	-
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post A genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-	-	-
K. Verwachte boekwinst op exploitatie van verkoop van effecten.	-	-	-

De EMU-saldi voor de jaarrekening 2022, gewijzigd 2023 en jaarrekening 2023 zijn respectievelijk € 0,3 miljoen, minus € 10,2 miljoen en minus € 4,6 miljoen.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, waarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

8.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. Deze is gebaseerd op een uitgevoerde conditiemeting (NEN 2767) van alle gebouwen, een daaropvolgende controle en advies van een bouwkundig adviesbureau en Archidat bouwkosten.

De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening. Bij de jaarplanning vindt eventuele bijstelling plaats van de meerjarenplanning (eventueel uitstel als er geen noodzaak is).

Ook het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (bijvoorbeeld pakken en ademluchtapparatuur) vindt plaats op basis van een planning die is vastgelegd in een geautomatiseerd systeem.

8.5 WNT-verantwoording 2023

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) publiceert jaarlijks een verantwoordingsmodel Wet normering topinkomens (hierna: WNT). Instellingen die onder de reikwijdte van de WNT vallen, kunnen het model gebruiken om aan de openbaarmakingsplicht zoals opgenomen in de WNT te voldoen. De onderstaande tabellen zijn van toepassing op de veiligheidsregio.

1. Bezoldiging topfunctionarissen
 - 1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	M.T.C. van Lieshout
Functiegegevens	
Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	188.686
Beloningen betaalbaar op termijn	21.963
<i>Subtotaal</i>	<i>210.649</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	210.649

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	M.T.C. van Lieshout
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	165.579
Beloningen betaalbaar op termijn	22.741
<i>Subtotaal</i>	<i>188.320</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	188.320

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.900 of minder.

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
F. Halsema	Voorzitter Veiligheidsbestuur
T. Poppens	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur
E. Boog	Lid Veiligheidsbestuur
P. Heiligers	Lid Veiligheidsbestuur
G. Oude Kotte	Lid Veiligheidsbestuur
J. Langenacker	Lid Veiligheidsbestuur

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

De WNT is ook van toepassing op niet-topfunctionarissen bij een WNT-instelling. Voor niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking moeten gegevens over de ontvangen beloningen en vergoedingen worden gepubliceerd in de jaarrekening als deze het algemeen bezoldigingsmaximum overschrijden. Over 2023 is dat niet het geval.

8.6 Gecorrigeerde WNT-verantwoording 2019

BZK heeft geoordeeld dat de WNT opgave van de VrAA in 2019 onjuist was. Daarop heeft BZK correctie over 2019 gevraagd in de jaarstukken 2022 van de VrAA. BZK heeft per brief van 6 november 2023 aangegeven dat het herstel in de jaarstukken 2022 onjuist is uitgevoerd. BZK heeft in dezelfde brief aangegeven op welke punten correctie nodig is en het advies gegeven om integraal een gecorrigeerde verantwoording 2019 op te nemen in de jaarstukken 2023.

BZK geeft in de brief bovendien aan dat de VrAA in de correctie dient aan te geven wat de correcties zijn ten opzichte van de verantwoording in 2019 inclusief een toelichting op de oorzaak van de fout.

In de hieronder volgende gecorrigeerde opgave WNT 2019 zijn de volgende correcties ten opzichte van 2019 uitgevoerd:

- L.J. Schaap is uit de verantwoording gelaten omdat L.J. Schaap als commandant van de Brandweer Amsterdam-Amstelland geen topfunctionaris van de VrAA was in de zin van de WNT. Dit betreft dan de onderdelen in de verantwoording 2019:
 - o Bezoldiging;
 - o Uitkering wegens beëindiging dienstverband (onverschuldigde betaling);
- J.D. van de Ven en N. Jansen-Schoonhoven zijn uit de verantwoording gelaten (onderdeel bezoldiging) omdat zij als Hoofd GHOR en Hoofd Veiligheidsbureau geen topfunctionaris van de VrAA waren in de zin van de WNT;

Oorzaak van de fout in 2019 betrof een verkeerde beoordeling van de definitie van topfunctionaris van de VrAA in de zin van de WNT.

Bovenstaande correcties betekenen een volgende gecorrigeerde integrale verantwoording WNT 2019:

1. Bezoldiging topfunctionarissen
 - 1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	M.T.C. van Lieshout
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/10 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	45.841
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	<i>45.841</i>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	48.899
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	45.841
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	n.v.t.

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2019	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
F. Halsema	Voorzitter Veiligheidsbestuur
H.B. Eenhoorn	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur (tot 28 mei 2019)
T. Poppens	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur (vanaf 28 mei 2019)
J.J. Nobel	Lid Veiligheidsbestuur (tot 16 april 2019)
G. Oude Kotte	Lid Veiligheidsbestuur (vanaf 16 april 2019)
E. Boog	Lid Veiligheidsbestuur
P. Heiliegiers	Lid Veiligheidsbestuur
J. Langenacker	Lid Veiligheidsbestuur

9. Regeling CTB, opvang ontheemden Oekraïne en BDuR

9.1 Bestedingen 2023

De regeling voor naleving controle corona toegangsbewijzen 2021 (CTB) was tijdelijk en is afgerond. In 2023 hebben hier door de Vraa geen bestedingen plaatsgevonden.

De regeling Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door de veiligheidsregio loopt. Veiligheidsregio's hebben hier een (financieel) coördinerende rol. Gedurende 2023 heeft de Vraa geen bestedingen gerealiseerd op deze regeling.

De ontvangen gelden BDuR (brede doeluitkering rampenbestrijding) van € 12.610.904 zijn volledig besteed.

9.2 Openstaande voorschotten per einde 2023

Vanuit de coördinerende rol ontvangt de Vraa (SPUK) gelden van het Rijk en verstrekt deze aan gemeenten. In eerste instantie beiden als voorschot. Vervolgens volgt op de gerealiseerde uitgaven een afrekening en verantwoording. Het verschil tussen ontvangen gelden van het Rijk en verantwoorde gelden (via de SiSa verantwoording) dient de Vraa aan het Rijk terug te betalen.

Hieronder volgt een toelichting op openstaande posities met het Rijk (allen het ministerie van Justitie en Veiligheid) en de Vraa:

CTB 2021

De regeling is afgerond en verantwoord door alle partijen. De Vraa heeft € 2.759.994 aangevraagd en ontvangen van het ministerie. Daarvan is € 281.363 verantwoord door gemeenten (destijds in de SiSa regeling A12). Per saldo dient de Vraa per 31/12/2023 nog € 2.478.631 terug te betalen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2022

De regeling is over 2022 verantwoord door gemeenten en de Vraa in de jaarrekening 2022. Het totaaloverzicht is:

Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2022 (Sisa A18)	Aanvraag	Verantwoord	Saldo
Gemeente Amsterdam		€ 8.021.142	
GGD		€ -	
Gemeente Amstelveen		€ -	
Gemeente Diemen		€ -	
Gemeente Aalsmeer		€ -	
Gemeente Ouder-Amstel		€ 19.240	
Gemeente Uithoorn		€ 14.800	
Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland		€ 121.607	
Totaal	€ 10.451.684	€ 8.176.789	€ 2.274.895

Per saldo dient de Vraa per 31/12/2023 nog € 2.274.895 terug te betalen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2023

De regeling moet over 2023 nog verantwoord worden door gemeenten en de Vraa in de jaarrekening 2023. Daarbij heeft de Vraa in deze jaarrekening bestedingen van € 0 staan. Gedurende

2023 heeft de VrAA namens gemeenten wel middelen aangevraagd en verstrekt aan gemeenten. De aangevraagde middelen zijn:

Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2022 (Sisa A18)	1e helft 23	2e helft 23	Totaal ontvangen minJenV 2023
Beschikking eerste helft 2023	€ 3.301.124		€ 3.301.124
Beschikking tweede helft 2023		€ 702.712	€ 702.712
Totaal	€ 3.301.124	€ 702.712	€ 4.003.836

De in 2023 als voorschot aan gemeenten verstrekte middelen zijn:

Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2023 (Sisa A18)	1e helft 23	2e helft 23	Totaal voorschotten verstrekt aan gemeenten 2023
Gemeente Amsterdam	€ 3.198.244	€ 595.832	€ 3.794.076
GGD	€ 80.000	€ 84.000	€ 164.000
Gemeente Amstelveen	€ -	€ -	€ -
Gemeente Diemen	€ -	€ -	€ -
Gemeente Aalsmeer	€ -	€ -	€ -
Gemeente Ouder-Amstel	€ 16.380	€ 16.380	€ 32.760
Gemeente Uithoorn	€ 6.500	€ 6.500	€ 13.000
Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 3.301.124	€ 702.712	€ 4.003.836

9.3 Verwerking openstaande posities in de balans 2023

De aan het ministerie van Justitie en Veiligheid nog te betalen bedragen van € 2.478.631 (CTB 2021) en € 2.274.895 ("Oekraïne 2022") maken onderdeel uit van de overlopende passiva in de balans VrAA 2023.

De in 2023 van het ministerie ontvangen gelden van € 4.003.836 zijn als overlopende passiva opgenomen en verlaagd met de aan gemeenten verstrekte voorschotten van hetzelfde bedrag van € 4.003.836. Beide posten maken onderdeel uit van de overlopende passiva en zijn per saldo dus voor een bedrag van € 0 opgenomen onder de overlopende passiva.

Jaarrekening

10. Balans Vraa

10.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

10.1.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” en de financiële verordening Vraa met de bijbehorende nota’s.

10.1.2 Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden bij de meeste activa lineair plaats en zijn afhankelijk van de verwachte economische levensduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met restwaarden. Op grond (niet zijnde in erfpacht) wordt niet afgeschreven.

10.1.3 Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen FIFO onder aftrek van een voorziening voor incurante voorraden. Eerder vond de waardering van de voorraden plaats tegen vaste verrekenprijs (v.v.p.).

De investeringen die nog niet opgeleverd zijn in het lopende jaar, worden per ultimo boekjaar als onderhanden werk (activa in uitvoering) in de jaarrekening verantwoord.

10.1.4 Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

10.1.5 Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

10.1.6 Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

10.1.7 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de voorzienbare verplichting, het verlies en/of risico’s, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

10.1.8 Vlottende passiva

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

10.2 Balans VrAA

Overzicht van de activa per einde en begin 2023:

Bedragen x € 1.000

ACTIVA VrAA	31-12-2023	31-12-2022	
<i>Vaste activa</i>			
<u>Immateriële vaste activa</u>		88	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	88	-	
<u>Materiële vaste activa</u>		81.945	76.735
Gronden en terreinen	4.034	4.112	
Bedrijfsgebouwen	56.278	52.126	
Vervoermiddelen	10.457	11.342	
Machines & installaties	3.192	-	
Overig	7.984	9.155	
<i>Vlottende activa</i>			
<u>Voorraden</u>		3.325	7.979
Onderhanden werk	2.487	7.436	
Gereed product en handelsgoederen	838	543	
<u>Uitzettingen</u>		1.575	16.866
Vorderingen	1.398	1.808	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist looptijd < 1jaar	177	15.058	
<u>Liquide middelen</u>		35	42
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	35	42	
<u>Overlopende activa</u>		1.326	3.480
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	-	-	
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	-	-	
Overige overlopende activa	1.326	3.480	
Totaal		88.293	105.101

Overzicht van de passiva per einde en begin 2023:

Bedragen x € 1.000

PASSIVA VrAA	31-12-2023	31-12-2022	
<i>Vaste passiva</i>			
<u>Eigen vermogen</u>			22.804
Algemene reserve	8.978	8.977	
Bestemmingsreserve	12.556	13.965	
Saldo van rekeningen	1.270	0	
<u>Voorzieningen</u>			24.966
Voorzieningen	24.966	24.155	
<u>Vaste Schuld</u>			17.767
Leningen openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	17.767	20.800	
Financial lease	-	23	
<i>Vlottende passiva</i>			
<u>Vlottende schulden</u>			15.656
Rood staan op bank	7.802	479	
Crediteuren	7.854	21.325	
Kortlopende leningen BNG	-	10.000	
<u>Overlopende passiva</u>			7.100
Overige overlopende passiva	7.100	5.376	
Totaal			88.293
			105.101

10.3 Toelichting op balans VrAA

10.3.1 Vaste activa

In de onderstaande tabel wordt het verloop van de immateriële en materiële vaste activa nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Vaste activa	31-12-2023	31-12-2022
Immateriële vaste activa	88	0
Materiële vaste activa	81.945	76.735
Totaal	82.032	76.735

bedragen x € 1.000

Vaste activa	Immateriele vaste activa	Grond in Erfpacht	Gebouwen (incl. erfpacht)	Voer- en Vaar-tuigen	Machines, apparaten en installaties	Overig	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	0	4.112	52.126	11.342	0	9.155	76.735
Correcties categorisering	676	0	-327	427	1.990	-2.780	-14
Bij: investeringen	0	0	6.815	920	2.106	2.007	11.848
Correcties categorisering	-479	0	0	0	-808	1.287	0
Af: afschrijvingen	-110	-79	-2.336	-2.232	-95	-1.685	-6.537
Af: buitengebruikstellingen			0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december	87	4.033	56.278	10.457	3.193	7.984	82.032
Aanschafwaarde	676	4.821	71.875	34.171	4.096	20.155	135.794
Cumulatieve afschrijvingen	-589	-787	-15.598	-23.713	-904	-12.172	-53.763
Boekwaarde per 31 december	87	4.034	56.277	10.458	3.192	7.983	82.031

Ten opzichte van de eindbalans 2022 (die gelijk is aan de startbalans 1 januari 2023) heeft in 2023 een hercategorisering plaatsgevonden. Daarbij zijn activa verschoven in bovenstaande categorieën maar ook met het onderhanden werk. Zie het overzicht hieronder waarin de € 14k met tegengesteld teken gecorrigeerd wordt.

10.3.2 Voorraden

Onderhanden werk

bedragen x € 1.000

Onderhanden werk	31-12-2023	31-12-2022
Onderhanden werk	2.487	7.435
		14
Totaal	2.487	7.449

De post onderhanden werk betreft de uitgaven met betrekking tot investeringen die nog niet zijn afgerond en daarom niet zijn geactiveerd in 2023.

Gereed product en handelsgoederen

bedragen x € 1.000

Gereed product en handelsgoederen	31-12-2023	31-12-2022
Kleding	442	239
Auto-onderdelen	256	198
Blusbenodigdheden	258	243
Kantoorbenodigdheden en overige goederen	73	27
Voorziening incurante voorraden	-190	-164
Totaal	839	543

De bovenstaande tabel bevat de specificatie van de voorraad per ultimo boekjaar.

10.3.3 Uitzettingen

Vorderingen

bedragen x € 1.000

Vorderingen	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	1.398	1.808
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Totaal	1.398	1.808

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)

bedragen x € 1.000

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	31-12-2023	31-12-2022
Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	177	15.058
Totaal	177	15.058

Bij de post Uitzettingen in 's Rijks schatkist gaat het om de rekening courant schatkistbankieren, waar eind 2023 een bedrag van € 177.000 op stond. Wegen behoefte aan liquide middelen zijn de uitzettingen sterk verlaagd ten opzichte van einde 2022.

10.3.4 Liquide middelen

bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kruisposten	0	0
Creditcards	35	42
Bank	0	0
Totaal	35	42

Op de bank staat een saldo van € 0 omdat we rood stonden. Het negatief saldo staat onder de passiva.

10.3.5 Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overige overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Voorschotten personeel	-1	12
Nog te ontvangen baten	97	720
Vooruitbetaalde kosten	1.231	2.648
Nog te ontvangen bijdragen	0	100
Totaal	1.326	3.480

De nog te ontvangen baten hebben betrekking op de nog niet aan derden gefactureerde posten, die betrekking hebben op het boekjaar 2023. Deze worden in 2024 gefactureerd. De vooruitbetaalde kosten betreffen betalingen in 2023 die prestaties 2024 betreffen.

10.3.6 Eigen vermogen

Het jaarrekeningresultaat 2023 voor bestemming is voordelig (€ 1,270 mln.). Het hiernavolgend overzicht geeft de stand van het eigen vermogen weer.

bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	8.978	7.921
Bestemmingsreserves	12.556	13.965
Saldo van rekening	1.270	1.056
Totaal	22.804	22.942

In de onderstaande tabel worden het verloop van de algemene reserve en het saldo van rekening weergegeven. Hierin is de voorgestelde bestemming van het jaarrekeningresultaat nog niet verwerkt. Na besluitvorming door het bestuur zal het resultaat lopend boekjaar in de reserves worden verwerkt.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve en resultaat voor bestemming	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Overig Bij	Overig Af	saldo per 31 december
Algemene reserve	7.921	1.057	0	0	8.978
Saldo van rekening	0	0	1.270	0	1.270
	7.921	1.057	1.270	0	10.248

Bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves is opgenomen in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserve	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Bij	Af	saldo per 31 december
Bestemmingsreserve	0				0
Bestemmingsreserve vastgoed	5.651				5.651
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	3.940			1.414	2.526
Reserve Strategisch HRM	539			124	414
Reserve Informatiesturing	978			0	978
Reserve Innovatie	914		434		1.348
Bestemmingsreserve WW	1.155			117	1.038
Reserve opleiden en oefenen	684			133	551
Reserve Mobiliteit	103			55	48
Totaal	13.965		434	1.843	12.556

Bestemmingsreserve WW

Door de herstructurering van het wachtgeldfonds komen vanaf 1 januari 2006 de kosten voor werkloosheid volledig ten laste van de begroting van de Brandweer Amsterdam-Amstelland. Er is derhalve een bestemmingsreserve gevormd, die bedoeld is om over de jaren heen de kosten voor werkloosheid te kunnen reguleren. In 2023 is € 117.000 onttrokken aan deze bestemmingsreserve ter dekking van betaalde werkloosheidsuitkeringen.

Bestemmingsreserve vastgoed Amsterdam

Het bestuur VrAA heeft op 7 april 2014 besloten het resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via de reserve vastgoed Amsterdam, om het zodanig weer te kunnen (her)investeren in Amsterdamse kazernes.

Bestemmingsreserve FLO Amsterdam

De bestemmingsreserve FLO is bedoeld om samen met de reguliere maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam hiervoor, de kosten voor de FLO-regeling te financieren.

Bestemmingsreserve Strategische HRM

Het bestuur VrAA heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Strategisch HRM. De onttrekking betreft een bedrag voor het gevolgde leiderschapsprogramma.

Bestemmingsreserve Informatiesturing

Het bestuur VrAA heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Informatiesturing en de reserve Strategisch HRM.

Bestemmingsreserve Innovatie

Het bestuur VrAA heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Innovatie. De dotatie is conform begroting gerealiseerd.

Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen

Het bestuur VrAA heeft op 29 maart 2021 ingestemd met het per 1 januari 2021 instellen van de reserve Opleiden en Oefenen. De onttrekking betreft een inhaalslag in opleidingen na het COVID tijdperk.

Bestemmingsreserve Mobiliteit

Het bestuur VrAA heeft op 28 maart 2022 ingestemd met het per 1 januari 2022 instellen van de reserve Mobiliteit.

10.3.7 Voorzieningen

Hieronder is het verloop gedurende 2023 van de voorzieningen weergegeven:

bedragen x € 1.000

P12 Voorzieningen	<i>saldo per 1 januari</i>	<i>Dotatie</i>	<i>Aanwending</i>	<i>Vrijval</i>	<i>saldo per 31 december</i>
Voorziening groot onderhoud	3.323	1.516	2.417	0	2.422
Voorziening kapitaallasten	18.555	1.398	22	0	19.931
Loongereleerde voorzieningen	277	180	178	0	279
Voorziening aanvullende WW	0	36	0	0	36
Voorziening verlofsparen	2.000	297	0	0	2.297
	24.155	3.427	2.617	0	24.965

Hieronder volgt een specificatie en toelichting per voorziening.

Voorziening groot onderhoud

bedragen x € 1.000

<i>Voorziening egalisatie kosten groot onderhoud</i>	<i>saldo per 1 januari</i>	<i>Dotatie</i>	<i>Aanwending</i>	<i>Vrijval</i>	<i>saldo per 31 december</i>
Regio	245	0	0	0	245
Aalsmeer	0	0	2	0	-2
Amstelveen	568	180	345	0	403
Amsterdam	2.150	1.234	1.770	0	1.614
Diemen	257	45	43	0	259
Ouder-Amstel	0	0	5	0	-5
Uithoorn	-20	57	53	0	-16
Boot	0	0	0	0	0
Bocas	123	0	199	0	-76
Totaal	3.323	1.516	2.417	0	2.422

De gemeenten die het onroerend goed hebben overgedragen aan de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland betalen jaarlijks een vast bedrag voor groot onderhoud. Via deze voorziening worden de kosten voor groot onderhoud geëgaliseerd. In 2014 is de basis gelegd voor deze voorziening. Als de werkelijke kosten gedurende het boekjaar afwijken van hetgeen is begroot, wordt het verschil verrekend met deze voorziening.

Voorzieningen kapitaallasten

bedragen x € 1.000

Voorziening egalisatie kapitaallasten	Beginsaldo	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Regio	11.490	747		0	12.237
Aalsmeer	0			0	0
Amstelveen	559	75		0	634
Amsterdam	4.334	483		0	4.817
Diemen	420	19	8	0	431
Ouder-Amstel	0			0	0
Uithoorn	51	15		0	66
Boot	732	12	14	0	730
Bocas	969	47		0	1.016
Totaal	18.555	1.398	22	0	19.931

De gemeenten betalen jaarlijks een vaste bijdrage voor rente en afschrijving. De kapitaallasten fluctueren daarentegen doordat investeringen niet gelijkmatig over de jaren plaatsvinden. Op basis van de meerjarige investeringsbegroting wordt per gemeente gestuurd op meerjarig evenwicht tussen de bijdragen en de kapitaallasten. Via deze voorziening worden de kapitaallasten geëgaliseerd over de jaren.

Loongerelateerde voorziening

De personeels- of loongerelateerde voorziening betreft een voorziening voor diverse personele regelingen. In 2023 is hiervan een bedrag van € 0,178 miljoen aangewend.

Aanvullende WW

Voortvloeiend uit de NRGa wordt bij medewerkers een eigen bijdrage ingehouden als aanvullende verzekering op de WW.

Voorziening Verlofsparen

Vanaf 1 januari 2022 is het op basis van de CAO mogelijk om voor verlof te sparen om bijvoorbeeld een sabbatical op te nemen of eerder te stoppen met werken, voorafgaand aan het pensioen. Met verlofsparen is de Commissie BBV van mening dat hier een voorziening voor gevormd moet worden voor het deel van het verlof dat hiervoor in aanmerking komt (bovenwettelijke uren en compensatieverlof).

De VrAA heeft in 2023 een berekening gemaakt van de benodigde omvang van de voorziening verlofsparen, rekening houdend met de regelgeving van het BBV. In 2022 is reeds € 2 miljoen aan de voorziening gedoteerd. Volgens de berekening 2023 moest aanvullend € 3 ton aan de voorziening worden toegevoegd.

10.3.8 Vaste schuld

bedragen x € 1.000

Langlopende lening BNG	31-12-2023	31-12-2022
Saldo per 1 januari	20.800	23.833
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: saldo aflossing	-3.033	-3.033
Stand per 31 december	17.767	20.800

De VrAA heeft in 2016 drie langlopende leningen afgesloten met de BNG met een looptijd van 10, 10 en 15 jaar. In 2019 is een aanvullende langlopende lening afgesloten van € 10 mln. met een looptijd van 5 jaar. In 2023 is in totaal voor een bedrag van € 3,033 mln. Afgelost op de langlopende leningen.

bedragen x € 1.000

Financial lease	31-12-2023	31-12-2022
Financial lease	0	23
Aflossing termijnen	0	0
Totaal	0	23

De lease van de elektrische tankautospuit is met ingang van 16 februari 2023 beëindigd omdat deze niet operationeel inzetbaar bleek.

10.3.9 Vlottende schulden

bedragen x € 1.000

Overige vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Rood staan op de bank	7.802	479
Crediteuren	7.854	21.325
Kortlopende lening BNG	0	10.000
Totaal	15.656	31.803

Eind 2023 staat er voor een bedrag van € 15,656 mln. aan kortlopende schulden op de balans.

Verloop kortlopende lening BNG:

bedragen x € 1.000

Kortlopende lening BNG	31-12-2023	31-12-2022
Saldo per 1 januari	10.000	10.000
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: saldo aflossing	-10.000	0
Stand per 31 december	0	10.000

De VrAA heeft in 2022 één kortlopende lening afgesloten bij de BNG met een looptijd van 184 dagen. Deze is volledig afgelost begin 2023. In 2023 is in totaal voor een bedrag van € 10 mln. afgelost op de kortlopende leningen.

10.3.10 Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2022
Nog te betalen kosten	1.703	1.620
Nog te betalen belastingen en premies	185	611
Loongerelateerde verplichtingen	0	143
Vooruitontvangen baten	5.213	3.004
Vooruitontvangen bedragen overheden	0	0
Totaal	7.100	5.377

Nog te betalen kosten

Alle lasten voor zover bekend, die betrekking hebben op het boekjaar 2023 en die nog niet via facturen aan de VrAA in rekening zijn gebracht, worden op de rekening 'nog te betalen kosten' gereserveerd. In de loop van 2023 zal het saldo van € 1,703 mln. van deze rekening worden afgeboekt.

Nog te betalen belastingen en premies

Via het maandelijks loonjournaal wordt het bedrag aan nog te betalen premies en belastingen automatisch geboekt op 'nog te betalen loonheffing'. Op het moment dat de inkoopfactuur van de Belastingdienst volledig is goedgekeurd, dan vindt de boeking plaats van 'nog te betalen loonheffing' aan 'crediteuren'. In de maand daarop vindt de daadwerkelijke betaling plaats en vindt de boeking plaats van 'crediteuren' aan 'bank'.

Vooruitontvangen baten

Dit betreft onder meer het saldo van het voorschot voor een incidentele bijdrage van het ministerie van J&V voor de ondersteuning van de controle corona toegangsbewijzen (CTB) en eerste opvang ontheemden Oekraïne en de facturen van de gemeenten aan de VrAA hiervoor.

10.3.11 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

FLO

De VrAA heeft tot en met 2048 FLO-verplichtingen van in totaal € 100 miljoen. Dit is exclusief de bedragen voor de FLO-ers van Amstelveen die volgens de overeenkomst met Amstelveen jaarlijks op nacalculatiebasis met hen worden verrekend.

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huur	start	duur	eind	object	resterende looptijd	Verplichting 2024 en verder
Schiphol Real Estate	1-10-2006	15 jaar	31-12-2026	Bocas	3 jaar (verlengd per aug 2021)	€ 370.500
Gemeente Aalsmeer	1-1-2008	5 jaar	31-12-2024	Aalsmeer	Jaarlijks verlengd	€ 264.000
Leaseauto	start	duur	eind	object	resterende looptijd	Verplichting 2024 en verder
Autolease Midden Nederland	2-1-2023	35 maanden	31-12-2026	Seat Tarraco	3 jaar	€ 45.000
Koffie automaten	start	duur	eind	object	resterende looptijd	Verplichting 2024 en verder
Selecta	1-11-2017	5 jaar	1-11-2023	Koffie automaten	10 maanden	€ -
Kopieerapparaten	start	duur	eind	object	resterende looptijd	Verplichting 2024 en verder
Konica Minolta	1-7-2019	5 jaar	1-7-2024	Kopieerapparaten	6 maanden	€ 28.500

10.3.12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

11. Resultatenrekening VrAA

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2022	Gewijzigde begroting 2023	Rekening 2023	Saldo
Baten				
Uitgeleend personeel	443	389	410	21
Huren	150	112	82	30-
Overige goederen en diensten	4.151	4.080	4.285	205
Rijksbijdragen	9.968	12.611	12.611	0-
Gemeentelijke bijdragen	88.421	92.344	95.236	2.892
Bijdrage veiligheidsregio Kennemerland	1.250	1.250	1.250	-
Rente	22	-	179	179
Totale baten	104.405	110.786	114.052	3.266
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	69.689	77.071	74.912	2.159-
Belastingen	2	30	28	2-
Duurzame goederen	116	92	160	68
Ingeleend personeel	5.244	2.390	5.817	3.427
Overige goederen en diensten	22.109	26.074	24.878	1.196-
Rente	161	1.081	464	617-
Mutatie egalisatievoorzieningen kapitaallasten	2.342	530-	1.377	1.907
Afschrijvingen	6.035	7.221	6.555	666-
Totale lasten	105.699	113.429	114.191	762
Saldo van baten en lasten	1.294-	2.644-	139-	2.505
RESERVES				
Onttrekkingen	4.798	3.329	1.843	1.486-
Dotaties	2.447	685	434	251-
Mutaties in reserves	2.351	2.644	1.409	1.235-
Resultaat	1.057	-	1.270	1.270

Het resultaat van de VrAA bedraagt over 2023 € 1,270 mln positief.

11.1 Structureel begrotingssaldo

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren, zie het onderstaande overzicht. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

Onderstaande analyse is niet op details van incidentele en structurele posten ingegaan. De belangrijkste incidentele post in 2023 betrof voor de begroting een onttrekking aan de Algemene reserve van 1,443 miljoen. Deze post is niet in de realisatie opgenomen. De belangrijkste incidentele post in de rekening 2023 betreft de eenmalige bijdrage van gemeente Amsterdam van € 2,3 miljoen.

Het structureel saldo ligt daarmee op afgerond € 1 miljoen negatief. Voor de begroting 2024 en verder zijn maatregelen getroffen en verwerkt om het structureel saldo licht positief te maken.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Rekening	Actualisatie	Rekening
	2022	2023	2023
Saldo van baten en lasten (+ is batig)	1.294-	2.644-	139-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	2.351	2.644	1.409
Begrotingssaldo na bestemming (+ is batig)	1.057	-	1.270
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	3.384	3.743	2.300
Structureel begrotingssaldo (+ is batig)	2.327-	3.743-	1.030-

11.2 Toelichting baten

11.2.1 Algemene toelichting (afwijkingen in) baten

De hogere baten van € 3,3 mln. zijn met name ontstaan door:

- Extra bijdrage van gemeente Amsterdam voor loonbijstelling van € 1,9 miljoen;
- Extra bijdrage van gemeente Amsterdam voor tegemoetkoming hogere kosten energie van € 0,9 miljoen;
- Extra rentebaten van € 0,2 miljoen, deze zijn ontstaan door leningen in 2023 met een negatief rentepercentage;
- Buitengewone baten € 0,2 miljoen.

11.2.2 Rijksbijdragen

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen	Gewijzigde begroting 2023	Werkelijk 2023	Saldo
BdUR	12.611	12.611	0
Totaal	12.611	12.611	0

11.2.3 Gemeentelijke bijdragen

De ontvangen bijdragen van de gemeenten, onderscheiden naar de regionale bijdrage en lokale bijdrage (maatwerk), zijn conform de gewijzigde begroting. In het overzicht hieronder zijn deze baten per gemeente zichtbaar.

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen (Regionaal+GHOR)	Gewijzigde begroting 2023	Werkelijk 2023	Saldo
Gemeente Aalsmeer	1.242	1.242	0
Gemeente Amstelveen	4.901	4.901	0
Gemeente Amsterdam	71.296	74.117	2.821
Gemeente Diemen	1.221	1.221	0
Gemeente Ouder-Amstel	662	662	0
Gemeente Uithoorn	1.310	1.310	0
Totaal	80.632	83.453	2.821

De afwijking betreft (afgerond) de ontvangen bijstelling voor lonen en prijzen van Amsterdam (ruim € 1,9 mln) en tegemoetkoming kosten energie (€ 0,9 mln). Samen afgerond € 2,8 mln.

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen (maatwerk)	Gewijzigde begroting 2023	Werkelijk 2023	Saldo
Gemeente Aalsmeer	68	68	0
Gemeente Amstelveen	637	637	0
Gemeente Amsterdam	10.699	10.774	75
Gemeente Diemen	197	197	0
Gemeente Ouder-Amstel	0	0	0
Gemeente Uithoorn	107	107	0
Totaal	11.708	11.783	75

11.3 Toelichting lasten

11.3.1 Algemene toelichting (afwijkingen in) lasten

Aan de zijde van de lasten is sprake van een overschrijding van € 0,8 mln. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Lagere salarissen en sociale lasten wegens onderbezetting personeel: € 2,2 mln.;
- Hogere kosten van ingeleend personeel, mede wegens de onderbezetting op personeel: € 3,4 mln.;
- Lagere kosten van overige goeden en diensten: € 1,2 mln. Dit komt vooral door een onderschrijding op energie.

Hogere kapitaallasten van € 0,6 mln. Dit betreft extra investeringen en rentestijgingen die niet via de voorzieningen kapitaallasten geëgaliseerd worden.

11.3.2 Kapitaallasten

In beginsel wordt aan het einde van het jaar er voor gezorgd dat de realisatie van de kapitaallasten (afschrijvingen, rente en eventuele boekwinsten/verliezen) in totaal uitkomt op het gebudgetteerde bedrag. Bij een verschil tussen realisatie en budget aan het einde van het jaar, volgt de benodigde toevoeging of onttrekking aan de voorziening egalisatie kapitaallasten. Deze voorziening zorgt op basis van een meerjarige investeringsbegroting voor een evenwichtige spreiding van de kapitaallasten over deze jaren.

In 2023 zijn een aantal posten van activeringen en rentelasten buiten de egalisatie gebleven. Daardoor is alsnog een resultaat ontstaan (realisatie ten opzichte van begroting) van € 625k negatief (hogere werkelijke lasten dan begroot). Dit getal wordt berekend door voor de begroting en de rekening 2023 de posten van rente, afschrijvingen en mutatie egalisatievoorzieningen kapitaallasten bij elkaar op te tellen.

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden bij de meeste activa lineair plaats en zijn afhankelijk van de verwachte economische levensduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met restwaarden. Op grond (niet zijnde in erfpacht) wordt niet afgeschreven. Op verzoek van de gemeenten Amstelveen en Diemen vindt er annuïtaire afschrijving plaats op het maatwerk om de kapitaallasten gelijkmatig over de tijd te spreiden.

De VrAA wijkt voor de volgende investeringen af van de nota Waardering Activering van vaste Activa VrAA 2017-2020 (WAAVA). De reden voor de afwijking is in de onderstaande tabel toegelicht.

Investering	Aanschafwaarde	Subcategorie WAAVA	Afschrijvingstermijn in jaren		Reden afwijking
			WAAVA	Jaarverslag	
Ademlucht cilinders	143.156	Adembescherming maskers, toestellen en cilinders	8	10	Ademlucht cilinders worden in 2 termijnen van 5 jaar gekeurd.
Kleinmeubilair, zoals bureaustoelen	43.740	Kantoormeubilair	10	5	Verwachte levensduur is korter
Gaspakken, valt onder chemicalienpakketten	49.105	Chemicalienpakketten	5	10	De oude pakken zijn 10 jaar gebruikt
Blusslangen	135.754	Niet opgenomen	-	5	Verwachte levensduur
Communicatiemiddel voor de snelle interventieeenheid	13.215	Verbindingsmiddelen	7	10	Verwachte levensduur is langer
Renovatie van kazerne Victor voor de proeftuin kazerne	252.741	Verbouwingen en aanpassingen	20	10	Er is afgeweken van de afschrijvingstermijn omdat nog niet duidelijk is of Victor in het huidige gebouw blijft.
Renovatie van kazerne Diemen	37.717	Verbouwingen en aanpassingen	20	39	Verwachte levensduur is langer. Deze investering wordt annuïtair afgeschreven. Betreft achteraf ontvangen kosten. Afschrijvingstermijn is 39 jaar om gelijk met de eerder geactiveerde deel in 2018 te lopen.
Renovatie van Kazerne Nico	2.142.597	Verbouwingen en aanpassingen	20	39	Verwachte levensduur is langer. Het repressief deel is een jaar eerder geactiveerd. Om het regionaal deel gelijk met het repressief te laten lopen is ervoor gekozen om dit deel in 39 jaar af te schrijven ipv 40 jaar.
Bedrijfsinstallaties van kazerne Nico	1.701.919	Overige installaties	10	14	VrAA hanteert 15 jaar. Het repressief deel is een jaar eerder geactiveerd waardoor deze kosten in 14 jaar worden afgeschreven.
Renovatie kazerne Willem	5.033.632	Verbouwingen en aanpassingen	20	40	Verwachte levensduur is langer
Bedrijfsinstallaties	2.893.782		10	15	Verwachte levensduur is langer
Zonnepanelen	471.010	Overige installaties	10	15	Verwachte levensduur is langer
Straalpijp blusboot	11.880	Grote vaartuigen	30	27	De blusboot was 3 jaar eerder geactiveerd. Er is voor gekozen om de aanschaf van de straalpijp gelijk met de afschrijving van de blusboot te laten lopen.
Inrichtingskosten VCS-bureaustoelen	11.642	Kantoormeubilair	10	5	Verwachte levensduur is korter.
Redvesten	115.668	Diversen	7	7	Er is in het MT van 10-12-2019 toestemming gevraagd om de afschrijvingstermijn te verruimen van 7 jaar naar 10 jaar. In 2021 is met 7 jaar afgeschreven.
Aanpassing A-wagens	30.284	Voertuigen	-	5	De vervanging van de A-voertuigen op Amstelveen en Driemond zijn met 5 jaar uitgesteld. Deze zijn aangepast tbv de Rehab functie.

11.4 Toelichting mutaties reserves

11.4.1 Onttrekkingen

Er is voor een bedrag van € 1,486 mln. minder aan reserves onttrokken. Er is een onttrekking aan de algemene reserve begroot van € 1,443 miljoen. Deze onttrekking heeft niet plaatsgevonden wegens het positieve resultaat.

bedragen x € 1.000

Onttrekkingen	Gewijzigde begroting 2023	Werkelijk 2023	Saldo
Algemene reserve	1.443	0	-1.443
Bestemmingsreserve Vastgoed	0	0	0
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	896	1.414	518
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	126	124	-2
Bestemmingsreserve Informatiesturing	0	0	0
Bestemmingsreserve Innovatie	0	0	0
Bestemmingsreserve WW	125	117	-8
Bestemmingsreserve opleiden en oefenen	684	133	-551
Bestemmingsreserve Mobiliteit	55	55	0
Reserve GHOR	0	0	0
Totaal	3.329	1.843	-1.486

De onttrekkingen vallen in het algemeen lager uit dan begroot omdat de onttrekkingen de werkelijke kosten volgen. Op het moment dat lagere kosten gerealiseerd worden, wordt ook de bestemmingsreserve voor een lager bedrag onttrokken. De onttrekking aan de reserve FLO is hoger dan begroot. Dit komt omdat deze onttrekking de realisatie volgt. Bij de instelling van de reserve FLO is besloten dat deze bestemmingsreserve een egaliserende werking heeft en dat dotaties en onttrekkingen de werkelijke kosten volgen. De onttrekking van 1,414 miljoen aan de bestemmingsreserve FLO is het resultaat van de werkelijk ontvangen maatwerkbijdrage van gemeente Amsterdam voor de FLO van € 7,500 miljoen en de werkelijke kosten FLO van € 8,914 miljoen.

11.4.2 Dotaties

bedragen x € 1.000

Dotaties	Gewijzigde begroting 2023	Werkelijk 2023	Saldo
Algemene reserve	0	0	0
Bestemmingsreserve Vastgoed	0	0	0
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	0	0	0
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	0	0	0
Bestemmingsreserve Informatiesturing	0	0	0
Bestemmingsreserve Innovatie	434	434	0
Bestemmingsreserve WW	0	0	0
Bestemmingsreserve opleiden en oefenen	0	0	0
Bestemmingsreserve Mobiliteit	0	0	0
Reserve GHOR	251	0	-251
Totaal	685	434	-251

Er is een dotatie aan de reserve GHOR begroot van 251k. Dit is een reserve die onderdeel uitmaakt van de algemene reserve van de VrAA. Deze dotatie heeft in werkelijkheid niet plaatsgevonden.

12. Rechtmatigheidsverantwoording

In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur van de VrAA aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders, zoals de begroting, verordeningen en overige bepalingen. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en ligt op 1% van de totale lasten, inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1,146 miljoen.

<Volgt in definitieve jaarrekening>

13. Bijlagen

13.1 SiSa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)			Besteding (jaar T)			
		Besluit veiligheidsregio's Veiligheidsregio's			Aard controle R Indicator: A2/01			
					€ 12.610.904			
JenV	A18	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's			Naam Kostensoort	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023)	
		Veiligheidsregio's			Aard controle n.v.t. Indicator: A18/01	Aard controle R Indicator: A18/02	Aard controle R Indicator: A18/03	
					1 Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0	€ 8.176.789	
					2 Hotels/centra	€ 0	€ 0	
					3 Overige specifieke meerkosten	€ 0	€ 0	
					4 Overige Meerkosten	€ 0	€ 0	
					Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
					Som indicator 02	Aard controle n.v.t. Indicator: A18/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A18/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A18/06
					1	Nee	Het bovenstaande bedrag betreft totaalbedrag 2022 mede-overheden incl. VraA 2022 (€ 121.607).	Nee
						€ 0		

13.2 Baten en laten naar taakvelden

Bedragen x € 1.000	2023		
	lasten	baten	saldo
0 Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	20.430	877	-19.553
0.9 Vennootschapsbelasting			0
0.10 Mutatie reserves	434	1.843	1.409
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	90.752	4.077	-86.675
7 Volksgezondheid en Milieu			
7.1 Volksgezondheid	2.980	0	-2.980
Totaal lasten en mutatie reserves	114.596	6.797	-107.799
Dekkingsbronnen	0	109.070	109.070
0 Bestuur en ondersteuning			
0.11 Resultaat	114.596	115.866	1.270

13.3 Risico analyse

Bedragen x € 1.000

Risico	Oorzaak	Gevolg	Kwantificeerbare risico's		Benodigde weerstandscapaciteit
			Kans	Effect	
Niet binnen begroting kunnen opvangen van personele kosten buiten nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1% van de totale lasten van de begroting.	100%	878	878
Niet binnen begroting kunnen opvangen van materiële kosten buiten nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1,5% van de totale lasten van de begroting.	100%	439	439
Wegvallen, danwel afname van opbrengsten uit dienstverlening	Concurrentie/marktomstandigheden. Bij de BAA gaat het onder andere om inkomsten uit dienstverlening van het opleidingscentrum BOCAS en uit advisering over omgevingswet door Risicobeheersing	Wegvallen of verlaging van algemene dekkingsmiddelen in het lopende boekjaar. Het effect is gesteld op €1.513k uit overige dienstverlening BOCAS en €827k uit advisering Risicobeheersing i.h.k.v. de Omgevingswet.	10%	2.340	234
Beroepsziekten	Als gevolg van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen of traumatische gebeurtenissen bestaat het risico op beroepsziekten en bv. PTSS.	Het is denkbaar dat dit leidt tot extra kosten voor de brandweer, hetzij door het moeten vergoeden van geleden schade door de medewerker, hetzij door de werkgever (in het geval van vrijwilligers).	7%	9.000	630
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)	Een belangrijk gevolg van de Wnra is de veranderde positie van vrijwilligers.	De positie van vrijwilligers is mogelijk in strijd met Europese en interne regelgeving, dit leidt tot hogere (loon-)kosten.	10%	2.100	210
Kans op afwijkingen op de totale stroom van loonbelasting, werkkostenregeling, omzetbelasting en vennootschapsbelasting. (Totaal €28 miljoen)	Het restrisico na beheersmaatregelen door menselijk handelen in processen en de mogelijkheid tot het maken van fouten.	Bij het vinden van een aantal fouten boven een bepaalde grens kan dit leiden tot een naheffing, boete en (8% heffingsrente)	Gewogen TCF	204	204
Onrechtmatige aanbesteding en inkoop. We lopen het risico dat er sprake is van onvoldoende zekerheden rondom leveringsvoorwaarden, het faillissement van een leverancier of het onvoldoende zorgvuldig doorlopen van een Europees aanbestedingstraject. Leveranciers met grote mate van afhankelijkheid zullen eerder procederen om omzet niet te verliezen.	Inkopen gebeurt veelal buiten afdeling inkoop om en/of niet conform VraA inkoopbeleid.	Financiële consequenties, in de vorm van bijkomende kosten door geen maatregelen op te nemen ter afdekking van het risico aan de voorkant.	10%	2.000	200
Aansprakelijkheid voor onrechtmatig overheidsoptreden	De BAA is gehouden aan beroepsmatige handelwijze bij het optreden bij incidenten. Het kan in de praktijk voorkomen dat deze niet worden gevolgd.	Indien door derden schade wordt geleden bij of door het optreden van de brandweer en er is sprake van (vermeend) inadequaat optreden door de BAA, dan kunnen daar schadeclaims uit volgen.	1%	117.126	1.171
Gevolgen van terrorisme en cybercrime	De BAA kan te maken krijgen met cybercrime of gevolgen van terrorisme. Molest en rampen zijn uitgesloten van een aansprakelijks- of schadeverzekering.	De gevolgschade op (ict-)infrastructuur moet hersteld worden.	10%	1.400	140
Medewerkers nemen verlof niet op en doteren het in verloopsparen.	Medewerkers krijgen niet genoeg mogelijkheden om verlof op te nemen. Daarnaast is het aantrekkelijk om het AOW gat in te lopen door verlof op te nemen in het verloopsparen. Dit risico is niet begroot.	Doteren aan een voorziening waar geen budget voor is opgenomen.	16%	2.300	371
Risico op prijsstijgingen specifiek voor de sector, met als gevolg hogere investeringen en daarmee kapitaallasten dan begroot.	Externe factoren als vertragingen, inflatie, (energie)crisis, tekort aan bouwmaterialen, oorlog, etc.	Overschrijdingen op begrootte kapitaallasten.	20%	4.500	900
Renterisico op financiering van investeringen.	Rente van de financiering stijgt harder of ligt hoger dan de interne rekenrente.	Hogere rentelasten dan begroot	10%	100	10
Voorwaarden contracten leveranciers	Taak/Functie belegd bij FB, maar blijkt moeilijk te vervullen en staat nog open.	Kosten VraA lopen langer door (opzegtermijn), worden hoger (indexatie) of overig.	2%	6.000	120
ATW - ATB overschrijding	Het rond krijgen van het rooster staat, door hogere uitstroom dan instroom en het ziekteverzuim, onder druk waardoor een capaciteitsprobleem ontstaat binnen de uitrukdienst om de paraatheid te garanderen.	Om geen kazerne buiten dienst te laten gaan en de paraatheid te garanderen wordt de mogelijkheid geboden in overwerk te gaan e /of mensen uit de ROP ingeschakeld. Dit kan leiden tot overschrijding van de Arbeidstijdenwet en Arbeidstijdenbesluit. Dit kan leiden tot een boete van de Arbeidsinspectie.	10%	642	64
In- en uitlenen van arbeidskrachten	Op grond van de Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (WAADI) (per 1 juli 2012) is het een ieder verboden in Nederland arbeidskrachten door middel van een onderneming of rechtspersoon ter beschikking te stellen (uitlener) als deze activiteit niet is geregistreerd in het Handelsregister. Tevens is de inlener ook verplicht zich te registeren bij het Handelsregister. BAA is als inlenende organisatie geregistreerd bij het Handelsregister. Het risico bestaat dat, indien bij de uitlenende organisatie een WAADI registratie voor de betreffende medewerker ontbreekt en om die reden een boete riskeert, BAA eveneens een boete kan verwachten.	Niet naleven van deze verplichting kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan degene waaraan verplichtingen voortvloeiende uit de wet zijn opgelegd. Beheersmaatregel is goede check bij Inkoop, CIF én P&O en geen inhuur derden zonder toestemming vooraf.	50%	76	38
Subtotaal kwantificeerbare risico's					5.610

Bedragen x € 1.000

Niet-quantificeerbare risico's			Percentag	Bedrag	Benodigde
Risico	Oorzaak	Gevolg	e	begroting	weerstandscapaciteit
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's VRAA	Onvoorziene omstandigheden ten aanzien van de reguliere exploitatie. Naast het wegvallen van baten kan de veiligheidsregio worden geconfronteerd met onvoorziene kosten, zoals bijvoorbeeld claims, onbekende gebreken aan gebouwen en andere risico's.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar. Overschrijding van de norm van max 1% is niet toegestaan.	1%	117.126	1.171
Dekking operationele dienst	Realiseren dekkingsplan van operationele dienst staat onder druk door hoog ziekteverzuim, Corona, uitstroom, daling van aantal vrijwilligers, achterstand in opleidingen en trainingen en andere roosters.	Opkomsttijden worden niet gerealiseerd en andere afgesproken taken worden ook niet volledig gerealiseerd.			
Imagoschade voor VraA.	VraA of 1 van de Veiligheidsregio's komt op een slechte manier in het nieuws.	Veiligheidsregio's worden minder aantrekkelijk als werkgever.			-
Niet volledig voldoen aan de wet- en regelgeving.	Snel veranderende wet- en regelgeving.	VraA voldoet niet (volledig) aan bepaalde aspecten van wet- en regelgeving.			-
Subtotaal niet kwantificeerbare risico's					1.171
Totaal kwantificeerbare en niet kwantificeerbare risico's					6.781

13.4 Controle verklaring

<Volgt in definitieve jaarrekening>

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

1.124.101
inwoners

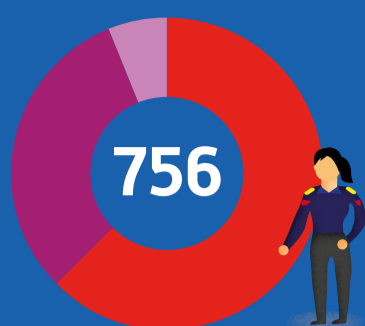
379.26
km²

684.876
objecten

19 brandweerkazernes

Aalsmeer, Amstelveen, Anton, Diemen, Dirk, Driemond, Duivendrecht, GBA, Hendrik, IJsbrand, Nico, Osdorp, Pieter, Teunis, Uithoorn, Victor, Willem, Weesp en Zebra.

485 bezetting beroeps
88 bevelvoerders
397 manschappen

224 vrijwilligers
50 bevelvoerders
174 manschappen

47 niet repressieve vrijwilligers

En vele piketfunctionarissen

24

autospuiten

3

autospuiten met
springbezetting

3

hulpverlenings-
voertuigen

9

autoladders

2

waterongevallen-
voertuigen

2

schuimblus-
voertuig

- 1 personeel materiaal hulpverlening
- 2 pompunits (DPU)
- 1 grootschalige ontsmetting eenheid (GOE)
- 1 basis ontsmettings eenheid (BOE)
- 2 blus-/hulpverleningsboten
- 4 personeelsbussen
- 3 oefenaanhangers
- 1 bijzondere blusmiddelencontainer

- 1 multidisciplinaire commando unit (MCU)
- 1 snelle interventie eenheid (SIE)
- 2 adembeschermingswagens
- meerdere dienstauto's
- 1 Coördinatie Haakarmbak (COH)
- 1 Quick Response Team (QRT)
- en de verschillende piketvoertuigen
- OvD/HOVD/AGS/IM-CoPI

Dekkingsplan BAA 2022-2025

Het Dekkingsplan BAA/ VrAA 2022-2025 is vastgesteld op 28 maart 2022. Het dekkingsplan is tot stand gekomen conform de Handreiking Landelijke Uniforme Systematiek voor Dekkingsplannen, gericht op het incident brand gebouw. Alle Nederlandse veiligheidsregio's hanteren voor beoordeling van de brandweezorg vier prestatie-indicatoren voor de tankautospuit (TS).

Snelheid

Capaciteit

Paraatheid

Werkdruk

Overige werkzaamheden

- Dagbezetting gerealiseerd met vrijwilligers, beroeps en repressieve ondersteuningspoule;
- Controles bluskranen.

Risicobeheersing

Risicovol evenement

718 • Evenementenvergunningen behandeld.

84 • Controles tijdens evenementen uitgevoerd.

Klimaatadaptatie

- Voorzitterschap opgepakt van landelijk netwerk 'Klimaat & Veiligheid'.
- Aangesloten bij het NIPV over het onderwerp 'klimaatadaptatie'
- Handreiking opgesteld voor klimaatrisico's in omgevingsveiligheid.

Energietransitie

- Driedaagse georganiseerd met partners.
- Inhoudelijke bijdrage geleverd aan meerdere waterstof innovatieprogramma's
- Bijdrage geleverd aan een scenarioboek 'Energietransitie'.

Industriële veiligheid

- 67** • Omgevingsvergunningen activiteit en milieu behandeld.
- 20** • BRZO-inspecties.
- Nieuwe leerroute 'specialist industriële veiligheid' ontwikkeld met NIPV.

Overkoepelend

- Omgevingsveiligheid in kaart ontwikkeld. Dit is een praktisch hulpmiddel dat adviseurs inzicht geeft in risico's binnen de regio.
- Dit jaar is de achtste brandweer-iftar georganiseerd in de Muiderkerk met de moslim- en christelijke gemeenschap. We hebben een avond kunnen vieren met meer dan 220 mensen.

Complexe bouwwerken

891 • Adviesaanvragen in het kader van omgevingsvergunning activiteit bouw behandeld.

63 • Adviesaanvragen ruimtelijke ordening behandeld.

- In 2023 zijn er twee bijeenkomsten van het Convenant Brandveiligheid in de Zorg gehouden met alle deelnemende zorginstellingen (Care), ziekenhuizen (Cure), gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA) om met elkaar te spreken over brandveiligheid.

- Op 13 november 2022 vond er een brand plaats in een woonunit aan de Voetbalstraat op het wooncomplex Riekerhaven waarbij 75 eenpersoons woonunits, door brand verwoest zijn. Door VrAA is besloten tot een onderzoek naar de brandontwikkeling, rookverspreiding, ontruiming en bluswerkzaamheden gedurende het eerste halfuur na melding en de mogelijkheden dergelijke branden in vergelijkbare panden te voorkomen.

Externe Veiligheid

- Het document 'Visie op externe Veiligheid' is opgesteld. Het doel van deze visie is om voor het advies op en over externe veiligheid één lijn te creëren. De visie schept duidelijkheid over hoe VrAA naar externe veiligheid kijkt.

Risicovol gebruik

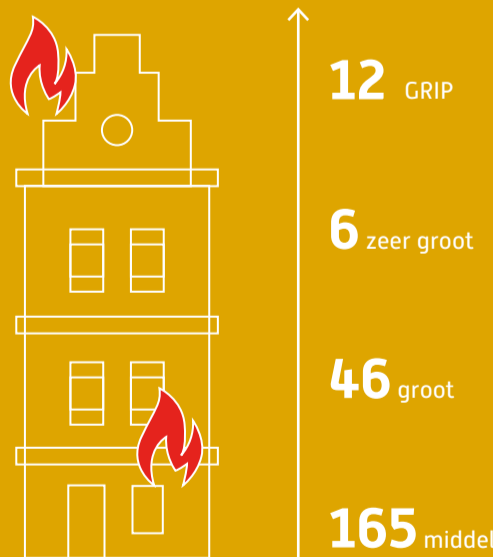
- Diverse video's, (social) mediaberichten en campagnes over risico's, brandveiligheid en koolmonoxide gemaakt.
- Voorlichting gegeven aan o.a. gastoudergezinnen i.s.m. GGD, senioren, studenten en DUWO.
- Train-de-trainer-programma's (wooncorporatie De Alliantie en beheermaatschappij MVGM).

100 • Vragen beantwoord van inwoners over brandveiligheid in woning/woongebouw.

280 • Woningbezoeken in de regio uitgevoerd.

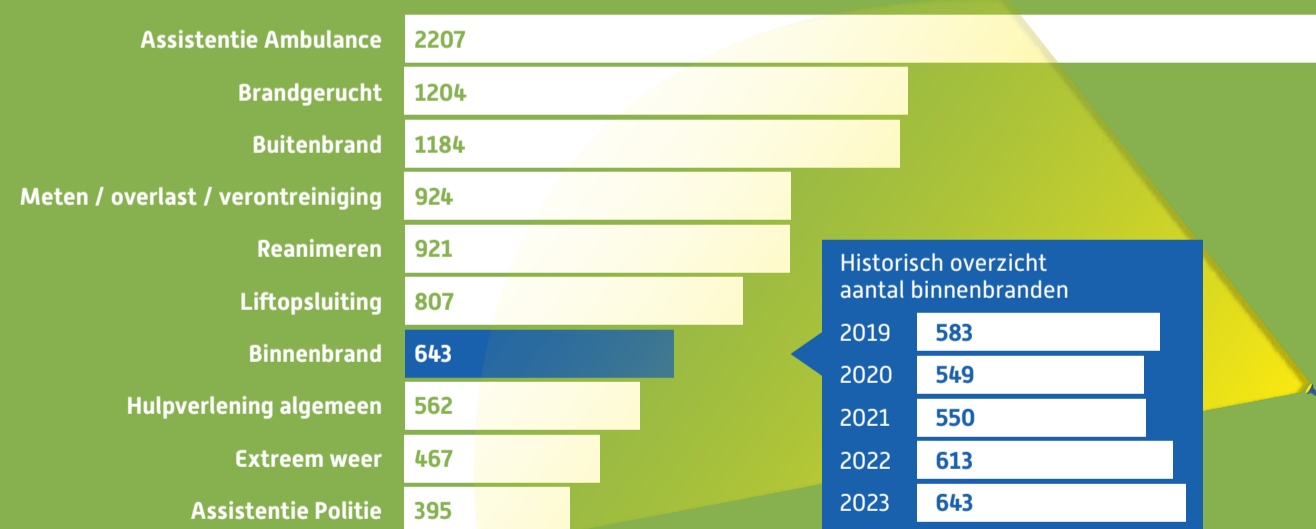
587 • Adviesaanvragen in het kader van omgevingsvergunning activiteit-gebruik behandeld.

Incidentclassificatie

Top 10 meest voorkomende incidenten

Totaal aantal incidenten PRIO 1 en 2 **10.727**

Historisch overzicht aantal binnenbranden

2019	583
2020	549
2021	550
2022	613
2023	643

GRIP - incidenten

Type incident

- Gaslek Zuiderzeeweg Amsterdam
- Bovenregionale storting mobilfoonverkeer hulpdiensten
- Brand Dr. H. Colijnstraat Amsterdam
- Brand Joan Muyskenweg Amsterdam
- Zomerstorm Poly
- Brand Van Egmond potgrond Amsterdam
- Aantreffen explosief Tarwekamp Diemen
- Aantreffen explosief Ruys de Beerenbrouckstraat
- Brand gebouw stadswarmte Boris Pasternakstraat
- Explosie kelder flat Haarlemmerweg Amsterdam
- Aantreffen explosief Basisweg Amsterdam
- Aantreffen explosief Tweede Boerhaavestraat Amsterdam

Gemeente

- Amsterdam 24 maart
- Bovenregionaal 11 mei
- Amsterdam 16 mei
- Amsterdam 3 juni
- Bovenregionaal 5 juli
- Amsterdam 3 augustus
- Diemen 26 september
- Amsterdam 17 oktober
- Amsterdam 21 oktober
- Amsterdam 6 november
- Amsterdam 18 december
- Amsterdam 24 december

Datum

Opvallend in 2023:

- Oefening Extreem geweld en terrorismegevolgen bestrijden - Olympisch Stadion 29 maart
- Vele nieuwe medewerkers: verdubbeling medewerkers crisisbeheersing, calamiteitencoördinator en formalisering van sector Informatie en Innovatie met nieuwe medewerkers
- Storm Ciaran van 2 november inzet Decentrale Uitgifte (DCU)
- Systeemtest 27 november

TGB-oefening Olympisch stadion 29 maart

RAI Amsterdam en de weg naar een nieuwe Gebruiksmelding

Hoe kom je in een groot en complex stelsel van bestaande gebouwen tot een brandveilige situatie? In 2019 is Rai Amsterdam gestart met het opstellen van 19 Brandbeveiligingsplannen. Tijdens het traject zijn de Omgevingsdienst NZKG, Rai Amsterdam en Brandweer AA parallel een overleg gestart om contact te houden over de voortgang, aanpak en vraagstukken.

Lees het hele artikel op brandveilig.com

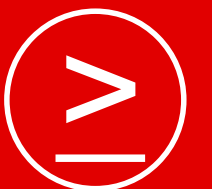

Interview NU.nl

Elke dag gebeurt het wel een paar keer in Nederland. Hoe ontstaat zo'n schoorsteenbrand? En wat doe je ertegen? NU.nl interviewde Richard van den Bosch, Adviseur Risicobeheersing bij Brandweer AA.

Ieder jaar rukt de brandweer zo'n tweeduizend keer uit voor een schoorsteenbrand. De problemen ontstaan vaak door creosoot, een teerachtige aanslag die zeer brandbaar is.

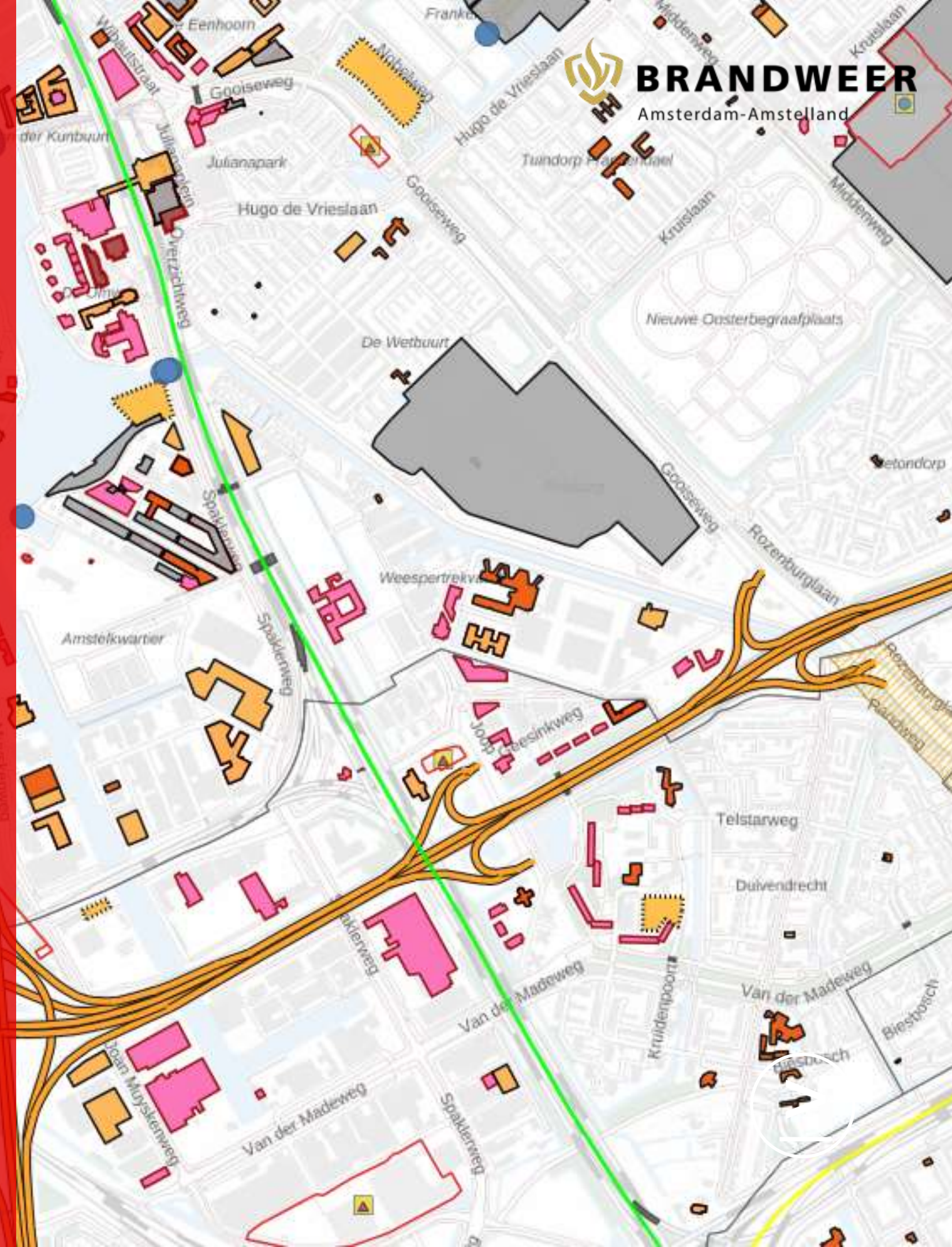
Lees het hele artikel op [NU.nl](https://www.nu.nl)

LANCERING OMGEVINGSVEILIGHEID IN KAART

In januari 2023 is de OVK gelanceerd, een verzameling kaartlagen die de adviseurs ondersteunt in het ruimtelijk denken. De OVK is in aanloop naar de Omgevingswet ontwikkeld door de afdeling Risicobeheersing en I&I. Het inzichtelijk maken van complexe ruimtelijke veiligheidsvraagstukken helpt onze adviseurs in hun advies aan gemeenten en andere netwerkpartners.

20
23

Voorlichting Joods Hospice

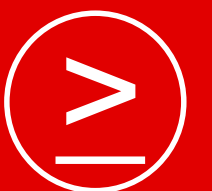
Begin 2023 is er op verzoek van het Joods Hospice een voorlichting gegeven over brandveiligheid.

Het hospice is een non-profit organisatie waar terminaal zieke patiënten in een warme, veilige en vertrouwde omgeving hun laatste levensfase kunnen doorbrengen.

Ter plekke is uitgelegd wat te doen bij brand en zijn diverse vragen beantwoord.

20
23

Koolmonoxide (CO) campagne

Eigenaren van een cv-ketel, geiser, gashaard of gaskachel zijn vanaf 1 april 2023 verplicht om een CO-vrij gecertificeerd bedrijf in te schakelen voor installatie, onderhoud en reparatie. Vaak komt CO een huis binnen door een niet goed geïnstalleerde of onderhouden gasverbrandingsinstallatie. Dit is gebleken uit onderzoek van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid. Medewerkers van de afdeling Risicobeheersing en Communicatie zijn naar het Bijlmerplein gegaan om daar de kennis over CO te testen.

Bekijk de video op [youtube.com](https://www.youtube.com)

Oriëntaties verzorgingsgebied

In 2023 hebben kazernes in samenwerking met Risicobeheersing opnieuw diverse oriëntaties gedaan in hun verzorgingsgebied. Kennis over aanwezige veiligheidsmaatregelen kunnen de operationele dienst helpen bij een eventuele repressieve inzet en repressief inzicht helpt Risicobeheersing op haar beurt in de adviesfase. Zo is er bijvoorbeeld een bezoek gebracht aan Hotel Krasnapolsky, Beurs van Berlage en de Singelgrachtgarage.

Tijdelijke opvang asielzoekers Amstelveen

Gemeente Amstelveen gaat tijdelijke woonunits plaatsen om asielzoekers op te vangen. De betreffende woningcorporatie heeft Risicobeheersing benaderd om mee te denken om dit op een zo'n veilige mogelijke manier te realiseren. De unitbouw in Amstelveen is uiteindelijk op nieuwbouwniveau uitgevoerd, het hoogste niveau op het gebied van onder andere (brand)veiligheid.

8e brandweer iftar groot succes

Op 5 april is alweer de 8e brandweer iftar georganiseerd. De Muiderkerk zat vol met een gezellig en zeer divers publiek. We genoten van een interessant programma waarin twee gemeenschappen centraal stonden, de Moslimgemeenschap en de Christelijke gemeenschap. De founding father van de brandweer iftar, Zouhair Jbyeh, heeft weer knap gebruik gemaakt van zijn grote netwerk om de kerk vol te krijgen. Al met al hebben we de avond kunnen vieren met meer dan 220 mensen.

Veilig Huis Vinkie

Bij de keuze voor zonnepanelen zijn duurzaamheid en een financieel voordeel vaak de drijfveer. Maar veiligheid is bij zonnepanelen net zo belangrijk! Brandweer Nederland heeft, met de afdelingen Risicobeheersing en Communicatie plus een aantal experts op het gebied van zonnestroom, het 'Veilig Huis Vinkie' in het leven geroepen. Samen met Holland Solar, Centraal Techniek Nederland en het Verbond van Verzekeraars is dit charmant-brutale Vinkie ontstaan. Het Veilig Huis Vinkie helpt je om de beste keuzes te maken tijdens de oriëntatiefase, de installatiefase en geeft tips over periodiek onderhoud.

Brandveiligheid in de Zorg

23 mei en 19 oktober waren er twee bijeenkomsten van het Convenant Brandveiligheid in de Zorg. Alle deelnemende zorginstellingen (Care), ziekenhuizen (Cure), gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Brandweer Amsterdam-Amstelland kwamen samen om met elkaar te spreken over brandveiligheid. De kracht van het convenant zit hem in de samenwerking tussen alle partijen om gezamenlijk het brandveiligheidsbewustzijn op alle niveaus binnen de instellingen te vergroten. In april 2024 wordt het huidige convenant met nog eens drie jaar verlengd.

20
23

Influencer Rianne Meijer viraal met brandweervideo

Samen met social media influencer Rianne Meijer maakten we een korte video over brandveiligheid in huis. Rianne heeft met haar 1,5 miljoen volgers op Instagram een ontzettend groot bereik bij het jonge publiek (20-40 jaar oud) die we graag kennis over brandveiligheid en brandpreventie meegeven. Niemand minder dan onze eigen brandweercollega Mireille Veen speelt samen met Rianne de hoofdrol in de korte video waarin ze vijf simpele brandveiligheidstips geeft.

Bekijk hier de video op [instragram.com](https://www.instagram.com)

Stichting HeenenWeer

Dankzij Stichting HeenenWeer hebben mensen in Amsterdam met een mobiele beperking weer toegang te geven tot de leuke activiteiten in hun eigen omgeving. Zoals naar de markt gaan, een museum, een cursus, op de koffie gaan bij een vriend of vriendin, tegen de geringe vergoeding van €1,- per rit. In kleine elektrische autootjes brengen vrijwilligers hun medebewoners overal naar toe in de stad. Adviseurs van de afdeling Risicobeheersing hebben meegedacht hoe deze elektrische autootjes veilig opgeladen kunnen worden in een gemeentelijke parkeergarage.

Rapport brandontwikkeling wooncomplex Riekerhaven

Op zondag 13 november 2022 heeft een brand gewoed in de Voetbalstraat in Amsterdam Nieuw-West. Bij de brand zijn 75 woningen verloren gegaan en 7 huisdieren omgekomen. Direct na de brand is aan de brandweer (o.a. afdeling Risicobeheersing) gevraagd om de brandveiligheid van het Startblok Riekerhaven te beoordelen. 13 maart 2023 is het rapport over de brand aan de Riekerhaven openbaar geworden. Het rapport gaat uitgebreid in op de brand, ons optreden maar ook op de brandveiligheid van het complex en vergelijkbare complexen. Het rapport heeft veel aandacht gekregen van landelijke media.

Brandveiligheid LEV's

Afdeling Risicobeheersing maakt deel uit van de DuMo-werkgroep: Brandveiligheid Light Electric Vehicles (LEV) van het ministerie van IenW. Uit onderzoek naar de brandveiligheid van LEV's blijkt dat de batterij in deze voertuigen zorgt voor extra risico's bij het gebruik, het stallen en het opladen van de voertuigen. Deze risico's vragen op korte termijn om maatregelen. De directie Duurzame Mobiliteit (DuMo) organiseert voor dit doel een werkgroep. Ook is er in samenwerking met Gemeente Amsterdam een gezamenlijke publiekscampagne opgestart. Dit alles naar aanleiding van diverse branden in onze regio die een LEV als oorzaak hadden.

Visie op Externe Veiligheid

Adviseurs van de afdeling Risicobeheersing hebben gewerkt aan het document 'Visie op externe Veiligheid'. Het doel van deze visie is om voor het advies op en over externe veiligheid één lijn te creëren. Het scheidt aan de voorkant van het adviestraject duidelijkheid in keuzes die op hoofdlijnen zijn gemaakt. Daarnaast scheidt deze visie duidelijkheid bij het bevoegd gezag over hoe wij naar externe veiligheid kijken, wat Brandweer Amsterdam-Amstelland belangrijk vindt en waar ons belang ligt. Het opent het gesprek en geeft inzicht in mogelijke conflicterende belangen.

Staf training Incidentbestrijding

In september hebben een aantal collega's een training incidentbestrijding gevolgd op het BOCAS. De training was speciaal ontworpen voor collega's die zelf geen repressieve ervaring hebben. De training bood niet alleen theoretische kennis, maar ook praktische ervaringen die van grote waarde kunnen zijn voor de collega's. Dit inzicht helpt onze RB-collega's niet alleen om beter te begrijpen wat de uitrukdienst dagelijks doet, maar stelt onze collega's ook in staat hun eigen expertise in de adviesfase te verbreden.

Industriële veiligheid

Samen met de collega's van IV kijken we terug op een mooi 2023 waarin we:

- De samenwerking met Omgevingsdienst NZKG hebben versterkt. “Zo werken we sinds kort eens in de vier weken op kantoor bij de ODNZKG.”
- “Hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de Leerroute Industriële Veiligheid van het NIPV.”
- “Gezorgd hebben dat een schrootopslag betere brandveiligheidsmaatregelen heeft getroffen ten behoeve van de incidentbestrijding.”
- “Het team met een collega hebben uitgebreid.”
- “Bereikt hebben dat een Biodiesel-producent een onafhankelijke bluspomp aanschaft ten behoeve van de incidentbestrijding.”
- “Een cursus Effects hebben gevolgd voor het berekenen en simuleren van incidentscenario's. Hierdoor kunnen we de omvang van een mogelijk incident beter toetsen.”
- “Een presentatie hebben gegeven aan onze partners over onze taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.”

20
23

ADE 2023

Het Amsterdam Dance Event heeft dit jaar een recordaantal van 500.000 bezoekers getrokken. Het bijzondere van ADE zit hem in de gelijktijdigheid van de evenementen, de organisatie is enorm. Ook dit jaar hebben adviseurs van de afdeling Risicobeheersing weer adviezen gegeven op diverse vergunningen. Daarnaast zijn er ook controleurs van de afdeling langs geweest op de meest uiteenlopende feestlocaties om veiligheidsschouwen uit te voeren.

20
23

Energieopslag systemen

Adviseurs van de afdeling Risicobeheersing hebben het mogelijk gemaakt om op diverse plekken in de regio energieopslag systemen op een veilige manier te plaatsen. Deze systemen met grote accu's worden op bepaalde plekken geplaatst ten behoeve van netcongestie. "Er is hier nog onvoldoende wetgeving voor, maar we hebben wel al mee kunnen denken om het als nog op een brandveilig manier mogelijk te kunnen maken. Zo zijn de betrokken partijen bijvoorbeeld veiligere accu's gaan gebruiken." Dit is onder andere gebeurd in gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam.

Livegang LEEF

Na een periode van inrichten, testen en opleiden viert Risicobeheersing de livegang van het nieuwe zaakstelsel LEEF. Het zaakstelsel ondersteunt de collega's in hun dagelijkse werkzaamheden. Zo kunnen er in LEEF bijvoorbeeld adviesverzoeken van de gemeente en vragen van burgers worden afgehandeld. Daarnaast faciliteert het stelsel communicatie en samenwerking tussen collega's binnen en buiten Risicobeheersing. Met LEEF is Risicobeheersing klaar om te werken met de Omgevingswet en sluiten wij goed aan op het Digitale Stelsel Omgevingswet.

Duimpje omhoog

Brandveilig Leven (BVL) heeft samen met Communicatie een rits aan nieuwe content opgenomen.

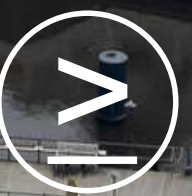
“Met de campagne ‘Duimpje omhoog voor een veilige stad’ willen we de BVL-tips concreter en zichtbaarder maken. Enerzijds willen we het kennisniveau vergroten en anderzijds willen we natuurlijk dat mensen hun gedrag aanpassen en meer brandveilig gedrag gaan vertonen. In de miniserie, genaamd preventiepraatjes, komen we over de vloer bij bekende Amsterdammers om het te hebben over brandveiligheid.”

Bekijk de video's via: brandweer.nl/duimpje

Amsterdam CS

Er wordt gewerkt aan perron 1 van Amsterdam Centraal Station. In een samenwerking tussen Ambulance Amsterdam, NS, Prorail en de BAA hebben collega's van de afdeling Risicobeheersing meegedacht over de bereikbaarheid. Hierdoor blijft het perron ondanks de werkzaamheden nog steeds goed bereikbaar voor de hulpdiensten tijdens een (medisch) noodgeval.

Veilige klimaatadaptatie

Samen met Lana Garrels (Specialist Klimaatadaptatie) blikken we terug op 2023:

- Sinds februari 2023 is Lana voorzitter van het landelijke Netwerk Klimaat en Veiligheid.
- In 2023 is ze als Docent Klimaatadaptatie les gaan geven aan studenten van de leergang Specialist Ruimtelijke Veiligheid en OVD's op het NIPV.
- Verder heeft Lana een presentatie (Brand)veilige Klimaatadaptatie gegeven op het Brandweerevent 2023.
- Is er een collega (Jan Veerman) bij gekomen op de afdeling die zich onder andere bezig gaat houden met klimaat, om de snelle ontwikkelingen bij te kunnen blijven houden.
- Hebben we meegewerkt aan de [nieuwe sectorpagina Veiligheid van het Kennisportaal klimaatadaptatie](#).

Veilige energietransitie

Samen met Johan de Vries (Projectleider energietransitie) blikken we terug op 2023:

- In 2023 zijn we gestart met het project data- en informatieverzameling waarbij de samenwerking wordt gezocht met netbeheerders en diverse andere stakeholders.
- Heeft Tijs een presentatie gegeven op het klimaatevent van Gemeente Amsterdam. Ook is hierbij ruim aandacht geweest voor klimaatverandering en klimaatadaptie. Dit heeft er toe geleid dat we al meerdere gesprekken hebben gehad bij de gemeente over dit onderwerp.
- De aanschaf van de EV-trainer en het houden van de eerste train de trainer sessie. De EV-trainer is een model van een elektrisch voertuig waarop de operationele dienst kan oefenen.
- We hebben een start gemaakt met het hervormen van het interne projectteam Veilige Energietransitie (VET).

Nieuwe EV-handreiking beschikbaar

In 2023 heeft Koen Wiering onderzoek gedaan en een handreiking opgesteld.

Het doel van deze handreiking is om onze adviseurs handvatten te bieden, hoe om te gaan met klimaatverandering en energietransitie bij Externe Veiligheidsadvisering (EV). Door klimaatverandering veranderen de omstandigheden waarin EV risico's zich bevinden. De energietransitie zorgt voor een inhoudelijke verandering van sommige EV risicobronnen. Deze handreiking is primair bedoeld voor advisering op Externe Veiligheidsvraagstukken bij ruimtelijke ordening maar raakt ook aan thema's als industriële veiligheid en veiligheid van de fysieke leefomgeving in zijn geheel.

Handreiking EV advisering met
klimaatverandering en energietransitie

Auteur(s): Koen Wiering
Datum: 21-12-2023
Versienummer: 1.0

Presentatie CHV- Netwerk

In november 2023 heeft Ingrid Heffels van de afdeling Risicobeheersing een presentatie gegeven in de Artis Bibliotheek. De presentatie, in het kader van erfgoed, was gericht aan het CHV-netwerk (Collectiehulpverlening). Bij dit netwerk zijn kleine Amsterdamse musea en erfgoedinstellingen aangesloten. CHV is de eerste hulp aan collecties bij een incident en is erop gericht de schade te beperken en objecten in veiligheid te brengen. Besproken is hoe de brandweer en de CHV-teams optimaal kunnen samenwerken tijdens een calamiteit.

Tot volgend jaar!

SUCCESSOVERZICHT AFDELING RISICOBEBEERSING

20
23

serviceteamrb@brandweeraa.nl

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Begrotingswijziging VrAA 2024

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

Burgemeester Heiliegers

Behandelaar:

Ruud Verwiel, Carmen Westra

Gevraagde besluiten

1. In te stemmen op de begrotingswijzigingen 2024.
2. Ter instemming doorsturen van de voorgestelde begrotingswijzigingen aan de raden van de deelnemende gemeenten ter zienswijze.

Aanleiding en context

Bijgaand ontvangt u het voorstel voor de wijziging van de Begroting 2024. Op grond van de eerder door u genomen besluiten treft u bijgaand de uitwerking hiervan aan in de vorm van een Begrotingswijziging.

Korte bestuurlijke samenvatting

Verzoek deze wijziging van een positief besluit te voorzien en de wijzigingen conform artikel 21 lid 7 van de GR, voor zienswijze voor te leggen aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze wijzigingen betreffen:

1. De financiële uitwerking van besluiten die al door het bestuur genomen zijn (daar waar dit het geval is wordt dit vermeld);
2. Nieuwe voorstellen.

In deze voorstellen is tevens de verwerking opgenomen van de eerder geformuleerde taakstelling van 1 % prijs/loon compensatie. Ten aanzien van de oplossing daarvan heeft een intern proces plaatsgevonden, waarbij de verwerking in de verschillende onderdelen van onze begroting heeft plaatsgevonden.

Deze mutaties in baten zijn ook in de lasten verwerkt. De mutaties in de baten komen ten gunste van het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De overeenkomende mutaties in de lasten zijn verwerkt in de verschillende programma's. Een totaaloverzicht is hiervan opgenomen. Op basis van een beknopte opsomming zijn de wijzigingen in de bijlage toegelicht.

-Oplegnotitie-

Consequenties

De consequenties van de individuele voorstellen ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage zijn puntsgewijs in bijlage 1 opgenomen.

Besluitvormingsroute

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
11-03-2024	Afstemmingsoverleg met portefeuillehouder Financiën VrAA
12-03-2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens
12-03-2024	RAO/RTAT
25-03-2024	Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- Begrotingswijzigingen 2024 incl. investeringen d.d. 22-02-2024

Begrotingswijzigingen VrAA 2024

In september 2023 heeft het bestuur de ontwerp programmabegroting 2024-2028 vastgesteld. Daarmee is voor het jaar 2024 de primitieve begroting voor de VrAA vastgesteld. Nu liggen een aantal wijzigingen op deze primitieve begroting voor. De wijzigingen vormen gezamenlijk de zogenaamde geactualiseerde begroting 2024. De wijzigingen betreffen:

1. Het verwijderen van de preventiemedewerker uit de maatwerkbijdrage (structureel)
2. De indexering van alle bedragen naar 2024 (structureel)
3. Aanvullende compensatie voor loon- en prijsbijstelling 2023 (structureel)
4. Tegemoetkoming hoge energielasten (incidenteel)
5. Toevoegen taken Bevolkingszorg (structureel)

De structuur van de toelichting is dat gestart wordt met de wijzigingen vanuit het perspectief van de gemeentelijke bijdrage. Vervolgens wordt het totaal van wijzigingen gepresenteerd (inclusief de wijzigingen in de Rijksbijdrage) voor de programma's (was/wordt) en de resultatenrekening 2024 (was/wordt).

1. Wijzigingen in de gemeentelijke bijdragen 2024

Startpositie: De primitieve begroting VrAA 2024

Primitieve begroting 2024 VrAA Gemeentelijke bijdragen	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer	1.300.745	68.486	10.363	1.379.594
Amstelveen	5.161.369	637.458	29.328	5.828.155
Amsterdam	72.829.671	10.699.181	331.157	83.860.009
Diemen	1.285.375	197.146	9.846	1.492.367
Ouder-Amstel	693.095	-	4.470	697.565
Uithoorn	1.374.084	106.129	9.861	1.490.074
Totaal	82.644.339	11.708.400	395.025	94.747.764

Wijziging 1: Verwijderen preventiemedewerker uit maatwerkbijdrage

Begrotingswijziging 2024 Preventiemedewerker (Diemen)	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer				-
Amstelveen				-
Amsterdam				-
Diemen		35.959-		35.959-
Ouder-Amstel				-
Uithoorn				-
Totaal	-	35.959-	-	35.959-

Met gemeenten Uithoorn en Diemen is overeengekomen dat de preventiemedewerker geen onderdeel meer uitmaakt van de maatwerk afspraak. Dit onderdeel was voor gemeente Uithoorn al in de primitieve begroting uit de maatwerkbijdrage gehaald. Dit betreft de wijziging specifiek voor de gemeente Diemen.

Wijziging 2: Indexeren van bedragen naar 2024

Begrotingswijziging 2024 Indexering (5,7%)	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer	74.142	3.904	591	78.637
Amstelveen	294.198	36.335	1.672	332.205
Amsterdam	4.151.291	609.853	18.876	4.780.020
Diemen	73.266	9.188	561	83.015
Ouder-Amstel	39.506	-	255	39.761
Uithoorn	78.323	6.049	562	84.934
Totaal	4.710.726	665.329	22.517	5.398.572

De primitieve begroting is in september 2023 door het bestuur vastgesteld op prijspeil 2023. Indexering moet nog plaatsvinden. VrAA volgt voor de compensatie van loon- en prijsontwikkelingen de 'nominale ontwikkeling' van de gemeente Amsterdam. In dat kader is voor gemeenschappelijke regeling dit gewogen percentage vastgesteld op 5,7%.

Deze leidt voor de actualisatie 2023 tot de volgende opbouw.

- De index loonvoet sector overheid (% , ilso) 6,5%
- De index materiele overheidsconsumptie (% , imoc) 3,5%
- De index bruto overheidsinvesteringen (% , iboi) 3,1%

Gemeenschappelijke Regelingen: De index wordt berekend aan de hand van de twee indexen ilso en iboi in de verhouding $\frac{3}{4} : \frac{1}{4}$. Oftewel 75% keer 6,5% plus 25% keer 3,1% = 5,7%.

Wijziging 3 en 4: L&P compensatie en tegemoetkoming gestegen energiekosten

Begrotingswijziging 2024 Energelasten en aanvullende L&P	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer	28.000			28.000
Amstelveen	118.000			118.000
Amsterdam	1.900.000	900.000		2.800.000
Diemen	30.000	-		30.000
Ouder-Amstel	14.000			14.000
Uithoorn	30.000			30.000
Totaal	2.120.000	900.000	-	3.020.000

In de vergadering van september 2023 heeft het bestuur besloten om:

1. Een aanvullende loon en prijsbijstelling toe te kennen voor 2023. In 2023 zou alleen gemeente Amsterdam deze voldoen. Vanaf 2024 dragen alle gemeenten structureel bij.
2. Gemeente Amsterdam heeft voor 2023 en 2024 incidenteel € 900k tegemoetkoming in gestegen energiekosten toegekend.

Wijziging 5: Toevoeging/overdracht taken Bevolkingszorg

Begrotingswijziging 2024 Extra taken Bevolkingszorg	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer		22.685		22.685
Amstelveen		89.591		89.591
Amsterdam		713.866		713.866
Diemen		22.263		22.263
Ouder-Amstel		12.132		12.132
Uithoorn		23.924		23.924
Totaal	-	884.461	-	884.461

In januari 2023 heeft het bestuur besloten tot overdracht van taken Bevolkingszorg van gemeenten naar de VrAA. In het voorstel zijn ook de financiële consequenties beschreven. Deze begrotingswijziging is conform het voorstel.

Resultaat: De gewijzigde begroting 2024 (vwb de gemeentelijke bijdragen)

Geactualiseerde begroting 2024 Gemeentelijke bijdragen	Regionale bijdrage	Maatwerk bijdrage	GHOR bijdrage	Totaal
Aalsmeer	1.402.887	95.075	10.954	1.508.916
Amstelveen	5.573.567	763.384	31.000	6.367.951
Amsterdam	78.880.962	12.922.900	350.033	92.153.895
Diemen	1.388.641	192.638	10.407	1.591.686
Ouder-Amstel	746.601	12.132	4.725	763.458
Uithoorn	1.482.407	136.102	10.423	1.628.932
Totaal	89.475.065	14.122.231	417.542	104.014.838

2. Consequenties van alle wijzigingen (inclusief Rijksbijdrage) voor de programma's (WAS/WORDT)

bedragen x€ 1.000

Programma's	WAS	WORDT	Mutatie
	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	
Risicobeheersing	4.143	4.427	284
Incidentbestrijding	59.347	63.847	4.500
Crisisbeheersing	2.859	4.247	1.388
GHOR	2.933	3.101	168
Organisatie ontwikkeling- BV	25.023	27.821	2.798
Organisatie ontwikkeling- Dir+H&I	7.710	8.416	706
Organisatie ontwikkeling- FLO	8.771	9.199	428
Organisatie ontwikkeling- Projecten	884	950	66
Overige posten	-3.092	-3.325	-233
Algemene dekkingsmiddelen	-108.578	-118.682	-10.104
Endtotaal	0	0	0

Met specificatie van de Algemene dekkingsmiddelen, waar de gemeentelijke bijdrage weer aansluit op de wijzigingen als eerder gepresenteerd:

bedragen x€ 1.000

Specificatie Algemene Dekkingsmiddelen	WAS	WORDT	Mutatie
	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	
Baten			
Gemeentelijke bijdrage regionaal	-82.644	-89.475	-6.831
Gemeentelijke bijdrage maatwerk	-11.708	-14.122	-2.414
Gemeentelijke bijdrage GHOR	-395	-418	-23
Subtotaal gemeentelijke bijdragen	-94.747	-104.015	-9.268
Rijksbijdragen	-12.611	-13.447	-836
Bijdragen Gemeenschappelijke Regelingen	-1.250	-1.250	0
Lasten			0
Vennootschapsbelasting	30	30	0
Saldo	-108.578	-118.682	-10.104

3. Consequenties van alle wijzigingen (inclusief Rijksbijdrage) voor de resultatenrekening (WAS/WORDT)

bedragen x € 1.000

VrAA	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024
<i>prijspeil</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Baten		
Uitgeleend personeel	389	559
Huren	112	112
Overige goederen en diensten	4.080	3.054
Rijksbijdragen	12.611	13.447
Gemeentelijke bijdragen	94.748	104.015
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	1.250	1.250
Rentebaten	-	-
Totale baten	113.189	122.437
Lasten		
Salarissen en sociale lasten	77.637	81.744
Belastingen	30	30
Duurzame goederen	92	124
Ingeleend personeel	2.390	4.514
Overige goederen en diensten	25.813	28.684
Rente	1.081	1.019
Mutatie egalisatievoorz. kapitaallasten	530-	1.557
Afschrijvingen	7.221	6.114
Totale lasten	113.732	123.786
Saldo van baten en lasten	544-	1.349-
RESERVES		
Onttrekkingen	1.230	2.131
Dotaties	686	782
Mutaties in reserves	544	1.349
Resultaat	-	-

Met specificatie van (mutaties in) de onttrekkingen en dotaties van en aan bestemmingsreserves:

Onttrekkingen:

bedragen x € 1.000

Onttrekkingen Vraa	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024
Algemene reserve		
Bestemmingsreserve WW	125	125
Bestemmingsreserve Vastgoed Amsterdam		
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	860	
Bestemmingsreserve Strategisch HRM		318
Bestemmingsreserve Informatiebesturing	244	371
Bestemmingsreserve Mobiliteit		
Bestemmingsreserve Innovatie		1.132
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen		184
Totaal	1.229	2.130

Dotaties:

bedragen x € 1.000

Dotaties Vraa	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024
Algemene reserve		
Bestemmingsreserve WW		
Bestemmingsreserve Vastgoed Amsterdam		
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam		348
Bestemmingsreserve Strategisch HRM		
Bestemmingsreserve Informatiesturing		
Bestemmingsreserve Mobiliteit		
Bestemmingsreserve Innovatie	434	434
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen		
Reserve GHOR	251	
Totaal	685	782

Met in het bijzonder zicht op het verloop van de bestemmingsreserve FLO (gewijzigd 2024):

bedragen x € 1.000

Verloop Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	Stand rekening 2023	Stand gewijzigd 2024
Start jaar		2.526
Dotatie		7.928
Onttrekking		7.580-
Saldo dotaties onttrekkingen		348
Einde jaar	2.526	2.874

4. Investerings 2024

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de geplande investeringen in de komende vijf jaar.

Investerings (bedrage x € 1.000)	2024 primitief	2024 gewijzigd
1 Kleine Voertuigen en aanhangers	78	1.051
10 Uniformen	-	951
11 Vaartuigen	-	280
2 Grote voertuigen	8.805	9.598
3 Inventaris voertuigen	-	457
4 Persoonlijke Beschermingsmiddelen	1.000	1.069
7 Tele- Communicatieapparatuur	393	773
8 Inventaris gebouwen en apparatuur	-	-
9 Grond en gebouwen	150	8.829
Overig	288	378
Eindtotaal	10.714	23.386

De gewijzigde investeringsbegroting 2024 is met € 23 miljoen ruim hoger dan de primitieve begroting van € 11 miljoen. Dit komt vooral door bekend geworden investeringen in kazerne Hendrik, doorschoven investeringen vanuit 2023 en indexeringen.

Toelichting:

1. Kleine voertuigen en aanhangers: de geplande investeringen zijn naar 2024 doorgeschoven;
2. Uniformen: de investering is naar 2024 verplaatst. De VrAA doet mee met het NIPV. Vermoedelijk uitlevering uniformen in 2024;
3. Vaartuigen: de geplande investering was in 2022 en is doorgeschoven naar 2024.
4. Grote voertuigen: de aankooprijzen zijn geactualiseerd;
5. Inventaris voertuigen: de geplande investeringen zijn doorgeschoven naar 2024;
6. Persoonlijke beschermingsmiddelen: de geplande investeringen zijn doorgeschoven naar 2024;
7. Telecommunicatieapparatuur: hierin zit een structureel budget voor de vervanging van kantoorapparatuur;
8. In 2025 worden investeringen in inventaris voor kazerne Hendrik voorzien.
9. Grond en gebouwen: in 2023 was de renovatie kazerne Dirk begroot en is inmiddels geactiveerd. De overige gebouw gerelateerde investeringen zijn naar 2024 doorgeschoven. Het grootste deel van de investering 2024 is de renovatie van kazerne Hendrik in 2024 en 2025 (opgeteld € 12,2 mln).
10. Overig: hierin zitten stelposten voor brandweerspecifieke kosten en overige materiële investeringen.

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Ontwerp programmabegroting VrAA 2025-2028

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

Burgemeester Heiliegers

Behandelaar:

Ruud Verwiel, Carmen Westra

Gevraagde besluiten

1. **In te stemmen met** de ontwerp programmabegroting 2025-2028 en de voorstellen zoals in deze oplegnotitie verwoord.
2. **In te stemmen met** het procesvoorstel en de tijdsplanning:
 - a. De bestuurlijke aandachtsveldhouder te mandateren de ontwerp begroting al dan niet voorzien van eventuele wijzigingen voor te leggen de raden van de deelnemende gemeenten ter zienswijze.
 - b. De raden te verzoeken, conform de wettelijke termijn van 12 weken vóór 3 juli 2024, hun zienswijze kenbaar te maken.

Aanleiding en context

Voor u ligt de ontwerp-programmabegroting 2025-2028. Hierin staan de kaders waarbinnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) kan opereren en waarin de koppeling is gelegd tussen de prestaties op beleid en financiën.

Korte bestuurlijke samenvatting

Beslispunt 1 Procesvoorstel

De begroting van de Veiligheidsregio bestaat uit de Programmabegroting 2025-2028. De VrAA dient als gemeenschappelijke regeling haar begroting vóór 15 september bij de provincie Noord-Holland in te leveren. De gemeenteraden moeten in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijzen voor die tijd in te dienen.

Beslispunt 2 Begroting 2025

In de voorliggende begroting zijn op hoofdlijnen de volgende financiële voorstellen verwerkt:

- a) Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2025 en verder;
- b) Aanpassing Rijksbijdrage 2025 en verder.
- c) Vertaling van inhoudelijke ambities en financiële kaders naar programma's
- d) Ontwikkelingen in onttrekkingen en dotaties aan bestemmingsreserves

Consequenties

-

Besluitvormingsroute

-Oplegnotitie-

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
11-03-2024	Afstemmingsoverleg met portefeuillehouder Financiën VrAA
12-03-2024	RAO/RTAT
12-03-2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens
25-03-2024	Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- Ontwerp-programmabegroting 2025 en actualisatie 2024 VrAA d.d. 22-02-2024

Ontwerp Programmabegroting 2025 - 2028

Auteur(s):	CIF en D&C
Datum:	14-03-2024
Versienummer:	2.1

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	22-02-2024	Versie t.b.v. MT VrAA 27 februari 2024
2.0	04-03-2024	Versie t.b.v. portefeuillehouders en RAO/RTAT
2.1	14-03-2024	Versie t.b.v. vergadering Bestuur VrAA 25 maart 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Inhoudelijke kaders.....	5
1.2	Financiële kaders	6
2.	Programma Veilige Leefomgeving	8
2.1	Wat willen we bereiken?	8
2.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	8
2.3	Wat zijn onze prestaties?.....	9
2.4	Wat gaat het kosten?.....	10
3.	Programma Verbrede en veilige inzet	11
3.1	Wat willen we bereiken?	11
3.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	11
3.3	Wat zijn onze prestaties?.....	12
3.4	Wat gaat het kosten?	12
4.	Programma Paraatheid en slagkracht	13
4.1	Wat willen we bereiken?	13
4.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	13
4.3	Wat zijn onze prestaties?.....	13
4.4	Wat gaat het kosten?.....	15
5.	Programma Crisisbeheersing	16
5.1	Wat willen we bereiken?	16
5.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	16
5.3	Wat zijn onze prestaties?.....	17
5.4	Wat gaat het kosten?.....	18
6.	Programma Vakmanschap en Leiderschap	19
6.1	Wat willen we bereiken?	19
6.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	19
6.3	Wat zijn onze prestaties?.....	20
6.4	Wat gaat het kosten?.....	20
7.	Programma Informatiegestuurde Veiligheid	21
7.1	Wat willen we bereiken?	21
7.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	21
7.3	Wat zijn onze prestaties?.....	21
7.4	Wat gaat het kosten?.....	22
8.	Programma GHOR.....	23
8.1	Wat gaan we daarvoor doen?.....	23
8.2	Wat zijn onze prestaties?.....	23
8.3	Wat gaat het kosten?.....	24

9.	Overhead.....	25
9.1	Wat willen we bereiken?	25
9.2	Wat gaan we daarvoor doen?.....	25
9.3	Wat zijn onze prestaties?.....	26
9.4	Wat gaat het kosten?.....	27
10.	Algemene Dekkingsmiddelen	28
10.1	Inleiding algemene dekkingsmiddelen	28
10.2	Gemeentelijke bijdrage 2024-2028	28
10.3	Gemeentelijke bijdrage 2024-2028 gespecificeerd	29
10.4	Rijksbijdragen (BDuR)	30
11.	Paragrafen BBV.....	31
11.1	Weerstandsvermogen.....	31
11.1.1	Ratio weerstandsvermogen (beschikbare / benodigde weerstandscapaciteit).....	31
11.1.2	Benodigde weerstandscapaciteit (reserves)	32
11.2	Financiering.....	33
11.2.1	Treasury	33
11.2.2	Schatkistbankieren	33
11.2.3	Financiering vaste activa	33
11.2.4	Renterisiconorm	34
11.2.5	Kasgeldlimiet	34
11.3	Investeringen	35
11.4	Kapitaalgoederen.....	35
11.5	Verbonden partijen.....	36
12.	Financiële begroting VrAA.....	37
12.1	Overzicht van baten en lasten en meerjarenbegroting VrAA.....	37
12.2	Specificatie van grotere posten	38
12.3	Structureel begrotingssaldo meerjarenbegroting VrAA	38
12.4	Geconsolideerde geprognosticeerde balans VrAA en financiële kengetallen.....	39
12.4.1	Algemeen.....	39
12.4.2	Waardering.....	39
12.4.3	Verloopstaten vaste activa en reserves.....	40
12.4.4	Geprognosticeerde balans.....	41
12.4.5	Financiële kengetallen.....	41
12.5	Toelichting mutaties reserves.....	44
12.5.1	Onttrekkingen aan de reserves	44
12.5.2	Dotaties aan de reserves	44
12.5.3	Stand van de reserves.....	45
12.6	Tarieventabel BAA	46
12.7	Taakvelden	47

1. Inleiding

Dit is de ontwerp Programmabegroting 2025-2028 van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het huidige beleidsplan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024 loopt tot en met 2024. Het nieuwe beleidsplan 2025-2028 wordt voor het eind van dit jaar (2024) ter vaststelling aan het bestuur aangeboden. Deze programmabegroting is hierdoor beleidsarm waarin slechts actuele ontwikkelingen zijn opgenomen. In de programmabegroting 2026 zullen de punten uit het dan vastgestelde nieuwe beleidsplan worden verwerkt.

In deze begroting staat:

- Wat we willen bereiken op basis van ons huidige meerjarenbeleidsplan Buiten Gewoon Veilig;
- Wat we daarvoor gaan doen om die krachtige hulpverleningsorganisatie te blijven in onze dynamische samenleving;
- Onze taken vanuit de wet Veiligheidsregio's;
- Bijbehorende prestaties en kosten.

1.1 Inhoudelijke kaders

Het beleidsplan Buiten Gewoon Veilig, de operationele prestaties van de brandweezorg en de maatregelen ter verbetering van de prestaties uit het dekkingsplan vormen voor de komende jaren de inhoudelijke kaders voor de Veiligheidsregio. Net als de samenwerkingsafspraken uit het crisisplan van onze Veiligheidsregio. 2024 is het laatste jaar waarop het huidige beleidsplan betrekking heeft.

Buiten Gewoon Veilig typeert de ontwikkeling van de organisatie die we in gang hebben gezet:

“Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Onze inwoners en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is”.

Onze (wettelijke) taken, prestaties en wat we gaan doen aan de programma's uit Buiten Gewoon Veilig hebben we in zeven hoofdstukken opgebouwd.

In het laatste programma over de Organisatieontwikkeling, komen de doelstellingen op het gebied van Diverse & inclusieve organisatie en Excellente bedrijfsvoering uit het beleidsprogramma Buiten Gewoon Veilig samen.

1. Veilige leefomgeving	3. Paraatheid en slagkracht	4. Crisisbeheersing	6. Informatiegestuurde veiligheid
2. Verbrede en veilige inzet		5. Vakmanschap en leiderschap	7. GHOR

8. Organisatieontwikkeling Diverse en inclusieve organisatie, Excellente bedrijfsvoering
--

1.2 Financiële kaders

In september 2023 heeft het bestuur de programmabegroting 2024-2027 vastgesteld. Gelijktijdig met deze programmabegroting ontvangt het algemeen bestuur een voorstel voor begrotingswijzigingen 2024. Deze programmabegroting laat de rekening 2023, de primitieve begroting 2024 en de gewijzigde begroting 2024 als referentie zien voor de voorgestelde begroting reeks 2025-2028.

In deze programmabegroting wordt vanaf 2025 een nieuwe structuur van programma's voorgesteld. De huidige programma's reflecteren meer de interne organisatiestructuur van de VrAA. De nieuwe programma's zijn gerelateerd aan het beleidsplan en hebben een meer externe duiding. Op deze wijze verwachten wij dat we zowel inhoudelijk als financieel vanuit het beleidsplan beter kunnen aansluiten op de onderwerpen wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat het gaat kosten. Tegelijkertijd wordt het beleidsplan 2025-2028 opgesteld. De verwachting is dat deze programmastructuur robuust is en ook passend is voor het nieuwe beleidsplan.

De volgende wijzigingen vinden vanaf 2025 plaats in programma's:

Tot en met boekjaar 2024

PROGRAMMA'S
<ol style="list-style-type: none">1. Risicobeheersing2. Incidentbestrijding3. Crisisbeheersing4. GHOR
Organisatieontwikkeling - Bedrijfsvoering - Directie en communicatie (inclusief I&I) - Projecten - FLO Algemene dekkingsmiddelen

Vanaf boekjaar 2025

PROGRAMMA'S
<ol style="list-style-type: none">1. Veilige leefomgeving2. Verbrede en veilige inzet3. Paraatheid en slagkracht4. Crisisbeheersing5. Vakmanschap en leiderschap6. Informatiegestuurde veiligheid7. GHOR
Overhead Algemene dekkingsmiddelen

De verantwoording over het jaar 2024 zal nog op de door het bestuur vastgestelde programma structuur 2024 plaatsvinden. De cyclus 2025 start met deze ontwerp programmabegroting in de nieuwe structuur.

De bedragen zoals opgenomen in deze ontwerp programmabegroting 2025-2028 zijn op prijspeil 2024. Een indexering naar 2025 moet nog toegepast worden. Onze cyclus van planning en control is nog "under construction" en voor de volgende cyclus brengt de VrAA de gemeentelijke bijdragen graag verder in een betere omgeving van control voor gemeenten. De indexering van de VrAA wordt nu gedurende het boekjaar vastgesteld. Dat is zowel problematisch voor de VrAA als gemeenten. Beiden weten niet precies waar ze aan toe zijn, terwijl het jaar al begonnen is en begrotingen al vastgesteld zijn. De VrAA gaat al voor het jaar 2025 graag met gemeenten in gesprek over het sneller besluiten over de indexering van, in dit geval, het jaar 2025.

In deze begroting is de verwerking opgenomen van de eerder geformuleerde taakstelling van 1 % looncompensatie. Ten aanzien van de oplossing daarvan heeft een intern proces plaatsgevonden, waarbij de verwerking in de verschillende onderdelen van onze begroting heeft plaatsgevonden.

Dit betekent dat baten en lasten sluiten en het resultaat ieder jaar gelijk is aan nul. Daarbij zijn twee opmerkingen te maken:

- De huidige CAO loopt tot mei 2024. De werkelijke kosten die voortkomen uit de CAO afspraken kunnen afwijken van onze huidige gekozen uitgangspunten voor indexering
- Het meerjaren investeringsplan dat is bijgevoegd in deze begroting, en de kapitaallasten die daaruit voortkomen, is vastgesteld op basis van historische kostprijzen. Op dit moment vindt een actualisatie van de investeringen plaats. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een wijziging in het investeringsprogramma. Deze wijzigingen worden in een later stadium, bij de wijzigingen op de begroting 2025 (volgend jaar) verwerkt.

2. Programma Veilige Leefomgeving

De samenleving verandert en de risico's op het gebied van fysieke veiligheid veranderen mee. Dat heeft invloed op onze veiligheid. Met het programma Veilige leefomgeving werkt de VrAA aan een fysieke leefomgeving waarin veilig gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan (blijven) worden. En dat in samenwerking met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers.

2.1 Wat willen we bereiken?

Met een Veilige leefomgeving willen wij bereiken:

- Fysieke veiligheid wordt een vanzelfsprekende (gezamenlijke) verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en overheid. Adviezen komen integraal tot stand in een netwerk van partijen die een rol vervullen in de beheersing van risico's in het fysieke domein. Ons doel is dat we kennis en expertise inbrengen in het netwerk en de samenhang in de gehele veiligheidsketen borgen.
- Wij zijn door onze kennis van de veiligheid van de fysieke leefomgeving een onmisbare partner in het netwerk. Partners vragen een bijdrage van ons omdat het inzicht dat wij geven nodig is voor het maken van een afweging en het nemen van een verantwoord besluit. Niet alleen omdat de wet of een procedure dat voorschrijft.
- VrAA heeft de ambitie om actueel inzicht te hebben in de grootste risico's op het gebied van fysieke veiligheid in de regio. Voorwaarde om dat te bereiken is om de digitale systemen die daarin ondersteunen voor handen te hebben.
- VrAA zet haar expertise in daar waar de meeste veiligheidswinst te behalen is. We werken risicogericht en maken keuzes in de inzet die we plegen en de producten en diensten die we leveren.
- We streven ernaar dat de bewoners, bezoekers en bedrijven in onze regio zelf- en samenredzaam zijn; zij kennen de fysieke veiligheidsrisico's, weten wat te doen om de kans op een incident te verkleinen en hoe te handelen als er toch iets misgaat.

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken:

- Advies & toezicht
 - Adviseren over milieubelastende activiteiten.
 - Houden van toezicht bij industriële bedrijven die vallen onder het Seveso (voorheen BRZO, Besluit risico's zware ongevallen).
 - Bijdragen aan het opstellen van rampbestrijdingsplannen voor bedrijven die vallen onder Seveso.
 - Aanwijzen van en toezicht houden op bedrijfsbrandweren.
 - Verkleinen van risico's van op branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening gehouden met het belang van:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan,
 - b. de mogelijkheden voor personen zich in veiligheid te brengen, en
 - c. de geneeskundige hulpverlening aan personen daarbij.

Wij doen dit door themagericht te adviseren over onderwerpen zoals ondergrondse bouwwerken, complexe bouwwerken en energietransitie.

- Adviseren planbeoordeling brandveiligheid
- Meewerken aan omgevingsvisie/ omgevingsplan/ omgevingsprogramma en omgevingstafel.

- (Brand)Veilig leven
 - In samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere netwerkpartners - het brandveiligheidsbewustzijn, zelf- en samenredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid t.a.v. (brand)veiligheid van inwoners in de regio verhogen.

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

- Toekomstbestendige invulling adviestaken
 - We ontwikkelen onze adviserende rol naar een integrale, proactieve dienstverlening waarbij samenwerken met de gemeenten en diverse netwerkpartners voorop staat.
 - Wij ontwikkelen en vergaren kennis van de ongevalsscenario's die de fysieke veiligheid in onze regio kunnen bedreigen.
 - We adviseren risicogericht en oplossingsgericht, zodat we in omgevingsoverleggen een bijdrage leveren aan het principe uit de Omgevingswet 'ja, mits'.
 - We baseren onze advisering op drie pijlers:
 - > Veilige inrichting en veilig gebruik van de fysieke leefomgeving, infrastructuur en bouwwerken.
 - > Zelf- en samenredzaamheid van bewoners, bezoekers en bedrijven in onze regio.
 - > Effectief en veilig optreden van de brandweer.
- Rol VrAA:
 - Samen met het bevoegd gezag gaan we onderzoeken en definiëren voor welke complexe bouwwerken deskundigheid van de VrAA gewenst is; met het belang van veiligheid én het veilig repressief optreden als uitgangspunt.
 - We voeren op verzoek van het bevoegd gezag controles uit.
 - We continueren het integraal, risicogericht en programmatisch toezicht bij bedrijven die onder Seveso vallen en onderzoeken of we deze rol samen met de Omgevingsdienst kunnen invullen voor risicorelevante industriële bedrijven.
 - We houden toezicht op de door de VrAA aangewezen bedrijfsbrandweren en doen dat in een meerjaren inspectieprogramma.
- Stimuleren (brand)veiligheidsbewustzijn en veiliger gebruik van de fysieke leefomgeving bij burgers, ondernemers en instellingen:
 - Met (Brand)Veilig Leven zetten we met behulp van onze netwerkpartners in op het geven van voorlichting op scholen, aan bedrijven en aan burgers. We zijn zichtbaar op straat, gebruiken social media en organiseren informatiebijeenkomsten. Met als doel een (brand) veilige generatie.

2.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- Advies & toezicht

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Begroting 2025
Realisatie aantal Seveso inspecties	98%	90%
Realisatie aantal geplande bedrijfsbrandweerinspecties	25%	75%
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	94%	90%

- (Brand) Veilig leven
 - Communiceren middels sociale media en via campagnes over (brand)veilig leven.
 - Ontwikkeling van uitvoeringsplannen voor en door de beroepskazernes met activiteiten waarvan de verwachting is dat ze de meeste (brand)veiligheidswinst in het betreffend verzorgingsgebied opleveren.
 - Met het convenant brandveiligheid in de zorg continueren we een meerjarige samenwerking tussen zorginstellingen, gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en onze Veiligheidsregio.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- We ontwikkelen onze kennis op het gebied van een veilige energietransitie en benutten deze voor een effectieve incidentbestrijding.
- We ontwikkelen onze kennis op het gebied van veiligheidsaspecten die gepaard gaan met klimaatverandering en nemen dit mee in onze advisering.
- We verbreden en investeren in ons (veiligheid)netwerk.
- We gaan en blijven in overleg met gemeenten over omgevingsplannen en het opnemen van regels die raken aan de veiligheidsregio.

2.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Veilige leefomgeving	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		4.038	4.038	4.038	4.038	4.038
Baten		758-	758-	758-	758-	758-
						-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		-	-	-	-	-
Saldo Veilige leefomgeving	2.081	3.280	3.280	3.280	3.280	3.280

In 2024 en verder stijgen de kosten binnen het programma Veilige leefomgeving en zijn van structurele aard. De omgevingswet heeft een impact op de benodigde inzet van medewerkers en de ICT-middelen. De dekking voor deze kostenstijging is meegenomen in het no-regretpakket en is conform eerdere aanvraag begroot. Het resterende deel betreft de generieke indexatie van salarislasten en overige kosten.

3. Programma Verbrede en veilige inzet

Om toekomstbestendige en veilige brandweezorg te kunnen blijven leveren is het van belang om doorlopend te anticiperen op de ontwikkelingen die we zien. Met het programma Verbrede en veilige inzet, gekoppeld aan het Regionaal Risicoprofiel bereiden we ons voor op de toekomst.

3.1 Wat willen we bereiken?

- Met het concept “onbegrensde brandweer” dat verbreding van taken en loopbaanmogelijkheden, verdergaande samenwerking met veiligheidspartners (waaronder GGD/GHOR/Ambulancedienst) en gebruik maken van innovatieve mogelijkheden omvat, kan Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA) zich toekomstgericht ontwikkelen.
- Veilig werken (fysiek en mentaal) is binnen BAA een intrinsieke motivatie die we stimuleren en monitoren. We voorkomen zo veel mogelijk arbeid gerelateerd verzuim en onveilige situaties door beheersing van risico's en borgen van arbeidsveiligheid. We leren van (bijna)ongevallen.
- We zijn actief om agressie en geweld tegen hulpverleners te verminderen en onze medewerkers hiertegen te beschermen.
- Een duurzame inzet van onze brandweervrijwilligers is gegarandeerd.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken:

- Wij zorgen voor (meer) integrale afstemming en samenwerking tussen kazernes en (staf)afdelingen.
 - Wij werken hierbij toe naar een zogenaamde “Taakvolwassen organisatie” waarbij aan de hand van themagerichte dashboards ontwikkelingen gevolgd worden. Door middels van de monitoring en onderling vergelijk tussen resultaten zorgen wij voor focus en doorlopende verbetering.
- Op basis van de evaluatie van de werkorganisatie waarbij de voormalige sectoren Operationele dienst en Risicobeheersing & Preparatie zijn samengevoegd, en de afdeling Operationele Voorbereiding is ontstaan zal er gewerkt worden aan de aanbevelingen. Het doel is een steeds betere integrale samenwerking tussen de sectoren en afdelingen met kwaliteitsverbetering op alle taken als resultaat.
- We dragen actief bij aan de (landelijke) ontwikkeling op gebied van de adaptieve brandweezorg.

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

- Onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar door een breed aanbod aan loopbaanmogelijkheden binnen onze organisatie en daarbuiten door samenwerkingsverbanden met onze (veiligheids)partners. Het in- door- en uitstroomproces is een eerste stap.
- Samen met onze veiligheidspartners maken we het concept “onbegrensde brandweer” concreet. We nemen moderne en innovatieve mogelijkheden mee.
- We borgen fysieke en mentale arbeidsveiligheid in de lijnorganisatie en de organisatieprocessen en passen het principe van voortdurend leren en verbeteren toe; waaronder het leren over de toename van de mentale belasting van ons vak. We stimuleren proactief (persoonlijk) leiderschap met ondersteuning van de preventiemedewerkers en veiligheidskundige.
- We dragen bij aan de landelijke Taskforce agressie en geweld tegen hulpverleners en nemen deel aan het programma Veilige Publieke Taak. We stimuleren onze medewerkers om voorvallen

van agressie en geweld te melden, we registreren elk voorval, verlenen nazorg en bieden onze medewerkers training in het voorkomen van en omgaan met agressie en geweld.

- We nemen deel aan de landelijke discussie over de taakdifferentiatie vrijwilligers en bereiden ons voor op uitvoering van de uitkomst.

3.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- Het reguliere verzuimpercentage van VrAA/BAA is binnen 3 jaar van 10,7% naar 7% verlaagd.
- Ontwikkeling en uitvoering programma mentale weerbaarheid en suïcide preventie, inclusief mentale check-up (naast de fysieke test).
- Risico-inventarisaties en -actualisaties (RI&E's) van de brandweerorganisatie zijn geactualiseerd en blijvend actueel.

3.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Verbrede en veilige inzet						
	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		546	325	228	228	228
Baten		-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		319-	97-	-	-	-
Saldo Verbrede en veilige inzet	460	228	228	228	228	228

Het programma Verbrede en veilige inzet kent een onregelmatig kostenpatroon, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het deels projectmatig ingegeven karakter van het programma. Het projectmatige deel wordt gefinancierd uit de bestemmingsreserves. Een deel van de kosten vallen onder het programma Overhead, waar medewerkers deze activiteiten vorm geven naast hun reguliere takenpakket.

4. Programma Paraatheid en slagkracht

Met het programma Paraatheid en Slagkracht zorgen we voor de uitvoering van de wettelijke taken op gebied van incidentbestrijding en werken we aan de ontwikkeling naar dynamische brandweezorg; nodig om aansluiting te houden bij de ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid, stadsverdichting en –uitbreiding in onze regio. Ook bereiden we ons in dit programma voor op de brandweerinzet van de toekomst en een verbrede en veilig inzet voor onze hulpverleners.

4.1 Wat willen we bereiken?

- Continueren van de ingezette koers om de dekking binnen onze regio (financieel neutraal) te verbeteren.
- Voortzetten van de flexibilisering van de brandweezorg.
- Aan de hand van vier factoren worden de prestaties in gemonitord aan de hand van de Herziene handreiking van de landelijke uniforme systematiek dekkingsplannen.

4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken

Incidentbestrijding conform het dekkingsplan op gebied van:

- Incidentbestrijding basisbrandweezorg
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
- Incidentbestrijding waterongevallen
- Incidentbestrijding zware hulpverlening
- Coördinatie en bijzonder optreden

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

- We voeren de maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de brandweezorg uit het dekkingsplan uit.
- We voorzien de hotspots en aandachtsgebieden uit het dekkingsplan van preventieve maatregelen.
- We nemen deel aan de landelijke pilot om de systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden te toetsen in de praktijk.
- We werken met variabele voertuig- en dagbezetting, flexibele roostervormen en publiek, private samenwerkingsverbanden.
- We passen de evaluatiecyclus uit de handreiking uniforme systematiek voor dekkingsplannen toe om de impact van de genomen maatregelen uit het dekkingsplan te monitoren en bij te sturen.

4.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

Het dekkingsplan 2022-2025 toont de prestaties in vier factoren en onderwerpen. Dit op basis van Gebiedsgerichte Opkomsttijden, aan de hand van de Herziene handreiking van de Landelijk Uniforme Systematiek voor Dekkingsplannen.

De beoordeling wordt gebruikt om van te leren, cyclisch te verbeteren en verantwoording af te leggen. Op basis hiervan kan de brandweer maatregelen voorstellen om de dekking bij te stellen, of afwijkingen verklaren.

De rapportage zal voor 2024 en verder vooralsnog als volgt plaatsvinden:

1. Dekking in snelheid

Opkomsttijd (waren we op tijd) bij categorie 1-objecten:

Norm: Er komt een grafiek met drie kolommen: kolom tot 7min (goed), kolom 7-10min (voldoende) en kolom 10+ minuten (onvoldoende). Hierin komen de aantallen, en de mediaan opkomsttijd.

2. Beschikbaarheid eenheden:

- a. Autospuiten
- b. Redvoertuigen
- c. Hulpverleningsvoertuigen
- d. Waterongevallenvoertuigen
- e. IBGS-voertuig (Snel Inzetbare Eenheid (SIE))

Norm : 95%

Realisatie : ... %

Dit is de tijd dat een eenheid (voertuig + ploeg) niet buiten dienst gemeld was, dus in dienst en paraat was.

3. Werkdruk

Totaal aantal alarmeringen:

- a. Autospuiten
- b. Redvoertuigen
- c. Hulpverleningsvoertuigen
- d. Waterongevallenvoertuigen
- e. IBGS-voertuig (Snel Inzetbare Eenheid (SIE))

Norm jaarplan: n.v.t.

4. Verwerkingstijd meldkamer

Norm : 90 seconden (dit is de prestatieafspraken met de meldkamer, in het

Concept Dekkingsplan 2025-2028 staat 71 seconden)

Realisatie : ... seconden

5. Aanvalsplannen zijn actueel

Norm : 95%

Realisatie : ...% en toelichting

6. Repressieve Object Informatie is actueel

Norm : 75%

Realisatie : ...% en toelichting

Capaciteit (nog niet):

Dit (snelheid 3 TS-en) is nu (nog) niet te rapporteren. Enerzijds vanwege een gebrek aan voldoende data (2023: 25 branden met opschaling Groot (wat 3 TS-en vraagt) in een heel jaar). Anderzijds vanwege het nog niet beschikbaar zijn van een geschikte rekentool voor tussentijdse berekeningen.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- Op basis van ons dynamische dekkingsplan monitoren we continu de impact van ontwikkelingen op de dekking; ontwikkelingen in de samenleving, het gebied van onze veiligheidsregio of de organisatie.
- We sturen bij daar waar nodig; binnen het mandaat van de regionaal commandant of met instemming van het Veiligheidsbestuur.
- We voorzien aandachtsubjecten en aandachtsgebieden uit het dekkingsplan van preventieve maatregelen.

4.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Paraatheid en slagkracht	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		71.015	70.198	69.986	69.265	69.265
Baten		832-	782-	661-	661-	661-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		348	630	842	1.338	1.338
Onttrekkingen aan reserves (baten)		-	-	-	-	-
Saldo Paraatheid en slagkracht	69.842	70.531	70.046	70.167	69.942	69.942

Binnen programma Paraatheid en slagkracht stijgt het saldo van baten en lasten tussen de rekening 2023 en de gewijzigde begroting 2024. No-regretpakket en indexatie zijn ook hier grote factoren in deze beleidsarme begroting. Voor de inzet van vrijwilligers en de dekking van overwerk/inhuur is vanuit het no-regretpakket €450k opgenomen in de lasten. De totale salarislasten dalen van 2026 naar 2027 met circa €850k. Dit komt door ongeveer €500k lagere FLO kosten, €200k lagere kosten voor instroom blikkies en €150k verlaging op overwerk en sterkte van de formatie (overeenkomend met de afspraken uit het no-regretpakket).

5. Programma Crisisbeheersing

Met het programma Crisisbeheersing werken we de komende jaren aan de doorontwikkeling van een flexibele en robuuste crisisorganisatie van onze regio.

5.1 Wat willen we bereiken?

- We bereiden ons voor op 'klassieke rampen' en op ongekende crises. Op basis van aard en impact van het risico bezien we welke taak en rol er liggen voor de veiligheidsregio bij de voorbereiding op crises van de toekomst.
- Onze crisisorganisatie is flexibel en vormt zich naar de opgave. Ons crisisplan biedt daarvoor de basis. Door primair te investeren in de processen Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie zetten we een robuuste infrastructuur neer die bij elk type crisis professioneel kan functioneren.
- We volgen de ontwikkelingen in de samenleving en identificeren risico's vroegtijdig. Op basis van risico's werken we aan planvorming, samenwerkingscoalities en mogelijke maatregelen.
- We kennen het vakgebied en relevante ontwikkelingen. In ons netwerk fungeren we als expert op het gebied van crisisbeheersing.
- Ons opleidings-, trainings- en oefenprogramma past bij de behoefte van de crisisorganisatie en de functionarissen die daarin een rol hebben. We formuleren kwaliteitseisen en zorgen dat functionarissen regie kunnen nemen op hun eigen ontwikkeling op het gebied van crisisbeheersing.

5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken:

De (wettelijke) reguliere taken zijn onder te verdelen in de vier processen:

- Risicobeheersing – Risicogerichte samenwerking. Het Regionaal risicoprofiel is daar leidend in.
- Voorbereiding – Preparatie op klassieke rampen en (ongekende) crises.
- Uitvoering - Een flexibele crisisorganisatie die zich vormt naar de opgave. Waarbij de inzet van de crisisorganisatie laagdrempelig en informatie gestuurd is.
- Verantwoorden, leren en bijstellen – Het verantwoorden, leren en bijstellen naar aanleiding van oefeningen en operationele inzetten.

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

- Stevige basis: we leggen de basis voor een flexibele en robuuste crisisorganisatie. Vanuit onze regierol bij crisisbeheersing gaan we samen met onze partners planvorming moderniseren, investeren in de kwaliteit van onze crisisfunctionarissen en vernieuwende werkwijzen ontwikkelen.
- Platform voor samenwerking: we identificeren, organiseren en faciliteren samenwerkingsverbanden op het gebied van crisisbeheersing. We ontwikkelen een strategie voor netwerkmanagement en brengen het netwerk (publiek en privaat) rond VrAA in beeld. De komende jaren bouwen we met dit netwerk verder aan de voorbereiding op crises, door samen te werken op het gebied van planvorming, opleiden, trainen en oefenen en de respons op daadwerkelijke crises. We richten ons daarbij op de verbinding tussen de algemene keten (openbare veiligheid) en de functionele ketens (specifieke beleidsterreinen).
- Interregionale, nationale en internationale samenwerking in voorbereiding op crises: op basis van ons risicoprofiel gaan we per crisistype op zoek naar het relevante netwerk om in gezamenlijkheid de voorbereiding een impuls te geven. Daarbij beperken we ons niet tot de

grenzen van onze eigen Veiligheidsregio. We richten ons ook op kwaliteitsontwikkeling samen met omliggende regio's. Bijvoorbeeld door het organiseren van interregionale oefeningen, samenwerking bij het maken van plannen en gezamenlijke opbouw van expertise.

- Kwaliteit van de crisisorganisatie: voor onze crisisteams en crisisfunctionarissen komt een kwaliteitscyclus, waarin we leren van onze eerdere activiteiten en incidenten en ook eisen stellen aan de vakbekwaamheid van functionarissen. Door de toepassing van digitale leermethoden, kwalificatiedossiers en een uitdagend opleiding-, training- en oefenprogramma stellen we functionarissen in staat om zich te ontwikkelen. We gaan de functionarissen binnen de processen Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie actiever ondersteunen in hun professionele ontwikkeling.
- Laagdrempelige inzet crisisorganisatie: op basis van ons informatiebeeld (bijvoorbeeld dreigend extreem weer of dreigende maatschappelijke ontwrichting), gaan we de crisisorganisatie opstarten nog voordat echt sprake is van een crisis. Zo starten we vroegtijdig de samenwerking tussen partijen, informatie-uitwisseling en communicatie met onze inwoners. Met onze expertise op het gebied van crisisbeheersing bieden we onze netwerkpartners ondersteuning. Dat betekent niet een automatische opschaling in GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure).
- Regie en beheer op bevolkingszorg en crisiscommunicatie: regie en beheer voor bevolkingszorg wordt volledig belegd bij de VrAA; regie en beheer voor crisiscommunicatie wordt een gedeelde regie en beheer tussen de VrAA en de gemeente Amsterdam

5.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- Risicobeheersing – VrAA heeft zicht op de generieke en specifieke risico's voor de Veiligheidsregio en onderneemt actie om prioritaire risico's te reduceren.
- Voorbereiding – VrAA is door middel van een parate crisisorganisatie op functieniveau, teamniveau en organisatieniveau voorbereid op generieke en regio specifieke effecten van incidenten en crises.
- Uitvoering – VrAA pakt een incident of crisis doelmatig en in aansluiting op de omgeving aan.
- Verantwoorden, leren en bijstellen – VrAA verantwoordt zich over de multidisciplinaire taakuitvoering, leert van oefeningen en operationele inzetten en stelt indien nodig de voorbereiding en de aanpak bij.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- Implementeren netwerkstrategie – Het netwerk van relevante partners is in beeld. De relaties met de partners zijn versterkt om zo gezamenlijk te komen tot een effectieve voorbereiding op crisis. In 2024 is er een gerichte aanpak van de thema's 'gezondheid' en 'continuïteit en weerbaarheid'.
- Kwaliteit van de crisisorganisatie – er is een kwaliteitscyclus opgezet voor de multidisciplinaire crisisorganisatie.

5.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Crisisbeheersing	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		3.330	3.701	3.638	3.638	3.638
Baten		-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		-	-	-	-	-
Saldo Crisisbeheersing	1.818	3.330	3.701	3.638	3.638	3.638

Het programma Crisisbeheersing kent een relatief sterk stijgend verloop van het totaalbudget van lasten gedurende 2023 tot aan 2026. Beleid én uitvoering wordt geïntensiveerd op de gebieden:

- Versterking Risicobeheersing vanuit intensivering BDuR gelden
- Overname van taken van Bevolkingszorg van gemeenten in de regio Amsterdam Amstelland (exclusief piket).

Vanaf 2024 nemen de overige kosten af en de salarissen toe. Dit komt door vervanging van ingeleend personeel door personeel in loondienst.

6. Programma Vakmanschap en Leiderschap

Vakbekwaam worden en blijven door opleidingen te volgen en te oefenen is de basis voor de brandweer om 24/7 hulp te verlenen wanneer dat nodig is, zowel voor onze beroeps als vrijwillige medewerkers. We zien dat de ontwikkeling van ons (persoonlijk) leiderschap van groot belang is voor een veilige inzet en inclusieve werkomgeving.

6.1 Wat willen we bereiken?

- Ontwikkeling (en uitvoering) van een visie op vakbekwaamheid; op basis van eigen verantwoordelijkheid en inzicht in eigen vakbekwaamheid.
 - Aanbod van opleidingen en oefeningen op maat en rekening houdend met de actualiteit.
- Leidinggevend en geven adequaat leiding tijdens het repressief optreden.
- Leidinggevend tonen voorbeeldgedrag, hebben oog voor hun medewerkers, spreken elkaar en de ploeg aan op gedrag en ontoelaatbaar gedrag wordt aangepakt.

6.2 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken:

- Er wordt gewerkt aan aantoonbare vakbekwaamheid en de implementatie van de branchestandaarden.
- De digitale onderwijssystemen zoals de elektronische leeromgeving (ELO) en AG5 worden op orde gemaakt en het beheer geborgd.
- Het aanbestedingstraject voor realistisch oefenen op externe locaties wordt afgerond.

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

We werken aan de ontwikkeling van Vakbekwaamheid en leiderschap op de volgende onderdelen:

- Meerjarig leiderschapsprogramma voor bevelvoerders, officieren, clustermanagers, personeelsadviseurs, adviseurs vakbekwaamheid en managementteam; met de bevelvoerders als eerste groep wordt gewerkt aan de basis, verdieping, zelf aan de slag en leren van de praktijk.
- Ontwikkeling van een visie en strategie op vakbekwaamheid in de toekomst: hoe ziet het opleiden, trainen en oefenen van de toekomst eruit en wat is ervoor nodig om dat te kunnen realiseren?
- Versterking van onze vakbekwaamheid door in te zetten op leven lang (individueel) leren (zie kader), evalueren en leren en aantoonbare vakbekwaamheid (in een portfolio).
- Met de nieuwe visie als basis bepalen hoe de toekomst van het opleidingscentrum BOCAS eruit gaat zien (in hoeverre beïnvloeden technologische ontwikkelingen in opleiden, trainen en oefenen, zoals virtuele technieken, het huidige realistisch oefenen en wat betekent dat voor de toekomst van het BOCAS?).
- Samenwerking op het gebied van vakbekwaamheid met de omliggende veiligheidsregio's; zowel wat betreft de brandweerschool in Noord West 4 verband als mogelijke andere samenwerkingsvormen. Verdere ontwikkeling van informatisering en digitalisering: op termijn dient elke medewerker een overzichtelijk en betrouwbaar portfolio te hebben, zodat de organisatie als geheel meer informatie gestuurd kan werken en medewerkers meer in control zijn op hun eigen vakbekwaamheid.

6.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken

- De visie op vakbekwaamheid is vastgesteld.
- Er ligt een plan van aanpak m.b.t. de implementatie van de branchestandaarden.
- De digitale onderwijssystemen zijn actueel, gebruiksvriendelijk ingericht en ontsloten voor de repressieve collega's.
- De aanbesteding realistisch oefenen op externe locaties is afgerond, de voorbereidingen van de sessies worden getroffen en de planning gemaakt.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- De business case BOCAS 3.0 is opgesteld en financieel geborgd, keuzes over het totaal ontwerp zijn gemaakt en de aanvraag voor de bestemmingsplanwijziging is gedaan.
- Het leiderschapsprogramma met diverse onderdelen, waaronder inclusief gedrag, gezondheidsmanagement voor management (MT VrAA en 2^e managementlaag) en officieren.

6.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Vakmanschap en leiderschap	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		12.714	12.964	13.164	12.964	12.964
Baten		1.780-	1.780-	1.716-	1.716-	1.716-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		184-	184-	183-	-	-
Saldo Vakmanschap en leiderschap	7.612	10.750	11.000	11.265	11.248	11.248

Het saldo baten en lasten tussen 2023 en 2025 laat een groot verschil zien. In 2023 was de onttrekking €500k uit de bestemmingsreserve opleiden en ontwikkelen en deze is vanaf 2024 verlaagd. Daarnaast wordt vanaf 2024 het aantal opleidingsplaatsen vergroot en wordt er één extra groep (blikkie) opgeleid. In de begroting is vanaf 2024 €600k als lasten opgenomen, conform de dekking vanuit het no-regretpakket. Vanaf 2027 wordt de bijdrage verlaagd en daarmee ook de intensivering naar €400k. Verder is er uit het no-regretpakket extra middelen toegekend voor warme en operationele trainingen. Het restant wordt verklaard door indexatie en het centraliseren van opleidingskosten.

7. Programma Informatiegestuurde Veiligheid

Met het programma Informatiegestuurde veiligheid werken we de komende jaren aan de informatievoorziening gericht op het primaire proces (risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing). Er vindt intensivering van beleid plaats op gebied van informatievoorziening via de extra BDuR gelden.

7.1 Wat willen we bereiken?

- De informatiepositie van onze veiligheidsregio en onze partners (waaronder GGD/GHOR) is compleet en continue actueel. Door samenwerking, kennisdeling en aansluiting op de digitale samenleving wordt het informatiebeeld op basis waarvan besluiten genomen worden steeds relevanter.
- Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) voor onze regio is gerealiseerd en is operationeel in alle fasen van de veiligheidsketen (inclusief inzicht in risico's én het beperken van deze risico's). Groeipad is de uitwisseling van informatie met steeds meer partners binnen én buiten onze regio, met niet in de laatste plaats de samenwerking in Noord West 4 verband.
- We dragen bij aan informatiegestuurde repressie tijdens de warme fase van een incident op de meldkamer.
- De kwaliteit van onze informatievoorziening is geborgd. We hebben voldoende maatregelen genomen om de informatieveiligheid, -kwaliteit en –privacy binnen onze veiligheidsregio te garanderen.

7.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

- Voor het door ontwikkelen van de informatiepositie richten we het proces in, waarmee op gerichte wijze data verzameld, geregistreerd en geanalyseerd wordt.
- Op basis van inzichten bij andere regio's, onze eigen inzichten en de ervaringen door de COVID-19 crisis richten we het VIK voor onze regio verder in.
- De multidisciplinaire samenwerking binnen de meldkamer gaan we verder ontwikkelen. Het stimuleren en door ontwikkelen van de rol van de calamiteitencoördinator - die leiding geeft aan het meldkamerproces - is daar onderdeel van.
- We richten een kwaliteitssysteem in om de veiligheid, kwaliteit en privacy van informatie continue te waarborgen.

7.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

- Informatiegestuurde veiligheid (IGV) en (Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) – Er is voor IGV een informatiebehoefte document opgesteld. Het VIK is conform dit document verder gevuld.
- Informatiegestuurd werken – Informatieproducten zijn doorontwikkeld en er is een beleid informatievoorziening opgesteld.

7.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma Informatiegestuurde veiligheid	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		5.220	4.748	4.673	4.673	4.673
Baten		-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves (lasten)			-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		1.503-	475-	-	-	-
Saldo Informatiegestuurde veiligheid	3.777	3.716	4.273	4.673	4.673	4.673

De begroting rondom informatiegestuurde veiligheid laat een opbouw van kosten zien en dat gaat samen met extra taken. De Veiligheidsregio heeft een coördinerende taak op de meldkamer bij calamiteiten en deze was tot 2024 belegd bij de Politie. In 2024 is deze taak (CaCo) breder opgepakt en belegd bij de meldkamer van de Veiligheidsregio. In het no-regretpakket is dekking voor deze taken meegenomen in een opbouwende lijn. Omdat de kosten sneller stijgen dan de dekking, wordt de bestemmingsreserve daarvoor deels aangewend.

8. Programma GHOR

Met het programma GHOR bevorderen we de continuïteit van zorg bij een (dreigende) crisis en bij grootschalige evenementen. We zorgen voor de verbinding tussen de algemene keten (het openbaar bestuur) en de functionele keten (de Zorg), we zorgen voor de crisisorganisatie en informatie uitwisseling.

8.1 Wat gaan we daarvoor doen?

(Wettelijke) reguliere taken:

De (wettelijke) reguliere taken zijn onder te verdelen in de vier processen

- Risicobeheersing: Advisering van geneeskundige hulpverlening.
- Voorbereiding: Ketenregie witte kolom, advisering evenementen, vakbekwaamheid.
- Uitvoering: Inrichten piketorganisatie, OTO-activiteiten t.b.v. piketorganisatie, Informatiemanagement.
- Verantwoorden, leren en bijstellen.

Beleidsontwikkeling

- Nader invullen informatiemanagement (in GHOR6 en ROAZ-verband).
- Opstellen van een zorgrisicoprofiel (t.b.v. zorgcontinuïteit)
- Doorontwikkeling van de crisisorganisatie van de GGD.

8.2 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren (wettelijke) reguliere taken (financieel en inhoudelijk)

- Risicobeheersing: GHOR signaleert, adviseert en activeert stakeholders om de kans of het effect van de risico's te reduceren.
- Voorbereiding: De GHOR beschikt over een parate crisisorganisatie op functie-, team- en organisatieniveau. De GHOR adviseert rond evenementen t.b.v. vergunningverlener.
- Uitvoering: De GHOR beschikt over een voldoende opgeleide en getrainde piketorganisatie en beschikt over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident en (dreigende) crisis en deelt de benodigde informatie met betrokken partners.
- Verantwoorden, leren en bijstellen: GHOR kent een kwaliteitssysteem met kwaliteitscyclus. De GHOR leert van oefeningen en operationele inzetten (evenementen, incidenten en crises) en stelt indien nodig de voorbereiding en de aanpak bij.

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling (financieel en inhoudelijk)

- Er is gestart met een zorgrisicoprofiel (gebaseerd op het regionale risicoprofiel met verdieping richting de geneeskundige keten), waarmee inzicht kan worden verkregen in de knelpunten van de zorgcontinuïteit.

8.3 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Programma GHOR	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		3.100	3.100	3.100	3.100	3.100
Baten		-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		-	-	-	-	-
Saldo GHOR	2.980	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100

Het programma GHOR laat financieel een stabiele lijn zien. De stijging van de begroting 2024 naar de gewijzigde begroting 2024 betreft alleen de indexering 2024.

9. Overhead

In dit laatste hoofdstuk over de ontwikkeling van onze organisatie komen de doelstellingen op het gebied van Diverse & inclusieve organisatie en Excellente bedrijfsvoering uit het beleidsprogramma Buiten Gewoon Veilig samen. We dragen met de uitvoering van deze twee programma's bij aan een optimale ondersteuning van onze primaire processen, onze medewerkers (beroeps en vrijwilligers) en managers.

9.1 Wat willen we bereiken?

Diverse en inclusieve organisatie:

- BAA is een organisatie waar verschillen gezien en gewaardeerd worden en pesten en discriminatie onacceptabel blijven.
- De samenstelling van de medewerkers van de veiligheidsregio is meer divers op alle niveaus en sluit daarbij beter aan bij de diversiteit van onze regio.
- Van elke opleidingsgroep (blikkie) van de Operationele Dienst van BAA is de streefwaarde 1/3 vrouw en 1/3 met een niet-westerse (culturele) achtergrond. Met daarbij de beperking dat we pas op termijn nieuwe brandweerprofessionals binnen de Operationele Dienst van BAA nodig hebben.
- We realiseren een toename van het aantal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt op functies waar dat kan binnen de VrAA (banenafpraak participatiewet)

Excellente bedrijfsvoering:

Om onze primaire processen, medewerkers en managers optimaal te ondersteunen, willen we met Excellente bedrijfsvoering de komende jaren bereiken:

- Samenwerken; we werken samen aan het verbeteren van onze organisatie. We zijn nieuwsgierig naar elkaar en wat we doen en hebben een open houding. We zijn flexibel in gedrag en kunnen omgaan met een verscheidenheid aan collega's of met zaken die niet gaan zoals gedacht.
- Lerende organisatie; we zijn een organisatie die het lerend vermogen van individu en organisatie stimuleert. Zelf nemen we verantwoordelijkheid voor onze prestaties en voor onze professionele ontwikkeling. We leren van fouten en maken gebruik van elkaars kennis, kunde en ideeën.
- Informatiegericht werken; onze werkprocessen en -systemen zijn up to date, veilig en betrouwbaar en voldoen aan wet- en regelgeving. Met een flexibele informatievoorziening is de informatiepositie van de VrAA versterkt en we werken op basis van een actuele beleidsmatige basis. We hebben een professionele houding bij het (ver)werken en verrijken van de informatie en data.
- Resultaatgericht werken en sturen; van strategie naar doelen; met een 'van strategie naar doelen' dashboard kan het management van de VrAA efficiënt, tijdig en effectief sturen op de (meerjaren) koers en resultaten van de organisatie. Ook de externe verantwoording doen we kort, duidelijk en volledig.

9.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsontwikkeling Buiten Gewoon Veilig

Diverse en inclusieve organisatie:

- We leren over inclusie en diversiteit; over onbewuste vooroordelen, de rol van leidinggevenden, voorbeeldgedrag en persoonlijk leiderschap van iedereen. We halen kennis en advies op bij andere organisaties; organisaties om ons heen (gemeente Amsterdam, Nederlandse Spoorwegen) én van verder weg (brandweer Brussel).

- We spreken elkaar aan op gedrag en ontoelaatbaar gedrag pakken we aan. Dat doen we met behulp van de nieuwe visie op gedrag die uit een nieuwe gedragscode, ambtseed, kernwaarden en regeling Integriteit en Geheimhouding bestaat.
- Via arbeidsmarktcommunicatie zetten we in op diverse doelgroepen. Ook andere diversiteitsaspecten krijgen aandacht in werving en selectie, zoals competenties, vaardigheden en kwaliteiten. Net als aandacht voor de brede hulpverleningsrol van de brandweer.
- We doen een inclusiviteitscheck op processen en beleid; met name op de meest relevante als werving & selectie en het gehele proces van in- door- en uitstroom. Obstakels die diversiteit en kwalitatieve doorstroming belemmeren halen we weg. We hebben ook aandacht voor de doorstroom naar leidinggevende functies, zowel in de kazernes als op kantoor.

Excellente bedrijfsvoering:

- We werken aan een stevige, flexibele informatievoorziening om op basis daarvan informatiegericht werken breed in de organisatie toe te passen en het gewenste niveau van informatievoorziening stapsgewijs te bereiken.
- Er is extra aandacht om te handelen volgens wet- en regelgeving. Dit wordt gedaan door:
 - de aanwending van budgetten op opleidingen en de voorkeur te geven aan dit onderwerp;
 - actief te blijven communiceren over de geldende regels om alle betrokkenen op het belang van rechtmatigheid te wijzen.
 - uitbreiding in de bezetting, zoals bij contractmanagement
- We zetten een dashboardsysteem op met daarin doelstellingen, indicatoren, onderlinge verbanden en prestaties, waarmee de resultaten van de organisatie moeiteloos zichtbaar en meetbaar zijn. Onderdeel is een instrument voor het vertalen van strategisch doelen naar prioritering in de (jaarlijkse) uitvoering van activiteiten.
- In 2030 is BAA emissiearm. Dat betekent dat in 2030 onze voertuigen tot het maximaal haalbare zijn gereduceerd ten aanzien van CO₂, fijn- en stikstof uitstoot. Onze gebouwen waar mogelijk energieneutraal en aardgasvrij zijn en onze bedrijfsvoering waar mogelijk circulair, klimaatneutraal en maatschappelijk verantwoord is.

9.3 Wat zijn onze prestaties?

Prestatie-indicatoren beleidsontwikkeling

Diverse en inclusieve organisatie:

- Van elke opleidingsgroep (blikkie) van de Operationele Dienst is 1/3 vrouw en 1/3 heeft een niet-westerse (culturele) achtergrond.
- Alle medewerkers die een rol hebben in de werving en selectie en (training/opleiding) van nieuwe medewerkers hebben de training gericht op diversiteit en inclusie gevolgd.

Excellente bedrijfsvoering:

- Informatiebeveiliging en Privacy:
 - Er is structurele invulling van een Privacy Officer.
 - VrAA voldoet aan de landelijke afspraken over de Baseline Informatiebeveiliging Overheidsrichtlijn.
- Digitalisering ondersteunende processen:
 - Terugkerende processen bij Bedrijfsvoering zijn tegen het licht gehouden en vastgelegd in een digitaal systeem.
- Duurzaamheid:
 - Er is een CO₂-prestatieladder certificaat
 - De Visie Duurzaamheid vanuit de Landelijk Vakraad Duurzaamheid is uitgewerkt.

9.4 Wat gaat het kosten?

bedragen x € 1.000

Overhead	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten		23.794	23.843	24.901	24.718	24.718
Baten		355-	355-	355-	355-	355-
Toevoegingen aan reserves (lasten)		434	234			-
Onttrekkingen aan reserves (baten)		125-	125-	125-	125-	125-
Saldo Overhead	19.231	23.747	23.597	24.421	24.238	24.238

Het saldo baten en lasten stijgt tussen 2023 en 2024. Dit komt vooral door een definitie verandering. Vanaf 2024 is ook de leiding van directe programma's tot de overhead gerekend. Deze kosten zijn weer uit de programma's verdwenen van de overgang van 2023 naar 2024. Overigens is het cijfer van de gewijzigde begroting ter informatie bijgevoegd. Het jaar 2024 zal, conform primitieve begroting nog op de "oude" programma's verantwoord worden.

In het no-regretpakket zijn voor €2,0 miljoen onderwerpen opgenomen vanuit een ondersteunend karakter. Voorbeelden van deze onderwerpen zijn verzuimpreventie, recruitment, systemen, beheer en huisvesting. Verder zijn vanaf 2024 de salarislasteren en materiële kosten geïndexeerd. Tot slot is er in de begroting rekening gehouden met een uitgebreidere definitie van overhead. Vanaf 2024 wordt ook de leiding bij directe sectoren als Brandweezorg, Crisisbeheersing en Informatie en Innovatie tot de overhead gerekend.

10. Algemene Dekkingsmiddelen

10.1 Inleiding algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van de Veiligheidsregio bestaan voornamelijk uit de gemeentelijke bijdragen en de Rijksbijdrage. Daarnaast zijn belastingen (lasten) binnen het programma geplaatst en overige baten. De overige baten (in de kolom realisatie 2023) betreffen rentebaten. De bedragen in de kolommen rekening 2023 is op prijspeil 2023, de kolommen vanaf de gewijzigde begroting 2024 zijn allemaal op prijspeil 2024.

bedragen x € 1.000

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2023	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	28	30	30	30	30	30
						-
<i>Rijksbijdragen</i>	12.611	13.447	14.121	14.542	14.542	14.542
<i>Bijdrage gemeenten</i>	95.236	104.015	103.885	105.011	104.586	104.586
<i>Bijdrage gemeenschappelijke regelingen</i>	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Baten	109.097	118.712	119.256	120.803	120.378	120.378
Toevoegingen aan reserves (lasten)	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-	-	-	-	-	-
Saldo Algemene Dekkingsmiddelen	109.070	118.682	119.226	120.773	120.348	120.348

10.2 Gemeentelijke bijdrage 2024-2028

Gemeentelijke bijdragen	Gewijzigd 2024	2025	2026	2027	2028
Aalsmeer	1.508.916	1.520.989	1.538.644	1.531.980	1.531.980
Amstelveen	6.367.951	6.415.916	6.486.056	6.459.582	6.459.582
Amsterdam	92.153.895	91.932.725	92.925.402	92.550.725	92.550.725
Diemen	1.591.686	1.603.636	1.621.112	1.614.516	1.614.516
Ouder-Amstel	763.458	769.883	779.279	775.732	775.732
Uithoorn	1.628.932	1.641.689	1.660.345	1.653.303	1.653.303
Totaal	104.014.838	103.884.838	105.010.838	104.585.838	104.585.838

10.3 Gemeentelijke bijdrage 2024-2028 gespecificeerd

Hieronder volgt een onderverdeling naar de Regionale bijdrage (inclusief de bijdrage voor de GHOR) enerzijds en de maatwerkbijdrage anderzijds:

Regionale bijdrage	Gewijzigd 2024	2025	2026	2027	2028
Aalsmeer	1.402.887	1.414.960	1.432.615	1.425.951	1.425.951
Amstelveen	5.573.567	5.621.532	5.691.672	5.665.198	5.665.198
Amsterdam	78.880.962	79.559.792	80.552.469	80.177.792	80.177.792
Diemen	1.388.641	1.400.591	1.418.067	1.411.471	1.411.471
Ouder-Amstel	746.601	753.026	762.422	758.875	758.875
Uithoorn	1.482.407	1.495.164	1.513.820	1.506.778	1.506.778
Totaal	89.475.065	90.245.065	91.371.065	90.946.065	90.946.065

Maatwerkbijdrage	Gewijzigd 2024	2025	2026	2027	2028
Aalsmeer	95.075	95.075	95.075	95.075	95.075
Amstelveen	763.384	763.384	763.384	763.384	763.384
Amsterdam	12.922.900	12.022.900	12.022.900	12.022.900	12.022.900
Diemen	192.638	192.638	192.638	192.638	192.638
Ouder-Amstel	12.132	12.132	12.132	12.132	12.132
Uithoorn	136.102	136.102	136.102	136.102	136.102
Totaal	14.122.231	13.222.231	13.222.231	13.222.231	13.222.231

GHOR	Gewijzigd 2024	2025	2026	2027	2028
Aalsmeer	10.954	10.954	10.954	10.954	10.954
Amstelveen	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Amsterdam	350.033	350.033	350.033	350.033	350.033
Diemen	10.407	10.407	10.407	10.407	10.407
Ouder-Amstel	4.725	4.725	4.725	4.725	4.725
Uithoorn	10.423	10.423	10.423	10.423	10.423
Totaal	417.542	417.542	417.542	417.542	417.542

Alle bovenstaande bedragen zijn op prijspeil 2024. De ontwikkeling in de regionale bijdrage betreft de mutaties vanuit de toegezegde no-regret gelden. De enige mutatie in de maatwerk gelden betreft de incidentele post van de tegemoetkoming energiekosten van Amsterdam die vanaf 2025 geen onderdeel van de maatwerkbijdrage meer uitmaakt.

Met een specificatie voor de gewijzigde begroting 2024 voor de maatwerkbijdrage:

Maatwerk VraA 2024 gewijzigd per gemeente	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
FLO			7.927.500				7.927.500
Eigenaarslasten kazernes	72.390	653.800	2.953.475	170.375		112.178	3.962.219
Blusboot			91.933				91.933
Preventie							-
Jeugdbrandweer		19.993					19.993
GMK			336.126				336.126
Bevolkingszorg	22.685	89.591	713.866	22.263	12.132	23.924	884.461
Tegemoetkoming energiekosten (incid.)			900.000				900.000
Saldo Algemene Dekkingsmiddelen	95.075	763.384	12.922.900	192.638	12.132	136.102	14.122.231

10.4 Rijksbijdragen (BDuR)

De volgende ontwikkeling van de Rijksbijdrage wordt verwacht.

Rijksbijdragen (BdUR)	2023	Toename	2024	Index 2024	2024
Prijspeil	2023	2023	2023	(schatting 4%)	2024
Basisbedrag	10.524.541	-	10.524.541	420.982	10.945.523
Extra middelen Crisisbeheersing	1.368.178	223.943	1.592.121	63.685	1.655.806
Extra middelen Informatievoorziening	543.185	95.215	638.400	25.536	663.936
Bijzondere bijdrage (CBRN)	175.000	-	175.000	7.000	182.000
Totaal	12.610.904	319.158	12.930.062	517.203	13.447.265

De BDuR bijdrage voor 2024 (op prijspeil 2023) van € 12,93 miljoen is met de junibrief 2023 van het ministerie ontvangen. Voor 2024 wordt de indexering BDuR pas met de junibrief 2024 door het ministerie bekendgemaakt. Wij zijn in deze begroting uitgegaan van een (voorzichtige) indexering van 4%.

Het Rijk stelt extra middelen ter beschikking voor versterking Crisisbeheersing en Informatievoorziening.

	2023	2024	2025	2026 (struct)
Extra middelen totaal	46	46 + (11)	46 + (27)	46 + (37)
Doelstelling 1) BDUR tbv Crisisbeheersing	23	23 + (5,5)	23 + (13,5)	23 + (18,5)
Doelstelling 2a) BDUR tbv Informatievoorziening per veiligheidsregio	12,88	12,88 + (3,08)	12,88 + (7,56)	12,88 + (10,36)
Doelstelling 2b) gezamenlijke informatievoorziening				

- Landelijke Ondersteuning (NIPV)	4,60	4,60 + (1,10)	4,60 + (2,73)	4,60 + (3,70)
- Samenwerking informatievoorziening Rijk	0,92	0,92 + (0,22)	0,92 + (0,51)	0,92 + (0,74)
Doelstelling 3) KCR2	4,6	4,6 + (1,1)	4,6 + (2,7)	4,6 + (3,7)

De stijgingen van doelstelling 1 en 2a zijn in deze programmabegroting verwerkt. De stijging van 2b en 3 is budgetneutraal verwerkt. De BDuR voor de Vraa is 5,4% van de landelijke BDuR. De stijgingen van €5,5 mln., €13,5 mln. en €18,5 mln. en de stijgingen van €3,08 mln., €7,56 mln. en €10,36 mln. zijn (naast indexering) tegen 5,4% in deze programmabegroting verwerkt.

11. Paragrafen BBV

11.1 Weerstandsvermogen

11.1.1 Ratio weerstandsvermogen (beschikbare / benodigde weerstandscapaciteit)

De VrAA maakt vanaf 2024 geen onderscheid meer in de resultatenrekening van de Brandweerorganisatie enerzijds en de GHOR anderzijds. De VrAA heeft vanaf 2024 één resultatenrekening en één balans. De algemene reserve wordt dan ook samengenomen als beschikbare capaciteit en afgezet tegen het totale risico en de daartoe benodigde capaciteit inclusief de GHOR.

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.

Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de notitie weerstandsvermogen van de VrAA die op 25 september 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. In de notitie weerstandsvermogen wordt voorgesteld een ratio na te streven met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Ultimo 2023 is de ratio weerstandsvermogen gestegen naar 1,5. Dit komt vooral door de extra bijdrage voor versterking van de algemene reserve van de gemeente Amsterdam. De algemene reserve staat einde 2023 op € 10,25 mln. De benodigde capaciteit op basis van een risico analyse is € 6,78 mln. De risico analyse is opgenomen in de volgende paragraaf.

bedragen x €1.000

Ratio Weerstandsvermogen	Realisatie 2023	Gewijzigd 2024
Benodigde capaciteit	6.781	6.781
Beschikbare capaciteit	10.248	10.248
	1,51	1,51

Omdat het resultaat in de gewijzigde begroting 2024 gelijk is aan nihil en de risico-analyse zowel voor 2023 als 2024 geldt, zijn de cijfers 2024 gelijk aan 2023.

11.1.2 Benodigde weerstandscapaciteit (reserves)

Bedragen x € 1.000

Risico	Kwantificeerbare risico's			Kans	Effect	Benodigde weerstandscapaciteit
	Oorzaak	Gevolg				
Niet binnen begroting kunnen opvangen van personele kosten buiten nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1% van de totale lasten van de begroting.		100%	878	878
Niet binnen begroting kunnen opvangen van materiële kosten buiten nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1,5% van de totale lasten van de begroting.		100%	439	439
Wegvallen, danwel afname van opbrengsten uit dienstverlening	Concurrentie/marktomstandigheden. Bij de BAA gaat het onder andere om inkomsten uit dienstverlening van het opleidingscentrum BOCAS en uit advisering over omgevingswet door Risicobeheersing	Wegvallen of verlaging van algemene dekkingsmiddelen in het lopende boekjaar. Het effect is gesteld op €1.513k uit overige dienstverlening BOCAS en €827k uit advisering Risicobeheersing i.h.k.v. de Omgevingswet.		10%	2.340	234
Beroepsziekten	Als gevolg van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen of traumatische gebeurtenissen bestaat het risico op beroepsziekten en bv. PTSS.	Het is denkbaar dat dit leidt tot extra kosten voor de brandweer, hetzij door het moeten vergoeden van geleden schade door de medewerker, hetzij door de werkgever (in het geval van vrijwilligers).		7%	9.000	630
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)	Een belangrijk gevolg van de Wnra is de veranderde positie van vrijwilligers.	De positie van vrijwilligers is mogelijk in strijd met Europese en interne regelgeving, dit leidt tot hogere (loon-)kosten.		10%	2.100	210
Kans op afwijkingen op de totale stroom van loonbelasting, werkkostenregeling, omzetbelasting en vennootschapsbelasting. (Totaal €28 miljoen)	Het restrisico na beheersmaatregelen door menselijk handelen in processen en de mogelijkheid tot het maken van fouten.	Bij het vinden van een aantal fouten boven een bepaalde grens kan dit leiden tot een naheffing, boete en (8% heffingsrente)		Gewogen TCF	204	204
Onrechtmatige aanbesteding en inkoop. We lopen het risico dat er sprake is van onvoldoende zekerheden rondom leveringsvoorwaarden, het faillissement van een leverancier of het onvoldoende zorgvuldig doorlopen van een Europees aanbestedingstraject. Leveranciers met grote mate van afhankelijkheid zullen eerder procederen om omzet niet te verliezen.	Inkopen gebeurt veelal buiten afdeling inkoop om en/of niet conform VraA inkoopbeleid.	Financiële consequenties, in de vorm van bijkomende kosten door geen maatregelen op te nemen ter afdekking van het risico aan de voorkant.		10%	2.000	200
Aansprakelijkheid voor onrechtmatig overheidsoptreden	De BAA is gehouden aan beroepsmatige handelwijze bij het optreden bij incidenten. Het kan in de praktijk voorkomen dat deze niet worden gevolgd.	Indien door derden schade wordt geleden bij of door het optreden van de brandweer en er is sprake van (vermeend) inadequaat optreden door de BAA, dan kunnen daar schadeclaims uit volgen.		1%	117.126	1.171
Gevolgen van terrorisme en cybercrime	De BAA kan te maken krijgen met cybercrime of gevolgen van terrorisme. Molest en rampen zijn uitgesloten van een aansprakelijks- of schadeverzekering.	De gevolgschade op (ict-)infrastructuur moet hersteld worden.		10%	1.400	140
Medewerkers nemen verlof niet op en doteren het in verlofsparen.	Medewerkers krijgen niet genoeg mogelijkheden om verlof op te nemen. Daarnaast is het aantrekkelijk om het AOW gat in te lopen door verlof op te nemen in het verlofsparen. Dit risico is niet begroot.	Doteren aan een voorziening waar geen budget voor is opgenomen.		16%	2.300	371
Risico op prijsstijgingen specifiek voor de sector, met als gevolg hogere investeringen en daarmee kapitaalslasten dan begroot.	Externe factoren als vertragingen, inflatie, (energie)crisis, tekort aan bouwmaterialen, oorlog, etc.	Overschrijdingen op begrootte kapitaallasten.		20%	4.500	900
Renterisico op financiering van investeringen.	Rente van de financiering stijgt harder of ligt hoger dan de interne rekenrente.	Hogere rentelasten dan begroot		10%	100	10
Voorwaarden contracten leverancier	Taak/Functie belegd bij FB, maar blijkt moeilijk te vervullen en staat nog open.	Kosten VraA lopen langer door (opzegtermijn), worden hoger (indexatie) of overig.		2%	6.000	120
ATW - ATB overschrijding	Het rond krijgen van het rooster staat, door hogere uitstroom dan instroom en het ziekteverzuim, onder druk waardoor een capaciteitsprobleem ontstaat binnen de uitrukdienst om de paraatheid te garanderen.	Om geen kazerne buiten dienst te laten gaan en de paraatheid te garanderen wordt de mogelijkheid geboden in overwerk te gaan e /of mensen uit de ROP ingeschakeld. Dit kan leiden tot overschrijding van de Arbeidstijdenwet en Arbeidstijdenbesluit. Dit kan leiden tot een boete van de Arbeidsinspectie.		10%	642	64
In- en uitlenen van arbeidskrachten	Op grond van de Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (WAADI) (per 1 juli 2012) is het een ieder verboden in Nederland arbeidskrachten door middel van een onderneming of rechtspersoon ter beschikking te stellen (uitlener) als deze activiteit niet is geregistreerd in het Handelsregister. Tevens is de inlener ook verplicht zich te registreren bij het Handelsregister. BAA is als inlenende organisatie geregistreerd bij het Handelsregister. Het risico bestaat dat, indien bij de uitlenende organisatie een WAADI registratie voor de betreffende medewerker ontbreekt en om die reden een boete riskeert, BAA eveneens een boete kan verwachten.	Niet naleven van deze verplichting kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan degene waaraan verplichtingen voortvloeiende uit de wet zijn opgelegd. Beheersmaatregel is goede check bij Inkoop, CIF én P&O en geen inhuur derden zonder toestemming vooraf.		50%	76	38
Subtotaal kwantificeerbare risico's						5.610

Bedragen x € 1.000

Niet-quantificeerbare risico's			Percentage	Bedrag begroting	Benodigde weerstandscapaciteit
Risico	Oorzaak	Gevolg			
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's VRAA	Onvoorziene omstandigheden ten aanzien van de reguliere exploitatie. Naast het wegvallen van baten kan de veiligheidsregio worden geconfronteerd met onvoorziene kosten, zoals bijvoorbeeld claims, onbekende gebreken aan gebouwen en andere risico's.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar. Overschrijding van de norm van max 1% is niet toegestaan.	1%	117.126	1.171
Dekking operationele dienst	Realiseren dekkingsplan van operationele dienst staat onder druk door hoog ziekteverzuim, Corona, uitstroom, daling van aantal vrijwilligers, achterstand in opleidingen en trainingen en andere roosters.	Opkomsttijden worden niet gerealiseerd en andere afgesproken taken worden ook niet volledig gerealiseerd.			
Imagoschade voor VRAA.	VRAA of 1 van de Veiligheidsregio's komt op een slechte manier in het nieuws.	Veiligheidsregio's worden minder aantrekkelijk als werkgever.			-
Niet volledig voldoen aan de wet- en regelgeving.	Snel veranderende wet- en regelgeving.	VRAA voldoet niet (volledig) aan bepaalde aspecten van wet- en regelgeving.			-
Subtotaal niet kwantificeerbare risico's					1.171
Totaal kwantificeerbare en niet kwantificeerbare risico's					6.781

11.2 Financiering

11.2.1 Treasury

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;
- externe financiering wordt zoveel mogelijk beperkt door interne financieringsbronnen aan te spreken;
- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij de het Ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden mogelijk extra financiële middelen aangetrokken. De kasgeldlimiet en renterisiconorm zijn daarbij kaderstellend. In de gewijzigde begroting 2023 is hier maar beperkt rekening mee gehouden i.v.m. de onzekerheid omtrent de rente en prijspeil ontwikkelingen.

11.2.2 Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel Schatkistbankieren, waarin alle gemeenschappelijke regelingen en gemeenten verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist (SKB-rekening) te storten, is op 15 december 2013 van kracht gegaan. Sinds 2017 boekt huisbankier BNG het banksaldo boven een bedrag van € 0,250 mln. automatisch over naar onze SKB-rekening. Hierdoor is het onmogelijk om boven het bestaande drempelbedrag van € 0,700 mln. uit te komen.

11.2.3 Financiering vaste activa

In totaal zijn zeven vaste geldleningen afgesloten (in 2016 ging het om een aantal van drie en in 2019 om een aantal van één). Daarnaast is er begin 2021 een lening met een looptijd van 3 maanden afgesloten, die inmiddels is afgelost. In 2023 is een kortlopende lening afgesloten die tevens in 2023 weer afgelost is. De specificaties staan in het onderstaande overzicht weergegeven. De bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's.

Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar) - Detailoverzicht leningen

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2022	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	
			x € 1.000				x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
40.110960	BNG	22-dec-16	5.000	10 jr	0,56%	2.000	500	1.500	
40.110961	BNG	22-dec-16	8.000	15 jr	0,98%	4.800	533	4.267	
40.110962	BNG	22-dec-16	10.000	10 jr	0,99%	10.000	0	10.000	
40.113266	BNG	2-dec-19	10.000	5 jr	-0,15%	4.000	2.000	2.000	
	Totaal		33.000			20.800	3.033	17.767	

Kortlopende schulden (nog minder dan 1 jaar) - Detailoverzicht leningen

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2022	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023
574889	BNG	16-aug-22	10.000	184 dagen	0,95%	10.000	10.000	0
592482	BNG	14-feb-23	10.000	6 maanden	3,25%	0	10.000	0
	Totaal		20.000			10.000	20.000	0

11.2.4 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid. In onderstaande tabel zijn de gegevens met betrekking tot de renterisiconorm opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A. Renteherzieningen	-	-	-	-	-	-
B. Aflossingen	30.800	3.033	1.033	11.033	533	533
C. Renterisico (A + B)	30.800	3.033	1.033	11.033	533	533
D. Begrotingstotaal	114.191	113.732	123.786	122.947	123.758	122.654
E. Renterisiconorm (D * 20%)	22.838	22.746	24.757	24.589	24.752	24.531
Ruimte (+) / overschrijding (-) (E - C)	7.962- +	19.713 +	23.724 +	13.556 +	24.219 +	23.998

Het renterisico van de veiligheidsregio ligt in de jaren 2024 t/m 2028 grofweg tussen € 1 mln. en € 11 mln. Dit risico ligt alle jaren binnen de renterisiconorm, die zich in die periode bevindt op afgerond € 25 mln.

11.2.5 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal mag zijn. De eindstand van het betreffende boekjaar wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. In onderstaande tabel zijn de betreffende gegevens opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A. Begrotingstotaal	114.191	113.732	123.786	122.947	123.758	122.654
B. Kasgeldlimiet (A * 8,2%)	9.364	9.326	10.150	10.082	10.148	10.058
C. Netto kortlopende schuld	15.621	7.819	7.819	7.819	7.819	7.819
Ruimte (+) / overschrijding (-) (B - C)	6.258- +	1.507 +	2.331 +	2.262 +	2.329 +	2.238

11.3 Investerings

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de geplande investeringen in de komende vijf jaar.

Investerings (bedragen x € 1.000)	2024 primitief	2024 gewijzigd	2025	2026	2027	2028
1 Kleine Voertuigen en aanhangers	78	1.051	121	45	1.130	120
10 Uniformen	-	951	-	-	-	-
11 Vaartuigen	-	280	-	-	-	-
2 Grote voertuigen	8.805	9.598	15.510	300	3.900	2.250
3 Inventaris voertuigen	-	457	-	-	281	48
4 Persoonlijke Beschermingsmiddelen	1.000	1.069	421	40	1.148	418
7 Tele- Communicatieapparatuur	393	773	393	393	393	493
8 Inventaris gebouwen en apparatuur	-	-	433	255	-	-
9 Grond en gebouwen	150	8.829	4.839	6.022	150	150
Overig	288	378	322	394	282	282
Totaal	10.714	23.386	22.039	7.449	7.284	3.761

De gewijzigde investeringsbegroting 2024 is met € 23 miljoen ruim hoger dan de primitieve begroting van € 11 miljoen. Dit komt vooral door bekend geworden investeringen in kazerne Hendrik, doorschoven investeringen vanuit 2023 en indexering.

Toelichting:

1. Kleine voertuigen en aanhangers: de geplande investeringen zijn naar 2024 doorgeschoven;
2. Uniformen: de investering is naar 2024 verplaatst. De VrAA doet mee met het NIPV. Vermoedelijk uitlevering uniformen in 2024;
3. Vaartuigen: de geplande investering was in 2022 en is doorgeschoven naar 2024.
4. Grote voertuigen: de aankooprijzen zijn geactualiseerd;
5. Inventaris voertuigen: de geplande investeringen zijn doorgeschoven naar 2024;
6. Persoonlijke beschermingsmiddelen: de geplande investeringen zijn doorgeschoven naar 2024;
7. Telecommunicatieapparatuur: hierin zit een structureel budget voor de vervanging van kantoorapparatuur;
8. In 2025 worden investeringen in inventaris voor kazerne Hendrik voorzien.
9. Grond en gebouwen: in 2023 was de renovatie kazerne Dirk begroot en is inmiddels geactiveerd. De overige gebouw gerelateerde investeringen zijn naar 2024 doorgeschoven. Het grootste deel van de investering 2024 is de renovatie van kazerne Hendrik in 2024 en 2025 (opgeteld € 12,2 mln).
10. Overig: hierin zitten stelposten voor brandweerspecifieke kosten en overige materiële investeringen.

11.4 Kapitaalgoederen

In het Strategisch vastgoedplan 2020-2030 VrAA (vastgesteld door het bestuur op 21 september 2020) is een overzicht gegeven van de vastgoedlocaties in de regio, met ambities voor de toekomst en een overzicht van de diverse financiële aspecten. Zodra al het vastgoed in eigendom van de Veiligheidsregio is (dit namelijk nog niet het geval voor de kazernes Aalsmeer en Duivendrecht) zal het systeem rondom en de hoogte van de maatwerkbijdrage opnieuw tegen het licht worden gehouden i.v.m. de verandering van het eigendom. Begin 2022 is het eigendom van de kazerne Weesp overgedragen aan VrAA.

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening(en). Jaarlijks vindt bijstelling van de meerjarenplanning plaats door een nieuwe opname en inventarisatie van de stand van zaken.

Omdat de individuele voorzieningen per gemeente separaat worden geadmistreerd, kan per gemeente een bijstelling worden doorgevoerd. Van bestedingen aan andere doeleinden dan het vastgoed binnen de betreffende gemeente kan simpelweg vanuit het oogpunt van rechtmatigheid geen sprake zijn. Ook de accountant ziet hier op toe.

Het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (waaronder de blusboot) vindt plaats op basis van een planning die is eveneens vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De kosten hiervan lopen echter niet via een voorziening

11.5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de veiligheidsregio zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder een financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat (het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt). Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit houdt concreet in dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een burgemeester of ambtenaar van de veiligheidsregio namens de veiligheidsregio in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de veiligheidsregio stemt. Dit houdt in dat organisaties waar bijvoorbeeld enkel sprake is van een financieel belang niet worden gezien als een verbonden partij. Bij verbonden partijen gaat het om privaatrechtelijke, publiekrechtelijke organisaties en publiek-private samenwerkingen (PPS).

VrAA kent vier verbonden partijen, namelijk de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam (GBA) en de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's, Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's en de werkgeversvereniging WVS.

12. Financiële begroting VrAA

12.1 Overzicht van baten en lasten en meerjarenbegroting VrAA

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
<i>prijspeil</i>	<i>2023</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2024</i>	<i>2024</i>	<i>2024</i>	<i>2024</i>
Baten							
Uitgeleend personeel	410	389	559	559	374	374	374
Huren	82	112	112	112	112	112	112
Overige goederen en diensten	4.285	4.080	3.054	3.004	3.004	3.004	3.004
Rijksbijdragen	12.611	12.611	13.447	14.121	14.542	14.542	14.542
Gemeentelijke bijdragen	95.236	94.748	104.015	103.885	105.011	104.586	104.586
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Rentebaten	179	-	-	-	-	-	-
Totale baten	114.052	113.189	122.437	122.931	124.292	123.867	123.867
Lasten							
Salarissen en sociale lasten	74.912	77.637	81.744	81.842	81.932	81.086	81.086
Belastingen	28	30	30	30	30	30	30
Duurzame goederen	160	92	124	68	68	68	68
Ingeleend personeel	5.817	2.390	4.514	3.563	3.296	3.221	3.221
Overige goederen en diensten	24.878	25.813	28.684	28.754	29.742	29.559	29.559
Rente	464	1.081	1.019	1.257	1.370	1.278	1.278
Mutatie egalisatievoorz. kapitaallasten	1.377	530-	1.557	202-	1.564-	1.341-	1.341-
Afschrijvingen	6.555	7.221	6.114	7.635	8.884	8.753	8.753
Totale lasten	114.191	113.732	123.786	122.947	123.758	122.654	122.654
Saldo van baten en lasten	139-	544-	1.349-	17-	534	1.213	1.213
RESERVES							
Onttrekkingen	1.843	1.230	2.131	881	308	125	125
Dotaties	434	686	782	864	842	1.338	1.338
Mutaties in reserves	1.409	544	1.349	17	534-	1.213-	1.213-
Resultaat	1.270	-	-	-	-	-	-

In de programma's en paragrafen zijn op de functie van de VrAA gerichte redenen voor mutaties toegelicht. Bovenstaande begroting betreft een categorale (op basis van kostensoorten) weergegeven meerjarenbegroting. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties per categorie:

- Baten in overige goederen en diensten dalen doordat minder baten vanuit het opleidingscentrum Bocas verwacht worden;
- De mutaties van de gemeentelijke bijdragen zijn voor wat betreft de begrotingswijziging 2024 in een separaat document "Begrotingswijzigingen 2024" toegelicht. De mutaties na 2024 zijn toegelicht in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen;
- Salarissen en sociale lasten stijgen in de gewijzigde begroting voornamelijk door indexering. De primitieve begroting 2024 van de VrAA is opgesteld op prijspeil 2024, waar de indexering naar 2024 in een begrotingswijziging meegenomen wordt. Vervolgens wordt extra personeel (blikkies) ingezet in verband met de extra gelden uit het no-regretpakket, de stijging in de BdUR en toevoeging taken Bevolkingszorg.

- Een daling op ingeleend personeel wordt begroot waardoor om nog een extra reden naast de hiervoor genoemde redenen de kosten van personeel in loondienst stijgt.
- Rente, afschrijvingen en de mutatie egalisatievoorziening kapitaallasten wisselen per jaar maar zijn opgeteld gelijk over 2024-2028.
- Dotaties en onttrekkingen aan reserves worden separaat in dit document toegelicht.

12.2 Specificatie van grotere posten

Overige goederen (baten).

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten (baten)	Gewijzigde begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
BHV extern BOCAS	450	450	450	450	450
Buitengewone baten	415	415	415	415	415
Extern gefinancierde activ.	93	93	93	93	93
Externe overige opbr. BOCAS	990	990	990	990	990
Oefenen externen	75	75	75	75	75
Opbrengst advisering	666	666	666	666	666
Opbrengst overige dienstverlening	155	105	105	105	105
Opleidingen externen BOCAS	200	200	200	200	200
Uitkering verzekering materieel / gebouw	10	10	10	10	10
Totaal	3.054	3.004	3.004	3.004	3.004

Het overgrote deel van de opbrengsten betreffen activiteiten door BOCAS voor externen. Overige dienstverlening bestaat vooral uit detacheringen, waarvoor opbrengsten worden ontvangen. De uitkering van verzekeringen betreft materieel en gebouwen.

Overige goederen en diensten (lasten)

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten (lasten)	Gewijzigde begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Apparatuur en materialen	1.255	864	864	864	864
BOCAS	829	829	829	829	829
Huisvesting	6.125	6.093	6.093	6.093	6.093
Kantoor	237	237	237	237	237
Opleidingen	3.348	3.683	3.868	3.868	3.868
Overig	7.071	7.409	8.182	7.999	7.999
Personeelgerelateerd	5.226	5.117	5.147	5.147	5.147
Telefonie	2.686	2.615	2.615	2.615	2.615
Voertuigen	1.907	1.907	1.907	1.907	1.907
Totaal	28.684	28.754	29.742	29.559	29.559

Kosten van huisvesting betreft bijvoorbeeld huur en energie, maar ook de dotatie aan de voorziening groot onderhoud. De post overig betreft de bijdrage aan de GHOR, de GBA en het NIPB, juridische kosten, accountantskosten en de bijdrage aan het expertisebureau en het waarborgfonds.

12.3 Structureel begrotingssaldo meerjarenbegroting VraA

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn. De incidentele baten en lasten

beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten (+ is batig)	-139	-544	-1.349	-17	534	1.213	1.213
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	1.409	544	1.349	17	-534	-1.213	-1.213
Begrotingssaldo na bestemming (+ is batig)	1.270	0	0	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.300	0	0	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	-1.030	0	0	0	0	0	0

12.4 Geconsolideerde geprognosticeerde balans VrAA en financiële kengetallen

12.4.1 Algemeen

De begroting is opgesteld met inachtneming van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” en de financiële verordening VrAA met de bijbehorende nota’s.

12.4.2 Waardering

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden bij de meeste activa lineair plaats en zijn afhankelijk van de verwachte economische levensduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met restwaarden. Op grond wordt niet afgeschreven. Op verzoek van de gemeenten Amstelveen en Diemen vindt er annuïtaire afschrijving plaats op het maatwerk om de kapitaallasten gelijkmatig over de tijd te spreiden.

Met ingang van 2022 maakt VrAA gebruik van een nieuw financieel en logistiek softwarepakket en is daarmee overgestapt op het waarderen van de voorraden op basis van de fifo-regel (first-in first-out). Daarvoor werd de vaste verrekenprijs (v.v.p.) gebruikt. De investeringen die nog niet opgeleverd zijn in het lopende jaar, worden per ultimo boekjaar als onderhanden werk (activa in uitvoering) in de jaarrekening verantwoord.

- De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.
- Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.
- Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de voorzienbare verplichting, het verlies en/of risico’s, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
- De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

In bovenstaande overzichten is de geprognosticeerde meerjarenbalans opgenomen. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De materiele vaste activa zijn berekend op basis van de afschrijvingen en meerjaren investeringsbegroting;
- De voorraden zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;
- De vorderingen zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;

- Het restant van de benodigde middelen wordt gefinancierd middels een leningenportefeuille bij de BNG;
- De ontwikkeling van de algemene reserve, de bestemmingsreserve en de voorzieningen is gebaseerd op de meerjarenramingen;
- De overlopende activa en passiva zijn berekend op basis van het gemiddelde van de afgelopen jaren;
- Het banksaldo is de resultante van alle overige mutaties.

12.4.3 Verloopstaten vaste activa en reserves

Voor het opstellen van de geprognosticeerde balans worden de volgende verloopstaten gehanteerd:

Verloopstaat Vaste Activa	Gewijzigde begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Boekwaarde vaste activa start jaar	82.032	99.304	113.708	112.273	110.804
Investeringsen	23.386	22.039	7.449	7.284	3.761
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	6.114	7.635	8.884	8.753	8.753
Boekwaarde vaste activa einde jaar	99.304	113.708	112.273	110.804	105.812

Verloopstaat algemene reserve	Gewijzigde begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Algemene reserve start jaar	10.248	10.248	10.248	10.248	10.248
Resultaat lopend boekjaar	-	-	-	-	-
Algemene reserve einde jaar	10.248	10.248	10.248	10.248	10.248

Verloopstaat bestemmingsreserves	Gewijzigde begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Bestemmingsreserves start jaar	12.556	11.207	11.190	11.724	12.937
Onttrekkingen	2.131	881	308	125	125
Dotaties	782	864	842	1.338	1.338
Bestemmingsreserves einde jaar	11.207	11.190	11.724	12.937	14.150

12.4.4 Geprognosticeerde balans

Vervolgens ontstaat op basis van bovenstaande verloopstaten de volgende meerjarige balans:

Geprognosticeerde balans	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
ACTIVA						
Vaste activa	82.032	99.304	113.708	112.273	110.804	105.812
Voorraden	3.325	838	838	838	838	838
Vorderingen	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575
Liquide middelen	35	35	35	35	35	35
Overlopende activa	1.326	1.326	1.326	1.326	1.326	1.326
Totaal activa	88.293	103.079	117.483	116.048	114.579	109.587
PASSIVA						
Algemene reserve (excl. result. Boekjr.)	8.978	10.248	10.248	10.248	10.248	10.248
Resultaat boekjaar	1.270	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	12.556	11.207	11.190	11.724	12.937	14.150
Voorzieningen	24.966	22.538	23.206	23.235	22.639	21.174
Langlopende schulden	17.767	44.131	57.884	55.886	53.800	49.060
Kortlopende schulden	15.656	7.854	7.854	7.854	7.854	7.854
Overlopende passiva	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100
Totaal passiva	88.293	103.079	117.483	116.048	114.579	109.587

12.4.5 Financiële kengetallen

In het BBV Wijzigingsbesluit van 15 mei 2015 is in artikel 11 een nieuw onderdeel over (financiële) kengetallen toegevoegd. Het opnemen van kengetallen in de begroting en rekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten, de raad en besturen van openbare lichamen in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende de aspecten die het bestuur en de gemeenteraden in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Voor veiligheidsregio's zijn de volgende kengetallen relevant:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte;
- EMU-saldo.

In de onderstaande tabellen zijn de kengetallen van de VrAA weergegeven.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De twee kengetallen 'netto schuldquote' en de 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' zijn voor VrAA identiek aangezien zij geen leningen aan derden verstrekt. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de veiligheidsregio ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).

De netto schuldquote (en ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) van de veiligheidsregio voor de rekening 2023, gewijzigde begroting 2024 zijn respectievelijk 36,0% en 55,1%.

In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (de quote is <100%), dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio liggen ruim binnen de normen van de VNG.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2023	Gewijzigd 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	36,0%	55,1%	64,6%	62,8%	60,9%	56,5%
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	36,0%	55,1%	64,6%	62,8%	60,9%	56,5%
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	17.767	44.130	57.883	55.885	53.799	49.059
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	15.656	7.854	7.854	7.854	7.854	7.854
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	35	35	35	35	35	35
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	1.326	1.326	1.326	1.326	1.326	1.326
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	104.404	101.891	108.144	108.143	108.143	108.143

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 2016). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van veiligheidsregio. De solvabiliteitsratio's van de veiligheidsregio voor de rekening 2023 en gewijzigde begroting 2024 zijn respectievelijk 25,8% en 20,8%.

In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio komen op langere termijn dus zwaar onder druk te staan.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2023	Gewijzigd 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Solvabiliteitsratio A/B*100%	25,8%	20,8%	18,2%	18,9%	20,2%	22,3%
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	22.804	21.456	21.439	21.973	23.186	24.399
B. Een raming van het totaal van de passiva.	88.293	103.078	117.482	116.047	114.579	109.587

De structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de optelsom van het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 2016).

De ratio's structurele exploitatieruimte van de Veiligheidsregio voor de rekening 2023 en gewijzigde begroting 2024 zijn -1,8% en -0,1%. Dit betekent dat de structurele baten in 2024 en verder niet altijd toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Duidelijk is dat extra (incidentele) baten noodzakelijk zijn om de ambities te kunnen realiseren en tegelijkertijd de bezetting op peil te houden gezien het hoge ziekteverzuim en diverse openstaande vacatures. Het is nodig om extra uitrukpersoneel te werven en op te leiden. Daarnaast is een incidentele impuls nodig voor onder meer de verdere inrichting van het HRM-pakket en de

doorontwikkeling van het in 2022 in gebruik genomen financieel en logistiek pakket. In de periode 2024 t/m 2027 is het percentage niet toereikend.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2023	Gewijzigd 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	-1,8%	-0,1%	-1,6%	-0,7%	-0,6%	0,0%
A. Structurele lasten = het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	114.191	113.732	123.786	122.947	123.758	122.654
B. Structurele baten = het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	111.752	113.189	122.437	122.931	124.292	123.867
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	434	782	864	842	1.338	1.338
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	985	1.257	525	125	125	125
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	104.404	101.891	108.144	108.143	108.143	108.143

EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft inzicht in hoe de uitgaven zich verhouden tot de inkomsten in een jaar (en hoe investeringen in een jaar zich verhouden tot de afschrijvingen). Bij een negatief EMU-saldo besteedt de Veiligheidsregio meer geld dan dat zij ontvangt (en overstijgen de investeringen de afschrijvingen), bij een positief EMU-saldo is dit andersom.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, waarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Bedragen x € 1.000

EMU-Saldo	Rekening 2023	Gewijzigd 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
EMU-Saldo (A+B+C-D+E+F-G+H-I-J-K)	-4.622	-19.137	-16.606	199	1.538	4.740
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves.	-139	-544	-1.349	-17	534	1.213
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	6.555	7.221	6.114	7.635	8.884	8.753
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	810	-2.428	668	29	-596	-1.465
D. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	11.848	23.386	22.039	7.449	7.284	3.761
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post D.	-	-	-	-	-	-
F. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-	-	-	-
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-	-
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-	-	-	-
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	-	-	-	-	-	-
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post A genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-	-	-	-	-	-
K. Verwachte boekwinst op exploitatie van verkoop van effecten.	-	-	-	-	-	-

12.5 Toelichting mutaties reserves

12.5.1 Onttrekkingen aan de reserves

bedragen x € 1.000

Onttrekkingen VrAA	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Algemene reserve						
Bestemmingsreserve WW	125	125	125	125	125	125
Bestemmingsreserve Vastgoed Amsterdam						
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	860					
Bestemmingsreserve Strategisch HRM		318	97			
Bestemmingsreserve Informatiebesturing	244	371	75			
Bestemmingsreserve Mobiliteit						
Bestemmingsreserve Innovatie		1.132	400			
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen		184	184	183		
Totaal	1.229	2.130	881	308	125	125

De reserve WW staat meerjarig steeds hetzelfde begroot. Nadruk aan onttrekkingen ligt bij HRM, informatie en innovatie reserves. Onttrekkingen vinden plaats op basis van begrote kosten in dat jaar die specifiek binnen het doel van de bestemmingsreserve passen en daarmee gedekt worden uit die bestemmingsreserve.

12.5.2 Dotaties aan de reserves

bedragen x € 1.000

Dotaties VrAA	Begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Algemene reserve						
Bestemmingsreserve WW						
Bestemmingsreserve Vastgoed Amsterdam						
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam		348	630	842	1.338	1.338
Bestemmingsreserve Strategisch HRM						
Bestemmingsreserve Informatiesturing						
Bestemmingsreserve Mobiliteit						
Bestemmingsreserve Innovatie	434	434	234	-	-	-
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen						
Reserve GHOR	251					
Totaal	685	782	864	842	1.338	1.338

De meerjarige dotaties aan de FLO reserve hangt vanaf de gewijzigde begroting 2024 samen met de afschaffing van de werkgeversbijdrage. De dotatie aan de bestemmingsreserve Innovatie is ter zodanige aanvulling dat een voldoende saldo ontstaat om het aanvangsverlies op calamiteitencoördinatoren (extra kosten minus dekking uit het no-regretpakket) te dekken. De dekking uit het no-regretpakket stijgt over de jaren 2024-2026.

12.5.3 Stand van de reserves

bedragen x € 1.000

Stand reserves VrAA	Stand rekening 2023	Stand gewijzigd 2024	Stand begroting 2025	Stand begroting 2026	Stand begroting 2027	Stand begroting 2028
Algemene reserve	8.978	10.248	10.248	10.248	10.248	10.248
Resultaat lopend boekjaar	1.270					
Bestemmingsreserve WW	1.038	913	788	663	538	413
Bestemmingsreserve Vastgoed Amsterdam	5.651	5.651	5.651	5.651	5.651	5.651
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	2.526	2.874	3.504	4.346	5.684	7.022
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	414	96	1-			
Bestemmingsreserve Informatiesturing	978	607	532	532	532	532
Bestemmingsreserve Mobiliteit	48	48	48	48	48	48
Bestemmingsreserve Innovatie	1.348	650	450	450	450	450
Bestemmingsreserve Opleiden en Oefenen	551	367	183	0-		
Totaal	22.804	21.456	21.405	21.939	23.152	24.365

Bovenstaande tabel is de stand van de reserves en betreft het saldo van onttrekkingen en dotaties. De HRM reserve is eind 2025 leeg. De reserve opleiden en oefenen is een jaar later leeg.

bedragen x € 1.000

Verloop Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	Stand rekening 2023	Stand gewijzigd 2024	Stand begroting 2025	Stand begroting 2026	Stand begroting 2027	Stand begroting 2028
Start jaar		2.526	2.874	3.504	4.346	5.684
Dotatie		7.928	7.928	7.928	7.928	7.928
Onttrekking		7.580-	7.298-	7.086-	6.590-	6.590-
Saldo dotaties onttrekkingen		348	630	842	1.338	1.338
Einde jaar	2.526	2.874	3.504	4.346	5.684	7.022

12.6 Tarieventabel BAA

Tarieven Brandweer Amsterdam-Amstelland				
Nr.	Omschrijving	Tarief 2023 (€)	Tarief 2024 (€)	Eenheid
1	<i>Inzet operationeel personeel en materieel voor dienstverlening buiten de wettelijke taak</i>			
	Inzet operationeel personeel (6 personen)	246,54	260,58	per uur
	Inzet tankautospuit	135,02	139,21	per uur
	Inzet autoladder	311,06	320,70	per uur
1.1	Afhijzen van patiënten	692,62	720,49	per inzet
	Inzet duikers (4 personen)	164,36	173,72	per uur
	Inzet duikwagen incl. boot	135,02	139,21	per uur
1.2	Verrichten van duikwerkzaamheden	299,38	312,93	per uur
1.3	Inzet operationeel personeel voor overige werkzaamheden	41,09	43,43	per uur
1.4	Inzet van materieel:			
	- Tankautospuit	135,02	139,21	per uur
	- Autoladder (ladderwagen)	311,06	320,70	per uur
	- Blusboot	590,56	608,87	per uur
2	<i>Overige dienstverlening</i>			
2.1	Inzet van adviseurs			
	- Inzet senior adviseur	119,60	126,42	per uur
	- Inzet medior adviseur	102,49	108,33	per uur
	- Inzet junior adviseur	85,42	90,29	per uur
2.2	Werkzaamheden (adembescherming)werkplaats			
	- Vullen cilinders adembescherming	7,67	8,11	per stuk
	- Controleren maskers adembescherming	10,36	10,95	per stuk
	- Overige werkzaamheden werkplaats	79,72	84,26	per uur
3	<i>Bijzondere bepalingen bij alle voorgaande rubrieken</i>			
3.1	De vermelde tarieven zijn exclusief omzetbelasting.			
3.2	Voor de berekening van de duur van de operationele inzet wordt uitgegaan van de tijd tussen vertrek en terugkomst van de eenheid op de kazerne, waarbij minimaal één uur in rekening wordt gebracht. Daarna wordt de inzet afgerond op 0,25 uur.			
3.3	De inzet van adviseurs wordt afgerond op 0,25 uur.			

12.7 Taakvelden

Taakvelden bedragen x € 1.000	Gewijzigd 2024			2025 saldo	2026 saldo	2027 saldo	2028 saldo
	lasten	batens	saldo				
0 Bestuur en ondersteuning							
0.4 Overhead	23.794	-355	23.438	23.488	24.546	24.363	24.363
0.9 Vennootschapsbelasting	30		30	30	30	30	30
0.10 Mutatie reserves	782	-2.131	-1.349	-17	534	1.213	1.213
1 Veiligheid							
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	96.862	-3.370	93.492	92.654	92.593	91.672	91.672
7 Volksgezondheid en Milieu							
7.1 Volksgezondheid	3.100		3.100	3.100	3.100	3.100	3.100
Totaal lasten en mutatie reserves							
Dekkingsbronnen		-118.712	-118.712	-119.256	-120.803	-120.378	-120.378
0 Bestuur en ondersteuning							
0.11 Resultaat			0	0	0	0	0

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt **Aanbieding conceptversie Regionaal Risicoprofiel en hoofdlijnen Regionaal Beleidsplan en Dekkingsplan**

Vergadering: 25 maart 2024
Ingebracht door: dhr. T.R. Poppens (burgemeester Amstelveen, plv. voorzitter)
Behandelaar: Daniel Rios Loogman (sector Crisisbeheersing)

Gevraagd besluit

1. In concept vaststellen van het Regionaal Risicoprofiel.
2. Kennis te nemen van stand van zaken van het Regionaal Beleidsplan en Dekkingsplan.
3. Instemmen met de aangepaste planning: na het in concept vaststellen van het Regionaal Beleidsplan en Dekkingsplan in de bestuursvergadering van 3 juli 2024, worden deze plannen samen met het Regionaal Risicoprofiel (via de colleges van B&W) voor zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden.

Aanleiding en context

Binnen de veiligheidsregio worden de wettelijke plannen geactualiseerd. Het betreft het Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Dekkingsplan. Het is aan het Bestuur VrAA om de plannen vast te stellen. Op grond van art. 14 en 15, lid 3 Wet veiligheidsregio's overlegt de burgemeester voorafgaand aan de vaststelling met de gemeenteraad over het Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Dekkingsplan. De plaatsvervangend voorzitter van de VrAA is gevraagd om bestuurlijk portefeuillehouder te zijn en heeft deze rol aanvaard.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Regionaal Risicoprofiel

Het Regionaal Risicoprofiel is tot stand gebracht door een multidisciplinaire projectgroep met vertegenwoordigers van VrAA (brandweer, crisisbeheersing, risicobeheersing), politie, Openbaar Ministerie, GHOR, gemeente Amsterdam, Amstellandgemeenten, Port of Amsterdam, Waternet, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Liander. Het RRP bestaat uit een hoofdrapport en een verdieping. Het hoofdrapport is de leesbare samenvatting van de verdieping. De verdieping is de verantwoording van de gevolgde werkwijze en geeft uitgebreide informatie over de risico-inventarisatie en -analyse.

Ten opzichte van het vorige risicoprofiel (2020) zijn twee incidenttypen toegevoegd:

- hittegolf (was eerder onderdeel van droogte);

–Oplegnotitie–

- verstoring drinkwatervoorziening.

Er zijn geen grote verschuivingen in het risicodiagram ten opzichte van het vorige risicoprofiel (2020). De prioritaire risico's zijn dezelfde als in het vorige risicoprofiel:

- uitval vitale voorzieningen;
- klimaatverandering / extreem weer;
- ziektegolf;
- terrorisme;
- complexe branden.

Deze thema's komen de komende vier jaar weer aan de orde in de thematische werkwijze van de sector Crisisbeheersing.

Regionaal Beleidsplan

Dit jaar wordt een nieuw regionaal beleidsplan voor de periode 2025-2028 voor de VrAA opgesteld. Hiermee wordt verder ingezet op de weg van het huidige plan 'Buiten Gewoon Veilig'. Dat plan had grote ambities en een deel is nog niet bereikt. Door verschillende opvolgende crises maar ook omdat vanaf 2024 de benodigde extra financiële middelen door de zes gemeenten beschikbaar zijn gesteld. Het nieuwe regionale beleidsplan zal op onderdelen worden geactualiseerd en een aantal ambities zullen worden bijgesteld. Met name als gevolg van het nieuwe regionale risicoprofiel en van ontwikkelingen op het gebied van brandweezorg en risicobeheersing.

Vier inhoudelijke en vier ondersteunende programma's vormen samen nog steeds de koers voor de komende beleidsperiode. Per programma worden ambities opgenomen en wat we gaan doen om die ambities te realiseren. De ambities zijn op hoofdlijnen. Deze worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan met een financiële onderbouwing in de jaarlijkse programmabegroting. Op basis van de voorliggende begroting 2025 gaan wij uit van een budgettair neutraal effect. De consequenties van eventuele beleidsaanpassingen voor de jaren 2026 en verder zullen meegenomen in een nog op te stellen kadernota. De VRAA is voornemens deze kadernota op te stellen in het najaar van ieder jaar als opmaat van de op te stellen ontwerp-begroting van het jaar t+ 2. Daarmee beogen we de ontwikkelingen te faseren, te prioriteren en goed met elkaar te verbinden. In bijgevoegd memo wordt toegelicht wat inhoudelijk en procesmatig wordt beoogd met het nieuwe regionaal beleidsplan.

Dekkingsplan

Conform de eerdergenoemde wettelijke cyclus actualiseert VrAA ook het Dekkingsplan voor de brandweezorg. Dit plan geeft voor de periode 2025-2028 een prognose van de operationele prestaties op snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk van de brandweer. In het RRP en Beleidsplan zijn risico's en ontwikkelingen beschreven die invloed hebben op de prestaties van de brandweer.

Incidenten veranderen door onder andere nieuwe energiesystemen en klimaatadaptatie. De regio verdicht en de bebouwing in buitengebied neemt toe. Dit in combinatie met verminderde

–Oplegnotitie–

zelfredzaamheid van kwetsbare doelgroepen maken de incidentbestrijding voor de brandweer complexer. Ook hebben veranderingen in de regio effect op de bereikbaarheid en toegankelijkheid voor nood- en hulpdiensten, door afsluitingen en snelheidsbeperkingen.

De brandweezorg in de regio is op dit moment op orde. De veranderende omgeving vraagt de komende beleidsperiode wel om maatregelen die ervoor moeten zorgen om toekomstbestendig te blijven en mee te kunnen bewegen. Vanzelfsprekend bereidt de brandweer zich voor op veranderende incidenttypen en versterking van de capaciteit, maar staat ook voor de uitdaging om te voorzien in voldoende beschikbaarheid van beroeps en vrijwilligers. Passende kazernespreiding en een flexibele organisatie nodig om de brandweezorg in de regio op orde te houden.

Consequenties

Het Regionaal Beleidsplan, Dekkingsplan en Crisisplan worden in concept aangeboden aan het bestuur op 3 juli. Daarna worden het Beleidsplan en het Dekkingsplan conform de wettelijke verplichting (samen met het Regionaal Risicoprofiel) voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden, de waterschappen en het OM. Het crisisplan hoeft niet voor zienswijze te worden voorgelegd. Om de gemeenteraden alvast bekend te maken met de plannen, is VrAA voornemens om in het tweede kwartaal van 2024 informatiebijeenkomsten te beleggen met de gemeenteraden. Deze bijeenkomsten gaan vooraf aan het zienswijzetrject. Bij de informatiebijeenkomsten worden de wettelijke plannen toegelicht en worden de raadsleden nauwer betrokken bij de totstandkoming van deze plannen.

De plannen dienen conform de wettelijke eis op 1 januari 2025 van kracht te zijn. Door de wettelijke plannen in concept uiterlijk op 3 juli aan het bestuur ter vaststelling aan te bieden, kan het tijdig de gewenste besluitvormingsprocedure doorlopen. Hierbij is het ook van belang dat de plannen tijdig door de Colleges van B&W geagendeerd worden in de gemeenteraden.

Besluitvormingsroute

- **Historie**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
8 december 2023	Bestuurlijke heisessie, waarbij bestuurlijke opdracht is geformuleerd
18 december 2023	Bestuursvergadering VrAA
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

-Oplegnotitie-

- **Verdere behandeling**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
April/mei 2024	Informatiebijeenkomsten gemeenten
3 juli 2024	Vaststelling concepten Bestuursvergadering VrAA
3 ^e kwartaal 2024	Zienswijze traject gemeenteraden, waterschappen en OM
16 december 2024	Definitieve vaststelling Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- Bijlage 1: Conceptversie Regionaal Risicoprofiel (hoofdrapport).
- Bijlage 2: Conceptversie Regionaal Risicoprofiel (verdieping).
- Bijlage 3: Memo Regionaal Beleidsplan.

Regionaal Risicoprofiel 2025-2028

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
Hoofdrapport

Auteur(s): Jos Ketelaars, Larice van der Harst, Marieke Geerlings

Datum: 12-3-2024

Versienummer: 5.0

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	28-1-2024	Bespreking in projectgroep 1-2-2024
2.0	5-2-2024	MT VrAA 13-2-2024
3.0	16-2-2024	Multistaf 5-3-2024
4.0	5-3-2024	Veiligheidsdirectie 19-3-2024
5.0	12-3-2024	Bestuur VrAA 25-3-2025

Inhoudsopgave

Revisiehistorie	2
Inhoudsopgave	3
1. Samenvatting	4
2. Risicobeeld	6
2.1 Kengetallen en typering Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.....	6
2.2 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode	8
2.3 Megatrends	8
3. Risico-inventarisatie.....	11
3.1 Natuurlijke omgeving	11
3.2 Gebouwde omgeving	11
3.3 Technologische omgeving	13
3.4 Vitale infrastructuur	13
3.5 Verkeer en vervoer	14
3.6 Gezondheid	15
3.6 Sociaal-maatschappelijke omgeving	16
3.7 Conclusies risico-inventarisatie	16
4. Risicoanalyse	19
4.1 Conclusie risicoanalyse.....	20

1. Samenvatting

De wereld om ons heen verandert. De veiligheidsregio beweegt natuurlijk mee met de veranderingen die op ons afkomen. Die veranderingen brengen ook risico's met zich mee. Deze risico's leiden soms tot incidenten met slachtoffers en schade. Dan gaat het niet alleen over flitsrampen (explosie of brand), maar juist ook over de klimaatcrisis of de coronacrisis. Zelfs conflicten buiten onze grenzen leiden tot spanningen in ons land. Denk aan de oorlog in Oekraïne of in Israël en de Palestijnse gebieden. Een samenleving zonder veiligheidsrisico's bestaat daarom niet.

Risico's horen bij het leven. Het gaat erom dat we samen de risico's verkleinen door de hulpdiensten en de samenleving voor te bereiden. Wanneer er dan toch iets misgaat, treedt de overheid op. Om te weten welke risico's er specifiek zijn voor onze regio, heeft Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) een eigen regionaal risicoprofiel. Het regionaal risicoprofiel wordt vervolgens gebruikt voor het schrijven van het beleidsplan van de veiligheidsregio. Ook gemeenten gebruiken het risicoprofiel voor hun eigen veiligheidsbeleid.

Megatrends

In dit regionaal risicoprofiel zijn vijf megatrends te ontdekken. Klimaatverandering is de eerste. Het zorgt voor veranderingen in ons weer, dat maakt ons kwetsbaar. De volgende megatrend is energietransitie. Het betekent dat de samenleving elektrificeert, zo worden we steeds afhankelijker van elektriciteit. De derde megatrend is digitalisering en cybercriminaliteit. Het laat zien dat de overheid kwetsbaar is voor cyberincidenten. Daarna is verstedelijking en verdichting als megatrend gezien. Onze regio wordt steeds drukker, er komen meer huizen en bedrijven. Dat maakt de ruimte schaars. Tot slot is geopolitieke ontwikkelingen en destabilisatie als megatrend naar voren gekomen. De wereld staat voor grote uitdagingen zoals oorlogen in en buiten Europa.

Prioritaire risico's

Het opstellen van het regionaal risicoprofiel gebeurt niet alleen door ons. VrAA vindt het belangrijk om samen te werken met haar crisispartners. Daarom hebben onze crisispartners meegedacht met het in kaart brengen van de belangrijkste risico's in onze regio. Deze risico's zijn vervolgens digitaal gescoord op impact en waarschijnlijkheid. Meer informatie daarover kan gevonden worden in de verdieping van het risicoprofiel. De samenwerking heeft geleid tot 26 risico's die specifiek zijn voor onze regio. We onderscheiden vier prioritaire risico's waarbij VrAA een rol heeft in de gevolgbestrijding. De prioritaire risico's zijn:

- Uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, drinkwater, gedigitaliseerde processen, informatiediensten);
- Klimaatverandering (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm/ hitte);
- Ziektegolf;
- Terrorisme;
- Grote en complexe branden.

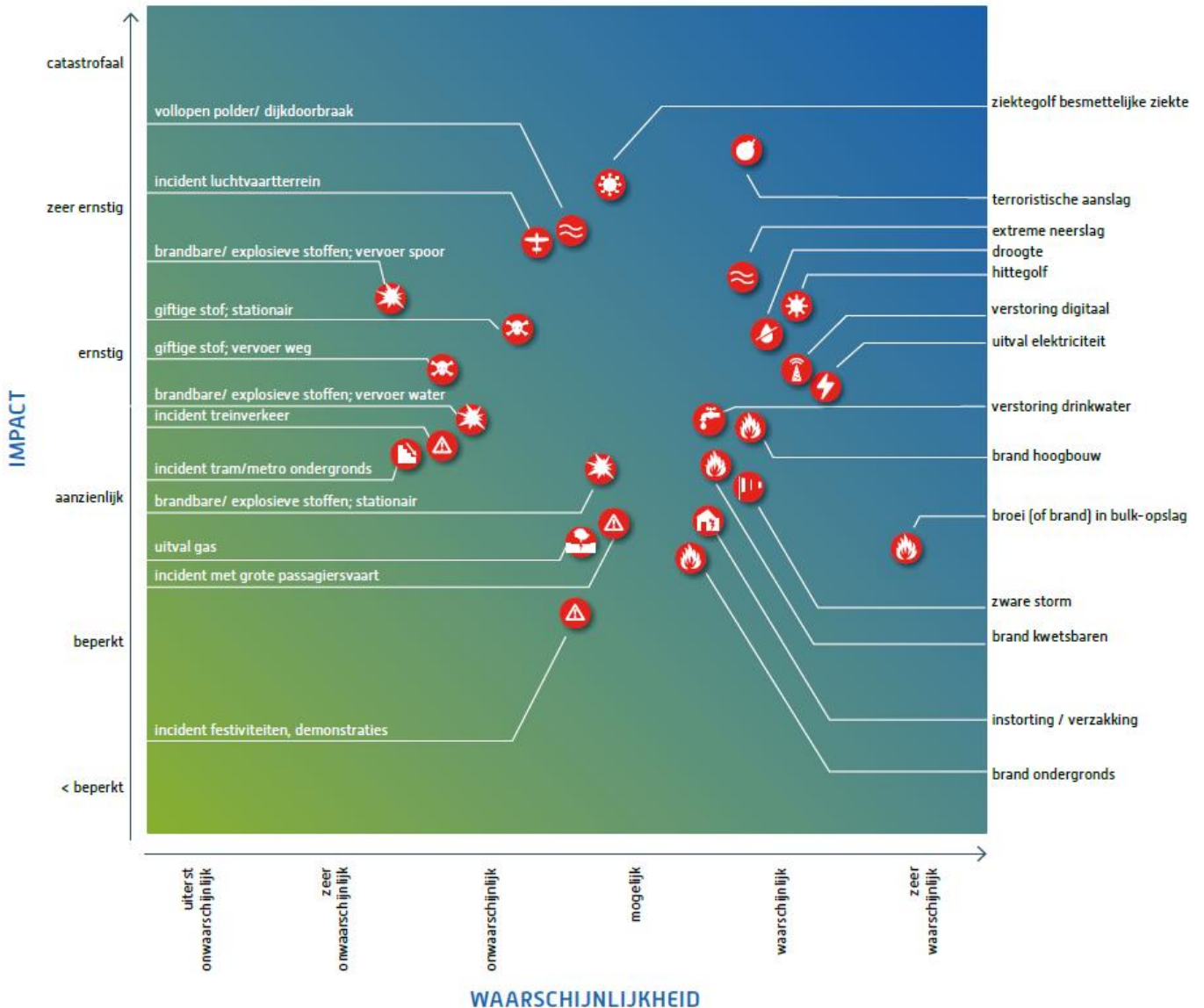
Leeswijzer

Hieronder is beschreven wat verder te vinden is in dit document.

- Hoofdstuk 2 beschrijft een aantal wereldwijde megatrends en kenmerken van VrAA die van invloed zijn op het risicobeeld in de regio.
- In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de risico-inventarisatie voor VrAA beschreven.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de belangrijkste conclusies van de risicoanalyse.

[in de definitieve lay-out komt er een nieuw figuur met de toegevoegde incidenttypen hittegolf en verstoring drinkwatervoorziening]

2. Risicobeeld

Het risicobeeld beschrijft VrAA en een aantal megatrends. Deze couleur locale en wereldwijde trends vormen de achtergrond van de risico's die zich in de regio kunnen voordoen.

2.1 Kengetallen en typering Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Kenmerkend voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn de hoge bevolkingsdichtheid, de status van hoofdstad met vele toeristen, grootschalige en internationaal befaamde culturele voorzieningen en de aanwezige infrastructuur (spoor, weg en data) en bedrijvigheid (Seveso-inrichtingen¹, afvalverwerking, financiële hart van Nederland en knooppunt van de sierteeltsector). Daarnaast zijn er grote lokale verschillen tussen de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Ligging

VrAA neemt een centrale positie in. De regio is een knooppunt van infrastructuur en mobiliteit. Per dag reizen miljoenen mensen van, naar en binnen Amsterdam-Amstelland. Dat doen ze via:

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A8 (Amsterdam-Zaandam), A9 (Diemen-Alkmaar), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem).
- Spoor en tram/ metro, met 5 metrolijnen deels ondergronds met ondergrondse stations. Naast passagiersvervoer vindt er ook goederenvervoer plaats over het spoor, waaronder het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Waterwegen, bijvoorbeeld over het Noordzeekanaal, het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal, waarover onder andere grote (rivier)cruiseschepen hun weg naar Amsterdam vinden. Ook de recreatieplassen en -wateren, zoals de Westeinderplassen, Gaasperplas, de Vecht en Sloterplas trekken veel publiek.
- Luchtvaart: de nabijheid van Schiphol is relevant. Amsterdam-Amstelland ligt onder de aan- en uitvliegroutes van Schiphol en huisvest veel ondersteunende bedrijfsactiviteiten voor deze luchthaven.

Trekpleister

Amsterdam heeft een grote aantrekkingskracht. Het centrum van Amsterdam trekt jaarlijks miljoenen toeristen. Het centrum van Amsterdam kan deze toestroom niet aan. Daarom probeert de gemeente de drukte te spreiden. Een steeds groter deel waaiert uit naar andere delen van de regio en daarbuiten. De Amsterdamse grachtengordel blijft echter veel aandacht genieten. De grachtengordel is net als de Stelling van Amsterdam (voormalige verdedigingslinie rondom Amsterdam) door UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst.

De drukte in de regio is het meest zichtbaar bij grootschalige evenementen. Voorbeelden hiervan zijn de Pride, het vijfjaarlijkse nautische evenement SAIL, het jaarlijkse Amsterdam Dance Event (ADE), diverse festivals en belangrijke sportwedstrijden en -toernooien. Dit is ook goed zichtbaar bij nationale evenementen, zoals Koningsdag, de Nationale dodenherdenking. En bij bezoeken van buitenlandse staatshoofden en internationale bijeenkomsten.

¹ Voorheen BRZO-bedrijven. Besluit risico's zware ongevallen: bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde.

Figuur 1 - Overzichtskaat Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bebouwing, bedrijven en bevolking

Veel mensen in een klein gebied betekent hoge bebouwingsdichtheden. Daarnaast kent de regio ook veel kwetsbare objecten, zoals verzorgingshuizen, ziekenhuizen en scholen. Mensen die hier wonen of verblijven zijn in veel gevallen verminderd zelfredzaam. Bij grootschalige incidenten en crises hebben zij eerder hulp nodig van de overheid dan zelfredzame bewoners van de regio.

VrAA huisvest risicovolle economische activiteiten, zoals zware industrie en opslag van brandstoffen. Dit is hoofdzakelijk geconcentreerd in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. Op de Zuidas in Amsterdam bevindt zich het financiële hart van Nederland. Dat is van grote waarde voor de regio, en ook (inter)nationaal. Dat geldt ook voor de sierteeltsector in Aalsmeer en Uithoorn. Amsterdam is een van de grootste internetknooppunten van de wereld (met zes fysieke locaties in Oost, Zuidoost en Slotervaart).

In VrAA wonen ruim 1 miljoen inwoners. Hiermee is VrAA een van de veiligheidsregio's met het hoogste aantal inwoners van het land. De prognose is dat het aantal inwoners in de regio verder groeit tot 1,4 miljoen in 2040. Wat betreft oppervlakte is de regio met 379 km² een van de compactste regio's van het land. Kenmerkend is dan ook de hoge bevolkingsdichtheid van 3.705 inwoners per km². De gemiddelde bevolkingsdichtheid in 2023 in Nederland is 529 inwoners per km².

Een ander kenmerk van de regio is het hoge aantal inwoners met een (niet-westerse) migratieachtergrond. Bijna 60% van de inwoners van Amsterdam heeft een migratieachtergrond. In Amsterdam (180) en Amstelveen (138) wonen veel verschillende nationaliteiten. Voor effectieve risico- en crisiscommunicatie is het van belang om alle verschillende nationaliteiten te bereiken.

Tabel 1 - Bevolking, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, 1 januari 2023 (bron: CBS)

	Bevolking	Oppervlakte (km ²)	Oppervlakte (km ² land)	Bevolkingsdichtheid (km ² land)
Aalsmeer	33.063	32,29	20,10	1.645
Amstelveen	94.418	44,08	41,11	2.297
Amsterdam	918.117	243,65	188,12	4.880
Diemen	32.785	14,04	11,95	2.744
Ouder-Amstel	14.276	25,78	23,95	596
Uithoorn	31.442	19,42	18,12	1.735
Amsterdam-Amstelland	1.124.092	379.26	303.35	3.705

2.2 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode

Sinds 2020 heeft een aantal (grootschalige) incidenten plaatsgevonden in VrAA. Deze incidenten geven een beeld van de relevante risico's voor de regio.

VrAA heeft een coördinerende rol vervuld bij een aantal langdurige crises. Bij de COVID-19 pandemie (maart 2020 tot begin 2022) lag de focus lag op effectbestrijding en handhaving van landelijke maatregelen om de ziekte in te dammen. In februari 2022 diende de oorlog in Oekraïne zich aan. Een groot aantal vluchtelingen trok richting Nederland. Veel van hen kwamen aan op Amsterdam Centraal Station. Hier was spoedig crisisopvang nodig. De veiligheidsregio speelde vervolgens ook een rol bij de opvang van asielzoekers. Deze crises vroegen een andere werkwijze van de veiligheidsregio.

De regio kende een aantal crises met meer rechtsordelijke aspecten. In juni 2021 vond een overval plaats op een bedrijf in Amsterdam-Noord. De achtervolging van de daders eindigde in een weiland in Broek in Waterland (Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland). In april 2022 werden bezoekers van de Apple Store aan het Leidseplein in Amsterdam urenlang gegijzeld. In beide gevallen was multidisciplinaire coördinatie nodig om de maatschappelijke effecten te managen.

Er waren veel multidisciplinaire opschalingen vanwege explosies en de vondsten van explosieven. De zeer grote brand bij wooncomplex Riekerhaven aan de Voetbalstraat in 2022 had veel impact. De brandweer trad snel op. Toch ging een groot aantal containerwoningen voor studenten en statushouders in vlammen op.

Diverse zware stormen trokken over de regio. Bij Eunice (2022) en Poly (2023) werd gekozen voor een multidisciplinaire crisisaanpak.

2.3 Megatrends

Vijf megatrends hebben invloed op het risicobeeld van VrAA.

Klimaatverandering

VrAA ligt grotendeels onder de zeespiegel (onder NAP) en in een waterrijk gebied. Bovendien heeft de regio een zeer hoge bevolkingsdichtheid. Deze factoren maken de regio zeer kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Nederland krijgt te maken met stijging van de zeespiegel, bodemdaling en veranderende weersomstandigheden: toenemende de kans op en intensiteit van extreem weer, zowel wateroverlast als droogte en hitte.² Ook zorgt klimaatverandering voor een toenemende druk op de zoetwatervoorraad.

Klimaatverandering speelt wereldwijd en leidt tot conflicten vanwege water- en voedseltekorten. Dit zorgt voor onleefbare gebieden en migratiestromen.

² KNMI'23 klimaatscenario's voor Nederland, KNMI 2023

Nederland zet in op twee ontwikkelingen. Het verduurzamen van de samenleving om klimaatverandering af te remmen (onder andere door de energietransitie). En het aanpassen aan onvermijdbare gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie). Onder klimaatadaptatie vallen het aanpassen van ruimtelijke ordening, het zeker stellen van de zoetwatervoorraad en het klimaatrobuust maken van vitale infrastructuur. Klimaatverandering is niet alleen een ruimtelijk vraagstuk. Bevolkingsgroepen in kwetsbare posities, zoals mensen met lage inkomens, ouderen, kinderen en mensen met gezondheidsproblemen, zijn vaak ontvankelijker voor de gevolgen van klimaatverandering. Zij zijn minder goed in staat om zich aan te passen aan risico's en snel te herstellen na een incident. Beide transitieën verlopen in de praktijk sneller dan wet- en regelgeving, waardoor maatregelen tegen brandrisico's en andere veiligheidsaspecten niet structureel worden toegepast.

Energietransitie

De Nederlandse samenleving staat voor een grote opgave: een substantiële reductie van de CO₂-uitstoot als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen. Deze energietransitie wordt ingegeven door klimaatverandering en door de behoefte om minder afhankelijk te zijn van energie uit het buitenland. De energietransitie brengt nieuwe risico's met zich mee. Decentrale opwekking en opslag van energie en elektrificatie van vervoersmiddelen leidt tot andere risico's bij branden. Productie, opslag en gebruik van nieuwe energiedragers als waterstof leiden tot nieuwe risico's. Zo is in de regio bij Port of Amsterdam (Energiehaven) een initiatief voor de productie en opslag van waterstof. De verdergaande elektrificatie vergroot de sterke afhankelijkheid van elektriciteit. De gevolgen van uitval van de elektriciteitsvoorziening door overbelasting, weersomstandigheden of een cyberaanval nemen toe. Daarnaast is er de trend om zo min mogelijk materialen toe te passen bij nieuwbouw. Dit gaat soms ten nadele van de brandveiligheid. Wet- en regelgeving houden geen gelijke tred met de energietransitie. Hierdoor lopen veiligheidsvoorschriften achter op de ontwikkelingen.

Digitalisering en cybercriminaliteit

De samenleving is vergaand digitaal verbonden. Bedrijven, zorginstellingen, vitale infrastructuur zijn voor hun continuïteit in hoge mate afhankelijk van digitale processen. Hierdoor zijn ze kwetsbaar voor verstoringen. Uitval van een vitale organisatie heeft (onverwachte) keteneffecten en straalt uit naar andere sectoren. Zo kan een kleine verstoring leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Uitval van vitale infrastructuur kan per ongeluk plaatsvinden, maar er zijn wereldwijd ook steeds meer opzettelijke cybersecurityincidenten. De geopolitieke situatie is in de afgelopen jaren verder verhard. Statelijke actoren grijpen hierbij naar cyberaanvallen als middel om hun belangen te behartigen. Afpersing is voor cybercriminelen een aantrekkelijk verdienmodel. De middelen hiervoor worden steeds makkelijker te gebruiken. Generatieve kunstmatige intelligentie (artificial intelligence – AI) brengt nieuwe dreigingen met zich mee. De veiligheid van digitale processen is en blijft essentieel in onze sterk gedigitaliseerde maatschappij.³

De actualiteit laat zien dat de overheidsdiensten, vitale sectoren, bedrijven en particulieren kwetsbaar zijn voor verstoringen door cyberincidenten. Voorbeelden van cyberincidenten in Nederland zijn onder andere aanvallen op systemen van de gemeente Hof van Twente, Universiteit Maastricht, websites Oekraïense overheid en Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Niet alleen de samenleving kan worden getroffen door een cyberincident, maar ook de hulpverlenings- en crisisbeheersingsprocessen kunnen worden geraakt. De continuïteit van het functioneren van de veiligheidsregio kan dan in gevaar komen. En daarmee de hulpverlening en crisisbeheersing die van vitaal belang zijn voor de samenleving. Om die reden prepareert de veiligheidsregio zich hierop.

Verstedelijking en verdichting

Wereldwijd gaan meer mensen in steden wonen en werken. In de Randstad wordt de komende decennia een verdere verdichting van wonen en bedrijvigheid verwacht. De beschikbare ruimte is schaars. Dat betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen, anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Ook in Vraa is sprake van verdichting van bestaande kernen en van ontwikkeling van

³ Cybersecuritybeeld Nederland 2023, ministerie van Justitie en Veiligheid

bedrijventerreinen tot stadsbuurten (zoals Haven-Stad in Amsterdam).⁴ Mensen wonen steeds meer in getransformeerde gebouwen. Bijvoorbeeld kantoren die omgebouwd zijn tot woningen. Dat kan bij incidenten en het niet doorvoeren van extra veiligheidsmaatregelen een risico betekenen. Daarnaast is sprake van 'dubbele vergrijzing' onder de bevolking. Er komen meer ouderen en minder nieuw geboren. Ouderen blijven langer zelfstandig wonen. Dit brengt een grotere kans op slachtoffers bij incidenten met zich mee. Daarnaast betekent een verdere verstedelijking dat ruimte vaker meervoudig gebruikt wordt. Infrastructuur, wonen, werken, winkelen, recreëren en energieopslag worden op één en dezelfde plek geconcentreerd.⁵ Dit kan een combinatie van OV-knooppunten, hoogbouw en ondergronds bouwen zijn. Voorbeelden hiervan zijn het Amsterdamse Centraal Station, Haven-Stad, Strandeiland, Zuidasdok en het gebied rondom de RAI.

Geopolitieke ontwikkelingen en destabilisatie

De wereldorde staat voor grote uitdagingen door verschuivingen in de geopolitieke verhoudingen en militaire conflicten in en aan de rand van Europa. Bij de nieuwe machtspolitiek wordt steeds vaker gebruik gemaakt van economische instrumenten, controle over technologieën, risicovolle strategische afhankelijkheden en andere, hybride middelen. Zo wordt migratie als drukmiddel gebruikt, worden (online) middelen zoals desinformatie en propaganda ingezet om de publieke opinie te beïnvloeden en worden belangrijke infrastructuren zowel digitaal als fysiek gesaboteerd. Dit leidt ook in Nederland tot maatschappelijke spanningen tussen bevolkingsgroepen.⁶

⁴ Metropoolregio, het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040

⁵ Omgevingsvisie Amsterdam 2050 via [Volg het beleid: omgevingsvisie - Gemeente Amsterdam](#)

⁶ De Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden, april 2023

3. Risico-inventarisatie

De landelijke handreiking voor het opstellen van het regionaal risicoprofiel deelt 79 incidenttypen in op zeven thema's. Op basis van het risicobeeld is beoordeeld welke incidenttypen relevant zijn voor VrAA. Deze paragraaf beschrijft de geselecteerde incidenttypen per maatschappelijk thema uit de landelijke handreiking.

3.1 Natuurlijke omgeving

Het thema 'Natuurlijke omgeving' omvat alle incidenttypen die een natuurlijke oorzaak hebben.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- vollopen van een polder/ dijkdoorbraak;
- overlast als gevolg van droogte;
- wateroverlast als gevolg van extreme neerslag;
- overlast als gevolg van een zware storm;
- hittegolf.

De grootste impact hebben overstromingen vanuit zee en vanuit het rivierengebied. De kans op deze grote overstromingen is echter klein. Een overstroming van een polder als gevolg van het bezwijken van een secundaire waterkering is waarschijnlijker. Ook dan kan de impact aanzienlijk zijn, zoals in 2003 in Wilnis. Als gevolg van uitdroging verschoof het dijklichaam en liep de achtergelegen woonwijk onder water.

Klimaatverandering leidt tot wijzigingen in weersomstandigheden. Volgens het KNMI wordt extreem weer in de komende jaren waarschijnlijker. En neemt de intensiteit van extreme weersomstandigheden verder toe. In de winter zal meer bovenmatige neerslag vallen. In de zomer zullen er meer extreme regenbuien zijn met een hogere intensiteit. Ook wordt hagel en onweer heviger. Periodes van korte, maar intensieve neerslag kunnen wateroverlast tot gevolg hebben, zowel in laaggelegen poldergebieden als in stedelijk gebied. Afhankelijk van het getroffen gebied kan de impact aanzienlijk zijn.

Extreme weeromstandigheden kunnen zich ook manifesteren in een zware storm. Zware windstoten kunnen voor grote schade zorgen. De gevolgen voor verkeer en het openbaar vervoer kunnen groot zijn. De impact op het dagelijkse leven kan relatief groot zijn. Een combinatie van een storm met zware windstoten en hevige neerslag kan de impact voor de maatschappij extra vergroten.

Ook langdurige periodes van droogte en extreme hitte zullen vaker voorkomen. Deze incidenttypen brengen een heel scala aan risico's en mogelijke schade met zich mee. Soms materialiseert die zich pas op langere termijn. Langdurige droogte leidt bijvoorbeeld tot lagere waterstanden en verzilting van het oppervlaktewater. Verzilting heeft nadelige gevolgen voor de landbouw, natuur en mogelijk ook de drinkwatervoorziening in delen van de regio. Lagere waterstanden leiden tot schade voor de scheepvaart, landbouw en bebouwing (houten heipalen die niet onder water staan kunnen gaan rotten). Ook kan schade aan waterkeringen optreden met falen van die keringen tot gevolg. Extreme hitte vormt een groot gezondheidsrisico en heeft invloed onder andere op de oversterfte en de inzetbaarheid van de hulpdiensten.

3.2 Gebouwde omgeving

Het thema 'Gebouwde omgeving' omvat alle incidenttypen die betrekking hebben op het bouwen en gebruiken van gebouwen en kunstwerken. Gebouwen met een bijzondere functie en gebouwen waarin zich verminderd zelfredzame personen bevinden, vallen ook onder dit crisistype.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen;
- grote brand in bijzonder hoge gebouwen;
- grote brand in ondergrondse bebouwing;

- instorting/ verzakking door explosie.

Branden in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen zijn waarschijnlijk binnen VrAA. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen. Voor sommige objecten zijn extra preventieve voorzieningen vereist en moet er een goede interne bedrijfshulpverleningsorganisatie aanwezig zijn. Tegelijkertijd blijven ouderen langer thuis wonen; vaak in gebouwen die vroeger als zorginstellingen ingericht waren. Binnen de huidige wetgeving zijn daarom aanvullende maatregelen niet meer nodig, waardoor belangrijke voorzieningen voor de brandveiligheid ontbreken. Branden kunnen daardoor sneller escaleren. Dit kan leiden tot ernstiger gevolgen bij een incident. Op sommige plekken verblijven gasten in gebouwen die daarvoor niet geschikt zijn. Het gaat bijvoorbeeld om toeristen in oneigenlijke hotelfuncties (Airbnb) en om vluchtelingen in leegstaande kantoorgebouwen of opvangboten. Bij brand kan dit leiden tot grotere effecten.

In VrAA staan veel gebouwen met grote aantallen bezoekers en medewerkers. Denk hierbij aan de sierteeltsector (Aalsmeer en Uithoorn), diverse winkelcentra (Amsterdam en Amstelveen), Beurs van Berlage, Concertgebouw, RAI, ZiggoDome, Johan Cruijff ArenA, Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit. Door de bestaande regelgeving en interne bedrijfshulpverlenings- en brandweerorganisatie is een grote brand minder waarschijnlijk. Ook kent VrAA veel gebouwen hoger dan 70 meter. Deze zijn voornamelijk geconcentreerd op de Zuidas, bij het Amstelstation, Sloterdijk en langs het IJ. Voorbeelden zijn de Rembrandtoren (135 m), Mondriaantoren (123 m) en het kantoor van ABN-AMRO (105 m). In de nabije toekomst komt er in Amsterdam door stadsverdichting en gebiedsontwikkeling nog een aantal bijzonder hoge gebouwen bij (bijvoorbeeld in de Sluisbuurt nabij IJburg en de Arenapoort).

De regio kent veel ondergrondse bebouwing, zoals het ondergrondse metronetwerk, ondergrondse stations, tunnels en steeds meer (automatische) parkeergarages. Het bestrijden van branden in hoge gebouwen en ondergrondse bebouwing is zeer complex. Daardoor kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. Hout en andere biobased materialen worden vaker gebruikt voor gevels en constructies. Dit kan leiden tot snellere branduitbreiding en meer benodigd bluswater. Daarnaast wordt in toenemende mate multifunctioneel gebouwd, waarbij hoogte, diepte en kwetsbare functies worden gecombineerd. Het nhow Amsterdam RAI hotel in Amsterdam-Zuid of het gebied van het Rokin zijn hier goede voorbeelden van.

Brand in dichte binnensteden is een waarschijnlijk incidenttype binnen VrAA. De dichte bebouwing van de grachtengordel is kenmerkend voor Amsterdam. Brandweer Amsterdam-Amstelland is echter goed voorbereid op dit incidenttype. Bij branden in de binnenstad van Amsterdam komt de brandweer snel ter plaatse. Er is snel een grote slagkracht voor handen. Hierdoor blijft de impact van dergelijke branden relatief klein.

In Amsterdam-Amstelland zijn veel objecten te vinden die behoren tot cultureel erfgoed. Zo staat de grachtengordel op de werelderfgoedlijst van UNESCO en kent de regio veel grote en kleine musea met belangrijke culturele topstukken. De impact van een brand waarbij kunst en culturele uitingen verloren gaan is groot. Zeker als het gaat om onvervangbare internationale en nationale topstukken. Om die reden besteden de grote musea aandacht aan brandveiligheid. Zij zijn verenigd in een netwerk 'brandveiligheid cultureel erfgoed'.

In principe moet een gebouw zodanig gebouwd zijn, dat de draagconstructie bij een explosie blijft staan. Ook als de ramen, gevels en dergelijke eruit geblazen worden. Zodoende stort het gebouw niet in. De kans op een instorting is dan ook klein, maar niet ondenkbaar. Oorzaak zijn bijvoorbeeld gasexplosies die voor veel schade kunnen zorgen en falen van fundering door ouderdom of veranderende belasting. Gebouwen kunnen ook instorten door verzwakte funderingen als gevolg van verzakking of sinkholes. Bij instortingsgevaar kan een grote vraag naar nazorg ontstaan omdat bewoners en ondernemers enige tijd niet terug kunnen naar hun huizen en bedrijven.

3.3 Technologische omgeving

Het thema 'Technologische omgeving' is gericht op de industriële omgeving. Het thema omvat vooral incidenttypen die betrekking hebben op gevaarlijke stoffen.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- incidenten met brandbare/ explosieve stoffen, spoorvervoer;
- incidenten met brandbare/ explosieve stoffen, vervoer water;
- incidenten met brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting;
- incidenten met giftige stoffen, vervoer weg;
- incidenten met giftige stoffen, stationaire inrichting;
- broei/ brand in bulkopslag.

De zware industrie in VrAA concentreert zich in het Westelijk Havengebied van Amsterdam. De haven van Amsterdam kenmerkt zich door op- en overslag van benzine, kolen en cacao. De haven is zelfs de grootste benzinehaven ter wereld. Onder op- en overslag valt ook de bevoorrading van LPG-tankstations. Deze stations bevinden zich in vergelijking tot de zware industrie dichter op de woonkernen. Het risico bij op- en overslag is echter kleiner dan bij productie. Productie van brandbare/ explosieve stoffen vindt op kleine schaal ook plaats binnen VrAA.

Over het grondgebied van VrAA worden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd. Het gaat voornamelijk om doorgaand transport van en naar het Westelijk Havengebied, via rijkswegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaatsvinden. De gemeenten Amsterdam, Diemen en Aalsmeer hebben een verplichte (gemeentelijke) routing voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld. Het vervoer over de weg loopt in sommige gevallen langs dichtbevolkte gebieden. De impact van een incident kan op dergelijke plekken groot zijn.

Via het spoor worden grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen vervoerd. Dit vervoer loopt langs dichtbevolkte gebieden en drukke plekken, zoals NS-stations Sloterdijk, Amsterdam Centraal Station, Amsterdam Arena en Diemen-Zuid. Een incident kan op dergelijke plekken een grote impact hebben. Zeker als op de genoemde stations veel mensen aanwezig zijn, zoals tijdens de spits.

In het Westelijk Havengebied worden grote hoeveelheden bulk opgeslagen. Het betreft onder andere de opslag van cacao, steenkool en hout, maar ook afval en schroot. Door de toenemende mate van opslag en verwerking van afval en schroot wordt de waarschijnlijkheid van een incident groter. In dergelijke grote opslagen kan broei ontstaan. De impact van broei blijft meestal beperkt tot rookontwikkeling en stankoverlast. De broei kan echter ook oplaaien tot brand, waardoor een potentieel grote hoeveelheid bulk vlam kan vatten en verloren kan gaan. Voor de bestrijding van deze branden zijn grote hoeveelheden water nodig. Het vervuilde bluswater kan leiden tot vervuiling van water en bodem.

Gezien de grote hoeveelheden brandbare vloeistoffen, gassen en bulk in het Westelijk Havengebied kan de impact bij een stationaire inrichting groot zijn. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (bedrijfshulpverlening en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. De publiek-private brandweereenheid (Gezamenlijke Brandweer Amsterdam - GBA) in het havengebied helpt hier ook bij.

3.4 Vitale infrastructuur

Het thema 'Vitale infrastructuur' omvat alle incidenttypen die leiden tot een verstoring van voorzieningen die benodigd zijn voor een ongestoord dagelijks leven.

Binnen dit thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- uitval elektriciteitsvoorziening;
- uitval gasvoorziening;
- (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)stelsel of informatiedienst;
- uitval drinkwatervoorziening.

De uitval van de elektriciteitsvoorziening kan een grote impact hebben. De verschillende uitvallen van elektriciteit in de regio afgelopen jaren waren weliswaar van korte duur. Toch hadden zij veel impact op de samenleving. Mogelijke effecten zijn uitval van bedrijfsvoering van bedrijven en instanties, het openbaar vervoer rijdt niet, telecommunicatie en ICT vallen uit, pinnen en elektronisch is niet mogelijk, rolluiken en beveiligingsinstallaties werken niet, hoogbouw kan niet van drinkwater worden voorzien, elektrische verwarming valt uit, evenals het koken met inductiekookplaat en magnetron en medische apparatuur voor thuiszorg functioneert niet.

Daarnaast is gebleken dat de uitval van de gasvoorziening ook voor veel overlast kan zorgen. Zeker als het gasleidingstelsel verontreinigd is, bijvoorbeeld bij een gelijktijdige breuk in de (naastgelegen) waterleiding. Dan kan het door alle noodzakelijke controles enige tijd duren voordat alle aansluitingen weer gas ontvangen. Zeker in een koude periode kan dit een grote impact hebben.

De rol van telecommunicatie en ICT is belangrijk in onze samenleving en gezien de grote afhankelijkheid kan een verstoring een grote impact hebben, zeker als de uitval langer duurt. Ook hulpdiensten zijn daar in toenemende mate van afhankelijk. Zo was het alarmnummer 112 in juni 2019 niet beschikbaar en konden hulpdiensten onderling moeilijk, of zelfs helemaal niet communiceren. Verder worden vele bedrijfsprocessen steeds vaker centraal georganiseerd via telecommunicatie, datanetwerken en het internet. Een verstoring van telecommunicatie, maar voornamelijk internet, heeft dan ook een steeds grotere impact op meerdere vitale sectoren. Zo zijn vitale sectoren als telecommunicatiediensten, radarcommunicatie, navigatie en aansturing van spoor, lucht- en scheepvaart, satellietcommunicatie, bevoorradingsbedrijven en zorgleveranciers in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van digitale diensten, processen en systemen. De uitval van dergelijke vitale voorzieningen leidt vervolgens tot maatschappelijke domino-effecten, waarbij veel bedrijven niet langer kunnen opereren. De toenemende onderlinge afhankelijkheden maken dat de impact in de komende jaren alleen maar groter wordt. In de meeste gevallen is uitval niet opzettelijk veroorzaakt, maar het gevolg van een fout in het netwerk of grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening. Wereldwijd zijn er echter steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij financieel gewin of verstoring het doel is.

Drinkwater is een primaire levensbehoefte. Daardoor is de drinkwatervoorziening ook voor de inwoners van VRAA belangrijk. De Drinkwaterwet stelt hoge eisen aan de leveringszekerheid en de kwaliteit van het drinkwater. Waternet en PWN leveren het drinkwater in de regio. De leidingnetten van Waternet en PWN zijn gekoppeld, zodat ze elkaar kunnen helpen bij verstoringen. Waternet beschikt over nooddraaiboeken om aan de wettelijke eisen voor levering te blijven voldoen indien een locatie uitvalt. Bij verstoringen op één van beide productielocaties is het mogelijk de andere productielocatie meer te laten produceren. Gezien de wettelijke eisen die gesteld worden aan de drinkwaterbedrijven en de voorbereidingen die Waternet en PWN getroffen hebben om verstoring van de drinkwatervoorziening te voorkomen, is de kans op een grootschalige verstoring klein. Aan de andere kant is er een toenemende drukte in de ondergrond, een toenemende vraag naar drinkwater en een toenemende kans op innameproblemen door klimaatverandering (droogte en bijbehorende verslechtering van de waterkwaliteit). Het maakt dat een verstoring in de drinkwatervoorziening aanzienlijke gevolgen kan hebben.

4.5 Verkeer en vervoer

Het thema 'Verkeer en vervoer' omvat alle incidenttypen die betrekking hebben op een verstoring van een van de verkeersmodaliteiten; lucht, weg, spoor en water.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VRAA geselecteerd:

- incidenten in tram- of metrotunnels en ondergrondse stations;
- incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein;
- incidenten met middelgrote (passagiers)vaart;
- incident treinverkeer.

Een groot deel van het metroverkeer loopt onder de grond door tunnels en stations. Kenmerkend aan een incident in tunnels is de beslotenheid en de slechte bereikbaarheid voor de hulpdiensten. Specifiek aan een brand in tunnels is dat de effecten van de brand sterk vergroot worden door de hittetoeename en de sterke rookontwikkeling. Daardoor is het voor passagiers moeilijk om gebruik te maken van de beperkt beschikbare vluchtwegen.

VRAA heeft zelf geen luchtvaartterrein. Luchthaven Schiphol ligt in Veiligheidsregio Kennemerland (VrK), tegen de grens van VRAA aan. Dat maakt het crisistype luchtvaartincidenten relevant binnen de regio. Een aanzienlijk deel van de vliegbewegingen gaat namelijk over VRAA. Twee grote incidenten geven aan dat een luchtvaartincident weinig voorkomt, maar wel voorstelbaar is. In 1992 stortte een vliegtuig neer in de woonwijk Bijlmermeer en op 25 februari 2009 stortte een vliegtuig neer in de polder langs de A9.⁷

Het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal zijn druk bevaren kanalen. Daarnaast is er in de regio een aantal recreatieplassen. Met name relevant is het risico op incidenten met middelgrote (passagiers)vaart. Bijvoorbeeld incidenten met rondvaartboten, veerboten, partyboten en boten als MS Edelweiss. Dit riviercruiseschip liep in 2019 schade op na een aanvaring. Alle 160 passagiers werden van boord gehaald terwijl het schip midden op de Waal lag. Hulpverlening bij incidenten op het water is complex, aangezien eigenlijk alle opvarenden 'vast zitten' op de locatie en vanwege het risico op verdrinking en de moeilijke bereikbaarheid van de incidentlocatie voor hulpverleners.

VRAA is een knooppunt van wegverkeer. Zowel het aantal voertuigen als het aantal voertuigbewegingen neemt toe. Hierdoor neemt de kans op verstopping van het wegennetwerk toe. Een grootschalige en langdurige stremming kan zelfs bovenregionale impact hebben. In de regio is de Amsterdamse ringweg A10 een zeer drukke snelweg met veel ongelukken. De ernst van deze ongevallen is relatief beperkt en te schalen onder dagelijkse operatie. Bijna 70% hiervan vindt plaats binnen een straal van 1 kilometer van een op- of afrit. Hulpverleners en bergingsvoertuigen zijn daardoor snel ter plaatse.

Een grootschalig treinongeval heeft in deze regio een grotere impact vanwege de hoeveelheid slachtoffers, zeker in de spits. Daarnaast stralen de effecten van een treinongeval uit naar grote delen van het land. Drukke spoorroutes worden minder toegankelijk. Dit leidt over het algemeen tot langdurige verstoring van het treinverkeer in grote delen van Nederland en van het internationale treinverkeer.

3.5 Gezondheid

Onder het thema 'Gezondheid' vallen de incidenttypen met impact op de lichamelijke gezondheid van de inwoners in de regio. Het gaat hier om de impact naar aanleiding van virussen, infecties en bacteriën.

Binnen dit thema is het volgende incidenttype voor VRAA geselecteerd:

- ziektegolf, met een besmettelijke ziekte.

Sinds 1918 hebben zich vijf griepvloedpandemieën voorgedaan. In 1918 zijn miljoenen mensen overleden aan de Spaanse griep. In 1957 overleden tienduizenden mensen aan de gevolgen van de Aziatische griep. De Hongkonggriep van 1968 zorgde ook voor tienduizenden slachtoffers. In 2009 maakte de Mexicaanse griep

⁷ De Onderzoeksraad voor de Veiligheid stelt in het onderzoeksrapport dat VRAA tot het risicogebied Schiphol behoort. <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/1246/turkish-airlines-crisis-en-hulpverlening>.

meer dan 10.000 dodelijke slachtoffers, waarvan 54 in Nederland. Vanaf begin 2020 was er natuurlijk COVID-19 waaraan in Nederland ongeveer 48.000 mensen gestorven zijn.

De huidige ervaringen laten zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) tot maatschappelijke ontwrichting kan leiden. Niet alleen inwoners en bedrijfsleven worden getroffen, maar ook de continuïteit van overheid en hulpdiensten komt onder druk. De dreiging van een pandemie leidt tot grote politieke, bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

3.6 Sociaal-maatschappelijke omgeving

Het thema 'Sociaal-maatschappelijke omgeving' gaat over de incidenttypen die grote maatschappelijke en sociale impact kunnen hebben.

Binnen dit thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- incidenten in mensenmassa tijdens grote festiviteiten of demonstraties;
- terroristische aanslag in de veiligheidsregio.

Jaarlijks vinden in VrAA ruim honderd evenementen, concerten en demonstraties plaats met meer dan 5.000 bezoekers. Koningsdag, SAIL en de Pride zijn enkele evenementen waar vele honderdduizenden bezoekers op af komen. In een gebied als Amsterdam-Amstelland hebben kleinschalige incidenten al snel maatschappelijke en sociale gevolgen. De gemeente Amsterdam kent een hoog aantal inwoners en toeristen, waardoor de impact van incidenten in de maatschappelijke sfeer groot is. Bijvoorbeeld door meerdere slachtoffers of paniek in een menigte. Ook de focus van media en politiek op incidenten in de hoofdstad draagt bij aan de impact.

In december 2023 verhoogde de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het dreigingsniveau terrorisme van 3 (aanzienlijk) naar 4 (substantieel). Dit betekent dat er een reële kans is dat een aanslag in Nederland plaatsvindt. Sinds de golf van terroristische aanslagen vanaf 2014 in Frankrijk, Duitsland, België en Oostenrijk leeft in Nederland het gevoel dat terrorisme dichterbij komt. Ook in Amsterdam (2018) en Utrecht (2019) hebben zich terroristische incidenten voorgedaan. Een terroristische aanslag kan leiden tot grote aantallen slachtoffers en schade. Daarnaast kan een terroristische aanslag enorme sociaal-maatschappelijke gevolgen hebben. De maatschappelijke impact zal heftiger zijn als een aanslag in de eigen gemeente of regio plaatsvindt of diens bevolking raakt. Maar de impact wordt ook gevoeld als een aanslag in een andere stad binnen of buiten Nederland gepleegd wordt.

3.7 Conclusies risico-inventarisatie

De risico-inventarisatie heeft geleid tot een selectie van relevante incidenttypen voor VrAA. Tabel 2 geeft een overzicht van de incidenttypen die verder uitgewerkt zijn in de risicoanalyse.

Ten opzichte van de risico-inventarisatie in 2021 zijn twee nieuwe incidenttypen toegevoegd: hittegolf en verstoring drinkwatervoorziening.

Tabel 2 - Geselecteerde incidenttypen n.a.v. risico-inventarisatie

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype
Natuurlijke omgeving	1	vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
	2	Overlast als gevolg van droogte
	3	Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
	4	Overlast als gevolg van een zware storm
	5	Hittegolf
Gebouwde omgeving	6	Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
	7	grote brand in bijzonder hoge gebouwen
	8	grote brand in ondergrondse bebouwing
	9	instorting/ verzakking door explosie
Technologische omgeving	10	incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water
	11	incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor
	12	incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting
	13	broei (of brand) in bulk-opslag
	14	incident giftige stoffen, vervoer weg
	15	incident giftige stoffen, stationaire inrichting
Vitale infrastructuur	16	uitval gasvoorziening
	17	uitval elektriciteitsvoorziening
	18	verstoring drinkwatervoorziening
	19	(opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst
Verkeer en vervoer	20	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
	21	Incident met (middel)grote passagiersvaart
	22	incident treinverkeer
	23	incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
Gezondheid	24	ziektégolf besmettelijke ziekte
Sociaal-maatschappelijk	25	incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
	26	maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio

Figuur 2 - De regio en de risico's op een geografische plattegrond [in definitieve layout komt er een nieuw figuur met ook de toegevoegde incidenttypen hittegolf en verstoring drinkwatervoorziening]

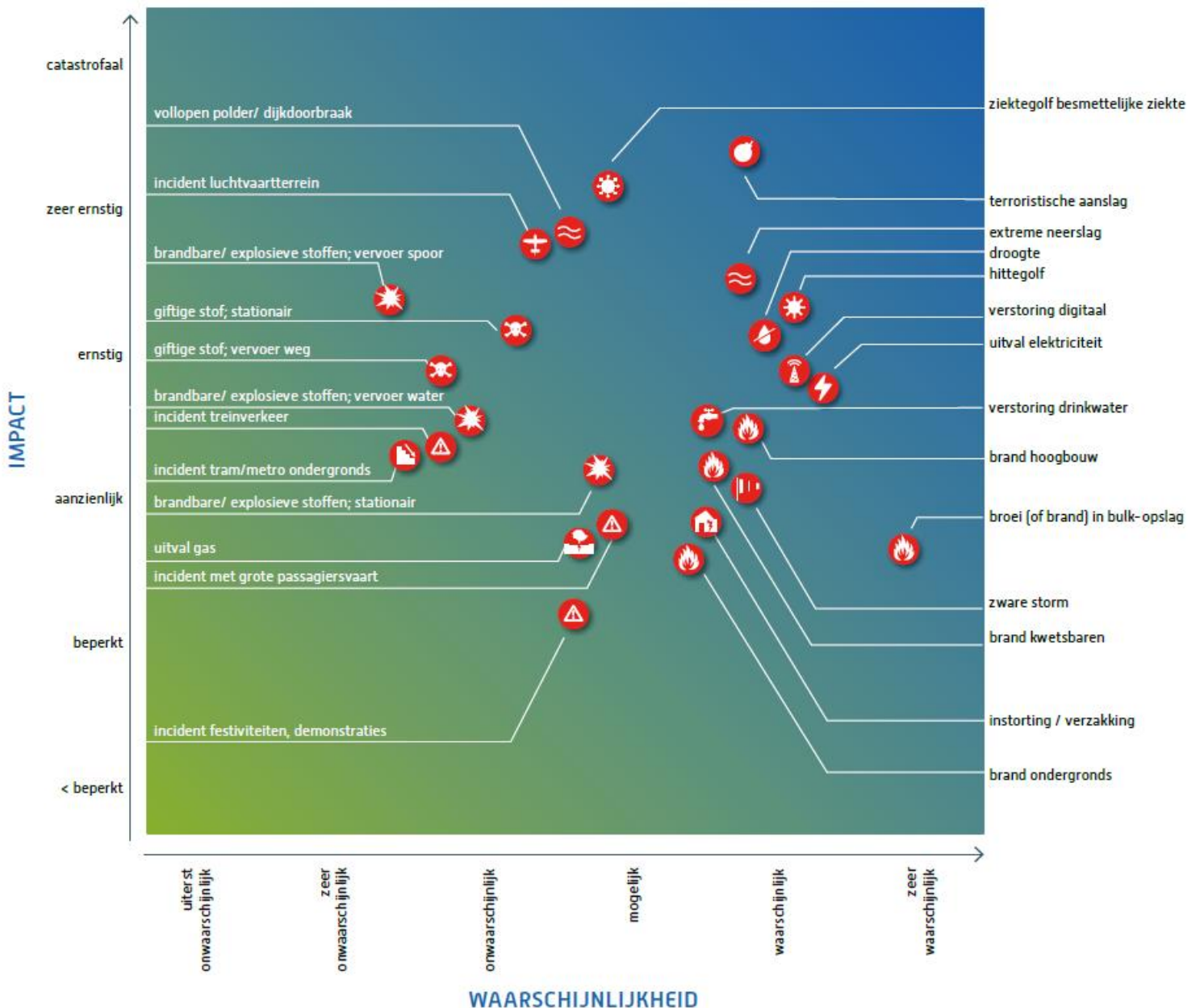

4. Risicoanalyse

Experts uit het netwerk van Vraa hebben de impact en waarschijnlijkheid van de incidentscenario's onafhankelijk van elkaar gescoord. De uitkomsten van deze digitale exercitie vormden het startpunt voor expertsessies. Tijdens deze bijeenkomsten spraken experts op verschillende domeinen over de argumenten en overwegingen die hierbij van belang zijn. De sessie resulteerden voor elk van de 26 incidentscenario's in een score op waarschijnlijkheid en impact.

In het risicodiagram zijn de uitkomsten van de risicoanalyse weergegeven. Op de verticale as van het risicodiagram is de impact van een scenario weergegeven. De maximale waarde van deze as is gelijk aan een scenario dat op alle criteria hoog scoort en dus een totale impactscore heeft die als catastrofaal kan worden aangemerkt. Op de horizontale as van het diagram is de waarschijnlijkheid uitgezet en is de maximale waarde zeer waarschijnlijk.

Figuur 3 - Risicodiagram

4.1 Conclusie risicoanalyse

Het samenwerken met onze crisispartners heeft geleid tot 26 risico's die specifiek zijn voor onze regio. Op basis van de risicoanalyse zijn er vijf prioritaire risico's waarbij Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland een rol heeft in de gevolgbestrijding. De prioritaire risico's zijn gelijk aan die uit het vorige risicoprofiel:

- **Uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, drinkwater, gedigitaliseerde processen, informatiediensten)**
Deze incidenttypen zijn uitval van elektriciteit, gas, data- en ICT-voorzieningen en, in mindere mate, verstoring van de drinkwatervoorziening. Hoewel de oorsprong van het incident soms minimaal is, kunnen er grote gevolgen zijn. Deze incidenttypen scoren relatief hoog op impact. Niet omdat er veel slachtoffers vallen, maar door de keteneffecten. Die keteneffecten kunnen weer incidenten op andere thema's veroorzaken. De hoge impact komt vooral terug in de criteria sociaalpsychologische impact, kosten en aantasting van het dagelijks leven. Door de toenemende verbondenheid van systemen en sectoren zal de impact van dergelijke incidenten in de komende jaren alleen maar toenemen. Door de impact van klimaatverandering op de vitale infrastructuur en toenemende geopolitieke spanningen kunnen deze incidenten zich frequenter voordoen.
- **Klimaatverandering (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm/ hitte)**
Onder dit risico vallen de incidenttypen met een hoge impact door de keteneffecten van bijvoorbeeld overstroming, extreme weersomstandigheden en droogte. Gelet op de trend van klimaatverandering zullen de impact en de waarschijnlijkheid van dergelijke incidenten in de komende jaren alleen maar toenemen. Recente ervaringen en nieuwe wetenschappelijke onderzoeken maken de gevolgen van de incidenttypen op de regio duidelijker. En ze onderbouwen de forse impact die de experts toekennen aan de scenario's. Voor sommige incidenttypen is de impact mogelijk nog hoger op het moment dat het zich daadwerkelijk voordoet. De keteneffecten van langdurige hittegolven of extreme neerslag zoals in Limburg 2021, maar dan in regio Amsterdam-Amstelland, zijn nog onvoldoende te overzien.
- **Ziektegolf besmettelijke ziekte**
Het COVID-19 virus laat zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) een ingrijpend scenario is. Dit incidenttype scoort qua impact met name hoog op doden en ernstig zieken, voornamelijk onder de kwetsbaren in de samenleving. Daarnaast is er sprake van hoge kosten en verstoring van het dagelijks leven.
- **Terrorisme**
De impact en waarschijnlijkheid van een terroristische aanslag komt uit de analyse duidelijk naar voren. Daarbij zijn het aantal doden en gewonden en bovenal de sociaalpsychologische gevolgen bepalend. Recente incidenten en de beoordeling van de waarschijnlijkheid door de NCTV als substantieel, maken duidelijk dat voorbereiding op dit incidenttype van belang blijft.
- **Grote en complexe branden**
De omgeving verdicht; zowel boven- als ondergronds. Vanwege klimaatadaptatie worden nieuwe bouwtechnieken en -materialen, net nieuwe brandrisico's. Wanneer een groep kwetsbare inwoners wordt getroffen door brand, kan maatschappelijke onrust ontstaan. Daarom blijft het zaak om aandacht te besteden aan grote en complexe branden.

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Regionaal Risicoprofiel 2025-2028

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Verdieping

Auteur(s): Jos Ketelaars, Larice van der Harst, Marieke Geerlings

Datum: 12-3-2024

Versienummer: 5.0

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	28-1-2024	Bespreking in projectgroep 1-2-2024
2.0	5-2-2024	MT VrAA 13-2-2024
3.0	19-2-2024	Multistaf 5-3-2024
4.0	6-3-2024	Veiligheidsdirectie 19-3-2024
5.0	12-3-2024	Bestuur VrAA 25-3-2024

Inhoud

Revisiehistorie	2
1. Inleiding	6
2. Risicobeeld	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Kengetallen en typering VrAA	7
2.3 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode.....	9
2.4 Megatrends.....	10
3. Risico-inventarisatie.....	13
3.1 Inleiding, van risicobeeld naar incidenttype	13
3.2 Natuurlijke omgeving	16
3.2.1 Overstromingen	16
3.2.2 Natuurbranden.....	18
3.2.3 Extreme weersomstandigheden	19
3.2.4 Aardbevingen	21
3.2.5 Ongedierte	21
3.2.6 Dierziekten	22
3.3 Gebouwde omgeving	22
3.3.1 Branden in kwetsbare objecten	22
3.3.2 Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken.....	24
3.4 Technologische omgeving.....	25
3.4.1 Incidenten met brandbare/explosieve stoffen	25
3.4.2 Incidenten met giftige stof in open lucht.....	28
3.4.3 Kernincidenten	29
3.5 Vitale infrastructuur	30
3.5.1 Verstoringen energievoorziening.....	30
3.5.2 Verstoring drinkwatervoorziening	32
3.5.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	33
3.5.4 Verstoring telecommunicatie en ICT.....	34
3.5.5 Verstoring afvalverwerking	35
3.5.6 Verstoring voedselvoorziening.....	36
3.6 Verkeer en vervoer	36
3.6.1 Luchtvaartincidenten	36
3.6.2 Incidenten op of onder water	37
3.6.3 Verkeersincidenten op land	38
3.6.4 Incidenten in tunnels	38
3.7 Gezondheid	39
3.7.1 Bedreiging volksgezondheid	39
3.7.2 Ziektegolf.....	40
3.8 Sociaal-maatschappelijke omgeving	41
3.8.1 Gevolgen terroristische aanslag.....	41
3.8.2 Verstoring openbare orde.....	42
3.8.3 Paniek in menigten.....	43
4. Conclusie risico-inventarisatie	44

5.	Risicobeeld per gemeente	48
6.	Toelichting op de methodiek van de risicoanalyse.....	51
6.1	Inleiding.....	51
6.2	Toelichting op de methodiek risicoanalyse.....	51
6.2.1	Werkwijze expertsessie.....	51
6.2.2	Scenariokeuze en uitwerking	52
6.2.3	Metten van de impact	52
6.2.4	Metten van de waarschijnlijkheid	54
6.2.5	Gebruikte bronnen.....	55
7.	Risicoanalyse van de scenario's	56
7.1	Scenario 1. – Vollopen van een polder/dijkdoorbraak.....	57
7.2	Scenario 2 – Hittegolf.....	60
7.3	Scenario 3. – Zware storm	62
7.4	Scenario 4 – Overlast als gevolg van droogte.....	64
7.5	Scenario 5 – Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag	67
7.6	Scenario 6 – Grote brand in object met kwetsbare doelgroep	69
7.7	Scenario 7 – Grote brand in bijzonder/ hoog gebouw	71
7.8	Scenario 8 – Grote brand in ondergrondse bebouwing	73
7.9	Scenario 9 – Instorting/ verzakking.....	75
7.10	Scenario 10 – Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water	76
7.11	Scenario 11 – Incident brandbare/ explosieve stoffen, vervoer spoor	78
7.12	Scenario 12 – Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting.....	80
7.13	Scenario 13 – Broei/ brand in bulkopslag	81
7.14	Scenario 14 – Incident giftige stoffen, vervoer weg.....	83
7.15	Scenario 15 – Incident giftige stoffen, stationaire inrichting	85
7.16	Scenario 16 – Uitval gasvoorziening.....	86
7.17	Scenario 17 – Uitval elektriciteitsvoorziening	88
7.18	Scenario 18 – Verstoring drinkwatervoorziening	90
7.19	Scenario 19 – (Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst	93
7.20	Scenario 20 incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein.....	95
7.21	Scenario 21 incident met middelgrote (passagiers) vaart	97
7.22	Scenario 22 incident treinverkeer.....	99
7.23	Scenario 23 incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations	101
7.24	Scenario 24 ziektegolf met besmettelijke ziekte	103
7.25	Scenario 25 incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties	105
7.26	Scenario 26 terroristische aanslag	107
8.	Risicodiagram en conclusies risicoanalyse.....	110
8.1	Risicodiagram	110
8.2	Conclusies risicoanalyse	111
8.3	Uitkomsten risicoanalyse.....	112
9.	Projectgroep en deelnemers expertsessies	114

1. Inleiding

De samenleving is continu in ontwikkeling. Waar mensen wonen, werken en recreëren ontstaan veiligheidsrisico's die soms leiden tot incidenten met slachtoffers en schade tot gevolg. Het gaat daarbij niet alleen om de klassieke 'flitsrampen' als een explosie of brand, maar steeds vaker ook om andersoortige, minder zichtbare en tastbare, zich langzaam en gestaag ontwikkelende crises. Dat geldt zeker in het huidige tijdsgewricht met klimaatverandering en de mitigerende en adaptieve maatregelen die daartegen genomen worden. Daarnaast leven we in een geopolitiek onrustige periode waarin sprake is van (pogingen tot) destabilisatie door het verspreiden van desinformatie en door digitale aanvallen op (vitale) infrastructuur en voorzieningen. De internationale conflicten leiden soms ook tot spanning tussen bevolkingsgroepen in Nederland. Een samenleving zonder veiligheidsrisico's is ondenkbaar.

Van de overheid mag verwacht worden dat zij zicht heeft op risico's, onaanvaardbare risico's probeert te verminderen, zichzelf en de samenleving voorbereidt op de overgebleven risico's en optreedt als een incident zich voordoet. Om aan deze verwachtingen te kunnen voldoen is het noodzakelijk dat de overheid inzicht heeft in die veiligheidsrisico's. Dit regionaal risicoprofiel van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) geeft dat inzicht voor de regio. Daarmee vormt het risicoprofiel een belangrijke bouwsteen voor het regionaal beleidsplan van de veiligheidsregio.

Het risicoprofiel stelt overheid en inwoners in staat zich voor te bereiden op het voorkomen, beheersen en bestrijden van risico's. Het risicoprofiel is een uitgangspunt onder de maatschappelijke afweging welke risico's geaccepteerd kunnen worden, van welke risico's kans en/of impact verkleind moeten worden en waar de continuïteit van de weerbaarheid van de samenleving versterkt moet worden. Op basis van het risicoprofiel kunnen besluiten genomen worden over de inzet van (schaarse) middelen. Daarnaast kunnen gemeenten het risicoprofiel gebruiken als input voor omgevingsvisies en –plannen en om hun veiligheidsbeleid op af te stemmen.

Het regionaal risicoprofiel is wettelijk verankerd in artikel 15, lid 2 van de Wet veiligheidsregio's. VrAA hecht belang aan samenwerking met haar crisispartners. Zij zijn dan ook betrokken bij de totstandkoming van dit risicoprofiel, zowel in de projectgroep als in de expertsessies waarin waarschijnlijkheid en impact van incidentscenario's zijn beoordeeld. Het risicoprofiel geeft daardoor een goed inzicht in de veiligheidsrisico's in de regio.

Het regionaal risicoprofiel bestaat uit een samenvattend hoofdrapport en deze verdieping.

Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 is het risicobeeld van VrAA beschreven.
- In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het risicobeeld, de risico-inventarisatie voor VrAA beschreven.
- In hoofdstuk 4 is een overzichtelijke opsomming gemaakt van de geselecteerde risico's.
- In hoofdstuk 5 is een overzichtelijke tabel gemaakt van de geselecteerde risico's per gemeente.
- In hoofdstuk 6 is de methodiek van de risicoanalyse toegelicht.
- In hoofdstuk 7 zijn alle scenario's met score op impact en waarschijnlijkheid beschreven.
- In hoofdstuk 8 is de conclusie van de risicoanalyse en het totale risicodiagram beschreven. Op het risicodiagram zijn de door de experts behandelde risico's geplot, op waarschijnlijkheid en impact.
- In hoofdstuk 9 is de projectgroep en zijn de deelnemers van de expertsessies benoemd.

2. Risicobeeld

2.1 Inleiding

Het risicobeeld van VrAA is op hoofdlijnen een overzicht van fysieke regiokenmerken en een overzicht van risicovolle situaties die mogelijk voorkomen binnen de regio. Om te komen tot dit beeld is een risico-inventarisatie gedaan welke soorten incidenten, rampen en crises zich in de regio kunnen voordoen.

Op basis van de landelijk beschreven incidenttypen en de risico-inventarisatie in de regio is een eerste selectie gemaakt van de mogelijk incidenttypen. Die zijn vervolgens meegenomen in de risicoanalyse om te komen tot een risicodiagram. Een te brede selectie van incidenttypen zorgt voor een onrealistisch risicoprofiel van de regio. Om de kwaliteit van het risicoprofiel en de aanbevelingen die daaruit volgen, te kunnen waarborgen is een selectie noodzakelijk. Bij het tot stand komen van de selectie zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Niet elk landelijk beschreven incidenttype is relevant voor VrAA.
- Incidenttypen kunnen geïntegreerd worden in andere incidenttypen.
- Voldoende maatregelen zijn getroffen om impact en/of waarschijnlijkheid van het incidenttype terug te brengen.

2.2 Kengetallen en typering VrAA

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gekenmerkt door de bevolkingsdichtheid, de status van hoofdstad met vele toeristen, grootschalige en internationaalbepaalde culturele voorzieningen en de aanwezige infrastructuur (spoor, weg en data) en bedrijvigheid (Seveso-inrichtingen¹, afvalverwerking, financiële hart van Nederland en knooppunt van de bloemenhandel). Daarnaast zijn er grote lokale verschillen tussen de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Gemeente Weesp is recentelijk toegevoegd aan gemeente Amsterdam en daarmee is stadsgebied Weesp gevormd.

Trekpleister

Amsterdam heeft een grote aantrekkingskracht, het centrum van Amsterdam trekt jaarlijks miljoenen toeristen. Omdat het centrum van Amsterdam dat niet allemaal aan kan, probeert de gemeente de drukte te spreiden en waaiert een steeds groter deel uit naar andere delen van de regio. De Amsterdamse grachtengordel blijft echter veel aandacht genieten. De grachtengordel is net als de Stelling van Amsterdam (voormalige verdedigingslinie rondom Amsterdam) door UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst.

De drukte in de regio is het meest zichtbaar bij grootschalige evenementen, zoals de Pride, het vijfjaarlijkse nautische evenement SAIL, het jaarlijkse Amsterdam Dance Event (ADE), diverse festivals en belangrijke sportwedstrijden en toernooien. Tevens is dit goed zichtbaar bij nationale evenementen, zoals Koningsdag, de Nationale dodenherdenking, bezoeken van buitenlandse staatshoofden en internationale bijeenkomsten.

¹ Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet BRZO-bedrijven geheten. Besluit risico's zware ongevallen: bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde.

Figuur 1 - Overzichtskaart Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Ligging

De centrale positie die de regio Amsterdam-Amstelland inneemt betekent ook iets voor infrastructuur en mobiliteit. Per dag reizen miljoenen mensen van, naar en binnen Amsterdam-Amstelland. Dat doen ze via:

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A8 (Amsterdam-Zaandam), A9 (Diemen-Alkmaar), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem).
- Of via het spoor en tram/metro, met 5 metrolijnen deels ondergronds met ondergrondse stations. Naast passagiersvervoer vindt er ook goederenvervoer plaats over het spoor, waaronder het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Ook de wateren worden gebruikt voor mobiliteit, bijvoorbeeld over het Noordzeekanaal, het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal, waarover onder andere grote (rivier)cruiseschepen hun weg naar Amsterdam vinden. Ook de recreatieplassen en -wateren, zoals de Westeinderplassen, Gaasperplas, de Vecht en Slotterplas trekken veel publiek.
- Verder is de nabijheid van Schiphol (en mogelijk over een aantal jaren ook Lelystad Airport) relevant. Amsterdam-Amstelland ligt onder de aan- en uitvliegroutes van Schiphol en huisvest veel ondersteunende bedrijfsactiviteiten voor deze luchthaven.

Bebouwing en bevolking

Veel mensen in een klein gebied betekent naast de aanwezigheid van hoge bebouwingsdichtheden ook veel kwetsbare objecten, zoals verzorgingshuizen, ziekenhuizen en scholen. Mensen die hier wonen of verblijven zijn in veel gevallen verminderd zelfredzaam. Bij grootschalige incidenten en crises zijn deze objecten met gebruikers kwetsbaarder dan zelfredzame gebruikers, waardoor zij eerder hulp nodig hebben van de overheid.

Naast het toeristische centrum kent Amsterdam-Amstelland ook risicovolle economische activiteiten, zoals zware industrie en opslag van brandstoffen. Dit is hoofdzakelijk geconcentreerd in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. Verder is het financiële hart van Nederland op de Zuidas in Amsterdam Zuid ook van grote waarde voor de regio, maar ook (inter)nationaal, net als de Bloemenveiling in Aalsmeer. Daarnaast

heeft Amsterdam zich ontwikkeld tot een van de grootste internetknooppunten (met zes fysieke locaties in Oost, Zuidoost en Slotervaart) van de wereld.

Met ruim 1 miljoen inwoners in VrAA is de regio één van de veiligheidsregio's met het hoogste aantal inwoners van het land. Uit bevolkingsprognoses blijkt dat het aantal inwoners in de regio de komende jaren verder groeit tot 1,4 miljoen in 2040. Wat betreft oppervlakte is de regio met 379 km² een van de compactste regio's van het land.

Tabel 1 - Bevolking, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, 1 januari 2023 (bron: CBS)

	Bevolking	Oppervlakte (km ²)	Oppervlakte (km ² land)	Bevolkingsdichtheid (km ² land)
Aalsmeer	33.063	32,29	20,10	1.645
Amstelveen	94.418	44,08	41,11	2.297
Amsterdam	918.117	243,65	188,12	4.880
Diemen	32.785	14,04	11,95	2.744
Ouder-Amstel	14.276	25,78	23,95	596
Uithoorn	31.442	19,42	18,12	1.735
Amsterdam-Amstelland	1.124.092	379.26	303.35	3.705

Kenmerkend aan de regio is dan ook de hoge bevolkingsdichtheid. In Amsterdam-Amstelland is de bevolkingsdichtheid 3705 inwoners per km², terwijl de gemiddelde bevolkingsdichtheid in 2023 in Nederland 529 inwoners per km² is.

Een ander kenmerk van de regio is het hoge aantal inwoners met een migratieachtergrond, met name een niet-westerse migratie achtergrond. In Amsterdam is meer dan de helft van de bevolking een inwoner met een migratie achtergrond (58,9% CBS 1-1-2023). Zowel in Amsterdam als Amstelveen wonen veel verschillende nationaliteiten. In Amsterdam wonen maar liefst 180 nationaliteiten en in Amstelveen 138. Voor effectieve overheidscommunicatie waaronder risico- en crisiscommunicatie, is het van belang om alle verschillende nationaliteiten te bereiken.

2.3 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode

Naast de methodiek om risico's te inventariseren en te analyseren is het nuttig om stil te staan bij de (grootschalige) incidenten die in Amsterdam-Amstelland sinds 2020 hebben plaatsgevonden.

De afgelopen jaren stonden in het teken van een aantal langdurige crises waar Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland een belangrijke coördinerende rol bij heeft gehad. De coördinatie op het gebied van de COVID-19 pandemie sinds maart 2020 legde een beslag op de crisisorganisatie van de veiligheidsregio, waarbij de focus lag op effectbestrijding en handhaving van landelijke maatregelen om de ziekte in te dammen. De laatste maatregelen werden begin 2022 ingetrokken. Vlak na de COVID-19 crisis diende de oorlog in Oekraïne zich aan. Een groot aantal vluchtelingen trokken richting Nederland waardoor direct opvang was benodigd. Omdat het Centraal Station in Amsterdam al snel een plek werd waar Oekraïense vluchtelingen in Nederland aankwamen, was spoedig crisisopvang nodig. De veiligheidsregio speelde vervolgens ook een rol bij de opvang van asielzoekers. Deze crises hadden impact op de samenleving en vroegen een andere werkwijze van de veiligheidsregio.

Andere crises die meer in de rechtsordelijke kant van het crisisspectrum lagen, waren de gijzeling in de Apple Store aan het Leidseplein in Amsterdam, waar in april 2022 een urenlange reactie op de gijzeling van bezoeker nodig was, en een overval op een bedrijf in Amsterdam-Noord in juni 2021 waarbij de achtervolging van de daders in een weiland in Broek in Waterland (Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland) eindigde. In beide gevallen was multidisciplinaire coördinatie nodig om de maatschappelijke effecten te managen. Tevens trokken er de laatste jaren diverse zware stormen, zoals Eunice (2022) en Poly (2023) over de regio die om een multidisciplinaire crisisaanpak vroegen.

Tenslotte waren er in de afgelopen jaren veel explosies en de vondsten van explosieven die het criminele milieu steeds vaker gebruiken om partijen onder druk te zetten. Voor het volgens de procedures afhandelen van de vondsten werd een aantal keer opgeschaald naar de multidisciplinaire crisisorganisatie. Een brand met veel impact was de zeer grote brand bij een wooncomplex aan de Voetbalstraat in 2022. Ondanks het snelle optreden van de brandweer ging een groot aantal containerwoningen voor onder andere studenten en statushouders in vlammen op. Dit gold ook voor een brand in een recent gerenoveerd pand waarbij de brand snel om zich heen greep en de bewoners lange tijd niet terug konden naar hun huis.

2.4 Megatrends

Op regionaal, nationaal en internationaal niveau vinden ontwikkelingen plaats die nu of in de toekomst invloed hebben op het risicobeeld van VrAA. In overleg met experts en door trendanalyses 23 is een vijftal megatrends geïdentificeerd die hieronder worden beschreven.

Klimaatverandering

Klimaatverandering zorgt voor significante en langdurige veranderingen in de gemiddelde weerpatronen. Uit de klimaatscenario's die het KNMI heeft opgesteld blijkt dat Nederland te maken krijgt met stijging van de zeespiegel, bodemdaling en veranderende weersomstandigheden (toename in de kans op en de intensiteit van extreem weer, zowel wateroverlast als droogte en hitte).⁴ Ook zorgt klimaatverandering voor een toenemende druk op de zoetwatervoorraad.

VrAA ligt grotendeels onder de zeespiegel (onder NAP) en in een waterrijk omringend gebied. Bovendien heeft de regio een zeer hoge bevolkingsdichtheid. Deze factoren maken de regio zeer kwetsbaar voor bovenstaande klimaatscenario's. Bovendien speelt klimaatverandering wereldwijd. Een strijd om zoet water is daarbij niet uitgesloten en uit water- en voedseltekorten resulterende conflicten en hongersnoden zorgen voor onleefbare gebieden en migratiestromen.

Het nationaal Deltaprogramma beschrijft hoe de overheid aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland werkt. Bij deze klimaatadaptatie wordt gekeken naar het aanpassen van ruimtelijke ordening, het zeker stellen van de zoetwatervoorraad en het klimaatrobuust maken van vitale infrastructuur. Echter, klimaatverandering is niet alleen een ruimtelijk vraagstuk. Bevolkingsgroepen in kwetsbare posities, zoals mensen met lage inkomens, ouderen, kinderen en mensen met gezondheidsproblemen, zijn vaak ontvankelijker voor de gevolgen van klimaatverandering. Zij beschikken over minder eigen middelen om zich aan te passen aan risico's en snel te herstellen na een incident.

Daarom wordt ingezet op twee ontwikkelingen: de verduurzaming van de samenleving om klimaatverandering af te remmen (onder andere door de energietransitie) en het aanpassen van de regio aan onvermijdbare gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie). Beide transitieën verlopen in de praktijk sneller dan wet- en regelgeving, waardoor maatregelen tegen brandrisico's en andere veiligheidsaspecten niet structureel worden toegepast. Klimaatadaptatie en het veilig laten verlopen van de energietransitie vragen om een risicogerichte in plaats van regelgerichte benadering.

Energietransitie

De Nederlandse samenleving staat voor een grote opgave: een substantiële reductie van de CO₂-uitstoot als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen. Deze energietransitie wordt ingegeven door klimaatverandering, maar ook door de behoefte om minder afhankelijk te zijn van energie uit het buitenland. Opwekking door middel van zonnepanelen en windmolens, en opslag door middel van buurtbatterijen zijn bekende trends binnen de energietransitie. Daarnaast komt zowel de opslag als gebruik van batterijen in elektrische auto's en in huizen sterk op. Een andere ontwikkeling is de opslag en gebruik van waterstof, waarbij

² Trendrapport Stad 2016 Verkenning naar de ruimtelijk-economische functiemenging in Amsterdam

³ Metropoolregio, het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040

⁴ KNMI'23 klimaatscenario's voor Nederland, KNMI 2023

de huidige opslag van brandstoffen in de haven wordt vervangen door waterstof. Zo is in de regio bij Port of Amsterdam (Energiehaven) een initiatief voor de productie en opslag van energie.

De energietransitie betekent dat de samenleving elektrificeert en de bestaande sterke afhankelijkheid van elektriciteit groter wordt. Het risico op uitval van de elektriciteitsvoorziening door overbelasting, weersomstandigheden of een cyberaanval neemt toe. Uitval van energie heeft grote impact op fysieke en economische veiligheid en in het sociaal maatschappelijke veld. Het elektriciteitsnet zal zowel moeten worden uitgebreid als worden verzaamd om aan de groeiende en veranderende vraag te kunnen blijven voldoen.

Verder kan er bij risico's die de energietransitie met zich meebrengt gedacht worden aan branden met zonnepanelen, accu's en elektrische voertuigen, incidenten met windmolens zoals falen en brand, gevaren bij productie, opslag of transport van 'nieuwe' brandstoffen zoals waterstof. Of de gevolgen van de ontwikkelingen ten aanzien van de circulaire economie, waarbij de trend om zo min mogelijk materialen toe te passen bij nieuwbouw (soms ten nadele van de brandveiligheid) te onderkennen is. Voor de energietransitie geldt hetzelfde als een klimaatadaptieve regio: de ontwikkelingen gaan sneller dan de wet- en regelgeving.

Digitalisering en cybercriminaliteit

De wereld raakt steeds meer met elkaar verbonden en de digitalisering van de samenleving zorgt ervoor dat we efficiënt kunnen werken en snel data met elkaar kunnen delen. Maar als samenlevingen steeds meer afhankelijk worden van digitale systemen, worden ze ook kwetsbaarder voor verstoringen. De veiligheid van digitale processen is en blijft essentieel in onze sterk gedigitaliseerde maatschappij.⁵ Een langdurige verstoring van het elektronisch betalingsverkeer kan bijvoorbeeld een grote ontwrichting van het dagelijks leven tot gevolg hebben. Maar ook relatief kleine incidenten kunnen uitgroeien tot een crisis die een groot gedeelte van de maatschappij raakt, met onverwachte vervolgeffecten. Dergelijke uitval van vitale infrastructuur kan per ongeluk plaatsvinden, maar er zijn wereldwijd ook steeds meer opzettelijke cybersecurityincidenten. De geopolitieke situatie is in de afgelopen jaren verder verhard. Statelijke actoren grijpen hierbij naar cyberaanvallen als middel om hun belangen te behartigen. Afpersing is voor cybercriminelen een aantrekkelijk verdienmodel. De middelen hiervoor worden steeds makkelijker te gebruiken. Generatieve kunstmatige intelligentie (artificial intelligence – AI) brengt nieuwe dreigingen met zich mee.⁶

De actualiteit laat zien dat de overheidsdiensten, vitale sectoren, bedrijven en particulieren kwetsbaar zijn voor verstoringen door cyberincidenten. Cyberincidenten kunnen uitgroeien tot een crisis wanneer de samenleving daarvan de gevolgen ondervindt. Voorbeelden van cyberincidenten in Nederland zijn onder andere aanvallen op systemen van de gemeente Hof van Twente, Universiteit Maastricht, websites Oekraïense overheid en Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Niet alleen de samenleving kan worden getroffen door een cyberincident, maar ook de hulpverlenings- en crisisbeheersingsprocessen kunnen worden geraakt. De continuïteit van het functioneren van de veiligheidsregio kan dan in gevaar komen en daarmee de hulpverlening en crisisbeheersing die van vitaal belang zijn voor de samenleving. Om die reden worden de kwetsbaarheden hiervan ook beoordeeld en prepareert de veiligheidsregio zich hierop.

Verstedelijking en verdichting

Wereldwijd gaan meer mensen in steden wonen en werken. In de Randstad wordt de komende decennia een verdere verdichting van wonen en bedrijvigheid verwacht, waarbij de beschikbare ruimte schaars is. Dat betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen, anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Ook in VrAA is sprake van verdichting van bestaande kernen en van ontwikkeling van bedrijventerreinen tot stadsbuurten (zoals Haven-Stad in Amsterdam). Ook wonen mensen steeds meer in getransformeerde gebouwen, die daar oorspronkelijk niet voor ontworpen zijn. Bijvoorbeeld kantoren die omgebouwd zijn tot woningen. Dat kan bij incidenten en het niet doorvoeren van extra veiligheidsmaatregelen een risico betekenen. Daarnaast is sprake van 'dubbele vergrijzing' onder de bevolking (meer ouderen en een

⁵ Cybersecuritybeeld Nederland 2023, ministerie van Justitie en Veiligheid

⁶ Cybersecuritybeeld Nederland 2023, ministerie van Justitie en Veiligheid

dalend geboortecijfer) en ouderen die langer zelfstandig blijven wonen, wat een grotere kans op slachtoffers bij incidenten met zich mee brengt. Daarnaast betekent een verdere verstedelijking ook dat er steeds meer meervoudig ruimtegebruik komt, waarbij infrastructuur, wonen, werken, winkelen, recreëren en energieopslag op één en dezelfde plek geconcentreerd worden⁷. Dit kan een combinatie van OV-knooppunten, hoogbouw en ondergronds bouwen zijn. Voorbeelden hiervan zijn het Amsterdamse Centraal Station, Haven-Stad/Strandeiland, Zuidasdok en het gebied rondom de RAI.

Geopolitieke ontwikkelingen en destabilisatie

De wereldorde staat voor grote uitdagingen door verschuivingen in de geopolitieke verhoudingen en militaire conflicten in en aan de rand van Europa. Bij de nieuwe machtspolitiek wordt steeds vaker gebruik gemaakt van economische instrumenten, controle over technologieën, risicovolle strategische afhankelijkheden en andere, hybride middelen. Zo wordt migratie als drukmiddel gebruikt, worden (online) middelen zoals desinformatie en propaganda ingezet om de publieke opinie te beïnvloeden en worden belangrijke infrastructuren zowel digitaal als fysiek gesaboteerd. Dit leidt ook in Nederland tot maatschappelijke spanningen tussen bevolkingsgroepen.⁸

⁷ Omgevingsvisie Amsterdam 2050 via [Volg het beleid: omgevingsvisie - Gemeente Amsterdam](#)

⁸ De Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden, april 2023

3. Risico-inventarisatie

3.1 Inleiding, van risicobeeld naar incidenttype

In de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel uit 2009 is een uniforme categorisering van incidenten opgesteld. Tijdens de actualisatie van 2017 is deze lijst aangevuld en aangepast met een aantal incidenttypen. Deze incidenttypen zijn ook opgenomen in het onderstaande totaaloverzicht. In het schema zijn de incidenten eerst geclusterd naar maatschappelijke thema's, vervolgens naar crisistypen en dan naar incidenttypen, conform de landelijke handreiking.

De landelijke handreiking wordt momenteel herzien. Ten tijde van de totstandkoming van dit risicoprofiel was de herziening nog gaande. Daarom is gebruik gemaakt van de bestaande handreiking.

In dit hoofdstuk wordt op basis van de megatrends en het risicobeeld beschreven welke incidenttypen voor VrAA relevant zijn om verder geanalyseerd te worden. Deze uitwerking wordt de risico-inventarisatie genoemd.

Tabel 2 - Totale lijst van incidenttypen die input vormen voor de risico-inventarisatie

#	Maatschappelijk thema	#	Crisistype	#	Incidenttype
1	Natuurlijke omgeving	1	Overstromingen	1	Overstroming vanuit zee
				2	Overstroming door hoge rivierwaterstanden
				3	Vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
				4	Bosbrand
		2	Natuurbranden	5	Heide, (hoog)veen- en duinbranden
				6	Koudegolf, sneeuw en ijzel
		3	Extreme weersomstandigheden	7	Hitte golf
				8	Storm en windhozen
				9	Droogte
				10	Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
				11	Aanhoudende laaghangende mist
		4	Aardbevingen	12	Aardbeving
		5	Plagen	13	Ongedierte
		6	Dierziekten	14	Ziektegolf
2	Gebouwde omgeving	1	Branden in kwetsbare objecten	15	Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
				16	Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
				17	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
				18	Grote brand in ondergrondse bebouwing

#	Maatschappelijk thema	#	Crisistype	#	Incidenttype
				19	Brand in dichte binnensteden
				20	Brand in cultureel erfgoed
		2	Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken	21	Instorting door explosie
		22		Instorting door gebreken constructie of fundering	
3	Technologische omgeving	1	Incidenten met brandbare/ explosieve stof in open lucht	23	Incident vervoer weg
				24	Incident vervoer water
				25	Incident spoorvervoer
				26	Incident transport buisleidingen
				27	Incident stationaire inrichting
				28	Incident bij vuurwerkopslag/verkoop munitie
				29	Brand in grote opslagruimtes
				30	Broei (of brand) in bulk-opslag
		2	Incidenten met giftige stof in open lucht	31	Incident vervoer weg
				32	Incident vervoer water
				33	Incident spoorvervoer
				34	Incident transport buisleidingen
				35	Incident stationaire inrichting
		3	Kernincidenten	36	Incident A-objecten: centrales
				37	Incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend
				38	Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
				39	Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
				40	Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i
41	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii				
42	Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen				

#	Maatschappelijk thema	#	Crisistype	#	Incidenttype
				43	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal
4	Vitale infrastructuur	1	Verstoring energievoorziening	44	Uitval olievoorziening
				45	Uitval gasvoorziening
				46	Uitval elektriciteitsvoorziening
		2	Verstoring drinkwatervoorziening	47	Uitval drinkwatervoorziening
				48	Problemen waterinname
				49	Verontreiniging in drinkwaternet
		3	Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	50	Uitval rioleringsstelsel
				51	Uitval afvalwaterzuivering
		4	Verstoring telecommunicatie en ICT	52	(Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)stelsel of informatiedienst
		5	Verstoring afvalverwerking	53	uitval afvalverwerking
6	Verstoring voedselvoorziening	54	Uitval distributie		
5	Verkeer en vervoer	1	Luchtvaartincidenten	55	Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
				56	Incident vliegtoestel bij vliegshows
		2	Incidenten op of onder water	57	Incident waterrecreatie en pleziervaart
				58	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
				59	Incident op ruim water
				60	Grootschalig duikincident
				61	Incident met (middel)grote passagiersvaart
		3	Verkeersincidenten op land	62	Incident wegverkeer
				63	Incident treinverkeer
		4	Incidenten in tunnels	64	Incident in treintunnels en ondergrondse stations
65	Incident in wegtunnels				

#	Maatschappelijk thema	#	Crisistype	#	Incidenttype
				66	Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
6	Gezondheid	1	Bedreiging volksgezondheid	67	Besmettingsgevaar via contactmedia
				68	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen
				69	Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland
				70	Besmettelijkheidsgevaar in eigen regio
				71	Dierziekte overdraagbaar op mens
		2	Ziektegolf	72	Ziektegolf besmettelijke ziekte
				73	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte
7.	Sociaal-maatschappelijke omgeving	1	Incident in menigten	74	Incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties
		2	Gevolgen terroristische aanslag	75	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio
				76	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag buiten de Veiligheidsregio
		3	Verstoring openbare orde	77	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties
				78	Gewelddadigheden rondom evenementen
				79	Maatschappelijke onrust en buurtrellen

3.2 Natuurlijke omgeving

3.2.1 Overstromingen

Het crisistype overstromingen is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Overstromingen vanuit zee
- Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
- Vollopen van polder/dijkdoorbraak

Overstroming vanuit zee

Een van de belangrijke ramptypen in Nederland is het incidenttype overstroming vanuit zee. Dit scenario is de afgelopen honderd jaar eenmaal voorgekomen in Nederland, tijdens de watersnoodramp van 1953. Naar aanleiding van de watersnoodramp is de waterkering in het kustgebied verzaaid en verhoogd. In het tweede decennium van de 21e eeuw is een nieuwe normering voor de overstromingskansen vastgesteld en is de kustverdediging opnieuw versterkt. Volgens de normering⁹ is de kans op een overstroming per jaar 1 op 30.000. Voor alle waterkeringen zijn normen en signaalwaarden opgesteld¹⁰ die als basis dienen om

⁹ [Waterveiligheidsportaal](#)

¹⁰ [Normen voor primaire waterkeringen | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

dijkversterkingstrajecten vroegtijdig in te zetten waar nodig. Deze processen zijn beïnvloed door de nog steeds sneller stijgende zeespiegel en het is één van de factoren in de kans op overstroming vanuit zee.

Op basis van de KNMI'23 klimaatscenario's is dit becijferd met een zeespiegelstijging van 25cm (gemiddeld over 130 jaar is dit ruim 1,9 mm/jaar) ten opzichte van het Nieuw Amsterdams Peil (NAP) sinds 1890. Daarbij is het effect van bodemdaling meegenomen (verantwoordelijk voor ongeveer een kwart van de relatieve zeespiegelstijging). Met een blik op de toekomstige stijging van het zeeniveau geeft het KNMI aan: "Afhankelijk van de hoeveelheid broeikasgassen die nog wordt uitgestoten, wordt voor de Nederlandse kust rond 2050 een verdere zeespiegelstijging verwacht. Rond 2100 zal de stijging in het lage uitstootscenario 26-73 cm bedragen en 59-124 cm in het hoge uitstootscenario. De bovengrens van de zeespiegelstijging rond 2100 kan tot 2,5 m oplopen als onzekere processen, zoals het instabiel worden van de Antarctische Ijskap, al vóór 2100 optreden. Zelfs als de uitstoot van broeikasgassen nu onmiddellijk zou stoppen, stijgt de zeespiegel hoe dan ook door. Niet alleen deze eeuw, maar ook nog honderden jaren daarna. Dit komt doordat de traag reagerende ijskappen niet in evenwicht zijn met het huidige klimaat."¹¹

Tot hoever de technische oplossingen van het waterbeheer en de dijkversterking tegen de versnellende stijging een oplossing bieden, is niet met zekerheid te zeggen. Het aanwijzen van overloopgebieden om water ruimte te geven bij een mogelijke overstroming is lastig in een dichtbevolkte regio zoals Amsterdam-Amstelland. De impact van dit scenario is in 1953 groot geweest en zal ook in geval van een nieuwe ramp, bijvoorbeeld bij een doorbraak in IJmuiden, groot zijn. 12 tot 24 uur van tevoren is pas nauwkeurig te voorspellen, waar een stormpiek precies aan land komt en of de piek zodanig is dat een overstroming kan volgen. Deze tijd is onvoldoende om mensen uit bedreigde gebieden van de regio te evacueren en vraagt om andere oplossingen zoals verticale evacuatiemogelijkheden, doeltreffende risico- en crisiscommunicatie en een hoog niveau van zelf- en samenredzaamheid.

Overstroming vanuit rivieren

Waarschijnlijker dan een overstroming vanuit zee is dat VrAA getroffen wordt door het scenario overstroming door hoge rivierstanden. Dit scenario wordt veroorzaakt door extreme rivierafvoer als gevolg van hevige regenval in het stroomgebied van de Rijn in Duitsland. Als meerdere dagen achter elkaar grote hoeveelheden neerslag vallen in het stroomgebied van de Rijn kan het waterpeil een dusdanig peil bereiken dat de Randstad bedreigd wordt door hoogwater vanuit de Lek (bijvoorbeeld doorbraak noordelijke Lekdijk bij Amerongen). De hoogwatergolf bereikt dan via het Amsterdam-Rijnkanaal de regio. Het Business and Science Park en Watergraafsmeer (Amsterdam Oost) zullen zwaar getroffen, met waterdiepten tot 5 meter. In mindere mate worden Diemen, Ouder-Amstel, Aalsmeer, Amsterdam Zuidoost, het Westelijk Havengebied en de Amsterdamse grachtengordel getroffen door overstromingen. De normering van de Lekdijk is verhoogd naar 1:10.000 (kans op een overstroming per jaar). De versterking van het betreffende dijktraject is naar verwachting in 2026 afgerond. Nieuwe inzichten uit de KNMI'23 klimaatscenario's kunnen leiden tot verder aanpassingen want "door toename van de neerslag in de winter stijgen rivierafvoeren en neemt de kans op overstroming van de Rijn, de Maas en kleinere rivieren toe"¹². De toename van neerslag varieert per scenario.

Een overstroming vanuit de Lek heeft een hoge impact, onder andere doordat er meer water de regio in komt dan bij het scenario overstroming uit zee. Een overstroming door hogere rivierstand heeft een ruimere voorspellingstijd en vanwege deze ruimere tijd ten opzichte van het scenario overstroming vanuit zee is bij dit scenario én tijdige besluitvorming, voldoende tijd om evacuaties te kunnen uitvoeren. Hulpdiensten zullen tot het uiterste van hun capaciteit moeten gaan bij een dusdanig scenario en bovenregionale ondersteuning kan nodig zijn. De economische schade is voor elk overstromingsscenario zeer groot. Tevens worden kwetsbare en risicovolle objecten getroffen door de overstromingen en is sprake van veel keteneffecten. De geleerde lessen

¹¹ [KNMI'23 Klimaatscenario's voor Nederland](#)

¹² [KNMI'23 Klimaatscenario's voor Nederland](#)

over de 'waterbom' in Limburg 2021 geven relevante informatie over de crisisbeheersing, keteneffecten en correlaties voor een desbetreffend scenario.

Vollopen van polder/dijkdoorbraak

De beveiliging tegen overstroming vormt een wezenlijk vereiste voor de bewoonbaarheid van Nederland. Daarom bestaat een uitgebreid stelsel (circa 14.000 km) van regionale waterkeringen. De regionale keringen zijn ingedeeld in vijf kadeklassen op basis van de economische schade die optreedt wanneer een kering faalt. Kadeklasse I heeft een kans van 1:10 per jaar, schadeklasse V een kans van 1:1000 per jaar. Als een regionale kering faalt, dan loopt een enkele polder vol met water. In de regio Amsterdam-Amstelland liggen vele polders. De omvang van de schade is afhankelijk van het gebruik van de polder. Het kan een polder zijn met voornamelijk grasland, maar ook dichtbebouwde polders met veel inwoners en bedrijvigheid. Een relevante casus voor het scenario zijn de hoge waterstanden op het Noordzeekanaal, in de Amsterdamse grachten en Amsterdam-Rijnkanaal in november 2023. Die laatste betrof een combinatie van veel regen en een korte storing in het spuicomplex in IJmuiden hetgeen een dreigende situatie veroorzaakten. De toename in de frequentie en hoeveelheid van regen, zoals geschetst in de KNMI'23 klimaatscenario's, is ook voor dit scenario relevant.

Conclusie

Voor alle overstromingsscenario's is van belang om de dreiging in relatie tot de aanwezigheid en de kwetsbaarheid van zowel diverse groepen als ook vitale en kwetsbare functies te belichten om de consequenties in beeld te hebben. Alle overstromingsscenario's hebben impact op de samenleving en invloed op het werk van de hulpdiensten in de veiligheidsregio. De bovenregionale stresstesten wateroverlast zullen de komende jaren meer inzichten geven in de impact en mogelijke maatregelen van de diverse overstromingsscenario's. Het incidenttype 'Vollopen van een polder/dijkdoorbraak' is meegenomen in de risicoanalyse vanwege de – in verhouding tot overstroming vanuit zee of rivieren – hoge kans op optreden van het scenario.

3.2.2 Natuurbranden

Het crisistype natuurbranden is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Bosbrand
- Heide-, (hoog)veen- en duinbranden

In de verstedelijkte Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn geen grote natuurparken, zoals elders in Nederland. In de regio bevinden zich wel een aantal grote parken. Deze kunnen onder gemengd bos gerangschikt worden, zoals het Amsterdamse Bos (ca. 1000 hectare groot). Met een veranderend klimaat waarin lange perioden van droogte, hitte en lage grondwaterspiegels een rol spelen neemt het aantal brandgevoelige dagen toe. Gepaard met een verdere verdichting van Nederland leiden meer en intensere natuurbranden tot een grotere impact. De interactie tussen landelijke en stedelijke gebieden in zowel het land als in de regio Amsterdam-Amstelland is zeer hoog. Dit neemt verder toe door het toevoegen van groen (o.a. beplante gevels en daken) aan de stad als belangrijke maatregel voor hitte- en waterbestendigheid. Daarom kunnen (natuur)branden in toekomst ook vaker ontstaan in gebieden van het land die hier nu nog weinig of niet mee te maken hebben.¹³

De regio heeft geen gebieden die gecategoriseerd kunnen worden onder heide, (hoog)veen en duin.

Conclusie

Aangezien VraaA weinig gebieden heeft met bos en geen heide, (hoog)veen en duingebieden is het risico op natuurbranden klein. Aandachtspunt is wel dat het natuurbrandrisico zich vaker en op andere plekken kan manifesteren met alle gevolgen van dien, denk ook aan druk op het brandweersysteem bij een dusdanig incident. Vooralsnog worden de incidenttypen niet meegenomen in de risicoanalyse.

¹³ [20230123-NIPV-Natuurbrandsignaal-23.pdf](#)

3.2.3 Extreme weersomstandigheden

Het crisistype extreme weersomstandigheden is uitgesplitst in zes incidenttypen:

- Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
- Koudegolf, sneeuw en ijzel
- Hittegolf
- Zware storm
- Aanhoudende laaghangende mist
- Droogte

Volgens het KNMI neemt de waarschijnlijkheid op extreme weersomstandigheden de komende jaren toe. Zo zal een toename van extremere buien vaker leiden tot wateroverlast en overstromingen. Met name de winters worden natter en de kans op extreme zomerbuien neemt toe. Andere extreme weersomstandigheden zoals extremere droogte, sterkere windstoten en valwinden en hittegolven zijn mogelijk. Met de toenemende druk op de watersystemen, zowel in tijden van te veel als te weinig water, is de vraag of er langdurig voldoende middelen en capaciteit tegenaan kunnen worden gezet. Door de complexiteit van deze scenario's zijn de gevolgen en keteneffecten lastig te identificeren. De impact kan mogelijk nog veel sterker zijn.

Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag

Perioden van korte, maar intensieve neerslag komen steeds vaker voor. Intensieve neerslag kan waterlast tot gevolg hebben voor zowel laag geleden poldergebieden als in delen van het stedelijk gebied. In die situaties kunnen de polder- en/of rioolgemalen de aanvoer van het vele regenwater niet direct afvoeren. Het regenwater moet dan tijdelijk geborgen worden in het betreffende watersysteem of in het rioleringsstelsel. Langdurige en hevige regenval in combinatie met andere factoren kan leiden tot overstromingsrisico's zoals eerder beschreven.

Hoewel de overlast meestal beperkt blijft tot enkele centimeters water op straat, zorgt dat voor verkeershinder en loopt water in kelders, met bijbehorende hulpverzoeken. De materiële schade is aanzienlijk. Hevige regenval kan tevens tot gevolg hebben dat de riolering overstroomt. Het rioolwater komt omhoog en in het ergste geval wordt rioolwater geloosd richting het oppervlaktewater. Hierdoor kan een bedreiging ontstaan voor de volksgezondheid en het ecologische effect zal groot zijn. Het risico op langdurige problemen is groter bij bewoners in een sociaaleconomisch kwetsbare positie. Zo kan niet herstelde schade van wateroverlast bijvoorbeeld leiden tot schimmel in huis en gezondheidsproblemen, inclusief impact op de mentale gezondheid door bijvoorbeeld geldzorgen en angst voor herhaling.

Zware storm

Daarnaast heeft in de afgelopen jaren een aantal grote zomer- en najaarsstormen in VrAA voor problemen gezorgd. Een storm in een bebouwde omgeving leidt ertoe dat vanwege stormschade (bijvoorbeeld losgeraakte stukken dakgevel of zonnepanelen, glasschade in het kassengebied in Aalsmeer en omgewaaide bomen) een groot beroep wordt gedaan op hulpverleningsdiensten. Dit kan leiden tot overbelasting van de meldkamer, waardoor reguliere hulpverlening in gevaar kan komen. Omvallende bomen kunnen breuken in kabels en leidingen veroorzaken, met de bijbehorende overlast tot gevolg. Tevens kunnen omgevallen bomen en afgewaaid takken grote gevolgen hebben voor het openbaar vervoer en mobiliteit op lokale, provinciale en snelwegen. Bloot komen te liggen elektra-kabels brengen nog een aanvullend risico met zich mee voor hulpdiensten ter plaatse en eventueel (nieuwsgierige) omstanders. Losrakende onderdelen van daken en andere objecten als omvallende bomen kunnen het gewond raken of overlijden van personen veroorzaken. In de toekomst kunnen windstoten mogelijk sterker worden en valwinden kunnen optreden.

Koudegolf, sneeuw en ijzel en aanhoudende laaghangende mist

Koudegolf, sneeuw, ijzel en aanhoudende laaghangende mist kunnen verkeersincidenten tot gevolg hebben. VrAA is als verkeersknooppunt kwetsbaar voor dit incidenttype. Dit incidenttype wordt verder uitgewerkt onder het crisistype verkeersincidenten op land. Bij extreme kou worden met name groepen in kwetsbare

posities getroffen. Hiervoor nemen verschillende instanties maatregelen, zoals opvang van dak- en thuislozen in perioden van kou.

Hittegolf

Vooraf in stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig, omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing en met name 's nachts de temperaturen niet dalen (hitte-eilandeffect). Bovendien kan in stedelijke gebieden door de aanhoudende hitte, de hoge luchtdruk, verkeersintensiteit en het gebrek aan wind, smog ontstaan. Tijdens een hittegolf, zeker in combinatie met smog, lopen groepen in kwetsbare posities (bijv. ouderen, mensen met gezondheidsklachten, dak- en thuislozen of bewoners en scholieren in slecht geventileerde huizen en scholen) extra risico. Bezoekers van de vele evenementen die in het zomerseizoen plaatsvinden hebben een verhoogd risico op gezondheidsklachten tijdens een hittegolf. Naast hittestress zal ook een slechtere kwaliteit van het oppervlaktewater (bijvoorbeeld door het ontstaan van bacteriën zoals E. Coli en de toxines van blauwalg) gezondheidsrisico's veroorzaken tijdens perioden van extreme hitte. Langdurige gezondheidsklachten en sterfte zijn mogelijk gevolgen van extreme hitte en smog. Tevens neemt de blootstelling aan uv-straling toe, waardoor de kans op huidkanker stijgt. Het aantal 'allergiedagen' neemt toe door verlenging van het pollenseizoen en infectieziekten kunnen veranderen m.b.t. ziekten die worden overgedragen door bijvoorbeeld teken en muggen.¹⁴

Daarnaast veroorzaakt hitte allerlei indirecte effecten. Zo kan bijvoorbeeld schade ontstaan aan wegen door smeltend asfalt en problemen met beweegbare wegdelen en bruggen. Aan het spoor kunnen problemen optreden door het kromtrekken van spoorrails met stremmingen van het treinverkeer als gevolg. Meer buitenactiviteiten (o.a. barbecues), verhoogd alcohol- en drugsgebruik en meer agressie (o.a. veroorzaakt door slaapproblemen bij langdurige extreme hitte) zorgen voor meer incidenten voor de hulpdiensten. Tevens kan extreme hitte ook leiden tot vaker uitvallen van elektriciteitsvoorzieningen met alle gevolgen van dien voor vitale en kwetsbare functies.

Droogte

Naast langdurige hitte worden we vaker geconfronteerd met langere perioden van droogte. Hier hangt een heel scala aan risico's en mogelijke schade mee samen, die zich soms pas op langere termijn kunnen materialiseren. Langdurige droogte leidt tot risico's op verzilting van het oppervlaktewater met nadelige gevolgen voor de landbouw, natuur en mogelijk ook de drinkwatervoorziening in delen van de regio. Een tekort aan oppervlakte- en drinkwater kan ertoe leiden dat de verdringingsreeks¹⁵ wordt ingezet, waardoor diverse sectoren en industrieën minder water ter beschikking hebben met alle economisch en ecologische gevolgen van dien. Ook kan het peil van het oppervlaktewater dalen met schade voor de scheepvaart en landbouw tot gevolg en de daaruit volgende keteneffecten. Door de dalende grondwaterstand kan schade aan natuur, landbouw en bebouwing (houten heipalen die niet onder water staan kunnen gaan rotten) ontstaan. Uiteindelijk heeft het ook een versterkend effect omdat droge veenbodem - mede door toedoen van lage grondwaterstanden - zorgt ook voor het vrijkomen van CO₂. Door droogte kan schade ontstaan aan waterkeringen, met risico's op falen van die keringen. Tot slot is rekening te houden met een verhoogde kans op (natuur)branden (ook in parken, tuinen en op gebouwen) en kan schade ontstaan aan gebouwen en infrastructuur door verzakkingen.

Conclusie

Vanwege de toenemende kans en impact van het crisistype extreme weeromstandigheden wordt deze met de focus op neerslag en extreme hitte meegenomen in de risicoanalyse. Ook de incidenttypen 'droogte' en 'zwarte storm' worden meegenomen. Beide hebben de afgelopen jaren de relevantie voor de regio en de hulpdiensten duidelijk gemaakt. De gevaren van een sluipende vorm van een crisis zoals langdurige extreme hitte is anders

¹⁴ [KNMI'23 Klimaatscenario's voor Nederland](#)

¹⁵ [Verdringingsreeks bij watertekort - Kenniscentrum InfoMil](#)

dan andere incidenttypen en vraagt mogelijk om andere afwegingen en voorbereidingen. Daarom wordt dit incidenttype ook meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.4 Aardbevingen

Het crisistype aardbeving heeft één incidenttype:

- Aardbeving

Aardbevingen komen voor in Nederland. Met name de regio Groningen heeft in de laatste jaren in toenemende mate te maken met aardbevingen, soms zelfs van substantiële kracht. Deze aardbevingen worden gelinkt aan het aardgas dat daar al sinds de jaren zeventig gewonnen wordt. In de regio Amsterdam-Amstelland is geen winning van aardgas. Uit statistische gegevens van de KNMI blijkt dan ook dat de waarschijnlijkheid op aardbevingen in VrAA zeer klein is, met daarnaast een beperkte impact.

Conclusie

Gezien de waarschijnlijkheid van het incidenttype aardbeving in VrAA wordt het incidenttype niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.5 Ongedierte

Het crisistype plagen heeft één incident type:

- Ongedierte

Een plaag heeft als eigenschap dat ziekte, maatschappelijke overlast en/of economische schade ontstaat. In druk stedelijk gebied met een hoge bevolkingsdichtheid ligt overlast van plaagdieren op de loer. Met name voor de stad Amsterdam is dit van toepassing. Veroorzakers van plagen zijn onder andere ratten, insecten (bijvoorbeeld bed wantsen, kakkerlakken, eikenprocessierups) en invasieve exoten.

Naast de gezondheidsrisico's kan ook sprake zijn van het aanbrengen van schade aan gebouwen, infrastructuur en natuur. Een voorbeeld hiervan is de introductie en vestiging van zwarte ratten in havengebouwen. Vestiging van deze rattensoort in woonwijken kan later veel kosten met zich meebrengen, zoals dat bekend is in Noord-Brabant en Limburg. Hoe groter en ouder een stedelijke omgeving is, hoe groter de kans dat er situaties zijn dat een plaag rondom huizen moeilijker te beheersen is. In VrAA leven de meeste plaagdieren met name in stedelijk gebied en in een voornamelijk kunstmatige omgeving. Dit betekent dat buiten de stedelijke omgeving minder overlast wordt ervaren van plaagdieren. Plaagsituaties zullen kleiner zijn en dan vaak ook niet door een overheid bestreden worden. Ook zijn er dieren die meer gebonden zijn aan de natuur zoals teken en sommige muggensoorten. Voor veel plaagsituaties is dan ook voorlichting om de gevolgen van een plaag dragelijk te kunnen maken de enige oplossing.

Niet alleen dieren kunnen een plaag vormen, maar ook planten en algengroei zorgen voor verontreiniging van het oppervlaktewater. Zo kan blauwalg in wateren als een plaag door de bewoners van de regio worden gezien omdat recreatie tijdelijk niet mogelijk is. Wanneer een plaag een ernstige vorm aanneemt zal het naar verwachting altijd een bovenregionaal karakter hebben. Een plaag houdt zich immers niet aan de geografische grenzen van VrAA.

Verder is het door het veranderend klimaat aannemelijk dat uitheemse diersoorten met mogelijk aan de soort verbonden ziekten, steeds verder oprukken naar het noorden van Europa. In combinatie met toenemende globalisering wordt hiermee de kans op het ontstaan van plagen groter. Met name voor de exotische muggensoorten heeft het Centrum Monitoring Vectoren de landelijk regie voor het monitoren van import van exotische muggen en het bestrijden van de muggen op de vestigingslocatie.

Ook het gedrag van mensen kan zorgen voor een hoger risico. Het contact van mensen met potentiële ziekteverwekkers zoals zwemmen in grachtenwater waar ook ratten in zwemmen of festival op locaties waar nesten van de eikenprocessierups aanwezig zijn, kan een hogere kans op gezondheidsklachten vormen. Aan de andere kant vormt perceptie van plaagvorming bij mensen, zoals de schrik die men heeft van een rat, een

factor die ervoor kan zorgen dat er een grote gemeenschappelijk gevoel van ongerustheid ontstaat en er actie van overheden verlangd wordt.

Conclusie

Het crisistype plagen vormt vanwege de kans binnen de kaders van het risicoprofiel voor VrAA geen direct risico waaraan nadrukkelijk aandacht aan moet worden besteed. Het incidenttype wordt dan ook niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.6 Dierziekten

Het crisistype dierziekten heeft één incidenttype:

- Ziektegolf

De afgelopen jaren hebben zich in Nederland een aantal uitbraken van dierziekten voorgedaan. Dit waren onder andere blauwtong, vogelgriep en Q-koorts. De laatste jaren is nationaal en internationaal de aandacht voor dierziekten toegenomen.

De genoemde dierziekten verspreiden zich over heel Nederland en concentreren zich met name in gebieden met een hoge frequentie veehouderijen. De impact van een dierziekte neemt toe als sprake is van een zoönose, een dierziekte overdraagbaar op mensen. Gekozen is om zoönose verder uit te werken onder het crisistype bedreiging volksgezondheid.

Echter, ook dierziekten die alleen overdraagbaar zijn op dieren, kunnen grote (economische en maatschappelijke) impact hebben. Denk aan veehouderijen die ontruimd moeten worden. VrAA heeft een relatief laag aantal veehouderijen in verhouding tot andere veiligheidsregio's. Waarschijnlijkheid en impact van dit incidenttype is beperkt. Toekomstige ontwikkelingen, zoals genetische ontwikkelingen, klimaatverandering en globalisering kunnen tot effect hebben dat de waarschijnlijkheid op dierziekten toeneemt. Op korte termijn is dierziekten geen risico waar VrAA extra op anticipeert.

Conclusie

Omdat in de regio een relatief laag aantal veehouderijen is, wordt het incidenttype dierziekten niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.3 Gebouwde omgeving

3.3.1 Branden in kwetsbare objecten

Het crisistype branden in kwetsbare objecten is uitgesplitst in zes incidenttypen:

- Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
- Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
- Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
- Grote brand in ondergrondse bebouwingen
- Brand in dichte binnensteden
- Grote brand in een object met gevolgen voor cultureel erfgoed (VrAA)

Aangezien het incidenttype grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwingen twee incidenttype beschrijft die qua soorten effecten en qua ontwikkeling in de tijd onderscheidend van elkaar zijn, zijn deze incidenten uitgesplitst.

Branden in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen zijn waarschijnlijk. Voor sommige objecten zijn extra preventieve voorzieningen vereist, opgelegd vanuit het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit en moet er een goede interne (BHV-)organisatie aanwezig zijn. Tevens blijven ouderen steeds langer thuis wonen, vaak in gebouwen die vroeger als zorginstellingen ingericht waren. Onder de huidige wetgeving zijn daarom aanvullende maatregelen niet meer

nodig, waardoor belangrijke voorzieningen voor de brandveiligheid ontbreken. Branden kunnen daardoor sneller escaleren en hulpverlening komt later op gang. Dit kan leiden tot een hoge impact van brand. Een inventarisatie van de verschillende gemeenten in de regio laat zien dat op sommige plekken gasten verblijven in gebouwen die daarvoor niet geschikt zijn, bijvoorbeeld toeristen in oneigenlijke hotelfuncties (AirBnb) en vluchtelingen in leegstaande kantoorgebouwen of opvangboten. Dit kan leiden tot een grotere impact van brand in dergelijke situaties.

In VrAA staat een groot aantal gebouwen met een grootschalige bezoekers/medewerkers aantal, zoals de Bloemenveiling (Aalsmeer), diverse winkelcentra (Amsterdam en Amstelveen), Beurs van Berlage, Concertgebouw, RAI, Ziggo Dome, Johan Cruijff ArenA, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit, World Trade Center en IKEA (Amsterdam). Door de bestaande regelgeving en interne (BHV-/ brandweer)organisatie is een grote brand minder waarschijnlijk. De impact kan wel groot zijn bij een grote brand. Bij het samenkomen van grote groepen mensen zijn het vooral de snelheid en de juistheid van de reactie van de aanwezigen die de zelfredzaamheid bepalen. Op het samenkomen wordt door onder andere de brandweer en gemeente via vergunningverlening dan ook op toegezien.

VrAA kent veel hoge (> 70 meter) gebouwen voornamelijk geconcentreerd op de Zuidas, bij het Amstelstation, Sloterdijk en langs het IJ. Bijvoorbeeld de Rembrandtoren (135 m), het kantoor van ABN-AMRO (105 m) en de Mondriaantoren (123 m). In de nabije toekomst zal er in Amsterdam nog een aantal bijzonder hoge gebouwen bijkomen, door stadsverdichting en gebiedsontwikkeling in de Sluisbuurt nabij IJburg, de Arenapoort en De nieuwe Kern.

De regio kent ook veel ondergrondse bebouwing, zoals het ondergrondse metronetwerk, ondergrondse stations, tunnels (deze risico's worden apart uitgewerkt in incidenten in tunnels) en steeds meer (automatische) parkeergarages. Doordat het bestrijden van branden in hoge gebouwen en ondergrondse bebouwing zeer complex is, kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. De toenemende toepassing van hout en andere biobased materialen voor gevels en constructies kunnen leiden tot snellere branduitbreiding en meer benodigd bluswater. Tevens is geen specifieke regelgeving ontwikkeld voor hoge en ondergrondse gebouwen. In het Bouwbesluit worden slechts generieke eisen gesteld en geen specifieke eisen voor deze bebouwing. Daarnaast wordt in toenemende mate multifunctioneel gebouwd, waarbij hoogte, diepte en kwetsbare functies worden gecombineerd. Het NHOW RAI hotel in Amsterdam-Zuid of het gebied van het Rokin is hier een goed voorbeeld van.

In Amsterdam-Amstelland zijn veel objecten te vinden die behoren tot cultureel erfgoed. Zo staat de grachtengordel op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Daarnaast kent de regio veel grote en kleine musea met belangrijke culturele topstukken. De impact van een brand waarbij kunst en culturele uitingen verloren gaat is groot, zeker als het gaat om internationale en nationale topstukken. De stukken zijn immers onvervangbaar. Om die reden wordt bij de grote musea aandacht besteed aan brandveiligheid en is men verenigd in een netwerk brandveiligheid cultureel erfgoed.

Van de zes incidenttypen is binnen VrAA brand in dichte binnensteden het meest waarschijnlijk. De dichte bebouwing van de grachtengordel is kenmerkend voor Amsterdam. Brandweer Amsterdam-Amstelland is echter goed voorbereid op dit incidenttype. Bij branden in de binnenstad van Amsterdam komt de brandweer sneller ter plaatse en er is een grote slagkracht snel voor handen. Hierdoor is de impact van dergelijke branden relatief klein.

Conclusie

Gezien impact en waarschijnlijkheid van de verschillende incidenttypen binnen het crisistype branden in kwetsbare objecten worden de volgende incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse:

- Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame (kwetsbare) personen
- Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
- Grote brand in ondergrondse bebouwing

3.3.2 Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken

Het crisistype branden in kwetsbare objecten uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Instorting door explosie
- Instorting door gebreken constructie of fundering

In principe moet een gebouw zodanig gebouwd zijn, dat de draagconstructie bij een explosie blijft staan, ook als de ramen, gevels en dergelijke eruit geblazen worden. Zodoende stort het gebouw niet in. Een instortingscenario is dan ook klein, maar niet ondenkbaar. De aanleiding voor dergelijke explosies zijn bijvoorbeeld gasexplosies die voor veel schade kunnen zorgen. In de afgelopen jaren heeft VrAA geleerd dat de gevolgen van mogelijk instortingsgevaar kunnen leiden tot een grote vraag tot nazorg omdat bewoners en ondernemers enige tijd niet terug kunnen naar hun huizen en bedrijven.

Gebouwen worden ontworpen met een verwachte levensduur van 50 jaar. In deze periode vindt er door natuurlijke fysische en chemische processen veroudering plaats. Na deze periode moet er ingrijpend worden gerenoveerd. Dit kan in de vorm van sloop, hergebruik of nieuwbouw plaatsvinden. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de huidige situatie rondom de kades en bruggen in Amsterdam, waar op 1 september 2020 een deel van een kade instorten. De Staalmeestersbrug, ring A10, Muntplein, Entrepotdok en Lijnbaansgracht zijn getroffen door verzakkingen. Dit is voor zowel de samenleving, als de hulpdiensten een risico is.

Naast deze natuurlijke veroudering is er ook een trend om sneller, lichter, duurzamer en ook goedkoper te bouwen. Hierbij wordt bij voorkeur ontworpen met vernieuwende grensverleggende architectuur die net past binnen de bestaande wet- en regelgeving. Omdat er ook gebruik wordt gemaakt van nieuwe materialen en combinaties hiervan worden de grenzen opgezocht van de constructieve rekenmodellen. Het proces waarbinnen een gebouw wordt gerealiseerd kenmerkt zich door veel stakeholders met veel overdracht momenten en een onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft in een aantal rapporten¹⁶ onderzoek gedaan naar de oorzaken van constructief falen.

Als belangrijkste oorzaken worden genoemd, naast de 'normale' veroudering:

1. Constructiefouten (AZ-stadion 2019);
2. Extreme omstandigheden die niet in het ontwerp zijn meegenomen, zoals extreme neerslag (sneeuw of wind, brand of (gas)explosie (meerdere voorbeelden in 2022: Oldenzaal, Bilthoven, Zutphen);
3. Andere oorzaken, zoals achterstallig onderhoud (brug Genua 2018) of invloeden vanuit de omgeving (hijsongeval Alphen aan den Rijn 2016).

Vaak zal een instorting niet het gevolg zijn van een enkele oorzaak maar zal het een combinatie zijn van factoren waardoor een fout in het ontwerp pas na vele jaren bijvoorbeeld door een extreme neerslag aan het licht komt.

Omdat er talloze oorzaken kunnen zijn van instortingen en gelet op het grote aantal voorbeelden dat het nieuws haalt is het vrijwel zeker dat onze regio te maken krijgt met instortingen. Het gerapporteerde aantal slachtoffers ten gevolge van instortingen in Nederland is echter laag.

Conclusie

Gezien de waarschijnlijkheid en impact van de verschillende scenario's wordt het incidenttype 'instorting/verzakking door een explosie' meegenomen in de risicoanalyse.

¹⁶ Bouwen aan constructieve veiligheid, Onderzoeksraad voor Veiligheid 2018

3.4 Technologische omgeving

3.4.1 Incidenten met brandbare/explosieve stoffen

Het crisistype branden in kwetsbare objecten is uitgesplitst in acht incidenttypen:

- Incidenten vervoer weg
- Incidenten vervoer water
- Incident spoorvervoer
- Incident transport buisleidingen
- Incident stationaire inrichting
- Incident met vuurwerkopslag/verkoop munitie Brand in grote opslagruimtes
- Broei (of brand) in bulk-opslag

Incident vervoer weg

De zware industrie in VrAA concentreert zich in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. De haven van Amsterdam kenmerkt zich door op- en overslag van benzine, kolen en cacao, maar in toenemende mate ook meer duurzame stoffen. Het risico op incidenten bij op- en overslag is echter kleiner dan bij productie. Productie van brandbare/explosieve stoffen vindt op kleine schaal ook plaats binnen VrAA.

Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen binnen VrAA betreft voornamelijk doorgaand transport van en naar het Westelijk Havengebied. Zowel op rijkswegen, provinciale wegen als gemeentelijke wegen vindt vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen plaats. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaats vinden. Op dit moment hebben alleen Amsterdam, Diemen en Aalsmeer een verplichte (gemeentelijke) routing voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld.

Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen door tunnels brengt extra risico's met zich mee. Voor alle tunnels in de VrAA is (een deel van) dit vervoer toegestaan. Van de modaliteiten transport is de waarschijnlijkheid van een incident bij vervoer over de weg het grootst. In vergelijking met het vervoer over water en spoor worden beperkte hoeveelheden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd en is de impact beperkter. De impact is afhankelijk van de locatie van het incident. Het vervoer over de weg loopt ook door dichtbevolkte gebieden, de impact van een incident is hier groot.

Incident vervoer water

Over het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal en over het IJ vindt vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen plaats. Jaarlijks vervoeren tot 20.000 schepen brandbare stoffen en enkele honderden schepen brandbare gassen. Voor de regio Amsterdam-Amstelland gaat het om een totale afstand van circa 25 km aan kanaal. De haven van Amsterdam is de grootste benzine haven ter wereld, waarbij de brandstoffen over het water aangevoerd worden via zeeschepen.

De waarschijnlijkheid van een incident met brandbare vloeistoffen en gassen op het water is, in vergelijking met hetzelfde incidenttype op de weg, klein. De impact kan groot zijn als de explosie of brand leidt tot een economisch kostbare stremming van het Noordzee- of Amsterdam-Rijnkanaal. Daarnaast wordt in de komende jaren in Amsterdam-West, Noord en Oost dicht aan de oever gebouwd, waardoor een incident met brandbare vloeistoffen en gassen op het water ook op deze objecten betrekking kan hebben. De impact van een incident met vervoer van brandbare/explosieve stoffen op het water wordt daarmee groter.

Incident spoorvervoer

Over een aantal spoortrajecten binnen VrAA worden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd. Wat betreft waarschijnlijkheid zit het incidenttype incident spoorvervoer tussen vervoer weg en vervoer water in. In vergelijking met deze incidenttypen is de impact van incident spoorvervoer, afhankelijk van de locatie, het grootst. Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen over het spoor loopt langs dichtbevolkte gebieden en ook langs station Sloterdijk en Amsterdam Centraal. De impact is groot, omdat via het spoor grote hoeveelheden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd worden (ten opzichte van vervoer weg) en het

bestrijden van een dergelijk incident complex is, vanwege de slechte bereikbaarheid van sommige delen van het spoor.

Incident transport buisleidingen

In volume gemeten is het buisleidingennet de grootste transportmodaliteit. Hier zijn de incidenten echter schaars. Binnen dit incidenttype wordt een onderscheid gemaakt tussen:

Aardgasleidingen

Incidenten met aardgasleidingen zijn in twee vormen te onderscheiden, namelijk een lekkage en een leidingbreuk. De waarschijnlijkheid van lekken van buisleidingen is groter dan de waarschijnlijkheid van leidingbreuk. De impact van lekken is echter beperkt. De impact van een leidingbreuk is afhankelijk van de druk op de leiding en de diameter van de leiding. Deze leidingbreuken zijn voornamelijk het gevolg van graafwerkzaamheden door derden.

Voor de inventarisatie van aardgasleidingen zijn uitsluitend hogedruk (16 bar of meer) leidingen meegenomen. Door de gehele regio loopt in totaal voor circa 158 km aan dergelijke leidingen. De druk op deze leidingen varieert van 40 tot 66,2 bar en de diameter van de leidingen varieert van 4 inch (10 cm) tot 30 inch (76 cm). In een worst case scenario kan ontsteking van het vrijgekomen gas leiden tot 100% letaliteitsafstanden variërend van 30 tot 160 meter. Gasunie is beheerder van het leidingnet.

Tweewekelijks vliegt Gasunie over of rijdt langs het tracé op zoek naar leidingbedreigende activiteiten. Voor alle (graaf)werkzaamheden in de buurt van de leiding is een zogenaamde KLIC-melding verplicht. Gasunie bepaalt of de werkzaamheden doorgang kunnen vinden. Daarnaast zijn medewerkers van Gasunie bij de werkzaamheden aanwezig voor het bewaken van de integriteit van de buisleiding. Gasunie geeft aan dat de waarschijnlijkheid van een incident transport buisleidingen klein is. De impact van een dergelijk incident kan groot zijn, omdat een deel van de buisleidingen door dichtbevolkt gebied loopt (onder andere Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Amstelveen). Het gasleidingnet voor de lokale regionale distributie is opgenomen bij het thema vitale infrastructuur en voorzieningen.

Leidingen voor olieproducten

Tussen EVOS Oost (voorheen Oiltanking), in het Westelijk Havengebied en Schiphol loopt de Amsterdam Schiphol Pijpleiding (ASP). Deze leiding heeft een lengte van 16,1 km en door de leiding wordt kerosine verpompt naar Schiphol. Deze leiding wordt beheerd door Aircraft Fuel Supply (AFS) op Schiphol. Lekken van deze leidingen kunnen leiden tot bodemverontreiniging.

Daarnaast eindigt bij EVOS Oost een buisleiding waardoor ruwe olie wordt vervoerd vanaf verschillende olieplatforms in de Noordzee. De lengte van de leiding is in totaal 89 km, maar slechts een beperkt deel van de leiding loopt door VRAA. Gasunie is verantwoordelijk voor het beheer van deze leiding. Gasunie treft identieke preventieve maatregelen voor deze leiding als voor de aardgasleidingen.

De impact van een breuk van een leiding die olieproducten transporteert is klein in vergelijking met de impact van een breuk van een aardgasleiding. De effectafstanden blijven beperkt tot tientallen meters, terwijl de effecten van een breuk van een aardgasleiding zich tot honderden meters kunnen uitstrekken.

Waterstofleidingen

Waterstof is in opkomst als energiedrager in het kader van de energietransitie. In de Omgevingsvisie 2050 van Amsterdam is Westpoort aangewezen als duurzame energiehub. Een belangrijk aandachtspunt daarbij zijn de veiligheidsrisico's die hiermee samenhangen, want sommige duurzame energiedragers, zoals waterstof en ammoniak, vragen om veel risicoruimte.¹⁷

Waterstof zal via een buisleiding in Westpoort aankomen en/of daar geproduceerd gaan worden. Naar verwachting wordt in de komende jaren gestart met de bouw van het eerste tracé. Er zijn twee mogelijke routes voor de waterstofleiding: via het Westelijk havengebied (noordelijk tracé), waar het kan aansluiten op

¹⁷ Omgevingsvisie Amsterdam 2050 via [Volg het beleid: omgevingsvisie - Gemeente Amsterdam](#)

een nog te bouwen waterstofcentrale en via de Sloterdijken (zuidelijk tracé). In dit gebied vinden ook veel stedelijke ontwikkelingen plaats gericht op wonen en werken. In Sloterdijk is reeds een overschrijding van het groepsrisico. De keuze voor het te volgen tracé is nog niet gemaakt.

De precieze gevolgen van een incident met een waterstofbuisleiding zijn nog niet volledig duidelijk. Dat heeft te maken met waar waterstof zal ontsteken na een eventuele lekkage: in de directie nabijheid van de leiding of verderop als de waterstof zich eerst verspreidt voordat die tot ontsteking komt. Hier wordt nog verder onderzoek naar gedaan.

Incident stationaire inrichting

In Vraa bevinden zich in totaal 64 bedrijven waar dit incidenttype zich volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) kan voordoen. Ook bevinden zich 19 Seveso-inrichtingen (voorheen BRZO-bedrijven) in de regio.

Een (ondergrondse) opslagtank bij een LPG tankstation bevat circa 20-70 m³ LPG. Er is een aantal terminals dat meer dan 1 miljoen ton aan olieproducten (onder andere benzine en kerosine) opslaat. Verder wordt circa 10.000 m³ aan brandbare gassen (propanaan/butaan) opgeslagen bij dergelijke terminals. Opslagtanks tot een inhoud van 53.000 m³ aan benzine zijn aanwezig in de haven van Amsterdam.

Daarnaast is er binnen de regio een onbekend aantal kleinere opslagtanks, waarin propanaan opgeslagen wordt. Tevens zijn er enkele tientallen gasreducerstations aanwezig waarvoor een veiligheidsafstand geldt. Ook zijn er overig bedrijven met kleinere hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Naar schatting gaat het in totaal om circa 90 bedrijven.

Gezien de grote hoeveelheden van brandbare vloeistoffen en gassen in het Westelijk Havengebied kan de impact bij een stationaire inrichting groot zijn. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (BHV en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. Door snellere inzet en specialistische kennis van industriële brandbestrijding levert ook de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam (GBA) in het havengebied een belangrijke bijdrage. Door de afgelegen ligging van de inrichtingen blijft het effect (bijvoorbeeld aantal doden en gewonden) beperkt. De afgelopen jaren is het aantal grootschalige stationaire inrichtingen in het Westelijk Havengebied toegenomen. Dit zal zich in de toekomst met de energietransitie verder ontwikkelen. Daarbij bepalen twee sporen de risico's. Enerzijds de ontwikkeling van Havenstad op de plek waar nu industrie en overslag plaats vindt, waardoor meer bewoners dichterbij de haven komen te wonen. Anderzijds zullen er bedrijven verdwijnen of worden verplaatst.

Incident met vuurwerkopslag/verkoop munitie

In Vraa bevinden zich 32 vuurwerkverkooppunten¹⁸. Daarnaast zijn binnen de regio enkele locaties waar munitie opgeslagen wordt. Afhankelijk van de opgeslagen hoeveelheid vuurwerk/ munitie kan een incident grote impact hebben. Voor opslag, vervoer en handel in vuurwerk gelden strenge regels sinds de vuurwerkcramp in Enschede in 2000. Zo moet een opslag voor vuurwerk voldoen aan bepaalde veiligheidsvoorschriften en hebben ondernemers een vergunning nodig om vuurwerk te verkopen. Door dergelijke preventieve maatregelen blijft de impact beperkt.

Brand in grote opslagruimtes

Opslag in grote ruimtes wordt verschillend geïnterpreteerd. Bijvoorbeeld grote loodsen met stuk of bulkgoederen, maar ook bouwmarkten en opslagruimtes als Citybox en Shurgard. Een actueel overzicht van het aantal grote opslagruimtes in de regio ontbreekt. Op dergelijke locaties liggen veel verschillende artikelen opgeslagen. De opslagruimtes hebben vaak een groot oppervlakte.

¹⁸ Bron: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied; vuurwerkverkooppunten in Vraa in 2022

Branden op dergelijke locaties hebben vaak een enorme rookontwikkeling en zijn lastig te bestrijden door de brandweer. De impact beperkt zich voornamelijk tot economische schade. Het aantal slachtoffers zal beperkt blijven, mits de ruimtes tijdig ontruimd kunnen worden.

Broei (of brand) in bulk-opslag

In het Westelijk Havengebied worden grote hoeveelheden bulk opgeslagen. Het betreft onder andere de opslag van cacao, steenkool en hout, maar ook van afval en schroot.

Broei dat leidt tot brand in bijvoorbeeld cacao kan voor langdurige overlast en milieuverontreiniging zorgen. De impact kan daarom groot worden. Het vroegtijdig bestrijden van de broei is belangrijk, maar ook complex. In het Westelijk Havengebied ligt in totaal 500.000 m² cacao, verspreid over drie bedrijven (met meerdere vestigingen). In het Westelijk Havengebied zijn vier grote opslagen van steenkool en één middelgrote opslag. In de regio wordt ook hout in groot verband opgeslagen.

Met een toenemende mate van opslag en verwerking van afval en schroot is de waarschijnlijkheid op een incident bij een dergelijke opslag groter geworden. Dergelijke branden zijn meestal langdurig, leveren meestal geen slachtoffers op als gevolg van de brand, maar kunnen wel voor veel rook- en stank overlast zorgen. Naast dat in opslagen met afval/schroot broei kan ontstaan, kan er ook brand ontstaan door een thermal runaway van een Li-ion accu. Broei ontstaat door langzame temperatuurstijgingen in de opslag. Een thermal runaway van een Li-ion accu komt veelal doordat kranen schroot verplaatsen en daarbij accu's beschadigen. Een beschadigde accu zal sneller tot een thermal runaway leiden, wat weer een brand tot gevolg zal hebben. De effecten blijven meestal beperkt tot rookontwikkeling en stankoverlast.

Conclusie

Op basis van bovenstaande worden de volgende incidenttype meegenomen in de risicoanalyse:

- Incident brandbare/explosieve stoffen vervoer water;
- Incident brandbare/explosieve stoffen spoorvervoer;
- Incident brandbare/explosieve stoffen stationaire inrichting;
- Broei (of brand) in bulk-opslag.

3.4.2 Incidenten met giftige stof in open lucht

Het crisistype incidenten met giftige stof in open lucht is uitgesplitst in vijf incidenttypen:

- Incident vervoer weg
- Incident vervoer water
- Incident spoorvervoer
- Incident transport buisleidingen
- Incident stationaire inrichting

In tegenstelling tot brandbare vloeistoffen en gassen worden nauwelijks giftige stoffen opgeslagen in VvAA. Grootschalige opslag vindt plaats bij Sonneborn (Westelijk Havengebied). Sonneborn beschikt over een eigen productielijn voor zwaveltrioxide (SO₃) waardoor er minder vervoer over de weg en opslag nodig is. Echter blijft er wel een hoeveelheid aan opslag aanwezig bij dit bedrijf. In vergelijking met brandbare vloeistoffen en gassen is de waarschijnlijkheid van een incident met giftige stoffen klein. Daarentegen kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. Een incident waarbij een toxische wolk vrijkomt kan een effectgebied van vele kilometers veroorzaken.

Incident vervoer weg

Zowel op rijkswegen, provinciale wegen als gemeentelijke wegen vindt vervoer van giftige stoffen plaats. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaats vinden. Op dit moment hebben alleen Amsterdam, Diemen en Aalsmeer een verplichte (gemeentelijke) routing voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld.

Van de modaliteiten transport is de waarschijnlijkheid van een incident vervoer weg het grootst. Ondanks dat in vergelijking met het vervoer over water en spoor, beperkte hoeveelheden giftige stoffen vervoerd worden

kan de impact toch groot zijn. De impact is afhankelijk van de locatie van het incident. Het vervoer over de weg loopt ook door dichtbevolkte gebieden, de impact van een incident binnen een dichtbevolkt gebied is groot.

Incidenten vervoer water

Over het water vindt in vergelijking met het vervoer over spoor en weg nauwelijks transport van giftige stoffen plaats. Het gaat om enkele tientallen schepen per jaar, die via het traject Noordzeekanaal – IJ – Amsterdam-Rijnkanaal giftige stoffen vervoeren.

De waarschijnlijkheid van een incident met giftige stoffen op het water is, in vergelijking met de andere incidenttypen, klein. De impact kan groot zijn, als de explosie of brand leidt tot een economisch kostbare stremming van het Noordzee- of Amsterdam-Rijnkanaal of grote schade aan het milieu. Daarnaast wordt in de komende jaren in Amsterdam-West, -Noord en -Oost dicht aan de oever gebouwd, waardoor een incident ook op deze objecten betrekking kan hebben. De impact van een incident met vervoer van brandbare/explosieve stoffen op het water wordt daarom groter.

Incident spoorvervoer

Over een aantal spoortrajecten binnen VrAA worden giftige stoffen vervoerd. Wat betreft waarschijnlijkheid zit het incidenttype incident spoorvervoer tussen vervoer weg en vervoer water in. In vergelijking met deze incidenttypen is de impact van incident spoorvervoer, afhankelijk van de locatie het grootst. Het vervoer van giftige stoffen over het spoor loopt langs dichtbevolkte gebieden, en ook langs station Sloterdijk en Amsterdam Centraal. De impact is groot, omdat via het spoor grote hoeveelheden giftige stoffen vervoerd (ten opzichte van vervoer weg) worden en het bestrijden van een dergelijk incident complex is, vanwege de slechte bereikbaarheid van sommige delen van het spoor.

Incident transport buisleidingen

In volume gemeten is het buisleidingnet de grootste transportmodaliteit in Nederland. Incidenten hierbij zijn schaars. De impact van een leidingbreuk is afhankelijk van de druk op de leiding en de diameter van de leiding. De risicobepalende leidingbreuken zijn voornamelijk het gevolg van graafwerkzaamheden door derden.

Slechts weinig transport in buisleiding betreft giftige stoffen. In Amsterdam-Amstelland is de voornaamste transportbuisleiding een CO₂-leiding met een diameter van 67 mm en een maximale druk van 22 bar. Deze loopt door stadsdeel West, bij volkstuintencomplex de Grote Braak. Pipeline Control is beheerder van het leidingnetwerk. Het leidingtracé wordt op reguliere basis gecontroleerd. Daar waar activiteiten plaatsvinden wordt er permanent of dagelijks gecontroleerd.

Incident stationaire inrichting

In VrAA bevinden zich in totaal 31 bedrijven waar dit incidenttype zich volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) kan voordoen. Daarnaast zijn er nog circa 50 kleinere opslagen van giftige stoffen, te denken valt aan de opslag van chemicaliën bij zwembaden.

Het aantal inrichtingen waar grootschalige opslag van giftige stoffen plaats vindt is beperkt binnen VrAA. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (BHV en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. Als een dergelijk incident zich echter voordoet nabij een dichtbevolkt gebied kan de impact groot zijn. Daarnaast ligt VrAA voor een deel in de overheersende windrichting van Tata Steel (Veiligheidsregio Kennemerland).

Conclusie

Op basis van bovenstaande worden de volgende incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse:

- Incident giftige stof vervoer weg
- Incident giftige stof stationaire inrichting

3.4.3 Kernincidenten

Het crisistype kernincidenten is uitgesplitst in acht incidenttypen:

- Incident A-objecten: centrales

- Niet relevant voor VrAA. De dichtstbijzijnde centrale ligt op meer dan 15 km van VrAA.
- Incident A-objecten: nabij centrales grensoverschrijdend
- Niet relevant voor VrAA. De dichtstbijzijnde centrale ligt op meer dan 15 km van VrAA.
- Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
Niet relevant voor VrAA.
- Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
Er vindt vervoer van afgewerkte staven door VrAA (over de A9) plaats, ten behoeve van opwerking in Frankrijk, België en Groot-Brittannië. Echter de containers waarin deze staven vervoer worden zijn bestendig tegen mechanische impact en brand.
- Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i.
Niet relevant voor VrAA.
- Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii
Onder deze klasse vallen medische en technische bronnen in onder andere laboratoria. Locaties in de VrAA zijn de ziekenhuizen Amsterdam UMC (locatie VU MC heeft een eigen deeltjesversneller t.b.v. isotopen productie) en locatie AMC. De bronnen worden in speciale verpakkingen vervoerd (omhulling van lood en staal) en zijn zodoende bestand tegen hitte, maar bij een uitgebreide brand bestaat de mogelijkheid dat deze verpakkingen hier niet tegen bestand zijn.
- Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen
Bijvoorbeeld medische en technische bronnen in onder andere laboratoria. Locaties in de VrAA zijn bijvoorbeeld de ziekenhuizen Amsterdam UMC-locatie VU MC (VU MC heeft een eigen deeltjesversneller t.b.v. isotopen productie) en locatie AMC. De bronnen worden in speciale verpakkingen vervoerd (omhulling van lood en staal) en zijn zodoende bestand tegen hitte, maar bij een uitgebreide brand bestaat de mogelijkheid dat deze verpakkingen hier niet tegen bestand zijn.
- Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal
Niet relevant voor VrAA.

Het merendeel van de incidenttypes binnen het crisistype kernincidenten is niet van toepassing binnen VrAA. De oorzaken van incidenten met radioactief materiaal kunnen ongevallen zijn, bijvoorbeeld tijdens vervoer. Wanneer een dergelijke crisis zich voordoet zal dit leiden tot buitengewone omstandigheden waarbij regionaal overstijgende (nationale) crisiscoördinatie plaatsvindt. Desondanks is de waarschijnlijkheid van het crisistype kernincidenten beperkt.

Conclusie

Gezien de beperkte waarschijnlijkheid van kernincidenten in VrAA wordt dit incidenttype niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.5 Vitale infrastructuur

3.5.1 Verstoringen energievoorziening

Het crisistype verstoring energievoorziening is uitgesplitst in vier incidenttypen:

- Uitval elektriciteitsvoorziening
- Uitval gasvoorziening
- Uitval olievoorziening
- Uitval stadswarmte (VrAA)

Impact van uitval elektriciteitsvoorziening

De inrichting van het netwerk zorgt grotendeels voor het opvangen van landelijke uitvallen van de elektriciteitsvoorzieningen. Op lokaal niveau vormen overbelasting, veroudering en graafwerkzaamheden de meest voorkomende oorzaken van een stroomstoring. In 2020 hadden burgers gemiddeld 21 minuten geen stroom¹⁹ en trof elke onderbreking gemiddeld 100 burgers. Naast het beheer van het net, bewaakt TenneT de

¹⁹ <https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/energienet-in-2020-meer-dan-99-99-procent-betrouwbaar-1437>

energiebalans, betrouwbaarheid en continuïteit van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. Liander is verantwoordelijk voor het regionale elektriciteitsnetwerk in de regio Amsterdam-Amstelland.

Vanwege de energietransitie neemt de afhankelijkheid van elektriciteit steeds meer toe en gaan consumenten steeds meer elektriciteit zelf produceren. Het elektriciteitsnetwerk is (nog) niet volledig toegerust op deze variëteit van stromen en pieken (congestie van het netwerk) waardoor het voor de netbeheerders moeilijker is om de juiste netbalans te handhaven. Hierdoor zal de kans op stroomuitval in de toekomst toenemen. De energietransitie leidt daarnaast ook tot een toenemend aantal grondwerkzaamheden. Leidingen moeten bijvoorbeeld vernieuwd worden om de toenemende hoeveelheid elektriciteit aan te kunnen.

Daarnaast is er een trend (en behoefte) dat energie gebufferd moet worden. Door wind en zon opgewekte energie die niet direct gebruikt wordt, kan worden opgeslagen in batterijen of in andere energiedragers. Zo wordt waterstof geproduceerd door elektrolyse met zonne- of windenergie geproduceerd en opgeslagen voor gebruik op een ander (piek)moment. Daarnaast wordt waterstof zelf ook meer en meer als energiebron gebruikt. Zowel voor particulieren (voertuigen) als private partijen (industrie) wordt een toename in het gebruik verwacht. De productie, transport en opslag brengt risico's met zich mee.

Het is van belang de ontwikkelingen rondom de energietransitie nauwlettend te volgen. VRAA kan dit doen door nauw samen te werken met partners.

Langdurige en grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening heeft een grote impact op de samenleving. Zo werd in december 2007 de Bommeler- en Tielerswaard gedurende enkele dagen getroffen door uitval van elektriciteit, waarbij ongeveer 50.000 huishoudens getroffen werden. Ook de grootschalige bovenregionale uitval van elektriciteit in Noord-Holland in maart 2015 en regionale uitval in juni 2016 en januari 2017 zijn goede voorbeelden. Doordat de verstoring relatief kort duurde bleven de effecten beperkt, maar de incidenten gaven een goed beeld van hoe een dergelijk incident doorwerkt op de maatschappij. Mogelijke effecten zijn uitval van bedrijfsvoering van bedrijven en instanties, het openbaar vervoer rijdt niet, telecommunicatie en ICT valt uit, rolluiken en beveiligingsinstallaties werken niet, hoogbouw kan niet van water worden voorzien, elektrische verwarming valt uit, koken met inductiekookplaat, magnetron en elektrische oven is niet mogelijk en medische apparatuur voor thuiszorg functioneert niet. De elektriciteitsuitval van 2015 liet zien dat ook de hulpverlening in problemen kan komen doordat mensen niet langer 112 kunnen bellen. De samenleving wordt door een sterkere afhankelijkheid van elektriciteit ook steeds kwetsbaarder en dat betekent dat de impact ook steeds groter wordt.

Impact van uitval gasvoorziening

De Nederlandse gasinfrastructuur is onder te verdelen in het landelijk gastransportnet en een groot aantal lokale distributienetten. Het gastransportnet wordt beheerd door Gastransport Services, onderdeel van de Nederlandse Gasunie. De gasdistributienetten vallen in Amsterdam-Amstelland onder toezicht en beheer van Liander. De gasvoorziening is echter wel afhankelijk van elektriciteit, dus er bestaat een verbinding tussen deze twee vitale voorzieningen. Een verstoring in de gasvoorziening houdt in dat alle huizen, bedrijven, ziekenhuizen, verzorgingshuizen en overige gebouwen die aangesloten zijn op het gasnet geen gas meer krijgen. Dit betekent dat het niet mogelijk is om op gasfornuizen te koken en er geen verwarming of warm water meer is. De gevolgen van een uitval van de gasvoorziening zijn hierdoor in de winter en/of met koud weer groter dan in andere jaargetijden. Vanwege de opbouw van de gasdistributienetten leiden storingen maar zelden tot onderbrekingen van de levering. De meest voorkomende oorzaak van een storing is het uitvoeren van grondwerkzaamheden waarbij leidingen beschadigd raken. Met het oog op de energietransitie is de verwachting dat het aantal werkzaamheden zal toenemen en daarmee ook de kans op verstoringen van de gasvoorziening. Samenwerking met partners is van groot belang bij het monitoren van deze ontwikkeling.

De impact van de uitval van gasvoorziening is doorgaans kleiner dan die van uitval van elektriciteit, maar de crisis in 2014 in Velsen heeft laten zien dat het uitvallen van gaslevering in een groot gebied wel voor grote problemen kan zorgen. Door de noodzaak om in elk object de gaskraan dicht te draaien alvorens het gas er

weer op kan, duurt de uitval langer en wordt de impact groter. Zeker in een strenge winter in een gebied met veel gasaansluitingen kan de impact van een dergelijk incident groot zijn.

Impact van uitval olievoorziening

De impact en waarschijnlijkheid van uitval olievoorziening zijn beperkt voor de regio. De beïnvloedingsmogelijkheden zijn beperkt, omdat de oliesector en veel andere sectoren nationaal en internationaal georganiseerd zijn. Bij schaarste of verstoringen worden beslissingen veelal op andere niveaus genomen. Daarnaast is de oliesector vrijwel geheel in handen van private partijen. De burgemeester of voorzitter Veiligheidsregio is alleen verantwoordelijk voor aanpak van de effecten voor openbare orde en openbare veiligheid. Het decentrale openbaar bestuur zal nationale maatregelen moeten handhaven, zoals een autoloze zondag en een snelheidsbeperking.

Impact uitval stadswarmte

Stadswarmte is in delen van Amsterdam in gebruik voor de levering van warmte voor verwarming en warmwater. Het Afval Energie Bedrijf (AEB) in Westpoort levert middels een netwerk warmte aan voornamelijk Westpoort, Amsterdam Nieuw-West en -Noord. De Vattenfall-centrale in Diemen levert warmte aan Amsterdam-Oost, Zuidoost en Zuid. Bij uitval is het voor de aangesloten huishoudens bijvoorbeeld niet mogelijk om gebruik te maken van warm water (douchen, verwarming). Vooral langdurige uitval en uitval ten tijde van vorst kan veel problemen veroorzaken, maar de impact is over het algemeen beperkt. Doordat elk netwerk slechts één warmteleverancier heeft en het netwerk relatief weinig verknoot is, is het risico op uitval voorspelbaar.

Conclusie

Gezien de waarschijnlijkheid en impact van de uitval van de elektriciteits- en gasvoorziening worden deze twee incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.2 Verstoring drinkwatervoorziening

Het crisistype verstoring drinkwatervoorziening is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Uitval drinkwatervoorziening
- Problemen waterinname
- Verontreiniging in drinkwaternet

Drinkwater is een primaire levensbehoefte. Daardoor is de drinkwatervoorziening ook voor VvAA belangrijk. Waternet en PWN leveren het drinkwater in de regio. De Drinkwaterwet stelt hoge eisen aan de leveringszekerheid en de kwaliteit van het drinkwater.

Hieronder zijn de risico's voor de continuïteit van de levering en kwaliteit van het drinkwater voor Waternet beschreven en de wijze waarop Waternet daarmee omgaat. Voor PWN gelden soortelijke risico's en maatregelen. De leidingnetten van Waternet en PWN zijn gekoppeld, zodat ze elkaar kunnen helpen bij verstoringen in de drinkwatervoorziening.

Belangrijkste risico's voor de continuïteit en kwaliteit van het drinkwater:

1. Uitval bron en transportnet

Waternet heeft de beschikking over meerdere bronnen. De Rijn is de belangrijkste bron. Als die gedurende langere tijd onbruikbaar is, is een voorraad water aanwezig in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) en in de Waterleidingplas.

De mogelijkheid bestaat om naast of in plaats van water uit de Rijn of de Bethunepolder water in te nemen uit het IJsselmeer en uit het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook kan – via een directe doorlevering tussen Nieuwegein en Leiduin – grondwater rechtstreeks op de zuivering worden gevoerd. Kans op leveringsproblemen door uitval van de bron zijn daardoor minimaal.

2. Uitval productie / zuivering

Waternet beschikt over twee productielocaties waar 'ruw water' wordt gezuiverd tot drinkwater. Door de bedrijfszekere opzet van de zuiveringen van Waternet is de kans op uitval van een gehele productielocatie minimaal. De meeste installaties zijn redundant uitgevoerd. Indien nodig kunnen omloopleidingen worden gemaakt of geopend langs zuiveringsstappen die in bepaalde situaties gemist kunnen worden.

Noodstroomvoorzieningen zijn aanwezig. Er is een voorraad chemicaliën en diesel aanwezig waarmee de productielocaties tien dagen autonoom kunnen doordraaien. Waternet beschikt over nooddraaiboeken om aan de wettelijke eisen voor levering te blijven voldoen indien één van beide locaties uitvalt. Bij verstoringen op één van beide productielocaties is het mogelijk de andere productielocatie meer te laten produceren en de levering geheel of gedeeltelijk over te nemen.

Beide productielocaties beschikken over twee drinkwaterreservoirs. De grotere pompstations in de stad beschikken eveneens over drinkwaterreservoirs waarmee een tijdelijke uitval of verstoring in de productie kan worden opgevangen. Er zijn noodkoppelpunten met andere drinkwaterbedrijven. Uitval van een zuivering zal dan ook niet gauw leiden tot leveringsuitval maar zal naar alle waarschijnlijkheid wel leiden tot drukkachten in delen van het leidingnet.

3. Verstoring in leidingnet

Voor het transport van drinkwater zijn meerdere aanvoerleidingen beschikbaar. Alle iets omvangrijker delen van het voorzieningsgebied kunnen via tenminste twee wegen worden gevoed. De belangrijkste pompstations kunnen deels elkaars distributiefunctie overnemen. Hierdoor is de impact van een leidingbreuk vrijwel altijd beperkt tot wijkniveau. Wel kan schade en overlast ontstaan door wateroverlast en sinkholes.

4. Afwijkende waterkwaliteit

De drinkwaterproductieprocessen zijn zeer robuust en zijn gebaseerd op een zogenaamde "multi-barrier"-zuivering. Als ondanks dat toch een microbiologische overschrijding optreedt, kan overgegaan worden op het geven van een kookadvies of chloren van het water. In geval van een chemische verontreiniging of langdurige uitval van levering kan middels de nooddrinkwatervoorziening voorzien worden in drie liter nooddrinkwater per persoon per dag en/of het leveren van noodwater (alleen geschikt voor het doorspoelen van het toilet en evt. om te douchen). Hiervoor zijn draaiboeken beschikbaar. Dit soort maatregelen zijn ingrijpend en leiden tot overlast voor (kwetsbare) burgers, instanties en bedrijven.

5. Beveiligingsincident

Drinkwater is een vitaal proces. De beveiliging is op basis van wetgeving voor vitale A-locaties ingericht. Dit geldt voor zowel de fysieke als digitale veiligheid. Beveiliging is gezien de snelle ontwikkelingen een doorlopend aandachtspunt. Naast de toegepaste risico reducerende maatregelen voor de fysieke en digitale beveiliging kunnen alle essentiële installaties 'op de hand' bediend worden.

Conclusie

Gezien de wettelijke eisen die gesteld worden aan de drinkwaterbedrijven en de voorbereidingen die Waternet en PWN getroffen hebben om verstoring van de drinkwatervoorziening te voorkomen is de kans op een grootschalige verstoring klein. Vanwege toenemende drukte in de ondergrond, toenemende vraag naar drinkwater en een toenemende kans op innameproblemen door klimaatverandering (droogte en bijbehorende verslechtering van de waterkwaliteit) is dit incidenttype toch opgenomen in de risicoanalyse.

3.5.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

Het water dat we in huishoudens en voor industriële activiteiten gebruiken komt bijna altijd in de riolering terecht. Via – veelal ondergrondse – rioolbuizen en persleidingen komen duizenden liters afvalwater per seconde binnen op de rioolwaterzuiveringen (RWZI's). Daar wordt het afvalwater gezuiverd. Riolering en afvalwaterzuivering zijn twee verschillende maar gekoppelde systemen met cruciale waarde voor de samenleving. Bij langdurige uitval van deze systemen ontstaat al snel een serieus probleem voor de volksgezondheid en het milieu. Waternet is binnen VrAA de belangrijkste partner voor de dagelijkse

rioolwaterafvoer (in opdracht van de gemeente Amsterdam) en afvalwaterzuivering (in opdracht van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht).

Een aantal oorzaken kan leiden tot verstoring van de rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering. Deze zijn beschreven in het "Crisisbestrijdingsplan Afvalwater" van Waternet.

1. **Uitval elektriciteit**
Installaties functionerend op elektriciteit maken de afvoer van afvalwater en rioolwater mogelijk. Bij langdurige uitval van elektriciteit kan de afvoer van afvalwater uit de stad of verwerking op de RWZI enige tijd niet plaats vinden.
2. **Schade RWZI, riolering en persleidingen**
Het rioleringsysteem (rioolbuizen en persleidingen) kan zijn functie verliezen door schade aan deze leidingen. Vooral bij grote schade aan het hoofdpersleidingennetwerk kan de afvoer van grote hoeveelheden afvalwater uit de stad verstoord raken. Dan komt veel afvalwater op straat of in het oppervlaktewater terecht wat schadelijk kan zijn voor volksgezondheid en milieu.
3. **Hoosbuien**
Ten gevolge van klimaatverandering zullen hoosbuien steeds vaker voorkomen. De infrastructuur (riolering, wegen en kolken) kan deze hoeveelheden neerslag onvoldoende verwerken. Hierbij bestaat de kans dat kelders, souterrains en andere ruimtes al dan niet met vitale functies onder water komen te staan. Ook hoofdroutes voor het verkeer (met name tunnels daarin) kunnen minder goed begaanbaar worden.
4. **Falen installaties biogas**
Op twee RWZI's van Waternet in het gebied van VrAA wordt met biogas gewerkt. Op de RWZI Amstelveen wordt biogas verwerkt in een warmtekrachtinstallatie. Op de RWZI-West in het havengebied van Amsterdam wordt biogas tot aardgaskwaliteit verwerkt en in het openbare gasnetwerk verpompt. Bij deze RWZI's zijn buffers voor dit biogas aanwezig. Alle biogasinstallaties worden door Waternet (volgens ATEX-richtlijnen) streng bewaakt met betrekking tot de gasveiligheid.
5. **Lozing gevaarlijke stoffen**
Denk hierbij aan drugsafval, een tankauto-ongeluk, of (onbedoelde) activiteiten van bedrijven. Via het rioleringsnetwerk kunnen deze stoffen zich in een wijk verspreiden en in geval van slechte binnenhuisriolering kunnen gassen ook in pandig vrijkomen. Bij kleinere RWZI's kunnen deze stoffen het zuiveringsproces sterk beïnvloeden waardoor er impact op het milieu kan ontstaan.
6. **Uitval kantoor- en/of procesautomatisering**
Rioolgemalen en RWZI's worden aangestuurd met kantoor- en procesautomatisering (scada-systemen). Deze systemen kunnen deels uitvallen door verstoringen in de telemetrie (telefoon/GPRS) of in de software (o.a. cyberveiligheid). De afvoer van grote hoeveelheden afvalwater en de verwerking ervan kan hierdoor worden verstoord.
7. **Verstikking/ vergiftiging**
Bij het transport en de verwerking van afvalwater ontstaan gassen en andere schadelijke stoffen. Het 'rioolgas' waterstofsulfide (H₂S) is de meest voorkomende stof hierbij.

Conclusie

De belangrijkste oorzaken van het crisistype 'verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering' zijn extreme neerslag en uitval elektriciteitsvoorziening. Deze oorzaken zijn zelfstandige incidenttypen in dit regionaal risicoprofiel. Daarom is ervoor gekozen de verstoring van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering onder deze incidenttypen mee te nemen.

3.5.4 Verstoring telecommunicatie en ICT

Het crisistype verstoring telecommunicatie en ICT heeft één incidenttype:

- (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst

De rol van telecommunicatie en ICT wordt steeds belangrijker in onze samenleving. Waar vroeger veel bedrijfsprocessen autonoom georganiseerd werden, worden deze zaken steeds vaker centraal georganiseerd via telecommunicatie, datanetwerken en het Internet. De opkomst van 'Internet of Things'- apparaten die via een (Inter)netnetwerk aangestuurd worden, zoals rookmelders, sensors en koelkasten neemt de laatste jaren een vlucht. Een verstoring van telecommunicatie, maar voornamelijk Internet heeft dan ook een steeds grotere impact, op meerdere vitale sectoren. Zo zijn vitale sectoren als telecommunicatiediensten, radarcommunicatie, navigatie en aansturing van spoor, lucht en scheepvaart, satellietcommunicatie, bevoorradingsbedrijven en zorgleveranciers in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van digitale diensten, processen en systemen. De uitval van dergelijke vitale voorzieningen leiden vervolgens tot maatschappelijke domino-effecten, waarbij veel bedrijven niet langer kunnen opereren, bijvoorbeeld omdat financiële systemen wegvallen en beveiliging niet langer mogelijk is. Een uitval van een vitale digitale dienst, proces of systeem voor langere tijd heeft daarmee een grote impact op de samenleving. De eerdergenoemde toename van de afhankelijkheden maakt dat de impact in de komende jaren alleen maar groter wordt.

Ook hulpverleners hebben last van zo'n uitval of verstoring. Zo heeft recente casuïstiek laten zien dat onderlinge communicatie via P2000, mobiele telefonie en het crisissysteem LCMS niet ongevoelig zijn voor de uitval van spraak- en datacommunicatie. Het vormen van een goed beeld en daarmee crisisbesluitvorming wordt daardoor bemoeilijkt. Daarnaast was in juni 2019 sprake van een landelijke storing bij KPN met uitval van 112.

Uitval of verstoring van een digitale dienst, proces of systeem kan het gevolg zijn van een verstoring in de elektriciteitsvoorziening, maar er zijn ook andere oorzaken. Zo werd de uitval van ICT-diensten in Amsterdam in 2012 door een 'simpele' kabelbreuk veroorzaakt en was een langdurige verstoring van mobiele telefonie in Rotterdam bij Vodafone in 2012 het gevolg van een grote brand in een naastgelegen bedrijfspand. Daarnaast zijn er steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij datacommunicatie moedwillig wordt stilgelegd of gehinderd voor financieel gewin (ransomware) of verstoring van de maatschappij.

Conclusie

Een gehele of gedeeltelijke uitval van een digitale dienst, proces of systeem is waarschijnlijk en reeds meermaals voorgekomen. In de meeste gevallen is dit niet opzettelijk, maar het gevolg van een fout in het netwerk of grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening. Wereldwijd zijn er echter steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij financieel gewin of verstoring het doel is. De toename van de afhankelijkheid van het Internet maakt dat de impact groot is en in de nabije toekomst verder zal toenemen. Het incidenttype uitval of verstoring van een digitale dienst, proces of systeem wordt daarom meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.5 Verstoring afvalverwerking

Het crisistype verstoring afvalverwerking is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Uitval afvalverwerking
- Uitval afvalinzameling

Het scenario Uitval afvalverwerking leidt niet tot ernstige of risicovolle (regionale) situaties in VrAA. Er zijn namelijk voldoende uitwijkmogelijkheden voor afvalverwerking. Nederland kent twaalf grote verbrandingsovens en één daarvan is het Afval Energie Bedrijf (AEB) in Amsterdam. De verbrandingsovens in Nederland werken samen, bij uitval van AEB kan uitgeweken worden naar een andere verbrandingsoven. Dit is echter geen reguliere taak en vergt de nodige afstemming over capaciteit en uitwijkmogelijkheden. Een dergelijk scenario leidt tot hogere kosten en vertraging van de afvalverwerking en heeft effect op de warmteleverantie aan het warmtenet. Ook zorgt het voor een opstapeling van afval dat het risico van broei met zich meebrengt. Een grootschaliger effect is wanneer twee (grote) afvalverwerkers gelijktijdig uitvallen,

bijvoorbeeld wanneer naast het stilvallen van AVR Rotterdam door brand (september 2023) ook AEB zou uitvallen.

Een scenario dat waarschijnlijker is, is uitval van de afvalinzameling. Een langdurige uitval van de afvalinzameling kan tot de volgende problemen leiden:

- Stankoverlast
- Ongedierteplaag
- Maatschappelijke onrust
- Ontstaan besmettingsbronnen als gevolg van rottingsprocessen.

Indien de impact van een dergelijk scenario te groot dreigt te worden, moeten alternatieve wijzen van afvalinzameling georganiseerd worden (bijvoorbeeld inhuur gespecialiseerde bedrijven).

Conclusie

Gezien de beperkte impact van beide scenario's onder het crisistype verstoring afvalverwerking, worden beide incidenttypen niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.6 Verstoring voedselvoorziening

Het crisistype verstoring voedselvoorziening omvat één incidenttype

- Uitval distributie

Een ernstige uitval van voedselvoorziening waarbij alleen VrAA getroffen wordt is ondenkbaar. Het is aannemelijker dat dit incidenttype zich als (inter-)nationale crisis zal voordoen. Wanneer een dergelijke crisis zich voordoet zal dit leiden tot buitengewone omstandigheden waarbij (nationale) crisiscoördinatie plaatsvindt. Het treffen van maatregelen op het gebied van de voedselvoorziening is in beginsel dan ook belegd bij de nationale overheid en de Europese Unie. De Veiligheidsregio vervult daarbij slechts een uitvoerende taak.

Kleinschaliger incidenten in de voedselvoorziening die zich in de regio voordoen zullen niet van lange duur zijn. Door marktwerking zal de distributie snel vanuit elders op gang komen.

Conclusie

Gezien de schaalgrootte van een internationale voedselcrisis enerzijds, en anderzijds de beperkte impact van een regionale verstoring van de voedselvoorziening, wordt het incidenttype verstoring voedselvoorziening niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.6 Verkeer en vervoer

3.6.1 Luchtvaartincidenten

Het crisistype luchtvaartincidenten is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
- Incident vliegtoestel bij vliegshows (niet van toepassing voor VrAA)

VrAA heeft zelf geen luchtvaartterrein. Luchthaven Schiphol, in Veiligheidsregio Kennemerland (VrK) ligt tegen de grens van VrAA aan. Schiphol krijgt een vergunning voor ongeveer 440.000 vliegbewegingen per jaar. Totdat dit aantal wettelijk is vastgelegd, zal dit aantal variëren.

Een aanzienlijk deel van deze vliegbewegingen gaat, afhankelijk van de windrichting, over VrAA, doordat een aantal belangrijke aan- en uitvliegroutes van Schiphol over de regio loopt. Bovendien is op grotere hoogte doorgaand vliegverkeer.

De kans op een vliegtuigongeval is het grootst bij het opstijgen en het landen. In verband met de verstedelijking van het grondgebied is de kans op een hoge impact groter. Dit hangt natuurlijk ook af van het de locatie van het incident. In 1992 stortte een vliegtuig neer in de woonwijk Bijlmermeer. De impact van een

dergelijk incident is veel groter dan dat van het vliegtuig dat in 2009 in de polder langs de A9 neerstortte. Het risicogebied beslaat naast VrAA en VrK, ook Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Veiligheidsregio Utrecht en Veiligheidsregio Hollands-Midden. De impact van een vliegtuigongeval is groter als er kwetsbare objecten of vitale infrastructuur bij betrokken is. Binnen een straal van 10 km van Schiphol bevinden zich de volgende kwetsbare objecten. Binnen dezelfde straal van de luchthaven vindt in algemene zin 10% van de luchtvaartongevallen plaats.

Tabel 3 - Kwetsbare objecten binnen een straal van 10 km van Schiphol in de regio AA

Risicofactor	Definitie / Voorbeeld
Infrastructuur	Snelwegen
	A4, A5, A9, A10
Verstedelijking	>20% gebied met > 240 inwoners/per hectare
	Amsterdam
Hoogbouw	33 hoge gebouw aanwezig tussen 150m - 75m
Opslag gevaarlijke stoffen	Tankpark met > 107 m3/km2
	Oiltanking, BP
Procesindustrie	Aanwezigheid basischemie of complexe fijn chemie
	Westelijk Havengebied, Amsteldijk

Conclusie

Gezien de incidenten in de afgelopen jaren, de grote impact, de aanwezigheid van kwetsbare objecten binnen een straal van 10 km van de landingsbaan wordt het incidenttype incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.2 Incidenten op of onder water

Het crisistype incidenten op of onder water is uitgesplitst in vier incidenttypen:

- Incident waterrecreatie en pleziervaart
- Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
- Incident op ruim water
- Grootschalig duikincident

De regio bestaat voor een groot deel uit wateroppervlakte en daar zijn de volgende voorbeelden een greep uit een nog veel langere lijst. De belangrijkste vaarwegen voor de beroepsvaart in VrAA zijn het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal, het IJ, het IJ-meer en de Amstel. In de regio is tevens een aantal recreatieplassen, namelijk de Sloterplas, de Gaasperplas, de Poel, de Nieuwe Meer, de Ouderkerkerplas en de Westeinderplassen. Daarnaast heeft Amsterdam haar grachtengordel die veel bekijks trekken.

De risico's met betrekking tot ongevallen op het water worden grotendeels bepaald door de activiteiten op het Noordzeekanaal. De risico's betreffen zowel incidenten met gevaarlijke stoffen (dit incidenttype wordt uitgewerkt onder het crisistype incidenten met brandbare/explosieve respectievelijk giftige stof in open lucht) als incidenten met passagiersboten (rondvaartboten en rivier- en zee cruiseschepen).

Ten aanzien van grote passagiersboten en de kleine scheepvaart geldt dat de waarschijnlijkheid en impact klein zijn; de kans op slachtoffers en schade is klein. Incidenten op de kleine scheepvaart met enkele slachtoffers worden afgehandeld conform de procedure waterongevallen. Deze procedure geldt niet voor de middelgrote passagiersvaart, zoals rondvaartboten, veerboten en partyboten. Voor de grote scheepvaart gelden veiligheidsmaatregelen, waaronder de aanwezigheid van een veiligheidsorganisatie. Hieronder vallen bijvoorbeeld de cruiseschepen die Amsterdam aan doen. Deze 'varende steden' hebben eigen hulpverleningscapaciteiten. Voor de middelgrote passagiersvaart zijn dergelijke maatregelen niet van toepassing. De impact van een incident met middelgrote passagiersvaart zal daarom groter zijn dan de impact van een incident met grote passagiersboten en met kleine pleziervaart.

Een klein deel van het IJ-meer en Markermeer valt binnen de grenzen van VrAA. Hoewel de waarschijnlijkheid van incidenten op de hoofdvaarroute groter is dan in de randmeren, wordt incidenttype incident op ruim water niet meegenomen in de risicoanalyse. Omdat beide meren slechts voor een klein deel binnen VrAA vallen, is de waarschijnlijkheid van het incidenttype incident op ruim water beperkt.

Conclusie

Het incidenttype incident met middelgrote (passagiers)vaart wordt meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.3 Verkeersincidenten op land

Het crisistype verkeersincidenten op land is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Incident wegverkeer
- Incident treinverkeer

VrAA is zowel een knooppunt van wegverkeer als spoorverkeer.

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A5 (Amsterdam-Hoofddorp), A8 (Amsterdam-Zaandam), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem).
- Spoor: traject Amsterdam-Utrecht, traject Amsterdam-Den Haag/Leiden, traject Amsterdam- Haarlem en traject Amsterdam-Alkmaar

Na een daling van het aantal verkeersongevallen tijdens Corona is het aantal verkeersongevallen al dan niet met gewonden of doden weer toe²⁰. We zien met name een toename van verkeersongevallen met e-bikes, het aantal jongeren dat door een verkeersongeval met een elektrische fiets op de SEH is terechtgekomen voor ernstig letsel is in de periode 2018-2022 verviervoudigd. In 2022 vonden onder 12-17 jarigen tenminste 500 SEH-bezoeken plaats voor ernstig letsel na een ongeval met een elektrische fiets. Dat is tien procent van het totaal van alle SEH-bezoeken voor ernstig letsel door een fietsongeval in deze leeftijdsgroep.

In vergelijking met het aantal ongevallen op de weg vinden nauwelijks ongevallen op het spoor plaats. Het gaat om enkele ongevallen per jaar. De waarschijnlijkheid van spoorwegongevallen is klein ten opzichte van ongevallen op de weg. Wel is de impact vaak groter, zoals was te zien bij de treinbotsingen bij Amsterdam Centraal Station in 2007 en bij Amsterdam Westerpark in 2012. De diverse spoortrajecten maken de waarschijnlijkheid van treinongevallen groter. Daarnaast worden er ook veel gevaarlijke stoffen via het spoor vervoerd, waardoor eventuele effecten ook toenemen.

Hoewel ongelukken zich de afgelopen jaren minder vaak voordoen op weg en spoor, kan een grootschalige en langdurige stremming van het verkeer een grote impact hebben. Zo kan door mist of plotselinge heftige regenval een kettingbotsing ontstaan, maar kan ook als gevolg van extreme ijzel en sneeuwval het verkeer (zowel op weg als spoor) ontregeld raken. Dit kan zelfs gevolgen hebben voor de paraatheid van de hulpverleningsdiensten. Aangezien VrAA zowel op weg als spoor een knooppunt is, kan een grootschalige en langdurige stremming een grote impact hebben ook buiten VrAA. In verband met bevoorrading en doorvoer van goederen kan economische schade optreden. In recente jaren zijn verstoringen echter beperkt gebleven en is een grote hulpverleningscapaciteit beschikbaar in de regio.

Conclusie

Gezien het feit dat VrAA een verkeersknooppunt is voor weg en spoor en de waarschijnlijkheid wordt het incidenttype incident treinverkeer meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.4 Incidenten in tunnels

Het crisistype incidenten in tunnels is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Incident in treintunnels en ondergrondse stations

²⁰ STAR: Smart Traffic Accident Reporting (star-verkeersongevallen.nl)

- Incident in wegtunnels
- Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations

VrAA wordt gekenmerkt door tunnels in alle modaliteiten (weg-, metro-, trein-, tram-, voetgangers- en fietstunnels). Op de Arenatunnel na zijn alle oudere tunnels gerenoveerd en hiermee voldoen de wegtunnels een de vigerende wetgeving. Voor de toekomstige tunnel aan de Zuidas zullen de bouwwerkzaamheden de komende periode starten. De effecten van incidenten in tunnels kunnen vergroot worden door het ontstaan van brand. Deze effecten snelle hittetoe name en met name de sterke rookontwikkeling worden beheerst door de in de tunnel aanwezige installaties. Door het vervoer van gevaarlijke stoffen door tunnels ontstaat een extra risico, mogelijk ook buiten de tunnel.

De Hemspoortunnel, met een lengte van 1.600 m, is de enige spoortunnel binnen VrAA. In VrAA zijn daarnaast negen wegtunnels en wordt rondom de Zuidas nog een wegtunnel ontworpen. Een incident in een wegtunnel is het meest waarschijnlijke scenario van incidenten in tunnels. Op basis van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw) dienen tunnels in Nederland te beschikken over een veiligheidsbeheersplan (VBP). Het VBP is het instrument, waarmee de Tunnelbeheerder het afgesproken veiligheidsniveau in de gebruiksfase handhaaft. Mede daardoor is de impact van dit scenario kleiner dan de impact van de overige tunnelincidenten. In VrAA zijn momenteel twee metrotunnels in gebruik.

De Oostlijn loopt tussen het Centraal station en het Amstelstation en hierin bevinden zich vijf ondergrondse stations. De Noord-Zuidlijn loopt tussen Amsterdam Noord en station Zuid en heeft ook vijf ondergrondse stations. De kans op ongevallen is laag in vergelijking met wegtunnels. Het mogelijke aantal slachtoffers in metrotunnels is echter fors hoger dan in wegtunnels. Ongevallen in de metro hebben een bijzonder karakter gezien de beperkte mogelijkheden voor zelfredzaamheid, de beslotenheid en slechte bereikbaarheid voor de hulpverleningsdiensten. Dit geldt met name als een metro tussen twee stations tot stilstand is gekomen.

Conclusie

Aangezien VrAA gekenmerkt wordt door een hoge tunneldichtheid, dient het crisistype incidenten in tunnels meegenomen te worden in de risicoanalyse. Omdat er in Nederlandse wegtunnels zelden dodelijke ongevallen plaats vinden en het wettelijke veiligheidsniveau aanzienlijk hoger ligt dan omringende landen nemen we wegtunnels niet mee in het regionale risicoprofiel.

In metrotunnels vinden ook weinig incidenten plaats, maar als er incidenten optreden, al dan niet door brandstichting, kan het aantal slachtoffers flink oplopen. Om deze rede nemen we incidenttype Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations wel mee in het risicoprofiel.

3.7 Gezondheid

3.7.1 Bedreiging volksgezondheid

Het crisistype Bedreiging volksgezondheid is uitgesplitst in vijf incidenttypen:

- Besmettingsgevaar via contactmedia
- Feitelijke grootschalige besmetting zonder ziekteverschijnselen
- Besmettingsgevaar vanuit buitenland
- Besmettingsgevaar in eigen regio
- Dierziekten overdraagbaar op mens

In de huidige systematiek omvat dit crisistype plotselinge gebeurtenissen, inzichten in of vermoedens over een directe bedreiging voor de volksgezondheid van een grote groep personen, maar nog zonder veel ziektegevallen. Tegelijkertijd beperkt dit crisistype zich tot risico's naar aanleiding van virussen, infecties en bacteriën.

Van belang is om rekening te houden met een (nog) hoger aantal kwetsbaren in VrAA als gevolg van de stijging van de gezondheidsrisico's. De gezondheidsrisico's lopen op door klimaatsverandering, vergrijzing, complexere

zorg in thuisituaties, teruglopende vaccinatiegraad en de arbeidskrachte in het zorgdomein. Het groter aandeel kwetsbaren is van invloed op het veiligheidsproblematiek en daarmee op andere incidenttypen en scenario's.

Klimaatverandering heeft (naast dat het van invloed is op de 'slecht weer' scenario's, zoals storm, hitte en wateroverlast) gevolgen voor de gezondheid van de burgers van VrAA omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing en met name 's nachts de temperaturen niet dalen (hite-eiland effect). Bovendien kan in stedelijke gebieden door de aanhoudende hitte, de hoge luchtdruk, verkeersintensiteit en het gebrek aan wind, smog ontstaan. Voor (kwetsbare) burgers geeft dit extra risico op astma, hartziekten en longkanker.

Daarbij verandert het zorgdomein. De ontwikkelingen, zoals de vergrijzing, arbeidskrachte en complexere zorg in thuisituaties hebben effect op het bieden van zorg en het kunnen continueren van zorg tijdens alle omstandigheden (rampen en crises) door de zorgpartners. Alle ketenpartners in de zorg hebben te kampen met personeelstekorten, het aantal kwetsbare ouderen in Amsterdam (75+) neemt in 2030, in vergelijking met 2020, toe met 53% en het hoge aantal toeristen hebben een grote zorgvraag tot gevolg. Daarbij komt ook dat een groot aantal mensen gebruik maakt van geestelijke gezondheidszorg en de regio significant scoort op de gezondheidsindicatoren (roken, bewegen), de sociaaleconomische indicatoren en de fysieke leefomgeving.

De zorg bereidt zich hierop voor, door middel van het in kaart brengen van de ontwikkelingen in het Regiobeeld van het Regionaal Orgaan Acute Zorg. Daarnaast ook afspraken en (preventieve) maatregelen in het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Tegelijkertijd wordt op dit moment gewerkt aan het Regionaal Zorgrisicoprofiel waarin gekeken wordt naar de meest relevante incidenttypen voor de (niet) acute en publieke geneeskundige zorg en worden per incidenttype de knelpunten benoemd, die de continuïteit van de zorg begrenzen. Het Zorgrisicoprofiel en Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio liggen in elkaars verlengde.

Vanwege de demografische samenstelling is VrAA kwetsbaar voor het crisistype Bedreiging volksgezondheid. Voorbeelden van deze demografische samenstelling zijn: de klimaatverandering, de ontwikkelingen in het zorgdomein, de nabijheid van Schiphol, het grote aantal buitenlandse bezoekers, het reizen van inwoners voor werk en vakantie, de vele evenementen en de industriële activiteiten binnen VrAA.

Conclusie

VrAA is kwetsbaar voor dit crisistype. Omdat er (nog) geen sprake is van veel ziektegevallen en de impact pas relatief groot wordt als de dreiging een daadwerkelijke ziektegolf veroorzaakt, wordt Bedreiging volksgezondheid niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.7.2 Ziektegolf

Het crisistype ziektegolf is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Ziektegolf besmettelijke ziekte
- Ziektegolf niet besmettelijke ziekte

Sinds 1918 hebben zich vijf griep пандемієн voorgedaan. In 1918 zijn miljoenen mensen overleden aan de Spaanse griep. In 1957 overlijden tienduizenden mensen aan de gevolgen van de Aziatische griep. De Hongkonggriep van 1968 maakt ook tienduizenden slachtoffers. In 2009 maakte de Mexicaanse griep meer dan 10.000 dodelijke slachtoffers, waarvan 54 in Nederland, en vanaf begin 2020 was er natuurlijk COVID-19 waaraan ongeveer 48.000 mensen in Nederland gestorven zijn.

De huidige ervaringen laten zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) tot maatschappelijke ontwrichting kan leiden. Niet alleen burgers en het bedrijfsleven worden getroffen, maar ook de continuïteit van overheid en hulpdiensten komt onder druk te staan. De dreiging van een pandemie leidt tot grote politieke, bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

De huidige wereld heeft een grote globalisering ondergaan. Mensen reizen meer dan ooit tevoren, waardoor een infectieziekte zich met grote snelheid kan verspreiden over de wereld.

Aandacht voor infectieziekten die van dier op mens overgedragen kunnen worden (zoönosen) is toegenomen. Daarnaast speelt klimaatverandering een rol waardoor we veranderingen zien in temperatuur en weersomstandigheden. Deze hebben invloed op het gedrag van de mens die bijvoorbeeld vaker het water opzoekt in warme perioden. Aan de andere kant zien we ook wijzigingen in het voorkomen van vectoren (dragers) zoals muggen die in het verleden vooral in de tropen voorkwamen en nu steeds vaker zich in noordelijker gelegen gebieden vestigen. Tevens zien we dat de vaccinatiebereidheid in de samenleving voor vaccinaties via het Rijksvaccinatieprogramma terug blijft lopen en er regio's zijn waar zorgelijke situaties lijken te ontstaan. Deze combinatie van factoren maakt dat een nieuwe grote uitbraak van een infectieziekte mogelijk niet eens heel ver weg hoeft te zijn.

Conclusie

VrAA is kwetsbaar voor dit crisistype. Gecombineerd met de enorme impact van het incidenttype ziektegolf besmettelijke ziekte, wordt crisistype Ziektegolf met een besmettelijke ziekte meegenomen in de risicoanalyse.

3.8 Sociaal-maatschappelijke omgeving

3.8.1 Gevolgen terroristische aanslag

Het crisistype Gevolgen van een terroristische aanslag is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van terroristische aanslag binnen de veiligheidsregio
- Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van terroristische aanslag buiten de veiligheidsregio

In december 2023 verhoogde de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het dreigingsniveau terrorisme van 3 (aanzienlijk) naar 4 (substantieel). Dit betekent dat er een reële kans is dat een aanslag in Nederland plaatsvindt. Een optelsom van ontwikkelingen zorgt voor de verhoging van het dreigingsniveau. Door het gewelddadige conflict in Israël en de Palestijnse gebieden, koranschendingen in verschillende Europese landen en de oproepen tot aanslagen van terroristische organisaties is de dreiging vanuit het jihadisme toegenomen. De aanslagen die de afgelopen jaren in ons omringende landen hebben plaatsgevonden laten zien dat individuen aan deze oproepen gehoor geven. Ook een aantal arrestaties in naburige Europese landen van verdachten die de intentie hadden om uit jihadistisch motief een aanslag te plegen zijn hier voorbeelden van. Daarnaast is de dreiging vanuit het rechts-extremisme en anti-institutioneel extremisme onverminderd aanwezig.²¹

Terroristen hanteren verschillende werkwijzen, van eenlingen met messen die insteken op mensen tot gecoördineerde reeksen van aanslagen met vuurwapens en explosieven op en binnen menigtes. De waarschijnlijkheid en specifieke locatie van aanslag(en) zijn moeilijk te bepalen, maar afgaande op het dreigingsniveau in Nederland is de kans reëel.

Een aanslag brengt veelal een sociaal-maatschappelijke reactie teweeg waarbij het van belang is dat overheid en welzijnsinstellingen gecoördineerd de samenleving ondersteunen. Het uitgangspunt is het verkleinen en voorkomen van ontwrichting. De inzet van Draaiboek Vrede van de gemeente Amsterdam biedt een handvat om tegenstellingen tussen verschillende groepen te indiceren en om – daar waar ruimte is – nader tot elkaar te komen.

De maatschappelijke impact van een aanslag hangt af van de omvang en aard daarvan. Daarbij gaat het niet alleen om het aantal slachtoffers, maar ook om de soort aanslag, de locatie van de aanslag de aanslagplegers, de kans op een vervolgaanslag, de snelheid waarmee verdachten worden opgepakt, etc. De aanslag in Amsterdam op Centraal Station (2018) leidde tot enkele zwaargewonde slachtoffers, waar hulpverleningsdiensten op moesten acteren. De dader werd direct door de politie uitgeschakeld. De maatschappelijke impact was gering. Bij de tramaanslag in Utrecht (2019) was de maatschappelijke impact

²¹ Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland – NCTV; december 2023

groter. Hier waren vier doden te betreuren en raakten zes passagiers gewond. De dader was enkele uren voortvluchtig en het was onduidelijk of er meer daders in het spel waren en of er een kans op vervolgaanslagen was. Het dreigingsniveau terrorisme werd verhoogd naar 5. Inwoners van Utrecht werd geadviseerd binnen te blijven. Op treinstations in de grote steden en op luchthavens werd extra beveiliging ingezet.

Een sociaal maatschappelijke reactie op een aanslag is niet op voorhand gebonden aan de eigen gemeente, maar kan ook plaatsvinden wanneer de aanslag in een andere gemeente, regio of land plaatsvindt. Naast de genoemde aanslagen in Nederland valt te denken aan, maar ook de aanslagen in Parijs (2015 – 2020), Brussel (2016, 2017), Londen (2015, 2017, 2019, 2020) en Nice (2016, 2020). De recente opleving (2023) van het conflict tussen Israël en de Palestijnse gebieden zorgt ook in onze regio voor spanningen in de samenleving. Deze – en vele andere aanslagen – hebben zowel kortstondig als langdurig maatschappelijke gevolgen teweeggebracht.

De driehoek is bij een aanslag binnen de territoriale grenzen van VrAA het bevoegd gezag. Burgemeester, Openbaar Ministerie en de politie stemmen in dit overleg de beleidskaders af en zetten opsporingsprocessen in gang. Aanvullend hierop zal (de crisisorganisatie van) VrAA zich richten op de terrorismegevolgbestrijding.

Conclusie

De NCTV heeft het dreigingsniveau terrorisme verhoogd naar niveau 4 (substantieel). Er is een reële kans dat een aanslag in Nederland plaatsvindt. De weerslag die een aanslag heeft op de samenleving is niet per definitie gebonden aan gemeente- of regiogrenzen en kan zeer groot zijn. Dit incidenttype wordt daarom meegenomen in de risicoanalyse.

3.8.2 Verstoring openbare orde

Het crisistype verstoring openbare orde is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Wanordelijkheden rondom manifestaties
- Gewelddadigheden rondom evenementen
- Maatschappelijke onrust en buurt gerelateerde wanordelijkheden

Over het algemeen is het aantal geweldplegingen tijdens manifestaties en evenementen redelijk beperkt. Rondom voetbalwedstrijden is wel een duidelijke stijging van wanordelijkheden. Een goede voorbereiding tussen de betrokken partners en handhaving van de wettelijke kaders maken wanordelijkheden beter beheersbaar. Verstoringen tussen grote groepen komen relatief weinig voor en de waarschijnlijkheid van wanordelijkheden is laag.

Maatschappelijke onrust en buurt gerelateerde wanordelijkheden komen niet of nauwelijks voor wel. Er zijn afgelopen jaren verschillende incidenten geweest rondom 'drillrap' in Amsterdam Zuidoost en Nieuw-West. De verwachting is dat dit ook komende jaren aanhoudt. Daarnaast hebben er afgelopen jaren enkele wanordelijkheden in Amsterdam plaatsgevonden naar aanleiding van het WK-voetbal, Champions League en de Eredivisie. Emoties rondom het voetbal kunnen hoog oplopen waardoor uitingen ontaarden in openbare ordeverstoringen. Echter, hieraan lag geen maatschappelijke onrust ten grondslag. Bij dit incidenttype is de driehoek nadrukkelijk het bevoegd gezag en (de crisisorganisatie van) VrAA zal zich, indien nodig, richten op de effectbestrijding. De waarschijnlijkheid van dit incidenttype is laag.

Verwachting is dat komende jaren dit risico groter zal worden binnen VrAA en dat de intensiteit van de emoties zal toenemen. Een voorbeeld hiervan zijn de discussies rondom klimaat, polarisatie, wantrouwen in de (lokale) overheid en afscheiding van groepen binnen onze samenleving.

Specifiek aan deze incidenttypen is het voorkomen en bestrijden van maatschappelijke onrust, wat vaker een gevolg is dan een incident op zichzelf. Het resultaat is afhankelijk van de samenwerking tussen lokale partners zoals gemeente, politie, burgers, instellingen uit het maatschappelijk middenveld, het lokale bedrijfsleven en de media. Kortom de publiek private samenwerking. Deze gevolgbestrijding vindt echter conform reguliere crisisbeheersing plaats.

Conclusie

Verstoringen tijdens manifestaties komen relatief beperkt voor. Daarnaast zien we dat maatschappelijke onrust en wanordelijkheden in buurten eerder een gevolg zijn van andere incidenttypen. Daarom neemt VrAA de incidenttypen van verstoring openbare orde niet mee in de risicoanalyse.

3.8.3 Paniek in menigten

Het crisistype paniek in menigten omvat één incidenttype:

- Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

Jaarlijks vinden in VrAA (ruim) meer dan honderd evenementen, concerten en demonstraties plaats met meer dan 5.000 bezoekers (in de 'coronajaren' lag dit aantal logischerwijs aanzienlijk lager). In de regio worden relatief veel evenementen georganiseerd. Koningsdag, SAIL en de Pride zijn enkele evenementen waar vele honderdduizenden bezoekers op af komen.

Paniek in menigten is het gevolg van een (trigger-)gebeurtenis, met mogelijk een groot aantal slachtoffers. Elk incident kan leiden tot ongecontroleerde vluchtreacties van publiek en omstanders. Men signaleert immers gevaar en handelt daarnaar. In een grote mensenmassa is echter weinig ruimte om te vluchten waardoor verdrukking ontstaat. Dit wordt van buitenaf gezien als 'paniek'. Het aantal aanwezigen, de hoeveelheid ruimte om te vluchten en de trigger bepalen de impact van een dergelijk incident.

Bij grote festiviteiten, concerten en demonstraties is niet alleen de paniekreactie een verzwarende factor van het risico, maar is het risico ook groter door het grote aantal aanwezige mensen in een beperkte ruimte en aanwezigheid van tijdelijke constructies. Dit verslechtert de bereikbaarheid van een incidentlocatie en vergroot het risico op het vallen van slachtoffers. Dit maakt dat het incidenttype vergroot wordt naar incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties.

Voorbeelden van dit incidenttype in VrAA zijn alweer van iets langer geleden. Tijdens de Dodenherdenking op de Dam in 2010 ontstond paniek in de mensenmassa naar aanleiding van schreeuwen tijdens de twee minuten stilte. Als gevolg hiervan kwam de mensenmassa in beweging, struikelden mensen over hekken en vertraptten mensen elkaar. In totaal raakten 63 mensen (licht) gewond. Ook bij de Ajax huldiging in 2011 kwam een groep mensen in het publiek in verdrukking.

De waarschijnlijkheid van zo'n scenario is moeilijk in te schatten. Paniek kan ontstaan daar waar veel mensen in een beperkte ruimte bij elkaar zijn. Aangezien in VrAA relatief veel grote evenementen georganiseerd worden is de waarschijnlijkheid van dit incidenttype in de regio groter dan in andere regio's.

Conclusie

Gezien het grote aantal evenementen dat in VrAA georganiseerd wordt, wordt het incidenttype incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties meegenomen in de risicoanalyse. Er wordt gesproken over een 'incident', omdat er niet altijd sprake hoeft te zijn van paniek.

4. Conclusie risico-inventarisatie

In het risicobeeld is beschreven wat er in de regio van VrAA kan gebeuren. Op basis van dit risicobeeld is een eerste selectie gemaakt van incidenttypen die meegenomen worden in de risicoanalyse. Een te brede selectie brengt namelijk een vertroebeld beeld van de regio. Om de kwaliteit van het risicoprofiel en de aanbevelingen die daaruit volgen te kunnen waarborgen is daarom een selectie noodzakelijk.

De risico-inventarisatie resulteert in toevoeging van 26 incidenttypen aan de risicoanalyse. Ten opzichte van het vorige risicoprofiel zijn twee nieuwe incidenttypen opgenomen: hittegolf en verstoring drinkwatervoorziening.

Tabel 4 - Geselecteerde incidenttypen na de risico-inventarisatie

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype	Geselecteerd scenario en nummer in RRP
Natuurlijke omgeving	1	Overstroming vanuit zee	
	2	Overstroming door hoge rivierwaterstanden	
	3	Vollopen van een polder/ dijkdoorbraak	✓ 1
	4	Bosbrand	
	5	Heide, (hoog)veen- en duinbranden	
	6	Koudegolf, sneeuw en ijzel	
	7	Hitte golf	✓ 2
	8	Zware storm	✓ 3
	9	Droogte	✓ 4
	10	Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag	✓ 5
	11	Aanhoudende laaghangende mist	
	12	Aardbeving	
	13	Ongedierte	
	14	Ziektegolf	
Gebouwde omgeving	15	Grote brand in object met kwetsbare doelgroep	✓ 6
	16	Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie	
	17	Grote brand in bijzonder hoge gebouwen	✓ 7
	18	Grote brand in ondergrondse bebouwing	✓ 8
	19	Brand in dichte binnensteden	
	20	Brand in cultureel erfgoed	

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype	Geselecteerd scenario en nummer in RRP
	21	Instorting/ verzakking	✓ 9
	22	Instorting door gebreken constructie of fundering	
Technologische omgeving	23	Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op weg	
	24	Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water	✓ 10
	25	incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor	✓ 11
	26	Incident transport buisleidingen	
	27	Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting	✓ 12
	28	Incident bij vuurwerkopslag/verkoop munitie	
	29	Brand in grote opslagruimtes	
	30	Broei (of brand) in bulk-opslag	✓ 13
	31	Incident giftige stoffen, vervoer weg	✓ 14
	32	Incident vervoer water	
	33	Incident spoorvervoer	
	34	Incident transport buisleidingen	
	35	Incident giftige stoffen, stationaire inrichting	✓ 15
	36	Incident A-objecten: centrales	
	37	Incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend	
	38	Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal	
	39	Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal	
	40	Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i	
	41	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii	
	42	Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen	

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype	Geselecteerd scenario en nummer in RRP
	43	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	
Vitale infrastructuur	44	Uitval olievoorziening	
	45	Uitval gasvoorziening	✓ 16
	46	Uitval elektriciteitsvoorziening	✓ 17
	47	Uitval drinkwatervoorziening	✓ 18
	48	Problemen waterinname	
	49	Verontreiniging in drinkwaternet	
	50	Uitval rioleringsysteem	
	51	Uitval afvalwaterzuivering	
	52	(Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst	✓ 19
	53	Uitval afvalverwerking/ uitval afvalinzameling	
	54	Uitval distributie	
Verkeer en vervoer	55	Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	✓ 20
	56	Incident vliegtuig bij vliegshows	
	57	Incident waterrecreatie en pleziervaart	
	58	Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)	
	59	Incident op ruim water	
	60	Grootschalig duikincident	
	61	Incident met (middel)grote passagiersvaart	✓ 21
	62	Incident wegverkeer	
	63	Incident treinverkeer	✓ 22
	64	Incident in treintunnels en ondergrondse stations	
	65	Incident in wegtunnels	
	66	Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station	✓ 23

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype	Geselecteerd scenario en nummer in RRP
Gezondheid	67	Besmettingsgevaar via contactmedia	
	68	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	
	69	Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland	
	70	Besmettelijkheidsgevaar in eigen regio	
	71	Dierziekte overdraagbaar op mens	
	72	Ziektegolf besmettelijke ziekte	✓ 24
	73	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	
Sociaal maatschappelijk	74	Incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties	✓ 25
	75	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio	✓ 26
	76	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag buiten de Veiligheidsregio	
	77	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	
	78	Gewelddadigheden rondom evenementen	
	79	Maatschappelijke onrust en buurtrellen	

5. Risicobeeld per gemeente

Het beschreven risicobeeld betreft een regionaal risicobeeld van VrAA. Echter, niet alle geselecteerde risico's komen in dezelfde mate voor binnen de zes gemeenten van VrAA. In onderstaande tabel is aangegeven welke van de 26 geselecteerde incidenttypen zich binnen de afzonderlijke gemeenten binnen de regio voordoen.

Tabel 5 – Risicobeeld per gemeente

Crisistype/ incidenttype	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn
1 vollopen van een polder/ dijkdoorbraak	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2 hitte golf	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3 zware storm	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 droogte	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5 wateroverlast als gevolg van extreme neerslag	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6 grote brand in object met kwetsbare doelgroep	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7 grote brand in bijzonder hoge gebouwen			✓			
8 grote brand in ondergrondse bebouwing	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9 instorting/ verzakking	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10 incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water			✓	✓	✓	✓
11 incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor			✓	✓	✓	
12 incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting			✓			
13 broei (of brand) in bulk- opslag			✓			
14 incident giftige stoffen, vervoer weg		✓	✓	✓	✓	
15 g incident giftige stoffen, stationaire inrichting			✓			
16 uitval gasvoorziening	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Crisistype/ incidenttype	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn
17 uitval elektriciteitsvoorziening	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18 uitval drinkwatervoorziening	✓	✓	✓	✓	✓	✓
19 (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)stelsel of informatiedienst	✓	✓	✓	✓	✓	✓
20 incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21 incident met (middel)grote passagiersvaart			✓	✓		
22 incident treinverkeer			✓	✓	✓	
23 incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station			✓			
24 ziektegolf besmettelijke ziekte	✓	✓	✓	✓	✓	✓
25 Incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties		✓	✓		✓	
26 Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Legenda:

Leeg = niet van toepassing, ✓ = beperkt van toepassing en ✓ = erg van toepassing

Figuur 2 - de regio en de risico's

Opmerking bij figuur: Dit is het figuur uit het vorige RRP; bij de opmaak van het definitieve rapport wordt een nieuw plaatje gemaakt waarin ook hittegolf en verstoring drinkwater zijn opgenomen.

6. Toelichting op de methodiek van de risicoanalyse

6.1 Inleiding

Na het opstellen van het risicobeeld van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) is het risicobeeld geanalyseerd. Deze risicoanalyse is uitgevoerd in de periode augustus 2023 tot en met februari 2024. Vanuit het risicobeeld is een selectie van 26 relevante incidenttypen voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland gemaakt. Voor deze incidenttypen zijn vervolgens 26 scenario's uitgewerkt.

Tijdens zes expertsessies in januari 2024 zijn deze scenario's beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid van voorkomen. De experts hebben vooraf via een digitaal platform de scenario's scores op impact en waarschijnlijkheid. Tijdens de expertsessie is een terugkoppeling gegeven van de scores per thema. De experts zijn verdeeld over zes sessies waar de zeven maatschappelijke thema's besproken zijn. Het thema 'gezondheid' is samen behandeld met het thema 'sociaal-maatschappelijk', het is de enige sessie die bestond uit twee thema's. De andere vijf sessies bespraken slechts één maatschappelijk thema. De andere thema's zijn: natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur, gebouwde omgeving, technologische omgeving en verkeer en vervoer. Tijdens deze terugkoppelingen zijn de scenario's definitief gescoord. Bij deze expertsessies waren vele directe en indirecte partners van de Veiligheidsregio aanwezig. Denk aan vertegenwoordigers van Waternet, Port of Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, vervoersbedrijven en Defensie. In totaal waren 63 experts aanwezig, zij hebben input geleverd voor het risicodiagram. Deze experts waren verdeeld over 31 verschillende organisatie, exclusief verschillende afdelingen van deze organisatie. De volledige lijst met aanwezige organisaties is opgenomen in hoofdstuk 9.

De risicoanalyse levert een beeld op van de mogelijke impact en de mogelijke waarschijnlijkheid van de 26 geselecteerde incidenttypen. De impact en waarschijnlijkheid worden gezamenlijk weergegeven in een zogenoemd 'risicodiagram' en verschaft de lezer inzicht in, wat op basis van de inventarisatie en analyse, de relevante incidenttypen binnen VrAA zijn. Tevens geeft het inzicht hoe deze incidenttypen zich tot elkaar verhouden. De resultaten van de risicoanalyse vormen input voor het beleidsplan van de Veiligheidsregio voor de komende jaren.

6.2 Toelichting op de methodiek risicoanalyse

Om verschillende incidenten met elkaar vergelijkbaar te maken, is in het kader van de landelijke Strategie Nationale Veiligheid een methode voor nationale risicobeoordeling (NRB) ontwikkeld. Met behulp van deze methode is het mogelijk verschillende incidenttypen op een vergelijkbare wijze te analyseren, te rangschikken en te prioriteren. Om een direct verband te kunnen leggen tussen nationale en regionale risicoanalyses, is deze methode toegespitst op regionale incidenttypen en overgenomen in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Deze handreiking is in 2009 door alle 25 veiligheidsregio's opgesteld, en vastgesteld door het Veiligheidsberaad.

Bij het toepassen van de methode worden risico's niet langer opgevat als een totaalscore die wordt bepaald op basis van 'kans maal gevolg', maar bij de weging van risico's worden nu zowel de kans als het effect apart meegenomen. De termen kans en effect worden in de methodiek aangeduid als 'waarschijnlijkheid' en 'impact'.

6.2.1 Werkwijze expertsessie

Tijdens de expertsessies in januari 2024 is de landelijk ontwikkelde methodiek voor het meten van impact en waarschijnlijkheid toegepast. Experts hebben binnen de zeven thema's de incidentscenario's gelezen en gescoord aan de hand van de impactcriteria uit de methode. De scores zijn vooraf via een digitaal platform opgehaald bij de experts om ze vervolgens per scenario in de verschillende thema's terug te koppelen. In deze sessies zijn de argumenten om te komen tot een keuze genotuleerd en verkort weergegeven in het rapport.

6.2.2 Scenariokeuze en uitwerking

De keuze voor de 26 relevante incidenttypen is uiteengezet in de risico-inventarisatie. Op basis van het risicobeeld zijn de risico's geanalyseerd en daarmee tot een inventarisatie gekomen. De keuze voor de incidenttypen bouwt voort op de keuzes die bij de voorgaande risicoprofielen zijn gemaakt. Een keuze is noodzakelijk, omdat de groslijst van incidenttypen waarop de scenario's gebaseerd kunnen worden 79 incidenttypen bevat. Het uitwerken van alle incidenttypen geeft een vertroebeld beeld van de regio.

De gekozen 26 incidenttypen zijn omgezet in beschreven scenario's. Deze scenario's zijn een hulpmiddel om een voorstelling van de loop van de gebeurtenissen te maken en om een beeld te krijgen van de knelpunten in de crisisbeheersing. De scenario-uitwerkingen zijn gebaseerd op incidenten en bijna-incidenten uit het recente verleden, zowel binnen als buiten VrAA, en op scenario's van oefeningen uit de databank van oefeningen van VrAA. De projectgroep heeft de scenario's vooraf getoetst bij de diverse partijen: Waternet, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Brandweer Amsterdam-Amstelland, Politie Amsterdam, GHOR Amsterdam-Amstelland, Port of Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Liander en ambtenaren openbare orde en veiligheid van de gemeenten in de regio.

De scenario's beschrijven alleen incidenten die een crisis dan wel ramp inhouden. Nadrukkelijk is ervoor gekozen om géén worst case scenario's op te stellen. Dergelijke scenario's leiden al snel tot een grote onwaarschijnlijkheid van optreden en een (wens tot) voorbereiding die hoge budgetten noodzakelijk maakt. De projectgroep heeft ervoor gekozen om scenario's uit te werken op het niveau van meest geloofwaardige scenario's. Dit wil zeggen dat bij het uitwerken van de scenario's de leden van de projectgroep de volgende richtlijnen hebben gehanteerd: het is goed denkbaar dat een dergelijk crisis- of rampscenario zich voor zal doen in Amsterdam-Amstelland. Bij de keuze van de 26 scenario's is verder rekening gehouden met een zekere spreiding over de regio en de verschillende gemeenten (landelijk gebied versus stedelijk gebied).

6.2.3 Meten van de impact

In dit onderdeel is weergegeven hoe de input vanuit de expertsessie is opgehaald per waarde op impact en waarschijnlijkheid per scenario. In de Handreiking Regionaal Risicoprofiel zijn zes vitale belangen opgenomen. Deze vitale belangen zijn geoperationaliseerd door middel van concrete indicatoren (impactcriteria) om zo de impacts van een incident te kunnen vaststellen. Hieronder zijn in het kort deze vitale belangen beschreven.

Territoriale veiligheid

Het ongestoord functioneren van Nederland als onafhankelijke staat en specifiek de territoriale integriteit van ons land. De territoriale integriteit is in gevaar bij bijvoorbeeld een dreigende bezetting van het grondgebied van het rijk door een andere mogendheid, maar ook door een terroristische aanslag.

Fysieke veiligheid

Het ongestoord functioneren van de mens in Nederland en zijn omgeving. Het gaat hier specifiek om de lichamelijke gezondheid en integriteit. De fysieke veiligheid staat bijvoorbeeld onder druk als de volksgezondheid wordt bedreigd door de uitbraak van een epidemie, maar ook bij een grootscheepse dijkdoorbraak of een ongeluk in een chemische fabriek.

Economische veiligheid

Het ongestoord functioneren van Nederland als een effectieve en efficiënte economie. De economische veiligheid kan bijvoorbeeld aangetast worden als het handelsverkeer met een belangrijke buitenlandse handelspartner uitvalt.

Ecologische veiligheid

Het ongestoord blijven voortbestaan van de natuurlijke leefomgeving in Nederland. De ecologische veiligheid kan in het geding komen door bijvoorbeeld verstoringen in het beheer van het oppervlaktewater, maar ook door klimaatveranderingen.

Sociale politieke stabiliteit

Het ongestoorde voortbestaan van een maatschappelijk klimaat waarin groepen mensen goed met elkaar kunnen samenleven binnen de kaders van de democratische rechtstaat en gedeelde kernwaarden. De sociale en politieke stabiliteit kan in het geding zijn als veranderingen optreden in de demografische opbouw van de samenleving (bijvoorbeeld solidariteit tussen generaties), de sociale cohesie en de mate van deelname van de bevolking aan maatschappelijke processen.

Veiligheid cultureel erfgoed

Het ongestoord blijven voortbestaan van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden die de samenleving om redenen van collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren. De waarde van onvervangbaar cultureel erfgoed voor de samenleving is van een totaal andere orde dan de zuivere handelswaarde. Cultureel erfgoed kan bijvoorbeeld aangetast worden door overstroming, brand, instorting of vernieling.

In de onderstaande tabel zijn de zes vitale belangen en de impactcriteria die worden gebruikt om de gevolgen van een incident te bepalen samengevat.

Tabel 6 – Impactcriteria

Vitale belangen	impactcriterium	
1 Territoriale veiligheid	1.1	Aantasting van de integriteit van het grondgebied
2 Fysieke veiligheid	2.1	Doden
	2.2	Ernstig gewonden en chronisch zieken
	2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)
3 Economische veiligheid	3.1	Kosten
4 Ecologische veiligheid	4.1	Langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)
5 Sociale en Politieke stabiliteit	5.1	verstoring van het dagelijks leven
	5.2	Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur
	5.3	Sociaal psychologische impact
6 Veiligheid Cultureel Erfgoed	6.1	Aantasting van cultureel erfgoed

Voor elk van de tien criteria wordt de impact van een incident ingedeeld naar de volgende zes klassen: A-B-C-D-E-F. Hierbij geldt de volgende classificatie:

- A. Minder dan beperkt
- B. Beperkt gevolg
- C. Aanzienlijk gevolg
- D. Ernstig gevolg
- E. Zeer ernstig gevolg
- F. Catastrofaal gevolg

Klasse A is hierbij een toevoeging op de handreiking om niet van toepassing aan te kunnen geven. Verder is voor iedere klasse een bandbreedte voor het effect gehanteerd (bijvoorbeeld: 1 gewonde, 2 – 4 gewonden, 4 – 16 gewonden, etc.). Bovendien is er in de methode naar gestreefd om de verhouding tussen de opeenvolgende klassen gelijk te houden. Daarnaast zijn de klassen voor elk criterium zo gedefinieerd dat deze onderling vergelijkbaar zijn.

Wanneer voor een incident de tien afzonderlijke impactscores zijn vastgesteld, worden deze vervolgens door middel van een multicriteria-analyse samengevoegd tot een totale impactscore. Men vindt een uitgebreidere uitleg van de werking van de multicriteria-analyse in het methodiekboek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. De vertaling van de klasse vanuit de score is als volgt:

Tabel 7 – Impactcriteria score en naamgeving

Klasse	Vertaling score - naamgeving	Score
A	Niet van toepassing	0,0 – 0,004
B	Beperkt	0,004 – 0,01235
C	Aanzienlijk	0,01235 – 0,03704
D	Ernstig	0,03704 – 0,11111
E	Zeer ernstig	0,11111 – 0,33333
F	Catastrofaal	0,33333 – 1,0

6.2.4 Meten van de waarschijnlijkheid

Om de verschillende incidentscenario's te kunnen rangschikken moet niet alleen de impact worden vastgesteld, maar ook de waarschijnlijkheid van het scenario worden beoordeeld. Ook hiervoor is de methodiek uit de Handreiking Regionaal Risicoprofiel gehanteerd en zijn zes klasse gehanteerd om de scores lineaire tegenover elkaar te kunnen zetten.

Voor het bepalen van de waarschijnlijkheid van de scenario's wordt eveneens een indeling in zes klassen gebruikt (klassen A t/m F). Klasse A representeert een incidentscenario dat als uiterst onwaarschijnlijk wordt gekwalificeerd, klasse F wordt gebruikt voor een incidentscenario dat als zeer waarschijnlijk kan worden gekwalificeerd. De waarschijnlijkheid van het optreden van een incidentscenario wordt primair bepaald door de oorzaak van dit optreden. Met betrekking tot oorzaak wordt een onderscheid gemaakt naar gevaarscenario's (niet-kwaadwillend, onopzettelijk) en dreiging scenario's (kwaadwillend, opzettelijk). In deze analyse zijn enkel en alleen gevaarscenario's betrokken.

De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt secundair bepaald door het gevolg (lees: impact) van het incidentscenario. Bijvoorbeeld, een brand zonder doden heeft een hogere waarschijnlijkheid dan een brand met 100 doden.

De experts hebben tijdens de expertsessie voor het bepalen van de waarschijnlijkheid van de scenario's aldus de volgende richtlijnen gehanteerd: het gaat om de kans dat een scenario zal optreden in de regio Amsterdam-Amstelland in de aangegeven periode voor de scoring, zie tabel 2

Het spanningsveld bij het bepalen van de waarschijnlijkheid zit in het terug willen kijken naar de daadwerkelijk voorgevallen incidenten en het scenario dat geschreven is voor een mogelijk toekomstig incident. Hoe groot is dan de kans dat een scenario met een vergelijkbare impact zich zal voordoen? Bijvoorbeeld, wat is waarschijnlijkheid dat het scenario 'stroomuitval bij het BovenIJ ziekenhuis' zich voor zal doen, maar 'een scenario met vergelijkbare gevolgen' bij een zorginstelling in de regio. Voor ieder incidentscenario is rekening gehouden met deze mogelijke onzekerheid met betrekking tot de bepaling van de waarschijnlijkheidsklasse. Voor het schatten van de waarschijnlijkheid van de incidentscenario's wordt de volgende verdeling in hoofdklassen gebruikt.

Tabel 8 – Waarschijnlijkheidsklassen

Klasse	Waarschijnlijkheid per jaar	Kwalitatieve omschrijving
A	Eens per 100.000 jaar	Uiterst onwaarschijnlijk
B	Eens per 10.000 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
C	Eens per 1.000 jaar	Onwaarschijnlijk
D	Meerdere keren per 100 jaar	Mogelijk
E	Meerdere keren per 10 jaar	Waarschijnlijk
F	Meerdere keren per 1 jaar	Zeer waarschijnlijk

6.2.5 Gebruikte bronnen

Voor alle incidentscenario's geldt dat bij het bepalen van de impact en waarschijnlijkheid in meer of mindere mate gebruik is gemaakt van onvolledige informatie. De volgende informatiebronnen zijn gebruikt:

- Historische gebeurtenissen
- Expert judgement
- Casuïstiek
- Statistiek

7. Risicoanalyse van de scenario's

In dit hoofdstuk staan de 26 scenario's centraal zoals deze zijn geselecteerd in de risico-inventarisatie. De scenario's zijn aan de hand van de beschreven methodiek door de experts geanalyseerd. De scenario's zijn verdeeld over zeven maatschappelijke thema's uit de landelijke handreiking, die ook bij het analyseren zijn aangehouden:

- Natuurlijke omgeving;
- Gebouwde omgeving;
- Technologische omgeving;
- Vitale infrastructuur;
- Verkeer en vervoer;
- Gezondheid;
- Sociaal maatschappelijk.

De 26 scenario's zijn:

1. Vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
2. Hittegolf
3. Zware storm
4. Overlast als gevolg van droogte
5. Water overlast als gevolg van extreme neerslag
6. Grote brand in object met kwetsbare doelgroep
7. Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
8. Grote brand in ondergrondse bebouwing
9. Instorting/ verzakking
10. Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water
11. Incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor
12. Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting
13. Broei/ brand in bulkopslag
14. Incident giftige stoffen, vervoer weg
15. Incident giftige stoffen, stationaire inrichting
16. Uitval gasvoorziening
17. Uitval elektriciteitsvoorziening
18. Verstoring drinkwatervoorziening
19. (Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst
20. Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
21. Incident met middelgrote (passagiers)vaart
22. Incident treinverkeer
23. Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations
24. Incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties
25. Ziektegolf met besmettelijke ziekte
26. Terroristische aanslag

In elk scenario is achtereenvolgens beschreven:

- De afbakening van de ernst van het scenario;
- De context waarbinnen het scenario plaats vindt;
- De mogelijke oorzaken, dan wel triggers;
- Het incidentverloop;
- De groepen in een kwetsbare positie en het slachtofferbeeld;
- De score op impact en waarschijnlijkheid met onderbouwing

7.1 Scenario 1. –Vollopen van een polder/dijkdoorbraak

Afbakening scenario

Omvang: Bezwijken regionale waterkering

Locatie: Waterkering langs de Amstel in Uithoorn

Periode van het jaar/dag: September (overdag)

Referentie worst case: Door het bezwijken van de primaire waterkering op 14 januari 1960, overstroomt Tuindorp Oostzaan in Amsterdam-Noord door een dijkbreuk van het Noordzeekanaal. Er komt een landoppervlak van 25 km² anderhalve meter onder water te staan en er moeten 15.000 mensen worden geëvacueerd. Er is één dode te betreuren door een hartaanval.

Referentie dagelijkse zorg: Het onder water lopen van een onbewoonde polder

Context

Het heeft al enige tijd overvloedig geregend in Nederland. Ook in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is dat niet onopgemerkt gebleven. Het peil van het binnenwater in de regio is inmiddels behoorlijk gestegen en de afgelopen dagen is er in de regio veel overlast door de hoge waterstand in de Gemeenten Uithoorn en Aalsmeer. De brandweer heeft al voor verschillende incidenten noodpompen ingezet om de overlast voor het verkeer en bij woningen (kelder) terug te dringen. Waternet volgt de situatie nauwlettend en organiseert extra inspecties van de dijken. Gemalen die het water moeten afvoeren, draaien inmiddels op volle toeren.

In 2 dagen is er al meer dan 120 mm neerslag gevallen in de regio. De prognose is dat er zo'n zelfde hoeveelheid in de komende dagen bij komt. De stand van de Amstel bij Uithoorn is inmiddels opgelopen tot N.A.P. – 0.10 meter waardoor op enkele lage plekken van de waterkeringen zandzakken en kleikaden aangelegd worden om overloop van de keringen te voorkomen.

Uit de inspecties blijkt dat een dijkvak aan de Amsteldijk-Zuid ter hoogte van de Uithoornse polder verschijnselen van verweking vertoont. Gedurende de nacht verslechtert de situatie. De druk vanuit de hoge boezemstand en ook de neerslag zorgen ervoor dat de stabiliteit van het dijklichaam steeds meer onder druk komt te staan.

Mogelijke oorzaken/triggers

De oorzaak van bezwijken of falen van een waterkering verschilt per waterkering. Dijk, duin en kunstwerk hebben elk eigen faalmechanismen. Wanneer de waterkering faalt, ontstaat een bres en stroomt water het gebied in.

Faalmechanismen voor een dijk

- Overloop of golfoverslag - Grote hoeveelheden water stromen over de dijk of golven slaan over de dijk. Dat leidt tot erosie (uitschuring) van het binnentalud, waardoor de dijk bezwijkt.
- Opbarsten, onderloopsheid (piping) - Door de druk van het water barst eerst een bovenliggende kleilaag open, waarna zand wegspoelt en er 'pijpen' (onderloopsheid/ piping) ontstaan. De dijk zakt in.
- Beschadiging bekleding en erosie buitentalud - Golven beschadigen de bekleding van de dijk. Dan tast erosie de dijk verder aan en die bezwijkt.
- Afschuiven binnentalud - Langdurige hoge waterstanden zorgen voor een hogere grondwaterstand binnen in het grondlichaam van de dijk (verweking). Dit leidt tot instabiliteit van de grond, waardoor het binnentalud afschuift. De dijk bezwijkt.
- Moedwillige sabotage (terrorisme of vandalisme) van een dijk kan tot (dreigende) dijkdoorbraak leiden.
- Explosie bommen WOII - Het afgaan van eerder afgeschoten, niet ontplofte, granaten of bommen (WOII).

Faalmechanismen voor een kunstwerk

- Overloop of golfoverslag - Hoge waterstand of golven zorgen dat water over het kunstwerk stroomt, waardoor mogelijk het grondfundament onder het kunstwerk wordt aangetast. Hierdoor bezwijkt het kunstwerk.
- Niet-sluiten - Het kunstwerk faalt omdat het niet sluit. De oorzaak is menselijk (de sluisbedienaar is afwezig of maakt een fout) of technisch falen (de sluisdeur blokkeert door obstakels).
- Instabiliteit - Onderdelen van het kunstwerk begeven het. Uiteindelijk faalt het gehele kunstwerk.
- Moedwillige sabotage (terrorisme of vandalisme) van een kunstwerk kan een (dreigende) dijkdoorbraak tot gevolg hebben.

Incidentverloop

Als gevolg van de verweking bezwijkt de kering. Door de bres (100 meter breed) stroomt het water de Uithoornse polder in. Het waterschap onderneemt direct actie, maar heeft een aantal uur nodig om alle noodkeringen – tussen de Amstelsluizen en de Tolhuissluis – af te sluiten die op de Amstel uitmonden. Het afsluiten van de noodkeringen is een lastig besluit gezien de schade die in de boezem kan optreden. Daarom wordt onmiddellijk ingezet op alle mogelijkheden om de bres te dichten, hoe lastig dit ook is. Toch is het wachten tot de snelheid van het water, dat de polder instroomt, afneemt. Dan kan pas begonnen worden met compartimentering van de Amstel, het dichten van de bres en het leegpompen van de ondergelopen polder.

In een gebied tot 250 meter achter de bres is redding van mogelijke slachtoffers en vee de eerste uren onmogelijk. Het water stroomt daar nog te hard en stijgt snel. Een groot gebied achter de bres is overspoeld. Het water uit de Amstel verspreidt zich via de watergangen in het overstroomde gebied verder door de polder.

Hierdoor stijgt langzaam het waterpeil in de hele polder. Bewoners van huizen aan de Drechtdijk (oostzijde) hebben wateroverlast. Ook vanuit de wijken Meerwijk en De Kwakel komen meldingen over wateroverlast binnen. Het gemeentehuis van Uithoorn ligt ook in het getroffen gebied. De riolering in deze gebieden stroomt inmiddels over. Overige nutsvoorzieningen, zoals elektriciteit en gas functioneren op sommige plaatsen niet meer.

Het water blijft de eerste uren verder stijgen. Het overstroomde gebied staat onder water met maximaal 30 tot 50 centimeter water. Bij een dergelijke waterdiepte ontstaan veiligheidsproblemen voor burgers en is het gebied niet meer doorwaadbaar voor auto's. Slechts militaire voertuigen kunnen nog binnen het gebied rijden. Evacuatie, vooral van mensen die zelf niet goed of helemaal niet kunnen verplaatsen of keuzes kunnen maken, wordt hierdoor bemoeilijkt. Het overstroomde gebied wordt meer en meer onbegaanbaar en wegen vallen uit, onder andere de N231 is gestremd.

De dagelijkse gang van zaken wordt abrupt verstoord. Hulpverleningsdiensten worden overstelpt met telefoontjes van ongeruste burgers. Veel mensen verlaten de bedreigde gebieden al. Andere mensen gaan juist terug om hun kinderen van school te halen in de bedreigde gebieden. Op de schaars beschikbare wegen ontstaat daardoor verkeerschaos. Boeren proberen zo snel mogelijk hun vee binnen te halen en winkeliers sluiten hun winkels. De overlast van het bezwijken van de kering beperkt zich echter niet tot Uithoorn. Door de bres daalt het waterpeil van de Amstel stroomafwaarts, tot in Amsterdam. Hierdoor komen woonboten langs de Amstel scheef te liggen en komen walaansluitingen (water, gas en elektra) onder grote spanning te staan. Veel van de aansluitingen breken spontaan af, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan.

De overlast als gevolg van de overstroming houdt weken aan. In eerste instantie zet het waterschap in op compartimentering van de bres in de Amstel. Dit neemt een week in beslag. Pas daarna kan begonnen worden met het leegpompen van de overstroomde polder, het plaatsen van een tijdelijke noodwaterkering en wederopbouw van het beschadigde dijklichaam. Dit neemt ook enkele weken in beslag. Vervolgens inspecteert het waterschap de stabiliteit van alle keringen langs de Amstel. Hier gaan enkele dagen overheen mits er geen structurele herstelwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Door het lage waterpeil van de Amstel, is de druk op de keringen weggevallen en kan de stabiliteit van de keringen aangetast zijn. Pas na deze inspectie kan

het waterpeil in de Amstel verhoogd worden naar normaal peil en kunnen de bewoners van de woonboten terug naar hun boot.

Zodra het water weggepompt is, wordt het normale leven in Uithoorn weer opgepakt. De schade wordt geïnventariseerd en er wordt gestart met herstelwerkzaamheden (herstel (water) infrastructuur, riolering, gasleidingen, stroomvoorziening, schoonmaakwerkzaamheden van zowel particuliere als openbare ruimte). Pas na enkele maanden kunnen de bewoners van de woonboten in de Amstel het normale leven weer oppakken. Dan is de schade pas in volle omvang zichtbaar en wordt gestart met herstelwerkzaamheden.

De economische schade zeer groot. Zowel burgers, bedrijven, gemeenten als waterschap worden geconfronteerd met schade en kosten. Tevens trekken de beelden van de dijkdoorbraak in Uithoorn en de scheef hangende woonboten in Amsterdam (inter)nationale media-aandacht wat o.a. een negatief effect heeft op het vestigingsklimaat. Ook psychologisch heeft het incident invloed op veel mensen. Voor sommigen zullen de kosten van de schade gedekt worden door de opstal- en inboedelverzekering, voor anderen niet. Het is nu al duidelijk dat het voor mensen in financieel kwetsbare posities een lange tijd gaat duren voordat het herstelproces is afgesloten. De GGD krijgt vragen van bezorgde burgers over mogelijke gevaarlijke stoffen in het water/het slib.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

De impact van het bezwijken van een regionale waterkering is afhankelijk van de locatie van bres, de grootte van de bres, de omvang en hoogte van het achterliggende gebied, de aanwezigheid van personen en kwetsbare objecten in het gebied, alsmede het handelingsperspectief dat waterschap en hulpverleningsdiensten bieden. Het risico op dodelijke slachtoffers is afhankelijk van het tijdstip van de dijkdoorbraak, de stroomsnelheid van het water, de snelheid van de stijging van de waterstand en de waterdiepte.

Alle bewoners, maar met name mensen in kwetsbare posities, hebben hulp nodig bij de evacuatie en het herstel. Zij kunnen zich moeilijker buitenshuis begeven en zijn in sommige gevallen afhankelijk van medische thuiszorg (beademingsapparatuur, spoelingapparatuur). In het bedreigde gebied bevinden zich scholen en zorginstellingen. Ook mensen van buiten VrAA (met bestemming VrAA) raken betrokken omdat de regio moeilijk bereikbaar is. Tevens lopen toeleverende en afnemende bedrijven buiten het ondergelopen gebied schade op. Zij kunnen niet bevoorraden of bevoorrad worden.

Vollopen van een polder/dijkdoorbraak		
Impactcriterium	Gemiddeld Impact-criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,168	Zeer ernstig
Doden	0,02	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,08	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,2	Zeer ernstig
Kosten	0,254	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,121	Zeer ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,252	Zeer ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,175	Zeer ernstig
Sociaal psychologische impact	0,292	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,126	Zeer ernstig
Impact totaal	0,169	Zeer ernstig
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

De impact van dit incidenttype wordt mede bepaald door de locatie van het gebied dat geraakt wordt. Het is een groot verschil of een bebouwd gebied of een polder overstroomt. Dit scenario leidt tot een aantasting van het grondgebied voor een aantal weken en de kans op doden en gewonden is minimaal terwijl de sociaal psychologische impact op de samenleving wel groot is. De kosten zullen enorm oplopen, onder andere door de grote verstoring van het dagelijks leven. Ondanks het onderhoud en de strikte controle van de waterschappen maken de ervaringen van de afgelopen jaren duidelijk dat het mogelijk is dat een polder volloopt en of een dijk doorbreekt. Klimaatverandering zorgt voor een toename van extreme weeromstandigheden met alle gevolgen van dien op de watersystemen. Dit maakt het scenario nog realistischer. Met toenemende druk op de watersystemen is de vraag of er voldoende middelen en capaciteit tegenaan kunnen worden gezet.

Het is mogelijk dat het incident zich zal voordoen met een waarschijnlijkheid van meerdere keren per honderd jaar.

7.2 Scenario 2 – Hittegolf

Afbakening scenario

Omvang: Meerdere weken achter elkaar met dagen boven de 30°C in Nederland en op sommige zelfs boven de 40°C.

Locatie: De hele regio, met extra drukte in Amsterdam i.v.m. een groot evenement

Periode van het jaar/dag: Augustus

Referentie worst case: In de extreem warme zomer van 2003 stierven in Nederland tussen de 1.400 en 2.200 mensen bovenop het aantal dat gemiddeld overlijdt in deze periode. In Europa zijn ongeveer 70.000 mensen extra overleden. In de extreem hete zomer van 2022 was de oversterfte bijna net zo hoog.

Referentie dagelijkse zorg: De vraag naar zorg stijgt sneller dan het aanbod. We leven langer en er zijn daardoor steeds meer ouderen ten opzichte van het aantal werkenden. Ook het aantal mensen met chronische ziektebeelden en mensen met meerdere aandoeningen neemt toe. In de zorg komen we handen tekort, ook zonder een hittegolf.

Context

Een hittegolf wordt door het KNMI gedefinieerd als opeenvolging van warme dagen waarbij het ten minste vijf dagen 25°C of warmer is, waarvan ten minste drie dagen 30°C is. Tropische nachten hebben een minimumtemperatuur van 20°C of hoger. In de KNMI'23 klimaatscenario's neemt de temperatuur en het aantal tropische nachten zowel in de lage als in de hoge scenario's toe.

Tijdens een hittegolf is extra aandacht benodigd voor ouderen, mensen met een laag inkomen, mensen die chronisch ziek zijn, mensen in een sociaal isolement, mensen met overgewicht, mensen die dak- of thuisloos zijn en zeer jonge kinderen. Aanvullend moet er gedurende de zomerperiode rekening worden gehouden met aanwezigheid van grote aantallen toeristen en evenementenbezoekers.

De effecten van klimaatverandering worden in de stad sterker gevoeld. Dit komt door het 'hitte-eilandeffect': stedelijke gebieden zijn warmer dan de landelijke omgeving. Het hitte-eilandeffect is voor een groot deel toe te schrijven aan de wijze waarop veel steden zijn ingericht, namelijk met bebouwing en bestrating en minder ruimte voor beplanting. Omdat veel warmte wordt vastgehouden, zorgt het hitte-eilandeffect vooral voor minder afkoeling in de avond en nacht. Bij extreme hitte heeft dit negatieve gevolgen voor onze nachtrust en gezondheid.

In diverse sectoren is een verhoogde uitval van personeel door de hitte en de bijhorende gezondheidsklachten te zien. Met name de lagere bezetting in de (mantel-)zorg, bij de hulpdiensten en in andere sociale sectoren zoals het onderwijs leiden tot problemen en veroorzaken veel stress. Scholen sluiten hun deuren en ziekenhuizen moeten operaties uitstellen. Bovendien kan het vervoer verstoord worden door wegen die smelten en trams die niet kunnen rijden. Uitval of overbelasting van het elektriciteitsnetwerk is mogelijk en er

kan drukte ontstaan in koele supermarkten en openbare gebouwen. Bewoners van appartementen en huizen waar het te heet is om te verblijven kiezen soms om 's nachts buiten te slapen. Tevens verslechtert de kwaliteit van het oppervlaktewater en kan in stedelijke gebieden door de aanhoudende hitte, verkeersintensiteit en het gebrek aan wind, smog ontstaan, wat een extra gezondheidsrisico vormt.

Incidentverloop

Het is al twee weken lang boven de 30 °C in Amsterdam-Amstelland, terwijl de nachttemperatuur niet zakt onder de 24 °C. Gisteren was het met 36,2 °C de op één na heetste dag ooit gemeten in Amsterdam. Voor komende dagen worden temperaturen verwacht die nog hoger zijn. Vooral in stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig, omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing en de versteende omgeving. Mensen kunnen 's nacht nauwelijks slapen en velen durven de ramen niet open te zetten uit angst voor inbraak. Inmiddels zijn zij uitgeput na zo veel nachten zonder rust. Overdag zijn ondertussen nog maar weinig plekken in de stad beschikbaar om af te koelen. Daar waar grote aantallen bewoners nog konden zwemmen afgelopen week zijn de buitenzwemplekken gesloten vanwege de aanwezigheid van gevaarlijke blauwalgen en ziekteverwekkers.

Vandaag, zaterdag, is de tweede dag van een meerdaags festival in Amsterdam. Er komen meer dan 60.000 bezoekers op af. Alcohol en drugsgebruik vormen een extra risico in combinatie met de hitte. In de meldkamer komen al de hele dag meldingen van overlast binnen en de politie treedt versterkt op door toenemende agressie.

De druk op de hulpdiensten is hoog. In de latere middag wordt het treinverkeer verstoord omdat op het traject tussen Amsterdam Amstel en Amsterdam Centraal de spoorrails krom zijn getrokken. Gelukkig is de trein niet ontspoord, maar de reizigers moeten uit de vaststaande trein geëvacueerd worden. Dit duurt enkele uren. Een aantal reiziger worden naar het ziekenhuis vervoerd omdat zij symptomen van oververhitting en uitdroging vertonen.

Op de spoedeisende hulp was het al druk de afgelopen dagen, maar vandaag komen nog meer ouderen, kinderen, festivalgangers en sporters naar de ziekenhuizen met hitte gerelateerde klachten. Het is moeilijk bij te benen voor het ziekenhuispersoneel en de ambulancedienst. Het is vakantieperiode in Nederland en mede door de extreem warme nachten – en de bijhorende gezondheidsklachten - is er een verhoogde uitval van personeel. Ondersteuning uit gerelateerde sectoren is moeilijk te krijgen. Hulpverleningsdiensten, verpleeg- en verzorgingshuizen en de GGD hebben ook te maken met een lage personele bezettingsgraad. Sinds enkele dagen zijn ook veel kinderdagverblijven gesloten waardoor ouders thuis moeten blijven.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Het aantal mensen dat vervroegd komt te overlijden loopt op tot boven de 60 (oversterfte). Het aantal mensen dat extra zorg en aangepaste medicatie nodig heeft loopt op tot boven de 250. Daarnaast is de levenskwaliteit tijdens de extreme hitte voor vele mensen ondermaats, met alle gezondheidsgevolgen van dien (ook op een langere termijn).

Hittegolf		
Impactcriterium	Gemiddeld Impact-criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,026	Aanzienlijk
Doden	0,194	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,124	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,084	Ernstig
Kosten	0,049	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,108	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,128	Zeer ernstig

Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,026	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,067	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,01	Beperkt
Impact totaal	0,082	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

Het incidenttype hittegolf kan leiden tot zeer ernstige gevolgen omdat de impact op de gezondheid van mensen fors is en de sterftcijfers in de regio omhoog zullen gaan. De situatie voor mensen in kwetsbare posities wordt tijdens een hittegolf dreigend. Hittegolven treffen vaak een ruim gebied waardoor verdeling van het toenemende aantal patiënten over ziekenhuizen in het hele land lastig is. De sociaal psychologische impact van hittegolven is sterk, met name als deze langdurig zijn. Ze hebben dan ook veel invloed op het werk, mantelzorg, slaap en gemoedstoestanden van mensen. Deze factoren beïnvloeden natuurlijk ook mensen in vitale beroepen en daarmee drukt het ook op de roosters en capaciteit van de hulpdiensten. Veel van de effecten en keteneffecten van deze gevolgen als ook andere gevolgen zoals oververhitting van elektriciteitsnetwerken, slechte waterkwaliteit en schaarste zijn nog onvoldoende te overzien. Mogelijk is de impact van een langdurige hittegolf nog veel ernstiger en kunnen onvoorzienbare kantelpunten optreden.

Met de veranderingen in het klimaat neemt het aantal en de intensiteit (temperatuur en duur) van hittegolven toe. Het scenario is waarschijnlijk en kan meerdere keren per tien jaar voorkomen.

7.3 Scenario 3. – Zware storm

Afbakening scenario

Omvang: Vele kleine incidenten door zwarte storm

Locatie: De hele regio

Periode van het jaar/dag: Eind oktober, maandag

Referentie worst case: Op 18 januari 2018 woedde er een zware storm over Ierland, Groot-Brittannië, België, Nederland, Duitsland en Polen. De storm zorgde in Nederland voor veel problemen. In Overijssel vielen twee doden en alleen al de verzekerde schade bedraagt 401 miljoen euro. De NS legde het treinverkeer in het hele land stil en op Luchthaven Schiphol werden rond 11.20 uur alle vluchten gestaakt. In Amsterdam en Den Haag werd het tramnetwerk stilgelegd. De Verkeersinformatie Dienst meldde dat op verschillende snelwegen zeker 66 vrachtwagens gekanteld waren. Sommige ziekenhuizen in het oosten van het land besloten preventief op noodstroom te gaan werken.

Referentie dagelijkse zorg: Gevaarlijke situaties door afgewaaid takken en omgevallen bomen.

Context

Een zware storm kan voor veel problemen zorgen in de maatschappij waar veel mensen op een klein gebied wonen, werken en leven, zeker als de storm heftiger is als voorspeld. Het voorkomen van stormen is niet mogelijk en voorbereiding erop is lastig. Wel is risicobewustzijn belangrijk als ook risico- crisiscommunicatie richting de bewoners van de regio.

Hoge windsnelheden kunnen leiden tot onveilige omstandigheden, zoals omvallende bomen of stormvloed. Die kunnen ontstaan als op de Noordzee langdurig een harde noordwestenwind waait. Windsnelheden zijn niet constant, zeker niet als het hard waait. Tijdens windstoten, die maar enkele seconden duren, kan de windsnelheid meer dan twee keer zo hoog zijn dan de gemiddelde wind. Een zware storm gecombineerd met regenval kan aanvullende gevolgen hebben. In de KNMI'23 klimaatscenario's is aangegeven dat extra wateropzet tijdens stormen niet hoger zal zijn dan nu. Het gevaar voor de kustveiligheid komt alleen door de zeespiegelstijging.

Incidentverloop

In het weekend waarschuwt het KNMI voor naderende westerstorm en geeft voor maandag voor het westelijke deel van Nederland Code rood af met Code Geel in de rest van het land. Het KNMI verwacht een windkracht rond de 8 BF met windstoten en 15mm regen.

In de nacht van zondag op maandag gaat het harder waaien en op maandagochtend verhevigt de storm zich. Het KNMI geeft op basis van metingen Code Rood af, het teken dat het een heftige storm is met maatschappelijke effect van ontwrichting.

De wind heeft vat op alles wat los of niet vast genoeg zit. Bij de meldkamer loopt het aantal meldingen snel op. Omgevallen bomen, rondvliegende dakpannen zorgen voor verstoringen. Ook vormen zonnepanelen die van het dak losraken gevaarlijke situaties. Al snel wordt opgeroepen om niet meer naar buiten te gaan. In Amsterdam-West stort door de wind een bouwsteiger in die op twee personen terecht komt. In de gracht valt een boom op een woonboot, waardoor een bewoner ernstig gewond raakt. In Amstelveen raakt een vallende boom een voorbijrijdende auto. De automobilist overlijdt ter plaatse.

Omvallende bomen en rondvliegend materiaal zorgt ervoor dat bovenleidingen knappen op een aantal cruciale plaatsen. Het tramverkeer komt voor een groot deel tot stilstand en het treinverkeer heeft te kampen met ernstige vertragingen. Daarnaast wordt station Zuid ontruimd omdat bouwwerkzaamheden op de Zuidas voor een gevaarlijke situatie zorgen. Op de snelwegen staan lange files, onder andere vanwege een omgevallen vrachtauto op de A10 Noord.

Inmiddels worden de hulpdiensten overspoeld met meldingen. De meldkamer moet de inzet van de hulpdiensten prioriteren en de autoriteiten roepen op om niet langer 112 te bellen voor niet-spoedeisende meldingen. De gemeente en brandweer proberen zo goed mogelijk de voornaamste doorgaande routes vrij te maken en houden. In de avond gaat de storm liggen en kan de balans opgemaakt worden. Door verstoringen blijft het verkeer in de regio tot laat in de avond verstoord.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Ondanks de grote materiele schade valt het aantal slachtoffers mee. Een tiental personen raakt gewond door omvallende bomen en rondvliegende materialen. Ook raken mensen gewond doordat hun voertuig bij ongevallen betrokken raakt. Eén persoon is overleden.

Zware storm		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,024	Aanzienlijk
Doden	0,02	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,037	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,01	Beperkt
Kosten	0,067	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,013	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,026	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,007	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,017	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,01	Beperkt
Impact totaal	0,023	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

Het incidenttype zware storm is een bekend scenario en de stormen van de afgelopen jaren hebben tot nieuwe inzichten over de impact van dit scenario geleid. Een zware storm brengt aanzienlijke kosten met zich mee en kan leiden tot ongelukken en lichamelijk letsel. De kans op doden en ernstig gewonden is aanwezig onder andere door verkeersongelukken, omvallende bomen of voorwerpen zoals zonnepanelen die los kunnen komen. De impact zal verschillen per gemeente of locatie in de regio. Tevens raken de gevolgen van een zware storm andere scenario's en leiden tot keteneffecten. Denk aan het uitvallen van tram- en treinverkeer of een verstoring in elektriciteitsnetwerken met alle gevolgen van dien. De KNMI-klimaatsscenario's geven aan dat valwinden kunnen toenemen.

Er zijn meerdere stormen per jaar, maar niet alle stormen zijn zo zwaar als in dit scenario. Het scenario kan meerdere keren in de tien jaar voorkomen en wordt door de experts gescoord op waarschijnlijk.

7.4 Scenario 4 – Overlast als gevolg van droogte

Afbakening scenario

Omvang: Een sluipende crisis die zich opbouwt vanaf maart en problemen veroorzaakt aan flora en fauna in augustus. De samenleving dient ook haar gedrag hierop aan te passen, voor zover niet gedwongen door de hitte.

Locatie: Gehele regio

Periode van het jaar/dag: Augustus

Referentie worst case: Zomer 2018; Lage rivierstanden, augustus 2022

Referentie dagelijkse zorg: -

Context

Het is al enkele maanden erg droog en warm. De afvoer van de Rijn is gestaag gedaald tot 885m³/s (de norm voor deze tijd van het jaar is 1100 m³/s). Het actuele neerslagtekort is opgelopen tot 270 mm. Ook vorig jaar was het al lange tijd erg droog.

Lagere rivierstanden als gevolg van droogte brengen problemen in de scheepvaart met zich mee, maar hebben ook invloed op de waterkeringen. In 2003 vond er een dijkbreuk plaats in Wilnis, als gevolg van een zwakke plek in de veendijk. Deze dijkbreuk leidde tot overstromingen in de omgeving en veroorzaakte aanzienlijke schade aan huizen en infrastructuur.

Mogelijke oorzaken/ triggers

Door klimaatverandering worden de extremen in het weer steeds groter. Hete, droge perioden in het voorjaar en de zomer worden waarschijnlijker. In combinatie met minder sneeuwval in de Alpen en dus minder smeltwater dat via de Rijn naar Nederland wordt afgevoerd.

Incidentverloop

Dit is een typisch geval van een sluipende crisis. Vanaf maart valt er minder neerslag dan gebruikelijk in deze tijd van het jaar. Hierdoor bouwt zich gestaag een neerslagtekort op.

Half april is er sprake van verzilting van het oppervlaktewater op enkele plekken in het oppervlaktewater. Dit heeft negatieve gevolgen voor de natuur. Om schade aan flora en fauna te voorkomen worden waterstaatkundige maatregelen getroffen die leiden tot beperking van de scheepvaart op rustige routes. Op sommige routes worden bellenschermen ingezet, die de opdring van het zilte water tegengaan.

Waterschappen en Rijkswaterstaat staan als gevolg van het oplopend neerslagtekort in nauw contact met elkaar via de Regionale Droogte Overleggen (RDO's). Hierbij worden vooraf opgestelde redenerlijnen (Slim Water Management) gehanteerd zodat het operationeel waterbeheer van de onderlinge waterbeheerders op elkaar afgestemd is om zodoende optimaal op de situatie in te spelen.

In mei is het neerslagtekort zo hoog opgelopen dat de waterschappen de veendijken in het gebied inspecteren op schade, ondanks de sinds 2003 doorgevoerde reconstructies van de veendijken die onder beheer zijn van Amstel, Gooi en Vecht (AGV) waardoor het risico is verminderd. Onder de extreme omstandigheden helpen de controles om tijdig in te kunnen grijpen mocht er alsnog scheurvorming optreden.

Er ontstaat meer bewustzijn voor schaarste aan (grond)stoffen en de consequentie ervan. Het onderwerp trekt veel media aandacht. Drinkwaterbedrijven doen een oproep aan hun klanten om zuinig te zijn met drinkwater. Naast de schaarste letten de drinkwaterbedrijven ook nauwkeurig op de kwaliteit van het water die onder druk staat.

Waterschappen maken afspraken met agrariërs en gemeenten over het besproeien van landbouwgrond en sportvelden. Vanwege het oplopende neerslagtekort en de (vooral in het oosten van het land) afnemende zoetwatervoorraad schaalt de waterkolom op via de Landelijke Commissie Waterverdeling (LCW) tot en met het Managementteam Water. Daar worden besluiten genomen over de verdeling van het water. Hierbij wordt de verdringsreeks water gebruikt (zie tabel).

Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
1. De stabiliteit van waterkeringen 2. Het voorkomen van klink en zettingen 3. Natuur (voorkomen onomkeerbare schade, anders cat. 4)	1. Drinkwatervoorziening (voor waarborgen leveringszekerheid, anders cat. 4) 2. Energievoorziening (alleen bij gevaar voor leveringszekerheid, anders cat. 4)	> Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen > Verwerken van industrieel proceswater	> Scheepvaart > Landbouw > Natuur (geen onomkeerbare schade) > Industrie > Waterrecreatie > Binnenvisserij > Drinkwatervoorziening (anders dan cat. 2) > Energievoorziening (anders dan cat. 2) > Overige belangen

- Categorie 1 > Waarborgen veiligheid tegen overstroming > Voorkomen onomkeerbare schade
- Categorie 2 > Nutsvoorzieningen
- Categorie 3 > Kleinschalig hoogwaardig gebruik
- Categorie 4 > Overige behoeften

In juli blijkt dat het water van het IJsselmeer op sommige plekken zodanig verzilt is, dat PWN het water slechts beperkt kan innemen voor de drinkwaterproductie. Hierdoor dreigt een tekort aan drinkwater te ontstaan in delen van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Bij een langdurige hittegolf in augustus wordt het hitteplan in werking gesteld. De bevolking slaapt slechter door de zwoele nachten; irritaties onder de bevolking nemen toe en monden in enkele gevallen uit tot onrust. Ook zullen er negatieve zwemadviezen gelden op een aantal plekken in de regio vanwege blauwalg en wordt de city swim als gevolg van verslechterde waterkwaliteit in de Amstel afgelast.

Droogte heeft een sterke correlatie met hitte. Hierdoor is de druk op de hulpdiensten is zeer hoog, o.a. omdat het extreme weer al zo lang aanhoudt. In diverse sectoren is een verhoogde uitval van personeel door de hitte en de bijhorende gezondheidsklachten te zien. Met name de lagere bezetting in de (mantel-)zorg, bij de hulpdiensten en in andere sociale sectoren zoals het onderwijs leiden tot problemen en veroorzaken veel stress.

De droge jaren leiden tot tijdelijk lagere grondwaterstanden. De houten heipalen onder oudere huizen (van voor 1970) komen gedeeltelijk/tijdelijk boven water te staan. Het hout komt in aanraking met zuurstof, waardoor de palen rotten. Dit leidt op termijn tot verzakking van de huizen. Ook de scheepvaart ervaart grote problemen. Door de lage rivierstanden kunnen schepen niet meer volgeladen varen. Een deel van de goederen worden daarom via de weg getransporteerd. Hieronder vallen ook transportbewegingen van gevaarlijke stoffen die door de droogte vaker op de weg te vinden zijn.

In het hele land is het natuurbrandrisico hoog. In de regio Amsterdam-Amstelland zijn enkele park- en bermbranden ontstaan in de afgelopen maanden, die gelukkig niet tot moeilijk controleerbare situaties hebben geleid. De Veiligheidsregio heeft vol ingezet op risicocommunicatie m.b.t. het gedrag van mensen in de droge natuur.

In september is de ergste hitte voorbij en neemt de droogte af door neerslag.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

In de gehele regio overlijden meerdere ouderen en mensen met chronische ziekten door uitdroging en de extreem slechte luchtkwaliteit. Tevens is de levenskwaliteit tijdens de extreme hitte voor veel mensen ondermaats, met diverse gezondheidsgevolgen van dien (ook op een langere termijn).

Overlast als gevolg van droogte		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,074	Beperkt
Doden	0,027	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,045	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,047	Ernstig
Kosten	0,098	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,2	Zeer ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,043	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,042	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,056	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,049	Ernstig
Impact totaal	0,068	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De impact van droogte wordt groter over de jaren. Zowel bewoners, bedrijven (landbouwketen, scheepvaart, waterbeheer en drinkwater) en de flora en fauna van de regio worden geraakt door een langere periode van droogte. De droge perioden van de afgelopen jaren hebben de effecten en keteneffecten van langdurige droogte duidelijk gemaakt. De veiligheidsaspecten zijn divers en dit scenario kan ook een trigger zijn voor andere scenario's zoals uitval van vitale infrastructuur (elektra, gas, telecommunicatie) of verschuivingen en verzakkingen van huizen, tunnels of andere infrastructuur.

De kosten en langdurige aantasting van het milieu en de natuur scoren het hoogst bij dit scenario en met de toenemende impact van droogte op drinkwatervoorzieningen en waterkwaliteit zal het effect op gezondheid en verstoring van het dagelijks leven groter worden. Om de zoutindringing tegen te kunnen gaan worden maatregelen ten aanzien van het schutproces (sluizen open voor zeevaart afkomstig van en naar Noordzeekanaal in verbinding met Amsterdam-Rijnkanaal) genomen. Tevens kan de verdeling van water tot onvrede zorgen en invloed hebben op het openbaar bestuur. Droogte kan leiden tot een sluipende crisis en Nederland is nog onvoldoende bekend met en ingericht op dit scenario. Daarom zou de impact ook hoger kunnen zijn en zijn keteneffecten nog onvoldoende in beeld. De afgelopen jaren hebben aangetoond dat het een steeds waarschijnlijker incidenttype wordt met een kans van meerdere keren per tien jaar.

7.5 Scenario 5 – Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag

Afbakening scenario

Omvang: Na enkele dagen met veel neerslag – waarbij het watersysteem in eerste instantie de buien goed kan verwerken, volgt een korte periode met extreem veel neerslag (tot 120 mm in 1-3 uur met een piekintensiteit van 90mm in 1 uur). Van de voorgaande buien is de grond inmiddels verzadigd en ook de waterafvoer kan dergelijke hoeveelheden niet verwerken. Gevolg is dat het water op straat staat en tot wel 50 cm op laaggelegen plekken binnen de regio.

Locatie: Hele regio, met sterke invloed op het oostelijke deel van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (Amsterdam Oost, Zuidoost, Diemen)

Periode van het jaar/dag: Juli

Referentie worst case: Limburg overstroming/waterbom juli 2021, Kopenhagen juli 2011, Amsterdam juli 2014

Referentie dagelijkse zorg: Hinderlijke situatie als gevolg van extreme neerslag (enkele centimeters water op wegen en in tuinen).

Context

Onderzoeken van de KNMI tonen aan dat extreme neerslag in de toekomst vaker zal voorkomen. Tevens blijkt dat, vanwege het opwarmen van het zeewater en de meteorologische gevolgen daarvan, de waarschijnlijkheid op extreme neerslag aan het eind van de zomer in de kustprovincies toeneemt. Neerslag wordt in het algemeen afgevoerd met de HWA-riolering (hemelwaterafvoer). Indien de neerslagintensiteit groter is dan de afvoercapaciteit van de HWA zal het water op maaiveld geborgen worden. Afhankelijk van het maaiveld ontwerp kan dit tot overlast of schade leiden, bijvoorbeeld doordat tunnels onder water staan of het water huizen, tuinen en kelders binnenstroomt. De verharde ondergrond in het stedelijk gebied biedt weinig mogelijkheden voor het water om weg te stromen.

De (economische) gevolgen van wateroverlast kunnen groot zijn en nemen door het toenemende geïnvesteerde vermogen in de regio alleen maar toe. Dit komt door de specifieke ligging van de regio op een knooppunt van sterk interfererende rijks- en regionale watersystemen in combinatie met de economische bedrijvigheid en het gunstige investeringsklimaat. Het betreft de sterkst groeiende regio van Nederland waar grote investeringen gedaan worden en aanmerkelijk zal worden verdicht en getransformeerd.

Mogelijke oorzaken/triggers

Extreme neerslag zorgt jaarlijks voor wateroverlast binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Deze overlast beperkt zich tot enkele centimeters. De overlast wordt groter indien sprake is van een combinatie met uitval van bemaling. Uitval van bemaling kan verschillende oorzaken hebben of een combinatie daarvan:

- Mechanische schade
- Stroomuitval
- Brand/storing
- Verplichte maalstop (als gevolg van een bovennormale situatie; er valt meer neerslag dan waarvoor de norm is gesteld)
- Het moedwillig saboteren (terrorisme) van de bemaling ligt niet voor de hand, aangezien de impact zich beperkt tot overlast.

Daarnaast kan waterschade door neerslag ontstaan door ongewenst maaiveldverloop door ontwerpfouten of verzakking van het maaiveld.

Incidentverloop

De hele regio, maar met name het oostelijke deel van VrAA (Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Diemen) wordt getroffen door een kortstondige periode van extreme neerslag. Binnen 1 tot 3 uur valt 120 mm water. De hemelwaterafvoer is gedimensioneerd op 20-30 mm/uur en kan dergelijke hoeveelheden dus niet aan. Daarnaast is in de dagen voorafgaand veel neerslag gevallen in de regio en is de grond verzadigd. De stormachtige wind uit westelijke richting stuwt het peil van de Noordzee verder op. Hierdoor is geen vrije spui meer mogelijk vanuit het Noordzeekanaal bij IJmuiden en werkt alleen het boezemgemaal van Rijkswaterstaat.

Wanneer in een korte periode tot maar liefst – lokaal – 90 mm regen in het afvoergebied valt, loopt het peil van het Noordzeekanaal verder op. De bemaling van alle polders van de waterschappen lozen op dat afvoersysteem. Op verzoek van Rijkswaterstaat zet Waternet het gemaal Zeeburg in. Hierdoor wordt water vanuit het boezemsysteem direct uitgeslagen op het IJmeer/Markermeer. Tevens kondigt Rijkswaterstaat een verplichte maalstop af. Dit houdt in dat er geen overtollig water meer geloodst mag worden in het Noordzeekanaal en Amsterdam-Rijnkanaal. Hierdoor kan het overtollige water in Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Diemen niet geloodst worden. De overlast hierdoor neemt toe.

In het oostelijke deel van de regio staat het water op straat en in de laagstgelegen polderdelen boven maaiveld. Op sommige plekken tot wel 50 cm. Het onderlopen van laaggelegen gebieden brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Verdiepte wegdelen en tunnels zijn onbegaanbaar, ook voor hulpverleningsdiensten. Daarnaast zijn constructies en obstakels, zoals opdrijvende putdeksels, onder water onzichtbaar. Wegens de geringe waterdiepte zijn echter nauwelijks slachtoffers te verwachten. Door het overlopen van de riolering ontstaat wel milieuschade. Het vervuilde water loopt via overstort in het oppervlaktewater, en leidt tot zuurstofloosheid in het water waardoor massale vissterfte optreedt. Tevens blijft de stankoverlast, als gevolg van het overlopen van de riolering, enkele dagen hangen.

De extreme neerslag leidt tot lekkages en flinke economische schade. Laaggelegen bebouwing en kelders lopen onder. De wateroverlast leidt tot schade aan opstal en inboedel. De schade aan met name cultuurhistorische objecten is groot. Onder andere het Science Park in Amsterdam wordt getroffen door het noodweer. Het wetenschapspark neemt een belangrijke positie in op het gebied van natuurwetenschappelijk onderzoek, ICT en Life Sciences. Alle bètafaculteiten van de Universiteit van Amsterdam, grote onderzoeksinstituten en SARA reken- en netwerkdiensten zijn gevestigd in het Science Park. ICT-systemen in het Science Park worden bedreigd door het water. Bedrijven en winkels in het getroffen gebied sluiten tijdelijk hun deuren en het tramverkeer heeft uitval. De economische schade bestaat daarnaast ook uit imagoschade. De beelden van wateroverlast in de regio trekt (inter)nationale media-aandacht.

Daarnaast heeft de waterschade kortsluiting in middenspanninghuisjes tot gevolg. Gevolg hiervan is stroomuitval in bepaalde delen in de regio, zelfs in 'droog' gebied. Er wordt een groot beroep gedaan op de waterschappen, om met hun noodpompinstallaties ondergelopen polderdelen watervrij te krijgen. Bij de hulpverleningsdiensten komen in korte tijd honderden meldingen binnen, onder andere bij de brandweer om ondergelopen kelders leeg te pompen. Tientallen ouderen, kinderen en mensen die om andere redenen moeilijk zelf naar een veilig plek kunnen verplaatsen worden naar opvanglocaties gebracht.

Doordat sprake is van extreme neerslag gecombineerd met een maalstop houdt de overlast enkele dagen aan. Op sommige plekken is het water na twee dagen weg, maar op veel plekken duurt het een week totdat gestart wordt met de herstelwerkzaamheden [herstel (water)infrastructuur, stroomvoorziening, schoonmaakwerkzaamheden van zowel particuliere als openbare ruimte]. De extreme neerslag heeft enige mate van maatschappelijke ontwrichting tot gevolg. De dagelijkse gang van zaken wordt abrupt verstoord. De overlast houdt enkele dagen aan, doordat het wegwerken van het overtollige water slechts langzaam mogelijk is. Pas na een week wordt het normale leven weer opgepakt en is de schade voor gedupeerden in de volle omvang zichtbaar. Ook psychologisch heeft het incident invloed op veel mensen. Voor sommigen zullen de kosten van de schade gedekt worden door de opstal- en inboedelverzekering, voor anderen niet. Het is nu al duidelijk dat het voor mensen in financieel kwetsbare posities een lange tijd gaat duren voordat het herstelproces is afgesloten. De GGD krijgt vragen van bezorgde burgers over mogelijke gevaarlijke stoffen in het water/het slib. Pas na enkele maanden zullen de herstelwerkzaamheden volledig afgerond.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Indien sprake is van een scenario wateroverlast is het aantal slachtoffers wegens de geringe waterdiepte nihil. Aangezien het gehele oostelijke deel van de regio getroffen wordt door wateroverlast is het aantal betrokkenen en getroffen groot. Met name mensen in kwetsbare posities (ouderen, mindervaliden en chronisch zieken) worden getroffen door wateroverlast. Zij kunnen zich moeilijker buitenshuis begeven en zijn

in sommige gevallen afhankelijk van medische thuiszorg (beademingsapparatuur, spoelingapparatuur). Ook mensen van buiten VrAA (met bestemming VrAA) raken betrokken omdat de regio moeilijk bereikbaar is. Tevens lopen toeleverende en afnemende bedrijven buiten het ondergelopen gebied schade op. Zij kunnen niet bevoorraden of bevoorrad worden.

Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,052	Beperkt
Doden	0,011	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,042	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,129	Zeer ernstig
Kosten	0,269	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,098	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,149	Zeer ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,104	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,258	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,064	Ernstig
Impact totaal	0,117	Zeer ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De wateroverlast in Limburg in 2021 en andere incidenten naar aanleiding van extreme neerslag in de afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat het incidenttype wateroverlast als gevolg van extreme neerslag een forse impact kan hebben. De gevolgen van extreme neerslag kunnen per locatie verschillen. De kosten kunnen ernstig zijn als gevolg van bijvoorbeeld het overstromen van woningen en kelders, het verlies van oogst in het landelijke gebied of het uitvallen van transport- en vitale infrastructuur zoals metrostations of elektriciteit. Dit soort gevolgen hebben invloed op een verstoring van het dagelijkse leven, onder andere omdat grote groepen inwoners geraakt kunnen worden. Afhankelijk van het getroffen gebied zullen mensen tijdelijk hun huizen moeten verlaten, is evacuatie van diverse groepen door de hulpdiensten noodzakelijk en de sociaal psychologische impact zal groot zijn. Uiteindelijk is nog onvoldoende zicht op alle effecten en keteneffecten van dit incidenttype en kan de impact mogelijkerwijze nog veel groter zijn.

De KNMI-klimaatscenario's onderstrepen dat dit incidenttype steeds vaker voor kan komen en de ervaringen van de afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt hoe realistisch het scenario is. De kans is waarschijnlijk, dus meerdere keren per tien jaar.

7.6 Scenario 6 – Grote brand in object met kwetsbare doelgroep

Afbakening scenario

Omvang: Grote brand in wooncomplex voor senioren

Locatie: Amstelveen

Periode van het jaar/dag: Zondagnacht

Referentie worst case: Bij een brand in Nijmegen in 2014 overlijden uiteindelijk 5 bewoners als gevolg van een brand in een cafetaria onder het wooncomplex. In 2022 brak er brand in het verzorging-, verpleging- en revalidatiecentrum Eduard Douwes Dekker in Amsterdam-Noord. Deze brand had tot gevolg dat er 88 personen, waarvan 63 dementerende ouderen opgevangen moesten worden in het tegenovergelegen schoolgebouw.

Referentie dagelijkse zorg: Kleine brand in woonhuis

Context

Sinds enkele jaren is het gebruikelijk dat senioren langer thuis blijven wonen. Zorg wordt thuis veelal door de thuiszorg geleverd en er is geen 24 uren begeleiding meer. Wanneer senioren in enige mate voor zichzelf kunnen zorgen, betekent dat niet dat zij in het geval van een calamiteit volledig zelfredzaam zijn. Daarnaast betekent de transitie van bejaardentehuizen naar wooncomplexen dat voor deze objecten minder strenge preventieve eisen gelden. De kans op escalatie van een brand is daarmee groter, waarbij voornamelijk de rookverspreiding met de vluchtmogelijkheden en het vluchtgedrag hier een bijdrage aan leveren.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Onachtzaamheid met vuur, menselijk handelen
- Roken
- Technisch mankement in elektrische apparaten

Incidentverloop

In de nacht van zaterdag op zondag krijgt de meldkamer een brandmelding vanuit een wooncomplex in Amstelveen. In dit voormalige bejaardentehuis zijn 76 woningen gevestigd waar in totaal 108 oudere bewoners wonen. De leeftijden van de bewoners variëren van 65 tot 95 jaar. In één van de woningen is brand uitgebroken. De bewoner is een fervent poppenverzamelaar. De hoge vuurbelasting maakt dat de brand snel om zich heen grijpt. De bewoner is niet in staat om zelfstandig te vluchten.

Na enige tijd wordt de brand ontdekt door een buurman. Bij het openen van deur slaan de vlammen uit de woning en vlucht de buurman naar buiten en belt de brandweer. Doordat de deur blijft openstaan verspreidt rook en hitte door de gang. Omdat branddeuren zijn verwijderd voor de toegankelijkheid met rollators verspreidt de brand zich ook naar andere delen. Door het gegil en lawaai worden ook andere bewoners wakker, maar zij kunnen vanwege de rook niet door de gang vluchten. De brandweer komt ter plaatse en gaat op zoek naar de brand. Er is een begeleider aanwezig bij de receptie maar die geeft aan dat ze niet op de gang kan komen. De brandweer schaaft op in verband met de ontruiming en zet een bluspoging in. De brand wordt relatief snel geblust, maar het blijkt dat drie verdiepingen onder de rook hebben gestaan. Ondertussen zijn additionele eenheden begonnen met reddingen via balkons en wordt het pand systematisch afgezocht. Hierbij worden in de woningen onder de rook bewoners aangetroffen. Bewoners worden tijdelijk opgevangen in de recreatiezaal van het complex die slechts beperkte faciliteiten heeft.

Uiteindelijk kunnen 15 bewoners enige tijd niet terug naar hun woning vanwege rookschade. Zij moeten elders opgevangen worden.

Groepen in een kwetsbare positie en slachtofferbeeld

Zeven bewoners zijn ernstig gewond geraakt door de rookverspreiding. De bewoner van de brandwoning is overleden. 36 bewoners worden door de ambulance nagekeken. Voor opvang moet gezorgd worden, niet iedereen kan naar familie of vrienden. Uiteindelijk overlijden in het ziekenhuis nog twee slachtoffers.

Grote brand in object met kwetsbare doelgroep		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,004	Niet van toepassing
Doden	0,037	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,055	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,041	Ernstig
Kosten	0,03	Aanzienlijk

Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,053	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,012	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,018	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,041	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,025	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De waarschijnlijkheid van een grote brand in een object met kwetsbare doelgroep is waarschijnlijk. Deze waarschijnlijkheid wordt vergroot door het gevolg van overheidsbeleid dat van senioren verwacht langer zelfstandig thuis te wonen. De transitie van verzorgingstehuizen naar wooncomplexen, leidt tot het huisvesten van kwetsbare en verminderd zelfredzamen in panden die hier minder goed geschikt voor zijn, in combinatie met een lagere eis ten aanzien van de geldende brandveiligheidsvoorschriften. De score van de impact wordt voornamelijk bepaald door doden, gewonden en het lichamelijk letsel dat bij dit incident voorkomt. Door de samenstelling van de populatie in dergelijke objecten is de kans op slachtoffers aanzienlijk. Wat uiteindelijk ook resulteert in sociaal psychologische effecten voor andere bewoners en de hele doelgroep in het algemeen.

7.7 Scenario 7 – Grote brand in bijzonder/ hoog gebouw

Afbakening scenario

Omvang: Grote brand in een houtbouw object

Locatie: Amsterdam, Arena Poort

Periode van het jaar/dag: Doordeweekse dag, in de ochtend

Referentie worst case: Op 14 juni 2017 brak er in de Londense wijk Kensington brand uit op een van de benedenverdiepingen van de Grenfelltoren, een woontoren met 24 verdiepingen. Deze brand verspreidde zich zeer snel naar alle hoger gelegen verdiepingen en door het hele gebouw. Ten minste 72 doden en 77 gewonden waren het gevolg. Op 3 juni 2023 woedde er een zeer grote brand in een appartementencomplex aan de Joan Muyskenweg in Amsterdam. Het complex moest worden ontruimd en alle 95 woningen werden onbewoonbaar verklaard.

Referentie dagelijkse zorg: Prullenbakbrand geblust met klein blusmiddel

Context

Met name in Amsterdam is de laatste decennia veel hoogbouw gebouwd, voornamelijk rond Station Amstel (Rembrandttoren en Mondriaantoren, Haut), Sloterdijk en op de Zuidas. In Amsterdam worden meerder bijzondere panden gebouwd o.a. op Zeeburgereiland, De Nieuwe Kern, Amstel III en Arena Poort. Deze voldoen weliswaar aan de minimeisen uit het Bouwbesluit, maar zoeken de randen van de regelgeving op. De regelgeving is eigenlijk niet gemaakt voor dit soort complexe gebouwen. Ook de hulpverlening kan dit restructuurrisico niet (volledig) afdekken. Het blussen van branden op grote hoogte is moeilijk. Het heeft de volgende kenmerken/gevaren:

- Verlies van waterdruk
- Toegankelijkheid voor de hulpdiensten
- Redden van buitenaf niet mogelijk
- Instortingsgevaar (grote valschaduw)
- Mensen die naar verdiepingen boven de brand vluchten

Mogelijke oorzaken/triggers

- Moedwillig
- Technisch mankement

- Menselijk falen

Incidentverloop

Het object is 65 meter hoog (22 etages). De hoofdconstructie bestaat uit CLT, dit is kruislings verlijmd hout, en niet voorzien van aanvullende preventieve maatregelen. De muren zijn bekleed en het plafond is van onbeschermd hout. De gevel is voorzien van beplanting. Het object is opgebouwd uit een plint met daarin een basisschool, horeca en kantoren. Boven de plint zijn appartementen gerealiseerd.

Op dinsdagochtend (09:00u) ontstaat de brand in een appartement op de 19^e etage door sluiting in een koffiezetapparaat. Een bluspoging van de bewoner is niet effectief en de brand ontwikkelt zich verder in het appartement. Het plafond is onbekleed en brandt na enige tijd mee. De brandweer is gealarmeerd en begint de brand te bestrijden met behulp van de in het gebouw aanwezige stijgleidingen. Door de hoogte is de wateropbrengst beperkt en daardoor onvoldoende om de brand te blussen. De brand wordt uitslaand en slaat via de gevelbeplanting over naar bovengelegen appartementen. De brandweer besluit het volledige object (met 100 woningen, basisschool, horeca en kantoren) te ontruimen. Dit vraagt veel capaciteit van de brandweer. De brandweer slaagt er echter niet in om de brand te bestrijden. Al snel staat de gehele 19e verdieping in brand en is de verdieping niet meer begaanbaar. Door de branduitbreiding naar bovengelegen verdiepingen raken steeds meer appartementen betrokken bij de brand. De brand wordt onbeheersbaar. Er is veel onduidelijkheid over de brandwerendheid en sterkte van de constructie. De brandweer moet zich terugtrekken vanwege instortingsgevaar. Grote rookwolken trekken over het naastgelegen metro- en treinstation.

Vanwege het dreigende instortingsgevaar wordt het hele pand ontruimd. Leerlingen van de basisschool en bewoners worden in eerste instantie in een nabijgelegen hotel opgevangen. Ook wordt opdracht gegeven om het treinverkeer te staken en het metroverkeer stil te leggen. Het station wordt ontruimd net als de omliggende woonwijken. Bewoners van verderop gelegen wijken krijgen het advies deuren en ramen gesloten te houden vanwege de rookontwikkeling. De Gemeenschappelijke Meldkamer krijgt telefoontjes van burgers met vragen over de rook en over eventuele gevaarlijke stoffen en asbest.

De burgemeester geeft samen met de hulpverleningsdisciplines een persconferentie. Er worden voor de gezondheid geen gevaarlijke concentraties gevaarlijke stoffen gemeten. Van asbest is geen sprake. De politie heeft afritten van de A2, A10 en A9 afgesloten om zo de toegang voor de hulpverleners te regelen. De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) staat stand-by met ambulances.

Uiteindelijk heeft een bewoner rook geïnhaleerd bij de bluspoging, verder zijn er geen gewonden. Een groot deel van het complex gaat verloren. Er wordt nachtopvang geregeld voor de bewoners van de tegenovergelegen wijk; hier maken negen personen gebruik van. De rest heeft zelf opvang gevonden. Een groot aantal woningen is beschadigd door brand en waterschade. Het herstel van de woningen duurt in totaliteit 6 maanden. Ook de school heeft waterschade en er moet voor 3 maanden een andere locatie worden gezocht. Het onderwijs wordt enkele dagen later elders voortgezet. Het metro- en treinstation wordt de volgende dag weer in gebruik genomen evenals de bijbehorende sporen.

Groepen in een kwetsbare positie en slachtofferbeeld

Er vallen geen doden of gewonden. Wel hebben circa 100 mensen de nacht elders moeten doorbrengen. Door waterschade moet de basisschool 3 maanden verhuizen naar een andere locatie.

Grote brand in bijzonder hoge gebouwen		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,004	Niet van toepassing
Doden	0,011	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,039	Ernstig

Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,039	Ernstig
Kosten	0,079	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,005	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,028	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,026	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,032	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,027	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De afgelopen periode is er in de regio veel hoogbouw bijgekomen en de komende jaren zal deze trend zich voortzetten. Vanaf 2025 is de woningbouwproductie in de Metropoolregio Amsterdam van hout en andere biobased materialen. Dit betekent dat ook de draagconstructie van hoogbouw objecten in hout wordt gerealiseerd. De regelgeving is nog niet geactualiseerd op deze ontwikkelingen. De (brand)veiligheidsmaatregelen, die gelden voor de verschillende hoogte, ondersteunen bij het minimaliseren van de impact. Echter de geldende maatregelen verschillen aanzienlijk per categorie. Bij hoge gebouwen tijdens incident is er veel capaciteit nodig om het te kunnen beheersen. Door veranderend materiaal gebruik kan het benodigde bluswater aanzienlijk toenemen. Het op hoogte krijgen van voldoende bluswater is al een uitdaging voor de brandweer. Daarnaast heeft een incident een grote impact op de samenleving, de sociaal psychologische en kosten impact. De waarschijnlijkheid is door de experts gescoord op waarschijnlijk.

7.8 Scenario 8 – Grote brand in ondergrondse bebouwing

Afbakening scenario

Omvang: Grote brand in ondergrondse parkeergarage

Locatie: Parkeergarage onder woningen Amsterdam

Periode van het jaar/dag: December

Referentie worst case: Instorting pand en met dodelijke slachtoffers. Op 3 juli 2020 vindt er een brand plaats in de Singelgarage in Alkmaar. 160 autobezitters zijn gedupeerd en het heeft veel impact op de constructie.

Referentie dagelijkse zorg: Kleine brand met een handblusser geblust

Context

In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een groot aantal ondergrondse objecten zoals parkeergarages, metrostations, tunnels en kelders. Vanwege verdichting zijn de bouwkavels klein waardoor in- en uitritten van parkeergarages worden vervangen door autoliften. Dit maakt toetreding voor de brandweer complex. Rook en warmte kunnen hierdoor ook niet de parkeergarage uit.

Het verkennen en benaderen van ondergrondse brandhaarden is lastig. Dit komt omdat ondergrondse branden vaak gepaard gaan met sterke rookontwikkeling en slecht zicht. Daarnaast zijn de ondergrondse ruimtes vaak erg complex en zijn toegangswegen beperkt voor verkenning en aanval.

In een scenario met een grote brand in een dergelijk ondergronds object zal de brandweer eerder genoodzaakt zijn zich te richten op de omgeving en bovenliggende bebouwing. En onvoldoende in staat zijn om de brand aan te pakken. Een uitbrand-scenario is realistisch met als mogelijk gevolg de sloop van een nieuwbouw-object.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Moedwillig
 - Technisch defect

- Bijvoorbeeld laden elektrische voertuigen

Incidentverloop

In een parkeergarage onder een woningenblok breekt 's morgens om 08.00 uur brand uit in een elektrische auto. De parkeergarage loopt onder het gehele blok door en ligt één verdieping onder het maaiveldniveau. De totale lengte van het blok bedraagt ongeveer 180 meter en de breedte ongeveer 20 meter. Het blok bestaat onder andere uit appartementen, een peuterspeelzaal en een woongroep voor doven en slechthorenden. Het is een koude decemberdag met sneeuw en ijzel.

Zowel aan de voor- als aan de achterzijde is er sprake van enorme rookontwikkeling. Brandweereenheden die als eerste ter plaatse zijn horen knallen en vermoeden een vuurwerkopslag. In de beginfase ligt de prioriteit bij ontruimen en wordt er geen inzet gedaan op de brand. Tientallen bovengelegen woningen worden ontruimd. Rook verspreidt zich door het trappenhuis, vluchtwegen en woningen. Bevolkingszorg regelt GVB-bussen en opvang in Sporthal Zeeburg. Ongeveer 75 bewoners worden opgevangen. Uit voorzorg worden er ambulances gevraagd. Een nabijgelegen winkelcentrum en twee afritten van de ringweg worden afgezet.

Nadat voldoende brandweereenheden ter plaatse zijn, wordt ingezet op het bestrijden van de brand. Bij de meldkamer brandweer is niets bekend over vuurwerkopslag. In de parkeergarage zijn ventilatoren en een rook-warmte afvoer aanwezig. Deze zijn echter niet in staat om in de parkeergarage voldoende zicht te creëren. De afgezogen rook vormt grote rookkolommen aan de achterzijde van het blok. Uiteindelijk worden twee brandende auto's en een motor geblust. De constructie is behoorlijk aangetast (bewapening ligt bloot en er zitten scheuren in het beton). Bij vier woningen boven de brandhaard zitten scheuren in de muren. Een aantal woningen wordt gestut. In de garage is de waterleiding, stadsverwarming, riolering en elektra beschadigd. Bouw en Woning Toezicht (BWT) en Salvage inspecteren de staat van de woningen, deze is in orde. Aangezien de nutsvoorzieningen niet beschikbaar zijn, moeten de bewoners van de woningen elders overnachten. Er wordt overnachting in een hotel geregeld; hiervan maken negen mensen gebruik. De overige mensen slapen bij familie of vrienden. Na twee dagen kunnen de mensen weer terug naar hun woningen.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Er vallen geen doden of gewonden. Wel moeten 75 mensen de bovengelegen woningen en het wooncentrum tijdelijk verlaten. Negen mensen brengen twee nachten in een hotel door, de overige bij familie en vrienden.

Grote brand in ondergrondse bebouwing		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,002	Niet van toepassing
Doden	0,005	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,007	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,016	Aanzienlijk
Kosten	0,041	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,012	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,009	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,018	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Niet van toepassing
Impact totaal	0,012	Beperkt
Waarschijnlijkheid		Mogelijk / waarschijnlijk

De toepassing van ondergrondse bebouwing is flink toegenomen en zal alleen maar toe nemen, met name voor vervoer en parkeergarages. De experts scoren het incident dan ook als een mogelijk/waarschijnlijk incident. Door de beperkte beschikbare ruimte en verdichting zal in de toekomst de toepassing van een autolift in parkeergarages toenemen. Inschatting is dat dit de incidentbestrijding bemoeilijkt door extra opbouw van rook en hitte en moeilijke toegang voor de incidentbestrijding. De combinatie met alternatieve energie aangedreven voertuigen is een mogelijk (nieuw) risico. Zowel de voertuigen, als de oplaadpunten en bij de brand vrijkomende rook, het benodigde bluswater en andere bestrijdingstechnieken vormt een extra risico. De impact op het slachtofferbeeld wordt laag gescoord omdat de aanwezigen in deze objecten alert zijn. De impact van de rookverspreiding in eventueel boven- en naastgelegen objecten en kosten voor herstel zijn aanzienlijk.

7.9 Scenario 9 – Instorting/ verzakking

Afbakening scenario

Omvang: instorting gebouw door gasexplosie

Locatie: Gebouw met drie lagen woningen en een kinderdagverblijf

Periode van het jaar/dag: Dinsdagochtend

Referentie worst case: In Gellingen (België) in 2004 wordt een 70 bar gasleiding geraakt bij werkzaamheden. Bij de explosie worden bedrijven en woningen vernietigd en komen 24 mensen om het leven. Op 14 augustus 2018 stortte de brug Ponte Morandi (ook bekend als Polceveraviaduct) in de Italiaanse havenstad Genua voor een groot deel in. Dat kostte 43 mensen hun leven. In 2009 vindt in Keulen een instorting plaats bij het aanleggen van een metro. Het kostte twee mensen het leven en richtte meer dan een miljard euro schade aan. Instorting bij werkzaamheden metro Keulen. Een kade op de hoek van de Grimburgwal en de Oudezijds Voorburgwal in Amsterdam stort op 1 september 2020 voor een deel in. Op 21 april 2022 vonden er twee gasexplosies plaats in een flat in Bilthoven waardoor een deel van de gevel en vloeren zijn weggeslagen. Bij de tweede explosie raakte vier brandweermensen gewond.

Referentie dagelijkse zorg: Graafwerkzaamheden zorgen voor een kleine lekkage

Context

Grote drukte boven de grond met bouwen en verbouwen betekent vaak ook drukte onder de grond. Ondanks Kabel en Leiding Informatie Centrum (KLIC) systemen, waarmee aannemers kunnen zien waar kabels en leidingen onder de grond liggen gaat het weleens mis en worden gasleidingen geraakt. Als er niet direct gas geroken wordt, wordt niet altijd ingegrepen door het gasbedrijf en de brandweer.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Graafwerkzaamheden
- Langdurige trillingen
- Verouderde leidingen of koppelingen

Incidentverloop

Op dinsdagochtend wordt gewerkt in de grond in een straat in Amsterdam-West om de riolering te vernieuwen en glasvezelkabels aan te leggen. Bij de graafwerkzaamheden wordt een gasleiding geraakt. Omdat de beschadiging beperkt lijkt, wordt er doorgewerkt. In een ander deel van de pijp onder een huis is de leiding echter gescheurd. Ongemerkt verspreidt het gas zich in een souterrain dat niet bewoond wordt.

Na enige tijd komt een van de bewoners thuis en merkt een gaslucht op. De brandweer wordt gebeld en is onderweg. De bewoner gaat op zoek naar de bron en opent de deur van het souterrain. De toevoeging van zuurstof en elektrostatische ontlading (schok/ vonk) zorgen voor een optimale mengverhouding van het gas en zuurstof en doen het opgehoopte gas exploderen.

Een enorme klap is het gevolg. De voor- en achterkant van het pand en een deel van het trappenhuis wordt weggeslagen. Er breekt brand uit. Bij de meldkamer komen meldingen van een explosie binnen van werklieden. De al aanrijdende brandweer schaaft direct op naar GRIP 1 en vraagt bouwconstructeurs ter plaatse. De reddingsacties worden bemoeilijkt door de bouwwerkzaamheden waardoor de straat open ligt.

Omliggende woningen en bedrijven, waaronder een kinderdagverblijf met 3 leidsters en 9 baby's worden ontruimd en in de buurt opgevangen. De constructie van het gebouw is ernstig aangetast waardoor de brandweer het object niet kan betreden. Van buitenaf wordt met een redvoertuig een bewoner van de 2e etage gered die lichtgewond is geraakt. De bewoner die de gaslucht heeft gemeld wordt vermist.

Na twee uur stort het complex in omdat de beschadigde constructie het gewicht van de bovenliggende etages niet langer kan houden. Omdat hiermee rekening mee wordt gehouden raken er geen mensen gewond. Hierna wordt begonnen met opruimwerkzaamheden. De straat zit nog enige tijd nog zonder gas omdat de leiding eerst gerepareerd moet worden.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Bij het incident raken twee mensen gewond omdat het overdag is en mensen aan het werk zijn. Eén persoon overlijdt. Bewoners kunnen langere tijd niet naar hun huis terug.

Instorting/ verzakking		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,002	Niet van toepassing
Doden	0,021	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,029	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,045	Ernstig
Kosten	0,045	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,002	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,01	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,012	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,014	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,012	Beperkt
Impact totaal	0,019	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Mogelijk/waarschijnlijk

De waarschijnlijkheid van dit incident scoort mogelijk. Oudere constructies hebben meerdere gebreken door het verstrijken van tijd. Dat dit niet allemaal meer te ondervangen is, is de afgelopen periode in onze regio gebleken. Ook de toename van bodemgebruik en werkzaamheden in de openbare ruimte maakt een explosie na werkzaamheden realistisch. De impactscore wordt met name veroorzaakt door het lichamelijk lijden en de kosten, van dit beschreven scenario. Het raakt een grote groep in de samenleving, het verstoort het dagelijks leven. Het vertrouwen in de overheid, vanwege de verantwoordelijkheid voor een veilige leefomgeving, kan geschaad worden.

7.10 Scenario 10 – Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water

Afbakening scenario

Omvang: Bij het verladen van benzine naar een tanker in de Jan van Riebeekhaven ontstaat een explosie. Hierdoor wordt een deel van de tanker verniet en ontstaat grote brand met een grote rookontwikkeling.

Locatie: Jan van Riebeekhaven, Amsterdam Westpoort

Periode van het jaar/dag: September

Referentie worst case: In 2011 ontploft een tanker geladen met 900.00 liter benzine in de Duitse haven van Lingen. Het schip zank en grote hoeveelheden benzine stroomde uit het vaartuig. Het duurde enige tijd voordat de brandweer de vlammenzee onder controle had. Aanvankelijk werden twee mensen vermist, maar die zijn later weer teruggevonden.

Referentie dagelijkse zorg: Gekantelde tankwagens, waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagens ontstaat. Het incident zorgt wel voor hinder, omdat de weg afgesloten wordt.

Context

De haven van Amsterdam is de grootste benzinehaven ter wereld. De benzine wordt aangevoerd over het Noordzeekanaal via tankerscheepen. Per jaar doen veel schepen geladen met benzine de haven van Amsterdam aan.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijk handelen
- Technisch falen
- Moedwillige handelen (terrorisme)
- Aanvaring met overig scheepsverkeer

Incidentverloop

Een binnenvaartschip geladen met 8.000 ton benzine ligt in de Jan van Riebeekhaven aan de steiger bij een olieopslagbedrijf. Nadat het laden voltooid is, gaat er iets mis en ontstaat er op het dek van het vaartuig een zware explosie. Hierbij wordt leidingwerk gevuld met benzine op het dek vernield en komt een grote hoeveelheid benzine vrij die in brand vliegt.

De bemanning verlaat het schip en het bedrijf zet een eerste blussing in ter bescherming van de pier met behulp van de bedrijfsbrandweer. Gealarmeerde brandweer en Dienst Havenmeester van Port of Amsterdam schalen groot op om de brand te blussen. Hierbij wordt schuim en water gebruikt. Na enige tijd blussing begint het vaartuig lager te liggen omdat veel bluswater benedendeks terecht komt. Daarnaast stroomt brandende benzine de haven in, waardoor het schip moeilijk bereikbaar is vanaf de waterkant voor de hulpdiensten.

De brand leidt tot een grote hitte en een grote rookwolk, die als gevolg van de windrichting over het Noordzeekanaalgebied en de A10 drijft. Het scheepvaartverkeer over het Noordzeekanaal wordt stilgelegd, net als het verkeer over de snelweg. Hierdoor ontstaat een verkeersopstopping omdat al het autoverkeer in de spits over de oostelijke kant van de A10 wordt omgeleid. De brandweer laat bedrijven in de buurt ontruimen en zet het waarschuwingsmiddel NL Alert in om mensen in de buurt te waarschuwen en hen aan te sporen om naar binnen te gaan.

De brandstoftanks van het schip zijn echter niet betrokken, waardoor de brand relatief beperkt blijft. Als de resterende benzine in het leidingstelsel en op het water zijn uitgebrand, wordt de brand snel minder en kan de brandweer de secundaire branden op het schip blussen. Het duurt nog de hele dag voordat de brand definitief geblust is en vaar- en autoverkeer weer hervat kan worden. De Jan van Riebeekhaven blijft nog enkele dagen beperkt bereikbaar als gevolg van opruimwerkzaamheden.

De spectaculaire beelden van het brandende schip en de grote rookwolk leiden tot veel media-aandacht.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Het slachtoffer beeld blijft beperkt. Enkele opvarenden van het vrachtschip raken lichtgewond omdat zij rook inademen. De economische schade is door het stremmen van het weg- en vaarverkeer echter aanzienlijk.

Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,048	Ernstig
Doden	0,052	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,045	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,01	Beperkt
Kosten	0,117	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,037	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,019	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,015	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,014	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Beperkt
Impact totaal	0,036	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Onwaarschijnlijk

Het incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water is een incident dat de kans onwaarschijnlijk heeft gekregen van de experts. Als het zich voor doet zijn voornamelijk de kosten, de gewonden, de doden de impactcriteria waardoor het een aanzienlijk incident wordt.

7.11 Scenario 11 – Incident brandbare/ explosieve stoffen, vervoer spoor

Afbakening scenario

Omvang: Als gevolg van een ontsporing van een tankwagon met LPG, ontstaat een lek in de wand van een tankwagon. Uit het lek stroomt LPG. De plas ontsteekt en zorgt voor meer hitte. Hierdoor wordt een andere tankwagon aangestraald. De tankwagon ontploft waardoor een groot gebied wordt geraakt.

Locatie: Nabij station Diemen-Zuid

Periode van het jaar/dag: Avond

Referentie worst case: Door een ontsporing ontploft een tankwagon gevuld met LPG, die net het station van Viareggio in Italië binnen rijdt. Hierbij komen meer dan dertig mensen om het leven en raken 17 personen gewond, van wie vier ernstig (juni 2009). In 2018 in Noord-Italië op een verkeersknooppunt in Bologna is een tankwagen gebotst op stilstaande vrachtwagen waarna de tankwagen met LPG ontploft. Dit leidt tot 2 doden en 70 gewonden.

Referentie dagelijkse zorg: Incident met een tankwagon, waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagon optreedt

Context

In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vindt transport van brandbare/ explosieve stoffen over het spoor plaats. Het traject loopt vanaf Westpoort via Amsterdam CS, Amsterdam Amstel, Amsterdam Zuidoost en Diemen.

De mate van omwonenden en bedrijvigheid is belangrijk voor de impact van een dergelijk incident.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Verkeersincident op het spoor
- Technisch mankement
- Ten gevolge van corrosie treedt lekkage op (verminderde wanddikte, met name bij de lasnaden)

- Moedwillige verstoring (terreur)

Incidentverloop

Om onduidelijke redenen ontspoord een tankwagon met LPG, nabij station Diemen-Zuid. Door de ontsporing ontstaat een lek in de wand van de tankwagon. Uit het lek stroomt LPG, dat vanwege vonken in brand vliegt. Er ontstaat een flinke plasbrand.

Het treinverkeer wordt direct gestaakt. De brandweer is snel ter plaatse en probeert het vuur te doven. Doordat de wand van de trein beschadigd is, gaat dit niet snel genoeg en zet de brandweer in op een ontruiming. Hierdoor kan de brand zich aanwakkeren. Even later vindt een explosie (BLEVE) plaats. De explosie van de tankwagon veroorzaakt tot op 200 meter van de wagon doden en slachtoffers. De materiële schade als gevolg van de explosie bestaat uit instortingen (als gevolg van de druk) en secundaire branden (hittestraaling).

De brandweer heeft ten behoeve van de ontruiming het waarschuwings- en alarmeringssysteem en NL Alert geactiveerd. Men adviseert de bewoners van de nabijgelegen woningen naar binnen te gaan, ramen te openen en gordijnen te sluiten. Het metroverkeer is gestremd. Omdat de ontruiming van het gebied al was ingezet, zijn veel mensen naar binnen gegaan. Zo was het station Diemen-Zuid al ontruimd.

De hulpverlening concentreert zich na de explosie op het redden van mensen en het blussen van de brand. Snel optreden leidt ertoe dat er geen verdere explosies van tankwagons volgen. Slachtoffers worden naar het ziekenhuis gebracht en niet gewonde omwonenden in de buurt opgevangen. Het incident zorgt in de dagen na het voorval voor maatschappelijke onrust in het gehele land. Bewoners langs een spoortraject, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaats vindt, voelen zich onveilig. In de lokale en regionale media is ook veel aandacht voor het incident. De weken na het incident staan in het teken van de wederopbouw van de omgeving en communicatie richting de samenleving. Het treinverkeer ondervindt nog veel last.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Er vallen 15 doden en 120 gewonden. Vanwege het incident en de locatie is het slachtofferbeeld groot, maar had veel groter kunnen zijn als de bevolking niet snel gealarmeerd was.

Incident brandbare/ explosieve stoffen, vervoer spoor		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,075	Ernstig
Doden	0,148	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,181	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,032	Aanzienlijk
Kosten	0,235	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,07	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,099	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,047	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,103	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,099	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Zeer onwaarschijnlijk / onwaarschijnlijk

De kans op een incident op het spoor waarbij LPG vrijkomt wordt door de experts gescoord als zeer onwaarschijnlijk. Berekeningen uit het scenarioboek (www.scenarioboek.nl; kaarten spoor-LPG, Blevé) geven de mogelijkheid om een waarde voor de waarschijnlijkheid uit te rekenen. Deze waarde komt overeen

met (zeer) onwaarschijnlijk. Als het incident zich voor doet zoals beschreven heeft het een hoog sociaal psychologische impact. Ook de gewonden, de doden en de kosten lopen hoog op. Dit incident scoort hoog in de categorie ernstig op de impact.

7.12 Scenario 12 – Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting

Afbakening scenario

Omvang: Bij een grootschalige opslagtank met benzine komt het floatingroof scheef te hangen. De benzine ontsteekt, waardoor een full surface brand ontstaat.

Locatie: Westelijk Havengebied, Amsterdam

Periode van het jaar/dag: Najaar

Referentie worst case: Op 11 december 2005 vliegt in Buncefield (Engeland) 250.000 liter vrijgekomen petroleum in brand, waardoor een explosie ontstaat. De explosie met een kracht van 2.4 op de schaal van Richter, is de grootste explosie in vreedstijd in Europa en wordt in België en Frankrijk gehoord. Er vallen 43 gewonden en 2.000 mensen moesten hun huizen verlaten. Alleen het feit dat de explosie op zondagochtend plaats vond verhinderde dat er meer doden en gewonden vallen. Op 4 augustus 2020 vond er een grote explosie plaats in de haven van Beiroet, de hoofdstad van Libanon. De explosie veroorzaakte een ramp die minstens 190 doden en ruim 6.500 gewonden eiste en grootschalige schade door de hele stad aanrichtte.

Referentie dagelijkse zorg: Lekkage van een brandbare/explosieve stof, zonder dat brand ontstaat.

Context

De Amsterdamse haven (Westpoort) is de vijfde haven van Europa en de grootste benzinehaven (opslag) ter wereld. In Westpoort bevinden zich veel opslagtanks (onder andere met brandbare vloeistoffen. Een deel van de tanks bevat licht ontvlambare vloeistoffen, zoals benzine. Een brandende tank kan grote gevolgen hebben voor de maatschappij en omgeving. De rookontwikkeling kan gevolgen hebben voor het vaarverkeer over het Noordzeekanaal, het wegverkeer over de A10, het treinverkeer bij Sloterdijk en zelfs het vliegverkeer van en naar Schiphol. Omliggende bedrijven ondervinden hinder van de brand en lijden economische schade.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijke fout (bij laden of lossen)
- Moedwillig handelen (terrorisme)
- Mechanisch falen
- Weeromstandigheden met overvloedige regenval kunnen leiden tot het mogelijk scheef zakken van het dak. Bij een ongeval kunnen de weeromstandigheden (onweer) gevolgen hebben.

Incidentverloop

De opslagtank heeft een diameter van 60 m, een hoogte van 20 m en een inhoud van 45.500 m³. Op het moment van het incident is de tank gevuld met 35.000 m³ benzine. Een floatingroof constructie houdt in dat het dak met de vloeistofspiegel in de tank op een neer gaat. Het voorkomt dat, onder het dak een ruimte met (in dit geval) benzinedamp ontstaat.

Na melding van een incident bij het bedrijf rukt de brandweer uit. Ter plaatse blijkt dat het dak (floatingroof) van opslagtank scheef is komen te hangen. Op het dak van de tankput staat benzine. Vanuit de stad komen meldingen op de meldkamer brandweer binnen van mensen die klagen over een benzinelucht.

De brandweer vreest escalatie van het incident. Er zijn twee scenario's denkbaar:

- Full surface tankbrand (de tank brand aan de bovenkant)
- Tankput brand (de put rondom de tank staat in de brand)

Omliggende bedrijven worden gewaarschuwd. Het bedrijf besluit gecontroleerd de tank leeg te pompen. Risico hiervan is dat het dak gaat schuiven, waardoor de benzinedampen in de tank ontstoken zou kunnen worden

doordat het dak langs de tankwanden schuurt. Een ander risico voor ontsteking is inslag van onweer. Het weerbericht geeft aan dat onweer verwacht wordt. Een inslag nabij leidt tot ontsteking van de benzine in de tankput. Snel staat de hele tank in brand. De rookontwikkeling is enorm en in de wijde omgeving zichtbaar. Op de meldkamers komen Telefoontjes van bezorgde burgers binnen, die aan de horizon een dikke zwarte rookwolk zien. Ook in Zaanstreek-Waterland komen meldingen op de meldkamer binnen. Het incident trekt grote media aandacht van lokale en nationale media. Het vaarverkeer over het Noordzeekanaal wordt stil gelegd.

Via de publiek-private samenwerking AYMA (Amsterdam Ymond Mutual Aid) wordt voldoende schuimvormend middel geregeld, om de benzinebrand te bestrijden. Het duurt echter 4 uur voordat deze middelen inzetbaar zijn. De brandweer zet in op het zolang koelen van de andere opslagtanks, zodat de brand niet overslaat. De brandweer is uiteindelijk tot laat in de avond bezig met het bestrijden van de tankputbrand. Mede doordat de omliggende opslagtanks uitgerust zijn met koeling, weet de brandweer te voorkomen dat de brand overslaat naar andere tanks.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Aangezien het scenario niet tot een worst case scenario escaleert vallen geen gewonden. De economische schade is echter aanzienlijk.

Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,03	Aanzienlijk
Doden	0,019	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,017	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,005	Beperkt
Kosten	0,137	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,069	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,022	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,012	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,015	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Niet van toepassing
Impact totaal	0,033	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

Het incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting wordt door de experts gescoord als mogelijk, met aanzienlijke impact. Deze impact wordt voornamelijk veroorzaakt door de kosten en de gewonden als gevolg van het incident.

7.13 Scenario 13 – Broei/ brand in bulkopslag

Afbakening scenario

Omvang: Langdurige broei, in twee dagen, in bulkopslag. Grote rookontwikkeling

Locatie: Opslaglocatie cacao Westelijk Havengebied Amsterdam

Periode van het jaar/dag: Voorjaar

Referentie worst case: Zeer grote brand, brandduur langer dan 9 dagen. In een convenant tussen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek Waterland is vastgelegd dat een brand niet langer mag duren dan 9 dagen.

Referentie dagelijkse zorg: Kleine brand, met binnen aanval (brandweer) en inzet van eigen bedrijfsmiddelen om te blussen en beheersen

Context

Zowel bij opslag van afvalstoffen bij verwerkers als in de opslag van bijvoorbeeld cacao komt broei en brand voor. Amsterdam is de grootste cacaohaven ter wereld. Jaarlijks wordt er zo'n 600 miljoen kilo cacaobonen per schip aangevoerd, ongeveer een zesde van de wereldwijde cacao-productie. Cacaobroei en -brand is moeilijk te bestrijden. Veel broei en vervolgens brand, ontstaan door een combinatie van vocht, microbiologische activiteit en thermische isolatie. Het bestrijden van broei in een berg cacaobonen gebeurt vaak door het uitrijden van de bonen. Goed product wordt naar een andere plek in de loods verplaatst, aangetaste bonen worden in een duwbak gestort en afgeblust. Blussen met water wordt zo min mogelijk gedaan omdat de naastgelegen bonen dan onbruikbaar zijn geworden en vanwege het ontstaan van verontreinigd bluswater. Broei en eventueel brand komt in de regio Amsterdam-Amstelland ca. 1 tot 5 keer per jaar voor.

Mogelijke oorzaken/trigger

- Combinatie van vocht, microbiologische activiteit en thermische isolatie
- Opeengehoopte aluminiumfosfide tabletten waar vocht bij komt (bulk in schip)

Incidentverloop

's Morgens wordt broei geconstateerd in een loods in een lading cacaobonen van ongeveer 12.000 ton. Bovenop de berg van 15 meter hoogte is wat lichte rook te zien. In de loods is blauwzuur en koolmonoxide gemeten. Niemand mag zonder ademlucht naar binnen.

Het bestrijden van de broei in de berg cacaobonen gebeurt door het uitrijden van de bonen. Er gaat geruime tijd overheen voordat de shovel ter plaatste is. De broei breidt zich ondertussen uit. De rookontwikkeling is hevig geworden. Uit de omgeving zijn inmiddels al enige stankklachten binnengekomen.

De loods wordt langzaam geventileerd en wanneer de concentraties blauwzuur en koolmonoxide zijn gedaald tot veilige waarden, worden de cacaobonen uitgereden en in duwbakken gestort. De goede bonen in een grote duwbak en de aangetaste bonen in een kleinere duwbak met een laag water om eventueel brandend materiaal te doven. Het verontreinigde water wordt opgevangen voor zover dat mogelijk is.

De rookontwikkeling wordt in de loop van de dag steeds heviger. Inmiddels zijn bij de gemeente en meldkamer stankklachten binnengekomen. Omdat de verwachting is dat de broei nog lang zal aanhouden, en de enorme hoeveelheid rook voor hinder zorgt, wordt besloten de omliggende bedrijven op het industrieterrein te ontruimen. Het RIVM verricht metingen in de omgeving, en meet geen concentraties die gevaarlijk voor de volksgezondheid zijn.

De berg wordt instabiel. De bonen zakken niet meer netjes uit, maar blijven door samenklontering van het gruis (door vocht) als een 'rots' staan. 's Avonds, na instorten van een stuk van de berg, ontstaat er op verschillende plekken brand. Vlammen komen al gauw tot aan het dak. Tijdens de brand ontwikkelt zich behoorlijk wat rook. Er wordt voor gekozen om de loods gecontroleerd te laten uitbranden. Initiële bluspogingen leiden echter wel tot verontreinigd bluswater. Een gedeelte van de bonen is verbrand. Een ander gedeelte is aangetast en zal worden verkocht als mindere kwaliteit. Meer dan de helft is echter onaangetast. De volgende morgen kunnen de mensen weer terug naar de bedrijven op het industrieterrein.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Er vallen geen doden of gewonden. Wel zijn er veel stankklachten binnengekomen bij gemeente en meldkamer. Zo'n kleine honderd mensen hebben tijdelijk de omgeving moeten verlaten. De broei/brand veroorzaakt voornamelijk financiële schade.

Broei/ brand in bulkopslag		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,011	Beperkt
Doden	0,006	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,007	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,005	Beperkt
Kosten	0,054	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,022	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,014	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,007	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,01	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Impact totaal	0,14	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Zeer waarschijnlijk

Incident broei/ brand in bulkopslag komt steeds regelmatig voor. Dit gebeurt ook in het opslaan van producten en grondstoffen die gerecycled worden. Het effect is aanzienlijk, vanwege de kosten en gevaar voor het milieu.

7.14 Scenario 14 – Incident giftige stoffen, vervoer weg

Afbakening scenario

Omvang: Bij een botsing met een tankwagen gevuld met acrylnitril ontstaat een lekkage in de wand van de tankwagen. Uit het lek stroomt acrylnitril.

Locatie: Op de A9, ter hoogte van afslag 5 (Amstelveen)

Periode van het jaar/dag: In de zomer, op een maandag in de ochtendspits.

Referentie worst case: In 1976 verongelukt een vrachtwagen met ammonia (ammoniak opgelost in water, 34 ton) in Houston, VS. De ammonia kwam deels vrij als nevel door het ongeluk. 7 personen kwamen om en 78 personen raakten gewond.

Referentie dagelijkse zorg: Gekantelde tankwagen waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagen ontstaat. Het incident zorgt wel voor hinder, omdat de weg afgesloten wordt.

Context

In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over snelwegen, die door dichtbebouwde gebieden lopen. Giftige vloeistoffen worden uitsluitend over de A10 vervoerd. Het aantal tankwagen transporten per jaar met een giftige vloeistof is maximaal 400 per jaar.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijk handelen
- Technisch falen
- Extreme weersomstandigheden
- Moedwillige (terreur)

Incidentverloop

Een tankwagen met acrylnitril raakt betrokken bij een ongeluk op de A9, ter hoogte van afslag 5 richting Amstelveen. Als gevolg van het ongeluk ontstaat een scheur in de wand van de tank. Een deel van de inhoud

van de tankwagen stroomt uit, en vormt een plas. De plas dampt uit, en de heersende windrichting voert de damp richting de nabijgelegen wijk ten noorden van de A9 (Goeman Borgesuslaan, Keucheniuslaan en Meester F.A. van Hallweg). Binnen een straal van 100 meter ervaren mensen hinder en irritatie aan ogen en luchtwegen als gevolg van de damp. Op de meldkamer komen al snel meldingen binnen van buurtbewoners.

De brandweer is snel ter plaatse, en zet in op het dichten van het lek. Uit vrees voor escalatie besluit de brandweer direct het waarschuwings- en alarmeringssysteem te activeren en een NL-Alert te versturen, om mensen in de nabije omgeving te waarschuwen. Bestuurders van auto's nabij het ongeval moeten hun voertuig verlaten en worden tijdelijk opgevangen in de omgeving. Het risico bestaat dat de hele inhoud van de tankwagen wegstroomt. In een dergelijke situatie ontstaat een effectgebied tot 800 meter, waarbinnen doden en gewonden vallen. De hulpdiensten communiceren dat mensen naar binnen moeten gaan, en ramen en deuren moeten sluiten. De A9 wordt direct afgesloten en verkeer wordt omgeleid.

De brandweer stelt waterschermen op om de plas in te dammen. Vervolgens wordt de plas af gedekt. Na anderhalf uur heeft de brandweer het incident onder controle. Het lek is gedicht, en de brandweer is erin geslaagd om de plas in te dammen en af te dekken. Hierdoor is niet langer sprake van uitdamp van de giftige stof. Een bergingsbedrijf gaat vervolgens aan de slag met het leegpompen van de tank. Daarna wordt de tankwagen van de weg getakeld. Tegen het eind van de middag is de weg weer vrij voor verkeer.

Het incident veroorzaakt maatschappelijke onrust. Buurtbewoners voelen zich onveilig langs de A9, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaats vindt. In de lokale en regionale media is ook veel aandacht voor het incident.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Doordat het scenario niet escaleert blijft de overlast door het vrijkomen van acrylnitril beperkt tot irritatie aan ogen en luchtwegen, waaronder enkele hulpverleners die zich zonder adembescherming in de buurt van de tankwagen begeven.

Incident giftige stoffen, vervoer weg		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,055	Ernstig
Doden	0,075	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,07	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,052	Ernstig
Kosten	0,067	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,06	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,038	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,027	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,08	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,053	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Onwaarschijnlijk

De kans op een incident op de weg waarbij een giftige stof vrij komt wordt door de experts gescoord als onwaarschijnlijk. De kans is afhankelijk van de vorm waarin de stof vervoerd wordt (gasvormig, vloeibaar, onder druk, etc.) Berekeningen uit het scenarioboek (www/scenarioboek.nl; kaarten weg-giftig) geven de mogelijkheid om een waarde voor de waarschijnlijkheid uit te rekenen. Deze waarde komt overeen met onwaarschijnlijk.

De impact van dit scenario is ernstig. Als het incident zich voordoet zoals beschreven heeft het een ernstige sociaal psychologische impact. Ook het aantal doden en gewonden scoort ernstig en de kosten lopen op.

7.15 Scenario 15 – Incident giftige stoffen, stationaire inrichting

Afbakening scenario

Omvang: Vrijkomen van een giftige wolk

Locatie: Industrieel complex in het Westelijk Havengebied

Periode van het jaar/dag: Voorjaar

Referentie worst case: Als gevolg van het vrijkomen van een giftige stof in de stad Bhopal (India) in 1984 komen 2.000 mensen om het leven. Later zullen als gevolg van de ramp nog eens 6.000 mensen overlijden. Naast de hoge slachtoffer aantallen zijn er grote economische en milieuschades.

Referentie dagelijkse zorg: Kleine brand in opslagloods waarbij giftige verbrandingsproducten vrijkomen.

Context

In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland bevinden zich verschillende bedrijven waarbij na een ongeval een wolk van een giftige stof vrij kan komen. Een giftige wolk kan ontstaan doordat giftige stoffen die worden opgeslagen of gebruikt door een ongeluk vrijkomen of doordat bij een brand giftige stoffen ontstaan. Het merendeel van deze bedrijven bevindt zich in het Westelijk Havengebied. Albemarle en Sonneborn zijn voorbeelden van bedrijven waar grote hoeveelheden giftige stoffen worden opgeslagen en verwerkt. Een brand in een pakket lithiumbatterijen kan ook een giftige wolk veroorzaken en dit soort energieopslagsystemen worden steeds vaker toegepast.

Het vrijkomen van een giftige wolk kan tot op kilometers afstand van de bron slachtoffers maken, bij mensen die in contact komen met de giftige stof. Met name personen die zich buitenshuis bevinden kunnen slachtoffer worden. Gebouwen kunnen enige tijd bescherming bieden, de mate waarin is afhankelijk van de luchtdichtheid van het gebouw. De verspreiding van de giftige wolk is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Het effect op slachtoffers is afhankelijk van de eigenschappen van de stof. Indien sprake is van het vrijkomen van een toxische wolk is al snel sprake van een interregionaal incident.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Brand (in combinatie met defecte blusinstallatie)
- Menselijk falen
- Technisch falen
- Moedwillig handelen (terreur)

Incidentverloop

Bij een bedrijf in het havengebied op ongeveer 1 kilometer afstand van een woongebied ontsnapt na een ongeval een grote hoeveelheid zwaveltrioxide uit een tankwagen, opslag of een installatie. De zwaveltrioxide verspreidt zich en vormt een giftige wolk. De kans op een dergelijk scenario is recent verkleind doordat de productie-installatie is aangepast waardoor nagenoeg geen transport van vloeibare zwaveltrioxide meer nodig is. Het is vochtig neutraal weer met een gemiddelde windsnelheid richting het zuiden. De wolk verspreidt zich hierdoor snel met de wind mee en richting een woongebied. Het effectgebied is sterk afhankelijk van de (weers)omstandigheden maar kan onder bepaalde omstandigheden het woongebied bereiken. Zwaveltrioxide is een kleurloze, bijtende vloeistof met een prikkelende geur. Zwaveltrioxide-damp reageert met water uit de lucht en er ontstaat zwavelzuur. Zowel zwaveltrioxide als zwavelzuur hebben een bijtende werking op de ogen, huid en luchtwegen. Inademing van lage concentraties veroorzaakt blijvende longschade. Deze verschijnselen treden vaak pas na enkele uren tot dagen op.

De bedrijfsbrandweer zal snel optreden en de lokale brandweer waarschuwen. Gezien de ernst van de situatie besluit de brandweer het waarschuwings- en alarmeringssysteem te activeren. De hulpdiensten communiceren

dat mensen naar binnen moeten gaan, en deuren en ramen moeten sluiten. De mensen zitten de komende uren veilig binnen, en worden door de rampenzender op de hoogte gehouden. Nadat de brandweer metingen heeft verricht in het effectgebied, kan worden vastgesteld of het gevaar geweken is. In het rampbestrijdingsplan is opgenomen dat de levensbedreigende waarde (LBW) ruim 2 km kan zijn en de alarmeringsgrenswaarde (AGW) ruim 3 km. Het incident trekt grote media-aandacht en zorgt voor maatschappelijke onrust. Bewoners van woonwijken in de omgeving voelen zich onveilig.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Doordat de wolk zich snel verspreidt, worden personen buitenshuis blootgesteld aan de bijtende damp. Zij lopen letsel op en moeten worden behandeld. De wolk kan het woongebied dat op 1 km afstand ligt bereiken. De longschade die door de bijtende werking ontstaat is meestal blijvend. Na blootstelling aan lage concentraties kunnen pas na uren of dagen klachten ontstaan, waardoor ook na enkele dagen slachtoffers nog om medische hulp gaan vragen.

Incident giftige stoffen, stationaire inrichting		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,037	Aanzienlijk
Doden	0,075	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,169	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,047	Ernstig
Kosten	0,11	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,056	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,079	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,041	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,119	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,006	Beperkt
Impact totaal	0,074	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Onwaarschijnlijk

Het incident met giftige stoffen in een stationaire inrichting wordt binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland als onwaarschijnlijk gescoord door de experts. Mede door de minimale aanwezigheid van deze inrichtingen. Verder worden incidenten voorkomen door onder andere de aanwezigheid van preventieve voorzieningen. Als het incident zoals door de expert gescoord is zich echter voordoet, is de impact op aantal doden en gewonden, kosten en sociaal psychologisch hoog. Gemiddeld scoort het incident ernstig qua impact.

7.16 Scenario 16 – Uitval gasvoorziening

Afbakening scenario

Omvang: Grootschalige uitval gasleverantie

Locatie: Amsterdam Zuidoost, K-buurt

Periode van het jaar/dag: Januari, vrijdagavond

Referentie worst case: Op 15 januari 2015 raakten bij werkzaamheden in Velzen-Noord een gas- en waterleiding beschadigd. 1.227 woningen hadden tot de middag van 21 januari geen gas, centrale verwarming en warm water.

Referentie dagelijkse zorg: Kortstondige uitval gasleverantie na een gaslek.

Context

Warmte is één van de belangrijke pijlers van levensbestaan. Om die reden is een continue gasleverantie van groot belang. De uitval gasvoorziening kan dan ook tot grote maatschappelijke problemen leiden. Zeker omdat – in tegenstelling tot elektriciteitsvoorziening – de knop niet direct omgezet worden als het leveren van gas weer hervat kan worden. De komende jaren zal ook de transitie van het gas naar alternatieve warmtebronnen zoals stadswarmte worden meegenomen. De Veiligheidsregio heeft bij een dergelijk incident een belangrijke coördinerende rol als het gaat om veiligheid.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Graafwerkzaamheden
- Falende apparatuur/mechaniek
- Lekkage van naastgelegen waterleiding
- Omvallende bomen door zware storm

Incidentverloop

Op een vrijdagavond in januari valt in een groot deel van de K-buurt in Amsterdam Zuidoost de gasvoorziening uit. Eerder die dag zijn graafwerkzaamheden uitgevoerd, waarbij een gas- en waterleiding zijn geraakt. Hierdoor is modder in het leidingnetwerk gekomen waardoor de gaslevering is uitgevallen. In de K-buurt zijn in ongeveer 4.400 mensen woonachtig in ongeveer 1750 woningen. De buurt is een smeltkroes van culturen. Verder is bekend dat er in de flats in deze buurt een aantal alleenstaande ouderen (80+) woonachtig is. Een aantal van hen beheerst de Nederlandse taal slechts beperkt.

Liander komt ter plaatse. Om het getroffen gebied in kaart te brengen, moeten gaten gegraven worden op diverse punten in de wijk. Zo kan worden bepaald tot hoe ver de modder in de gasleidingen is gestroomd. Dit betekent dat het gasnet drukloos gemaakt wordt door afsluiters in het net dicht te zetten. Hierdoor zullen waakvlammen van CV's en kookpitten van gasfornuizen uit gaan. Daardoor is er geen verwarming, geen warm water en kan er niet gekookt worden. Wanneer het getroffen gebied is vastgesteld, zullen bewoners worden gevraagd om de gashoofdkraan dicht te draaien. Zo wordt voorkomen dat bij het her-aansluiten onbedoeld gas de woning instroomt. Het schoonmaken van de leidingen duurt enkele dagen tot een week, afhankelijk van de omvang van het getroffen gebied. Om na reparatie van het lek de gastoevoer te herstellen moeten alle woningen eerst gecontroleerd worden, vóórdat de gastoevoer in fases weer kan worden hersteld. Hiervoor wordt een plan gemaakt waarbij sleutelmakers, politie en Liander langs gaan. De gemeente geeft een noodverordening af om de toegang van woningen mogelijk te maken.

Tijdens de gasstoring is het leveren van gas niet mogelijk waardoor er geen verwarming is. Veel mensen schakelen over naar elektrische apparaten. Liander geeft dan ook aan dat dit gevolgen heeft voor het elektriciteitsnetwerk in verband met overbelasting. Er wordt gecommuniceerd naar bewoners het energiegebruik zoveel mogelijk te beperken. Uiteindelijk duurt het drie dagen voordat het gas bij alle afnemers er weer op staat. Het herstel wordt gefaseerd uitgevoerd, waardoor sommige afnemers weer sneller gas hebben dan andere. Gedurende de tijd blijft een crisisorganisatie actief die zich vooral richt op communicatie en het welzijn van verminderd zelfredzame personen. Voor bewoners wordt geprobeerd noodverwarming te regelen, maar dat gaat niet eenvoudig. Geprobeerd wordt openbare douche- en kookvoorzieningen te regelen en dekens uit te delen. Mensen proberen op allerlei manieren om warm te blijven. Tijdens de periode ontstaan dan ook in de buurt diverse brandjes en raken een aantal mensen onwel door verhoogde concentraties CO, mede door binnenhuis barbecueën.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Het aantal gewonden bij dit incidentscenario is beperkt. Het blijft bij enkele gewonden die door een poging om warm te blijven een CO-vergiftiging oplopen of rook inademen. Wel is de overlast voor de bewoners en ondernemers groot. Vooral voor ouderen en jonge kinderen is de kou een probleem.

Uitval gasvoorzieningen

Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,001	Niet van toepassing
Doden	0,005	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,008	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,051	Ernstig
Kosten	0,021	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,021	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,008	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,026	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Beperkt
Impact totaal	0,015	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

Gasuitval als gevolg van graafschade komt regelmatig voor in Nederland. Meestal is de schade en de gasvoorziening snel hersteld. In dit scenario duurt het herstel van de gasvoorziening drie dagen. De experts scoren de waarschijnlijkheid daarom als mogelijk.

De impact van het scenario is aanzienlijk. Het uitvallen van de verwarming heeft in de winterperiode een grotere impact op het lichamelijk lijden (ontbreken van primaire levensbehoefte) en zal het dagelijks leven verhinderen, maar niet verstoren.

Onderdeel van de energietransitie is het gasloos maken van woningen en het ontmantelen van gasleidingen. Hierdoor zullen waarschijnlijkheid en impact van dit scenario in de toekomst afnemen.

7.17 Scenario 17 – Uitval elektriciteitsvoorziening

Afbakening scenario

Omvang: Grootschalige uitval elektriciteit in meerdere regio's met het brongebied in Diemen.

Locatie: Meerder regio's in de provincie Noord-Holland

Periode van het jaar/dag: Januari, overdag

Referentie worst case: De storing veroorzaakt door een Apache-helikopter die een hoogspanningsmast raakte in de Bommelerwaard uit 2007 duurde drie dagen en raakte duizenden huishoudens zonder stroom. Hetzelfde gebeurt in 2017 in Culemborg, alleen duurde dat 1 avond. In september 2015 valt na wateroverlast de stroomvoorziening uit in een deel van het VUMC. Er wordt besloten om het VUMC te evacueren waardoor meer dan 200 patiënten verplaatst worden naar andere ziekenhuizen of ontslagen worden. In 2016 had een brand in een onderstation in Diemen als gevolg dat 23.000 huishoudens in Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en de Ronde Veenen zonder stroom zaten. In 2017 vond een stroomstoring plaats in het 150kV hoogspanningsverdeelstation aan de Hemweg. 360.000 aansluitingen in Amsterdam, Landsmeer, Oostzaan en Zaandam kwamen zonder stroom te zitten en er ontstonden problemen met de bereikbaarheid van 112. Op 9 maart 2018 ontstaat er een explosie en steekvlam door graafwerkzaamheden waarbij een persoon gewond raakt en uiteindelijk 30.000 duizend huishoudens in het centrum en de Pijp zonder stroom komen te zitten.

Referentie dagelijkse zorg: Periodiek valt tijdelijk en in delen van een of meerder wijken de stroom uit, omdat bijvoorbeeld een kabel geraakt wordt bij graafwerkzaamheden.

Context

Volgens Liander gaat het bij storingen waarbij een wat groter gebied geen elektriciteit heeft, vaak om Midden spanningsstoringen. Deze storingen hebben een gemiddelde storingsduur van 2 uur. De oorzaak is vrij divers, maar ruim 30% van de storingen worden veroorzaakt door graafwerkzaamheden. Hoogspanningsstoringen komen minder vaak voor, maar hebben vaak een groter effect.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Component falen
- Slecht weer (bliksem, zwaarte van sneeuw)
- Graafwerkzaamheden
- Brand
- Moedwillig
- Door een van deze oorzaken of een combinatie daarvan, worden niet zelden vitale kabels geraakt of kan een schakelstation het tijdelijk begeven.

Incidentverloop

Op 10 januari om 16.30 uur treedt om onduidelijke redenen tijdens een vorstperiode een storing op bij het hoogspanningsstation in Diemen. Hierdoor valt in een noordelijk deel van de regio de stroom uit. Onder andere het Westelijk Havengebied en Amsterdam Centraal Station vallen onder het gebied wat uitvalt. Maar ook andere regio's in Noord-Holland en Schiphol ervaren last van de stroomstoring. Automatisch start de noodstroomvoorziening op van het BovenIJ ziekenhuis, maar deze hapert om onduidelijke redenen. De hulpdiensten zijn snel gearriveerd, maar zijn tevens druk met de grote hulpvraag. Bij de hulpverleningsdiensten komen verschillende hulpvragen binnen zoals meldingen van ongelukken, als gevolg van verkeerslichten die uitgevallen zijn. Veel mensen stranden in de ochtendspits, omdat openbaar vervoer per spoor, tram en metro stilvalt. Daarnaast komen meldingen binnen over mensen die vastzitten in liften. De brand meld- en inbraakinstallaties werken niet meer bij de winkels in het getroffen gebied, en ook betaalautomaten werken niet meer. De politie zet extra in om te surveilleren bij de winkelcentra en de brandweer is extra alert in het betrokken gebied. Vaste en mobiele telefonie raken ontregeld, op kantoor maar ook thuis doen computers en internetverbindingen het niet meer. Ook valt de centrale verwarming uit. Hulpdiensten hebben moeite met prioriteren van incidenten en roepen op om alleen bij grote spoed de hulpdiensten te bellen.

Omdat lantaarnpalen, verkeerslichten en verkeersgeleidingssystemen niet meer werken ontstaan lange files. Deze lossen gedurende de avond langzaam op. Omdat de nacht intreedt neemt de druk op de hulpdiensten wat af. De (sociale) veiligheid komt verder onder druk te staan omdat de (openbare) verlichting en alarmsystemen ook in de avond en begin van de nacht nog niet werken. In het begin van de ochtend komt langzaam de stroom weer terug omdat het netwerk stap voor stap wordt aangeschakeld, het netwerk is echter nog kwetsbaar en kan in het verder herstel nogmaals uitvallen. De financiële schade is echter aanzienlijk.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Bij dit scenario vallen uiteindelijk geen doden en gewonden. Vooral de patiënten in getroffen ziekenhuizen, zorgcentra en thuiswonenden die afhankelijk zijn van medische apparatuur ervaren last van de stroomuitval. Wanneer de bereikbaarheid en beschikbaarheid van het noodnummer 112 in het geding komt, kan dit tot enkele dodelijke slachtoffers leiden. De uitval heeft vooral economische en maatschappelijke gevolgen doordat mobiliteit ernstig beperkt wordt, mensen geen licht en communicatiemiddelen tot de beschikking hebben en geen pinbetalingen kunnen doen.

Uitval elektriciteitsvoorziening		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,006	Beperkt
Doden	0,015	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,021	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,049	Ernstig
Kosten	0,109	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,015	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,101	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,044	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,063	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,043	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De impact van het scenario uitval elektriciteitsvoorziening wordt als ernstig gescoord. Deze score is te verklaren door de doden, gewonden en het gevoel van onveiligheid die worden veroorzaakt door het niet beschikbaar hebben van de voorzieningen door het uitval van elektriciteit. Daarnaast zullen de kosten voor de hele samenleving, zowel burgers als bedrijven oplopen. Er is sprake van derving van inkomsten en het dagelijks leven wordt verstoord omdat bijvoorbeeld distributiebedrijven hun planning niet kunnen maken. Uitval van de verwarming is vanwege de energietransitie ook een effect dat meegenomen moet worden in de scoring. Daarnaast komt de aantasting van de positie van het lokale en regionale openbaar bestuur ook onder druk te staan vanwege de ziekenhuizen zonder adequate noodstroomvoorzieningen en de hulpdiensten die minder goed functioneren. De grootste impact wordt veroorzaakt door de opstapeling van keteneffecten. Stroomstoringen komen regelmatig voor. Meestal zijn die binnen enkele uren opgelost. In dit scenario duurt de stroomuitval ruim 12 uur. Daardoor wordt de waarschijnlijkheid van dit incident ingeschat als waarschijnlijk.

7.18 Scenario 18 – Verstoring drinkwatervoorziening

Afbakening scenario

Omvang: 180.000 huishoudens

Locatie: Productielocatie Weesperkarspel

Periode/tijd van het jaar: Eind juli

Referentie worst case: In november 2017 krijgen de ca. 72.000 inwoners van Vlaardingen een kookadvies van waterleidingbedrijf Evides vanwege een besmetting met een E.coli-bacterie. Er ontstond een run op water in flessen bij de supermarkten.

Op 5 juli 2023 geeft PWN een kookadvies af in Zwanenburg in verband met vervuild drinkwater. Storm Poly velde een boom waarvan de wortels een waterleiding meetrokken. Nadat de herstelwerkzaamheden werden bij tientallen huishoudens monsters genomen van het water uit de kraan. Het water bleek geïnfecteerd met onder meer E.coli (poepbacterie) en enterokokken. Het kookadvies heeft voor een aantal huishoudens 23 dagen geduurd.

Op 4 augustus 2023 geeft waterleidingbedrijf Vitens 4.100 huishoudens in Doorn het advies om hun drinkwater te koken voordat ze dit drinken. Het water is besmet door een bacteriologische verontreiniging.

Referentie dagelijkse zorg: Elk drinkwaterbedrijf heeft meerdere keren per jaar te maken met een bacterie in een klein deel van het leidingnet. Een beperkt aantal aansluitingen krijgt dan een kookadvies.

Context

Drinkwater is naast een primaire levensbehoefte voor mens en dier ook van groot belang voor andere doeleinden. Drinkwater wordt onder meer gebruikt voor industriële doeleinden, de productie van goederen, landbouw en als koel- of bluswater. Waternet is in het grootste deel van de regio Amsterdam-Amstelland verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening.

Verstoringen in de drinkwatervoorziening kunnen optreden als gevolg van problemen bij het winnen, zuiveren, opslaan, transporteren en distribueren van het drinkwater. Deze verstoringen kunnen leiden tot zowel kwaliteitsproblemen als leveringsproblemen.

De kans dat er een verstoring in de drinkwatervoorziening optreedt is aanzienlijk. Echter moeten drinkwaterbedrijven als gevolg van de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit aan hoge eisen voldoen. Hierdoor is het Nederlandse drinkwatersysteem in hoge mate redundant en is de kans dat een verstoring van de drinkwatervoorziening daadwerkelijk impact heeft op de samenleving bijzonder klein. In uitzonderlijke gevallen kan de impact echter wel degelijk groot zijn. Dit is pas het geval als de verstoring langere tijd duurt en/of een opzettelijke oorzaak heeft. De kosten kunnen dan oplopen, de sociaal-psychologische impact is dan groot en de impact op het dagelijks leven is aanzienlijk.

Actuele en toekomstige ontwikkelingen

De drinkwatervraag zal de komende jaren alleen maar toenemen door een groeiende bevolking en de bouw van vele woningen. Ook de bouw van datacenters en bedrijven die veel koelwater vragen neemt toe. Uitbreiding van de drinkwatervoorziening is dan ook noodzakelijk. Daarnaast hebben we te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Storm, hevige regenval, overstromingen kunnen leiden tot het ontwortelen van bomen en het wegspoelen van grond met leidingbreuken tot gevolg. Hitte en droogte kan in extreme gevallen leiden tot kwaliteitsverslechtering of uitval van onze bronnen. De drukte in de ondergrond neemt toe met graafschade tot gevolg. De geopolitieke dreigingen nemen toe waardoor ook de kans op cyberdreigingen toeneemt. Er circuleert veel fake nieuws over het niet veilig zijn van het drinkwater (als gevolg van medicijnresten, pfas, microplastics etc.).

Incidentverloop

Op het laboratorium wordt een microbiologische overschrijding van de wettelijke norm voor het drinkwater geconstateerd op een regulier monster af pompstation Weesperkarspel (WPK). Het monster is 24 uur geleden genomen waardoor het verontreinigde drinkwater reeds gedistribueerd is naar circa 180.000 aansluitingen (huishoudens, organisaties en bedrijven) in het gebied ten oosten van de Amstel (Amsterdam Oost en Zuidoost, Diemen, Ouder-Amstel).

De omvang van de verontreiniging wordt direct onderzocht. De bacterie die in het water wordt aangetroffen blijkt de *Escherichia coli* bacterie te zijn die kan leiden tot maag-darmklachten. Door middel van separatie van het overige drinkwaternet wordt verdere verspreiding van de verontreiniging tegengegaan. Het achterhalen van de bron en het separeren van het net zal enige tijd kosten, waardoor er zeker één tot enkele dagen verontreinigd drinkwater zal worden gedistribueerd. Kwetsbare klanten¹ worden geïnformeerd en er wordt een kookadvies afgegeven aan de afnemers in het deel van het drinkwaternet waar het verontreinigd drinkwater is gedistribueerd (ca. 180.000 aansluitingen).

Het drinkwaterbedrijf neemt contact op met de GGD om een inschatting te krijgen van de mate waarin de bacterie ziekmakend is. De GGD meldt dat de *Escherichia coli* bacterie koortsachtige klachten kan veroorzaken en kan leiden tot braken en diarree bij met name ouderen, jonge kinderen en mensen met een verminderde weerstand. Het advies van de GGD is daarom om het water eerst te koken. *Escherichia coli* heeft een incubatietijd van drie tot vier dagen, waardoor het lang kan duren voordat de klachten merkbaar worden. In overleg met de veiligheidsregio wordt via verschillende (sociale) mediakanalen de getroffen bevolking opgeroepen het water te koken voordat het gedronken wordt of gebruikt wordt om eten te bereiden. Deze oproep gebeurt op wijkniveau en waar mogelijk op straatniveau.

De berichtgeving leidt tot veel onrust en vragen in de maatschappij. Er treden neveneffecten op: mensen gaan water hamsteren in supermarkten, er komen veel vragen bij zorgverleners, mensen voelen zich collectief ziek (psychisch, psychogene groepsziekte). Veel mensen hebben het drinkwater al gebruikt en zijn bang ziek te worden. Ook vrezen ze voor de gezondheid van hun huisdieren. Daarnaast is er veel onduidelijkheid onder de bevolking over de veiligheid van het gebruik van water voor andere doeleinden, zoals douchen en het besproeien van (moes)tuinen. Het drinkwaterbedrijf, huisartsen en de GGD worden overladen met vragen van de bevolking en media. Bij huisartsen melden patiënten zich met klachten die passen bij het ziektebeeld van de aangetroffen bacterie. Het is niet altijd duidelijk of deze klachten daadwerkelijk door de bacterie zijn veroorzaakt of dat deze door een andere oorzaak zijn ontstaan.

Herstelfase

Het drinkwaterbedrijf neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de microbiologische waarden weer binnen de gestelde normen vallen. Nadat de verontreiniging gestopt is, blijft het kookadvies nog een week gelden: in het distributienet zit immers nog verontreinigd drinkwater en pas na verschillende spuiacties en controles door het laboratorium kan het water veilig worden verklaard en het kookadvies worden opgeheven. In uitzonderlijke gevallen kan noodchlor worden ingezet. Anderhalve week na constatering van de verontreiniging wordt het kookadvies opgeheven.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Ouderen, kinderen en personen met een kwetsbare gezondheid zijn vatbaarder voor het ziek te worden van bacteriën.

Verstoring drinkwatervoorziening		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,025	Aanzienlijk
Doden	0,014	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,02	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,027	Aanzienlijk
Kosten	0,075	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,102	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,043	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,065	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,038	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Mogelijk / Waarschijnlijk

De experts scoren de impact van het scenario verstoring drinkwatervoorziening als aanzienlijk. Dit komt met name door de criteria lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften) en verstoring van het dagelijks leven. In het scenario zijn geen dodelijke slachtoffers te betreuren; wel zal onrust ontstaan doordat veel mensen maag- en darmklachten krijgen en een basisbehoefte als drinkwater op zo'n grote schaal en voor langere duur aangetast is. Weliswaar wordt een handelingsperspectief gegeven, maar dit zal onvoldoende zijn om die onrust weg te nemen. De waarschijnlijkheid wordt ingeschat op de grens tussen mogelijk en waarschijnlijk.

7.19 Scenario 19 – (Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)stelsel of informatiedienst

Afbakening scenario

Omvang: Als gevolg van werkzaamheden of een cyberincident ontstaat een storing, waardoor gedigitaliseerde processen uitvallen. Ook communicatiesystemen van de overheid en hulpdiensten zijn (deels) niet beschikbaar.

Locatie: Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland.

Periode van het jaar/dag: November, maandag om 03.00 uur

Referentie worst case: Op 24 juni 2019 ontstaat een storing bij KPN die als gevolg heeft dat het noodnummer 112 niet bereikbaar is. Het betreft een grootschalige landelijke storing. Verschillende overheidsorganisaties zijn slachtoffer geworden van cyberaanvallen, zoals de Veiligheidsregio Gelderland in september 2020. Of het Noorse parlement dat in september 2020 wordt gehackt. Of de poging tot het hacken van de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens in Den Haag in 2018.

Referentie dagelijkse zorg: Kortstondige uitval telefonie, bijvoorbeeld door overbelasting van het netwerk. Voor minder dan 1 uur.

Context

Cyberincidenten kunnen onze maatschappij in het hart raken en gedurende een korte of langere tijd verlammen. Nederland is sterk afhankelijk van digitale diensten, processen en systemen. Die raken steeds nauwer verweven met fysieke processen, activiteiten, apparaten en ze maken deel uit van een groter geheel, de mondiale digitale ruimte. Naast de vele kansen die de digitale ruimte biedt, maakt die ons ook kwetsbaar voor menselijk en technisch falen én voor kwaadwillende mensen. Wereldwijd misbruiken allerlei actoren de digitale ruimte voor cyberaanvallen en het is potentieel een terrein voor conflicten tussen staten. Digitale weerbaarheid blijkt een kwetsbaarheid van velen. Als overheid en organisaties daarin tekortschieten, dan heeft dat ook gevolgen voor anderen. Organisaties die hun digitale weerbaarheid wel op peil hebben, kunnen alsnog in de problemen komen door cyberincidenten bij anderen.

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) stelt dat gehele of gedeeltelijke (langdurige) uitval van onderdelen van telecommunicatie en ICT grote economische en maatschappelijke gevolgen hebben. De sector telecom is een belangrijke factor in de Nederlandse vitale infrastructuur, omdat deze ook voor vele andere vitale sectoren van groot belang is waardoor aanzienlijke keteneffecten kunnen optreden. De duur van het incident is onvoorspelbaar en kan variëren van enkele uren tot (voor delen van het land) enkele dagen.

De telecomsector is een complexe omgeving met veel partijen. Er is een beheerder van de infrastructuur voor telecommunicatie, zowel voor het mobiele net als voor het vaste net. Tevens zijn er diverse providers die producten en dienstverlening aanbieden aan zakelijke partijen en particulieren. Wegvallen van het telecommunicatie- en ICT-netwerk heeft verstrekende gevolgen voor het zakelijke en sociaal-maatschappelijke leven. De dreiging vanuit de hoek van cybercriminaliteit (al dan niet door een statelijke actor) maakt het incidenttype nog relevanter.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Technisch falen (digitale verstoring/stroomstoring)
- Natuurrampen
- Moedwillig handelen (digitale verstoring/terrorisme)

Incidentverloop

Door onbekende oorzaak valt het internet uit in een deel van de provincie Noord-Holland bij twee internetproviders. Ook spraakcommunicatie wordt verstoord. De Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland ondervinden hinder van de storing, wat leidt tot een GRIP 4 situatie. De providers gaan aan de slag met het herstel, maar het is in eerste instantie onduidelijk hoe lang de storing gaat duren.

Door de uitval van het internet wordt reguliere communicatie bemoeilijkt. Doordat datacommunicatie niet mogelijk is, gaan mensen communiceren via spraakcommunicatie, wat de druk op de bestaande netwerken vergroot. Ook ondervinden veel bedrijven last omdat pinnen niet meer mogelijk is en voorraden niet meer gecontroleerd en aangevuld kunnen worden. Door de verstoring van het dataverkeer is het voor vitale infrastructuur moeilijker om locaties op afstand te bedienen. Bellen is voor sommige publieke en private instellingen ook niet meer mogelijk omdat zij gebruik maken van VoIP (Voice over Internet Protocol).

Ook de hulpdiensten ervaren problemen doordat de communicatiesystemen (P2000 en C2000) van de politie, brandweer en ambulances zijn verstoord in de drie veiligheidsregio's. Door de uitval van de communicatiesystemen verloopt de communicatie tussen de hulpverleners onderling, en met de meldkamer moeizaam. Ook zijn de meldkamers moeilijk bereikbaar voor burgers. Als mensen de meldkamers niet te pakken krijgen, adviseren de hulpdiensten nogmaals 112 te bellen bij de bureaus of de locaties van de hulpdiensten op te zoeken.

Tevens functioneren de automatische brandmeldsystemen niet door de storing, die onder andere in ziekenhuizen, verzorgingshuizen en gevangenissen hangen. Het personeel van deze instellingen wordt geadviseerd extra oplettend te zijn en bij noodsituaties via 112 de hulpdiensten zelf te bellen of de locaties van de hulpdiensten op te zoeken.

De hulpdiensten moeten improviseren. De brandweer heeft de vrijwillige kazernes in de regio permanent bemand, en de politie surveilleert extra om alle voorkomende incidenten tijdig te kunnen detecteren en neemt extra maatregelen in het kader van Bewaken en Beveiligen. In kritieke situaties duurt het veel langer voor de benodigde hulp ter plaatse kan zijn, omdat de communicatie moeizamer wordt en daarmee langzamer, onbetrouwbaar in termen van beschikbaarheid.

In de media gaan geruchten over de DDOS (Distributed Denial Of Service) aanvallen. Ruim vier uur na het ontstaan van de storing is de oorzaak duidelijk. Moedwillig handelen heeft de storing veroorzaakt. De beheerder van de infrastructuur schat in dat het nog enkele uren duurt voordat de storing verholpen is. Aan het eind van de ochtend zijn de voorzieningen hersteld en is de storing verholpen. De storing heeft alles bij elkaar zo'n acht uur geduurd. Acute veiligheidsproblemen hebben zich tijdens de storing niet voorgedaan, wel heeft het incident grote financiële gevolgen gehad. Met name voor overheidspartijen, inzet voor wat betreft het herstel, inhuur deskundigheid, maar ook personele kosten, inzet (particuliere) organisaties voor bijvoorbeeld toezicht.

De storing krijgt grote aandacht in de landelijke media. Ook in de (landelijke) politiek krijgt de storing aandacht. Men vindt dat hoewel de storing de veiligheid niet in het geding heeft gebracht, een dergelijke storing niet nogmaals mag voorkomen.

Groepen in een kwetsbare positie en slachtofferbeeld

De steeds grotere afhankelijkheid en verwevenheid van fysieke processen met digitale systemen maakt dat steeds meer personen en groepen getroffen worden bij een digitale verstoring. Hierbij worden ook steeds meer kwetsbare personen en groepen potentieel geraakt, denk bijvoorbeeld aan beademingsapparatuur en andere medische apparatuur in thuisituaties (Internet of Things). Daar waar personen of groepen direct afhankelijk zijn van het ongestoord functioneren van deze apparatuur bestaat het risico op slachtoffers.

(Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,025	Aanzienlijk
Doden	0,014	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,02	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,027	Aanzienlijk
Kosten	0,075	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,102	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,043	Ernstig
Sociaal psychologische impact	0,065	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,038	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

Het scenario verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces scoort voor wat betreft de impact hoog in de klasse aanzienlijk. Dit wordt veroorzaakt door de afhankelijkheid die de samenleving heeft. Bijvoorbeeld hulpdiensten of andere organisaties binnen de vitale infrastructuur waar bediening op afstand niet meer of verminderd mogelijk is. Maar ook bedrijven die niet meer toegankelijk zijn of hun diensten niet meer kunnen uitvoeren. Het verstoren van het dagelijks leven en de kosten zijn de hoogst scorende impactcriteria. Daarnaast zal de positie van het lokale en het regionale openbaar bestuur onder druk komen omdat het om een moedwillige verstoring gaat en de samenleving actie vanuit de overheid verwacht. Door het besef van kwetsbaarheid dat tot angst en woede onder de bevolking leidt, scoort ook de sociaal-psychologische impact aanzienlijk. De waarschijnlijkheid van het beschreven scenario is gescoord als waarschijnlijk.

7.20 Scenario 20 incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein

Afbakening scenario

Omvang: Vliegtuigcrash van een passagiersvliegtuig, vergelijkbaar met de crash van het vliegtuig van Turkish Airline op 25 februari 2009 in een akker nabij Schiphol.

Locatie: Amsterdamse Bos, gemeente Amstelveen

Periode van het jaar/dag: Zomer

Referentie worst case: Op 4 oktober 1992 stort een vrachtvliegtuig neer op de flats Groeneveen en Klein-Kruitberg in de Amsterdamse wijk Bijlmermeer. Bij het ongeval komen uiteindelijk 43 personen om het leven.

Referentie dagelijkse zorg: Geslaagde noodlanding van een vliegtuig op luchthaven Schiphol

Context

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland grenst aan de luchthaven Schiphol gelegen in de Veiligheidsregio Kennemerland. 80% van de luchtvaartongevallen gebeurt binnen een straal van 10 km binnen het luchtvaartterrein. De directe omgeving van Schiphol is dichtbevolkt (ruim 500 duizend inwoners geconcentreerd in een aantal kernen). Schiphol is één van de belangrijkste luchthavens van Europa:

- 43 à 44 miljoen passagiers per jaar, met een stijgende trend de afgelopen jaren. De coronacrisis zorgt voor een doorbreking van deze stijgende trend. Maar het aantal trekt weer aan.

- 1 miljoen dagelijkse reizigers extra per jaar (gemiddeld 30.000 dagelijkse reizigers per dag).
- 460.000 vliegbewegingen (starts en landingen) per jaar.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijk falen (bijv. van piloten en de luchtverkeersleiding, is de meest voorkomende oorzaak)
- Technisch falen
- Externe factoren, die niet te herleiden zijn tot menselijk handelen (bijvoorbeeld weersomstandigheden, of een bird strike)
- Moedwillige verstoring (terreur/kaping).

De ervaring leert dat incidenten vaak ontstaan waar sprake is van een combinatie van bovengenoemde oorzaken.

Incidentverloop

Het is slecht weer. Een vliegtuig met 250 inzittenden vliegt vanaf de bestemming Spanje naar Nederland. Het gaat om een vliegtuig vol met Nederlandse jongeren, die onderweg terug zijn van hun zomervakantie uit Spanje. Vlakbij Schiphol valt één van de motoren uit. Het vliegtuig met inzittenden crasht tijdens het dalen voor de landing op de Buitenveldertbaan, in het Amsterdamse Bos in de gemeente Amstelveen. Het toestel breekt bij de crash in drie stukken, en de twee motoren breken af.

Direct na de crash komen veel meldingen binnen op de meldkamers van de hulpdiensten. De meldingen geven de hulpdiensten een goed eerste beeld van de situatie. Het vliegtuig is neergestort in het Amsterdamse Bos, er is geen sprake van brand, delen van het vliegtuig liggen verspreid door het Amsterdamse Bos en overlevenden komen uit het vliegtuig. De mensen uit de directe omgeving van het plaats incident helpen de passagiers, met het verlenen van eerste hulp en met het opvangen van mensen in shock. Hulpdiensten uit het hele land zijn snel ter plaatse, en gaan direct over tot het redden van passagiers. Aan boord bevinden zich beknelde, gewonde en overleden passagiers. Ongedeerde en lichtgewonde slachtoffers worden nabij de incidentlocatie opgevangen. Overige gewonden worden naar ziekenhuizen in de hele Randstad overgebracht. Direct na het ongeluk wordt het luchtverkeer rondom Schiphol stilgelegd. De veiligheidsregio Kennemerland schaal op naar GRIP 2 omdat de luchthaven en veiligheidsregio effecten ondervinden die om maatregelen vragen zoals media-aandacht, mobiliteit, slachtoffers en passagierslijsten, opvang en verzorging verwanten, informatievoorziening en OOV. Om de economische schade echter zoveel mogelijk te beperken wordt het vliegverkeer van en naar de andere start- en landingsbanen snel hervat. Na een week wordt ook het vliegverkeer op de Buitenveldertbaan hervat. In de nationale en internationale media is direct grote aandacht voor de crash. Zowel bij de luchthaven, als bij de gemeente Amstelveen komen veel telefoontjes binnen van verontruste mensen. De informatievoorziening verloopt in eerste instantie traag, verwanten komen daarom naar Amstelveen en Schiphol om informatie te halen.

Terwijl de hulpdiensten nog druk bezig zijn met het redden en bergen van passagiers, starten onderzoeken naar de oorzaak van de ramp en de schuldvraag. Instanties als het Openbaar Ministerie, de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en andere betrokken instanties en inspecties zijn snel met onderzoekers ter plaatse. Het duurt tot de volgende dag voordat alle slachtoffers uit het vliegtuig geborgen zijn. Na enige tijd wordt gestart met de berging van de wrakstukken. In de tussentijdse periode heeft gemeente Amstelveen een herdenkingsbijeenkomst georganiseerd voor de passagiers die overleden zijn bij het vliegtuigongeluk.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Het aantal doden en gewonden van een vliegtuigcrash is erg afhankelijk van de locatie van de crash. Bij een vliegtuigongeval waarbij het vliegtuig direct tot stilstand komt bestaan de verwondingen veelal uit hoogenergetisch letsel. Bij een vliegtuigongeval waarbij er brand uitbreekt treden er veel brandwonden op.

De sociaal psychologische impact van het incident is groot, zowel bij overlevenden als nabestaanden. Maar ook mensen, die onder de aanvliegeroutes van Schiphol wonen maken zich zorgen over hun veiligheid.

Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,07	Ernstig
Doden	0,28	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,284	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,009	Aanzienlijk
Kosten	0,119	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,002	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,015	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,037	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,193	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,003	Niet van toepassing
Impact totaal	0,101	Ernstig
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

Ondanks het ontbreken van een luchthaven in Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een incident bij het starten of landen van een luchtvaartuig een mogelijkheid, mede vanwege de aanvliegroutes over VrAA van de luchthaven in de direct aangrenzende regio. Het incident is ook als mogelijk gescoord door de experts. De afhankelijkheid van verschillende organisaties maakt een incident ondanks de controlemaatregelen mogelijk. De impact is groot door de gewonden, doden, kosten en de sociaal psychologische impact.

7.21 Scenario 21 incident met middelgrote (passagiers) vaart

Afbakening scenario

Omvang: Als gevolg van een brand aan een riviercruiseschip raakt het schip stuurloos en komt in aanvaring met een binnenvaartschip. Hierdoor raken enkele passagiers overboord.

Locatie: Achter het IJ, ter hoogte van Centraal Station.

Periode van het jaar/dag: Najaar, begin van de avond

Referentie worst case: Op 29 mei 2019 komt een rondvaartboot (Hableany, 27 meter) in botsing met een riviercruiser (Viking Sigyn, 135 meter) op de Donau, Boedapest. De rondvaartboot kapseist en zinkt meteen met aan boord 33 toeristen en twee bemanningsleden. Onder de opvarenden zouden ook kinderen zijn geweest. Na de ramp proberen hulpdiensten de opvarenden van de Hableany te redden uit het water, dat zo'n 10 tot 15 graden koud is. Een sterke stroming bemoeilijkt de redding. De zeven die levend uit het water worden gehaald, zijn onderkoeld en in shock. Van zeven anderen is hun overlijden bevestigd. Officieel worden de overige 21 opvarenden vermist.

Referentie dagelijkse zorg: Aanvaring waarbij geen slachtoffers vallen en beperkte schade optreedt aan de schepen.

Context

Over het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal, de Amstel en de grote plassen (zoals de Westeinderplassen) in de regio vindt veel personenvervoer plaats, zowel beroepsmatig als recreatief. Hierbij kan gedacht worden aan zee-, rivier- en partycruiseschepen, pleziervaarttuigen en ponten. Het scenario 'Incident met een riviercruiseschip' kan vele vormen aannemen: man overboord of vermist, schip in nood, watersporter in problemen, gewond of bekneld persoon, ziekte aan boord, problemen met ijs, of anderszins noodzaak tot directe medische hulp. In alle gevallen gaat het erom de slachtoffers van het schip naar de wal

(ziekenhuis) te brengen. Feitelijk is eenieder bij een dergelijk incident, vanwege het open water en stroming etc., als verminderd zelfredzaam aan te merken.

Bepalende factoren bij de hulpverlening zijn: communicatie, uitgestrekt open water, stroming, overig verkeer, langsvarende vaart, bereikbaarheid voor de hulpdiensten en de temperatuur van het water.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijke fouten (bij het beoordelen van de verkeerssituatie of snelheid, roekeloosheid of snelheid)
- Technische mankementen (bijv. als gevolg van brand)
- Moedwillig

Incidentverloop

Op het IJ van Amsterdam breekt brand uit op een riviercruiseschip met ongeveer 180 personen (bijvoorbeeld MS Edelweiss, 11,54 meter breed en 110 meter lang). Door de brand in de machinekamer van het riviercruiseschip loopt het schip 'uit het roer' en komt in aanvaring met een binnenvaartschip met graan. Drie passagiers raken door de aanvaring overboord. Het binnenvaartschip heeft slechts beperkte schade als gevolg van de aanvaring. Wel ontstaat door de aanvaring een lek in het riviercruiseschip. Het riviercruiseschip maakt water. Een betrekkelijk kleine scheur levert flinke problemen op, één van de compartimenten vult zich met water. Hierdoor krijgt het schip slagzij, wat voor redding een complicerende factor is. Het lek verhoogt de urgentie om te evacueren.

De politie te water, de patrouilleboten van Divisie Havenmeester van de Port of Amsterdam en de hulpdiensten komen ter plaatse. De vaarweg wordt hierdoor tijdelijk gestremd. Er wordt direct ingezet op evacuatie van de opvarenden. Tevens wordt gestart met de zoektocht naar de drie passagiers die overboord zijn geslagen. Twee van de drie passagiers zijn door de bemanning van het binnenvaartschip uit het water geholpen. De zoektocht naar de derde drenkeling wordt bemoeilijkt doordat de schemering intreedt. Na ruim een uur wordt de onderkoelde passagier uit het water gehaald en direct afgevoerd naar het ziekenhuis.

In eerste instantie lukt het niet om de brand onder controle te krijgen. Het duurt enige tijd voordat de blusboten ter plaatse zijn, snel daarna is de brand geblust. Nadat de brand geblust is brengen de hulpdiensten het schip naar de kade. Inmiddels hebben alle passagiers het schip verlaten. Veel van de passagiers zijn erg overstuur door het incident en worden ter plaatse opgevangen. Het incident trekt grote media-aandacht.

Groepen in kwetsbare positie en slachtofferbeeld

Enkele van de passagiers lopen als gevolg van de brand inhalatietrauma op, zij worden afgevoerd naar het ziekenhuis. Tevens zijn de drie passagiers die te water geraakt zijn afgevoerd naar het ziekenhuis. Eén van de drenkelingen overlijdt later alsnog.

Incident met middelgrote (passagiers) vaart		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,015	Aanzienlijk
Doden	0,017	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,042	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,007	Beperkt
Kosten	0,037	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,077	Ernstig
Verstoring van het dagelijks leven	0,015	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,017	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,015	Aanzienlijk

Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Beperkt
Impact totaal	0,025	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

De gewonden en de doden zorgen voor een impact in de klasse aanzienlijk. Met name het te verwachten aantal gewonden onder de vele opvarenden zorgt voor een hoge impact in dit scenario. Het aantal vaarbewegingen ten opzichte van het incident zorgt voor een waarschijnlijkheid van mogelijk.

7.22 Scenario 22 incident treinverkeer

Afbakening scenario

Omvang: Zwaar spoorongeval Bijlmer Arena

Locatie: Station Bijlmer-Arena

Periode van het jaar/dag: December op een zondag

Referentie worst case: In 2012 raken 190 mensen gewond en 1 overleden bij een botsing tussen twee passagierstreinen in de buurt van het Westerpark. Bij een ontsporing van een hogesnelheidstrein in Spanje in 2013 komen 79 personen om het leven. De trein heeft te hard gereden en vliegt uit de bocht. In 2016 komt 1 persoon om het leven en raakte 2 inzittenden lichtgewond bij een botsing tussen een trein en een hoogwerker in Dalfsen. Op 4 april 2023 vond er een treinongeval in Voorschoten plaats, waarbij op het traject Leiden – Den Haag, een goederentrein, een intercity van NS en een spookraan betrokken waren. De kraanbestuurder kwam om het leven. Van de circa 50 personen in de intercity raakten rond de 30 gewond, waarvan 19 in het ziekenhuis werden opgenomen. Op 10 april is bergingsbedrijf Mammoet gestart met het bergen van de intercity. Tussen 12 april en 19 april werden het spoor, de bovenleiding en bekabeling vernieuwd, waarna op 20 april, ruim twee weken na het ongeval, de treindienst tussen Leiden en Den Haag weer volgens dienstregeling kon worden uitgevoerd.

Referentie dagelijkse zorg: Aanrijding met een auto of persoon en een trein, tram of metro, waarbij afhankelijk van de snelheid licht of zeer ernstige persoonlijke verwonding ontstaan.

Context

In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland verplaatsen veel mensen zich per spoor. Metro's, 120 trams en treinen vervoeren een groot deel van de mensen binnen de stad, maar ook forenzen die buiten de regio wonen maar in de regio werken. De drukte op het spoor, gecombineerd met de hub-functie van Amsterdam Centraal Station zorgt ervoor dat een ongeval altijd mogelijk is. In de afgelopen 10 jaar heeft de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland diverse malen een (grootschalig) incident gehad met treinen, metro's of trams, met de treinbotsing met twee passagierstreinen bij het Westerpark in 2012 de meest in het oog springende is.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Falen van preventieve systemen
- Menselijke fout
- Kapotgaan of het begeven van materieel

Incidentverloop

Op een zondag in december om 21:30 loopt ter hoogte van station Bijlmer Arena door een mechanisch probleem een goederentrein uit de rails. De goederentrein, die grind en steen vervoert, raakt hierbij een stilstaande metro in de richting van Gein. Het metrostel wordt ongeveer 20 meter voortgeduwd door de zware trein en komt tot stilstand. In de metro bevinden zich rond de 120 mensen. De hulpdiensten worden direct gealarmeerd.

Op het moment dat het ongeval plaats vindt zijn in het Arenagebied diverse evenementen gaande. Om 22:30 uur zal in de Amsterdam ArenA de vriendschappelijke wedstrijd Nederland – Duitsland eindigen. De wedstrijd was uitverkocht met een maximale capaciteit van 53.052 mensen. Daarnaast is in de Ziggo Dome een concert

gaande van zangeres Ariana Grande. Ook dit concert is uitverkocht met 15.000 verkochte kaarten. Met de horecagelegenheden in de omgeving zullen er naar schatting ongeveer 78.000 mensen verblijven in het gebied, die voor een deel met het spoorvervoer via Bijlmer Arena zijn gekomen. Daarnaast is er geen treinverkeer mogelijk tussen de belangrijke spoorader Schiphol-Utrecht Centraal. Het treinverkeer is stilgelegd en de GHOR meldt een eerste slachtofferbeeld van ongeveer 50 gewonden, waarvan 10 ernstig, allen inzittenden van de metro. 1 persoon zit nog bekneld in de metro. Deze wordt door de brandweer bevrijd. Prorail en GVB zijn ter plaatse en geven aan dat zowel de trein als metrospoor ernstig is beschadigd. Vervoer over de rails in zuidelijke richting zal enige tijd niet mogelijk zijn. De slachtoffers worden in panden in de omgeving opgevangen, alvorens ze hun weg kunnen vervolgen.

Terwijl de hulpverlening nog bezig is, komt de uitstroom van de evenementenlocaties op gang. Voor de mensen die met de trein en metro zijn gekomen worden door de NS-bussen geregeld, maar dit zijn er niet afdoende. Een deel van de mensen regelt eigen vervoer en er komen veel taxi's beschikbaar. Desondanks moeten duizenden mensen wachten in de kou tot vervoer beschikbaar komt. De volgende dagen staan er op de A2 en A9 meer files, omdat het spoorverkeer belemmerd wordt in verband met de spoorvernieuwing.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Bij het ongeval raken ongeveer 60 mensen gewond, waarvan een tiental ernstig. Het aantal valt relatief mee omdat het een metro betreft op een tijdstip buiten de spits. Daarnaast worden vele duizenden mensen getroffen omdat zij niet langer naar huis kunnen omdat het spoorvervoer weg is gevallen. Zij moeten in de kou wachten op andere mogelijkheden.

Incident treinverkeer		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,021	Aanzienlijk
Doden	0,01	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,041	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,027	Aanzienlijk
Kosten	0,07	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,014	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,07	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,023	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,037	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Beperkt
Impact totaal	0,032	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Onwaarschijnlijk

De preventieve maatregelen die getroffen worden in het treinverkeer zijn dusdanig goed dat incidenten minimaal voorkomen. De combinatie van factoren (incident met trein, locatie, drukte) in het scenario maakt dat de waarschijnlijkheid wordt ingeschat op onwaarschijnlijk.

Het is wel zo dat indien een dergelijk groot scenario zich afspeelt het aantal gewonden, de kosten en verstoring van het dagelijks leven hoog is. Hierdoor is de impact gescoord als aanzienlijk.

7.23 Scenario 23 incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations

Afbakening scenario

Omvang: Brand in metro in ondergronds station

Locatie: Station Waterlooplein

Periode van het jaar/dag: Tijdens de ochtendspits

Referentie worst case: In Baku 1995 komen ten gevolge van een storing in het tractie systeem van een metro stel 300 personen om het leven en raken 270 personen gewond. Daegu 2003. Door brandstichting (aanslag?) komen 192 personen om het leven en raken 151 personen gewond. Op 7 juli 2005 worden in Londen drie metro's getroffen door terroristische aanslagen. In de metro's worden bommen tot ontploffing gebracht. Bij de aanslagen op de metro's komen 39 mensen om het leven en raken honderden mensen gewond. In maart 2010 wordt een terroristische aanslag gepleegd op de metro in Moskou. Tijdens de ochtendspits worden twee bommen tot ontploffing gebracht. Bij de aanslagen 39 mensen om.

Referentie dagelijkse zorg: Automatische brand of rookmeldingen. Geen directe kans op letsel voor personen.

Context

Momenteel zijn er binnen VrAA vijf metrolijnen:

- 50 - Gein – Isolatorweg
- 51 - Centraal Station - Westwijk (Amstelveen)
- 52 - Noord – Zuid
- 53 - Centraal Station - Gaasperplas (Amsterdam Zuidoost)
- 54 - Centraal Station - Gein (Amsterdam Zuidoost)

De Noord/Zuidlijn loopt grotendeels ondergronds. Van de andere metrolijnen lopen lijn 51, lijn 53 en lijn 54 deels ondergronds, namelijk tussen Amsterdam CS en Amsterdam Amstel.

Specifiek aan een brand in (metro)tunnels is dat de effecten van de brand sterk vergroot worden door de hittetoeename en de sterke rookontwikkeling. Daardoor is het voor passagiers moeilijk gebruik te maken van de beperkt beschikbare vluchtwegen.

Mogelijke oorzaken/triggers

De verschillende oorzaken van brand zijn:

- Een ontsporing of een botsing
- Een technisch defect in de wagon
- Verwarming en ventilatie
- Reminstallatie
- Elektrisch circuit
- Technisch defect in de tunnel
- Tunnelinstallaties
- Elektrisch systeem
- Rail-infracomponenten
- Moedwillig (brandstichting)
- Wateroverlast

Gelet op de historische gegevens zijn warmgelopen remmen, elektrabranden en zwerfvuil de meest voorkomende oorzaken van brand in het ondergrondse metrosysteem.

Incidentverloop

In de middelste wagon van een metrotrein bestaande uit drie gekoppelde metrostellen, ruiken reizigers een brandlucht. Een bestuurder van een tegemoetkomende metro ziet tussen station Nieuwmarkt en station Waterlooplein vlammen uit één van de ventilatiesystemen in de metro zien slaan. Hierop informeert hij de

verkeersleiding die de bestuurder van het getroffen metrostel informeert. De bestuurder van de metro rijdt conform de safe haven procedure door naar het volgende station, station Waterlooplein. Op het moment van aankomst op station Waterlooplein is de trein bezet met circa 600 personen. Als de metro stopt op station Waterlooplein en de deuren openen heeft de brand zich al verspreid binnen de wagon, en slaat de brand uit de geopende deuren. Op station Waterlooplein staan veel mensen op de metro te wachten, en is net een metro uit tegengestelde richting (richting Amsterdam Centraal) komen aan rijden. In deze metrotrein bevinden zich circa 500 personen. Op het eilandperron – tussen de metrosporen – bevinden zich, vanwege het uitvallen van de vorige metro veel personen; circa 450 personen.

Zodra de brand gesignaleerd is wordt het metroverkeer in het tunneltraject stilgezet. Door de rook- en warmteontwikkeling worden de Rook- en Warmteafvoersystemen (RWA) geactiveerd. RWA zorgen voor een gecontroleerde afvoer van rook en hitte, waardoor het grootste gevaar beheerst wordt. Tevens wordt de ontruiming van het station geactiveerd. Het station wordt door de bestuurders van de twee metro's en het aanwezig stations personeel ontruimd. De capaciteit van de vluchtwegen is normaal gesproken voldoende.

Door adequaat optreden van de hulpverleningsdiensten blijft de schade beperkt tot de metrotrein en een aantal installaties op het perron. De rest van de dag blijft het metroverkeer tussen Amsterdam Centraal en Waterlooplein gestremd. De GVB zet op dit traject vervangend busvervoer in. Het metroverkeer kan de volgende dag alweer hervat worden, en na een week wordt station Waterlooplein ook weer in gebruik genomen.

In eerste instantie is de oorzaak van de brand onduidelijk. In de media worden parallellen getrokken met de terroristische aanslagen op de metro's in Londen en Moskou. Uit onderzoek blijkt echter dat de brand veroorzaakt is door een technisch defect in het elektrisch circuit.

Groepen in kwetsbare posities en slachtofferbeeld

Het slachtofferbeeld is groot en bestaat voornamelijk uit brandwonden en inhalatietrauma. Ook lopen mensen kneuzingen en botbreuken op als gevolg van de paniek die ontstaat bij de trappen om het perron te ontvluchten.

Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,004	Niet van toepassing
Doden	0,051	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,076	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,009	Beperkt
Kosten	0,055	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,03	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,012	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,034	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Niet van toepassing
Impact totaal	0,028	Aanzienlijk
Waarschijnlijkheid		Onwaarschijnlijk

De experts scoren dit incident als onwaarschijnlijk. Een incident kan zich voordoen, maar de organisatie, de railveiligheidssystemen en de getroffen maatregelen zijn allemaal zo ingericht dat het intensieve gebruik van

metro's en trams veilig is. Wanneer het mis gaat bij een incident scoort het hoog op de criteria doden en gewonden. Daarnaast is het een aantasting van een primaire behoefte van velen en dus een verstoring van het dagelijks leven. Gemiddeld is de impact van dit scenario als aanzienlijk gescoord.

7.24 Scenario 24 ziektegolf met besmettelijke ziekte

Afbakening scenario

In de huidige systematiek voor het opstellen van Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio worden onder het maatschappelijk thema Gezondheid de crisistypen benoemd die een impact hebben op de lichamelijke gezondheid van de burgers in de regio. Het beperkt zich echter tot risico's naar aanleiding van virussen, infecties en bacteriën.

Van belang is om rekening te houden met een (nog) hoger aantal aandeel kwetsbare in de Veiligheidsregio als gevolg van de stijging van de gezondheidsrisico's. De gezondheidsrisico's lopen op door klimaatsverandering, vergrijzing, complexezorg in thuisituaties, teruglopende vaccinatiegraad en de arbeidskrapte in het zorgdomein. Het groter aandeel kwetsbare is van invloed op het veiligheidsproblematiek en daarmee op andere incidenttypen en scenario's.

Het COVID-19 virus laat zien dat een wereldwijde pandemie een geloofwaardig scenario is geworden.

Omvang: Een substantieel deel van de bevolking raakt besmet met een virus en wordt ziek. Een deel komt te overlijden. Landelijke coördinatie is noodzakelijk.

Locatie: Wereldwijd/landelijk.

Periode van het jaar/ dag: Gehele jaar.

Referentie worst case: Meer dan de helft van de bevolking raakt besmet met de infectieziekte (een virus, bacterie, parasiet of schimmel), en wordt ziek. De infectieziekte heeft een hoge virulentie en mortaliteit (bijvoorbeeld een gemuteerd virus).

Referentie dagelijkse zorg: Mogelijke verstoring van zorgcontinuïteit in de gehele witte keten (acute zorg, verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg, gehandicaptenzorg etc.), mogelijk ernstige verstoring reguliere Zorg.

Context

Het scenario ziektegolf met besmettelijke ziekte is door de pandemie door het COVID-19 virus bijzonder actueel geworden. Wereldwijd startte deze situatie in 2019 en in februari 2020 werd het eerste geval in Nederland vastgesteld. Tot en met 2023 heeft dit een grote impact gehad op de samenleving en de uitvoering van de werkzaamheden van de GGD en de Veiligheidsregio. Ook in de toekomst zal het reëel blijven dat er zich opnieuw een grote uitbraak van een infectieziekte zal voordoen. De huidige wereld heeft een forse globalisering ondergaan. Mensen reizen meer dan ooit tevoren waardoor een infectieziekte zich met grote snelheid kan verplaatsen over de wereld. Aandacht voor infectieziekten die van dier op mens overgedragen kunnen worden (zoönosen) is toegenomen. Daarnaast speelt klimaatverandering een rol waardoor we veranderingen zien in temperatuur en weersomstandigheden. Deze hebben invloed op het gedrag van de mens die bijvoorbeeld vaker het water opzoekt in warme perioden. Aan de andere kant zien we ook wijzingen in het voorkomen van vectoren zoals bijvoorbeeld muggen die in het verleden vooral in de tropen voorkwamen en nu steeds vaker zich in noordelijker gelegen gebieden vestigen. Tevens zien we dat de vaccinatiebereidheid in de samenleving voor vaccinaties via het Rijksvaccinatieprogramma terug blijft lopen en er regio's zijn waar er zorgelijke situaties lijken te ontstaan. Deze combinatie van factoren maakt dat een nieuwe grote uitbraak van een infectieziekte mogelijk niet eens heel ver weg hoeft te zijn. Binnen het verzorgingsgebied van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland is dat er ook grote doelgroepen zijn met sterk eigen netwerken. Dit is duidelijk naar voren gekomen bij de mpox uitbraak in 2022.

Mogelijke oorzaken/triggers

Een infectieziekte bereikt Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vanuit het buitenland of andere regio's. De infectieziekte kan zich snel verspreiden binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door de hoge bevolkingsdichtheid, een groot aantal (dagelijkse) bezoekers en via luchthaven Schiphol, Haven Amsterdam en met de trein, auto of fiets reizende mensen.

Incidentverloop

Een virus of andere besmettelijk ziekte bereikt Nederland en daarmee Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het aantal geïnfecteerde personen is eerst nog beperkt, maar loopt op tot sprake is van een explosieve stijging. Vaccins zijn (nog) niet beschikbaar. Vanaf het hoogtepunt van de epidemie daalt het aantal geïnfecteerde personen, totdat er geen nieuwe gevallen meer bijkomen. De duur van de pandemie is onvoorspelbaar.

Landelijke coördinatie voor de aanpak van bestrijding van de infectieziekte (van patiëntenzorg en –spreiding, communicatie tot aankopen van vaccins etc.) is al snel nodig. Een groot aantal partners en (netwerk)organisaties (veiligheidsketen, rode kruis, defensie etc.) is betrokken en werkt samen. De overheid is genooddaakt om beperkende maatregelen op te leggen, waardoor het dagelijkse leven op onderdelen stil komt te liggen. Bedrijven gericht op eerste levensbehoeften blijven draaien (zoals supermarkten, tandarts), anderen draaien op beperkte kracht (zoals bouwmarkten) of zijn helemaal gesloten, zoals horeca, restaurants, kinderdagverblijven. Ook scholen en andere onderwijsinstellingen zijn op last van de overheid tijdelijk gesloten. Het grote aantal huisartsconsulten en ziekenhuisopnames tegenover minimale bezetting in de zorginstellingen leidt tot schaarste in de zorgverlening. Reguliere ingrepen komen onder druk te staan en er is schaarste in persoonlijke beschermingsmiddelen. Naast het grote aantal mensen dat uitvalt door ziekte, blijven ook veel mensen thuis om voor zieke familieleden te zorgen, uit angst voor besmetting of omdat zij in quarantaine moeten. Creëren van draagvlak voor de beperkende maatregelen en handhaving van de maatregelen zijn belangrijke (bijkomende) aandachtspunten.

Groepen in kwetsbare positie en slachtofferbeeld

De meest kwetsbare groepen zullen over het algemeen ouderen en mensen met onderliggend lijden zijn. Ook mensen met psychische klachten en mensen in een niet veilige thuissituatie zijn kwetsbaar. Deze laatste groep omdat maatregelen bij hen indirect een grotere impact kunnen hebben.

Ziektegolf met besmettelijke ziekte		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,046	Ernstig
Doden	0,267	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,265	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,161	Zeer ernstig
Kosten	0,265	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,011	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,323	Zeer ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,178	Zeer ernstig
Sociaal psychologische impact	0,296	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,037	Ernstig
Impact totaal	0,185	Zeer ernstig
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

Het COVID-19 virus laat zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) een ingrijpend scenario is en het qua impact met name hoog zal scoren op doden en chronisch zieken, voornamelijk onder de kwetsbaren in de samenleving. Daarnaast is er sprake van hoge kosten en verstoring van het dagelijks leven. De impact van het scenario wordt gescoord op zeer ernstig. De waarschijnlijkheid als mogelijk.

7.25 Scenario 25 incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

Afbakening scenario

Omvang: Tijdens een nationale feestdag bevinden zich in de stad Amsterdam vele honderdduizenden personen voor een veelheid aan activiteiten. Op veel uitgaanspleinen en -gebieden vinden optredens plaats. Er wordt op grote schaal drank en drugs gebruikt in de openbare ruimte.

Locatie: Amsterdam tijdens een feestdag of grootschalig evenement

Periode van het jaar/dag: Voorjaar/zomer

Referentie worst case: Tijdens de Dodenherdenking (2010) op de Dam ontstaat paniek, nadat een man tijdens de twee minuten stilte schreeuwt. Door de schreeuw ontstaat er chaos, veel beweging en raken tientallen mensen gewond. Het gaat vooral om botbreuken en schaafwonden.

Ook in 2010 gebeurt er in Duitsland een incident bij het festival Love Parade in Duisburg. 21 mensen overlijden door verdrukking in de tunnel die toegang geeft tot het festivalterrein en circa 625 mensen raken gewond.

Referentie dagelijkse zorg: Grootschalige evenementen (nationale feestdagen bijvoorbeeld Koningsdag, Sail, Pride, jaarwisseling, ADE), toenemend aantal grootschalige sportevenementen, voetbalwedstrijden, concerten, festivals, huldigingen. Daarnaast het gehele jaar door demonstraties.

Context

Amsterdam is een grote trekpleister en de stad trekt vele honderdduizenden bezoekers, met name bij de grote nationale feestdagen, evenementen en gelijktijdigheid van meerdere evenementen.

Om de toestroom van deze grote aantallen bezoekers goed te laten verlopen is sinds enkele jaren sprake van interregionaal spreidingsbeleid. Beleid waarbij wordt ingezet op spreiding van evenementen wat betreft tijd, locatie en grootte. (Liefst) minder gelijktijdig, meerdere locaties en kleinere omvang. Dit betekent dus niet altijd minder evenementen op bijvoorbeeld een nationale feestdag maar meer kleinschaligere evenementen op meerdere locaties die liefst ook verschillende doelgroepen aanspreken (scheiding van doelgroepen).

Ondanks dit beleid blijven de grotere nationale evenementen vele (inter)nationale bezoekers trekken. Een incident tijdens, op of in de nabijheid van een evenement heeft een directe impact op het evenement en haar bezoekers maar ook eventueel een uitstraling op andere evenementen of zelfs de stad als geheel.

Op een nationale feestdag verwacht Amsterdam enkele honderdduizenden bezoekers. Dit zijn extra bezoekers naast de reguliere toestroom en aanwezigheid van toeristen en natuurlijk de inwoners van Amsterdam zelf. Hiermee zit de stad aan haar maximum. Elk jaar is het in alle opzichten passen en meten om iedereen goed en rustig in en uit de stad te krijgen. Ook de NS zit aan de top van zijn vervoerscapaciteit. De NS kan, als alles voorspoedig verloopt, via Amsterdam CS zo'n 40.000 reizigers per uur verwerken. Veel van de activiteiten concentreren zich rond de toeristische trekpleisters in het centrum van Amsterdam. Verder zijn er evenementen in de grote evenementenlocaties als de Arenaboulevard, de RAI en het Westerpark/de Westergasfabriek.

De bezoekers van een nationale feestdag bestaan uit bezoekers uit Amsterdam en heel Nederland en vallen binnen vele leeftijdscategorieën. Gezien de spreiding en het aanbod zoeken de verschillende doelgroepen wel meer het evenement en de locatie die bij hun behoeften past. Verder zijn er zoals altijd vele (inter)nationale toeristen in de stad die niet specifiek voor een nationale feestdag komen maar hiermee wel geconfronteerd worden.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Reguliere incidenten
- Menselijk gedrag
- De mensenmassa zelf
- Weersomstandigheden
- Organisatie van het evenement in de openbare ruimte met vaak tijdelijke objecten
- Terrorisme

Incidentverloop

Op een van de uitgaanspleinen is het feest in volle gang. Het gehele plein is vol met bezoekers en menig bezoeker heeft naast het reguliere alcoholgebruik ook drugs genomen. Doordat er geen echt evenement georganiseerd wordt is er ook geen verantwoordelijk evenementenorganisator die maatregelen neemt. Wel heeft de gemeente maatregelen getroffen voor crowd-management: er zijn hekken geplaatst en er zijn verkeersregelaars aanwezig. Een klein brandje bij een foodtruck leidt tot een ontploffing van een gasfles. De twee eigenaren raken (zwaar)gewond evenals een aantal omstanders van de foodtruck. Mensen in de omgeving schrikken en deinzen achteruit. Hierdoor ontstaat wat paniek onder de mensen in de buurt van het incident. Een deel van de mensen probeert de omgeving van het incident te verlaten een ander deel gaat juist aan de gang met eerste hulp.

De brandweer, GHOR en politie proberen de locatie van de foodtruck en de gewonden te bereiken. Dit gaat moeizaam, het plein is drukbezet en ook de toegangswegen naar het evenement zijn vol met bezoekers en toeristen. Het duurt meer dan een uur voordat de GHOR alle gewonden kan helpen. De meest voorkomende verwondingen zijn brandwonden, ademhalingsproblemen, botbreuken, kneuzingen en schaafwonden. De festiviteiten in de rest van de stad gaan gewoon door. Achteraf blijken er 78 gewonden te zijn.

Groepen in een kwetsbare positie en slachtofferbeeld

Het publiek bij het evenement is divers van samenstelling. Jongeren, ouderen, inwoners van Amsterdam en toeristen. Een deel van het publiek is onder invloed van alcohol en/of drugs. De directe omstanders van de foodtruck hebben brandwonden en een aantal personen wordt onder de voet gelopen en heeft vooral botbreuken, kneuzingen en schaafwonden.

Incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,006	Beperkt
Doden	0,014	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,041	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,005	Beperkt
Kosten	0,016	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,001	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,012	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,01	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,018	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Impact totaal	0,012	Beperkt
Waarschijnlijkheid		Mogelijk

De impact van dit incident zal beperkt zijn. Hierbij dient opgemerkt te worden dat binnen het vergunningstelsel van evenementen en festiviteiten aandacht is voor veiligheid, met bijpassende toezicht en handhavinginstrumenten. De mogelijk bestaat dat er festiviteiten plaatsvinden waar ongelukken gebeuren, ook tijdens Amsterdam 750 jaar. Echter, de vergunningverlening in Amsterdam is goed geregeld om daarmee een voorspoedig verloop te waarborgen. Daarnaast zal een soortgelijke casus in de overige gemeentes van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland naar alle waarschijnlijkheid een grotere sociaal psychologische impact hebben.

7.26 Scenario 26 terroristische aanslag

Afbakening scenario

Omvang: Op een van de uitgaanspleinen in Amsterdam vindt een schietpartij met automatische wapens plaats gevolgd door zware explosies.

Locatie: Amsterdam

Periode van het jaar/dag: Voorjaar/zomer, op een drukke vrijdagavond

Referentie worst case: De aanslagen in Parijs in 2015 omvatten een zestal terroristische aanslagen met zowel bomgordels als aanvalsgeweren in de avond en nacht van vrijdag 13 november 2015. In Frankrijk werd de noodtoestand en drie dagen van nationale rouw afgekondigd. Tijdens de aanslagen vielen 129 doden en meer dan 350 gewonden van wie er daags na de aanslagen nog veel in kritieke toestand verkeerden. Er waren acht aanslagplegers. In 2016 vielen er 32 doden en 340 gewonden bij de aanslag op het vliegveld en in de metro in Brussel.

In november 2020 werd in Wenen door een schutter op 6 verschillende locaties mensen onder vuur genomen. Er vielen in ieder geval 4 doden en waren 22 gewonden.

Bij de aanslag van de 37-jarige Gökmen T. in een tram in Utrecht op 18 maart 2019 vielen 4 doden en 2 zwaargewonden. Het terroristische motief blijkt uit het gebruik van geweld, het doelwit en de slachtoffers – willekeurig gekozen Nederlandse burgers.

Bij een aanslag in Brussel op 16 oktober 2023 beschoot een 45-jarige Tunesische man uit Brussel meerdere mensen. Twee Zweedse voetbalsupporters werden daarbij gedood.

Referentie dagelijkse zorg: High Impact Crimes, liquidaties zonder terroristisch motief

Context

In december 2023 verhoogde de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het dreigingsniveau terrorisme van 3 (aanzienlijk) naar 4 (substantieel). Dit betekent dat een terroristische aanslag in Nederland voorstelbaar is. In Europese landen hebben de afgelopen jaren diverse aanslagen plaats gevonden en op korte termijn kunnen nieuwe aanslagen plaatsvinden, mogelijk ook in Nederland. De aanslag in Utrecht van 18 maart 2019 met 4 doden en 6 gewonden en de steekpartij met terroristisch motief op Amsterdam CS van 31 augustus 2018 met 2 gewonden zijn daar voorbeelden van.

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en met name de stad Amsterdam is een mogelijk doelwit van terrorisme in verband met de (inter)nationale uitstraling, allure van de (hoofd)stad en het grote aantal dagelijkse bezoekers uit binnen- en buitenland. De toegankelijkheid en gebruik van de publieke ruimte door inwoners en bezoekers geeft de stad een open karakter. Zij voelen zich vrij om hun mening te uiten en het leven te leiden zoals zij dat willen.

Sommige mensen of groepen schuwen het gebruik van geweld in de openbare ruimte niet om hun doelen te bereiken. Aanslagen op mensenmassa's, gebouwen of knooppunten in het openbaar vervoer zijn methoden om mensen te intimideren en de maatschappij te ontwrichten. De regio Amsterdam-Amstelland is een dichtbevolkt gebied (ruim 1 miljoen inwoners). Met name in Amsterdam worden grote evenementen georganiseerd die veel mensen op de been brengen. Jaarlijks bezoeken veel toeristen de regio.

Het doel van terroristen is mede gericht op het creëren van angst. Het kan gaan om kleinschalige acties met grote impact maar ook om verwoestende aanslagen. Het kan direct duidelijk zijn dat het gaat om terrorisme of het kan op een later moment blijken. Dit vergt hulpverlening aan de slachtoffers en tegelijkertijd het achterhalen wie achter de aanslag zit. Het vergt ook het omgaan met emoties als angst en woede. Na een aanslag bestaat het risico van een volgend incident door bijvoorbeeld door een nieuwe aanslag of copycat-gedrag (kopiëergedrag). Ook blijvend gevaar door bijvoorbeeld ontsnapte verdachten of een langdurige gijzeling is een risico.

Inwoners, bezoekers, bedrijven en maatschappelijke groeperingen zullen een beroep doen op bescherming van de overheid. Van de overheid wordt eenheid in optreden verwacht om gevoelens van angst en mogelijke woede of juist uitingen van solidariteit te kanaliseren. Het is mogelijk dat een aanslag een polariserende werking heeft, waardoor de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen op scherp komen te staan. Echter, een aanslag kan ook leiden tot saamhorigheid in de samenleving. (Overheids)communicatie en het maken van verbinding met wat er op straat en in de wijken gebeurt, is van belang.

Mogelijke oorzaken/triggers

- (Inter)nationale ontwikkelingen
- Maatschappelijke spanningen
- Moedwilligheid Menselijk gedrag
- Terrorisme

Incidentverloop

Op een van de uitgaanspleinen is het op vrijdagavond druk met bezoekers. De bezoekers komen voor de vele horecagelegenheden en terrassen aan het plein. Hierbij gaan bezoekers van gelegenheid naar gelegenheid en staan bij sommige locaties ook voor de ingang om toegelaten te worden. Daarnaast is het plein een centraal punt in de stad waarbij bezoekers het plein passeren op weg naar andere locaties en ook verscheidene tramlijnen passeren het plein.

Twee daders schieten vanaf twee posities op het plein op de aanwezige bezoekers met automatische vuurwapens. Direct ontstaat grote paniek onder de aanwezigen op het plein en iedereen probeert een veilige plek te vinden. Een deel van de bezoekers vlucht de horecagelegenheden in, een ander deel probeert het plein te ontvluchten via de toegangswegen en weer anderen zoeken dekking achter objecten zoals tramhaltes, bomen en terrastafeltjes. Onduidelijk is waar de aanvallers zich bevinden, iedereen vlucht alle kanten op en diverse personen lopen ook recht op de daders af.

De daders maken direct tientallen dodelijke en zwaargewonde slachtoffers. Na enkele minuten stopt het schieten en zijn de daders verdwenen. Onduidelijk is waar de daders heen gevlucht zijn.

Korte tijd later volgen er twee explosies achter elkaar in één van de horecagelegenheden aan het plein. De serre van de gelegenheid wordt hierbij naar buiten geblazen en glas vliegt in het rond. Ook hierbij vallen slachtoffers zowel op het plein als in de horecagelegenheid. De politie is inmiddels ter plaatse en de hulpverlening komt op gang.

Onduidelijk is of de daders een terroristisch motief hebben, hoeveel slachtoffers er zijn, wie de daders zijn en waar de daders zijn. Dit bemoeilijkt de hulpverlening omdat het gevaar ter plekke en/of elders nog kan voortduren.

De aanslag zorgt voor angst onder de bevolking en leidt tot een toename van spanningen in de samenleving. Naast de burgerinitiatieven voor rouwverwerking en saamhorigheid zijn ook polariserende meningen te vinden op sociale media. Beelden van de beschieting en de explosies worden gedeeld op social media. Van de overheid wordt duidelijkheid en actie verwacht, ook omdat de daders nog niet beeld zijn. De maatschappelijke onrust duurt na het incident nog lang voort. De aanslag wordt niet direct opgeëist, maar verschillende terroristische partijen worden in de media genoemd.

De twee daders worden binnen een week geïdentificeerd en opgepakt, waarna een lang juridisch traject volgt.

Groepen in een kwetsbare positie en slachtofferbeeld

Het publiek op het uitgaansplein is divers van samenstelling. In het gebied waren met name jongeren tot jongvolwassenen aanwezig, van verschillende afkomst en zowel lokale bezoekers als nationale en internationale toeristen. Onder de slachtoffers bevinden zich tientallen doden en een even groot aantal personen met zware verwondingen, zowel als gevolg van de beschieting of van de twee ontploffingen in de uitgaansgelegenheid. Door de explosie hebben ook nog eens tientallen personen snijwonden van het rondvliegend glas. Als gevolg van de polarisatie in de samenleving voelt de bevolkingsgroep met eenzelfde achtergrond als de terroristen (bijv. geloof, etniciteit, levensovertuiging of achternaam) zich kwetsbaar voor uitsluiting, discriminatie en vergeldingsacties.

Het incident kent ook internationaal zijn weerslag op de toeristenstroom en de reputatie van Amsterdam.

Terroristische aanslag		
Impact criterium	Gemiddeld Impact criterium Score	Vertaling
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,118	Zeer ernstig
Doden	0,222	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,243	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,05	Ernstig
Kosten	0,086	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,016	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,462	Catastrofaal
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,358	Catastrofaal
Sociaal psychologische impact	0,75	Catastrofaal
Aantasting cultureel erfgoed	0,039	Ernstig
Impact totaal	0,234	Zeer ernstig
Waarschijnlijkheid		Waarschijnlijk

De impact van een terroristische aanslag wordt gedeuid op zeer ernstig tot catastrofaal. De verstoring van het dagelijks leven, de aantasting van de positie van het lokale, regionale en nationale bestuur, naast de sociaal psychologische impact en het zeer hoog aantal doden en gewonden bij dit scenario maakt dat een terroristische aanslag grote gevolgen heeft. Het dreigingsniveau in Nederland is momenteel door de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) ingeschaald op 4 (van de 5). Dat betekent dat de kans reëel is dat er een aanslag plaatsvindt. Ook wordt het waarschijnlijk geacht dat een terroristische aanslag in Amsterdam als hoofdstad van Nederland kan plaatsvinden, met verstrekkende gevolgen. De afgelopen jaren zijn de voorbereidingen op een aanslag toegenomen. Gezien de verhoging van dreigingsniveau in 2023 van 3 naar 4 en de catastrofale impact die een grootschalige terroristische aanslag kan hebben op de maatschappij dient dit incidenttype zo hoog mogelijk op de agenda te blijven staan. Als hoofdstad en regio is het van belang om voorbereid te zijn en te blijven. De kans op een terroristische aanslag buiten het stedelijk gebied is aanzienlijk kleiner, gezien de beperkte politieke en sociaal maatschappelijke waarde van een aanslag in de periferie.

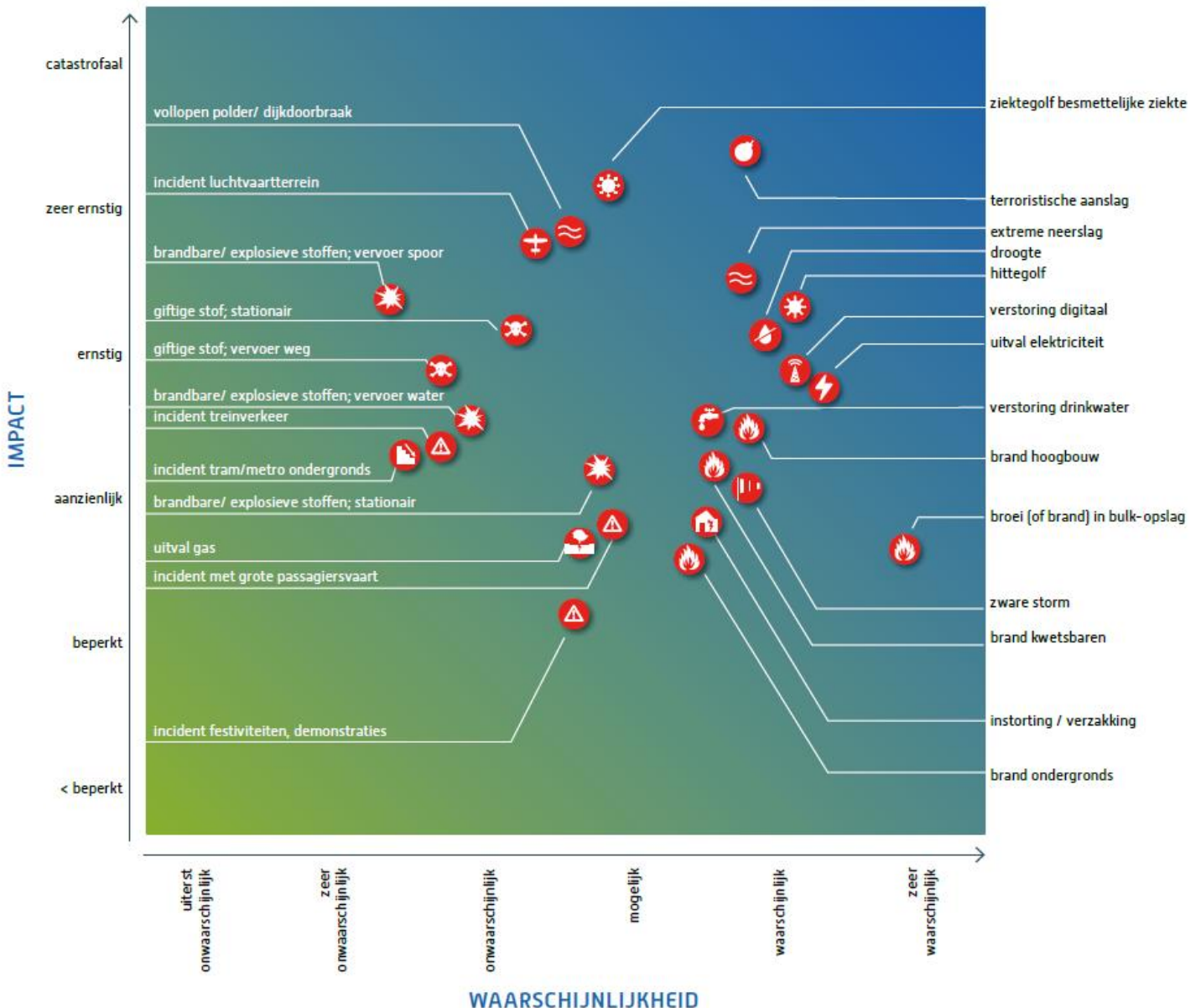
8. Risicodiagram en conclusies risicoanalyse

8.1 Risicodiagram

In de risicoanalyse hebben de experts de incidentscenario's eerst onafhankelijk van elkaar gescoord op impact en waarschijnlijkheid. De uitkomsten van deze digitale exercitie vormden het startpunt voor expertsessies waarin experts op verschillende domeinen met elkaar in gesprek gingen over de argumenten en overwegingen die hierbij van belang zijn. Resultaat van de sessies is voor elk van de 26 incidentscenario's een score op waarschijnlijkheid en impact.

In het risicodiagram zijn de uitkomsten van de risicoanalyse weergegeven. Op de verticale as van het risicodiagram is de impact van een scenario weergegeven. De maximale waarde van deze as is gelijk aan een scenario dat op alle criteria hoog scoort en dus een totale impactscore heeft die als catastrofaal kan worden aangemerkt. Op de horizontale as van het diagram is de waarschijnlijkheid uitgezet en is de maximale waarde: zeer waarschijnlijk.

Figuur 3 – Risicodiagram

8.2 Conclusies risicoanalyse

Per thema wordt de analyse van de scenario's beschreven.

Risico's in de natuurlijke omgeving

Voor het thema natuurlijke omgeving zijn vijf incidenttypen geselecteerd en gescoord: vollopen van een polder/dijkdoorbraak, overlast als gevolg van droogte, wateroverlast als gevolg extreme neerslag, zware storm en hittegolf. Het laatste incidenttype, hittegolf, is als nieuw incidenttype toegevoegd. Alle incidenttypen uit dit thema scoren relatief hoog, zowel op impact als op waarschijnlijkheid. De ervaringen van de afgelopen jaren met diverse incidenten als gevolg van extreem weer hebben verduidelijkt wat de impact kan zijn. De nieuwe inzichten van het KNMI over de ontwikkeling van het klimaat onderbouwen de inschatting van de waarschijnlijkheden. Nieuwe data, wetenschappelijke inzichten en recente ervaringen zorgen ervoor dat de scenario's beter worden ingeschat door de experts en de impact minder abstract is in vergelijking tot eerdere regionaal risicoprofielen. Dit leidt niet tot grote verschuivingen ten opzichte van de vorige risicoanalyse.

Risico's in de gebouwde omgeving

De incidenten in het thema bebouwde omgeving scoren gemiddeld aanzienlijk op de impactcriteria. Dit komt voornamelijk vanwege de ontwikkeling van meer hoogbouw, steeds meer verminderd zelfredzamen die zelfstandig blijven wonen en meer complexe ondergrondse bebouwing. De waarschijnlijkheid van de incidenttypen in het cluster bebouwde omgeving wordt iets lager ingeschat dan in het vorige risicoprofiel, maar is nog steeds redelijk hoog. Volgens de experts is dit onder andere te verklaren doordat branden nog steeds regelmatig voorkomen. De impact is vergelijkbaar met de vorige risicoanalyse.

Risico's in de technologische omgeving

De meeste incidenttypen die vallen onder het thema 'gevaarlijke stoffen' bij de industriële technologische omgeving scoren relatief hoog op de impact. Dit is uit te leggen door de grote gevolgen als het mis gaat. Hoewel er mogelijk nauwelijks doden en gewonden vallen, scoren de scenario's hoog op economische veiligheid (kosten) en sociale en politieke stabiliteit. De waarschijnlijkheid wordt echter niet hoog ingeschat, behalve bij het incident broei of brand. Dit komt bij afval- en recyclingbedrijven steeds vaker voor, maar heeft weinig tot minimaal effect. De scores zijn vergelijkbaar met die in het vorige risicoprofiel.

Risico's met betrekking tot vitale infrastructuur

Onder het thema vitale infrastructuur hebben de experts scenario's op de incidenttypen uitval elektriciteit en gas, digitale verstoring en verstoring drinkwater gescoord.

Het valt op dat de waarschijnlijkheid van bijna alle incidentscenario's binnen dit thema (uitval gasvoorziening uitgezonderd) als waarschijnlijk wordt beoordeeld. De impact wordt ingeschat op aanzienlijk tot ernstig. Dat heeft te maken met de relatief grote omvang en lange duur van de verstoring in de scenario's. In de praktijk is er vaker sprake van verstoringen in elektriciteit-, gas- en drinkwatervoorziening en telecom/ict, maar die zijn in een minder groot gebied en van kortere duur.

Experts geven aan dat bij de meeste incidenttypen in dit thema de keteneffecten de voornaamste reden zijn van de inschatting van de impact. Dit uit zich in een relatief hoge score op de impactcriteria verstoring van het dagelijks leven en kosten.

De scores voor de incidenttypen die ook onderdeel waren van de risicoanalyse in het vorige risicoprofiel zijn vergelijkbaar met die van het vorige risicoprofiel.

Risico's met betrekking tot verkeer en vervoer

Het verkeer op land (weg en spoor), water en lucht wordt over het algemeen drukker. Veiligheidssystemen en organisaties passen zich hierop aan. Tevens wordt van ongevallen geleerd en worden maatregelen doorgevoerd om herhaling te voorkomen. De sector verkeer en vervoer is zich bewust van zijn verantwoordelijkheden en treft zodoende de nodige voorzieningen. De impact van het incidenttype metro-tramstation ondergronds is lager beoordeeld dan in 2020. De waarschijnlijkheid van de incidentscenario's met

betrekking tot het thema verkeer en vervoer blijft gemiddeld laag. De impact van een luchtvaartongeval is hoog in vergelijking met de andere incidentscenario's in dit thema. In 2023 heeft de crisisorganisatie van VrAA extra aandacht besteed aan dit scenario en aan het scenario incident in metro- / tramstations ondergronds. De contacten en samenwerking tussen de VrAA en de vervoerders zijn goed. Het thema behoeft geen extra aandacht.

Risico's met betrekking tot gezondheid

Binnen het crisistype Ziektegolf hebben zich in de sinds 1918 hebben zich vijf grieppandemieën voorgedaan. In 1918 zijn wereldwijd miljoenen mensen overleden aan de Spaanse griep. In 1957 zijn tienduizenden mensen aan de gevolgen van de Aziatische griep overleden. De Hongkonggriep van 1968 maakt ook tienduizenden slachtoffers. In 2009 maakte de Mexicaanse griep meer dan 10.000 dodelijke slachtoffers, waarvan 54 in Nederland en vanaf begin 2020 kreeg de samenleving te maken met de Corona crisis (COVID-19) welke tot in 2023 grote impact op de samenleving heeft gehad.

Het COVID-19 virus laat zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) en ingrijpend scenario is en het qua impact met name hoog scoort op doden en ernstig zieken, voornamelijk onder de kwetsbaren in de samenleving. Daarnaast is er sprake van hoge kosten en verstoring van het dagelijks leven. De dreiging van een grootschalige ziektegolf (pandemie) leidt tot grote politieke, bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

De impact van een ziektegolf is vergelijkbaar gescoord als in het vorige risicoprofiel. De waarschijnlijkheid wordt iets lager ingeschat en ligt op het gemiddelde van de afgelopen eeuw.

Risico's met betrekking tot sociaal-maatschappelijke gevolgen

De twee incidenttypen binnen het thema sociaal-maatschappelijke omgeving zijn wat impact en waarschijnlijkheid betreft terug te vinden op verschillende plekken in het risicodiagram. Het incidenttype terroristische aanval scoort hoog op impact en wordt als waarschijnlijk aangemerkt. In 2023 is extra aandacht aan dit incidenttype besteed met actualisering van afspraken en planvorming en een uitgebreid traject van opleiden, trainen en oefenen. Hierdoor zijn hulpdiensten beter voorbereid op dit incidenttype. Het scenario gaat echter uit van een geslaagde aanslag. De waarschijnlijkheid wordt met name bepaald door geopolitieke ontwikkelingen die voor VrAA niet te beïnvloeden zijn. Dit incidenttype is het hoogst gescoorde incidenttype als het gaat om impact. De positie in het risicodiagram is vergelijkbaar met die van het vorige risicoprofiel.

Het incident tijdens grote festiviteiten of evenementen wordt op basis van historische data minder waarschijnlijk geacht dan in het vorige risicoprofiel. Ook de impact is beperkt. Met het oog op de viering van 750 jaar Amsterdam en SAIL 2025 blijft aandacht voor dit incidenttype van belang.

8.3 Uitkomsten risicoanalyse

Op basis van de expertsessies en de beschouwing van het risicodiagram kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Onderstaande prioritaire risico's zijn daarbij benoemd voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en worden in het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio opgenomen.

Incidenten in vitale infrastructuur met keteneffecten.

Deze incidenttypen zijn uitval van elektriciteit, gas en uitval van data- en ICT-voorzieningen en, in mindere mate, uitval van drinkwater. De oorsprong van het incident kan soms minimaal zijn, maar grote gevolgen en effecten hebben. Dit zijn incidenttypen die relatief hoog scoren op impact, niet door veel slachtoffers, maar door de keteneffecten. Die keteneffecten kunnen weer andere incidenten op andere thema's veroorzaken. De hoge impact komt vooral terug in de criteria sociaalpsychologische impact, kosten en aantasting van het dagelijks leven. Door de toenemende verbondenheid van systemen en sectoren zal de impact van dergelijke incidenten in de komende jaren alleen maar toenemen. Door de impact van klimaatverandering op de vitale infrastructuur en van toenemende geopolitieke spanningen kunnen deze incidenten zich frequenter voordoen.

Klimaatverandering en extreem weer (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm/ hitte)

Onder dit risico vallen de incidenttypen met een hoge impact door de keteneffecten van bijvoorbeeld overstroming, extreme weersomstandigheden en droogte. Ook hier geldt gelet op de beschreven trend van de klimaatverandering dat de impact en de waarschijnlijkheid van dergelijke incidenten in de komende jaren alleen maar zullen toenemen. De ervaringen van de afgelopen jaren en nieuwe wetenschappelijke data maken de gevolgen van de incidenttypen op de regio duidelijker en onderbouwen de forse impact die de experts koppelen aan de scenario's. Voor sommige incidenttypen is de impact mogelijk nog hoger op het moment dat het zich daadwerkelijk voordoet. De keteneffecten van langdurige hittegolven of extreme neerslag zoals in Limburg 2021, maar dan in de regio Amsterdam-Amstelland, zijn nog onvoldoende te overzien.

Ziektegolf

Het COVID-19 virus laat zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) en ingrijpend scenario is en het qua impact met name hoog zal scoren op doden en ernstig zieken, voornamelijk onder de kwetsbaren in de samenleving. Daarnaast is er sprake van hoge kosten en verstoring van het dagelijks leven.

Terrorisme

De impact en waarschijnlijkheid van een terroristische aanslag komt uit de analyse duidelijk naar voren. De experts geven aan dat dit zit in de impactcriteria in het aantal te verwachten doden en gewonden, maar ook met name in de sociaalpsychologisch gevolgen die dit incidenttype heeft. De recente incidenten en de beoordeling van de waarschijnlijkheid door Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) als substantieel, maken duidelijk dat voorbereiding op dit incidenttype van belang blijft.

Grote en complexe branden

De omgeving verdicht; zowel boven- als ondergronds. Vanwege klimaatadaptatie worden nieuwe bouwtechnieken en -materialen, net nieuwe brandrisico's. Wanneer een groep kwetsbare inwoners wordt getroffen door brand, kan maatschappelijke onrust ontstaan. Daarom blijft het zaak om aandacht te besteden aan grote en complexe branden.

9. Projectgroep en deelnemers expertsessies

Projectgroep

- Brandweer Amsterdam-Amstelland: Ron Hendriks | Kevin Kruiswijk | Ron Galesloot
- Brandweer Amsterdam-Amstelland energietransitie: Johan de Vries
- Brandweer Amsterdam-Amstelland klimaatadaptatie: Lana Garrels
- Crisisbeheersing VrAA: Timo Harland
- Liander: Maaïke Bok / Wesley Putker
- GHOR: Jan van Asperen
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied: Hans Winnubst
- OOV Amstelland gemeenten: Bas Meskers
- OOV Amsterdam: Bart Kaasbergen / Rosalie van Gelder
- Openbaar Ministerie: Jeroen de Rijke
- Politie: Martin Klootsema / Michel de Rond da Silva Futre
- Port of Amsterdam: Ferry El Aaidi / Sjors Oenen
- Waternet: Yvonne Nijdam
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland: Jos Ketelaars (projectleider) | Marieke Geerlings | Larice van der Harst

Deelnemende organisaties tijdens de expertsessies van januari 2024

- Ambulance Amsterdam
- Amsterdam UMC, Mobiel Medisch Team (MMT)
- Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA)
- Climate Adaptation Services (CAS)
- Connexxion
- Defensie
- EBS
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Aalsmeer/Amstelveen
- Gemeente Diemen
- Gemeente Uithoorn
- Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)
- GGD
- GVB
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- NS
- Odido
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
- Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG)
- Politie
- Port of Amsterdam
- Prorail
- PWN
- Rijksmuseum
- Rijkswaterstaat
- Stedin
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)
- Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)
- Vervoerregio Amsterdam
- VodafoneZiggo
- Waternet

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

MEMO

Bestemd voor	Bestuur VrAA d.d. 25 maart 2024	
Datum	22 februari 2024	DIV-nr.
Opsteller	Marjan de Boo	E-mail
Afdeling	Directie & Communicatie	Telefoon

Een nieuw regionaal beleidsplan voor de periode 2025 -2028

Inleiding

Dit jaar wordt een nieuw regionaal beleidsplan voor de periode 2025-2028 voor de VrAA opgesteld. Hiermee wordt verder ingezet op de weg van het huidige plan 'Buiten Gewoon Veilig'. Dat plan had grote ambities en een deel is nog niet bereikt. Door verschillende opvolgende crises maar ook omdat we nog geen extra financiële middelen hadden, hebben we niet alles kunnen realiseren. Het nieuwe regionale beleidsplan zal op onderdelen worden geactualiseerd en een aantal ambities zullen worden bijgesteld. Met name als gevolg op het nieuwe regionale risicoprofiel en ontwikkelingen op het gebied van brandweezorg en risicobeheersing. De benodigde extra financiële middelen, die vanaf 2024 door de zes gemeenten van de VrAA beschikbaar zijn gesteld, maken dat we daar nu verder mee aan de slag kunnen gaan.

De missie blijft gelijk: *“Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Inwoners en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is”.*

Ontwikkelingen voorzien in de nieuwe beleidsperiode

De samenleving verandert steeds sneller; de risico's wijzigen. Door klimaatverandering worden weersomstandigheden extremer. De energietransitie met nieuwe energiebronnen en energiedragers maken incidentbestrijding complexer, als ook hoogbouw en ondergrondse bouw in stedelijk gebied. Als gevolg van de vergrijzing wonen er meer verminderd zelfredzamen zelfstandig. De toename van het aantal inwoners en uitbreiding van het aantal woningen hebben effect op de brandweezorg. Dat geldt ook voor de verminderde bereikbaarheid van gebieden door afsluitingen van kades en bruggen, snelheidsverlaging en autoluw maken. Technologische ontwikkelingen zijn van belang voor de hulpverlening. De “human factors” tonen aan dat er grenzen zijn aan wat mensen aankunnen om

MEMO

te komen tot goede besluitvorming en informatiesystemen kunnen hierbij ondersteunen. De inzet van robotica kan (gezondheids)risico's verminderen.

Beschikbaarheid en paraatheid van beroeps- en vrijwilligers vergt vanzelfsprekend een continue inspanning van de VrAA. Aandacht voor mentale zorg en verlaging van het ziekteverzuim is daar onderdeel van. In deze beleidsperiode zullen extra inspanningen worden gepleegd op in- door en uitstroom om te zorgen voor een bestendig personeelbestand ook vooruitlopend op de periode ná 2028. Voor vrijwilligers specifiek zal de focus liggen op nieuwe wervingsmethodes, behoud van vrijwilligers en nieuwe aanstellingen van vrijwilligers.

Opbouw regionaal beleidsplan

Vier inhoudelijke en vier ondersteunende programma's vormen samen nog steeds de koers voor de komende beleidsperiode. Per programma worden ambities opgenomen en wat we gaan doen om die ambities te realiseren. De ambities zijn op hoofdlijnen. Deze worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan met een financiële onderbouwing in de jaarlijkse programmabegroting. Daarmee beogen we de ontwikkelingen te faseren, te prioriteren en goed met elkaar te verbinden.

PROGRAMMA'S			2030
LEREN >	BOUWEN >	ONTWIKKELEN >	INNOVEREN
RISICOBEHEERSING	INCIDENTBESTRIJDING	CRISISBEHEERSING	
1. Veilige Leefomgeving			SMART VEILIGHEID
2. Verbrede en veilige inzet			VEILIGE GENERATIE
3. Paraatheid en slagkracht			ONBEGRENSEDE BRANDWEER
4. Crisisbeheersing			100.000 HULPVERLENERS
5. Vakmanschap en leiderschap			EMISSIEVRIJE BRANDWEER
6. Informatiegestuurde veiligheid			
7. Diverse en inclusieve organisatie			
8. Excellente bedrijfsvoering			

Proces om te komen tot een nieuw regionaal beleidsplan

Samen met ambtelijk vertegenwoordigers van de zes gemeenten is een eerste bespreking gehouden over de opzet en beleidsinhoudelijke onderwerpen voor het nieuwe beleidsplan. In de maanden april en mei zullen bijeenkomsten georganiseerd worden voor de raadsleden van de zes gemeenten. In die periode zullen we onze (externe) samenwerkingspartners consulteren. De bijeenkomsten voor de raadsleden hebben als doel om hen enerzijds te informeren over de VrAA en de planvormen die het

MEMO

komende jaar aan het bestuur VrAA worden voorgelegd (regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan, dekkingsplan en crisisplan) en anderzijds om hen in de gelegenheid te stellen inbreng te geven op de koers van de VrAA.

In de bestuursvergadering van 3 juli 2024 wordt het concept regionaal beleidsplan (samen met het dekkingsplan en crisisplan) ter vaststelling aan het bestuur VrAA aangeboden. Daarna volgt een wettelijk vastgesteld proces, waarbij de gemeenteraden hun zienswijze kunnen kenbaar maken op de concept plannen (regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan en dekkingsplan). Tot slot volgt definitieve vaststelling in de bestuursvergadering van 16 december 2024.

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Organisatiestructuur Vrijwillige brandweerposten

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

Tijs van Lieshout

Behandelaar:

Hendrik Jongerden (Brandweezorg)

Gevraagd besluit

- 1) **Kennis te nemen van het inrichtingsdocument Organisatie Vrijwillige posten brandweer Amsterdam-Amstelland.**
- 2) **Kennis te nemen van het voornemen om de gerealiseerde organisatie na 1 jaar te evalueren.**

Aanleiding en context

Een goede besturing van brandweerkazernes is cruciaal - vrijwillig of beroepskazernes – om daarmee de paraatheid op orde te houden en de burger de snelste hulp te kunnen bieden. Bij een goede besturing is voor vrijwillige brandweermedewerkers ‘verbinding’ van grote waarde. Oprechte aandacht, helder beleid en richting waar vrijwillige brandweermedewerkers mee kunnen werken of zich mee kunnen identificeren kan ook binnen onze brandweerorganisatie verbeteren.

Om hier ook goede invulling aan te kunnen geven is gemeend de sturing op en ondersteuning voor (en van) de vrijwilligers te herijken en te versterken.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

In de afgelopen jaren is er veel aandacht uitgegaan naar de beroepsmedewerkers van brandweer Amsterdam-Amstelland en raakte de vrijwilligers ‘achterop’. Met een herijking van de organisatiestructuur voor de vrijwilligers van brandweer Amsterdam-Amstelland – gebaseerd op diverse onderzoeken – willen we de aandacht aan vrijwilligers geven die ze verdienen. Hiermee wordt gezorgd voor het binden en boeien van vrijwilligers waardoor we zorgen voor een goede verstandhouding tussen beroeps- en vrijwillige kazernes en de paraatheid wordt versterkt.

Op basis van recente onderzoeken door het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (NIPV) en gesprekken binnen de organisatie is gebleken dat de vrijwillige kazernes minder prominent in beeld zijn en aandacht behoeven. Om dit te verbeteren is een nieuwe organisatiestructuur neergezet waarbij de positie van vrijwilligers is versterkt. Zij worden hierin op regionaal niveau

–Oplegnotitie–

geholpen met een ‘leiding’ bestaande uit een manager en een bijbehorend (cluster)team ter ondersteuning. Tevens wordt bij wijze van proef voor de duur van één jaar een formeel aanspreekpunt gerealiseerd middels de functie van postcommandant op iedere vrijwillige kazerne. Hierdoor komt er een lokaal, herkenbaar en formeel aanspreekpunt voor de vrijwilligers van de kazerne en de (centrale) leiding.

Aan het einde van het eerste jaar zal op basis van een evaluatie worden bepaald of het gewenste effect bereikt is. Alle betrokkenen zullen in dit evaluatieproces worden betrokken.

Consequenties

De aanpassing van organisatiestructuren op zich hoeven niet altijd te zorgen voor verbetering omdat het altijd gaat om samenwerking en rolverdeling. In dit geval zijn de betrokkenen van dit voorstel ervan overtuigd dat de voorgestelde wijziging en het werken met postcommandanten zal zorgen voor betere ondersteuning van vrijwillige kazernes met eerdere genoemde voordelen als argument. We stellen voor om een proefperiode van één jaar aan te houden om te bepalen of de resultaten ook behaald worden.

De wijziging in de structuur wordt binnen de huidige begroting en beschikbare formatie georganiseerd. Dit geldt zowel voor de nieuwe functie van postcommandant als wel het ‘clusterteam vrijwilligers’ dat directe ondersteuning biedt aan de 7 vrijwillige kazernes op operationeel en tactische vraagstukken.

Op het vlak van bestuurlijke en juridische aspecten zijn er geen consequenties te benoemen. De wijziging in de organisatie valt namelijk binnen de huidige bestuurlijke en juridische context en vraagt geen aanpassing.

Besluitvormingsroute

Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
15 januari 2024	MT Brandweezorg (instemming)
30 januari 2024	MT VRAA (instemming)
15 februari 2024	Ondernemingsraad Commissie Vrijwilligers (adviesgerechtigd) Positief geadviseerd.
12 maart	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VRAA
12 maart	Vorbereiding bestuursvergadering VRAA met BM Poppens

Verdere behandeling

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart	Bestuursvergadering VRAA

–Oplegnotitie–

Meegezonden stukken

- Notitie ‘Inrichting Organisatiestructuur Vrijwillige kazernes’ dd. 16-02-2024
- Verbindende analyse van 8 onderzoeken naar vrijwilligheid bij de brandweer

Auteur: Hendrik Jongerden
Datum: 30-01-2024
Versie: 1.0

Organisatiestructuur Vrijwillige Posten

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

(020) 555 66 66
info@brandweeraa.nl
www.brandweeraa.nl

1. Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	September 2023	Initiële versie
0.9	Januari 2024	Definitief concept
1.0	Februari 2024	Vastgestelde versie

CONCEPT

2. Inhoudsopgave

1. Revisiehistorie.....	2
2. Inhoudsopgave.....	3
3. Context.....	4
3.1 Aanleiding.....	4
3.2 Structuur en onderzoek.....	4
4. Structuur bij brandweer Amsterdam – Amstelland.....	6
4.1 Huidige en toekomstige structuur.....	6
4.2 Uitgelicht: 'kazerne Amstelveen'.....	7
4.3 Urenverantwoording.....	8
4.4 Financiering.....	8
4.5 Borging en evaluatie.....	9
BIJLAGE 1: Functieomschrijving Clustermanager Vrijwilligers (manager C).....	11
BIJLAGE 2: Functieomschrijving Postcommandant.....	12
BIJLAGE 3: Functieomschrijving Clusteradviseur Vrijwilligers (vakspecialist A B).....	14

3. Context

3.1 Aanleiding

Naast de beroepskazernes in Amsterdam en Amstelveen heeft brandweer Amsterdam-Amstelland ook 7 kazernes en een blusboot waar vrijwilligers de parate brandweerorganisatie voor de burgers vormen. Vrijwilligers zijn een cruciaal onderdeel van de brandweezorg, ook bij brandweer Amsterdam-Amstelland. De afgelopen jaren ging er veel aandacht uit naar de beroepsdienst, terwijl juist ook de vrijwilligers een belangrijke rol spelen in het realiseren van brandweezorg in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Om deze belangrijke rol verder te bestendigen is gemeend de sturing op en ondersteuning voor de vrijwilligers te herijken en te versterken. Deze notitie is daarin richtinggevend.

De vrijwilligers van de BrandweerOndersteuning, kortweg BrOn, zijn niet-repressieve vrijwilligers en vallen daarmee buiten de scope van deze structuurwijziging. Zij blijven hun huidige plek onder FB behouden - doch dient op punten nauw samengewerkt te worden waar vanuit synergie herkenbare en bruikbare elementen worden ingepast.

3.2 Structuur en onderzoek

Bij een brandweerkorps is de commandant te allen tijde eindverantwoordelijk voor een goede brandweezorg in zijn (of haar) regio. Hiervoor wordt verantwoording afgelegd aan het veiligheidsbestuur van de veiligheidsregio en zal de commandant hierin worden ondersteund door management, adviseurs of specialisten. Deze verantwoording geldt ook voor de plaatsen in de veiligheidsregio waar sprake is van vrijwilligers op de kazernes. De brandbestrijding in Nederland is grotendeels ingericht op basis van vrijwilligheid. Daarmee toont de brandweer een klassiek voorbeeld van een inzet van vrijwilligers die erop gericht is om als gemeenschap wel voorbereid te zijn, maar geen onnodige kosten te hebben¹. Dit vrijwilligerswerk is een vorm van 'serieuze vrijetijdsbesteding' in plaats van gewoon een hobby of simpel vrijblijvend vrijwilligerswerk². Vrijwilligers zien vooral de positieve aspecten van het werken bij de brandweer. Dit zijn het zinvol bezig zijn voor de lokale omgeving, samenwerking en gezelligheid met collega's, ook de spanning van het uitrukken en oefenen worden als meest positief genoemd³.

Een goede besturing (governance) van vrijwillige kazernes is cruciaal. Uit het onderzoek van het NIPV (Leene e.a., 2022) blijkt dat de vertrekredenen van brandweervrijwilligers niet overeenkomt met door de brandweerleiding aangehaalde argumenten. De leiding stelt veelal dat de oorzaak van vertrek buiten de brandweer ligt. Het tegendeel is waar, want de meeste redenen liggen namelijk binnen de organisatie en zijn deels vermijdbaar. Dit zijn onder andere de sfeer in de ploeg en de kazerne, de wijze van bestuur en problemen met de leidinggevende(n) en/of onvrede over het PPMO-beleid. Overigens is er dan een periode aan vooraf gegaan die aanleiding geven om het ontslag in te dienen en daar gaat een weloverwogen besluit aan vooraf.

¹ M. Kobes, M. Leene en R. Weewer, 2022. 'Hier werken brandweer vrijwilligers (ja/nee)'. Arnhem (NIPV).

² Stebbins, 2001 in: Meijs, L., Simons, F.-J. & van Overbeeke, P. (2018) Vrijwilligerswerk in de Openbare Orde en Veiligheid. Over brandweervrijwilligers, politievrijwilligers, nationale reserve en de maatschappelijke dienstplicht. Erasmus Universiteit Rotterdam.

³ M. Leene, M. Kobes, K. Dangermond, L. Wolfs en R. Weewer. (2022) 'De pieper op tafel'. Arnhem; (NIPV)

In de governance is verbinden het 'sleutelwoord'. Nagenoeg in geen enkele veiligheidsregio is sprake van vastomlijnd beleid om vrijwilligers te verbinden. De ploegchef (of postcommandant) is de verbindende factor met de rest van de organisatie⁴. Dit maakt het realiseren van een goede governance cruciaal, zodat een relatie tussen vrijwilligers en 'kantoor' aanwezig is. Overigens zal daarbij – net als dat eigenlijk geldt op beroepskazernes – rekening moeten worden gehouden met het gegeven dat iedere kazerne zijn eigen dynamiek kent en het probleem op de ene kazerne niet persé betekent dat dit probleem zich ook op andere kazernes voordoet. De voorgestelde oplossing is dan ook niet uniform toe te passen.

De belangrijkste aanbeveling van dit onderzoek is dat 'een bezinning' gewenst is over welk type leiderschap nodig is en welke vaardigheden, organisatiewijzigingen en cultuurverandering in de staven onmisbaar zijn om een gezond vrijwilligersmanagement te bewerkstelligen, nu en in de toekomst. Het gaat om een vorm van management en leiderschap die ruimte geven, maar ook grenzen stellen waarbinnen die ruimte valt en op zoek te gaan naar uniformiteit waarbinnen diversiteit mogelijk is. Het verdient aanbeveling om, aldus het rapport, vervolgonderzoek met name op dit thema te richten en een opleiding te ontwikkelen die specifiek gericht is op modern vrijwilligersmanagement. Omdat, zo blijkt uit ander onderzoek, ook andere vrijwilligersorganisaties hiermee worstelen en dit probleem een bredere scope heeft dan alleen de brandweer⁵. Het maakt ook duidelijk dat de rol van postcommandant goed wordt ondersteund en is geschoold, maar ook voldoende ruimte en verantwoordelijkheid krijgt bij het (be)houden en werven van vrijwilligers.

Intermezzo: verschillen in aansturing door samenstelling

Brandweervrijwilligers zijn niet voltijds in dienst en hebben een andere hoofd baan, voor beroepsbrandweermensen is het brandweervak hun hoofd baan. Beroepsbrandweermensen draaien doorgaans 24 uursdiensten, terwijl brandweervrijwilligers gealarmeerd worden als zij aan het werk zijn voor hun hoofd baan of vrije tijd. Verder verschilt de samenstelling van de ploeg waarmee vrijwilligers uitrukken; dit is afhankelijk van wie er binnen de brandweerpost op dat moment (op tijd) beschikbaar is. Beroepsbrandweermensen rukken uit met hun (doorgaans) vaste ploeg (Dangermond, 2023)

⁴ Brandweeracademie (2021). Vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland. Een onderzoek naar het werven en behouden van brandweervrijwilligers. Arnhem: IFV

⁵ Brandweeracademie (2019). Het net ophalen buiten de brandweerorganisatie. Een inventariserend onderzoek naar wat de brandweer kan leren van andere organisatie die met vrijwilligers werken. Arnhem: IFV.

4. Structuur bij brandweer Amsterdam – Amstelland

4.1 Huidige en toekomstige structuur

Bij brandweer Amsterdam-Amstelland is de managementlaag onder de commandant voor brandweezorg ingericht met sectormanagers en clustermanagers. Sinds 1 september 2023 is ook sprake van een clustermanager vrijwilligers. Hierdoor zullen de meeste vrijwillige kazernes onder de managementverantwoordelijkheid komen te vallen van deze clustermanager. De huidige clustermanagers zullen de verantwoordelijkheid voor de vrijwillige kazernes dan nog slechts beperkt 'dragen'. De verantwoordelijkheid die er nog is voor de clustermanagers uit zich in het gezamenlijk belang voor een goede brandweezorg in de veiligheidsregio of het leveren van een bijdrage in kennis en kunde. De clustermanager vrijwilligers zal verantwoording afleggen aan de sectormanagers brandweezorg en daarmee indirect aan de commandant.

De span-of-control van de clustermanager vrijwilligers is echter beperkt. Het goed managen van meerdere vrijwillige kazernes is een complexe taak en vraagt om verdere procesmatige en inhoudelijke ondersteuning om zo de vrijwillige kazernes de juiste aandacht te kunnen geven. Op bestuurlijk vlak heeft de clustermanager een taak om de kazernes richting gemeenten te vertegenwoordigen. Bovendien hebben de vrijwillige kazernes afzonderlijk van elkaar een direct aanspreekpunt nodig bij problemen of andere uitdagingen in vooral de paraatheid om deze op te kunnen pakken en eventueel verder te brengen in de organisatie. Korte lijnen tussen de vrijwilligers en de 'centrale organisatie' zijn van groot belang. Om dit te realiseren wordt de clustermanager ondersteund door postcommandanten (taakomschrijving in bijlage 2), twee beleids- | clusteradviseurs en een administratieve medewerker. Vanuit het stafbureau Brandweezorg is nu nog sprake van ondersteuning door een stafadviseur Vrijwilligers. Met de nieuwe structuur en een clusterteam vrijwilligers verschuift de rol vanuit het stafbureau met het beschikbaar stellen van een dedicated adviseur naar meer strategische advisering op het gebied van vrijwilligheid.

Intermezzo: verschillen in operationeel/tactische en strategische advisering.

Bij operationele en tactische advisering wordt bedoeld dat het gaat om advies op 'wat' (operationeel) en 'hoe' (tactisch) we 'de dingen' doen op de korte termijn.

Bij strategisch advies wordt vooral gekeken naar 'waarom' we de dingen doen op de lange termijn.

De clustermanager Vrijwilligers heeft hierdoor ook een gelijkwaardige span-of-control als de overige clustermanagers. De overige clustermanagers hebben immers te maken met een grote groep bevelvoerders (ook per kazerne).

De rol van postcommandant moet niet worden onderschat. Het is daarom van belang dat een postcommandant bij (nadrukkelijke) voorkeur uit de eigen gelederen komt. Dit heeft met verschillende factoren te maken⁶.

1. Er is sprake van lokale verbondenheid en kennis.
2. Onderlinge steun en draagvlak is voor de postcommandant nadrukkelijk gewenst.
3. 'Hogere' leidinggevendenden hebben minder zicht op de vrijwilligers waardoor ze het effect van tactische en strategische besluiten voor de operationele gang van zaken minder goed in beeld hebben.

⁶ Dangermond, K. (2023) 'Voorbij het stoere imago.' De invloed van de brandweercultuur op de verwerking van ingrijpende incidenten. Arnhem; (NIPV)

Voor de inzet op de rol van postcommandant zijn de volgende constructies mogelijk⁷:

1. De vrijwillige medewerker die een hoofdwerkgever heeft buiten de organisatie wordt eveneens ingezet als postcommandant.
2. De medewerker met een beroepsaanstelling binnen de organisatie wordt ingezet als (vrijwillige) postcommandant

Voor de rol van postcommandant is een separaat oplegprofiel gerealiseerd naast de vrijwillige of beroepsaanstelling met de daarbij horende rechten en plichten⁸. In de verdere organisatiestructuur worden deze constructies geformaliseerd. Dit betekent dat clusteradviseurs de huidige taken voor aansturing van vrijwilligers (voor zover aan de orde) niet meer vanuit deze functie zullen uitvoeren. Het kan wel betekenen dat de clusteradviseurs bij voldoende draagvlak en na sollicitatie de rol van postcommandant kunnen vervullen. In de nieuwe structuur valt kazerne Amstelveen daarbuiten (zie paragraaf 4.2). De aanstelling van een postcommandant start op het moment dat een kazerne formeel ook onder de clustermanager vrijwilligers valt⁹. Werving en selectie kan al eerder plaatsvinden om de snelheid van de wijziging in de organisatiestructuur te behouden.

De postcommandant is (op hoofdlijnen) het eerste aanspreekpunt voor de vrijwillige kazerne en het gezicht van deze kazerne naar buiten. Daarnaast is hij/zij verantwoordelijk voor de dagelijkse operationele aansturing op de vrijwillige kazerne en adviseert de clustermanager op operationeel niveau. De adviseurs ondersteunen de clustermanager op tactisch niveau en dragen inhoudelijk bij aan de operationele (beleids)aspecten voor de clustermanager en postcommandanten. De administratief medewerker draagt bij in algemene zin, zoals administratie rondom vergoedingen, vakbekwaamheid en vergaderingen. De clustermanager, de postcommandanten en een clusteradviseur vormen het 'Groot Kaderoverleg Vrijwilligers (GKoV)'. Deze wijziging moet ook helpen in de overvraging van vrijwillig bevelvoerders. In het verleden gaf deze groep aan dat de reorganisatie uit 2016 het functioneren heeft bemoeilijkt en de OC heeft haar zorgen geuit over de bereikbaarheid en continuïteit in de dagelijkse aansturing. Let wel, omdat in deze structuur sprake is van een lerende organisatie kan voortschrijdend inzicht – interne en externe ontwikkelingen – zorgen voor aanpassing van de structuur. Vanzelfsprekend wordt dit op zorgvuldige wijze afgestemd en gerealiseerd.

Vanuit het oogpunt van personele zorg wordt een P&O adviseur toegevoegd. Doel van het toevoegen van deze functionaris is de complexe en specifieke onderwerpen t.a.v. vrijwilligersbeleid te borgen. Daarnaast is het vinden, binden en boeien van vrijwilligers onderdeel van het takenpakket. Tot slot biedt de gehele inrichting de mogelijkheid om versterkt om te kunnen gaan met de veranderingen in de maatschappij en de betrokkenheid van vrijwilligers. Het biedt bovendien richting om op een goede manier om te gaan met de veranderende Europese wet- en regelgeving t.a.v. vrijwilligers. Hiermee kan op een proactieve manier gereageerd worden. Tot slot is vrijwilligheid gestoeld op vertrouwen vanuit de gemeenschap en kan een versterkte relatie worden gerealiseerd met het gemeentelijk apparaat en de brandweer.

4.2 Uitgelicht: 'kazerne Amstelveen'

In de geschetste structuur is kazerne Amstelveen een 'bijzondere kazerne' binnen Amsterdam-Amstelland. Dit heeft vooral te maken met de gemengde vorm van de bezetting. De eerstelijns uitruk wordt verzorgd door beroepsmedewerkers, terwijl het 2de voertuig en diverse specialistische taken worden uitgevoerd door vrijwilligers.

⁷ Wanneer de genoemde constructies geen uitkomst bieden, zou gekozen kunnen worden voor het vervullen van de vacature door externe werving met inachtneming van de functie-eisen.

⁸ De vrijwilliger behoudt zijn aanstelling en rechtspositionele afspraken op grond van de ArBAA hoofdstuk 1. De beroepsmedewerker behoudt de aanstelling conform de NRGa.

⁹ Op dit moment valt kazerne Aalsmeer nog onder een andere clustermanager. Streven is om dit per september 2024 onder de clustermanager vrijwilligers te laten vallen.

Deze gemengde samenstelling zorgt voor een potentieel ingewikkelde aansturing. Immers de clustermanager vrijwilligers heeft een verantwoordelijkheid richting de vrijwilligers, terwijl de andere clustermanager een verantwoordelijke taak heeft voor de beroepsmedewerkers. In de voorgestelde structuur is zichtbaar dat de aansturing voor kazerne Amstelveen wordt gehandhaafd zoals daar nu uitvoering aan wordt gegeven. Dit houdt in dat de sturing wordt uitgevoerd door de clustermanager en clusteradviseur waar kazerne Amstelveen als geheel onder valt. Hier wordt dan ook geen postcommandant aangesteld in de vorm zoals dat bij de andere vrijwillige kazernes wel het geval is. De clustermanager vrijwilligers heeft geen verantwoordelijkheid richting kazerne Amstelveen.

Om wel een goede balans te realiseren zal structureel afstemming plaatsvinden tussen de leidinggevendenden. Hierdoor wordt voorkomen dat eventuele belangrijke afspraken voor de vrijwilligers van Amstelveen en de vrijwilligers op de andere kazernes niet in overeenstemming zijn. De coördinator vrijwilligers van Amstelveen sluit onder andere aan bij het GKoV en andere relevante overleggen voor zover het de vrijwilligers betreft.

4.3 Urenverantwoording

- De clustermanager, adviseurs en administratieve ondersteuning zijn fulltime in dienst en bij voorkeur repressief inzetbaar.
- De postcommandant wordt ingezet voor een bepaald aantal uur. Dit is afhankelijk van de grootte van de post. Uurloon is gebaseerd op de rechtspositie vrijwilligers en komt overeen met schaal 9¹⁰.

Uit nader onderzoek is gebleken dat veiligheidsregio's niet duidelijk hebben hoeveel uur een postcommandant besteedt in deze rol. Om hier toch 'richting' te geven wordt voorgesteld de postcommandanten te verdelen in twee categorieën. Een postcommandant B voor kazernes met één autospuiter en eventueel een specialisme en een postcommandant A voor kazernes met twee autosputters en een specialisme.

4.4 Financiering

In 2019 werd een voorstel ingediend en een inschatting gemaakt van de kosten voor de vrijwilligers als sprake zou zijn van deeltijd arbeid (de zogenaamde taakdifferentiatie). Dit werd toen begroot op € 3.100.000,-.

Voorlopig richt BAA zich nog op het doorzetten van de huidige vrijwillige repressieve organisatie, waardoor sprake is van een begroting van € 1.900.000. Echter met het inrichten van de nieuwe governance zal sprake zijn van extra kosten waar in de begroting geen rekening mee was gehouden.

De dekking voor de clustermanager, clusteradviseur(s) en P&O adviseur is gerealiseerd vanuit de huidige begroting en vindt plaats door personeel te verschuiven. Jaarlijkse kosten voor de postcommandanten bedragen € 125.000,-. De uren worden volgens loonschaal 9 vergoed.

- 6 uur per week voor postcommandant B.
- 12 uur per week voor postcommandant A.

Wanneer echter sprake is van een situatie dat er aantoonbaar meer-uren gemaakt moeten worden, gaat dit in voortijdig overleg met de clustermanager. Vanuit goed werkgeverschap wordt uitgegaan van uitzonderingen, want een goede balans tussen werk en privé is van groot belang. Overigens heeft de functie van postcommandant geen consequenties ten opzichte van Bouwsteen 1, omdat wordt gewerkt met declarabele uren en bovendien sprake is van een niet-repressieve taak.

¹⁰ De inschaling en omschrijving voor de postcommandant is getoetst bij Leeuwendaal.

De kosten die gemoeid gaan met de invulling van de functie(s) van postcommandant Vrijwilliger op jaarbasis wordt voor het eerste jaar incidenteel gedekt door de niet- vervulde formatieplaats van Clustermanager. Er zal een (tussentijdse) evaluatie plaatsvinden en afhankelijk van deze evaluatie zal bekeken worden of dit construct structureel ingezet wordt waarbij de formatieplaats van clustermanager kan komen te vervallen.

4.5 Borging en evaluatie

De voorgestelde organisatie is besproken met alle vrijwillige kazernes om van daaruit draagvlak te realiseren voor de voorgestelde wijzigingen. Uit deze rondgang blijkt dat bij de vrijwilligers sprake is van meer dan voldoende draagvlak om op deze wijze de vrijwilligers binnen brandweer Amsterdam-Amstelland te betrekken en behouden. Lokale verankering en organisatorische aandacht zijn daarin 'sleutelwoorden'. Dit vraagt om verdere borging van deze organisatiestructuur binnen brandweer Amsterdam – Amstelland.

Vanzelfsprekend zijn er ook kritische noten die gemonitord moeten worden:

- Kan de postcommandant het werk uitvoeren in de daarvoor gestelde tijd?
- Is de clustermanager in staat om de kazernes de aandacht te geven die wordt gevraagd?

Gedurende het eerste jaar dat de organisatiestructuur wordt gehanteerd zijn dit relevante vragen en worden meegenomen in de evaluatie. De evaluatie wordt gestart in december 2024. De verwachting is dat de eerste postcommandanten in april 2024 beginnen, waardoor een serieuze werking van de nieuwe structuur na minimaal 12 maanden kan worden getoetst. Om de organisatie in 2025 ook te kunnen bekostigen is wel gemeend om na 6 maanden een tussentijdse evaluatie uit te voeren. Deze tussentijdse evaluatie heeft vooral als doel om te bezien of inhoudelijke en procesmatige aanpassingen noodzakelijk zijn. Denk hierbij aan:

- Het aantal beschikbare uren voor en betaalbaarheid van de postcommandanten.
- De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de structuur.
- De wijze van advisering voor en vanuit de gekozen structuur.

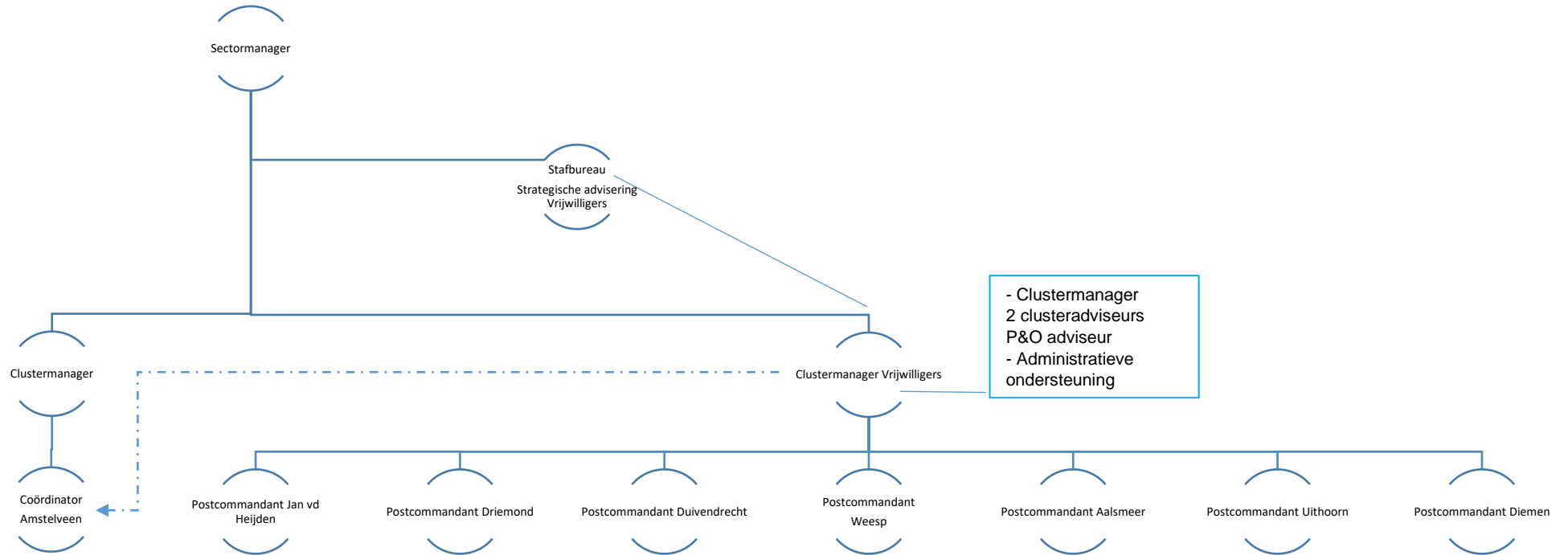
Een evaluatiemoment na 1 jaar is relevant om het functioneren van de volledige structuur onder de loep te nemen. Het streven van de evaluatie is voornamelijk om vast te stellen of de structuur haar doel (betere inbedding en aandacht van de vrijwillige kazernes in de organisatie) is behaald. Dit moet onder andere met onderstaande vragen worden beantwoord.

- In hoeverre zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voldoende duidelijk en passend?
 - o Hierbij ook rekening houdend met het aantal beschikbaar gestelde uren.
- In hoeverre beantwoordt de gekozen structuur de wens van de organisatie om de vrijwilligers voldoende aandacht te geven?
 - o Waar is eventueel bijstelling op nodig?
- In hoeverre zijn de financiële middelen toereikend om dit construct te handhaven?

Om de evaluatie op zorgvuldige wijze te laten verlopen, is gemeend een zelfde vorm van evalueren te hanteren als bij de evaluatie van het rooster binnen de beroepsdienst. Hier werd onder andere een enquête uitgezet onder de beroepsmedewerkers van de repressieve dienst, werden gesprekken gevoerd met leidinggevenden en stond de evaluatie onder leiding van een externe adviseur. De evaluatie voor de nieuwe organisatiestructuur voor de vrijwilligers zal op gelijkwaardige wijze plaatsvinden.

Organogram Structuur 2023 Vrijwillige Kazernes

BRANDWEER

Amsterdam-Amstelland

BIJLAGE 1: Functieomschrijving Clustermanager Vrijwilligers (manager C)

Plaats in de organisatie

De Clustermanager Vrijwilligers legt verantwoording af aan de Sectormanager en geeft direct leiding aan het Team Vrijwilligers en kazernecoördinatoren.

Aanstelling en vergoeding

Aanstelling vindt plaats op basis van de ArBAA artikel 6 en 7.
De functie is gewaardeerd in schaal 12.

Doel van de functie

De Clustermanager Vrijwilligers zet een eenduidige lijn uit voor de aansturing van de vrijwilligers, waarbij ruimte wordt geboden voor het kazerne-specifieke karakter.

Kerntaak 1

Leidinggeven aan een afdeling

- draagt zorg voor de planning, verdeling, voortgang en kwaliteit van de werkzaamheden
- draagt zorg voor de personele, organisatorische, financiële, en informatiseringsaangelegenheden
- stemt af met derden over aangelegenheden betreffende de afdeling
- verzorgt mede de afdeling overstijgende advisering

Kerntaak 2

Ontwikkelen afdelingsbeleid

- ontwikkelt en actualiseert het geïntegreerde beleid
- geeft richtlijnen voor het beleid van de afdeling
- toetst adviezen van medewerkers aan het beleid

Kerntaak 3

Overige werkzaamheden

- draagt zorg voor de realisatie van de producten en diensten van de afdeling
- geeft leiding aan projecten
- is lid van het MT Brandweezorg

Kennis en ervaring en aanvullende vorming

- WO werk- en denkniveau en drie tot vijf jaar leidinggevende ervaring
- Bestuurlijk juridische kennis, alsmede kennis van beleidsprocessen.
- Ervaring in beleidsadvisering, alsmede leidinggevende en projectmatige ervaring.

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

(020) 555 66 66
info@brandweeraa.nl
www.brandweeraa.nl

BIJLAGE 2: Functieomschrijving Postcommandant

Plaats in de organisatie

De postcommandant legt namens de post verantwoording af aan de Clustermanager Vrijwilligers. De rol en functie valt onder de generieke functie Manager G in het functieboek en is ingeschaald op schaal 9.

Je hebt in deze rol een signalerende en adviserende functie richting het clusterteam en de clustermanager betreffende paraatheid en incidentbestrijding en geef je uitvoering aan het vastgestelde beleid vanuit de organisatie.

Onderstaande taakomschrijving behoeft niet allemaal door de postcommandant uitgevoerd te worden. Hiertoe kunnen taken worden uitgevoerd door het clusterteam Vrijwilligers, bevelvoerders of vrijwilligers op de kazerne. Dit betekent een gezamenlijke verantwoordelijk waarbij de postcommandant namens de kazerne verantwoording aflegt.

Doel van de functie

De postcommandant verricht werkzaamheden op het gebied van functioneel leidinggeven aan vrijwilligers, vakspecialistische activiteiten en vakspecialistische advisering dan wel verricht overige werkzaamheden. De functionaris stimuleert en draagt bij aan werving, innovatie en brandveilig leven. De postcommandant werkt binnen de kaders en afspraken die binnen het Groot Kaderoverleg worden (voor)gesteld.

De clustermanager, de postcommandanten en een adviseur vormen het 'Groot Kaderoverleg Vrijwilligers'

Kerntaak 1: Functioneel leidinggeven aan vrijwilligers

- Fungeert als eerste aanspreekpunt voor vrijwilligers en clustermanager Vrijwilligers m.b.t. de dagelijkse gang van zaken.
- Organiseert de uitvoering van de werkzaamheden en stimuleert, motiveert en begeleidt de groep.
- Organiseert de communicatie tussen organisatie en vrijwilligers en informeert de vrijwilligers.
- Heeft een brede signalerende rol richting en overlegt periodiek met de clustermanager Vrijwilligers aangaande de kazerne.
- Neemt deel aan dan wel vervult de rol van voorzitter in intern kazerne gerelateerde overleggen.
- Onderhoudt contact en overlegt met het vrijwillig middenkader t.b.v. de aansturing van de vrijwilligers.
- Fungeert als vertegenwoordiger van de vrijwilligers en behartigt de belangen van vrijwilligers middels een adviserende en signalerende rol voor de paraatheid en incidentbestrijding.
- Fungeert als aanspreekpunt voor de uitvoering van vastgesteld beleid vanuit de organisatie.
- Vervult een bottom-up en vertrouwensfunctie, bevordert de eenheid en spreekt aan op gedrag.

Kerntaak 2: Vakspecialistische activiteiten

- Is aanwezig bij oefenavonden, leidt oefenavonden in en draagt bij aan de uitvoering van oefenavonden.
- Ziet toe op het opgeleid en geoefend zijn van vrijwilligers van de kazerne en draagt zorg voor de registratie van vakbekwaamheid.
- Is aanwezig bij en draagt bij aan overige kazerneactiviteiten en fungeert zo nodig als back up voor de clustermanager Vrijwilligers bij diens afwezigheid.
- Stemt indien nodig af met de (beleids) adviseurs en administratieve ondersteuning op inhoudelijke operationele vraagstukken.
- Draagt zorg voor de toezicht op de invoering van gegevens in informatiesystemen.

- Signaleert problemen, lost deze op en bemiddelt waar nodig.

Kerntaak 3: Vakspecialistische advisering

- Adviseert de clustermanager Vrijwilligers m.b.t. repressieve vraagstukken die voortkomen uit het Managementteam Brandweezorg en/of operationele overleggen.
- Houdt zicht op de hoogte van repressieve ontwikkelingen en -processen aangaande de kazerne.
- Houdt zich op de hoogte van organisatorische en lokale ontwikkelingen en belangen;
- Heeft een adviserende rol bij het opleiden en oefenen en een voorbereidende rol inzake het opleidingsplannen.

Werk- en denkniveau en aanvullende vorming

- MBO niveau 4.
- Aanvullend meer dan vier jaar relevante ervaring en/of opleiding.
- Actief brandweervrijwilliger (bij voorkeur repressief)
- Bereidheid tot het volgen van de leergang ploegchef
- Je bent stressbestendig en kunt goed organiseren en plannen

Een assessment voor geschiktheid voor de functie kan onderdeel uitmaken van het sollicitatietraject.

BIJLAGE 3: Functieomschrijving Clusteradviseur Vrijwilligers (vakspecialist A | B)

Plaats in de organisatie

De Clusteradviseur Vrijwilligers legt verantwoording af aan de Clustermanager Vrijwilligers.

Doel van de functie

De twee clusteradviseurs ondersteunen de clustermanager op tactisch niveau en dragen inhoudelijk bij aan de operationele (beleids)aspecten voor de clustermanager en kazerne-coördinatoren.

De clustermanager, de postcommandanten en één adviseur vormen het 'Groot Kaderoverleg Vrijwilligers'.

Kerntaak 1

Voorbereiden van minder complexe projecten

- stelt een projectplan op met benodigde middelen
- stelt voorstellen e.d. op
- richt de projectorganisatie in
- adviseert over de aanbesteding van werkzaamheden

Kerntaak 2

Begeleiden en evalueren van projecten

- stemt af met bij de implementatie betrokken partijen.
- stuurt projectmedewerkers functioneel aan.
- rapporteert over voortgang, risico, uitputting van middelen en beslismomenten.
- stelt een (eind)verslag op met verantwoording voor middelen en of doel zijn bereikt.

Kerntaak 3

Bijdrage aan (beleids)advies op een aandachtsgebied

- volgt ontwikkelingen
- levert een bijdrage aan de ontwikkeling van voorstellen, plannen en notities
- Brengt beleid van de organisatie over naar de vrijwilligers en voert het beleid uit;
- Draagt bij aan het genereren van informatie t.b.v. van management- en bestuursrapportages.
- Ondersteunt de postcommandant op het gebied van de paraatheid en vervult een signalerende rol richting clustermanager Vrijwilligers inzake de repressieve dekking.
- adviseert op het aandachtsgebied.

Kennis en ervaring

- HBO werk- en denkniveau
- Kennis van en ervaring met projectmatig werken
- Ervaring met het geven van instructie
- Zeer ruime vaktechnische kennis en ervaring op de betreffende vakgebieden en zeer ruime kennis van relevante wet- en regelgeving
- Ervaring met het verzorgen van opleidingen en/of oefeningen volgens vastgestelde kaders

Er is toekomst voor de vrijwillige brandweer, als je anders kijkt

**Een verbindende analyse van 8 onderzoeken
naar vrijwilligheid bij de brandweer**

Is er nog wel een toekomst voor de vrijwillige brandweer? Deze vraag was de aanleiding voor het programma Vrijwilligheid. De Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg van het NIPV heeft de afgelopen jaren 8 onderzoeken gedaan naar vrijwilligheid bij de brandweer. Deze analyse verbindt de belangrijkste resultaten van alle onderzoeken met elkaar.

De analyse is geschreven voor (operationeel) leidinggevendenden bij de veiligheidsregio's/brandweer, zoals postcommandanten, officieren, teamleiders en (cluster)commandanten. Daarnaast is de analyse interessant voor professionals die zich bezighouden met brandweezorg in brede zin, zoals beleids-, communicatie- en HR-medewerkers.

Er is toekomst voor de vrijwillige brandweer

De conclusie van de 8 onderzoeken samen is dat er toekomst is voor de vrijwillige brandweer. Maar hiervoor is het wel nodig om anders naar de vrijwillige brandweer te kijken. Er zijn mogelijkheden op 3 thema's:

- › **Maatwerk:** hoe stuurt de brandweer op pluriformiteit in plaats van op uniformiteit?
- › **Aandacht en steun:** hoe geeft de brandweer aandacht aan brandweervrijwilligers en de cruciale rol van postcommandanten?
- › **Beeldvorming:** hoe creëert de brandweer juiste verwachtingen bij potentiële brandweervrijwilligers en werkgevers?

Maatwerk

Mythe: Op verschillende plekken in het land wordt een knelpunt ervaren met het werven en behouden van brandweervrijwilligers. De inzet van vrijwilligers staat dan ook onder druk. Het is onwenselijk om als veiligheidsregio onderscheid te maken tussen posten. Uniformiteit gaat boven pluriformiteit.

Feit: Er bestaat een grote diversiteit in al dan niet ervaren problematiek en in oplossingsrichtingen die op draagvlak kunnen rekenen. Werk toe naar een vorm van uniformiteit waarbinnen pluriformiteit mogelijk is.

Uiteenlopende ervaringen met werven en behouden

Geen enkel knelpunt rondom het werven en/of behouden van brandweervrijwilligers wordt op alle posten in Nederland ervaren. Of een post een knelpunt ervaart en zo ja welk, verschilt per post en per moment. Toch worden de werving en het behoud van brandweervrijwilligers, ook door posten waar (op dit moment) geen knelpunt is, geregeld omschreven als “fragiel”.

Mond-tot-mondreclame als wervingsstrategie

Mond-tot-mondreclame is niet alleen de meest genoemde manier waarop huidige vrijwilligers destijds zijn geworven. Deze methode levert ook tegenwoordig de meeste nieuwe vrijwilligers op – met name als de sfeer op de post goed is. Mensen voelen zich vereerd dat zij gevraagd worden: de potentiële vrijwilliger wordt immers gevraagd, omdat de huidige vrijwilliger denkt dat hij of zij geschikt is (qua beschikbaarheid en sociaal aspect) en vooroordelen over de brandweer kunnen direct worden weerlegd. Daarnaast is de drempel voor aanmelding minder hoog, omdat de potentiële vrijwilliger al iemand kent binnen de post. Maar niet alle regio's stimuleren deze methode, omdat ze de groepscohesie te zeer versterkt: de groep wordt weinig divers, doordat alleen binnen de eigen sociale netwerken wordt geworven.

Passende oplossing per brandweerpost

Hoewel brandweervrijwilligers divers zijn op het gebied van opleidingsniveau, leeftijd en hoofdbaan, is er weinig diversiteit op het gebied van etniciteit en geslacht. Het percentage vrijwillige brandweervrouwen (6 procent) is bijvoorbeeld sinds 2009 niet veranderd. Het voordeel van diverse teams is dat ze efficiënt en veerkrachtig zijn. Werven buiten het eigen sociale netwerk kan ervoor zorgen dat onbenut potentieel wordt bereikt, zoals vrouwen. Niet alle posten staan echter open voor vrijwillige brandweervrouwen. Daarnaast stoppen vrijwillige brandweervrouwen om andere redenen

dan brandweermannen, en ook eerder. Maatwerk is dan ook nodig; het is van belang niet te generaliseren, maar te zoeken naar een passende oplossing per brandweerpost. Brandweervrijwilligers zien een oplossing pas als een oplossing, als ze op hun post een knelpunt ervaren. Bovendien zijn niet alle oplossingen van toepassing op alle posten; dit is afhankelijk van de (combinatie van) knelpunten die (afhankelijk van het moment) worden ervaren op de post. Er bestaat kortom een grote verscheidenheid – op landelijk, regionaal en zelfs op postniveau – in al dan niet ervaren problematiek en oplossingsrichtingen die op draagvlak kunnen rekenen.

Meer oog voor individuele vrijwilliger

Omdat er geen sprake is van hét knelpunt en dus ook niet van dé oplossing, is het op landelijk en regionaal niveau lastig om te generaliseren wat nu hét knelpunt is en dus dé oplossing. Een belangrijke les die geleerd kan worden van andere organisaties die met vrijwilligers werken is om meer oog te hebben voor en rekening te houden met de wensen en mogelijkheden van de individuele vrijwilliger. En om te beseffen dat deze wensen en mogelijkheden gedurende iemands leven kunnen veranderen.

Vorm van uniformiteit waarbinnen pluriformiteit mogelijk is

Vooralsnog sturen de meeste managementleden op uniformiteit. De opvatting ‘de veiligheidsregio/de brandweer is één organisatie dus er kunnen geen verschillen zijn’, is sterk verankerd. De op uniformiteit gerichte managementcultuur wordt als een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd gezien. Het omgaan met pluriformiteit en meerstemmigheid in organisaties en in de samenleving vraagt om een moderne, nieuwe manier van leiderschap. Die moderne manier van leiderschap en management betreft niet alleen de leiderschapsfilosofie, maar ook de cultuur binnen stafafdelingen. Daar is een cultuurverandering nodig, waarbij mensen leren om te gaan met pluriformiteit. Daarmee is de conclusie dat niet zozeer individuele functionarissen, maar het systeem waar zij onderdeel van uitmaken hét knelpunt is.

Er is bezinning gewenst over de vraag welk type leiderschap nodig is en welke vaardigheden, organisatiewijzigingen en cultuurverandering in de staven onmisbaar zijn om een gezond vrijwilligersmanagement te bewerkstelligen, nu en in de toekomst. Wat nodig is, is een management dat ruimte geeft, maar ook grenzen stelt. En op zoek gaat naar een vorm van uniformiteit waarbinnen pluriformiteit mogelijk is.

Angst moet plaatsmaken voor moed

Het zou moeten gaan om beheren in plaats van beheersen, en om gelijkwaardigheid in plaats van gelijkheid. Voor de organisatie, de leiding en het bestuur lijkt in het huidige tijdsgewricht accountability een belemmerende factor hiervoor; men wil graag in control zijn, en beheren slaat om naar beheersen. De angst moet plaatsmaken voor moed. Er is immers moed voor nodig om uit te leggen dat men geen garanties heeft en dat er verschillen mogen zijn, maar dat het toch goed geregeld is.

Aandacht en steun

Mythe: De brandweer is een professionele organisatie; het sociale aspect is hieraan ondergeschikt.

Feit: Brandweervrijwilligers ervaren een kloof tussen henzelf (het korps) en het management (de veiligheidsregio). Er is een scala aan (onbenutte) mogelijkheden en kansen om de verbinding alsnog te zoeken en te maken, of te versterken.

Verbinding tussen management en vrijwilligers

Het sociale aspect van de brandweer wordt, samen met het brandweervak, het vaakst genoemd door brandweervrijwilligers als zij de huidige situatie rondom vrijwilligheid bij de brandweer omschrijven. De verbondenheid onderling (kameraadschap) is een belangrijke reden om brandweervrijwilliger te worden, te blijven maar ook – bij onvrede hierover – om te vertrekken. Managementleden leggen in hun omschrijving van vrijwilligheid eerder de nadruk op de professionaliteit. Vrijwilligers ervaren vooral uitdagingen op het gebied van belasting en beschikbaarheid, managementleden vooral rondom paraatheid en slagkracht.

Vrijwel geen enkele veiligheidsregio heeft een vastomlijnd beleid voor het zoeken naar verbinding met vrijwilligers. Met name vrijwilligers die op hun post geen knelpunten ervaren met het werven en behouden, geven aan tevreden te zijn over de mate van verbinding met het management. Andere vrijwilligers missen echter de zichtbaarheid van het management op de post. Die zichtbaarheid is van belang voor de waardering en erkenning die hiermee gepaard gaan. Daarnaast is zichtbaarheid van belang om beslissingen die van invloed zijn op de post toe te lichten. Ook als die beslissingen een negatieve invloed hebben op de post.

Aandacht voor verschillen tussen posten

Het management en de vrijwilligers zitten niet altijd op een lijn. Het gevoel bij vrijwilligers is dat ze niet altijd begrepen worden. Zoals wanneer blijkt dat de organisatie niet is ingericht op vrijwilligers. Bijvoorbeeld als ondersteunende diensten zoals Communicatie of ICT buiten kantooruren niet bereikbaar zijn of als (bij)scholing alleen overdag kan plaatsvinden. Het is begrijpelijk dat het management op bepaalde thema's geen onderscheid kan maken tussen posten. Maar er zou ook oog moeten zijn voor de verschillen tussen posten binnen een regio.

Postcommandanten zijn sleutelfiguren

Postcommandanten spelen in brede zin een cruciale rol. Zo spelen ze een belangrijke rol bij het werven en selecteren van nieuwe vrijwilligers, hebben ze invloed op de sociale dynamiek op de post en weten ze doorgaans waarom brandweervrijwilligers (overwegen te) stoppen. Postcommandanten moeten gedragen worden door zowel het management als de post zelf, en zijn daarmee een sleutelfiguur. Geen wonder dat het management van de regio met name verbinding zoekt met de postcommandant. Het selecteren van de persoon met de juiste competenties en het begeleiden en ondersteunen van postcommandanten in hun functie is volgens veiligheidsregio's en postcommandanten zelf nog voor verbetering vatbaar. Hier dient (meer) aandacht voor te zijn.

Verloop van brandweervrijwilligers monitoren

De wijze waarop de organisatie wordt bestuurd en de onvrede hierover zijn de vaakst genoemde redenen waarom oud-brandweervrijwilligers (van alle leeftijden) zijn gestopt als vrijwilliger. Een groot deel van hen ervaart de periode van vertrek als negatief, vooral omdat zij niet worden gehoord. Slechts enkele veiligheidsregio's beschikken over gedetailleerde informatie over het verloop van hun brandweervrijwilligers. Het regionaal monitoren van het aantal gestopte brandweervrijwilligers en hun vertrekredenen gebeurt in ongeveer de helft van de veiligheidsregio's. Monitoren gebeurt niet altijd structureel of op een gestructureerde wijze.

Als de brandweer echt mensen aan zich wil binden, zou zij zich moeten richten op goed leiderschap voor vrijwilligers, een luisterend oor en een professionele uitstroomprocedure.

Beeldvorming

- Mythe:** Burgers hebben geen interesse (meer) om brandweervrijwilliger te worden, potentiële en huidige vrijwilligers worden belemmerd door hun werkgever.
- Feit:** Burgers en specifiek werkgevers hebben doorgaans een positief, maar incorrect beeld van de vrijwillige brandweer. Het geven van de juiste informatie aan burgers en werkgevers is een effectief middel om nieuwe brandweervrijwilligers te werven.

Lokaal positieve reputatie

Bij de lokale gemeenschap – burgers, werkgevers en zzp'ers – heeft de (vrijwillige) brandweer een positieve reputatie. De brandweer is onderdeel van het lokaal bestuur (de gemeente) en daarvoor is het van grote waarde dat de brandweer in goede verbinding staat met de lokale gemeenschap. Toch is in eerste instantie slechts een kwart van de burgers geïnteresseerd in vrijwilligerswerk bij de brandweer. En is een derde van de werkgevers bereid om brandweervrijwilligers in dienst te hebben en tijdens werktijd in actie te laten komen.

Juiste informatie en urgentie benadrukken

Burgers en werkgevers raken geïnteresseerder, wanneer zij informatie hebben gekregen over wat het werken bij de brandweer inhoudt en wanneer zij op de hoogte zijn van de urgentie van vrijwilligheid bij de brandweer. Daarbij is het van belang dat de informatie aansluit bij de persoonlijke voorkeuren van de potentiële vrijwilligers. Nadere informatie over het werk van brandweervrijwilligers (bijvoorbeeld over de frequentie en de duur van uitrukken onder werktijd) zorgt voor een toename in interesse onder werkgevers. Na het geven van informatie en het benadrukken van de urgentie zijn 4 op de 10 burgers en 5 op de 10 werkgevers geïnteresseerd. Dit betekent dat de juiste informatie en het benadrukken van de urgentie belangrijk zijn om de interesse van potentiële vrijwilligers (en hun werkgevers) te wekken.

Investeren in maatwerk voorlichting

Kortom: investeren in voorlichting aan burgers en werkgevers, wat leidt tot betere en juistere beeldvorming over de brandweer, is de sleutel tot de toekomst. Burgers en werkgevers vormen daarmee geen knelpunt voor brandweervrijwilligheid. Welke informatie nodig is en gevraagd wordt, is wel enigszins afhankelijk van de voorkeuren van de burger, het type bedrijf en de locatie. De voorlichting zal dus ook niet generiek moeten zijn, maar maatwerk.

De hamvraag is of de focus op de potentiële vrijwilligers zelf, op de werkgevers, op de brandweerorganisatie of op alle drie moet liggen. Het maken en versterken van verbinding met verschillende stakeholders is een belangrijke ontwikkelopgave voor de brandweer.

Hoe nu verder?

Er gaan veel beelden en mythes rond die door de 8 onderzoeken onjuist blijken te zijn. De eerste stap is gezet: er zijn nu feiten. De tweede belangrijke stap is om nu te gaan sturen op basis van feiten in plaats van op beelden.

Er is toekomst voor vrijwilligheid bij de brandweer. Daarvoor moet wel anders gekeken én gedaan worden. Dit vergt niet alleen een verandering in denkwijze: van angst naar moed, gericht op pluriformiteit in plaats van op uniformiteit. Maar er is ook een organisatorische kant, namelijk een stevige inbedding van vrijwilligheid in de organisatie. Met mensen voor wie vrijwilligheid een belangrijk onderdeel van hun takenpakket is. Zodat zij met het onderwerp aan de slag gaan en blijven.

Deze verbindende analyse van 8 onderzoeken naar behoud van vrijwilligheid voor de toekomst dient als blijvende inspiratiebron om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven over thema's die kansen bieden. Daarnaast is het een oproep tot actie voor iedereen die betrokken is bij brandweervrijwilligers. Het behouden van vrijwilligheid voor de toekomst gaat zeker lukken, als de brandweer anders gaat kijken.

Meer informatie

De 8 onderzoeksrapporten naar vrijwilligheid bij de brandweer zijn te vinden op nipv.nl/vrijwilligheid.

Colofon

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV), 2023

Contactpersoon K. Dangermond (e-mail karin.dangermond@nipv.nl)
Opdrachtgever Stuurgroep Programma Vrijwilligheid
Datum 29 november 2023

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Onderzoek aanpak verzuim en standpunt PTSS regeling

Vergadering: **25 maart 2024**
Ingebracht door: Tijs van Lieshout
Behandelaar: Ayten Polat

Gevraagd besluit

- 1) In te stemmen met uitvoeren van een onderzoek (door een externe partij) naar de vraag of de extra maatregelen die de VrAA heeft genomen de afgelopen twee jaar om het verzuim, met name bij de beroeps brandweerprofessionals, te laten dalen effectief zijn.
- 2) In te stemmen met uitvoeren van een evaluatieonderzoek naar de tijdelijke 2- jarige coulanceregeling PTSS (loopt af in de zomer 2024).
- 3) Meningsvorming over aanpak PTSS bij brandweer AA, de landelijke ontwikkelingen op het PTSS dossier en of het bestuur voornemens is in te stemmen met een landelijke regeling erkenning PTSS als beroepsziekte.

aanleiding en context

Het verzuim binnen de veiligheidsregio is al jaren te hoog. Met name onder de beroepsbrandweerprofessionals. Ondanks dat dit een van de belangrijkste zorgen en aandachtspunten is van het managementteam (en het bestuur) daalt het verzuim nog te langzaam. Het grootste deel van het verzuim onder de beroepsbrandweerprofessionals wordt veroorzaakt door mentale druk en problemen. Steeds meer collega's doen een beroep op de coulanceregeling PTSS en krijgen ook de erkenning dat zij PTSS hebben. PTSS is een belangrijk onderdeel van de zorg voor medewerkers en de aanpak van het verzuim.

De coulanceregeling is tijdelijk door het bestuur, in overleg met de bonden, vastgesteld en loopt medio 2024 af.

De recente uitzending van Zembla over de erkenning en aanpak van PTSS binnen de brandweerorganisatie heeft het punt hoger op de agenda gezet. Via de werkgeversvereniging veiligheidsregio's is een initiatief opgestart om te onderzoeken hoe PTSS als beroepsziekte in de cao Veiligheidsregio's een plek kan krijgen.

Erkenning van een beroepsziekte ligt juridisch ingewikkeld en vraagt grondig analyse naar consequenties en risico's. Dit zal op zijn vroegst in de CAO van 2025/2026 een plek kunnen krijgen.

–Oplegnotitie–

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Ad1

Burgemeester Halsema en burgemeester Poppens hebben aan de Commandant gevraagd om de huidige verzuimaanpak, inclusief de PTSS aanpak te laten onderzoeken door een externe partij. Dit om een oordeel te geven over de huidige aanpak en verbeteracties te benoemen.

Ad2

Landelijk speelt de discussie over een landelijke regeling erkenning PTSS al beroepsziekte onder brandweerprofessionals. Binnen onze regio is er sinds 2022 een tijdelijke coulanceregeling PTSS. Deze regeling stopt na de zomer en wordt dan geëvalueerd.

Ad3

De vraag na analyse van de PTSS regeling zal zijn of het bestuur de/een regeling wil verlengen tot eventueel een definitieve landelijk regeling. In juli is de evaluatie gereed en wordt eventueel een verleningsbesluit voorgelegd.

Consequenties

Besluitvormingsroute

Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

Verdere behandeling

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- Memo aan Bestuur inzake stappen VrAA voorkoming PTSS
- Brief RCDV aan Veiligheidsberaad inzake PTSS en psychosociale ondersteuning

Beste leden van het Bestuur van de veiligheidsregio amsterdam-amstelland

Onlangs verscheen via het televisieprogramma Zembla de documentaire Opgebrand. Deze documentaire gaat in op PTSS bij de brandweer en welke zorg en ondersteuning brandweermensen kunnen rekenen.

Binnen de VrAA hechten we veel waarde aan onze mensen. Ons werk is mensenwerk en met onze collega's maken we dagelijks het verschil bij kleine en grote incidenten in onze regio. We koesteren onze mensen en het fysieke en mentale welzijn van onze mensen is dan ook van groot belang. We zijn dan ook zeer geraakt door de verhalen in de documentaire Opgebrand - Zembla - BNNVARA maar zien ook verschillen met hoe we binnen de VrAA met dit onderwerp omgaan t.o.v. het door Zembla geschetste beeld.

PTSS binnen de brandweer is een onderwerp waar we binnen de VrAA steeds meer over leren en waar we op investeren om het te voorkomen en collega's bij te staan die het hebben. Graag informeren we u over welke stappen de VrAA reeds heeft gezet op dit onderwerp en waar we momenteel aan werken. Deze informatie kunt u tevens doorgeleiden aan uw gemeenteraad mochten daar vragen over leven.

Huidige zorgaanbod binnen de VrAA

Visie op gezondheid, nieuw gezondheidsbeleid

In mei 2022 is de VrAA gestart met een nieuw gezondheidsbeleid. Met een nieuwe visie op gezondheid richten wij ons op gezondheid worden en gezond blijven. Vanuit deze visie is een preventieprogramma opgestart ter vergroting van mentale veerkracht en ter voorkoming van verzuim. In deze brief licht ik de onderdelen van het preventieprogramma toe. Het gezondheidsbeleid is voor alle medewerkers gepresenteerd en in dialoog toegelicht. De implementatie en ontwikkeling van het gezondheidsbeleid wordt uitgevoerd door P&O.

Tijdelijke regeling PTSS als beroepsziekte

De VrAA heeft per juni 2022 een regeling PTSS als beroepsziekte. Deze regeling voorziet in een erkenning, een financiële compensatie in de vorm van 100% loondoorbetaling bij ziekte, een (eenmalige) financiële toekenning, bij toekenning WIA een aanvulling op de WIA en vergoeding van zorgkosten.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

Per juni 2022 is er 2 fte BMW in dienst welke actief in contact zijn met medewerkers en die laagdrempelig te benaderen zijn. Ook zijn zij zichtbaar op de kazernes en zijn leidinggevenden makkelijk in contact met hen zodat deze interventie snel kan plaatsvinden. BMW heeft de coördinatie van het Bedrijfsopvangteam (BOT of TCO) en heeft daarmee korte lijnen in de organisatie.

Wanneer er een incident plaatsvindt, kan er een 'potentieel traumaformulier' worden ingediend. Deze wordt opgesteld door leidinggevende, BOT of medewerker. De registratie en opvolging ligt bij BMW.

Bedrijfsopvangteam (BOT) , richtlijnen opvang en nazorg

Het BOT team wordt jaarlijks geschoold en heeft afgelopen jaar meerdere scholingen gehad door ARQ. Het BOT handelt conform het handboek bedrijfsopvangteam, welke is opgesteld conform de richtlijn *psychosociale ondersteuning Geüniformeerden van ARQ, kenniscentrum impact van rampen*

en crisis 2012. Deze richtlijn is tevens grondlegger voor de richtlijnen 'opvang en nazorg brandweer'. De VrAA hanteert haar eigen handboek, daar de VrAA daar wij een eigen bedrijfsmaatschappelijk werker (2) in dienst hebben en deze in nauwe samenwerking met de BOT leden een volledige opvang en nazorg route verzorgd in combinatie met de bedrijfsarts en ARQ IVP. Met andere woorden, daar waar stagnering in de verwerking van een traumatische ervaring gesignaleerd wordt, bij een medewerker, zal de bedrijfsmaatschappelijk werker snel kunnen schakelen met een van onze bedrijfsartsen om doorgeleiding te verzorgen naar professionele psychosociale/trauma hulp en in ons geval is dat het ARQ IVP.

Deze richtlijn PSO geuniformeerd is in 2023 opnieuw herzien en zal naar verwachting in Q2 van 2024 worden geïmplementeerd. Vanuit de VrAA is meegewerkt aan de herziening van deze richtlijn.

Intensivering samenwerking bedrijfsartsen

De Bedrijfsartsen zijn per juni 2022 gestart bij de VrAA en er is een actieve samenwerking neergezet. Tussen werkgever en bedrijfsarts is er intensieve afstemming, en er is een grote toename van preventieve gesprekken bij de bedrijfsarts, om zo sneller interventies richting psycholoog te kunnen doen, of wanneer dit beter passend is, richting BMW. Er is tevens er wekelijkse afstemming tussen bedrijfsartsen en BMW.

Verwantenavonden

Er worden voor partners, familieleden en vrienden van de repressieve medewerkers avonden georganiseerd, zodat deze de sociale kring geholpen wordt hoe zij kunnen ondersteunen vanuit thuis en wat er gebeurt wanneer iemand wordt blootgesteld aan incidenten.

Inzet gespecialiseerde behandelaren

Met de start van het gezondheidsbeleid is een samenwerking met (psychische) hulpverlening gestart. Er is vanaf 2022 een overeenkomst met ARQ nationaal psychotrauma centrum, waardoor medewerkers van de VrAA zo snel mogelijk terecht kunnen bij gespecialiseerde hulpverlening op het gebied van traumaverwerking.

Scholing medewerkers en leidinggevenden

Eind 2022 is er voor alle medewerkers, zowel beroeps, als vrijwilligers als stafmedewerkers, bijeenkomsten georganiseerd over mentale belastbaarheid en veerkracht. Deze scholing is verzorgd door ARQ, geeft uitleg over en omgaan met stressvolle situaties en heeft als effect gehad dat er gepraat kan worden over en het doorbreken van een cultuur waar het niet normaal is te praten over gevoelens. Voor komend jaar zullen er herhalingsbijeenkomsten worden georganiseerd over dit onderwerp.

Alle bevelvoerders zijn in 2022 en 2023 geschoold door ARQ in het herkennen van PTSS en suicide signalen. Tevens hebben zij in deze scholing geleerd het gesprek aan te gaan, zonder daarmee de rol van behandelaar aan te nemen. Hiermee worden signalen opgepakt en worden collega's eerder aangesproken en doorverwezen.

Mental check up gesprekken

Voor iedere medewerker van de VrAA is het mogelijk met een psycholoog in gesprek te gaan over je veerkracht. In 2023 kon dit op eigen initiatief, vanaf 2024 zal iedere repressieve medewerker periodiek een uitnodiging ontvangen om een mental check up te doen.

Professionalisering vertrouwenspersonen en inzet externe vertrouwenspersoon

in 2023 zijn alle vertrouwenspersonen geschoold en geregistreerd als vertrouwenspersonen. Tevens is er een externe vertrouwenspersoon aangetrokken om ook aan de vraag te kunnen voldoen als dat nodig is. Vanuit de vertrouwenspersonen worden ook scholingen georganiseerd voor leidinggevend, op het gebied van ongewenste omgangsvormen en integriteit.

Inzet diverse preventieve tools

Er zijn diverse tools die beschikbaar zijn ter voorkoming van overbelasting. Zo is er sinds mei 2023 een online webapplicatie waar een online scan kan worden gedaan en eventuele coaching, is er vanaf 2022 ingezet op lifestylecoaching bij begeleiding van sport, is er sinds september 2023 een programma voor ademhalingstechniek en ijsbaden en is een programma voor mentale kracht in ontwikkeling ter voorbereiding op inzet bij incidenten. Deze laatste wordt reeds bij nieuwe medewerkers sinds 2 jaar al ingezet bij de opleiding van de Vraa.

Workshops mentale kracht en introductie bij nieuwe medewerkers

In de opleiding van nieuwe collega's wordt er scholing gegeven op het gebied van mentale kracht, hoe je je zo goed mogelijk kan voorbereiden op een heftige situatie en hoe je daarna hier mee om kunt gaan. Ook wordt in de introductiefase van de opleiding bijeenkomsten georganiseerd over arbo&veiligheid, gezondheidsbeleid en trauma en heftige gebeurtenissen.

Infographic preventieflyer Vraa:

Blijf veilig en gezond - wij staan voor je klaar!

Zit je niet goed in je vel? Maak je je ergens zorgen over of heb je een hulpvraag? Blijf er niet mee zitten! Zoek contact met je leidinggevende of bevelvoerder, je P&O adviseur of met één van onderstaande personen.

Wie	Wanneer	Contactgegevens
Bedrijfsmaatschappelijk werk (BMW)	Als je een probleem of zorgen hebt, waar je zelf niet helemaal uitkomt. Dat kan binnen je werk zijn, of in je privéleven. Ook jouw verwanten kunnen contact opnemen.	<ul style="list-style-type: none"> • Marcel van de Pol, tel: 06-15682057 • Natasja Bunink, tel: 06-21893598
Bedrijfsarts Covades	Als je niet ziek bent, maar wel behoefte hebt aan een gesprek met de bedrijfsarts.	Preventief spreekuur aanvragen via tel: 085-130 5691
Bedrijfs Opvang Team (BOT)	Als je direct na een ingrijpende gebeurtenis met iemand in gesprek wil.	Via GMK of aanvraag via BMW (coördinator BOT), <ul style="list-style-type: none"> • Marcel van de Pol, tel: 06-15682057 • Natasja Bunink, tel: 06-21893598
Vertrouwenspersonen	Als je last hebt van ongewenst gedrag. Of als je een misstand of niet-integer gedrag ziet of vermoedt.	Stuur een e-mail naar: vertrouwenspersonen@brandweeraa.nl of via tel: 020-5556860
Team Fysieke vaardigheden	Als je sterk en fit wilt blijven/worden. Of zo getraind, dat je je werk goed kan doen.	<ul style="list-style-type: none"> • Dennis Wehman, tel: 06-51718334 • Pascal Kuhlman, tel: 06-52616883 • Rene Wiersma, tel: 06-54606661 • Richard Mom, tel: 06-41256354
Baseqamp	Als je jouw mentale kracht wilt activeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Wouter Huizer, tel: 06-83244178 • Frits van den Heuvel van Varik, tel: 06-28400274

Mentale check-up: een gesprek met een psycholoog, dat jou inzicht geeft in je mentale veerkracht. Je ontvangt concrete adviezen om mentaal fit te worden of te blijven.

- Voor repressieve dienst: ARQ. Stuur een e-mail naar: mcu@ivp.nl.
- Voor staf en ondersteuning: HSK. Meld je aan via www.hsk.nl/vaa/mental-check-up.

Workshop mentale veerkracht: ARQ - een introductie over hoe je je mentale veerkracht kunt inzetten tijdens het werk en daarna. Stuur voor meer informatie en aanmelding een mail naar michelle.pinas@veiligheidsregioaa.nl.

Inuka: een digitale zelfscan om beter te weten hoe het met je gaat. Je kunt hier ook terecht voor online coaching. Maak een account aan bij Inuka en meld je daarna aan via de hieronder genoemde links:

- Repressieve dienst: <https://bit.ly/3SHWcCh>.
- Kantoor: <https://bit.ly/3SngesZ>.

Verwantenavond: een avond speciaal voor je partner, een vriend(in) en familieleden. Deze avond gaat over hoe zij jou kunnen ondersteunen en hoe jij je ervaringen en (zorg)behoeftes kunt delen.

Toelichting Steunpunt brandweer

De VrAA maakt geen gebruik meer van het steunpunt Brandweer. De reden hier voor is dat er (landelijk) te weinig medewerkers gebruik maken van het steunpunt brandweer en dus niet omdat de subsidie na twee jaar stopte. Start pilot (waar BMW VrAA intensief aan mee heeft gewerkt) was in 2016 en einde subsidie was 2018.

“-Een van de redenen van regio's die zijn afgehaakt voor 2021 is dat het kosten-baten rendement onvoldoende is.”

Bron: intern overlegdocument De Basis en vertegenwoordigers Brandweerregio's.

De cijfers uit het halfjaarrapportage steunpunt brandweer Q2 2020 (zie bijlage) laat duidelijk zien dat er weinig tot geen gebruik gemaakt wordt van het steunpunt brandweer. Dit ondank dat er volop gepromoot is in 2016 t/m 2018 in de pilotfase. Ondanks dat er in de periode van 2016 tot en met 2020 nul aanmeldingen zijn gedaan door medewerkers vanuit onze eigen regio, hebben wij als regio altijd input en steun geleverd aan het steunpunt brandweer. wij zijn ook als een van de laatste regio's in 2022 gestopt met het steunpunt brandweer. Uit eigen intern onderzoek is gebleken dat medewerkers van onze veiligheid' s regio geen aansluiting vinden bij (toen nog de basis) omdat zij een (algemeen) nummer moeten bellen in Doorn en hun verhaal met een persoon moeten delen die zij niet kennen. De medewerkers van het steunpunt staan simpel te ver weg van de werkvloer. Daarnaast beschikken wij zelf over bedrijfsmaatschappelijk werk die bekend zijn binnen de organisatie en die laagdrempelig benaderbaar zijn. Het open inloopsprekuren op dinsdag en donderdag wordt veelvuldig bezocht.

Op 25 januari 2024 heeft er een overleg plaatsgevonden tussen (Generaal Hoefsloot) en afgevaardigden van het veteraneninstituut, Sectorhoofd (Alfred van Dijk) en het bedrijfsmaatschappelijk werk (Marcel van de Pol) van de Veiligheidsregio, brandweer Amsterdam Amstelland. In dit overleg is afgesteld dat de Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland en het veteraneninstituut elkaar blijven vinden in verband met kennisdeling met betrekking tot opvang en nazorg eigen personeel. Ook is in dit overleg afgesteld dat de zorgroute zoals deze bij de

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland nu is ingeregeld, afdoende is en dat het veteraneninstituut hier niet veel meer kan toevoegen in de vorm van een steunpunt brandweer.

Veiligheidsberaad

Datum 14 maart 2024
Onderwerp PTSS en psychosociale ondersteuning

Geachte leden van het Veiligheidsberaad,

In uw vergadering van 18 maart 2024 spreekt u met de minister van Justitie en Veiligheid over Posttraumatische stressstoornis (PTSS) bij de brandweer.

Brandweermensen- beroepskrachten en vrijwilligers – zetten zich vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week met hart en ziel in voor de samenleving. Bij deze hulpverlening krijgen zij, net als crisisfunctionarissen en/of ondersteunend personeel, te maken met ingrijpende gebeurtenissen en dat maakt het werk belastend. Het gaat de veiligheidsregio's aan het hart dat sommige van onze medewerkers vanwege de werkzaamheden mentale klachten ontwikkelen en dat vraagt om extra alertheid.

Huidige maatregelen

De veiligheidsregio's willen goede werkgevers zijn en goed zorgen voor het personeel. Dat wordt bijvoorbeeld gedaan door in de werving en selectie aandacht te hebben voor de mentale gesteldheid van personeel, de inzet van collegiale opvangteams bij ingrijpende gebeurtenissen en het doorverwijzen naar professionele psychische hulpverlening als dat nodig is. Omdat het hebben van mentale klachten, zoals PTSS, zo impactvol is voor de medewerker en zijn/haar naaste omgeving, is in de afgelopen periode vanuit de veiligheidsregio's samengewerkt aan initiatieven op het gebied van de mentale gezondheid. Niet alleen voor personeel van de brandweer maar voor al het personeel van de veiligheidsregio's.

Graag geven wij u voor de bespreking met de minister de volgende aandachtspunten mee:

Beroepsziekte

De nadruk in de discussie in de media en politiek ligt op de landelijke erkenning van PTSS als beroepsziekte. Dit is voornamelijk een juridische aangelegenheid. Hierop wordt later in de brief ingegaan. Veiligheidsregio's kunnen op dit moment in individuele gevallen PTSS al als beroepsziekte erkennen. De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) vindt het van belang dit beter voor het voetlicht te brengen en heeft tijdens de vergadering van de RCDV van 8 maart jl. een gezamenlijk statement afgegeven:

De RCDV erkent dat zich in de uitvoering van het werk bij de veiligheidsregio's heftige confrontaties kunnen voordoen, die kunnen leiden tot PTSS en onder bepaalde voorwaarden kunnen worden gekwalificeerd als een beroepsziekte.

Dit statement ligt in lijn met het door het Veiligheidsberaad afgegeven statement.

Preventie en (na)zorg

Doordat de discussie zich focust op het juridische perspectief van landelijke erkenning blijven belangrijke afspraken over preventie en opvang en (na)zorg buiten beschouwing. Het is van belang om de bredere vraag te beantwoorden: hoe kan goed werkgeverschap ingevuld worden voor het personeel van de veiligheidsregio's, dat als gevolg van hun werkzaamheden bij de veiligheidsregio, geconfronteerd wordt of is met mentale klachten en/of PTSS. Daarbij hoort ook de vraag hoe we mentale klachten nog beter kunnen voorkomen.

Een multidisciplinaire projectgroep vanuit verschillende hulpdiensten werkt sinds 2022 in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de herziening van de Richtlijn Psychosociale Ondersteuning Geüniformeerden. Deze herziene 'Richtlijn Hoog risicoberoepen' draagt eraan bij dat in de organisatie van opvang en nazorg bij de verschillende hulpdiensten meer eenheid komt. Deze nieuwe richtlijn is voor de veiligheidsregio's al vertaald naar de *toolbox* 'Psychosociale Ondersteuning'. Deze *toolbox* geeft richtlijnen en handvatten voor de veiligheidsregio's gericht op het goed opvangen en voorkomen van klachten en uitval. Daarbij is tevens aandacht voor klachten die zich later openbaren, of klachten die ontstaan als gevolg van een stapeling van stress en/ of langdurige belasting. De toolbox komt zeer binnenkort beschikbaar.

Juridische afhandeling/ landelijke modelregeling

Mocht het desondanks voorkomen dat een medewerker geheel of gedeeltelijk uitvalt door PTSS, dan willen de veiligheidsregio's er alles aan doen om dit juridisch goed af te handelen. Daarom heeft een werkgroep met vertegenwoordiging vanuit verschillende veiligheidsregio's een verkennend onderzoek uitgevoerd naar een landelijke modelregeling PTSS. Momenteel kunnen veiligheidsregio's in individuele gevallen PTSS al als beroepsziekte aanmerken. Dat gebeurt in de praktijk ook.

Het doel van de landelijke modelregeling is om te komen tot stroomlijning, uniformering en professionalisering van het proces wanneer een medewerker van de veiligheidsregio zich met PTSS-klachten meldt. Hierbij maakt het voor de medewerker dus niet uit bij welke veiligheidsregio hij/zij werkzaam is. Bij het maken van keuzes in de modelregeling heeft de RCDV kennis genomen van de geleerde lessen van de politie.

Bij het opstellen van een landelijke regeling zijn enkele belangrijke keuzes te maken.

1. Ziet de modelregeling toe op enkel de rechtspositie of regelt deze ook een uniforme werkwijze op aansprakelijkheid?
2. Geldt de modelregeling enkel voor beroepskrachten of ook voor vrijwilligers?

3. Wie mag de diagnose PTSS stellen en adviseren over de toekenning van aanspraken?

Ad 1. Een keuze die moet worden gemaakt is of de landelijke regeling PTSS alleen het rechtspositionele kader betreft of ook aansprakelijkheid zou moeten regelen. In de rechtspositie van beroepsmedewerkers is al een kader opgenomen over beroepsziekten. Daaruit volgt dat wanneer er sprake is van een beroepsziekte die kwalificeert als 'arbeidsongeschiktheid in en door de dienst', aanspraak kan worden gemaakt op: volledige doorbetaling van salaris tijdens ziekte, aanvulling op de WIA-uitkering en vergoeding van geneeskundige kosten die voor eigen rekening blijven. Daarnaast kan een medewerker de veiligheidsregio aansprakelijk stellen om de restschade te verhalen, bijvoorbeeld bij blijvende invaliditeit. Dit kan momenteel ook al. De veiligheidsregio is en blijft alleen aansprakelijk als zij de zorgplicht geschonden heeft. Een regeling die ook toeziet op aansprakelijkheid, zou dat met bepaalde standaardbedragen kunnen afdoen om op die manier aansprakelijkstellingen te versimpelen en af te doen. Vooral nog is het uitgangspunt om het rechtspositionele kader te regelen, indien nodig wordt aansprakelijkheid meegenomen in het vervolg.

Ad 2. Een andere belangrijke keuze die gemaakt moet worden is of de regeling enkel geldend is voor de beroepskrachten of ook voor vrijwilligers. Het uitgangspunt moet volgens de RCDV zijn om een regeling op te stellen die geldt voor zowel de beroepskrachten als voor de vrijwilligers. Op dit moment is er voor vrijwilligers nog niets opgenomen in de rechtspositie over beroepsziekten. Daarom moeten de condities waarop dit moet gebeuren goed worden onderzocht. Deze regeling zal, na voltooiing, in samenspraak met de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) bij de vakbonden worden voorgelegd.

Ad. 3. Naast de voorwaarden die al gelden om aanspraak te maken op eerdergenoemde vergoedingen, wordt voorgesteld dat de diagnose van PTSS door een gespecialiseerd instituut wordt afgegeven. De wens is om een landelijke adviescommissie in te stellen, vergelijkbaar met de Commissie Dienstongevallen voor fysiek letsel, om dergelijke verzoeken te beoordelen. Iedere veiligheidsregio kan het advies van deze commissie overnemen, maar ook gemotiveerd naast zich neerleggen.

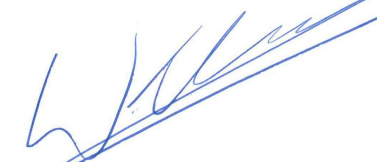
Richting RCDV en vervolgproces

De RCDV verzoekt het Veiligheidsberaad:

- Om het bovengenoemde statement van de RCDV te omarmen en te onderschrijven.
- Om draagvlak voor het uitwerken van één landelijke regeling PTSS voor het personeel van alle veiligheidsregio's door de RCDV. Met deze regeling wordt het proces voor medewerkers met PTSS gestroomlijnd en het rechtspositionele kader geregeld.
- Om draagvlak voor het in kaart brengen op welke wijze de regeling voor vrijwilligers van toepassing zou kunnen worden gemaakt en wat de consequenties daarvan zijn.
- Om zich bewust te zijn van de financiële gevolgen van een landelijke modelregeling en hierover op termijn het gesprek te voeren met de minister.

Tot slot wil de RCDV graag gebruikmaken van het aanbod van de korpsleiding van de Nationale Politie om samen te werken en van elkaar te leren bij het opstellen van een landelijke PTSS-regeling. Dit zodat de aanpak van PTSS bij de verschillende hulpdiensten meer op één lijn komt en met oog voor de verschillen tussen de organisaties.

Namens de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio,

Wim Kleinhuis
Vakregisseur vakraad Bedrijfsvoering

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Aanwijzingsbesluit leden DB

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

T. van Lieshout

Behandelaar:

Alladin Lotfi

Gevraagd besluit

- 1) In te stemmen met het aanwijzen van de heer T. Poppens en de heer P. Heiliegers als leden van het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.**

Aanleiding en context

Op grond van de Wgr is het voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) verplicht om een dagelijks bestuur in stand te houden (zie art. 12 lid 1 Wgr). De VrAA beschikt nog niet over een functionerend dagelijks bestuur. Gelet op artikel 9 lid 3 van de GR VrAA bestaat het dagelijks bestuur uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het algemeen bestuur van de VrAA worden aangewezen.

In de bestuursvergadering van december 2023 heeft het algemeen bestuur kennis kunnen nemen van een notitie over de noodzaak tot het instellen van een dagelijks bestuur en het voornemen om een besluit te nemen in de bestuursvergadering van maart 2024 voor het aanwijzen van de leden van het dagelijks bestuur.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Op grond van de Wgr is het voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) verplicht om een dagelijks bestuur in stand te houden (zie art. 12 lid 1 Wgr). In de wet wordt er dan ook een rol toebedeeld aan het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling (GR) bij de uitvoering van bepaalde procedures, bijvoorbeeld de planning- en control-cyclus. Zo is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het zenden van de vastgestelde begroting aan de Gedeputeerde Staten (art. 34 lid 2 Wgr), het zenden van de vastgestelde jaarrekening aan de Gedeputeerde Staten (art. 34 lid 4 Wgr), het zenden van de voorlopige jaarrekening en kadernota aan de raden (art. 34b Wgr) en het toezenden van documenten, zoals de begroting, voor zienswijze aan de raden en het in ontvangst nemen van en reageren op eventuele zienswijzen afkomstig van de raden (art. 35 Wgr). Formeel gezien moet het dagelijks bestuur ook uitvoering geven aan deze wettelijke taken, en niet het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van de VrAA heeft dit in de praktijk opgelost door zelf uitvoering te geven aan de wettelijke taken van het dagelijks bestuur, dit is juridisch gezien echter geen juiste gang van zaken. De GR VrAA veronderstelt ook dat er conform de wet een dagelijks bestuur aanwezig is binnen de VrAA (zie art. 8 en 9 GR VrAA).

–Oplegnotitie–

Consequenties

Aanwijzing leden

Het dagelijks bestuur moet op grond van de wet bestaan uit de voorzitter en ten minste twee andere leden. In het aanwijzingsbesluit worden de burgemeesters van Amstelveen en Uithoorn, gelet op de portefeuilles die zij houden in het algemeen bestuur, aangewezen als de overige twee leden van het dagelijks bestuur.

Besluitvorming DB

Om de werklust van de leden van het dagelijks bestuur op te vangen, kunnen wettelijke besluiten/brieven die afkomstig moeten zijn van het dagelijks bestuur ook besproken en afgehamerd worden in de vergaderingen van het algemeen bestuur. De besluiten/brieven worden dan, zoals nu reeds het geval is, op reguliere wijze besproken in de vergaderingen van het algemeen bestuur. Het verschil met de huidige praktijk is dat de besluiten/brieven na akkoord geparafeerd worden als zijnde besluiten/brieven van het dagelijks bestuur van de VrAA (met handtekening van de voorzitter en ambtelijk secretaris). Alhoewel deze besluiten/brieven, vanwege praktische redenen, besproken worden in de vergaderingen van het algemeen bestuur, is formeel gezien slechts instemming nodig van de voorzitter en de twee aangewezen leden voor het afdoen van de betrokken besluiten/brieven. Mocht een besluit van het dagelijks bestuur nodig zijn buiten de vergaderingen van het algemeen bestuur om, dan kunnen de leden van het dagelijks bestuur via e-mail hun akkoord geven op het voorgenomen besluit (zie art. 11 lid 4 GR VrAA nieuw). De leden van het dagelijks bestuur hoeven zo niet -aanvullend op de vergaderingen van het algemeen bestuur- fysiek of digitaal bijeen te komen om de betrokken besluiten/brieven af te doen.

Besluitvormingsroute

• Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
18 december 2023	AB VRAA
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

• Verdere behandeling

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	AB VRAA

Meegezonden stukken

- bijlage A: Aanwijzingsbesluit dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
- bijlage B: Notitie II instellen dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Aanwijzingsbesluit dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland,

Gelet op artikel 8 onder b jo. artikel 9 lid 2 van de Gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland,

Besluit:

1. Met ingang van 26 maart 2024, de heer T. Poppens aan te wijzen als lid van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
2. Met ingang van 26 maart 2024, de heer P. Heiliegers aan te wijzen als lid van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
3. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt van rechtswege indien een lid ophoudt lid te zijn van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland in de vergadering van 25 maart 2024,

de voorzitter,

de secretaris.

F. Halsema

M.T.C. van Lieshout

Notitie instellen dagelijks bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Van: Tijds van Lieshout, directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Aanleiding

Op grond van de Wgr is het voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) verplicht om een dagelijks bestuur in stand te houden (zie art. 12 lid 1 Wgr). In de wet wordt er dan ook een rol toebedeeld aan het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling (GR) bij de uitvoering van bepaalde procedures, bijvoorbeeld de planning- en control-cyclus. Zo is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het zenden van de vastgestelde begroting aan de Gedeputeerde Staten (art. 34 lid 2 Wgr), het zenden van de vastgestelde jaarrekening aan de Gedeputeerde Staten (art. 34 lid 4 Wgr), het zenden van de voorlopige jaarrekening en kadernota aan de raden (art. 34b Wgr) en het toezenden van documenten, zoals de begroting, voor zienswijze aan de raden en het in ontvangst nemen van en reageren op eventuele zienswijzen afkomstig van de raden (art. 35 Wgr). Formeel gezien moet het dagelijks bestuur ook uitvoering geven aan deze wettelijke taken, en niet het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van de VrAA heeft dit in de praktijk opgelost door zelf uitvoering te geven aan de wettelijke taken van het dagelijks bestuur, dit is echter geen juiste gang van zaken. De GR VRAA veronderstelt ook dat er conform de wet een dagelijks bestuur aanwezig is binnen de VrAA (zie art. 8 en 9 GR VrAA).

Voorstel

Gelet op het bovenstaande wordt er in de eerstvolgende bestuursvergadering in maart 2024 een voorstel ingediend om het instellen van een dagelijks bestuur VrAA te realiseren met inachtneming van de geldende wettelijke eisen:

- Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee of meer andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
- De voorzitter is tevens voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur
- De aangewezen leden van het dagelijks bestuur mogen niet allen afkomstig zijn uit dezelfde gemeente.
- De leden van het dagelijks bestuur mogen nimmer de meerderheid van het algemeen bestuur uitmaken.

Uitwerking

Het dagelijks bestuur moet op grond van de wettelijke regels bestaan uit minimaal drie leden, waaronder in ieder geval de voorzitter van de VrAA. In het aanwijzingsbesluit worden de burgemeesters van Amstelveen en Uithoorn, gelet op de portefeuilles die zij houden in het algemeen bestuur, aangewezen als de overige twee leden van het dagelijks bestuur. Om de werklast van de leden van het dagelijks bestuur op te vangen, kunnen wettelijke besluiten/brieven die afkomstig moeten zijn van het dagelijks bestuur ook afgehamerd worden in de vergaderingen van het algemeen bestuur. De besluiten/brieven worden dan, zoals nu reeds het geval is, op reguliere wijze besproken in de vergaderingen van het algemeen bestuur. Het verschil met de huidige praktijk is dat de besluiten/brieven na akkoord geparafeerd worden als zijnde besluiten/brieven van het dagelijks bestuur van de VrAA (met handtekening van de voorzitter en ambtelijk secretaris). Alhoewel deze besluiten/brieven, vanwege praktische redenen, besproken worden in de vergaderingen van het algemeen bestuur, is formeel gezien slechts instemming nodig van de voorzitter en de twee aangewezen leden voor het afdoen van de betrokken besluiten/brieven. Mocht een besluit van het

dagelijks bestuur nodig zijn buiten de vergaderingen van het algemeen bestuur om, dan kunnen de leden van het dagelijks bestuur via e-mail hun akkoord geven op het voorgenomen besluit (zie art. 11 lid 4 GR VrAA nieuw). De leden van het dagelijks bestuur hoeven zo niet -aanvullend op de vergaderingen van het algemeen bestuur- fysiek of digitaal bijeen te komen om de betrokken besluiten/brieven af te doen. Overigens staan het de leden van het algemeen bestuur vrij om uit hun midden twee andere leden aan te wijzen dan de burgemeesters van Amstelveen en Uithoorn als zijnde leden van het dagelijks bestuur VrAA. In de eerstvolgende bestuursvergadering in maart 2024 wordt er een aanwijzingsbesluit voorgelegd aan het algemeen bestuur (in de stille procedure).

Besluit

Conform onderhavige notitie maakt het voorgenomen besluit tot aanwijzing van de leden van het dagelijks bestuur VrAA onderdeel uit van de stukken voor de bestuursvergadering van 25 maart 2024.

Bestuursvergadering VraA

Agendapunt

Samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied

Vergadering: **25 maart 2024**
Ingebracht door: Tijs van Lieshout
Behandelaar: Mireille Veen

Gevraagd besluit

- 1) Kennis te nemen van de samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied (versie 5.0)**

Aanleiding en context

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Nog meer dan voorheen moet goede afstemming en samenwerking plaatsvinden tussen de partners in de regio Noordzeekanaalgebied. In de samenwerkingsafspraken staan de gezamenlijke ambtelijke uitgangspunten voor de samenwerking bij de uitvoering van het omgevingsrecht. Bestuurlijke dekking hiervan is gewenst.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

- 1) Kennis te nemen van de samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied**

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Daarbij wordt het vergunningstraject vereenvoudigd en worden de doorlooptijden verkort. Tijdige afstemming en samenwerking tussen de partners in het gebied is noodzakelijk om de doorlooptijden te halen. De samenwerkingsafspraken leggen de wijze waarop de partners gezamenlijk vormgeven aan de uitvoering van de Omgevingswet vast. Er zijn afspraken gemaakt over wanneer partners (waaronder gemeenten, omgevingsdienst, veiligheidsregio, GGD en waterschap) betrokken worden bij initiatieven, adviestermijnen en de wijze van adviseren. Deze samenwerkingsafspraken zijn ambtelijk overeengekomen en afgestemd. De samenwerkingsafspraken worden geëvalueerd door de regionale werkgroep en doorontwikkeld bij nieuwe inzichten.

Provincie Noord-Holland is beheerder van de samenwerkingsafspraken maar heeft dit gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Afsproken is dat alle partners de samenwerkingsafspraken zelf intern bestuurlijk afstemmen, de samenwerkingsafspraken worden waarschijnlijk ook via de gemeentelijke lijn gedeeld. Voor de volledigheid worden de samenwerkingsafspraken ook gedeeld via deze bestuursvergadering.

-Oplegnotitie-

De samenwerkingsafspraken zijn in september 2023 opgesteld en in december 2023 ambtelijk overeengekomen.

Consequenties

Bestuurlijk

Geen bestuurlijke risico's, de afspraken zijn ambtelijk overeengekomen met de partners.

Financieel

Geen risico's. De al lopende financiële afspraken worden toegepast of de al gehanteerde gebruikelijke tarieven worden aangehouden.

Personeel

Geen risico's.

Juridisch

Geen risico's. De afspraken geven uitvoering aan de gedachtegang van het omgevingsrecht op ambtelijk niveau.

Besluitvormingsroute

• Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
December 2023	Ambtelijke overeenstemming samenwerkingsafspraken ketenpartners Regio Noordzeekanaalgebied
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

• Verdere behandeling

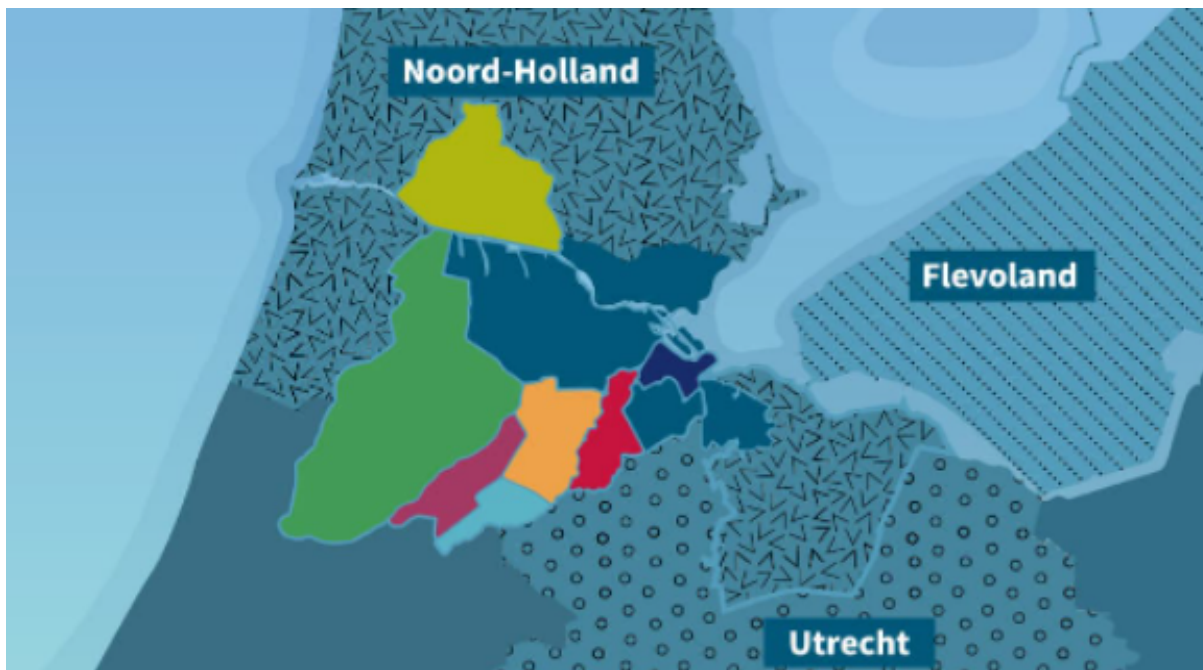
Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- bijlage A: Samenwerkingsafspraken ketenpartners ODNZKG
- bijlage B: Toelichting en leeswijzer samenwerkingsafspraken
- bijlage C1: Taakoverzicht ketenpartners
- bijlage C2: Adviesformulier vooroverleg
- bijlage D: Doorlooptijden vergunningprocedure

SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

Voor het Noordzeekanaalgebied onder de Omgevingswet

Ketenpartners Regio Noordzeekanaalgebied

Documentgegevens en versiebeheer

DATUM 04-10-2023
STATUS Herschrijven na voorleggen concept
VAN Hans Pouwels en Stephan Haak
TELEFOONNUMMER 06-20756188 & 06-24970468
E-MAILADRES Hanspouwels@ncod.nl & haak@haakadvocatuur.nl

Historie

Versie	Datum	Status ¹	Auteur	Aanpassingen
0.1	2-8-2023	Initieel	Hans Pouwels	
	4-8-2023		Stephan Haak	
0.2	4-8-2023			
1.0	9-8-2023	Concept	Hans Pouwels	
1.1	13-8-2023		Stephan Haak	
1.2	14-8-2023		Hans Pouwels	
			Stephan Haak	
2.0	16-8-2023	Concept	Hans Pouwels	
			Stephan Haak	
3.0	22-8-2023	Concept	Hans Pouwels	
	24-8-2023		Stephan Haak	
4.0	20-9-2023		Hans Pouwels	
4.1	26-09-23		Stephan Haak	
4.2	27-09-2023	Concept	Hans Pouwels	
4.3	4-10-2023	Concept	HP & SH	
5.0	25-10-2023	Concept	Hans Pouwels	
5.0	10-11-2023	Definitief	HP & SH	

¹ v0.1= Initieel ; Concept = v1.0

Deelnemende partijen ((keten)partners)

1. Gemeente Haarlemmermeer
2. Gemeente Amsterdam
3. Gemeente Diemen
4. Gemeente Uithoorn
5. Gemeente Ouder-Amstel
6. Gemeente Aalsmeer
7. Gemeente Amstelveen
8. Gemeente Zaanstad
9. Provincie Noord-Holland
10. Waterschap Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
11. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
12. Waterschap Rijnland
13. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
14. Omgevingsdienst Noord Holland Noord (ODNHN)
15. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
16. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
17. Veiligheidsregio Kennemerland
18. GGD Zaanstreek-Waterland
19. GGD Amsterdam-Amstelland
20. GHOR Amsterdam – Amstelland
21. GHOR – Kennemerland
22. Vervoersregio Amsterdam
23. Rijkswaterstaat

Zijnde de partners met (geografische) ambtsgebieden met overlap met het (geografische) ambtsgebied van de ODNZKG.

De organisaties, genummerd 1 tot en met 23 worden hierna gezamenlijk aangeduid als “(de) partners” en ieder afzonderlijk ook als: “partner”.

Doel, belangen en uitgangspunten.

Partners:

1. stellen vast dat op 1 januari 2024 het nieuwe omgevingsrecht – zoals neergelegd in de nieuwe Omgevingswet en de daarop gebaseerde wettelijke regelingen zoals het Omgevingsbesluit, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving – van kracht wordt;
2. overwegen dat zij bij de Uitvoering en Handhaving (U&H) van het nieuwe omgevingsrecht met grote regelmaat zo goed mogelijk samen moeten en willen werken, ieder vanuit eigen taken en bevoegdheden, en dat het daarom wenselijk is om tot samenwerkingsafspraken te komen;
3. overwegen dat de Omgevingswet nog meer dan de voorheen geldende wetgeving goede afstemming en samenwerking van partners vereist (zie onder andere artikel 2.2 Omgevingswet);
4. onderkennen het gezamenlijk belang van een goed onderling afgestemde informatiehuishouding voor een goede samenwerking;
5. hebben de intentie om, gelet op hun individuele en hun gezamenlijke verantwoordelijkheid om zorgvuldig, tijdig, effectief, efficiënt en rechtmatig uitvoering te geven aan het nieuwe omgevingsrecht, in deze samenwerkingsafspraken de gezamenlijke uitgangspunten voor hun samenwerking bij de uitvoering van het omgevingsrecht te benoemen;
6. niettegenstaande de noodzaak om zo nodig de bestaande samenwerking aan te passen, wensen partijen qua taakverdeling en wijze van afhandeling binnen de samenwerking, alles zo veel mogelijk bij het bestaande te laten, en spreken zij uit dat bij onduidelijkheid of onvoorziene situaties, de wijze van de bestaande samenwerking richtinggevend is;
7. onderkennen dat er sprake is van een gezamenlijke zoektocht en ontwikkeltraject omdat de praktische consequenties van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde wettelijke regelingen voor de samenwerking tussen partners in de praktijk beproeft zullen moeten worden en partners dit werkenderwijs gezamenlijk moeten ontdekken en door-ontwikkelen;
8. onderkennen:
 - a. dat het wenselijk is dat er bestuurlijke dekking voor samenwerkingsafspraken is;
 - b. dat het daarvoor kort dag is, gelet op de korte termijn tot inwerkingtreding van de Omgevingswet en de zaken die moeten worden afgestemd en geregeld;
 - c. dat ambtelijke overeenstemming een eerste vereiste is;
 - d. dat het aldus praktisch is om eerst ambtelijk tot overeenstemming te komen, en daarna zo spoedig mogelijk tot bestuurlijke instemming daarmee;
 - e. dat aldus zo spoedig mogelijk tot bestuurlijke instemming moet worden gekomen, maar dat dit mogelijk na 1 januari zal zijn.

Inhoud

1. Algemeen.....	4
1.2 Begrippen	4
1.2 Doel van deze samenwerkingsafspraken	5
1.3 Algemene bepalingen van de samenwerkingsafspraken	5
1.4 Specifieke onderwerpen van de samenwerkingsafspraken	5
1.5 Besluitvormende, adviserende en uitvoerende overleggen.....	6
1.6 Evaluatie	7
1.7 Uitwerking en wijziging van de samenwerkingsafspraken en de samenwerkingsafspraken op onderwerp	7
1.8 Benodigde interne besluitvorming	7
1.9 Afstemming met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners	7
1.10 Inwerkingtreding, looptijd en beëindiging	8
1.1 Bijlagen	8
Bijlage A.1 Samenwerkingsafspraken vergunningverlening en vooroverleg.....	9
Bijlage A.2 Samenwerkingsafspraken Financiële zaken	15
Bijlage A.3 Samenwerkingsafspraken Leges.....	16
Bijlage A.4 Samenwerkingsafspraken ICT en informatievoorziening	17
Bijlage B.1 Beheerplan samenwerkingsafspraken.....	19
B.1.1 - Inleiding beheerplan	19
B.1.2. - Overzicht beheerplan	20
B.1.3 - Taakomschrijving beheerder samenwerkingsafspraken	21
Bijlage C.1 Taakoverzicht Ketenpartners.....	23
Bijlage C.2 Standaard adviesformulier vooroverleg	24
Bijlage C.3 Coördinatieregeling	25
Bijlage D – Doorlooptijden vergunningprocedure.....	29

1. Algemeen

1.2 Begrippen

1. Begrippen algemeen:

In deze samenwerkingsafspraken hebben begrippen dezelfde betekenis als in de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde regelgeving en de Algemene wet bestuursrecht. Het gaat in elk geval om de volgende begrippen:

- aanvraag;
- aanvrager;
- activiteit;
- advies;
- bevoegd gezag;
- DSO / Omgevingsloket;
- instemming;
- handhaving;
- omgevingsvergunning;
- omgevingsvisie;
- programma;
- projectbesluit.

2. Begrippen bijzonder:

In deze samenwerkingsafspraken wordt verstaan onder:

- behandel dienst: een bestuursorgaan dat ingevolge de Omgevingswet en de daarop gebaseerde wetgeving is aangewezen als bevoegd gezag, dan wel het bestuursorgaan dan wel andere instantie of functie die ingevolge mandaat of volmacht is aangewezen om deze bevoegdheid uit te oefenen.
- conceptverzoek in het omgevingsloket: voordat initiatiefnemers een aanvraag of melding definitief indienen, kunnen ze deze eerst als conceptverzoek (iets anders dan het Omgevingsoverleg ofwel vooroverleg ofwel intake- en omgevingstafels) indienen. Met de optie conceptverzoek kunnen initiatiefnemers controleren of hun aanvraag compleet is en of de vereiste informatie is ingevuld. Zo voorkomen zij onnodige vertraging van hun vergunning. Het conceptverzoek heeft geen juridische status en is geen onderdeel van de wettelijke procedure. Deze begint pas nadat de aanvraag of melding definitief is ingediend. Het conceptverzoek in het Omgevingsloket betreft een praktische voorziening op het omgevingsloket, voor een niet-formele voorttoets op volledigheid van de aanvraag.
- initiatief: een voorgenomen activiteit of geheel van activiteiten in de fysieke leefomgeving die in één aanvraag (zullen) worden aangevraagd;
- ketenpartner / partner: één van de volgende soorten organisaties of bestuursorganen die betrokken zijn bij de in deze samenwerkingsafspraken geregelde samenwerking:
 - bestuursorgaan dat bevoegd gezag is;
 - ander betrokken bestuursorgaan dan het bevoegd gezag;
 - bestuursorgaan met adviesrecht;
 - bestuursorgaan met instemmingsrecht; en
 - andere organisaties die als adviseur en/of mandaatnemer en/of vanuit een andere rol betrokken zijn zoals omgevingsdiensten, GGD'en en veiligheidsregio's.
- meervoudige vergunning: omgevingsvergunning voor meer dan één soort juridische activiteit, waarvan de aanvragen tezamen (in één aanvraag) zijn ingediend;
- Vooroverleg: alle overleggen tussen initiatiefnemers en overheden die nodig zijn om een initiatief te ontwikkelen tot een concreet plan dat geschikt is om ingediend te

worden als aanvraag omgevingsvergunning of om een ingediende aanvraag nader te bespreken. Het vooroverleg kent verschillende vormen. De belangrijkste zijn de volgende:

- intaketafel: hier wordt de wenselijkheid getoetst;
- omgevingstafel: uitwerken van het plan aan de hand van onderzoeken en adviezen tot een vergunbare aanvraag;
- informeel tussentijds (voor)overleg: hierbij worden korte vragen voorgelegd ter toetsing aan een select groepje adviseurs.

Vooroverleg heeft niets te maken met het verder hierboven omschreven conceptverzoek in het omgevingsloket.

- toezicht: toezicht op de naleving als bedoeld in Titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht;
- SWF: de Samenwerkfunctionaliteit, één van de onderdelen van het DSO. Hiermee kunnen partners onderling samenwerken tijdens de behandeling van een aanvraag vooroverleg of een aanvraag omgevingsvergunning.
- Regio: samenwerkingsgebied dat samenvalt met het werkingsgebied van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Dit wordt ook wel het werkingsgebied genoemd.

1.2 Doel van deze samenwerkingsafspraken

In aansluiting op de punten hierboven, onder het kopje “Doel, belangen en uitgangspunten” is het doel van deze samenwerkingsafspraken het vastleggen van:

1. de wijze waarop de partners gezamenlijk vorm willen geven aan de uitvoering van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde wettelijke regelingen;
2. de onderwerpen waarop zij willen samenwerken bij de uitvoering van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde wettelijke regelingen;
3. de afspraken die zij over hun hiervoor bedoelde samenwerking maken;
4. de wijze waarop zij deze evalueren, door-ontwikkelen en uitvoeren.

1.3 Algemene bepalingen van de samenwerkingsafspraken

1. Als er advies wordt gevraagd (in het kader van vooroverleg of in het kader van een vergunningaanvraag), wordt in het adviesverzoek zo goed en duidelijk mogelijk aangegeven
 - a. in welk kader advies wordt gevraagd,
 - b. wat de in betreffende kwestie het relevante geldende beleid van de verzoekende partner is,
 - c. wat de mogelijke specifieke kwesties zijn, en
 - d. binnen welke termijn het advies benodigd is.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van een eventueel te hanteren adviesverzoekformulier. Een dergelijk formulier wordt zo goed mogelijk ingevuld, en voorzien van de verzochte bijbehorende stukken.

2. Partners delen steeds hun relevante geldende regels en beleid met de gemandateerde partner.

1.4 Specifieke onderwerpen van de samenwerkingsafspraken

1. Bij deze samenwerkingsafspraken zijn door de partners over de volgende onderwerpen gemaakte afspraken opgenomen, in samenwerkingsafspraken.
 - 1 Vooroverleg.
 - 2 Vergunningverlening.

- 3 Financiële arrangementen.
 - 4 Leges.
 - 5 ICT en informatievoorziening.
2. Partners kunnen, met inachtneming van deze samenwerkingsafspraken, aanvullende regionale samenwerkingsafspraken maken over onderstaande onderwerpen. Deze afspraken worden na vaststelling als bijlage toegevoegd aan de huidige samenwerkingsafspraken. Bij de totstandkoming van de voorliggende afspraken, wordt voorzien dat er toevoegingen en wijzigingen zullen plaatsvinden op in elk geval de volgende onderwerpen.
- 1 Omgevingsvisie.
 - 2 Omgevingsplan.
 - 3 Projectbesluit.
 - 4 Programma.
 - 5 Communicatie.
 - 6 Participatie.
 - 7 Toezicht en handhaving.
 - 8 Bodem.
 - 9 Archief en informatiehuishouding.

Ook andere onderwerpen worden in overleg toegevoegd of aangepast.

1.5 Besluitvormende, adviserende en uitvoerende overleggen

Vanuit de samenwerkende partners worden de volgende overleggen gevormd, met de daarbij beschreven taken.

1. College van gemandateerden

- Het college van gemandateerden bestaat uit vertegenwoordigers van alle betrokken partners, waaronder bestuurders en/of gemandateerde ambtenaren.
- Het college van gemandateerden heeft als taak om sturing te geven aan de coördinatie, monitoring, evaluatie en uitvoering van de samenwerking.
- Het college van gemandateerden fungeert in elk geval zo nodig als schakel tussen de samenwerking en de betrokken bestuursorganen

2. Overkoepelende regionale werkgroep

- De overkoepelende regionale werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van alle betrokken partners.
- De overkoepelende regionale werkgroep heeft als taak het faciliteren, coördineren, monitoren en evalueren van (de uitvoering van) de samenwerking.
- De overkoepelende regionale werkgroep fungeert in elk geval zo nodig als schakel tussen de thema-specifieke regionale werkgroepen en het college van gemandateerden.

3. Thema-specifieke regionale werkgroepen

- De thema-specifieke regionale werkgroepen bestaan uit vakspecialisten en andere experts van de betrokken partners.
- De thema-specifieke regionale werkgroepen hebben in elk geval als taak de behandeling van specifieke deelthema's, het opstellen van samenwerkingsafspraken op onderwerp voor deze thema's, het bevorderen van de uitvoering van de samenwerking en het uitvoeren zelf.

Voor alle afvaardiging geldt dat de betrokken partner zelf beslist over de personele invulling er van.

Betrokken partners zijn zelf verantwoordelijk voor afdoende afvaardiging en mandaat vanuit hun eigen organisatie, en voor de afstemming tussen hun eigen afvaardiging en eigen organisatie.

1.6 Evaluatie

1. De overkoepelende regionale werkgroep evalueert namens de partners de uitvoering en werking van deze samenwerkingsafspraken
2. De eerste twee jaar looptijd van de samenwerkingsafspraken (afspraken inclusief verlenging), vindt evaluatie ieder half jaar plaats. Vervolgens vindt evaluatie jaarlijks plaats, of zo vaak als nodig indien risico's met substantiële gevolgen dreigen te ontstaan, en zo vaak als evaluatie is aangewezen, gelet op de betrokken belangen van en bij de samenwerking.
3. De evaluatie vindt plaats volgens de beschrijving in het beheerplan (bijlage B1).

1.7 Uitwerking en wijziging van de samenwerkingsafspraken en de samenwerkingsafspraken op onderwerp

1. Partners maken in elk geval over de onderwerpen van artikel 1.4 samenwerkingsafspraken op onderwerp waarbij deze samenwerkingsafspraken in acht wordt genomen.
2. Het college van gemandateerden kan de samenwerkingsafspraken en de daartoe behorende samenwerkingsafspraken op onderwerp wijzigen.
3. Het college van gemandateerden clustert en plant wijzigingen aan de hand van objectief te bepalen urgentie, werkbaarheid en efficiëntie.
4. Onder wijzigen wordt ook aanvullen en uitwerken verstaan.
5. Indien het college van gemandateerden niet tot een eensluidend besluit over wijziging kan komen, wordt de betreffende kwestie ter besluitvorming voorgelegd aan de bij de betrokken partner bevoegde openbaar bestuurders. Dit aan de hand van de urgentie van de betreffende kwestie.
6. De overkoepelende regionale werkgroep kan voorstellen doen voor wijzigingen.
7. Voor het ontwikkelen van de nog uit te werken / toe te voegen samenwerkingsafspraken op onderwerp (deelthema's), zoals genoemd in artikel 1.4 lid 2, worden thema-specifieke regionale werkgroepen opgericht en in stand gehouden.
8. Voor eventueel te wijzigen samenwerkingsafspraken (artikel 1.4 lid 1 en 2), geldt hetzelfde als in artikel 1.7 lid 5 en 6 is bepaald.
9. De thema-specifieke regionale werkgroepen kunnen per deelthema een set concept samenwerkingsafspraken op onderwerp dan wel wijziging daarvan aanleveren bij de overkoepelende regionale werkgroep. Eventueel na aanpassing daarvan, kan de overkoepelende regionale werkgroep voorstellen tot samenwerkingsafspraken / wijzigingen daarvan, ter besluitvorming voorleggen aan het college van gemandateerden.

1.8 Benodigde interne besluitvorming

Partners nemen voor de nakoming en uitvoering van deze samenwerkingsafspraken tijdig de benodigde besluiten en beslissingen, en zorgen voor tijdige uitvoering.

1.9 Afstemming met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners

Het kan in de praktijk voorkomen dat er overlap of benodigde afstemming is met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners dan die in deze afspraken meedoen. In dat geval bekijkt de betrokken partner die te maken heeft met 2 of meer samenwerkingskringen, eerst of er geen werkwijze is die aan de afspraken van beide of alle kringen voldoet (grotere gemene deler). Als dit niet mogelijk blijkt, bedenkt de betrokken partner een zo goed mogelijke oplossing, waarbij zo

optimaal mogelijk recht wordt gedaan aan een goede fysieke leefomgeving, effectieve en efficiënte samenwerking, en goed openbaar bestuur. Bij het laatste wordt ook zo veel mogelijk recht gedaan aan burgervriendelijkheid en een efficiënte besteding van schaarse publieke middelen. Bij dringende vragen of meningsverschillen, wordt de kwestie voorgelegd aan het college van gemandateerden, dat het bestuur van de betrokken partner hierover adviseert.

1.10 Inwerkingtreding, looptijd en beëindiging

1. Deze samenwerkingsafspraken treden gelijktijdig met de Omgevingswet in werking.
2. Deze samenwerkingsafspraken gelden voor de duur van 2 jaar, te rekenen vanaf de dag van inwerkingtreding, en wordt bij niet tijdige aanpassing of vervanging, stilzwijgend verlengd met telkens 1 jaar.

1.1 Bijlagen

De bijlagen maken onderdeel uit van deze samenwerkingsafspraken.

Nadien tot stand gekomen samenwerkingsafspraken op onderwerp (art. 1.4 lid 2) worden na vaststelling, van rechtswege ook onderdeel van deze samenwerkingsafspraken.

Bijlage A.1 Samenwerkingsafspraken vergunningverlening en vooroverleg

De afgelopen jaren is binnen diverse regionale werkgroepen gesproken over en geoefend met de verschillende vormen van vergunningverlening en vooroverleg onder de Omgevingswet. In het kader van de Regionale samenwerkingsafspraken Omgevingswet zijn conceptafspraken gemaakt over vergunningverlenings- en vooroverlegtrajecten. Deze conceptafspraken worden in deze bijlage uitgewerkt tot en omgezet in ambtelijke samenwerkingsafspraken. De inhoud van deze bijlage is praktisch gezien het resultaat van de twee regionale werkgroepen; “Vergunningverlening” en “Intake- en Omgevingstafel”.

Bij de voorliggende uitwerking is de basis overgenomen van de afspraken en intenties die de afgelopen jaren naar voren zijn gekomen en van de reacties die door de partners zijn gegeven op eerdere concept-afspraken binnen de werkgroepen. Daarbij is gekeken naar de ervaringen zoals die de afgelopen jaren bij de diverse partners zijn opgedaan met de oefeningen met praktijkcasussen op de diverse regionale en lokale tafels.

Hieronder is het overzicht van afspraken te vinden voor zowel vergunningverlening als voor de fase van het vooroverleg:

2.1 Vooroverleg

1. Bij voorkeur stimuleren en faciliteren de partners vooroverleg, in alle gevallen waarin sprake is van een complex initiatief of er een andere indicatie is voor vooroverleg (zie hierna, onder 2.4). Het vooroverleg bestaat in principe uit een intaketafel en een omgevingstafel. Het vooroverleg vindt plaats voordat een (formele) vergunning wordt aangevraagd en is gericht op het bereiken van een plan en aanpak die rijp zijn om als vergunbare aanvraag te dienen. De fase van vooroverleg eindigt met een bruikbaar bestuurlijk standpunt (principebesluit of eindbief) over de vergunbaarheid van een overeenkomstige aanvraag. De vorm van vooroverleg is afhankelijk van het soort aanvraag en de locatie.
2. Het vooroverleg wordt in de in lid 1 bedoelde gevallen door de partners gestimuleerd richting de initiatiefnemer. Stimuleren kan bijvoorbeeld door aan te sturen op het vooroverleg, het vooroverleg tijdig af te handelen en door financiële prikkels op te nemen in de legesverordening.
3. Het vooroverleg wordt gevoerd vanuit de partner die bevoegd zou zijn als het om een formele vergunning zou gaan. De Omgevingsdienst doet het vooroverleg namens een gemeente of provincie als het mandaat voor de uiteindelijk te verlenen vergunning volledig bij de Omgevingsdienst ligt.
4. Een partner bepaalt zelf hoe hij een vooroverleg organiseert.

2.2 Advisering

5. In zowel het traject van vergunningverlening als dat van vooroverleg kan aan de volgende partijen advies worden gevraagd:
 - interne collega's of afdelingen / projectorganisaties
 - provincie (verschillende soorten afdelingen; kan ook een taak zijn die uitbesteed is aan de OD NZKG of OD NHN) of andere provincies
 - andere gemeenten (kan ook een taak zijn die uitbesteed is aan de OD NZKG)
 - ketenpartners als veiligheidsregio, waterschappen, GGD/GHOR, omgevingsdiensten en/of college van gemandateerders lokaal spoor (eventueel in mandaat GVB).
 - rijkspartijen: bijv. luchtvaart, rijksmonumenten, Bibob, Rijkswaterstaat, politie

- adviescommissie zoals bedoeld onder de Omgevingswet (in de kern voormalige monumentencommissie, onder de Omgevingswet mogelijk ook met welstandsadvisering of andere advisering)
 - particuliere (nuts) partijen zoals bijvoorbeeld Liander
6. Externe advisering kan plaatsvinden in zowel de fase van vooroverleg als de vergunningsfase.

2.3 Meldingen

7. Als advies nodig is van een (keten)partner voor het afhandelen van een bepaalde melding (Wkb, melding brandveilig gebruik, sloopmelding, etc) zorgen partijen ervoor dat ze tijdig om advies vragen bij hun partners en dat zij ook voor het overige samenwerken waar nodig.
8. Voor het verstrekken van advies aan een (keten)partners in geval van een melding, wordt dezelfde termijn gehanteerd als ook bij vergunningen en vooroverleg: tien werkdagen.

2.4 Intaketafel bij complexe initiatieven

9. De intaketafel bij de beoordeling van complexe initiatieven wordt zo ingericht dat er een goede afweging kan worden gemaakt of en onder welke voorwaarden het initiatief wenselijk is.
10. De gemeenten organiseren de intaketafel voor beoordeling van complexe initiatieven wekelijks of tweewekelijks, afhankelijk van de hoeveelheid initiatieven.

2.5 Omgevingstafel

11. Het type initiatieven dat we behandelen aan een omgevingstafel betreft complexe initiatieven. De onderstaande parameters gelden niet als randvoorwaardelijk voor het bepalen wanneer een initiatief complex is, maar kunnen worden gebruikt als richtlijn. Verder gaan we uit van het gezonde (boeren)verstand van een ieder om onderstaande opsomming te gebruiken als richtlijn: :
- het een buitenplanse omgevingsplan-activiteit betreft;
 - het om een initiatief gaat waarbij advies nodig is van ketenpartners of andere bestuursorganen;
 - het om een initiatief gaat waarbij advies nodig is van meerdere interne afdelingen (minimaal 2 afdelingen);
 - er meerdere belangen spelen;
 - de kaders niet helder zijn;
 - het een politiek en/of bestuurlijk gevoelige kwestie betreft.

2.6 Aanhaking ketenpartners bij de omgevingstafel

12. De ketenpartners sluiten in eerste instantie alleen aan bij een omgevingstafel. Alleen als het advies van de ketenpartner noodzakelijk is bij de beoordeling van de wenselijkheid van het initiatief kan een ketenpartner gevraagd worden om advies uit te brengen voor een intaketafel of zelf aansluiten bij een intaketafel van het betreffende bevoegd gezag.. De secretaris of casemanager van de betreffende intaketafel beoordeelt of de ketenpartner hiervoor dient te worden uitgenodigd op basis van het taakoverzicht dat te vinden is in Bijlage C.1.
13. Gemeenten gebruiken het taakoverzicht (voor zover dit door ketenpartner is ingevuld en afgestemd is met gemeenten) tijdens de intaketafel om te beoordelen of ketenpartners worden uitgenodigd voor de omgevingstafel.
14. In geval dat de gemeente advies vraagt aan ketenpartners, stuurt de gemeente via de samenwerkingsruimte (SWF) het format verslag omgevingstafel (bijlage C.2), het

intakeformulier inclusief informatie over het initiatief naar de ketenpartners, met het verzoek om het advies in te vullen op het format verslag omgevingstafel (zie ook afspraken A.4).

2.7 Aan de omgevingstafel

15. In geval dat de aanwezigheid van de betreffende ketenpartners en samenwerkingspartners voor een goede integrale behandeling aan de omgevingstafel van het initiatief nodig is, maken de ketenpartners en samenwerkingspartners (mits mogelijk) tijd vrij om deel te nemen aan de omgevingstafel.
16. De ketenpartners en samenwerkingspartners nemen met voldoende mandaat deel aan de omgevingstafel om te kunnen komen tot pré-besluitvorming.
17. Deelnemers aan de omgevingstafel behandelen het initiatief vanuit de verantwoordelijkheid omtrent de in acht te nemen regels en de te betrekken en af te wegen belangen.
18. Elke omgevingstafelsessie wordt kort geëvalueerd binnen de eigen organisatie. Elk kwartaal vindt er met alle ketenpartners een regionale evaluatie plaats om het proces om de werking van de omgevingstafel blijvend te verbeteren. Een standaard evaluatieformulier wordt hiervoor gebruikt, sjabloon VNG.
19. Het beoogde resultaat van de omgevingstafel na maximaal drie rondes is:
 - een definitief ontwerp van het initiatief of
 - een advies van alle betrokkenen aan tafel of
 - een plan dat zonder verdere inhoudelijke aanpassing is om te zetten in een in principe vergunbare aanvraag of
 - een afwijzing van een initiatief, wanneer het initiatief niet haalbaar is.

De omgevingstafel eindigt altijd met een principebesluit (voorkeur) / eindbrief, waarin de resultaten en het eindresultaat duidelijk en praktisch worden vastgelegd. Het gaat niet om een voor bezwaar of beroep vatbaar (juridisch) besluit.

20. In het kader van definities voor de intaketafel en omgevingstafel is gebruik gemaakt van het plan van aanpak Omgevingstafel van de VNG: <https://vng.nl/sites/default/files/2021-04/plan-van-aanpak-omgevingstafel-april-2021.pdf>

2.8 Regionale omgevingstafel

21. In geval dat een initiatief over de gemeentegrenzen heen gaat, zal er mogelijk een regionale omgevingstafel worden georganiseerd. Voor zover de provincie dan niet bevoegd gezag is, spreken gemeenten onderling af wie de organisatie van de omgevingstafel voor zijn rekening neemt. Voor zover het gaat om een activiteit waarbij een gemeente bevoegd gezag is, neemt de gemeente waarbinnen de activiteit overwegend wordt uitgevoerd, de regie bij de regionale omgevingstafel.

2.9 Adviestermijnen

22. In geval dat de gemeente advies vraagt aan de ketenpartners, hanteren de ketenpartners zoveel mogelijk een termijn van tien werkdagen om te reageren. Bij het gebruik van een omgevingstafel wordt per ronde binnen deze termijn gereageerd.
23. In geval dat de gemeente een advies aan de provincie of waterschap vraagt, hanteren de provincie en waterschap in beginsel ook de termijn van tien werkdagen om te reageren. Tenzij het advies van de provincie om interne (bestuurlijke) besluitvorming vraagt, dan wordt een termijn van 20 werkdagen gehanteerd.

2.10 Wijze van advisering

24. Partners maken bij advisering bij zowel vooroverleg, inclusief omgevingstafel als vergunningen gebruik van de samenwerkingsruimte in het DSO. Zie bijlage A.4 voor de gedetailleerde afspraken.
25. In Bijlage A.4 staan duidelijke afspraken over het gebruik van de samenwerkingsruimte, de benaming van de documenten en wie/wanneer de namen aanpast. Ook in het geval dat de Samenwerkingsruimte niet werkt.
26. Bij alle externe adviezen wordt gebruik gemaakt van het adviesformulier zoals ontwikkeld door de VNG en aangepast door de regionale werkgroep (bijlage C.2).
27. Externe adviezen worden zoveel mogelijk parallel uitgevraagd en niet volgtijdelijk.
28. Bij een negatief advies treedt de adviseur in overleg met vergunningverlener. Het overleg is gericht op of met aanpassing alsnog een vergunning mogelijk is. Daarbij geeft de adviseur zo veel mogelijk aan onder welke voorwaarden wel een vergunning mogelijk is.
29. Als meerdere adviseurs betrokken zijn binnen één (keten)partner, wordt één advies gegeven.
30. Elke partner die vergunningen verleent, maakt voor zich zelf inzichtelijk aan wie advies moet worden gevraagd per soort vergunning. Meer informatie over wanneer advies en instemming nodig is onder de Omgevingswet is te vinden op: [Advies en instemming in de Omgevingswet - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](http://Advies-en-instemming-in-de-Omgevingswet-Informatiepunt-Leefomgeving(iplo.nl))

2.11 Binnenkomen van initiatieven voor vooroverleg en vergunningaanvragen

31. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is het aanmelden van alle initiatieven voor vooroverleg via één ingang op het omgevingsloket gerealiseerd. Komt een initiatief voor vooroverleg binnen bij een andere partner dan de partner die het moet behandelen, dan verwijst de partner die ontvangen heeft, direct (digitaal) door naar de partner die zal moeten behandelen.
32. Een vergunningaanvraag die niet binnenkomt bij de juiste behandeldienst (bevoegd gezag of gemandateerde), wordt binnen één werkdag doorgezeten naar de juiste behandeldienst.

2.12 Uitvoering van deze samenwerkingsafspraken

33. Deze samenwerkingsafspraken worden door elke partner vastgelegd in de eigen werkprocessen en handboeken en voor zover nodig anderszins geïmplementeerd.

2.13 De casemanager

Onderstaande kapstok biedt een beknopt overzicht van de rol en verantwoordelijkheid die een casemanager heeft ten tijde van het behandelen van een aanvraag, verzoek of melding:

34. De casemanager is belast met de coördinatie en begeleiding van specifieke projecten of dossiers binnen de gemeente en draagt zorg voor de afhandeling van het dossier.
35. De casemanager fungeert als centraal aanspreekpunt voor alle betrokken partijen, zowel intern als extern, met betrekking tot het desbetreffende project of dossier.
36. Het is de taak van de casemanager om alle benodigde stappen en processen te coördineren en te zorgen voor een gestroomlijnde uitvoering van het betreffende project.
37. Bij het ontvangen van adviezen van andere ketenpartners die mogelijk in strijd zijn met gemeentelijk beleid, of niet wenselijk zijn volgens de gemeente, is de casemanager verantwoordelijk voor het beoordelen en goed afhandelen van deze adviezen. Hierbij dient de casemanager een gedegen analyse uit te voeren en te bepalen in hoeverre en hoe het advies van een ketenpartner kan worden gevolgd e/o geïntegreerd in het (ontwerp) besluit. Partners zijn en blijven via de ketenpartners zo goed mogelijk in open overleg over de inhoud, de kwaliteit en de bruikbaarheid van de advisering. Dit zowel op dossierniveau als structureel.

38. De casemanager heeft in aansluiting op lid 4 de rol van facilitator om gezamenlijk met de ketenpartner tot een constructieve oplossing te komen.
39. De casemanager voert regie over de volledigheid en ordening van een dossier.

2.14 Advies en advisering

Bij hun advisering handelen adviseurs zo veel mogelijk naar de volgende punten.

40. Volledige en integrale terugkoppeling (aan eigen organisatie)
41. Formulering van het advies e/o verslag
 - a. Gericht op leesbaarheid en bruikbaarheid voor de te adviseren partij en persoon, en de lezer (extern en intern)
 - b. Geen aannames (mijns inziens, of ik denk zus of zo.. of lijkt mij... etc.)
 - c. Geen "ik – vorm".
 - d. Altijd aangeven op grond van welk artikel of passage uit wet of beleid artikel iets wel of niet kan. Dit zo onderbouwd mogelijk.
 - e. Hierbij geldt de regel dat vergunningverleners van gemeente en OD op conceptverslag / -advies kunnen reageren.
 - f. Het conceptverslag wordt indien dat dienstig is gedeeld met andere vergunningverleners.
 - g. Concludeer af met "Kansrijk" of "Niet-Kansrijk" en op basis waarvan, of "Akkoord" of "Weigeren" en op basis waarvan.
42. Een eventueel verslag is er op gericht om zo veel mogelijk 1:1 om te kunnen zetten in een advies(brief).

2.15 Specifieke afstemming rond vervoerregio

43. Gemeente checkt bij initiatieven en of vergunningaanvragen middels beperkingengebied(kaart) op website GVB de "mogelijke vergunningplicht" lokaal spoor
44. In geval:
 - a) van een raakvlak betreft de gemeente Vervoerregio (eventueel in mandaat GVB) bij de bespreking van het initiatief en/of de behandeling van de vergunningaanvraag
 - b) het initiatief alleen het beperkingengebied lokaal spoor betreft, wijst de gemeente VRA aan als bevoegd gezag en routeert de aanvraag door naar het zaakstelsel van VRA

2.16 Meervoudige aanvragen

45. Als er binnen één aanvraag, dan wel binnen binnen duidelijk één samenhangend initiatief verdeeld over meerdere benodigde aanvragen, meerdere behandeldiensten Omgevingswet zijn, dan wel meerdere behandeldiensten, deels ook buiten Omgevingswet, wordt voldoende afgestemd tussen deze behandeldiensten.
46. Hierbij ligt de coördinatie (feitelijke coördinatie, niet juridische coördinatie) bij de behandeldienst waar het zwaartepunt ligt.
47. Op de volgende manier wordt bepaald waar het zwaartepunt ligt.
 - a. Vergunningplichtig bouwen als omgevingsplanactiviteit
 - b. Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
 - c. Vergunningplichtige milieubelastende activiteit
 - d. Vergunningplichtige technische bouwactiviteit
 - e. Overige omgevingsplanactiviteit
 - f. Overige omgevingsvergunning-activiteit
 - g. Overige vergunningplichtige activiteit
48. Discussies over bij welke behandeldienst het zwaartepunt ligt, worden dezelfde werkdag nog beslecht, en direct daarna geëscaleerd binnen beide behandeldiensten. Ook bij hogere treden op de escalatieladder geldt dat binnen 1 dag wordt beslecht en anders wordt

geëscaleerd. Tijdens het voortduren van een escalatie, hebben alle betrokken behandeldiensten de plicht om zo veel mogelijk af te stemmen en er voor te zorgen dat het dossier of de initiatiefnemer of het algemeen belang geen nadeel ondervinden van de discussie tussen de behandeldiensten.

49. Onder feitelijke coördinatie wordt verstaan het initiatief nemen en houden om af te stemmen, zowel procedureel als inhoudelijk.
50. De rolverdeling rond de feitelijke coördinatie laat onverlet dat de andere behandeldiensten er ook alles aan doen om de samenwerking en de vergunningverlening in goede banen te leiden.
51. De afstemming en de feitelijke coördinatie bij gevallen van meerdere behandeldiensten, laten onverlet de eigen verantwoordelijkheden van de betrokken behandeldiensten.

Bijlage A.2 Samenwerkingsafspraken Financiële zaken

1. Vóór aanvang van de dienstverlening maken de betrokken partners gezamenlijk financiële samenwerkingsafspraken. Hierin wordt vastgelegd welke kosten in rekening worden gebracht voor specifieke producten en wanneer facturering plaatsvindt. Deze afspraken dienen om helderheid te verschaffen omtrent de verwachtingen tussen de partners en om tot een rechtvaardige en realistische verrekening te komen. Bij het maken van de afspraken wordt gestreefd naar uniforme tarieven. Bij op maat gemaakte diensten kunnen ook begrotingen of daadwerkelijk bestede uren gelden als basis voor verrekening.
2. Als een ketenpartner, in de rol van dienstverlener kan aantonen dat de kostprijs van een specifiek advies in uitzonderlijke omstandigheden meer dan tweemaal de standaardprijs bedraagt en een extra vergoeding hiervoor wenst te ontvangen, treedt deze onmiddellijk in overleg met de partner in de rol van bevoegd gezag. Hierbij wordt een afzonderlijke afspraken gemaakt voor het specifieke geval.
3. Bij advies en instemming volgens het Omgevingsbesluit brengt de ketenpartner die belast is met adviseren of instemmen, enkel de kosten in rekening bij het bevoegd gezag die zijn vastgesteld volgens de toepasselijke legesverordening van dat orgaan.

Toelichting:

Op dit moment zijn tussen enkele ketenpartners al bilateraal financiële afspraken gemaakt. Het is zaak dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet ook overige ketenpartners bilateraal afspraken hebben gemaakt over de financiële verhoudingen.

Het is niet zeker of die financiële afspraken tussen al die partijen helemaal rond zullen zijn per 1-1-2024. Daarom wordt nu afgesproken dat zolang en voor zover dat nog niet rond is per 1-1-2024 de volgende provisorische afspraak geldt;

- de al lopende financiële afspraken worden zoveel mogelijk toegepast; of
- de door betreffende partner al gehanteerde gebruikelijke tarieven worden aangehouden;
 - die niet hoger zijn dan waar op wordt uitgekomen aan de hand van de financiering van deze partner (bijv. rijks gelden); en
 - niet hoger zijn dan waar intern boekhoudkundig mee gerekend wordt.

Bijlage A.3 Samenwerkingsafspraken Leges

1. Bevoegd gezagen streven ernaar om in hun legesverordening zoveel mogelijk gebruik te maken van de definities, structuur, paragraafnummers en artikelnummers zoals aangehouden in hoofdstuk 2 van het meest recente VNG-model legesverordening. Deze aanpak vergemakkelijkt het proces voor initiatiefnemers die op regionaal niveau actief zijn, doordat zij snel en eenvoudig de relevante artikelen kunnen vinden en er geen ambiguïteit ontstaat rondom definities. Het vaststellen van de normbouwkostenregeling valt buiten de definities en wordt door elk bevoegd gezag afzonderlijk bepaald.
2. Op het moment dat een Unie van Waterschappen-model voor een legesverordening beschikbaar is, trachten de waterschappen in hun eigen legesverordening zoveel mogelijk te werken met de definities, structuur, paragraafnummers en artikelnummers zoals opgenomen in dit model. Hierdoor wordt het voor initiatiefnemers die op regionaal niveau actief zijn gemakkelijker en sneller om de relevante artikelen te vinden, terwijl onduidelijkheid over definities wordt voorkomen.
3. Bevoegd gezagen streven ernaar om voor de activiteiten waarvoor gegevens moeten worden verstrekt door een regionale partner, zoveel mogelijk dezelfde variant te gebruiken binnen het huidige VNG-model legesverordening. Dit zorgt voor een vermindering van de administratieve lasten, waardoor een efficiëntere registratie wordt bewerkstelligd.
4. Wanneer een partner, kosten wil berekenen aan een andere partner voor het leveren van wettelijk advies of instemming volgens het Omgevingsbesluit, integreert de adviserende /instemmende partner de gedeelde lijst van belastbare producten voor advies en instemming, alsook de bijbehorende legestarieven, in de legesverordening van de publieke rechtspersoon waaronder het functioneert.
Dit zorgt er voor dat het ontvangende bevoegde gezag tijdig initiatiefnemers kan informeren over de kosten die via het bevoegde gezag door andere bestuursorganen worden toegerekend.

Toelichting:

Gemeenten, provincies en waterschappen streven er naar om in de legesverordening van 2024 alle genoemde zaken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet te hebben verwerkt.

Bijlage A.4 Samenwerkingsafspraken ICT en informatievoorziening

Met de invoering van de Omgevingswet werken alle partners binnen de Regio Noordzeekanaalgebied als één gecoördineerde overheid en maken zij gebruik van de digitale samenwerkingsruimte (SWF). Dit vereist een nauwgezette afstemming van procedures en werkprocessen tussen de betrokken partners. Deze afgestemde procedures en werkprocessen dienen te worden vastgelegd in de individuele VTH zaaksystemen. Deze harmonisatie omvat vastgestelde standaarden, die de efficiëntie van de onderlinge samenwerking bevorderen, waaronder externe adviestermijnen en formulieren zoals in Bijlage A.1 beschreven. Hierbij gelden over de onderstaande onderwerpen, de daarbij vermelde afspraken en voorwaarden.

1. **Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV):**
 - Betrokken partners gebruiken het DSO-LV als basis voor hun samenwerking volgens de Omgevingswet.
 - Het DSO-LV faciliteert uniforme samenwerking tussen overheidsinstanties, van planning tot vergunningsaanvragen, middels de samenwerkingsfunctionaliteit.
2. **Samenwerkingsfunctionaliteit (SWF) van het DSO-LV:**
 - Elke partner heeft aansluiting op de SWF van het DSO-LV voor vergunningsaanvragen en het vooroverleg.
 - SWF dient als fundament voor veilige informatie-uitwisseling binnen partners van de ze samenwerkingsafspraken.
3. **Indien de SWF niet naar behoren werkt wordt middels het volgende format eenduidig advies gevraagd van een partner:**
 - Mits het is ingebouwd in het VTH-zaaksysteem; het onderwerp kiezen waarover advies wordt opgevraagd op basis van de afgesproken onderwerpenlijst. Indien dit niet kan omdat een partner niet met een zaakstelsel werkt in de aanhef beschrijven om welk onderwerp het gaat.
 - Daarnaast volgt inhoudelijk een korte omschrijving van de vraag, een aanduiding van de locatie (adres of kadastraal) en een omschrijving van de activiteit.
4. **Aanwijzen van Behandeldiensten:**
 - Bevoegd gezag wijst voor mandaattaken behandeldiensten aan in het DSO.
5. **Wijzigingen in Omgevingsplannen en -verordeningen:**
 - Bij inwerkingtreding van wijzigingen worden indieningsformulieren, behandeldiensten en vragenbomen gecontroleerd en aangepast en gecommuniceerd richting alle betrokken (keten)partners.
6. **Veranderingen in Plichten van Activiteiten:**
 - Behandeldiensten worden te allen tijde op de hoogte gesteld bij wijzigingen in vergunning-, meldings- of informatieplicht voor activiteiten.
7. **Raadpleging van Verzoekenregister:**
 - Betrokken partners kunnen het verzoekenregister raadplegen voor efficiënte afstemming / coördinatie van gelijktijdige aanvragen.
8. **Vooroverleg Coördinatie:**

- Partners stemmen af en definiëren gezamenlijk activiteiten waarbij omgevingsoverleg in het DSO wordt gebruikt zoals beschreven in Bijlage A.1, bijlage C.1 en onder punt 2.

9. Harmonisatie van Procedures en Werkprocessen:

- Partners coördineren en verankeren uniforme procedures in VTH zaaksystemen voor effectieve vergunningsafhandeling.

Met ingang van 1 januari 2023 is het verplicht voor overheidspartners om gebruik te maken van landelijke compatibele systemen. Hoewel er mogelijk uitdagingen en ongemakken verbonden zijn aan deze verplichting, mag de keuze voor aansluiting niet ten koste gaan van een goede samenwerking en de gerechtvaardigde belangen van andere partners. Indien een partner niet voldoet aan deze verplichting, dient deze partner passende maatregelen te nemen om de last voor andere partners niet groter te maken dan wanneer deze partner wel was aangesloten op het landelijke systeem. Eventuele tijdelijke oplossingen en de gevolgen daarvan vallen onder de verantwoordelijkheid van de partner die niet voldoet aan de landelijke norm

Bijlage B.1 Beheerplan samenwerkingsafspraken

Beheerplan voor samenwerking en uitvoering van de samenwerkingsafspraken

Periode: 1 januari 2024 - 31 december 2028

B.1.1 - Inleiding beheerplan

Dit beheerplan beschrijft het beheer van de afspraken die de ketenpartners in het NZKG maken om samen te werken aan een effectieve en efficiënte uitvoering van taken met betrekking tot de publiekrechtelijke zorg voor de fysieke leefomgeving en met betrekking tot het bevorderen van een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving voor de regio, de uitvoering van de afspraken, en de uitvoering van de samenwerking zelf.

Als onderdeel van, in aansluiting op en ter uitwerking van de samenwerkingsafspraken wordt het onderstaande vastgelegd over het beheer van de samenwerkingsafspraken, de uitvoering er van en de samenwerking zelf.

Dit beheerplan is gericht op het coördineren, monitoren, evalueren en beheren van de samenwerking die nodig is om binnen het werkgebied de overheidsrol effectief en efficiënt te vervullen. Eén en ander om een duurzame leefomgeving te bewerkstelligen, binnen de kaders en de taken en verantwoordelijkheden van de Omgevingswet.

Het beheerplan sluit aan op de basis van de samenwerkingsafspraken zelf (het algemene deel van de samenwerkingsafspraken) en geeft daar nadere invulling aan.

Het college van gemandateerden is een vast gremium van en tussen de partners, zoals aangewezen in de samenwerkingsafspraken. Het vormt de schakel tussen de besturen van ketenpartners en de uitvoering van de samenwerking. Dit college van gemandateerden wordt gevormd door bestuurders van de partners en/of de door hen aangewezen afgevaardigden (gemandateerden).

Het college van gemandateerden heeft de bevoegdheid om wijzigingen in de afspraken en de uitwerkingen ervan voor te (laten) bereiden en te (laten) testen. Vanuit het college van gemandateerden krijgt de overkoepelende werkgroep in voorkomende geval de bevoegdheid om wijzigingen in de afspraken en de uitwerkingen ervan voor te bereiden en te testen. Dit voorbereiden en laten testen gebeurt uiteraard binnen de bestaande afspraken, de logische taken en voorwaarden van de samenwerking en de wettelijke verantwoordelijkheden van de betrokken overheden.

Het college van gemandateerden heeft de bevoegdheid om te besluiten tot wijzigingen van de samenwerkingsafspraken. Dit kunnen aanvullingen of andere wijzigingen zijn. Bij wijzigingen in de samenwerkingsafspraken zal het op de eerste plaats gaan om het uitwerken en toevoegen van onderdelen en onderwerpen van de samenwerking. Hierbij dient op de eerste plaats gedacht te worden aan onderwerpen die nu nog niet rijp zijn om vast te leggen, zoals rond de bodemtaken onder de Omgevingswet. Op de tweede plaats moeten afspraken op een praktische manier kunnen worden gewijzigd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven.

Ook is het mogelijk dat partners worden toegevoegd aan de samenwerkingsafspraken, of er juist uit worden gehaald. Toevoegen zal in het algemeen aan de orde zijn als blijkt van een nog niet eerder gesignaleerde wettelijke taak of (substantiële) adviestaak. Partners uit de samenwerking halen zal allicht alleen aan de orde zijn bij wijziging / verval van wettelijke taken, van (substantiële) adviestaken, of als er een interbestuurlijke wijziging van ambtsgebieden plaatsvindt (bijvoorbeeld interbestuurlijke fusie of grenscorrectie als bedoeld in de wet.

Het idee bij het verlenen van de bevoegdheid aan het college van gemandateerden tot wijziging van de samenwerkingsafspraken, is dat enerzijds de legitimatie en “gedektheid” van de doorontwikkeling van de afspraken worden geborgd en anderzijds effectief, soepel en efficiënt op de behoefte van de praktijk kan worden gereageerd.

In dit verband stemmen de leden van het college van gemandateerden (voornemens tot) wijzigingen af met hun organisaties en/of hun bestuurders.

De vertegenwoordigers / afgevaardigden van de ketenpartners in de thema-specifieke regionale werkgroepen en in de overkoepelende regionale werkgroep vormen de kern van de dagelijkse samenwerking en uitvoering binnen de kaders van dit beheerplan.

De overkoepelende werkgroep kan thema-specifieke regionale werkgroepen opzetten, bestaande uit deskundigen van verschillende bevoegde instanties, om specifieke deelthema's te behandelen en gedetailleerde uitvoeringsafspraken te ontwikkelen.

Door regelmatige monitoring, evaluatie en aanpassing van afspraken zorgen de partners voor een flexibele en doelgerichte uitvoering van de samenwerkingsafspraken.

B.1.2. - Overzicht beheerplan

1. Samenwerkingsafspraken en college van gemandateerden

1.1. De betrokken partners zullen gezamenlijk en waar nodig nieuwe samenwerkingsafspraken per onderwerp vaststellen met betrekking tot de onderwerpen zoals bedoeld in artikel 1.4 lid 2 van de samenwerkingsafspraken. Deze afspraken worden - bovenop / naast het basisdocument samenwerkingsafspraken en de al bestaande samenwerkingsafspraken - de basis en de kaders voor de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden. De betrokken partners kunnen de samenwerkingsafspraken (waaronder de afspraken per onderwerp) ook wijzigen. Dit aanvullen en wijzigen gebeurt uiteraard met inachtneming van de kaders van de Omgevingswet, de overige bestuurlijke verantwoordelijkheden en het bestuurlijke mandaat.

1.2. Ook het college van gemandateerden heeft de bevoegdheid om de samenwerkingsafspraken aan te vullen en te wijzigen. Hiertoe verlenen de partners afdoende mandaat aan het college van gemandateerden. Dit aanvullen en wijzigen gebeurt uiteraard met inachtneming van de kaders van de Omgevingswet, de overige bestuurlijke verantwoordelijkheden en het bestuurlijke mandaat.

2. Regionale werkgroep en samenwerkingsafspraken

2.1. De overkoepelende regionale werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van alle betrokken partners, heeft de taak om de samenwerkingsafspraken en de uitvoeringsafspraken te monitoren en te evalueren op hun effectiviteit, naleving en efficiency in de uitvoeringspraktijk in brede zin.

2.2. In overeenstemming met alle partners kan de regionale werkgroep aanvullingen en wijzigingen voor de samenwerkingsafspraken voorstellen.

2.3. Voor specifieke deelthema's, zoals voorlopig benoemd in artikel 1.4 lid 2 van de samenwerkingsafspraken, worden thema-specifieke regionale werkgroepen opgericht. Deze werkgroepen bestaan uit vakspecialisten van de ketenpartners. Er kunnen ook thema-specifieke regionale werkgroepen worden opgericht die meerdere thema's beslaan en/of deels beslaan. Zij stellen waar wenselijk samenwerkingsafspraken op voor het betreffende deelthema, die vervolgens worden voorgelegd aan de overkoepelende regionale werkgroep. Indien nodig, worden er ook thema-specifieke regionale werkgroepen opgericht voor de wijziging van specifieke deelthema's, zoals bedoeld in artikel 1.4 lid 1 en 2 of wijziging van delen daarvan.

3. Jaarlijkse Planning en Evaluatie

3.1. Het college van gemandateerden wijst een beheerder aan die jaarlijks een planning opstelt met evaluatiemomenten voor het komende kalenderjaar. Dit gebeurt voor zowel de overkoepelende werkgroep als de thema-specifieke werkgroepen.

3.2. Elk kwartaal van het kalenderjaar rapporteren de thema-specifieke werkgroepen aan de overkoepelende werkgroep. In overleg met de overkoepelende werkgroep kan dit vaker of minder vaak zijn, afhankelijk wat met betrekking tot het onderwerp nodig is. Rapportages zijn niet langer of korter dan nodig.

3.3. Halverwege elk jaar wordt een halfjaarlijkse evaluatie uitgevoerd door de overkoepelende werkgroep om de voortgang en eventuele knelpunten te identificeren en bij te sturen indien nodig.

3.4. Aan het einde van elk jaar wordt een evaluatie gehouden door de overkoepelende werkgroep, waarbij lessen worden geleerd en verbeterpunten worden omschreven voor het komende jaar.

De overkoepelende regionale werkgroep bereidt de jaarlijkse evaluaties voor :

- a. zij voert het evaluatieonderzoek uit of is daarvan de opdrachtgever;
- b. zij legt binnen twee maanden na afloop van het jaar waarop de evaluatie betrekking heeft, de uitkomsten van het evaluatieonderzoek en de eventuele aanbevelingen voor aan het college van gemandateerden

Het college van gemandateerden kan nadere aanwijzingen geven.

4. Slotbepaling

Dit beheerplan treedt in werking op 1 januari 2024 en heeft een geldigheid van twee jaar. Gedurende deze periode zal de Provincie Noord-Holland als coördinerende partij fungeren in de overkoepelende regionale werkgroep, met betrokkenheid en verantwoordelijkheden van alle partners volgens de principes van de Omgevingswet. De nauwe samenwerking en regelmatige evaluatie zullen bijdragen aan een effectieve en duurzame uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden voor een gezonde en leefbare leefomgeving in de regio.

B.1.3 - Taakomschrijving beheerder samenwerkingsafspraken

Het initiële beheer ligt bij een partner uit de overeenkomst. Uiteraard kan deze partner vervolgens het beheer uitbesteden aan een kwartiermaker of andere / anders benoemde partij. Het uitbesteden kan bovendien in verschillende vormen. Eén en ander naar inzichten van de beherende partij, De hieronder genoemde fte's zijn op jaarbasis.

1. Voorbereiden van evaluaties (0,1 fte):
 - Jaarlijkse planning: De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarlijkse evaluatieplanning. Deze planning omvat evaluatiemomenten voor zowel de overkoepelende regionale werkgroep als voor de thema-specifieke werkgroepen. Daarbij worden ook cyclisch eventuele aanpassingen ingepland.
 - Kwartaalrapportages: Elk kwartaal monitort de beheerder, in samenwerking met de thema-specifieke werkgroepen, de voortgang en verzamelt de beheerder relevante gegevens. De beheerder rapporteert deze bevindingen aan de overkoepelende regionale werkgroep en zorgt dat de punten op de halfjaarlijkse agenda komen te staan.
 - Halfjaarlijkse evaluatie: Halverwege het jaar voert de beheerder een halfjaarlijkse evaluatie uit in samenwerking met de overkoepelende regionale werkgroep. Het doel is om de voortgang en eventuele knelpunten te identificeren en eventuele bijsturingen door te voeren in de samenwerkingsafspraken.

- Jaarlijkse evaluatie: Aan het einde van elk jaar organiseert de beheerder een jaarlijkse evaluatiesessie met de overkoepelende regionale werkgroep. Tijdens deze sessie worden lessen geleerd, verbeterpunten geïdentificeerd en maatregelen voor het komende jaar besproken en geformuleerd.
2. Doorvoeren van wijzigingen (0,1 fte):
 - De beheerder is verantwoordelijk voor het formuleren, behandelen en implementeren van wijzigingen en aanbevelingen die voortkomen uit de evaluaties in de samenwerkingsafspraken en andere bevoegde besluiten of aanwijzingen.
 3. Aansluiten bij werkgroepen (0,1 fte):
 - De beheerder sluit naar bewind van zaken aan bij de maandelijkse bijeenkomsten van de thema-specifieke regionale werkgroepen om de voortgang te monitoren en waar nodig tekst en uitleg te verschaffen over de samenwerkingsafspraken.
 4. Begeleiding overkoepelend (0,1 fte):
 - Begeleiding ad hoc bij discussies binnen de samenwerkingsafspraken, die gaan over verhoudingen van verantwoordelijkheden, taken en kwaliteit van bijdragen van de partners

Bijlage C.1 Taakoverzicht Ketenpartners

Zie Bijlage C.1

Bijlage C.2 Standaard adviesformulier vooroverleg

Zie Bijlage C.2.

Bijlage C.3 Coördinatieregeling

Aansluitend op de uitleg in de leeswijzer over de verschillende vormen van samenwerking tussen de partners, wordt in deze bijlage C.3 ingegaan op de samenwerkingsvorm coördinatie. Het gaat hierbij dus niet om feitelijke coördinatie zoals een behandelaar van een omgevingsvergunning ("casemanager") dat doet, of om andere feitelijke en praktische coördinatie, zoals bij elke samenwerking, maar om een specifieke juridische voorgeschreven figuur van samenwerking coördinatie.

Bij de totstandkoming van deze bijlage is gebruik gemaakt van drie informatiebladen over wettelijke coördinatie van het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) (gedateerd op de datum van downloaden en voorzien van vindplaats op internet).

1. 2023-10-26 Coördinatieregeling_ wat er verandert en overgangsrecht _ Informatiepunt Leefomgeving
[Coördinatieregeling: wat er verandert en overgangsrecht | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)
2. 2023-10-26 Hoofdpijnen coördinatieregeling _ Informatiepunt Leefomgeving
[Hoofdpijnen coördinatieregeling | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)
3. 2023-10-26 Procedure coördinatieregeling _ Informatiepunt Leefomgeving
[Procedure coördinatieregeling | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Deze informatiebladen zijn aangehecht. Voor juridische informatie over wettelijke coördinatie wordt op de eerste plaats naar deze informatiebladen verwezen. Ter invulling en toepassing van de wettelijke coördinatie in de regio, wordt deze informatie hieronder gebruikt en uitgewerkt.

Coördinatie betekent dat bij een project waar verschillende, feitelijk met elkaar samenhangende toestemmingen voor nodig zijn, de besluitvormingstrajecten procedureel worden afgestemd (aanvragen, voorbereiding, totstandkoming, besluitvorming, bezwaar en beroep). De procedurestappen voor de verschillende besluiten vinden dan gelijktijdig plaats. De betrokken bestuursorganen blijven wel zelf beslissen (inhoud). De besluitvorming wordt niet samengevoegd, maar alleen de procedures worden gecoördineerd. Er wordt uiteraard wel *afgestemd* over de inhoud. De coördinatie geldt in alle fases van de procedures (aanvraag, voorbereiding, besluit, bezwaar, beroep en hoger beroep). Leges worden apart geheven.

Coördinatie kan door de wet worden verplicht of er kan bij besluit van het bestuursorgaan toe worden besloten (coördinatiebesluit).

De Omgevingswet verplicht toepassing van de coördinatieregeling voor:

1. de besluiten op de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit en een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, die de aanvrager gelijktijdig heeft ingediend (artikel 16.7, lid 1, onder a, Omgevingswet).
2. de besluiten op de aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en voor een wateractiviteit, die de aanvrager gelijktijdig moest indienen. (artikel 16.7 lid 1, onder b, Omgevingswet)
3. wijziging op aanvraag van de vergunningvoorschriften in beide hierboven genoemde gevallen (16.7, lid 1, onder a en b, Omgevingswet)
4. ambtshalve wijziging van de vergunningvoorschriften in de gevallen onder 2
5. besluiten ter uitvoering van projectbesluiten voor hoofdinfrastructuur of primaire waterkeringen (artikel 16.7, lid 1 onder c in samenhang met artikel 5.45, lid 2, en 5.46, Omgevingswet)

In deze samenwerkingsafspraken wordt uitgegaan van de wettelijk verplichte coördinatie. En daarbinnen voor:

- de gevallen van een combinatie van een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten en milieubelastende activiteit / andere activiteit (gevallen hierboven onder 1 en 2);
- wijzigingen op aanvraag en ambtshalve (gevallen hierboven onder 3 en 4),

Buiten beschouwing blijven voornamelijk dus:

- besluiten ter uitvoering van projectbesluiten (gevallen hierboven onder 5);
- besluiten van vrijwillige coördinatie (op basis van een speciaal coördinatiebesluit).

Voor de varianten coördinatie bij een projectbesluit en vrijwillige coördinatie, kunnen specifieke afspraken over de procedurele coördinatie worden gemaakt en kan afstemming op maat worden vormgegeven. Hierbij kunnen de voorliggende samenwerkingsafspraken wel als basis dienen maar die zijn er niet specifiek voor gemaakt, en gelden zodoende niet van zichzelf als afspraken hierover.

Vervolgens is het handig om kort in te gaan op het systeem van de Omgevingswet voor

- een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit (“natte omgevingsvergunning”), en
- een omgevingsvergunning voor een overige activiteit (“droge omgevingsvergunning”).

Anders dan bij verschillende “droge omgevingsvergunningen” (toestemmingen) onderling, kan een natte omgevingsvergunning niet samen met een droge omgevingsvergunning worden aangevraagd. Zodoende kunnen deze ook niet samen (in één besluit) worden verleend (artikel 10.21 Omgevingsbesluit). De achtergrond is dat de voormalige watervergunning een te zeer apart en eigen toetsingskader heeft, en de organisatie van het waterbeheer, met waterschappen op relatieve afstand van de rest van het staatsbestel en het omgevingsrecht.

De wetgever heeft de afstemming tussen deze twee verschillende besluiten echter toch in goede banen willen leiden. Daarvoor heeft hij de coördinatieregeling van toepassing verklaard.

De verplichte coördinatieregeling bestond al voor de Omgevingswet, maar is in de nieuwe wet uitgebreid. Coördinatie ziet onder de Omgevingswet niet meer alleen op het coördineren van een lozingsvergunning met een milieuvergunning voor IPPC/Seveso-inrichtingen. De coördinatieregeling is in het nieuwe recht op veel meer vergunningen voor tegelijk een wateractiviteit en omgevingsvergunningen van toepassing.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat als een initiatiefnemer onder de Omgevingswet een vergunningaanvraag indient voor het bouwen van een huis op een waterkering (waarvoor hij zowel een omgevingsvergunning als een vergunning voor een wateractiviteit nodig heeft) en hij beide aanvragen tegelijkertijd via het DSO indient, deze aanvragen ook gecoördineerd moeten worden behandeld.

Een inschatting in regio Rijnmond is dat dat onder de Omgevingswet bij ca. 1/3^e van alle aanvragen voor een vergunning voor een wateractiviteit, ook een omgevingsvergunning nodig is. Dit betekent dat in principe 1/3e van de vergunningen voor een wateractiviteit, gecoördineerd moet worden afgehandeld.

Voor coördinatie geldt een algemene regeling in de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.5 Awb) en bijzondere bepalingen in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit.

Bij coördinatie is altijd één van de bestuursorganen leidend: het coördinerend bestuursorgaan. Dit is bij de gevallen van wettelijk verplichte coördinatie altijd het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning niet-wateractiviteit (droge omgevingsvergunning) (dus niet het waterschap, maar de provincie, gemeente of voor hen de omgevingsdienst, art. 10.25 Omgevingsbesluit). Het coördinerend bestuursorgaan moet de samenhangende besluitvorming organiseren. Verder moet dit

bestuursorgaan doelmatige en samenhangende besluitvorming bevorderen. Dit betekent dat het coördinerend bestuursorgaan de in de gecoördineerde procedure te zetten stappen zo effectief en efficiënt mogelijk organiseert. Het coördinerende bestuursorgaan moet hiervoor actief zijn op het proces en op de inhoud.

Omdat de vergunningprocedure slechts 8 weken is, dienen afspraken te worden gemaakt voor het vlot laten verlopen van procedures en de samenwerking onder de coördinatieregeling.

Het DSO bevat een samenwerkingsruimte, waar stukken kunnen worden uitgewisseld.

Als gezegd gaat het bij coördinatie niet om gezamenlijke besluitvorming maar om procedurele afstemming.

De verschillende bevoegde gezagen dienen afspraken te maken over de afstemmingsmomenten en uit te wisselen stukken en te oefenen met de samenwerkingsruimte, zoals ook beschreven in bijlage A.4.

De (overige) procedurele bepalingen voor coördinatie zijn op de eerste plaats te vinden in Afdeling 3.5 van de Awb.

- het indienen van aanvragen bij gecoördineerde besluitvorming (artikel 3:23 Awb)
- aanvang beslistermijnen bij meerdere aanvragen (artikel 3:24 Awb)
- voorbereiding van de besluitvorming (artikel 3:25 Awb)
- bekendmaking van de besluiten (artikel 3:26 Awb)
- rechtsbescherming tegen de besluiten (artikelen 3:27 tot en met 3:29 Awb)

Verder bevat de Omgevingswet (als bijzondere wet, die daarom voorgaat) aanvullende of afwijkende regels over gecoördineerde besluitvorming.

Nog meer in het bijzonder gelden bij de verplichte gecoördineerde vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit en een wateractiviteit extra procedurebepalingen. Zie paragraaf 16.2.2 van de Omgevingswet.

Voor afstemming met bijbehorende afstemmingsmomenten, gelden de volgende afspraken.

1. Het coördinerende bevoegd gezag (partner) neemt en houdt het voortouw als het gaat om te ondernemen acties, voortgang en afstemming.
2. Beide coördinatiepartners wijzen per dossier een contactpersoon aan, en zorgen dat deze contactpersoon daadwerkelijk tijd heeft en bereikbaar is.
3. De te bereiken partner is zelf verantwoordelijk voor het tijdig en correct doorgeven van (wijzigingen in) zijn contactgegevens.
4. Coördinatiepartners houden elkaar actief en actueel op de hoogte van hun eigen relevante beleid.
5. Coördinatiepartners houden elkaar steeds actief, actueel en volledig op de hoogte van relevante ontwikkelingen in het betreffende dossier.
6. Ook overige omstandigheden die relevant kunnen zijn (voor het dossier, voor de coördinatiepartner of anderszins) worden telkens per ommegaande afgestemd.
7. Reacties worden in principe per mail gegeven. Dit tenzij de ontvangende partij aangeeft dat niet nodig te vinden.
8. Daarbij wordt steeds reactietermijn gegeven die niet langer en ook niet korter is dan nodig. Uitgangspunt is 5 (gebruikelijke) werkdagen. Afwijkingen in goed overleg. De partij die niet kan voldoen aan de genoemde termijn van 5 dan wel een andere in vrijheid afgesproken termijn, is zelf verantwoordelijk voor het regelen van vervanging.
9. Formele stukken in het dossier (zoals (ontwerp)besluiten, bekendmakingen, bezwaarschriften, verweerschriften etc.) worden telkens per ommegaande uitgewisseld.

10. Aanvragen die er in principe voor in aanmerking komen, worden door beide partijen structureel gecontroleerd op het mogelijk van toepassing zijn van de wettelijk verplichte coördinatie. Dit gebeurt bij de eerste beoordeling van de aanvraag, binnen 1 werkdag na indiening.
11. Indien wettelijk verplichte coördinatie (mogelijk) van toepassing is, wordt dit direct (maximaal binnen een dag) aan de coördinatiepartner gemeld. Hiervoor worden afdelingen, mensen en mailadressen aangewezen en uitgewisseld.
12. Er wordt steeds z.s.m. benodigde informatie uitgewisseld (telefonisch of per mail of anders) omtrent aanvraag, inhoud en procedures. Hierbij wordt ook de relevante informatie uit het eventuele vooroverleg uitgewisseld.
13. Er worden steeds z.s.m. concept (ontwerp)besluiten uitgewisseld.
14. Bekendmaking van het besluit wordt ter hand genomen en gecoördineerd door de het coördinerende bevoegd gezag.
15. Bij bezwaar e/o beroep e/o hoger beroep e/o voorlopige voorziening tegen een gecoördineerd besluit, worden steeds z.s.m. concepten van externe geschriften uitgewisseld.
16. Formele juridische stukken worden in principe eerst in concept afgestemd, voordat zij worden verzonden / met andere partijen extern worden gedeeld.
17. In de bezwaarfase moet het coördinerend bestuursorgaan zich inspannen om de bestreden besluiten zoveel mogelijk gezamenlijk en gelijktijdig op een eventuele hoorzitting aan de orde te laten komen (dus één gezamenlijke hoorzitting voor beide bestuursorganen). Bij de hoorzitting zijn beide bevoegde gezagen aanwezig.
18. Er is een gebundelde beroepsgang tegen de gecoördineerde besluiten: besluiten die met toepassing van de coördinatieregeling zijn voorbereid, worden voor beroep bij de bestuursrechter als één besluit aangemerkt. De Wet ruimtelijke ordening kende deze regeling al, maar die is nu verbreed.

Bijlage D – Doorlooptijden vergunningprocedure

Zie Bijlage D

Toelichting en leeswijzer bij samenwerkingsafspraken om samen te werken onder de Omgevingswet -ketenpartners regio Noordzeekanaalgebied.

Onderstaand een overzicht van de planning (aangeleverd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied)

- 7 september: Bespreking concept-samenwerkingsafspraken in redactie-groep
- 13 september: Bespreking opdrachtgeversgroep
- 27 september: Ketentest Haarlemmermeer/Kennemerland
- September/oktober: Ketentest Zaanstad/Zaanstreek-Waterland (wordt nog ingepland)
- September/oktober/november: Ketentest Amsterdam/Amstelland (worden ingepland)
- Oktober/november: Bijeenkomst met alle teammanagers
- Oktober t/m december: Verwerken alle afspraken in eigen systemen en eigen werkafspraken
- 1 januari 2024: Inwerkingtreding Omgevingswet
- Januari 2024: Vaststelling bestuurlijke afspraken

Totstandkoming

Gelet op enerzijds de insteek om te komen tot afdoende bestuurlijke dekking en anderzijds de praktische aanpak en korte termijn tot 1 januari 2024, is voorzien in een soort “drietrapsrakket” voor de totstandkoming van de samenwerkingsafspraken. Dit is kort gezegd de volgende aanpak.

1. Zo spoedig mogelijk vanaf nu gaat iedere vertegenwoordiger bij zijn eigen partner intern informeel naar bestuurder / diens bevoegde mandataris
2. Zo spoedig mogelijk vanaf nu proberen we ambtelijk tot overeenstemming komen.
3. Zo spoedig mogelijk vanaf ambtelijke overeenstemming, zal bestuurlijke instemming worden afgehaald.

Iets uitgebreider weergegeven, ziet dat er als volgt uit.

1. Alle vertegenwoordigers gaan nu zo snel mogelijk naar hun bestuur / bestuurder / intern met mandaat voor regionale samenwerking bevoegde collega / leidinggevende.
Met het verhaal dat
 - a. We over de benodigde en verplichte regionale samenwerking onder de Omgevingswet zo snel mogelijk tot overeenstemming tussen de 23 betrokken partners moeten en willen komen, en dat dat op ambtelijk niveau momenteel nu ook snel de goede kant op gaat.
 - b. We daar vervolgens zo snel mogelijk bestuurlijke instemming / bestuurlijk gedekte instemming (dekkend mandaat) voor willen krijgen. Maar dat dat praktisch gezien na 1 januari zal moeten.
 - c. Dat de samenwerkingsregeling waar we nu op afstevenen, onder andere inhoudt dat er na de totstandkoming er van ook in mandaat voor invulling, aanvulling en wijziging er van wordt voorzien.
 - d. Dat het goed zou zijn dat voor deze aanpak nu (spoedig) instemming van meest betrokken dagelijks bestuurder komt.
 - e. Dat het bij dit alles niet gaat om overdracht van bevoegdheden of taken, of om toelaten van externe invloed, maar alleen om goede samenwerking binnen het kader van de door de Omgevingswet gegeven verantwoordelijkheden.
2. Vervolgens gaan we z.s.m. ambtelijk tot de samenwerkingsafspraken komen.
3. En aansluitend daarop bestuurlijke instemming / instemming (eventueel in dekkend mandaat) afhalen. Dit inclusief de mandatering voor latere invulling, aanvulling en wijziging van de samenwerkingsafspraken.

Toelichting

Meer nog dan voorheen, moeten publieke partners in het omgevingsrecht, onder de Omgevingswet (per 1-1-2024) goed samenwerken. Dit geldt ook voor de regio Noordzeekanaalgebied (werkgebied ODNZKG). Vanuit haar rol heeft de ODNZKG het initiatief genomen om gezamenlijk tot een goede set van werkafspraken te komen.

Er zijn 23 partijen (partners) betrokken. De samenwerking kan tussen allen plaatsvinden. Er zijn verschillende soorten samenwerkingsrelaties.

1. Niet wettelijk (inhoudelijk) advies
2. Wettelijk advies
3. Instemming
4. Coördinatie
5. Overig (restcategorie samenwerking)

De verantwoordelijkheden en taken zelf vloeien direct of indirect uit de wet voort (publiekrecht, dus vooral Omgevingswet en daarop gebaseerde regelingen, zoals Omgevingsbesluit). Direct als er een formele rol is voorgeschreven, bijvoorbeeld bevoegd gezag voor vergunningverlening, en indirect als er bijvoorbeeld een inhoudelijk advies nodig is om tot een goed besluit te komen.

Het begrip coördinatie vraagt nog om specifieke toelichting. In de samenwerkingsafspraken wordt in het algemeen het volgende verstaan onder coördinatie: *het feitelijk coördineren, dat wil zeggen actief in goede banen leiden van het samenwerken en afstemmen van verschillende deelrollen en deeltaken, zoals de casemanager van de omgevingsvergunning de verschillende inbrengen coördineert*. Deze feitelijke – praktische betekenis van coördinatie komt op verschillende plaatsen in de samenwerkingsafspraken voor. Daarnaast is er ook een specifieke juridische vorm van samenwerking die coördinatie wordt genoemd. Dat gaat over de verplichte coördinatieregeling tussen formele vergunningprocedures (totstandkoming vergunning op aanvraag). Dit is met name aan de orde als er een aanvraag omgevingsvergunning is waarin tegelijk een wateractiviteit wordt aangevraagd en een niet – wateractiviteit (natte + droge omgevingsvergunning). Dit wordt uitgewerkt in bijlage C-3.

Ook de begrippen conceptverzoek en principeverzoek (vooroverleg) hebben nog toelichting nodig, ter onderlinge afbakening. In artikel 1.2 lid 2 van de samenwerkingsafspraken staat het volgende.

conceptverzoek in het omgevingsloket: voordat initiatiefnemers een aanvraag of melding definitief indienen, kunnen ze deze eerst als conceptverzoek (iets anders dan het Omgevingsoverleg) indienen. Met deze optie kunnen initiatiefnemers controleren of hun aanvraag compleet is en of de vereiste informatie is ingevuld. Zo voorkomen zij onnodige vertraging van hun vergunning. Het conceptverzoek heeft geen juridische status en is geen onderdeel van de wettelijke procedure. Deze begint pas nadat de aanvraag of melding definitief is ingediend. Het conceptverzoek in het Omgevingsloket betreft een praktische voorziening op het omgevingsloket, voor een niet-juridische voortoets op volledigheid van de aanvraag.

De verwarring met vooroverleg is begrijpelijk. Het landelijk schrappen van de mogelijkheid om vooroverleg aan te vragen vooralsnog niet. Het gaat om twee verschillende fenomenen. Beide zijn (c.q. waren) zeer praktisch.

Verder blijkt de passage 1.9 Afstemming met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners toelichting te behoeven.

Hierover staat in de samenwerkingsafspraken het volgende.

1.9 Afstemming met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners

Het kan in de praktijk voorkomen dat er overlap of benodigde afstemming is met andere regio's, samenwerkingsverbanden en partners dan die in deze afspraken meedoen. In dat

geval bekijkt de betrokken partner die te maken heeft met 2 of meer samenwerkingskringen, eerst of er geen werkwijze is die aan de afspraken van beide of alle kringen voldoet (grotere gemene deler). Als dit niet mogelijk blijkt, bedenkt de betrokken partner een zo goed mogelijke oplossing, waarbij zo optimaal mogelijk recht wordt gedaan aan de door de wetgever toevertrouwde openbare belangen van een goede fysieke leefomgeving, effectieve en efficiënte samenwerking, en goed openbaar bestuur. Bij het laatste wordt ook zo veel mogelijk recht gedaan aan burgervriendelijkheid en een efficiënte besteding van schaarse publieke middelen. Bij dringende vragen of meningsverschillen, wordt de kwestie voorgelegd aan het college van gemandateerden, dat het bestuur van de betrokken partner hierover adviseert.

Meerdere behandeldiensten en afstemming daartussen

De Omgevingswet heeft een (gecompliceerde) regeling voor welke partner het bevoegd gezag is. Verder is er bovenop het basistakenpakket, variatie in wat er door de omgevingsdiensten wordt uitgevoerd (aan omgevingsdiensten wordt gemandateerd) en wat niet.

De partner (overheid / overheidsinstantie/ bestuursorgaan) die een aanvraag (enkelvoudig of meervoudig) uiteindelijk moet behandelen, wordt behandeldienst genoemd.

Per aanvraag beoordeelt het DSO automatisch welke partner behandeldienst is.

Meervoudige aanvraag (meer toestemmingen in 1 aanvraag aangevraagd, bijv. technisch bouwen en afwijken van het omgevingsplan) is iets anders dan meerdere behandeldiensten (bijv. OD en college b en w, of OD en burgemeester).

1. Je kunt geen enkelvoudige aanvraag hebben met meerdere behandeldiensten.
2. Bij een meervoudige aanvraag kan er één behandeldienst zijn,
3. maar bij meervoudige aanvraag kunnen er ook meer behandeldiensten zijn. Bijvoorbeeld als één deeltoestemming wel is gemandateerd aan OD, en de andere niet.
4. Daarnaast kan het ook dat er voor iets een omgevingsvergunning nodig is, in combinatie met een andere toestemming, van een ander bevoegd gezag. Voorbeeld oprichten van een horecazaak waarbij er naast omgevingsvergunning bouwen en bopa, ook exploitatievergunning burgemeester aan te pas komt.
5. Verder kan het ook zijn dat er een initiatief is, waarvoor één of enkele Omgevingswet-toestemmingen worden aangevraagd in één aanvraag, en dat je dan weet dat er nog meer Omgevingswet-toestemmingen moeten komen. Omdat het een fysiek samenhangend iets is. Bijv. iemand vraagt aan slopen, inrit maken, bouwrijp maken (afgraven), grondgebruik, maar nog niet bouwen als omgevingsplanactiviteit, terwijl dat duidelijk het einddoel is. En dat je dan in voorkomend geval weet dat er zodoende ook nog een andere behandeldienst aan te pas zal komen. Bijv. gemeente krijgt aanvraag binnen, maar ziet aan het project dat er later nog een toestemming aan te pas moet komen waarvoor OD is gemandateerd.

Zeker in geval van 3, moet er goed worden afgestemd tussen de behandeldiensten. Anders dan bij 4 en 5, geldt hier echt een plicht tot samenwerking. Deze samenwerking is allicht de 1^e prioriteit als het gaat om samenwerking tussen de Omgevingswet-partners.

In de samenwerkingsafspraken is een regeling bedacht voor goede samenwerking in de gevallen hierboven onder 3 – 4 – 5 genoemd.

De toelichting hierop is als volgt. In voorkomend geval is het mogelijk dat binnen 1 dossier Ook partners van buiten de voorliggende samenwerkingsafspraken betrokken zijn en/of andere regionale samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan een gemeente- e/o regiogrens overschrijdend project, of de combinatie met een vergunning van de burgemeester (bijvoorbeeld horeca). In dergelijke gevallen zijn de uitgangspunten

- A. Dat er zo veel mogelijk naar goede en praktische afstemming wordt gezocht
- B. Waarbij het belang van goed openbaar bestuur en goede dienstverlening leidend zijn
- C. Waarbij een aldus alsnog onoplosbare spaak lopen, in uiterste geval wordt geëscaleerd.

Naast en in aansluiting op dit publiekrechtelijke takenpakket, moeten er ook privaatrechtelijke afspraken over de samenwerking zijn. Daarbij moet er ook een goede regeling voor de financiën zijn.

Al met al is in goed onderling overleg gekomen tot het volgende overzicht / model / opzet.

Publiekrechtelijke bepalingen	omschreven wettelijke taken of taken vloeien hieruit voort
Samenwerkingsafspraken (hoofdstuk 1)	bevat kern en kader van

samenwerkingsafspraken	
Samenwerkingsafspraken op onderwerp (Bijlagen A-1 e.v.) Deels	bevat uitwerkingen per onderwerp.
	worden deze gelijk met de samenwerking vastgesteld, deels komen deze later tot stand
Financiële afspraken	voor alle voorkomende relaties bilateraal onderling geregeld.
Toelichting en leeswijzer	toelichting op geheel en op delen

In de samenwerkingsafspraken zelf staat de kern van de samenwerking. Het gaat dan om de taken, intenties, randvoorwaarden, bevoegdheden etc. verwezen wordt naar de tekst van deze kern zelf. Deze kern wordt uitgewerkt in samenwerkingsafspraken op onderwerp (in de bijlagen), die ook onderdeel zijn / worden van de samenwerkingsafspraken. We beogen met de samenwerkingsafspraken geen wijzingen te brengen in huidige taakafbakeningen.

Hierbij geldt dat sommige uitwerkingen van de samenwerkingsafspraken deels bij de totstandkoming van de samenwerkingsafspraken worden vastgesteld (afgesproken), bijlagen A 1 - X, en deels later zullen worden toegevoegd (gezamenlijk de samenwerkingsafspraken op onderwerp).

Daarbij is de bedoeling dat een afvaardiging van de betrokken overheden (partners) in mandaat bevoegd wordt gemaakt om de samenwerkingsafspraken op onderwerp (bijlagen A-5 en volgende) verder in te vullen of aan te passen (afvaardiging "bestuurlijk overleg").

Uiteraard blijven de bestuurders van de aangesloten partners ook gezamenlijk bevoegd om zaken te wijzigen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 van de samenwerkingsafspraken worden algemene zaken geregeld, en wordt het kader voor uitwerking gegeven.

In Bijlagen A - worden de uitwerkingen (samenwerkingsafspraken op onderwerp) gegeven die ten tijde van de totstandkoming van de samenwerkingsafspraken al afdoende duidelijk zijn.

Onderstaand een opsomming van de bijlagen A, B C en D een korte toelichting van wat er in geregeld wordt of beschreven staat.

A.1 Samenwerkingsafspraken op onderwerp Vergunningverlening en Vooroverleg

Deze bijlage beschrijft de specifieke afspraken en procedures met betrekking tot vergunningverlening en vooroverleg tussen de betrokken partners. Het benadrukt de stappen, verantwoordelijkheden en coördinatie binnen deze (deels) nieuwe processen.

A.2 Samenwerkingsafspraken op onderwerp Financiële zaken

Deze bijlage bevat afspraken op hoofdlijnen over financiële aspecten van de samenwerking. Het omvat de basis voor de verdeling van kosten en budgettering om een heldere en gestructureerde financiële samenwerking in de toekomst te waarborgen.

A.3 Samenwerkingsafspraken op onderwerp Leges

In deze bijlage worden afspraken vastgelegd met betrekking tot de heffing van leges voor diensten en vergunningen. Het beschrijft op hoofdlijnen zaken als tarieven en de verdeling van verantwoordelijkheden voor het legesproces.

A.4 Samenwerkingsafspraken op onderwerp ICT en Informatiehuishouding

Deze bijlage behandelt de afstemming en samenwerking op het gebied van ICT en informatiebeheer. Het legt de verantwoordelijkheden voor het beheer van digitale systemen en gegevensuitwisseling via het Digitaal Stelsel Omgevingswet vast om een naadloze digitale samenwerking te waarborgen.

B.1 Beheerplan

Deze bijlage omvat het beheerplan dat de strategie en aanpak beschrijft voor het beheer en de continue verbetering van de samenwerking. Het behandelt onder andere verantwoordelijkheden, evaluatieprocedures en richtlijnen voor het bijwerken van dit beheer.

C.1 Taakoverzicht

In deze bijlage worden taken en verantwoordelijkheden van elke betrokken ketenpartner op een overzichtelijke manier weergegeven. Het biedt inzicht in wie welke thema's behandelt binnen de samenwerking en bevordert een duidelijke taakverdeling.

C.2 Adviesformulier vooroverleg

Deze bijlage bevat het adviesformulier dat gebruikt wordt voor vooroverleg tussen partners. Het beschrijft de inhoud en structuur van het formulier dat gebruikt wordt om input en advies te verzamelen voor trajecten bij bijvoorbeeld de Omgevingstafel.

C.3 Coördinatieregeling

In deze bijlage wordt de coördinatieregeling uiteengezet die gebruikt wordt voor specifieke situaties waarbij juridische coördinatie tussen partners wettelijk is voorgeschreven, en feitelijke coördinatie zodoende essentieel is. Het legt de procedures en rollen vast voor het effectief coördineren van activiteiten en besluiten binnen deze gevallen.

D Doorlooptijden vergunningprocedure

In deze bijlage wordt een overzicht geschetst van zaken tijdens het testen van de samenwerkingsafspraken bij de geplande ketentesten gebruikt kunnen worden. Daarnaast geeft het ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet een houvast voor partners.

Taakoverzicht: Omgevingstafel (OT) en vergunning traject Omgevingswet (regionale afspraken)

(De omgevingstafel is vorm van vooroverleg dat zich afspeelt voordat de initiatiefnemer de vergunning aanvraagt. In dit vooroverleg zit de initiatiefnemer met de vergunningverlener, belanghebbenden, gemeentelijke adviseurs, ketenpartners en experts aan tafel om een aanvraag voor te bereiden en daarmee een initiatief te realiseren.)

Adviseringen per dienst – in het kader van de Omgevingswet

- Service richting gemeenten en eigen diensten: Welke partij kan om advies gevraagd worden bij welk soort casus & op welk moment
- Voortkomend uit de opdracht om de samenwerking tussen de diensten te versterken en, op thema's, gezamenlijk op te trekken
- Betreft: dynamische document wat vooral werkbaar dient te zijn; beheer bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied vanaf 1 januari 2024.
- Diensten:
 - Provincie Noord-Holland
 - Waterschap Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
 - Waterschap Waternet
 - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
 - Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
 - Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
 - Veiligheidsregio Kennemerland
 - GGD Kennemerland
 - GGD Zaanstreek-Waterland
 - GGD Amsterdam-Amstelland
 - GHOR Kennemerland
 - GHOR Amsterdam-Amstelland
 - Rijkswaterstaat

VR	GHOR	OD's	GGD's	RWS	Waterschappen	Provincie Noord-Holland
<p>Waarom</p> <p>Zorgdragen voor het bereiken en in stand houden van een veilige fysieke leefomgeving door ervoor te zorgen dat veiligheid wordt meegewogen in het besluitvormingsproces rondom initiatieven en ruimtelijke ontwikkelingen.</p> <p>Vanuit deze missie ligt de focus op drie pijlers: (1) Bouw- en omgevingsveiligheid, (2) Zelf- en samenredzaamheid en (3) Effectieve hulpverlening.</p>	<p>Waarom</p> <p>Zorgdragen voor de toegankelijkheid van zorg, zelfredzaamheid en fysieke veiligheid in relatie tot de witte (zorg-) keten, in het kader van ruimtelijke ordening.</p>	<p>Waarom</p> <p>Verantwoordelijk voor taken rondom het omgevingsrecht. Advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu-, bodem-, bouw en provinciale plustaken. Met name gericht op bedrijfsmatige activiteiten. Voor een duurzame, veilige, gezonde leefomgeving.</p>	<p>Waarom</p> <p>Zorgdragen voor het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners in Noord-Holland (Wet Publieke Gezondheid). Door de leefomgeving gezond in te richten kan gezondheidswinst worden geboekt, naast dat het beschermt tegen negatieve omgevingsinvloeden.</p>	<p>Waarom</p> <p>Beheert en ontwikkelt de rijkswegen, rijks vaarwegen en rijkswateren en zet in op een veilige en duurzame leefomgeving.</p>	<p>Waarom</p> <p>Zorg dragen dat water en klimaat volwaardig wordt meegewogen bij initiatieven en dat er een vergunbaar project wordt gerealiseerd door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste; • het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; • het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen; en • het beschermen en verbeteren van de doelmatige werking van een zuivering technisch werk. 	<p>Waarom</p> <p>Streven een goede milieu- en veiligheidssituatie in stand te houden. Provincie is onder de Omgevingswet bevoegd gezag voor diverse onderdelen. Daarnaast heeft de provincie op bepaalde onderdelen een adviesrecht (met instemming).</p>

VR's	GHOR	OD's	GGD's	RWS	Waterschappen	Provincie Noord-Holland
<p>Wanneer We toetsen en adviseren Op omgevingsvergunningen, omgevingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingen.</p> <p>Betrek de VR in ieder geval bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen • Ruimtelijke plannen. • Milieuvergunningen en milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen. • Externe veiligheid vanuit het Besluit Externe Veiligheid Inrichting (BEVI) <p><u>Toezicht en handhaving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De VR uitnodigen wanneer specialisme over brandveiligheid niet aanwezig is bij het bevoegd gezag. • Er worden samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie en de Omgevingsdienst jaarlijks inspecties uitgevoerd bij de brzo / seveso inrichtingen. 	<p>Wanneer De GHOR is de verbinder tussen de functionele keten (de Zorg) en de algemene keten (Openbaar bestuur).</p> <p>GHOR adviseert in de initiatiefase in samenwerking met partners over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisies, omgevingsplannen, -programma's en vergunningsaanvraag. • Ruimtelijke plannen met impact op fysieke veiligheid en gezondheid van bewoners/omwonenden • Ruimtelijke plannen in de nabijheid van of met betrekking tot zorginstellingen; zoals ziekenhuizen, ambulancevoorzieningen, huisartsenposten, verpleeghuizen, gehandicaptenzorg, GGZ, hospices, zorgboerderijen etc. <p>Dit doet de GHOR aan de hand van onderstaande thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijkheid van zorg • Zelfredzaamheid • Fysieke veiligheid in relatie tot de witte keten <p><u>Vergunningverlening</u> Idem als initiatiefase, adviseur van het bevoegd gezag.</p> <p><u>Toezicht en handhaving</u> Geen toezicht- of handhavende bevoegdheid. Indien noodzakelijk als adviseur mee met het bevoegd gezag.</p>	<p>Wanneer <u>Initiatiefase</u> Relatie tot milieuthema's: advisering over benodigde toestemmingen afstemming onderlinge procedures en indieningsvereisten stortplaatsen</p> <p><u>Vergunningverlening</u> De OD verleent in mandaat vergunningen voor:.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milieubelastende activiteiten zoals agrarische en industriële en kleine bedrijfsmatige activiteiten, veehouderijen, horeca, sport en recreatie, gassen, gevaarlijke (afval) stoffen, vuurwerk, lozingen op de riolering of in de bodem, bodemenergiesystemen, tankstations, bodemsaneringen, zonebeheer geluid gezondeerde industrieterreinen - Bouwwerken zoals afgesproken in de uitvoeringsovereenkomsten - Plustaken namens de provincie <p>OD NZKG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontgronding < 100.000 m3 (meervoudige aanvraag) • open bodemenergiesystemen • wateronttrekkingsactiviteiten voor industriële toepassingen van meer dan 150.000m3/jaar <ul style="list-style-type: none"> o Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden o Activiteiten boven gesloten stortplaatsen o Activiteiten in beperkingengebieden rond luchthavens <p>OD NHH:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 activiteit (gebieden) • Flora en fauna-activiteit (soorten) <ul style="list-style-type: none"> o Stiltegebieden o Zwemwater en zwembaden • Advisering op speciale verzoeken van bevoegd gemeente/provincie. Dit omtrent o.a. de thema's; geluid lucht bodem energie, afval (circulaire economie), milieuplanologie, ondermijning <p><u>Toezicht en handhaving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden milieucontroles uitgevoerd door de Omgevingsdienst gericht op bedrijfsmatige activiteiten en bij bedrijfsmatige milieu gerelateerde klachten/calamiteiten. • ODNHN doet ook controles voor zwemwater en natuur in de hele provincie 	<p>Wanneer <u>Initiatiefase</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Intaketafel gemeente: afstemmen of het initiatief kansrijk is en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving. • Omgevingstafel of advisering: Wanneer er milieuthema's spelen waar gezondheidsrisico's zijn en gezondheidswinst te verwachten is. Gezondheidsrisico's omvat ook ongerustheid, hinder en/of overlast. En wanneer er thema's spelen die een gezonde leefstijl en welzijn kunnen beïnvloeden, zoals beweegvriendelijke omgeving, versterken sociale cohesie in wijken, zelfredzaamheid <p>Betrek de GGD in ieder geval bij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nieuwbouwwijken 2. Herstructurering bestaande wijken 3. Van en nabij verkeerswegen algemeen en bij het realiseren van gevoelige bestemmingen, zoals: scholen, kinderopvang en zorginstanties. 4. Nabij scheepvaart (luchtkwaliteit) 5. Van en nabij veehouderij 6. Van en nabij (ondergrondse) hoogspanningslijnen, transformator- en verdeelstations 7. Binnen spuitzones open gewasteelt 8. Gevoelige bestemmingen op geluid belaste locaties 9. Projecten waarvoor een milieueffectrapport moet worden opgesteld. 10. Bij de realisatie van windturbines, biomassa centrales en mestvergisters. 11. Bodem, afhankelijk van het bodemgehalte (mengmonsters) 12. Geur, afhankelijk van de reden van melden van geurhinder 13. Ongerustheid bij omwonenden, scholen etc. over gezondheid in relatie tot de aanvragen. 14. Inrichting van blauw en groen. <p><u>Vergunningverlening</u> Op dit moment is de GGD geen bevoegd gezag of wettelijk verplichte adviseur.</p> <p><u>Toezicht en handhaving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsklachten, zijnde ook hinder (van bijv. geluid, stank, stof) • Ongerustheid onder omwonenden over gezondheidsrisico's • Incidenten waarbij zorgen/vragen zijn m.b.t. gezondheid 	<p>Wanneer <u>Als (mede) bevoegd gezag</u> Bij ontwikkelingen die spelen binnen het beheergebied (wordt beperkingengebied onder de Ow) en waarvoor RWS een wettelijke taak te vervullen heeft (volgt uit DSO-LV). Bv.(bouw)werkzaamheden op korte afstand langs rijks(vaar)wegen of wateren, handelingen met gevolgen voor waterkwaliteit, waterkwantiteit of waterbodem (incl. uiterwaard). Bij wateractiviteiten in het beperkingengebied is (evt. naast de Omgevingsvergunning) altijd een Omgevingsvergunning voor wateractiviteiten nodig. Bij magneetactiviteiten zoals Ontgrondingenactiviteiten en complexe milieubelastende activiteiten in rijkswateren is RWS bevoegd gezag.</p> <p>Als wettelijk adviseur bij coördinatie of samenhang van activiteiten (vergunningen en meldingen)</p> <p><u>Als adviseur</u> Bij activiteiten buiten het beheergebied van RWS maar die in potentie een effect kunnen hebben op de rijkswegen, -vaarwegen en -wateren. Bv. Nieuwe ontwikkelingen als woonwijken en bedrijventerreinen. Maar ook kleinere ingrepen met gevolgen voor de verkeersveiligheid, intensiteit of (potentiële) hinder langs (vaar)wegen.</p> <p>Elke ontwikkeling waarvan vermoed kan worden dat deze de belangen van RWS raakt.</p>	<p>Wanneer <u>Initiatiefase</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Intaketafel gemeente: afstemmen of het initiatief kansrijk is en past binnen de beleidskaders van het waterschap. • Omgevingstafel: <ul style="list-style-type: none"> o Ervoor zorgen dat plannen passen binnen de kaders van het waterschap en vergunbaar zijn. o Advisering over ruimtelijke ontwikkeling als uit de weging van het waterbelang blijkt dat een project een normale procedure moet doorlopen (de digitale toets dus gebruiken vóór inbrengen casus op omgevingstafel). Voor een korte procedure of bij geen waterbelang hoeft het waterschap niet bij de omgevingstafel aangehaakt te worden. <p>Het gaat in bovenstaand geval om projecten die afwijken van bestemmingsplan/omgevingsplan en met omgevingsplan of een omgevingsvergunning met ruimtelijke onderbouwing mogelijk gemaakt moeten worden.</p> <p><u>Vergunningverlening</u> <u>Als (mede) bevoegd gezag:</u> Bij activiteiten en handelingen binnen de beperkingengebieden. Vaak in, onder of boven en bij oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen (ofwel sloten en dijken) denk aan o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beplanting • Bouwwerken en objecten • Wegen • Kabels en leidingen • Ophogingen en afgravingen • Dammen met duikers, lange duikers, beschoeiing • Natuurvriendelijke oevers • Dammen met duikers zijn voor de gemeente vaak in- of uitrit) • wko- bij dijken • bij handelingen hele beheersgebied: • verharding (in stedelijk gebied >1000m2, landelijk gebied >5000 m2 (N.B. per waterschap verschillend) <p>Bij activiteiten en handelingen binnen het gehele beheersgebied van het waterschap. (link beheersgebiedsgedebied waterschappen t.z.t. toevoegen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wateronttrekkingsactiviteiten (grond- en oppervlaktewater, bodem ontwateren/drainage) • Lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en een zuiveringstechnischwerk • Infiltratie water in de bodem om grondwater aan te vullen • Dempen en graven van oppervlaktewaterlichamen • Peilafwijkingen in oppervlaktewaterlichamen <p><u>Toezicht en handhaving</u> <u>Als (mede)bevoegd gezag:</u> Op alle handelingen en activiteiten zoals onder vergunningverlening benoemd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indirecte lozingen bij bedrijven; • Agrarische bedrijven; <p>Zie voor meer informatie de dienstverleningsovereenkomst tussen Waterschap en Omgevingsdienst.</p> <p><u>Als adviseur:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij indirecte lozingen op het vuilwaterriool • Bij initiatieven binnen de beperkingengebieden 	<p>Wanneer <u>Initiatiefase</u> Vragen omtrent het bevoegd gezag Vragen over vergunningplicht Ruimtelijke vragen/provinciaal belang Op verzoek</p> <p><u>Vergunningverlening</u> - Advies met instemming (4.25 Ob) - Vergunning plichtige activiteit in Omgevingsverordening buitenplanse Omgevingsplanactiviteit genoemd op de lijst Advies met instemming (art. 16.15a, onder d Omgevingswet) · Weg en vaarwegen</p> <p><u>Toezicht en handhaving</u> Wegen en vaarwegen (reclame-uitingen, bouwwerken op en langs (vaar)wegen.</p>

VR's	GHOR	OD's	GGD's	RWS	Waterschappen	Provincie Noord-Holland
<p>Thema's</p> <p>Volgend uit het Regionaal Risicoprofiel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Complexe bouwwerken <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoogbouw ○ Ondergronds ○ Functiemening ○ Meervoudig ruimtegebruik ○ Transformatie ○ Cultureel erfgoed ○ Gezondheidszorg ○ Biobased bouwwerken • Klimaatadaptatie <ul style="list-style-type: none"> ○ Maaiveldinrichting ○ Groene gevels ○ bereikbaarheid • Energietransitie <ul style="list-style-type: none"> ○ Energieopslagsystemen (EOS) ○ Energieopwekking ○ Geothermie ○ Waterstof • Externe veiligheid <ul style="list-style-type: none"> ○ Ontwikkelingen van of bij opslag, gebruik en/of transport van gevaarlijke stoffen 	<p>Thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijkheid van zorg • Zelfredzaamheid • Fysieke veiligheid in relatie tot de witte keten 	<p>Thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luchtkwaliteit • Geurhinder (industrie en veehouderijen) • Externe Veiligheid • Afvalverwerking • Milieuzonering • Circulaire economie en circulair terreinbeheer • Energie en duurzaamheid • Lozingen op gemeentelijk riool en bodem • Bodem en grondwater • Bouw en constructie • Gebiedsbescherming • Soortenbescherming • Schadebestrijding • Houtopstanden • Ontgrondingen • Grondwater (bescherming- en onttrekkingen) • Zwemwater en zwembaden 	<p>Thema's</p> <p>Gezondheidsbescherming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milieuthema's waar gezondheidsrisico's te verwachten zijn. Gezondheidsrisico's omvat ook ongerustheid, hinder en/of overlast. Denk aan luchtkwaliteit, klimaatverandering (hitte, infectieziekten), geluidsoverlast, binnenmilieu en meer. <p>Gezondheidsbevordering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema's in de leefomgeving die een gezonde leefstijl kunnen beïnvloeden, zoals beweegvriendelijke omgeving, versterken sociale cohesie in wijken, zelfredzaamheid (zoals veilige oversteekplekken), voedselomgeving. 	<p>Thema's</p> <p><u>Rijkswegen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersveiligheid • Bescherming waterstaatswerk • Buikbaarheid • Bereikbaarheid • Externe veiligheid (transport) • Toekomstige ontwikkelingen <p><u>Rijkswaerwegen/Rijkswateren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoogwaterveiligheid • Water en waterbodemkwaliteit • Overige gebruiksfuncties • Verkeersveiligheid • Bruikbaarheid • Bereikbaarheid • Externe veiligheid (transport) • Toekomstige ontwikkelingen 	<p>Lozingsactiviteiten die de werking van de RWZI kunnen beïnvloeden</p> <p>Waterschappen</p> <p>Thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Watersysteem (beheer en onderhoud en oppervlaktewater) • Waterveiligheid (kades en dijken) • Wateroverlast (regenwaterberging, bergingsgebieden, beekdalen, buitendijks gelegen gebieden) • Grondwater • Maatschappelijke functies: vaarwegen, zwemwater en recreatie • Riolering (capaciteit, persleidingen, overstort, zuivering) • Klimaatadaptatie (voorkomen van droogte, wateroverlast door regen of door overstroming, hittestress en waterkwaliteit) • Energiebronnen (thermische energie oppervlaktewater en -afvalwater, windturbines bij keringen, zonnepanelen) <p>Waterkwaliteit (gebruik van middelen en materialen, inrichting van watersysteem, effecten van overstorten)</p>	<p>Thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersveiligheid, • Doorstroming op en beheer van de provinciale (vaar)wegen
<p>Advisering over</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bluswatervoorziening • Bereikbaarheid, bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. • De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor veiligheid: • Voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid • Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid • Bouwwerken en omgeving bieden bescherming • Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten • De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk • Mensen zijn bekend met risico's en weten hoe te handelen 	<p>Advisering over</p> <p>TOEGANKELIJKHEID van zorg::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorginstellingen hebben de plicht om onder alle omstandigheden zorg van aanvaardbaar niveau te leveren. • Voorzieningen in de zorg zijn toegankelijk en afgestemd op (aantallen) inwoners en bezoekers. • Ruimtelijke ontwikkelingen mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de continuïteit van de zorgverlening. <p>ZELFREDZAAMHEID:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van voldoende vlucht en schuilmogelijkheden ter vergroting van de zelf- en samenredzaamheid, met name ook voor verminderd- en/of niet zelfredzamen. • Bevorderen bereikbaarheid, toe- uitgangelijkheid / gebruiksvriendelijkheid voor verminderd zelfredzamen. <p>FYSIEKE VEILIGHEID (in relatie tot de witte keten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewuste keuzes maken in de fysieke leefomgeving om 	<p>Advisering over</p> <ul style="list-style-type: none"> • In acht te nemen wettelijke normen en afstanden voor de hierboven genoemde thema's • Benodigde toestemmingen milieu en de onderlinge samenhang • Vergunbaarheid en haalbaarheid van initiatieven • Benodigde vergunningen en meldingen • Indieningsvereisten en onderzoek verplichtingen • Aan de vergunning te verbinden voorschriften en eisen 	<p>Advisering over</p> <p>Een leefomgeving die:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actief vervoer en OV stimuleert. • Klimaat adaptief is ingericht en functies op een gezonde manier zijn gemengd. • Bijdraagt aan schonere lucht, schonere bodem, minder geluidsoverlast. • Stimuleert tot contacten met anderen, een (sociaal) veilige omgeving. • Uitnodigt tot een gezonde leefstijl. • Een gezond binnenklimaat. Dit doen we o.a. door: <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidskundige risicobeoordeling. • Handelingsperspectieven. • Voorlichting en risico-communicatie. • Gebruik gezondheidskundige data. 	<p>Advisering over</p> <p>Benodigde vergunningen en/of meldingen waar RWS een bevoegdheid heeft op grond van de, Wet beheer Rijkswaterstaatswerken, Waterwet en de daaraan verbonden beoordelingskaders en normen (wordt beperkingen gebied activiteit weg en/of waterstaatswerken)</p> <p>Mogelijkheden op basis van relevante kaders en normen waar het gaat om Ruimtelijke ontwikkelingen met effect op maar gelegen buiten het beheergebied van RWS gericht op een veilig, leefbaar en bereikbaar Nederland.</p>	<p>Advisering over</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wettelijke normen voor de hierboven genoemde thema's • Benodigde vergunningen water • Omgevingsvergunning wateractiviteit (in samenwerking met andere partijen) • Indirecte lozingen • Weging van waterbelang (vm. watertoets) 	<p>Advisering over</p> <p>Vergunbaarheid en haalbaarheid van initiatieven</p> <p>Benodigde vergunningen en meldingen</p> <p>Indieningsvereisten en onderzoek verplichtingen</p> <p>Aan de vergunning te verbinden voorschriften en eisen</p>

bepaalde risico's die leiden tot risico's in witte keten te voorkomen of te beperken.

- Bij de keuze van een locatie van een zorginstelling moet ook gekeken worden naar risico's in de omgeving die de zorgverlening in gevaar kunnen brengen.
- De inrichting van de fysieke leefomgeving en de gebouwen dragen bij aan snelle en effectieve geneeskundige hulpverlening aan personen.
- Risico's in de fysieke leefomgeving moeten worden getoetst aan de draagkracht van de witte keten.

Format verslag Omgevingstafel

Plan proces, locatie.....	
Samenvatting vraag + doel	
Verloop proces	
Plan van de intaketafel ontvangen op	
Datum Omgevingstafel (Fase 1, verkennen en definiëren)	
Datum Omgevingstafel (Fase 2, ontwikkelen globaal ontwerp)	
Datum Omgevingstafel (Fase 3, definitief ontwerp)	
Datum integraal Overleg (B & W voorstel doornemen, indien nodig)	
Doorlopen planproces i.s.m. de aanvrager en belanghebbenden	Zijn er overleggen geweest? Is de 'Ja-mits' houding kenbaar te maken?
Gegevens initiatief	
Locatie	
Omschrijving initiatief	
Toelichting van het plan initiatiefnemer	Ja
Belanghebbenden	Wie?
Overige relevante informatie	
Bestemmingsplan	

Interne adviezen t.b.v. integraal advies					
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Bestuurlijk gevoelig		Onbekend	Ja	Nee	
Toelichting	Zo concreet mogelijke uitleg van Achtergrond en inhoud bestuurlijke gevoeligheid				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Afval		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn	Afval				
	Vul onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Archeologie		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel

Format verslag Omgevingstafel

Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn	Archeologisch				
	Vul onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Bodem		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul onderzoeken in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Cultuurhistorie		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Getoetst aan:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn	Cultuurhistorie				
	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Economische zaken/ Recreatie & toerisme		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				

Format verslag Omgevingstafel

Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	DPO				
	Vul onderzoeken in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Geluid & Veiligheid		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn	Milieuzonering				
	Akoestisch onderzoek				
	Externe veiligheid				
	Luchtkwaliteit				
	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Klimaat/duurzaamheid		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Landschappelijk/ stedelijk groen		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT				

Format verslag Omgevingstafel

	Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Monumenten		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Natuur		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Getoetst aan:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn	Natura 2000				
	Gelders natuurnetwerk				
	Flora en Fauna onderzoek				
	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Openbare ruimte		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel

Format verslag Omgevingstafel

Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Stedenbouwkundig		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Vergunningverlening		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders: Bouwbesluit	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL' Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen				
Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
Verkeer / Parkeren		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt				
Onderbouwing & oplossingen	INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL'				

Format verslag Omgevingstafel

	<p>Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk</p> <p>Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen</p>				
<p>Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn</p>	Parkeerdruk meting				
	Verkeersonderzoek				

	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
<p>Water / Riolering</p>		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	<p>ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT</p> <p>Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt</p>				
Onderbouwing & oplossingen	<p>INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL'</p> <p>Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk</p> <p>Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen</p>				
<p>Onderzoeken Geef aan welke onderzoeken relevant zijn</p>	Watertoets				
	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Onderwerp	Adviseur	Advies			
<p>Wonen</p>		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Kaders:	<p>ALTIJD INVULLEN, OOK Bij JA en NVT</p> <p>Noem de beleidsstukken die je gebruikt hebt</p>				
Onderbouwing & oplossingen	<p>INVULLEN BIJ 'JA, MITS' en 'HOE WEL'</p> <p>Ja, mits: Zo concreet mogelijke uitleggen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden incl. verwijzing beleidsstuk</p> <p>Hoe wel: Zo concreet mogelijk uitleggen hoe het initiatief wel aan beleid zal kunnen voldoen, dus met voorstel voor oplossingen</p>				
<p>Onderzoeken Geef aan of en welke onderzoeken relevant zijn</p>	Vul ander onderzoek in dat initiatiefnemer dient uit te voeren				
Externe adviezen t.b.v. integraal advies					
Onderwerp	Adviseur	Advies			
<p>GGD</p>		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van GGD				

Format verslag Omgevingstafel

Onderzoek					
Omgevingsdienst		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van Provincie				
Onderzoek					
Provincie		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van Provincie				
Onderzoek					
Rijkswaterstaat		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van Rijkswaterstaat				
Onderzoek					
Veiligheidsregio		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van Veiligheidsregio				
Onderzoek					
Waterschap		NVT	Ja	Ja, mits	Hoe wel
Onderbouwing & oplossingen	Advies met onderbouwing overnemen van Waterschap				
Onderzoek					
Integraal advies Omgevingstafel					
Uitkomst bespreking	Ja	Ja, mits	Hoe kan het wel		
Noem belangrijkste onderdelen die in orde zijn					
Noem belangrijkste onderdelen die aangepast moeten worden					

Te betrekken adviescommissies t.b.v. opstellen brief			
Adviescommissies	Adviseur	Advies	Onderbouwing

Format verslag Omgevingstafel

		Wel betrekken	Niet betrekken	
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit				Onderbouwen indien van standaard wordt afgeweken

Aandachtspunten	
Samenleving	
SER-ladder	
Klic-melding	
Bouwbesluit	

BIJLAGE D - Doorlooptijden vergunningprocedure

In deze bijlage zijn de vijf schema's te vinden met daarin de doorlooptijden van de diverse mogelijkheden bij een vergunningenprocedure:

- Schema 1-4 zijn voor de reguliere procedure, waarvan twee voor advies zonder instemming (schema 1 en 2) en twee voor advies met instemming (schema 3 en 4).

Voor beide situaties is weergegeven:

- een happy flow, ofwel er zijn helemaal geen aanvullingen nodig en
- een worstcase, ofwel er zijn twee keer aanvullingen nodig, 1x opvragen aanvullende stukken na
- de toets indieningsvereisten en 1x opvragen inhoudelijke aanvulling na inhoudelijke beoordeling.

- Schema 5 is voor de uitgebreide procedure voor advies met en zonder instemming.

In de schema's voor de doorlooptijden zie je aan de hand van de kleur wie aan zet is:

 Bevoegd gezag Ketenpartners OD

Aan het eind van elk gekleurd vak in het schema is altijd sprake van een uitwisselmoment.

SCHEMA 2

Bevoegd gezag
 Ketenpartners
 OD

Tijdspad reguliere procedure meervoudige aanvraag zonder instemming + 2x aanvullingen (worstcase)	Week 1		Week 2		Indien opschorting termijn	Week 3		Week 4	Week 5		Indien opschorting termijn	Week 6		Week 7		Week 8	Week 9	Week 9	Week 10
	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2	Dag 3-5		Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5		Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2*	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5
	Intake	Intake	Brief aanvulling	Doorsturen aanvullingen		Behandelen	Brief aanvulling	Doorsturen aanvullingen	Behandelen	Besluit									
Stap 1: Ontvangst bij BG, interne checks, uitnodigen KP/OD	2 d.																		
Stap 2: Allen: toets indieningsvereisten + vaststellen: procedure (reg. of uitgebr.); evt. benodigde aanvullingen; wel/niet verlengen termijn		5 d.																	
		5 d.																	
		5 d.																	
Stap 3: BG: procedure-bevestiging + opstellen verzoek aanvullen ontbrekende stukken (nb hier-mee schort termijn mogelijk opBG:			3 d.																
Stap 4: BG: check alle aanvullingen binnen? Doorzetten naar KP/OD voor advies. Of besluit buiten behandeling nemen						2 d.													
Stap 5: Allen: inhoudelijke beoordeling: aanvullingen en opschorten nodig? Verlenging termijn (i.g.v. aanvulling mba altijd) nodig? + Opstellen def. advies (KP) of verzoek aanvulling (KP/OD)									10 d.										
									10 d.										
									10 d.										
Stap 6: BG: opstellen en verzenden verzoek inhoudelijke aanvullingen + besluit verlengen termijn										3 d.									
Stap 7: BG: doorsturen aanvullingen												2 d.							
Stap 8: Allen: Inhoudelijke beoordeling. KP/OD: opstellen advies (verlenen, buiten behandeling of weigeren)													5 d.						
													5 d.*		10 d.				
													5 d.*		10 d.				
Stap 9: BG: opstellen besluit + Stap 13: BG: verzenden en publiceren																			8 d.

* Indien advies van KP/OD inhoudt dat aanvullingen onvoldoende zijn, neemt BG een besluit tot buiten behandeling laten van de aanvraag.

SCHEMA 4

Bevoegd gezag

Ketenpartners

OD

Tijdsfad reguliere procedure meervoudige aanvraag met instemming + 2x aanvullingen nodig (Worstcase)	Week 1		Week 2		Indien opschorting termijn	Week 3		Week 4		Week 5		Indien opschorting termijn	Week 6		Week 7		Week 8		Week 9		Week 10		Week 11		Week 12			
	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2	Dag 3-5		Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2		Dag 3-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2	Dag 3-5	Dag 1-2	Dag 3-5
	Intake	Intake	Brief aanvulling	Doorsturen aanvulling		Behandelen	Brief aanvulling	Doorsturen aanvulling	Behandelen	Besluit																		
Stap 1: Ontvangst bij BG, interne checks, uitnodigen KP/OD	2 d.																											
Stap 2: Allen: toets indieningsvereisten + vaststellen procedure (reg. of uitgebr.); evt. benodigde aanvullingen; wel/niet verlengen termijn		5 d. 5 d.																										
Stap 3: BG: procedurebevestiging; opstellen verzoek aanvullen ontbrekende stukken (nb hiermee schort mogelijk termijn op)			3 d.																									
Stap 4: BG: check alle aanvullingen binnen? Doorzetten naar KP/OD voor advies of besluit buiten behandeling					2d.																							
Stap 5: Allen: inhoudelijke beoordeling: aanvullingen en opschorten? Verlengen termijn? + KP: opstellen def. advies of KP/OD: verzoek om aanvulling								10 d.																				
Stap 6: Opstellen en verzenden verzoek om inhoudelijke aanvullingen										3 d.																		
Stap 7: BG: Doorsturen aanvullingen												2 d.																
Stap 8: Allen: inhoudelijke beoordeling + KP/OD: opstellen advies (verlenen, buiten behandeling of weigeren)														10 d.	10 d.*		10 d.											
Stap 9: BG: verwerken ontvangen adviezen + opstellen concept-besluit en uitzetten voor instemming																					5 d.							
Stap 10: KP neemt instemmingsbesluit																								5 d.**				

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Actualisering FLO-regeling

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

T. van Lieshout, directeur VrAA

Behandelaar:

Karin van der Kaaden, beleidsadviseur

Gevraagd besluit

In te stemmen met het vaststellen van de geactualiseerde FLO-regeling

Aanleiding en context

Veiligheidsregio's zijn gehouden uitvoering te geven aan de in het Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV) overeengekomen afspraken en aanpassingen van de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling en Uitwerkingsovereenkomst (CAR(-UWO))¹ Veiligheidsregio's. Wijzigingen in de CAR(-UWO) moeten worden vastgesteld in de vorm van een algemeen verbindend voorschrift.

Hoofdstuk 9 van de CAR(-UWO), zijnde het FLO-overgangsrecht is geactualiseerd. Bij VrAA is het FLO-overgangsrecht vastgelegd in hoofdstuk 27 van de Aanvullende Rechtspositieregeling Brandweer Amsterdam-Amstelland (ArBAA). Deze wordt thans voor vaststelling voorgelegd.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

De FLO-regeling die nog van toepassing is op repressief personeel in dienst getreden voor 1 januari 2006 is op 1 oktober 2023 sterk geactualiseerd. Sinds 1 oktober 2023 zijn er geen medewerkers meer met oude aanspraken (levensloopregeling), maar alleen nog medewerkers met nieuwe aanspraken (Netto FLO-spaartegoed: NFST). Als gevolg hiervan zijn veel oude artikelen komen te vervallen en is de regeling opgeschoond.

Daarnaast is gelet op fiscale wetgeving en pensioenwetgeving de uitvoering van het NFST aangepast. Tenslotte zijn enkele omissies hersteld in de regeling.

Over de wijzigingen is landelijk overleg gevoerd en overeenstemming bereikt. Hierdoor kan lokaal overleg achterwege blijven. De vakbonden worden wel geïnformeerd over het gewijzigde hoofdstuk 27 ARBAA.

¹ De CAR(-UWO) is bij VrAA de NRG, die door de te volgen landelijke afspraken stap voor stap wordt geharmoniseerd met de landelijke CAR(-UWO) Veiligheidsregio's.

-Oplegnotitie-

Consequenties

De actualisatie van de FLO-regeling heeft geen personele en financiële consequenties. Door wijziging van de uitvoering van het NFST is juist voorkomen dat per 1 januari 2024 de werkgevers geconfronteerd zouden worden met hogere pensioenafdracht en vervroeging van RVU-kosten.

Voor een groep FLO-gerechtigden die het NFST voor iets anders hebben aangewend dan voor het doel waarvoor het NFST is bedoeld, te weten inzetten voor de FLO-uitkering. Met deze medewerkers zijn voor zover nodig individuele gesprekken gevoerd en adviezen gegeven om hun financiën op orde te brengen.

Besluitvormingsroute

- **Historie**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

- **Verdere behandeling**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	Bestuursvergadering VrAA

Meegezonden stukken

- Geactualiseerde regeling FLO.

Hoofdstuk XXVII-a Functioneel Leeftijdsontslag

27a Ambtenaren die vanaf 1 januari 2006 in dienst zijn getreden op een bezwarende functie

(ingangsdatum 1 juni 2016 ZD2015-009451)

Voetnoot vervallen

Artikel 27a.1 algemeen

Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaar die vanaf 1 januari 2006 in dienst is getreden op een bezwarende functie, die op 31 december 2005 recht gaf op functioneel leeftijdsontslag op grond van artikel 1124 ARA, zoals dat gold tot 1 januari 2006.

Artikel 27a.2 definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. bezwarende functie: een functie met een hoge belasting door het frequent draaien van piket of het werken in roosterdiensten en deelname aan daaruit voortvloeiende werkzaamheden in de uitruk met als gevolg een verhoogde kans op gezondheidsklachten;
Het gaat om de volgende functies:
1° GGD Ambulancedienst: ambulancechauffeur, ambulanceverpleegkundige;
2° Brandweer: brandwacht tot en met Officier van Dienst belast met actieve deelneming aan de repressieve brandbestrijding en het draaien van piket of 24 uursdienst.
- b. de tweede loopbaan: iedere functie binnen de organisatie van de gemeente of buiten de organisatie van de gemeente die, in het kader van het loopbaanplan, volgt op de bezwarende functie en die past bij de richting zoals afgesproken is in het loopbaanplan.

Artikel 27a.3 medische keuring

Vervallen m.i.v. 15 januari 2013 BD2012-013089

Artikel 27a.4 loopbaanplan

1. De ambtenaar blijft maximaal 20 jaar werkzaam in een bezwarende functie.
2. De ambtenaar heeft recht op een loopbaanplan, waardoor het de ambtenaar mogelijk is na maximaal 20 jaar gewerkt te hebben in de bezwarende functie een tweede loopbaan te beginnen binnen of buiten de gemeentelijke dienst.

Artikel 27a.5

(ingangsdatum 1 januari 2015 BD2015-000867)

1. Met betrekking tot het loopbaanplan gelden voor de ambtenaar de volgende bepalingen.

2. In een persoonlijk loopbaanplan worden de afspraken vastgelegd over de loopbaanontwikkeling en de vereiste kennis en vaardigheden, alsmede de in dat kader door de ambtenaar te volgen opleiding en de te ondernemen activiteiten, die nodig zijn om na maximaal 20 jaar gewerkt te hebben in een bezwarende functie een tweede loopbaan te beginnen.
Het loopbaanplan omvat in ieder geval die opleidingselementen die nodig zijn om de ambtenaar die bij de brandweer werkzaam is, in 20 jaar op te leiden tot MBO-niveau. Hierbij moet het gaan om opleidingen die extern erkend worden.
3. De werkgever en de ambtenaar zijn verplicht medewerking te verlenen aan het opstellen, evalueren en bijstellen van het loopbaanplan.
4. Het loopbaanplan wordt in het jaar van indiensttreding opgesteld.
5. Het loopbaanplan wordt ten minste een keer per drie jaar geëvalueerd, geactualiseerd en zo nodig bijgesteld.
6. Bij het loopbaanplan wordt rekening gehouden met zowel de belangen van de gemeente als met de belangen van de ambtenaar.
7. In het loopbaanplan worden afspraken vastgelegd met betrekking tot benodigd verlof en eventuele verdere medewerking van de werkgever die de ambtenaar in staat moeten stellen de gemaakte afspraken uit te voeren.
8. De kosten die gemaakt zullen worden in het kader van de in het loopbaanplan opgenomen opleiding en activiteiten worden door de werkgever vergoed.
9. In het loopbaanplan worden, indien mogelijk, ten aanzien van de activiteiten en de opleiding in ieder geval de volgende aspecten vastgelegd.
 - a. het aanspreekpunt binnen de organisatie;
 - b. het beroep of de richting die als tweede loopbaan gekozen wordt;
 - c. de keuze van opleidingsvorm of het instituut, waar de activiteit plaatsvindt;
 - d. de te maken kosten;
 - e. de start- en einddatum van de te ondernemen activiteit of de te volgen scholing;
 - f. de te maken voortgang binnen de activiteit of scholing;
 - g. de minimaal te behalen resultaten van de activiteit of scholing;
 - h. de planning van vervolgspraken;
 - i. de omstandigheden onder welke een te volgen opleiding of te ondernemen activiteit kan worden onderbroken of gestopt;
 - j. eventuele andere onderwerpen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de gemaakte afspraken.

Artikel 27a.6 terugbetaling

De ambtenaar die evident misbruik maakt van de loopbaanfaciliteiten die de gemeente biedt, is verplicht de kosten, verband houdende met de activiteiten dan wel opleidingen, die door de gemeente zijn vergoed, terug te betalen.

Artikel 27a.7 tweede loopbaan binnen/buiten de gemeentelijke dienst

1. Plaatsing van een ambtenaar in het kader van de tweede loopbaan binnen of buiten de gemeentelijke dienst vindt definitief plaats.
2. Definitieve plaatsing binnen de gemeentelijke dienst vindt plaats door aanpassing van de aanstelling.
3. Definitieve plaatsing buiten de gemeentelijke dienst vindt plaats door ontslag op grond van NRGa artikel 12.2 (ontslag op eigen verzoek) uit de bezwarende functie.

Artikel 27a.8 disciplinaire straf

1. De ambtenaar die de verplichtingen, zoals neergelegd in het loopbaanplan, niet nakomt, wordt disciplinair gestraft.
2. Wanneer de tweede loopbaan na 20 jaar gewerkt te hebben in de bezwarende functie door schuld of toedoen van de ambtenaar niet begonnen kan worden, wordt de ambtenaar op grond van NRGa artikel 13.6, eerste lid, onder f, disciplinair ontslag verleend.

Artikel 27a.9 gevolgen niet starten tweede loopbaan

(ingangdatum 1 januari 2015 BD2015-000867)

1. De ambtenaar blijft na 20 jaar in de bezwarende functie werkzaam wanneer:
 - a. de tweede loopbaan niet begonnen kan worden, omdat de werkgever zijn verplichtingen uit het loopbaanplan niet nakomt;
 - b. de tweede loopbaan niet begonnen wordt, omdat de werkgever en de ambtenaar daar gezamenlijk toe besluiten;Voorwaarde is dat de ambtenaar medisch geschikt is om in de bezwarende functie door te werken.
2. Het loopbaanplan wordt voortgezet tot de tweede loopbaan begonnen wordt.
3. Als de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid na 20 jaar niet medisch geschikt is om in de bezwarende functie door te werken, geldt de procedure, bedoeld in artikel 27a.10.

Artikel 27a.10 medisch niet meer geschikt; overbruggingsuitkering

(ingangdatum 1 januari 2015 BD2015-000867)

1. De ambtenaar die niet meer medisch geschikt is om in de bezwarende functie door te werken, ontvangt een overbruggingsuitkering.
2. De duur van de overbruggingsuitkering is afhankelijk van het aantal jaren dat betrokkene in een bezwarende functie werkzaam is geweest.
3. Per dienstjaar in een bezwarende functie is de duur van de overbruggingsuitkering 12/10 maand. De maximumduur van de overbruggingsuitkering is 24 maanden.
4. Zodra de medische ongeschiktheid voor de bezwarende functie is vastgesteld, stopt de opbouw van de overbruggingsuitkering.
5. De hoogte van de overbruggingsuitkering bedraagt de eerste 12 maanden 100% van het salaris en de maanden daarna 80% van het salaris.
6. De duur van de overbruggingsuitkering wordt in mindering gebracht op de duur van de loondoorbetaling, bedoeld in NRGa artikel 7.4 (recht op bezoldiging).

7. De overbruggingsuitkering komt tot uitbetaling voor zover deze hoger is dan de loondoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid, bedoeld in NRGGA artikel 7.4 (recht op bezoldiging).

Artikel 27a.11 garantietoeslag, afbouwtoelage en afkoopbedrag

(ingangdatum 1 juli 2019 ledenbrief TAZ/U201900344)

1. In dit artikel wordt onder berekeningsgrondslag verstaan: het inkomen dat wordt verkregen door een optelsom van:
 - a. het salaris en de toegekende salaristoelage(n), als bedoeld artikel 3.3 NRGGA en paragraaf 3 van hoofdstuk 3 NRGGA;
 - b. de IKB-onderdelen, bedoeld in artikel 3.28 lid 2 sub a en b NRGGA;
 - c. de TOR, bedoeld in artikel 3.37 NRGGA;
 - d. de toelagen en vergoedingen bedoeld in de ARBAA hoofdstuk II en de daarop gebaseerde regelingen, voor zover die aan de ambtenaar zijn toegekend, berekend over een periode van 12 maanden onmiddellijk voorafgaande aan het begin van de tweede loopbaan.
2. De ambtenaar die binnen de organisatie van de gemeente de tweede loopbaan begint, krijgt een garantietoeslag ter hoogte van het negatieve verschil tussen het oude en het nieuwe salaris. Het oude salaris wordt niet geïndexeerd met de generieke salarisverhoging, zoals deze in de gemeentelijke sector wordt overeengekomen.
3. Op de garantietoeslag wordt een vermindering toegepast tot het bedrag waarmee het nieuwe salaris en eventuele (salaris)toelagen en vergoedingen, behorende bij de nieuwe functie, samen met de garantietoelage de berekeningsgrondslag overstijgt. De berekeningsgrondslag wordt niet geïndexeerd met de generieke salarisverhoging, zoals deze in de gemeentelijke sector wordt overeengekomen.
4. De ambtenaar die als gevolg van de tweede loopbaan binnen de organisatie van de gemeente de toelagen en vergoedingen verliest, die behoorden bij de bezwarende functie, krijgt een aflopende afbouwtoelage ter hoogte van een percentage van het verschil tussen de oude toelagen en vergoedingen en eventuele toelagen en vergoedingen die bij de nieuwe functie behoren. De afbouwtoelage bedraagt:
 - a. het eerste jaar 100%;
 - b. het tweede jaar 75%;
 - c. het derde jaar 50%;
 - d. het vierde jaar 25%.De oude toelagen en vergoedingen worden niet geïndexeerd met de generieke salarisverhoging, zoals deze in de gemeentelijke sector wordt overeengekomen.
5. Op de afbouwtoelage wordt een vermindering toegepast tot het bedrag waarmee het nieuwe salaris en eventuele toelagen en vergoedingen, behorende bij de nieuwe functie, samen met de garantietoelage en de afbouwtoelage de berekeningsgrondslag overstijgt. De berekeningsgrondslag wordt niet geïndexeerd met de generieke salarisverhoging, zoals deze in de gemeentelijke sector wordt overeengekomen.
6. De ambtenaar die een tweede loopbaan begint buiten de organisatie van de gemeente ontvangt een afkoopbedrag ter hoogte van 175% van het verschil tussen de berekeningsgrondslag (op jaarbasis) en het nieuwe jaarsalaris, inclusief eventuele toelagen en vergoedingen. Het nieuwe jaarsalaris, inclusief eventuele toelagen en vergoedingen, wordt berekend naar het bedrag dat voor de ambtenaar bij indiensttreding bij de nieuwe werkgever is vastgesteld.

Hoofdstuk XXVII-b Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag

27b Overgangsrecht ambtenaren in een functie die op 31 december 2005 recht gaf op functioneel leeftijdsontslag

(ingangdatum 1 juni 2016 ZD2015-009451)

Vervallen 1 oktober 2023

Hoofdstuk XXVII-c Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag

**27c Tijdelijke regeling ambtenaren, werkzaam bij de gemeentelijke brandweer
en een gemeentelijke ambulancedienst**

(ingangsdatum 1 juni 2016 ZD2015-009451)

Vervallen

Hoofdstuk XXVII-d Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag

27d Gemeentelijke levensloopregeling FLO-overgangsrecht

(ingangsdatum 1 juni 2016 ZD2015-009451)

Vervallen 1 oktober 2023

**Hoofdstuk XXVII-e Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag
(nieuwe regeling per 1 januari 2018)**

Vervallen 1 oktober 2023

Hoofdstuk XXVII-f Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag

Compensatieregeling

§ 1 Algemeen

Artikel 27f.1 Werkingsfeer

Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaar bedoeld in hoofdstuk 27h.

Artikel 27f.2 Begripsomschrijvingen

- a. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder: transitie levenslooptegoed: de transitie van de bruto levenslooptegoeden bedoeld in artikel 27d.2, leden drie, vier en vijf, zoals dat luidde op 31 december 2021, in de kalenderjaren 2019, 2020 en 2021 van de ambtenaar die het LOGA-pad volgt;
- b. versneld sparen levensloop: de extra werkgeversbijdrage levensloop, bedoeld in artikel 27d.14, zoals dat luidde op 31 december 2021;
- c. FLO-functie; de functie waaruit de ambtenaar aanspraak ontleent aan het FLO-overgangsrecht, bedoeld in hoofdstuk 27e, zoals dat luidde op 30 september 2023;
- d. toeslag; de toeslag, bedoeld in artikel 27f.4;
- e. toeslagpartner; de persoon of personen waarvan het inkomen meetelt ter bepaling van de hoogte van de toeslag;
- f. LOGA-pad; het LOGA-pad, bedoeld in artikel 27d.2, tweede lid, zoals dat luidde op 31 december 2021;
- g. nadeel; het financiële nadeel dat de ambtenaar heeft als gevolg van de transitie van de levenslooptegoeden of de betaling van het versneld spaarbedrag levensloop, ongeacht het jaar waarin de ambtenaar dit heeft;
- h. voordeel; het financiële voordeel dat de ambtenaar ondervindt als gevolg van de transitie van de levenslooptegoeden of de betaling van het versneld spaarbedrag levensloop;
- i. rekentool: het door Deloitte ontwikkelde VNG-rekenmodel inkomstenbelasting;
- j. drempelbedrag: 0,5 % van het inkomen;
- k. inkomen: het verzamelinkomen aanslag inkomstenbelasting of het toetsingsinkomen op basis waarvan de aanspraak op een toeslag wordt beoordeeld zonder de bedragen transitie levenslooptegoed en het versneld sparen levensloop;
- l. neveninkomsten: inkomsten uit of in verband met arbeid niet zijnde de inkomsten uit de FLO-functie.
- m. middelen: de regeling van de Belastingdienst om mensen met een wisselend inkomen tegemoet te komen.

Artikel 27f.3 Doel

1. Het doel van dit hoofdstuk is het bieden van compensatie van nadeel blijkende uit een hogere aanslag inkomstenbelasting of het geheel of gedeeltelijk wegvallen van toeslagen hieronder begrepen het niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking komen voor toeslagen als aangegeven in en onder de voorwaarden van dit hoofdstuk.
2. Voor compensatie komt in ieder geval niet in aanmerking een verhoging van alimentatie of contributie.

Artikel 27f.4 Limitatieve opsomming toeslagen

De toeslagen of vergelijkbare toeslagen die voor compensatie in aanmerking kunnen komen zijn:

- huurtoeslag als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag;
- kindgebonden budget als bedoeld in de Wet op het kindgebonden budget;
- kinderopvangtoeslag als bedoeld in het Besluit Kinderopvang;
- zorgtoeslag als bedoeld in de Wet op de zorgtoeslag;
- scheef wonen/-huur als bedoeld in de Wet Huurverhoging;
- studiefinanciering kinderen van de ambtenaar als bedoeld in de Wet Studiefinanciering 2000, of
- reiskostenvergoeding studerende kinderen (Dans- en muziekopleiding) als bedoeld in de Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen.

Artikel 27f.5 Nadeel toerekenen en vaststellen

1. Het nadeel wordt toegerekend aan het kalenderjaar waarin de transitie levenslooptegoed of de betaling van het bedrag versneld sparen levensloop dat het nadeel veroorzaakt, heeft plaatsgevonden.
2. Voor ieder kalenderjaar 2019, 2020 en 2021 wordt afzonderlijk het nadeel respectievelijk het voordeel als bedoeld in artikel 27f.9 en 27f.10 vastgesteld. Is sprake van een nadeel dan kan een drempelbedrag van toepassing zijn als bedoeld in artikel 27f.12.

§ 2 Voorwaarden

Artikel 27f.6 Aanleveren gegevens - algemeen

1. De ambtenaar die voor compensatie van een nadeel over de kalenderjaren 2019, 2020 en 2021 in aanmerking wil komen overlegt daartoe alle gevraagde noodzakelijk geachte gegevens zijnde in ieder geval,
 - a. de ingediende aangiftes en de definitief opgelegde aanslagen inkomstenbelasting 2019, 2020 en 2021, en
 - b. de gesimuleerde aangiftes inkomstenbelasting 2019, 2020 en 2021 uitgaande van de aangiftes en aanslagen bedoeld onder a zonder de uitbetaalde bedragen transitie levenslooptegoed of versneld sparen levensloop op basis van de door de werkgever beschikbaar gestelde alternatieve jaaropgaves.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid onder b overlegt de ambtenaar die neveninkomsten heeft van meer dan € 9000 bruto of een vermogen groter dan het heffingsvrij vermogen
 - a. gesimuleerde aangiftes inkomstenbelasting 2019, 2020 en 2021 uitgaande van de aangiftes en aanslagen bedoeld in artikel 27f.6, lid 1, onder a met maximaal € 9000 bruto aan neveninkomsten of het vermogen verminderd met de toename van het vermogen door de uitbetaalde bedragen transitie levenslooptegoed of het versneld sparen levensloop, en
 - b. gesimuleerde aangiftes inkomstenbelasting als bedoeld in artikel 27f.6, lid 2, onder a zonder de uitbetaalde bedragen transitie levenslooptegoed of versneld sparen levensloop op basis van de door de werkgever beschikbaar gestelde alternatieve jaaropgaves.

Artikel 27f.7 Aanleveren gegevens – toeslagen

1. De ambtenaar die voor compensatie van een nadeel, veroorzaakt door het geheel of gedeeltelijk wegvallen van een of meerdere toeslagen hieronder begrepen het niet of

slechts gedeeltelijk in aanmerking komen voor toeslagen, in aanmerking wil komen overlegt aanvullend aan de gegevens bedoeld in artikel 27f.6 in ieder geval

- a. de beschikking waaruit blijkt dat de toeslag is ingetrokken, verminderd of niet wordt toegekend, en
 - b. de berekening waaruit de hoogte van een toeslag blijkt als geen sprake zou zijn geweest van de transitie levenslooptegoed of versneld sparen levensloop.
2. Kan geen beschikking of berekening bedoeld in artikel 27f.7, eerste lid overlegd worden, dan maakt de ambtenaar op andere wijze het door hem geleden nadeel aannemelijk.

§ 3 Berekening nadeel/voordeel per kalenderjaar

Artikel 27f.8 Berekening nadeel/voordeel inkomstenbelasting

Het nadeel of voordeel inkomstenbelasting in een kalenderjaar is het verschil tussen

- a. de aanslag en de gesimuleerde aangifte, bedoeld in artikel 27f.6, eerste lid, onder a en artikel 27f.6, eerste lid, onder b, of
- b. de gesimuleerde aangiftes, bedoeld in artikel 27f.6, tweede lid, onder a en b.

Artikel 27f.9 Berekening nadeel toeslagen

Het nadeel wordt per toeslag vastgesteld en bedraagt het verschil tussen de beschikking en de berekening in een kalenderjaar als bedoeld in artikel 27f.7.

Artikel 27f.10 Berekening nadeel/voordeel per kalenderjaar

Het nadeel of voordeel wordt per kalenderjaar vastgesteld en betreft per kalenderjaar de som van

- a. het voordeel of nadeel blijkend uit artikel 27f.8, en
- b. het nadeel blijkend uit artikel 27f.9 per toeslag.

§ 4 Drempelbedrag

Artikel 27f.11 Drempelbedrag

1. Een drempelbedrag is van toepassing als de berekening van artikel 27f.10 een nadeel oplevert.
2. Het drempelbedrag bedoeld in artikel 27f.11, eerste lid wordt voor ieder vastgesteld nadeel bedoeld in artikel 27f.8 of 27f.9 bepaald per kalenderjaar.
3. In afwijking van artikel 27f.11, tweede lid is geen drempelbedrag aan de orde als sprake is van een nadeel inkomstenbelasting, als bedoeld in artikel 27f.8, waarin neveninkomsten zijn opgenomen.
4. Bij samenloop van vastgestelde nadelen bedoeld in artikel 27f.8 of 27f.9 wordt het drempelbedrag voor ieder nadeel berekend naar rato van het vastgestelde totale nadeel in dat kalenderjaar. De som van deze drempelbedragen is het drempelbedrag voor dat kalenderjaar.
5. Wanneer het berekend nadeel als bedoeld in artikel 27f.8 na middelen lager is dan het toegekende compensatiebedrag, vindt herrekening van het compensatiebedrag plaats zonder daarbij het drempelbedrag toe te passen.

§ 5 Compensatie

Artikel 27f.12 Compensatiebedrag

Het toe te kennen compensatiebedrag bedraagt de som van het vastgestelde nadeel of voordeel per kalenderjaar 2019, 2020 en 2021, bedoeld in 27f.10, verminderd met het drempelbedrag, bedoeld in artikel 27f.11 voor dat kalenderjaar.

Artikel 27f.13 Uitbetaling compensatiebedrag

1. De netto compensatie wordt eenmalig aan de ambtenaar uitbetaald.
2. Een maatwerkoplossing wordt geboden als de ambtenaar blijvend financiële schade lijdt als gevolg van de transitie levenslooptegoed of versneld sparen levensloop.
3. Indien de uitbetaling van het compensatiebedrag leidt tot een nadeel dan wordt dit nadeel niet gecompenseerd.

§ 6 Overige en slotbepalingen

Artikel 27f.14 Toepassen middelen na toekenning compensatiebedrag

1. De medewerker die in aanmerking is gekomen voor een compensatieregeling stelt de werkgever terstond in kennis van een nadien gehonoreerd verzoek tot middelen door de Belastingdienst, door het overleggen van een afschrift van de uitspraak op het verzoek.
2. Als middeling leidt tot een teruggave van belastingbedragen die is toe te schrijven aan de transitie levenslooptegoed, het versneld sparen levensloop of de afkoop FLO60 als bedoeld in 27e.4, zoals dat luidde op 30 september 2023, verlaagt deze teruggave het drempelbedrag, toegeschreven aan dat kalenderjaar, met maximaal de hoogte van dat drempelbedrag.
3. Na ontvangst van uitspraak van de Belastingdienst op het verzoek tot middelen beziet de commissie als bedoeld in 27f.15 of en in hoeverre deze uitspraak aanleiding geeft te komen tot een herziening van het eerder uitgebrachte advies.
4. Als de herziening van het eerder uitgebrachte advies leidt tot een lager toe te kennen compensatiebedrag, voegt de werkgever het verschil tussen de twee compensatiebedragen toe aan het virtueel Netto FLO Spaartegoed (NFST).
5. Herrekening na middelen geeft geen aanspraak op een hoger vast te stellen compensatiebedrag.
6. Voor de toepassing van dit artikel wordt het resultaat van de middeling in gelijke delen verdeeld over de kalenderjaren waar de middeling op is toegepast en zijn toe te rekenen tot de kalenderjaren 2019, 2020 of 2021.

Artikel 27f.15 Toetsing

1. Een centraal ingestelde paritair samengestelde commissie toetst de door de ambtenaar aangeleverde gegevens om in aanmerking te komen voor compensatie en brengt een zwaarwegend advies uit.
2. Steekproefsgewijs toetst een externe onafhankelijke partij deze adviezen.

Artikel 27f.16 Hardheidsclausule

In individuele gevallen kan van deze regeling worden afgeweken als toepassing ervan uit oogpunt van behoorlijk bestuur tot een voor de ambtenaar onevenredig nadelig besluit zou leiden.

Hoofdstuk XXVII-g Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsonslag

Regeling Netto FLO-spaartegoed

§ 1 Algemeen

Artikel 27g.1 Werkingsfeer

Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaar, bedoeld in hoofdstuk 27h.

Artikel 27g.2 Begripsomschrijvingen

Met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 wordt voor de toepassing van dit hoofdstuk verstaan onder:

1. rekening: de rekening geopend door de ambtenaar ter vervanging van de levensloopverzekering en de netto spaarverzekering van Loyalis Levensloop Brandweer & Ambulance;
2. grootbanken: ABN/AMRO, RABO, ING of SNS;
3. kosten: de per jaar vastgestelde hoogste kosten van de goedkoopste rekening waarop de werkgever kan storten, aangeboden door één van de vier grootbanken;
4. gemiddelde rentepercentage: het per kalenderjaar vastgestelde gemiddelde rentepercentage van de vier grootbanken van de goedkoopste rekening waarop de werkgever kan storten;
5. Netto FLO-spaartegoed: het jaarlijks door de werkgever per 1 januari van ieder kalenderjaar vastgestelde virtuele tegoed;
6. startsaldo spaartegoed 2022: het netto FLO-spaartegoed op 1 januari 2022;
7. nettoresultaat: het bedrag dat resteert na een bruto-netto berekening van de berekeningsgrondslag, bedoeld in artikel 27h.2 aanhef en onder a., uitgaande van het vigerende fiscaal regime en een pensioengevend inkomen gelijk aan deze berekeningsgrondslag;
8. doelsaldo Netto FLO-spaartegoed: het bedrag te bereiken in de maand voorafgaand aan de leeftijd van 55 jaar van 225% van twaalf maal het nettoresultaat;
9. vervallen.

Artikel 27g.3 Methodische gelijkschakeling

De ambtenaar die het LOGA-pad, bedoeld in artikel 27d.2, zoals dat luidde op 31 december 2021, niet of niet meer volgt wordt methodisch gelijk behandeld met de ambtenaar die het LOGA-pad heeft gevolgd en wordt voor de toepassing van dit hoofdstuk uitgegaan van bedragen die hij gehad zou hebben als hij het LOGA-pad wel zou hebben gevolgd.

Artikel 27g.4 Doel

De bepalingen van dit hoofdstuk hebben ten doel het treffen van een voorziening in geld ten behoeve van de gedeeltelijke financiering van de periode van volledig buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid.

§ 2. Netto FLO-spaartegoed

Artikel 27g.5 Opgave Netto FLO-spaartegoed

Aan het begin van ieder kalender jaar, ook tijdens de periode van buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3, ontvangt de ambtenaar een opgave van de hoogte van zijn netto FLO-spaartegoed.

Artikel 27g.6 Netto FLO-spaartegoed- algemeen

Het Netto FLO-spaartegoed op 1 januari van een kalenderjaar bestaat uit het startsaldo spaartegoed 2022 of het laatst vastgestelde bedrag Netto FLO-spaartegoed

- a) verminderd met de kosten,
- b) verminderd met de vastgestelde maandelijkse opnames uit het Netto FLO-spaartegoed, bedoeld in artikel 27g.10, in het afgelopen kalenderjaar,
- c) vermeerderd of verminderd met het gemiddelde rentepercentage van dat kalenderjaar en
- d) vermeerderd met de ontvangen werkgeversbijdragen Netto FLO-spaartegoed, bedoeld in artikel 27g.7, zoals dat luidde op 31 december 2023, in het afgelopen kalenderjaar (vervallen per 2 januari 2024).

Artikel 27g.7

Vervallen

Artikel 27g.8

Vervallen

§ 3. Inzet Netto FLO-spaartegoed

Artikel 27g.9 Inzet Netto FLO-spaartegoed vanaf ingangsdatum volledig buitengewoon verlof

Het Netto FLO-spaartegoed wordt ter financiering van de 75% netto aanspraak ingezet in de periode van volledig buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3, onder de voorwaarden als in deze paragraaf bepaald.

Artikel 27g.10 Hoogte inzet Netto FLO-spaartegoed

1. Ter vaststelling van de hoogte van de maandelijkse inzet van het Netto FLO-spaartegoed bij aanvang van het volledig buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3 eerste lid, wordt het laatst vastgestelde saldo Netto FLO-spaartegoed gedeeld door de duur van het volledig buitengewoon verlof in maanden.
2. Ligt de aanvang van het volledig buitengewoon verlof voor 1 januari 2022 dan wordt ter bepaling van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, ingaande 1 januari 2022 het startsaldo spaartegoed 2022 gedeeld door de resterende uitkeringsduur in maanden.
3. Jaarlijks wordt op basis van het per 1 januari vastgestelde Netto FLO-spaartegoed het bedrag van de inzet, bedoeld in het eerste lid, vastgesteld door dit spaartegoed te delen door de resterende uitkeringsduur in maanden.
4. Het vastgestelde bedrag van de maandelijkse inzet vult werkgever aan tot 75% netto, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid, en maandelijks gebruteerd aan de ambtenaar uitbetaald.
5. In de laatste maand van het volledig buitengewoon verlof vindt de eindafrekening plaats.

Artikel 27g.11 Keuze inzet netto FLO-spaartegoed

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 27g.10 kan de ambtenaar voor aanvang van de periode van buitengewoon verlof de keuze maken het Netto FLO-spaartegoed volledig in te zetten in de periode direct voorafgaande aan het ontslag, bedoeld in artikel 27h.20.
2. De voorlopige vaststelling van de duur van de periode, bedoeld in het eerste lid, in maanden geschiedt bij aanvang van het volledig buitengewoon verlof door het laatst vastgestelde Netto FLO-spaartegoed te delen door het bedrag van de 75% netto, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid.
3. Ligt de aanvang van het volledig buitengewoon verlof voor 1 januari 2022 dan geschiedt de voorlopige vaststelling van de duur van de periode in maanden, bedoeld in het eerste lid, door het startsaldo spaartegoed 2022 te delen door het bedrag van de 75% netto, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid.
4. De berekening van de duur van de periode, bedoeld in het tweede en derde lid, wordt definitief vastgesteld uiterlijk 6 maanden voor de voorlopig berekende ingangsdatum op grond waarvan vaststelling van de definitieve periode van het inzetten van het volledige Netto FLO-spaartegoed geschiedt.
5. Vanaf de ingangsdatum, bepaald op grond van het vierde lid, wordt jaarlijks op basis van het per 1 januari vastgestelde Netto FLO-spaartegoed het bedrag van de inzet van het netto FLO-spaartegoed vastgesteld door dit spaartegoed te delen door de resterende uitkeringsduur in maanden als in het vierde lid bepaald.
6. Het vastgestelde bedrag van de maandelijkse inzet, bedoeld in het vijfde lid, vult werkgever aan tot 75% netto, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid, en betaalt dit maandelijks gebruteerd aan de ambtenaar uit.
7. In de laatste maand van het volledig buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3, eerste lid, vindt de eindafrekening plaats.

§ 4. Vervallen aanspraak, afkoop en pensioenopbouw

Artikel 27g.12

Vervallen.

Artikel 27g.13 Afkoop

1. De ambtenaar die komt te overlijden of waarvan de werkzaamheden in de bezwarende functie worden beëindigd heeft recht op een afkoopbedrag tenzij het ontslag plaatsvindt op grond van NRG artikel 13.6, lid 1 onder f.
2. Indien het ontslag of overlijden plaatsvindt vóór de leeftijd van 55 jaar bedraagt de hoogte van het afkoopbedrag het verschil tussen 225% van twaalf maal het nettoresultaat berekend op de datum van het ontslag of het overlijden en het saldo netto FLO-spaartegoed berekend op die datum.
3. Het afkoopbedrag behoort niet tot
 - a. Vervallen per 1 januari 2024;
 - b. het salaris, bedoeld in NRG artikel 3.2;
 - c. de berekeningsgrondslag bedoeld in 27h.2.
4. Indien het ontslag of overlijden plaatsvindt vanaf de leeftijd van 55 jaar bedraagt de hoogte van het afkoopbedrag het verschil tussen het doelsaldo Netto FLO-spaartegoed en het saldo netto FLO-spaartegoed berekend op de datum van ontslag of overlijden.
5. Indien het ontslag of overlijden plaatsvindt na de start van de periode van volledig buitengewoon verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3 wordt het afkoopbedrag zoals bedoeld in lid 4 verlaagd. Het bedrag van de verlaging is het doelsaldo Netto FLO-spaartegoed gedeeld door het aantal maanden aanspraak volledig buitengewoon

verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3 vermenigvuldigd met het aantal maanden genoten volledig buitengewoon verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3.

6. Indien het ontslag plaatsvindt op grond van NRGGA artikel 13.6, lid 1 onder f bestaat recht op een tegemoetkoming. De hoogte van de tegemoetkoming betreft het bedrag dat de medewerker in de maand december 2023 ontving op grond van artikel 27g.7 lid 1 zoals dat luidde op 31 december 2023 vermenigvuldigd met het aantal maanden tussen 1 januari 2024 en het moment van ontslag tot aan maximaal de eerste van de maand waarin de ambtenaar de leeftijd van 54 jaar 6 maanden bereikt.
7. Indien het ontslag op grond van NRGGA artikel 13.6, lid 1 onder f plaatsvindt na de periode van buitengewoon verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3 wordt de tegemoetkoming zoals bedoeld in lid 6 verlaagd. Het bedrag van de verlaging is het doelsaldo Netto FLO-spaartegoed gedeeld door het aantal maanden aanspraak volledig buitengewoon verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3 vermenigvuldigd met het aantal maanden genoten volledig buitengewoon verlof zoals bedoeld in artikel 27h.3.

Artikel 27g.14 Pensioenopbouw

Tijdens de periode, bedoeld in artikel 27h.3, bouwt de ambtenaar pensioen op over de volledige berekeningsgrondslag.”

Hoofdstuk XXVII-h Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsonslag vanaf 1 oktober 2023

Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaar die op 31 december 2005 een functie bekleed heeft die – op 31 december 2005 – recht gaf op functioneel leeftijdsontslag op grond van artikel 1124 ARA, zoals dat gold tot 1 januari 2006. Ook moet hij sinds die datum onafgebroken in een dergelijke functie gewerkt hebben. Dit hoeft niet bij een en dezelfde organisatie te zijn geweest.

De tekst van artikel 1124 ARA, eerste lid, zoals dat gold tot 1 januari 2006, luidt:

De ambtenaar, die een functie vervult ten aanzien waarvan uit hoofde van de aard van de daaraan verbonden werkzaamheden een leeftijdsgrens van lager dan vijfenzeftig jaar is vastgesteld en die deze leeftijdsgrens heeft bereikt, wordt ontslagen met ingang van de eerste dag van de maand, volgend op die waarin hij een zodanige functie bij de gemeente gedurende een aaneengesloten tijdvak van ten minste tien jaar heeft vervuld.

De rechten die deze ambtenaren hebben, zijn vervolgens afhankelijk van:

- a. het aantal dienstjaren dat de ambtenaar op 1 januari 2006 in een functie werkzaam is geweest, die recht gaf op functioneel leeftijdsontslag.
- b. het feit of de functie bezwarend was.
- c. de geboortedatum van de ambtenaar. is de ambtenaar voor 1950 of na 1949 geboren.

In aparte paragrafen worden deze rechten verder uitgewerkt.

De rechten komen ten laste van die gemeente, van waaruit betrokkene van de in dit hoofdstuk bepaalde rechten gebruikmaakt en het college de plichten aan de betrokkene oplegt.

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 27h.1 Werkingsfeer

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de ambtenaar die:
 - a. op 31 december 2005 werkzaam was bij een gemeentelijk beroepsbrandweerkorps of bij een gemeentelijke ambulancedienst; en
 - b. op 31 december 2005 een functie vervulde, waarvoor door het college krachtens artikel 1124 ARA, zoals dat gold tot 1 januari 2006, leeftijdsgrenzen zijn bepaald; en
 - c. sinds 31 december 2005 onafgebroken de functie heeft vervuld, op grond waarvan krachtens artikel 1124 ARA, zoals dat gold tot 1 januari 2006, ontslag werd verleend op de leeftijd van 55 jaar of ouder.
2. Het eerste lid is overeenkomstig van toepassing op de ambtenaar die
 - a. overstapt naar een andere functie bij dezelfde veiligheidsregio of ambulancedienst,
of
 - b. overstapt naar een andere veiligheidsregio, dan wel naar een andere gemeentelijke ambulancedienst
tenzij bij de overstap tussen de werkgever en ambtenaar andere afspraken zijn gemaakt.
3. Als voorwaarde bij de toepassing van het tweede lid geldt dat de functie waarnaar de ambtenaar overstapt ook een bezwarende functie is, op grond waarvan krachtens artikel 1124 ARA, zoals dat gold tot 1 januari 2006, ontslag werd verleend op de leeftijd van 55 jaar of ouder.

4. In afwijking van het bepaalde in lid 1 is dit hoofdstuk, met uitzondering van het bepaalde in de paragrafen 7 en 8, niet van toepassing op de ambtenaar
 - a. die volledig inactief was op grond van het bepaalde in hoofdstuk 27b zoals dit hoofdstuk luidde op 30 september 2023 of
 - b. waarvan de leeftijdsgrens was vastgesteld op 60 jaar.

Artikel 27h.2 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. berekeningsgrondslag:
 1. de optelsom van:
 - 1.1. het salaris en de toegekende salaristoelage(n), als bedoeld in NRGGA artikel 1.1 onder ii en kk;
 - 1.2. de IKB-onderdelen, bedoeld in NRGGA artikel 3.28 lid 2 onder a en b;
 - 1.3. de TOR, bedoeld in het overgangsbesluit van NRGGA artikel 3.37;
 - 1.4. de toelagen bedoeld in artikelen 7a t/m d, 8, 9, 11a met uitzondering van lid 10, 12d, 17 en 21c van de ARBAA hoofdstuk II en de daarop gebaseerde regelingen, voor zover die aan de ambtenaar zijn toegekend, berekend over de maand onmiddellijk voorafgaande aan de ingangsdatum van de geheel of gedeeltelijke periode van buitengewoon verlof.
Als sprake is van toegekende toelagen die in hoogte variëren dan wordt het gemiddelde berekend over de periode van de voorgaande 12 maanden.
 2. Het bedrag van de berekeningsgrondslag wordt opnieuw vastgesteld bij een generieke salarisverhoging, waaronder begrepen de stijging van de IKB-onderdelen, bedoeld in NRGGA artikel 3.28 lid 2 onder a en b.
 3. Als verlofopname door de ambtenaar in de voorgaande 12 maanden heeft geleid tot een wijziging van de feitelijke uitbetaling van de berekeningsgrondslag dan werkt die wijziging door in de berekeningsgrondslag.
- b. bruto uitkeringsbedrag: het bruto bedrag dat met toepassing van de witte loonheffingstabel en loonheffingskorting nodig is voor een berekeningsresultaat van 75% netto als bedoeld in artikel 27h.3 lid 1;
- c. bezwarende functie: een betrekking met een hoge belasting door het frequent draaien van piket of het werken in roosterdiensten en deelname aan daaruit voortvloeiende werkzaamheden in de uitruk met als gevolg een verhoogde kans op gezondheidsklachten;
- d. tweede loopbaan: iedere functie binnen de organisatie van de veiligheidsregio of buiten de organisatie van de veiligheidsregio die, in het kader van het loopbaanplan, volgt op de bezwarende functie en die past bij de richting zoals afgesproken is in het loopbaanplan.
- e. dienstjaren voor brandweerpersoneel: de jaren in dienst van een gemeentelijk beroepsbrandweerkorps, de jaren werkzaam als buschauffeur of trambestuurder bij het stadsvervoer, mits dit een functie was, die op dat moment recht gaf op functioneel leeftijdsontslag en de jaren als vrijwilliger bij de brandweer, mits het om jaren gaat waarin men daadwerkelijk en regelmatig in de uitruk is ingezet en men niet tegelijkertijd een aanstelling had als beroepsbrandweer. Bij twijfel over het aantal dienstjaren als vrijwilliger dient de ambtenaar aannemelijk te maken hoeveel jaren hij als vrijwilliger is ingezet;
- f. dienstjaren voor ambulancepersoneel: de jaren werkzaam bij een gemeentelijke ambulancedienst, de jaren werkzaam bij een ambulancedienst van een ziekenhuis of bij een ambulancedienst in de particuliere sector en de jaren werkzaam als buschauffeur of trambestuurder bij het stadsvervoer, mits dit een functie was, die op dat moment recht gaf op functioneel leeftijdsontslag;
- g. AOW-hiaat: de periode waarin de ambtenaar van 65 jaar of ouder geen recht had op een AOW-uitkering met een maximum van 24 maanden;

- h. Totaalinkomen: het met de bestanddelen van de berekeningsgrondslag overeenkomende inkomen in een nieuwe functie vermeerderd met uitkeringen die de ambtenaar in verband met arbeidsongeschiktheid ontvangt.

§ 2 Aanspraken

Artikel 27h.3

1. Met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 27g heeft de ambtenaar vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin hij de leeftijd, bedoeld in lid 2 bereikt, volledig buitengewoon verlof met een garantie van 75% netto van de voor de hem geldende berekeningsgrondslag volgens de fiscale regels zoals die gelden op de datum van uitbetaling als ware hij in actieve dienst met toepassing van de loonheffingskorting.
2. De uittredeleeftijd en duur van het toegekende volledig buitengewoon verlof zijn afhankelijk van het aantal dienstjaren in een bezwarende functie op 1 januari 2006 en bedragen bij:

	Uittredeleeftijd	Duur buitengewoon verlof
a. 20 dienstjaren of meer	56 jaar;	8 jaar
b. 15 tot 20 dienstjaren	57 jaar;	7 jaar
c. 10 tot 15 dienstjaren	58 jaar;	6 jaar
d. 5 tot 10 dienstjaren	59 jaar;	5 jaar
e. 0 tot 5 dienstjaren	59 jaar;	5 jaar

3. Voor de ambtenaar bedoeld in lid 2 onder d geldt het volgende:
 - a. De ambtenaar gaat met ingang van de eerste dag volgend op de maand waarin hij de leeftijd van 58 jaar bereikt 50% van de voor hem geldende formele arbeidsduur werken. Hij heeft dan aanspraak op doorbetaling van 90% bruto van de voor hem geldende berekeningsgrondslag tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin hij de leeftijd van 59 jaar bereikt.
 - b. Gedurende deze periode vindt opbouw van vakantie-uren plaats naar rato van het aantal uren dat de ambtenaar werkt.
 - c. De ambtenaar, bedoeld in lid a, moet medisch geschikt zijn om 50% in zijn bezwarende functie door te werken. Is hij dat niet dan wordt hij ziek gemeld op de leeftijd van 58 jaar en in ieder geval hersteld gemeld op de leeftijd van 59 jaar.
4. De jaren dat de ambtenaar op grond van dit artikel volledig buitengewoon verlof is verleend tellen voor de berekening van de ambtsjubileumgratificatie niet mee.
5. Als gevolg van ziekte vindt geen stopzetting van het toegekende buitengewoon verlof plaats.
6. Met uitzondering van de periode als bedoeld in lid 3 onder b vindt gedurende de gehele periode van buitengewoon verlof geen opbouw van vakantie-uren plaats.
7. Tijdens de periode van buitengewoon verlof bouwt de ambtenaar pensioen op over de berekeningsgrondslag.

Artikel 27h.4 Voortzetting deelnemerschap ABP

De ambtenaar waarvan de leeftijdsgrens voor uittreden op 31 december 2005 was vastgesteld op 60 jaar en die een afkoopsom van zijn levensloopaanspraken heeft ontvangen, kan vanaf 1 januari 2023 voor een maximale periode van 24 maanden gebruik maken van de vrijwillige voortzetting deelnemerschap ABP voor rekening van de werkgever mits hij:

- a. een ontslagverzoek indient,
- b. een toekenningsverzoek 'voortzetting deelnemerschap ABP' indient,
- c. verklaart dat hij de afkoopsom van zijn levensloopaanspraken, bedoeld in artikel 27d.17 zoals dat luidde op 31 december 2021, vermeerderd met de som van het nettoresultaat van de uitbetalingen en het netto

- spaarverzekeringstegoed bedoeld in artikel 27d.16 zoals dat luidde op 31 december 2021, inzet om te voorzien in zijn inkomen gedurende deze periode,
- d. direct voorafgaande aan de ingangsdatum van zijn ontslag belast was met de uitvoering van een bezwarende functie/taken op grond waarvan de levensloopaanspraken zijn afgekocht en
 - e. eerder dan 3 jaar voor de voor hem geldende vastgestelde AOW-leeftijd start met de vrijwillige voortzetting deelnemerschap ABP.

Artikel 27h.4a Overgangsvergoeding

1. De ambtenaar die buitengewoon verlof wordt verleend als bedoeld in artikel 27h.3 heeft recht op een overgangsvergoeding van:
 - a. € 3.500,00 bruto als het om een ambtenaar gaat met 10 tot 20 dienstjaren op 1 januari 2006 als bedoeld in artikel 27h.3 lid 2, mits en voor zover de inkomensafhankelijke ziektekostenpremie volgens de lokale uitvoering van het FLO-overgangsrecht 2006 in de levenslooperperiode werd doorbetaald door de werkgever onder toepassing van de groene loonheffingstabel;
 - b. € 1.500,00 bruto als niet voldaan wordt aan de voorwaarden onder a gesteld.
2. De overgangsvergoeding, bedoeld in lid 1, wordt betaalbaar gesteld in de laatste maand in actieve dienst.

§ 3 Doorwerken

Artikel 27h.5 Doorwerken in repressieve functie

1. De ambtenaar kan de ingangsdatum van het volledige buitengewoon verlof later laten ingaan, telkens met een periode van één jaar. Voorwaarde is dat de ambtenaar geschikt is om door te werken in de bezwarende functie volgens een PPMO als bedoeld in artikel 3 van de ARBAA hoofdstuk III.
2. De ambtenaar die van lid 1 gebruik wil maken, doet de aanvraag een jaar voorafgaand aan het bereiken van zijn uittredeleeftijd. De werkgever wijst de ambtenaar tijdig op de mogelijkheid om de uittredeleeftijd te verschuiven.
3. Indien de ambtenaar de bezwarende functie door ziekte of gebrek niet kan vervullen voor aanvang van de periode van langer doorwerken of herhaald langer doorwerken en de bedrijfsarts herstel niet binnen zes maanden verwacht, wordt het verzoek om langer door te werken geweigerd.
4. De ambtenaar stopt uiterlijk met werken in een bezwarende functie met ingang van de dag volgend op de maand waarin hij 59 jaar wordt.
 - a. Maakt de ambtenaar gebruik van verlof als bedoeld in NRGa artikel 6.3a dan verschuift de uittredeleeftijd met de duur van dit spaarverlof ook als dit leidt tot overschrijding van de leeftijd van 59 jaar. De ambtenaar behorende tot het cohort 5 tot 10 dienstjaren kan het spaarverlof niet inzetten direct voorafgaand aan de periode bedoeld in artikel 27h.3, lid 3 (50/90%); dit kan wel na deze periode.
 - b. De omvang van het spaarverlof en het volledig buitengewoon verlof van de ambtenaar leidt niet tot een periode van buitengewoon verlof gelegen op of na de AOW-leeftijd van de medewerker.
 - c. Aanpassing van de duur van het vastgestelde spaarverlof of de periode buitengewoon verlof vindt niet plaats bij niet voorziene verlaging van de AOW-leeftijd.
5. De ambtenaar die van de mogelijkheid om langer door te werken gebruik maakt, kan geen gebruik maken van de inkomensaanvulling bedoeld in artikel 27h.7.
6. Lid 5 geldt vanaf het moment dat de werkgever de mogelijkheid van de inkomensaanvulling bedoeld in artikel 27h.7, aanbiedt.

Artikel 27h.6 Eerder uittreden

1. Met uitzondering van de ambtenaar, bedoeld in artikel 27h.3 lid 2 onder e, kan de ambtenaar verzoeken om één jaar eerder uit te treden dan de uittredeleeftijd bedoeld in dat artikel.
2. De ambtenaar die van lid 1 gebruik wil maken, doet de aanvraag een jaar voorafgaand aan het bereiken van de gewenste uittredeleeftijd. De werkgever wijst de ambtenaar tijdig op de mogelijkheid om op deze eerdere uittredeleeftijd uit te treden.

§ 4 Bijverdienen en verrekening van neveninkomsten

Artikel 27h.7 Inkomensaanvulling in een niet-repressieve functie bij de werkgever

1. Tijdens de periode van buitengewoon verlof als bedoeld in 27h.3 mag de ambtenaar zijn inkomen bij de werkgever aanvullen tot bruto 100% van de berekeningsgrondslag op jaarbasis door niet-repressieve werkzaamheden te verrichten.
2. De ambtenaar dient jaarlijks een aanvraag in om van de mogelijkheid, bedoeld in lid 1, gebruik te maken.
3. De vergoeding van deze werkzaamheden wordt bepaald aan de hand van de zwaarte en de waardering van de beschikbare werkzaamheden.
4. De werkgever bepaalt in overleg met de OR welke mogelijkheden de formatie biedt, welke werkzaamheden beschikbaar zijn alsmede onder welke voorwaarden deze werkzaamheden worden verricht.

Artikel 27h.8 Verrekening inkomsten tijdens de periode van buitengewoon verlof

1. Wanneer de ambtenaar tijdens de periode van buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3 inkomsten geniet of gaat genieten uit of in verband met arbeid of bedrijf, ter hand genomen met ingang van of tijdens de periode van buitengewoon verlof, vindt een vermindering van zijn bruto uitkeringsbedrag plaats. Deze vermindering is het bedrag waarmee de inkomsten en het bruto uitkeringsbedrag samen de vastgestelde berekeningsgrondslag te boven gaan.
2. Het eerste lid vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf, ter hand genomen gedurende verlof, vakantie of non-activiteit, onmiddellijk voorafgaande aan de datum waarop artikel 27h.3 van toepassing is geworden.
3. Wanneer de ambtenaar op of na de datum, bedoeld in het eerste lid, inkomsten of hogere inkomsten verkrijgt uit arbeid of bedrijf ter hand genomen vóór die dag, is ten aanzien van die inkomsten of hogere inkomsten het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
4. De in het derde lid bedoelde vermindering vindt echter niet plaats indien de inkomsten of hogere inkomsten het gevolg zijn van algemene loonsverhogingen, of indien de ambtenaar aannemelijk maakt dat die inkomsten niet het gevolg zijn van verhoogde werkzaamheid of van andere oorzaken, verband houdende met de toepassing van artikel 27h.3.
5. Onder inkomsten, bedoeld in de voorgaande leden, worden niet verstaan inkomsten verkregen wegens overwerk of als gratificatie.
6. De ambtenaar is verplicht tijdig mededeling te doen van het aanvaarden van arbeid of het starten van een bedrijf of het vermeerderen van werkzaamheden uit arbeid of bedrijf.

7. De ambtenaar is verplicht tijdig mededeling te doen van de inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf die hij ontvangt en van de wijzigingen daarin. Hij is verplicht daarvan de bewijzen te overleggen.
8. Wanneer de ambtenaar de verplichtingen van het zesde lid niet nakomt, kan het bestuur besluiten een korting op het bruto uitkeringsbedrag toe te passen.

§ 5 Ziekte en arbeidsongeschiktheid

Artikel 27h.9 Ziekte

1. Op de ambtenaar wiens eerste ziektedag na de leeftijd van 50 jaar valt en die volledig, maar niet duurzaam, of gedeeltelijk arbeidsongeschikt raakt, is NRGGA artikel 12.8 respectievelijk NRGGA artikel 12.8a niet van toepassing.
2. De ambtenaar, genoemd in het eerste lid, wordt in ieder geval hersteld verklaard vanaf de datum, bedoeld in artikel 27h.3, tweede lid.
3. De ambtenaar wiens eerste ziektedag ligt na de ingangsdatum van het toegekende volledig buitengewoon verlof wordt niet ziek gemeld.

Artikel 27h.10 Arbeidsongeschiktheid

1. De inkomenskortening als gevolg van ziekte, bedoeld in NRGGA artikel 7.4, stopt uiterlijk twee maanden na dagtekening van de UWV-beschikking indien:
 - a. sprake is van gedeeltelijke of volledige maar niet duurzame arbeidsongeschiktheid volgens een beschikking van het UWV en
 - b. de ambtenaar de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.
2. In afwijking van NRGGA artikel 7.8 lid 1 vindt herplaatsing van de ambtenaar vanaf 55 jaar in een passende functie plaats door middel van detachering met behoud van de arbeidsvoorwaarden uit de bezwarende functie.
3. Bij ziekte tijdens de periode van het opnemen van spaarverlof voorafgaand aan de buitengewoon verlofperiode stopt de opname van het spaarverlof de dag na de ziekmelding en start op deze datum de periode van volledig buitengewoon verlof (art. 27h.3, lid 2). Uitbetaling van resterend spaarverlof aan de medewerker geschiedt via de loonbetaling voorafgaand aan de periode van buitengewoon verlof.

Artikel 27h.11 Salarisgarantie bij definitieve herplaatsing bij ziekte

1. De ambtenaar die op grond van NRGGA hoofdstuk 7 binnen de organisatie van de veiligheidsregio definitief herplaatst wordt, heeft recht op een garantietoeslag ter hoogte van het negatieve verschil tussen de berekeningsgrondslag en het nieuwe totaalinkomen van de ambtenaar.
2. Wanneer de ambtenaar, op grond van NRGGA hoofdstuk 7 definitief herplaatst wordt in een functie met een lager totaalinkomen buiten de organisatie van de veiligheidsregio, maken het bestuur en de ambtenaar afspraken over een financiële regeling.
3. Dit artikel is enkel van toepassing op de ambtenaar zoals bedoeld in artikel 27h.3 lid 2 onder a.

§ 6 Tweede loopbaan

Artikel 27h.12

1. Op de ambtenaar zijn tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin hij de uittredeleeftijd als bedoeld in artikel 27h.3 bereikt, de artikelen 27a.5 tot en met 27a.8 en 27a.10 van overeenkomstige toepassing met uitzondering van:
 - a. de periode van 20 jaar als bedoeld in 27a.5 lid 2 en 27a.8 lid 2 en
 - b. artikel 27a.5 lid 5.

2. In afwijking van het bepaalde in artikel 27a.5 lid 4 wordt de ambtenaar een tweede loopbaanplan aangeboden op het moment dat is vastgesteld dat de ambtenaar om redenen van medische ongeschiktheid de bezwarende functie niet meer kan of mag vervullen.
3. In het kader van de tweede loopbaan wordt eerst gezocht naar een functie binnen de organisatie van de veiligheidsregio.
4. De ambtenaar met geen of onvoldoende diploma's kan via een procedure voor 'erkenning verworven competenties' zijn competenties laten erkennen.
5. Indien dit behulpzaam is bij het vormgeven van de tweede loopbaan heeft de ambtenaar recht op vergoeding van de kosten, voor zover redelijk, van een extern loopbaanadvies.
6. De ambtenaar die in het kader van de tweede loopbaan een andere functie aanvaardt binnen de organisatie van de veiligheidsregio, ontvangt, in afwijking van het bepaalde in artikel 27a.11, een garantietoeslag ter hoogte van het negatieve verschil tussen de berekeningsgrondslag in de oude en de nieuwe functie.
7. Het bestuur en de ambtenaar maken in het kader van het loopbaanplan afspraken over een financiële regeling wanneer de ambtenaar in het kader van de tweede loopbaan buiten de organisatie van de veiligheidsregio een functie aanvaardt met een lager totaalinkomen.

§ 7 compensatie verhoging AOW vóór 1 januari 2013 inactief

Artikel 27h.13 werkingsfeer

Deze paragraaf is van toepassing op de ambtenaar of de gewezen ambtenaar die vóór 1 januari 2013 gebruik is gaan maken van het bepaalde

- a. in artikel 27b.4 lid 1 of artikel 27b.26 zoals dat luidde op 30 september 2023, of
- b. in artikel 27b.11 lid 2 of 27b.35 lid 2 zoals dat luidde op 30 september 2023 en die op 29 oktober 2016 met volledig buitengewoon verlof of onbetaald volledig verlof was, als bedoeld in de hiervoor genoemde artikelen.

Artikel 27h.14 hoogte compensatie

1. Na ontslag heeft de ambtenaar gedurende zijn AOW-hiaat recht op een maandelijkse compensatie AOW.
2. De compensatie AOW is gelijk aan de netto AOW-uitkering waarbij geen loonheffingskorting wordt toegepast, die voor de ambtenaar in de betreffende maand zou hebben bestaan, inclusief de inkomensondersteuning AOW en het vakantiegeld. Een korting op grond van artikel 13 AOW wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Artikel 27h.15 verlaging compensatie

De compensatie bedoeld in artikel 27h.14 wordt verlaagd met:

- a. de door de ambtenaar ontvangen overbruggingsuitkering van de Sociale Verzekeringsbank.
- b. de hoogte van het bedrag dat de ambtenaar heeft ontvangen op grond van door de werkgever vanaf 2013 beschikbaar gestelde regelingen met als aantoonbaar doel de gevolgen van de verhoging van de AOW-leeftijd voor de ambtenaar te compenseren.

§ 8 compensatie verhoging AOW vanaf 1 januari 2013 inactief

Artikel 27h.16 werkingsfeer

Deze paragraaf is van toepassing op de ambtenaar of de gewezen ambtenaar die vanaf 1 januari 2013 gebruik is gaan maken van het bepaalde

- a. in artikel 27b.4 lid 1 of artikel 27b.26 zoals dat luidde op 30 september 2023, of
- b. In artikel 27b.11 lid 2 of artikel 27b.35 lid 2 zoals dat luidde op 30 september 2023

en die op 29 oktober 2016 met volledig buitengewoon verlof of onbetaald volledig verlof was als bedoeld in de hiervoor genoemde artikelen.

Artikel 27h.17 hoogte compensatie

1. Na ontslag heeft de ambtenaar recht op een maandelijkse compensatie AOW over de periode dat
 - a. hij op grond van door de werkgever vastgesteld beleid niet langer kon doorwerken bedoeld in artikel 27b.4, lid 5 juncto artikel 27b.26 lid 5 zoals die luiden op 30 september 2023, of
 - b. hij medisch niet geschikt was om langer door te werken bedoeld onder a, of
 - c. zijn verzoek om langer door te werken bedoeld onder a is afgewezen.
2. De periode bedoeld in lid 1 is niet langer dan zijn AOW-hiaat onder vermindering van het aantal maanden dat de ambtenaar sinds 1 januari 2013 langer heeft doorgewerkt vanaf een keuzemoment als bedoeld in artikel 27b.4 lid 5 of artikel 27b.26 lid 5 zoals dat luidde op 30 september 2023.
3. Artikel 27h.14 lid 2 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27h.18 Landelijke Commissie

1. De ambtenaar die geen recht heeft op compensatie AOW als bedoeld in deze paragraaf kan bij de Landelijke Commissie Compensatieregeling AOW een verzoek indienen om alsnog in aanmerking te komen voor compensatie AOW.
2. Het verzoek bedoeld in lid 1 kan de ambtenaar indienen als hij meent dat:
 - a. medische ongeschiktheid de reden was om geen verzoek te doen om langer door te werken, of
 - b. zijn verzoek om langer door te werken zou worden geweigerd op grond van disfunctioneren en hij om deze reden heeft afgezien van een verzoek om langer door te werken.
3. Het verzoek bedoeld in lid 1, wordt niet in behandeling genomen als de ambtenaar een bezwaarschrift als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht heeft ingediend.
4. Het bestuur neemt een besluit op grond van het zwaarwegende advies van de Landelijke Commissie Compensatieregeling AOW.

Artikel 27h.19 uitbetaling

De compensatie AOW bedoeld in paragraaf 7 en 8 van dit hoofdstuk wordt vanaf het moment waarop de ambtenaar of de gewezen ambtenaar de leeftijd van 65 jaar bereikt maandelijks aan de ambtenaar uitbetaald.

§ 9 Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 27h.20 Ontslag

1. De ambtenaar wordt eervol ontslag verleend na afloop van de voor hem geldende periode van buitengewoon verlof, bedoeld in artikel 27h.3.
2. Het ontslag gaat in op de dag die volgt op de laatste dag van dit buitengewoon verlof.
3. Het bestuur neemt een opzegtermijn van drie maanden in acht.

Als de opzegtermijn, bedoeld in lid 3, niet in acht wordt genomen dan gaat de ontslagdatum later in zonder dat dit gevolgen heeft voor de einddatum van het buitengewoon verlof.

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Besluit Vervanging 2024

Vergadering:
Ingebracht door:
Behandelaar:

25 maart 2024
Tijs van Lieshout
Bud Pronk

Gevraagd besluit

- 1) **In te stemmen met het bijgevoegde besluit ‘Vervanging archiefbescheiden 2024 VrAA’.**
- 2) **Kennis te nemen van de hierbij behorende bijlagen:**
 - Handboek Vervanging 2024 VrAA v1.0 definitief 20240119
 - Proces Scannen Vervanging v1.0 definitief 20240119
 - Advies gemeentearchivaris vervanging VrAA ondertekend 20240129

Aanleiding en context

VrAA staat op dit moment onder verscherpt toezicht van de provincie Noord-Holland voor wat betreft informatiebeheer en archief. Een van de opgelegde taken is het inzichtelijk maken en ontsluiten van analoge archiefbescheiden inclusief het kunnen aanbieden van een volledig overzicht van archiefbescheiden binnen VrAA.

Het voornemen van VrAA is om, in de nabije toekomst, uitsluitend digitaal te gaan werken, stukken eenvoudig vindbaar te maken, de volgorde van stukken goed in te regelen (herleidbaarheid) zodat eenvoudig kan worden voldaan aan WOO-verzoeken en bewaartermijnen aan de stukken te koppelen zodat tijdige vernietiging mogelijk is. Om dit te bereiken is het nodig om de grote aantallen analoge archiefwaardige stukken te digitaliseren. Het digitaliseren van analoge archiefbescheiden heeft als doel dat de analoge bescheiden kunnen worden vernietigd en de digitale exemplaren als origineel zijn opgenomen in de daarvoor bedoelde applicaties.

Het instemmen met het voorgelegde besluit is een belangrijke stap voor VrAA om te kunnen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Het handboek is opgesteld in samenspraak met het Stadsarchief Amsterdam. Het proces en de werkinstructie is getoetst door het Stadsarchief Amsterdam. Het voorgelegde besluit inclusief bijlagen heeft een positief advies van de Archivaris Stadsarchief Amsterdam verkregen.

–Oplegnotitie–

Door in te stemmen met het voorgelegde besluit, voldoet VrAA op dit vlak aan alle regels gesteld in de Archiefwet.

Door in te stemmen met dit besluit kan VrAA waar nodig de analoge archiefbescheiden digitaliseren zodat deze als vervanging van het origineel kunnen gaan dienen.

Vervanging heeft pas dan plaatsgevonden nadat de analoge exemplaren ook daadwerkelijk vernietigd zijn.

De digitale exemplaren worden voorzien van metadata zodat deze eenvoudig herleidbaar en vindbaar zijn. Tevens worden aan de digitale exemplaren gelijktijdig de daarvoor geldende bewaartermijnen (conform de Selectielijst VrAA 2023) toegevoegd zodat tijdige vernietiging kan plaatsvinden.

Consequenties

Bestuurlijk kent dit besluit geen andere consequentie dan dat de organisatie compliant is met wet- en regelgeving.

Financieel zijn hier geen kosten aan verbonden anders dan de kosten van het daadwerkelijke digitaliseren, metadateren, voorzien van bewaartermijnen en plaatsen in de daartoe aangewezen applicatie. Deze kosten worden per afdeling gedragen zodra vervanging van toepassing is. Dit geldt tevens voor de personele inzet.

Besluitvormingsroute

• Historie

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
29 januari 2024	Archivaris Stadsarchief Amsterdam
29 januari 2024	Strategisch Informatie Overleg
13 februari 2024	MTVrAA
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

• Verdere behandeling

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	Bestuursvergadering VrAA
NNB	Afstemming met Interbestuurlijk toezichthouder

Meegezonden stukken

- bijlage A: Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 VrAA v1.0 definitief
- bijlage B: Handboek Vervanging 2024 VrAA v1.0 definitief
- bijlage C: Proces Scannen Vervanging v1.0 definitief (inclusief werkinstructie)
- bijlage D: Advies gemeentearchivaris

Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland

Vervanging Archiefbescheiden

Auteur(s):	B. Pronk
Datum:	19-01-2024
Versienummer:	1.0 Definitief

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	20220502	Initiële versie
0.2	20220513	Na verkregen info Stadsarchief
0.3	20220718	N.a.v. Advies CISO
0.4	20221121	n.a.v. Advies PO
0.5	20230314	Definitief concept na advisering Archivaris ter beoordeling Stuurgroep
0.6	20231214	Definitief concept n.a.v. wijziging ingangsdatum
0.7	20240119	Definitief concept na laatste toets Stadsarchief
1.0	20240119	Definitieve versie ter kennisname Strategisch Informatie Overleg
1.0	20240119	Definitief besluit ter instemming MTVrAA
1.0	20240119	Definitief besluit ter goedkeuring en vaststelling bestuur VrAA

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland,

Gelet op:

- De regeling van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 december 2012 nr. WJZ/466161 (10265), tot wijziging van de archiefregeling in verband met het stellen van nadere regels omtrent vervanging;
- Artikel 7 van de Archiefwet;
- Het positief advies van de Archivaris Stadsarchief Amsterdam, tevens Archivaris VrAA.

Besluit:

Artikel 1 Digitaliseren Archiefbescheiden

1. Over te gaan tot vervanging door digitale reproducties van de analoge archiefbescheiden die op grond van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 (Staatscourant 11143, 26 februari 2020) welke is verwerkt, met goedkeuring van de Archivaris, in de Selectielijst VrAA 2023 voor bewaring of vernietiging in aanmerking komen, waarna deze analoge archiefbescheiden worden vernietigd.
2. Reproductie geschiedt op de wijze zoals omschreven in het vastgestelde 'Handboek Vervanging 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland', dat als bijlage bij dit besluit is gevoegd en onderdeel van dit besluit uitmaakt.
3. De directeur van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is verantwoordelijk voor het doorvoeren van wijzigingen in het Handboek Vervanging 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland doch mandateert, zoals gesteld in paragraaf 9 van het 'Handboek Vervanging 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland', het formele beheer en uitvoering hiervan aan de Senior Informatiebeheerder van de VrAA conform het gestelde in artikel 5 lid 5 van het "Besluit Informatiebeheer 2022 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland".
4. De Senior Informatiebeheerder wordt gemachtigd tot het opstellen en ondertekenen van de verklaring op grond van artikel 8 van het archiefbesluit 1995.

Artikel 2 Inwerkingtreding en bekendmaking

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking van dit besluit in het Blad gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland.

Artikel 3 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als: Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland te [.....], op 28 maart 2024.

De secretaris,
Dhr. T. van Lieshout

De voorzitter.
Mevr. F. Halsema

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Handboek Vervanging 2024 Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland

Vervaardigen van digitale reproducties
van analoge informatieobjecten

Bijlage 1 Besluit Vervanging

Auteur(s):	B. Pronk
Datum:	19 januari 2024
Versienummer:	1.0 Definitief

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	20220503	Initiële versie
02	20220518	Na input Stadsarchief
0.3	20220715	N.a.v. invoegen bijlagen
0.4	20220718	N.a.v. Advies en CISO en PO
0.5	20220725	N.a.v. input externe
0.6	20220725	Ter beoordeling SAA
0.6.1	20221028	N.a.v. input SAA
0.6.2	20221215	N.a.v. 2 ^e input SAA
0.6.3	20230119	N.a.v. 3 ^e input SAA
0.7	20230123	Definitief concept ter advisering Archivaris
0.8	20230221	Na toevoeging Bijlagen en verwerking laatste opmerkingen SAA
0.9	20231214	Voor laatste controle van verwerkte opmerkingen naar SAA
1.0	20240119	Definitief handboek ter advisering Archivaris en Stuurgroep Digitalisering
1.0	20240119	Definitief Handboek ter goedkeuring MTVrAA
1.0	20240119	Definitief Handboek ter vaststelling bestuur VrAA als bijlage Besluit Vervanging 2022 VrAA

Inhoudsopgave

Revisiehistorie	2
Inhoudsopgave	3
1. Toelichting op het Handboek.....	4
2. Inleiding	5
2.1 Advies Archivaris Handboek	6
2.2 Informeren Archivaris m.b.t. inrichting applicaties	6
3. Toepassingsgebied	7
3.1 Vervanging	7
3.2 Vervangingsbesluit.....	8
3.3 Juridische grondslag.....	9
3.4 Reikwijdte	10
3.5 Eisen te stellen aan uitzonderingen op Vervanging.....	11
4. Gebruikte scanapparatuur en – software, gekozen instellingen en scanproces.....	13
4.1 Gebruikte scanapparatuur en – software.....	13
4.2 Gekozen scaninstellingen.....	13
4.3 Scanproces ten behoeve van vervanging (reproductie)	14
4.3.1 Rollen en verantwoordelijkheden.....	15
4.3.2 Proces scannen	15
5 Vervangingsproces	16
5.1 Digitalisering voor de start van het werkproces (Binnenkomende post)	16
5.2 Digitalisering na beëindiging van het werkproces (achteraf)	16
5.3 Digitalisering van bestaande dossiers (Retro perspectieve vervanging)	16
5.4 Kwaliteit procedures en controles	17
6 Vernietiging van de te vervangen archiefbescheiden.....	18
6.1 Stappenplan vernietiging & opstellen bewijs van vernietiging.....	18
7 Vervanging aanvragen voor nieuwe werkprocessen.....	19
8 Proces wijziging van applicaties.....	20
9 Wijzigingsbeheer.	21
10 Vaststelling.....	22
Bijlage 1: Verklaring van Vervanging.....	23
Bijlage 2: Proces scannen	24

1. Toelichting op het Handboek

Conform op artikel 7 van het Besluit Informatiebeheer 2022 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt standaard, bij Vervanging, de Archivaris geïnformeerd.

Voor vervanging binnen VrAA komen in aanmerking alle analoge informatiebescheiden welke actief binnen de organisatie gebruikt worden voor de producten en diensten zoals deze vermeld staan in de PDC VrAA en die in aanmerking komen voor archivering conform de vigerende selectielijst. Niet actief zijnde (historische) informatiebescheiden komt niet voor vervanging in aanmerking doch wordt, conform artikel 12 van de Archiefwet, naar een archiefbewaarplaats overgebracht in overleg met de archivaris.

Het Handboek is opgesteld door de Senior Informatiebeheerder a.i. VrAA met ondersteuning van een extern ingehuurde partij met ervaring op het vlak van informatiemanagement, informatiebeheer en archivering. Het Handboek is gebaseerd op de richtlijnen van het Nationaal Archief¹ en de bestaande Handreiking en procedure Digitale Vervanging van analoge informatie (archiefbescheiden) gemeente Amsterdam.

De inhoud van het Handboek is afgestemd met de Archivaris VrAA, tevens Archivaris van de gemeente Amsterdam.

Tevens wordt in dit Handboek uitgebreid ingegaan op wat er vervangen wordt (op documentniveau), in welk systeem/ applicatie de reproducties zijn ondergebracht en vanaf welke datum VrAA is aangevangen met het proces Vervanging.

Het Handboek Vervanging 2024 VrAA beschrijft het proces (de procedure) van digitale Vervanging en dient daarmee de volgende doelen:

- Het beschrijft, conform artikel 26b van de archiefregeling een aantal aspecten waarmee de zorgdrager inzage heeft in het proces en de technische inrichting van de toegepaste Vervanging;
- Het onderbouwt het Vervangingsbesluit en toont aan dat de zorgdrager zorgvuldig omgaat met zijn bevoegdheid tot Vervanging;
- Het maakt objectieve toetsing en controle van het Vervangingsproces mogelijk;
- Het onderbouwt de mate waarmee reproductie kan worden vertrouwd als accurate en volledige weergave van het origineel.

Als de in het Handboek Vervanging 2024 uit te werken informatie, zoals bijvoorbeeld procedurebeschrijvingen, de Selectielijst VrAA 2023, etc. al is beschreven in een ander document, wordt daarnaar vanuit dit Handboek verwezen. Hierdoor wordt voorkomen dat informatie op meerdere plaatsen wordt gepresenteerd en op meerdere plaatsen geactualiseerd zou moeten worden (principe enkelvoudige opslag- meervoudig gebruik). De procedurebeschrijvingen en Selectielijst zijn opgesteld door de Senior Informatiebeheerder VrAA en worden opgenomen in het Handboek Registratuur.

¹ [Handreiking Vervanging archiefbescheiden, versie 2.0 \(nationalearchief.nl\)](https://nationalearchief.nl)

2. Inleiding

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland streeft ernaar om zoveel mogelijk digitaal te werken. Door informatie digitaal beschikbaar te maken, is het mogelijk om plaats en tijd onafhankelijk te werken, is informatie voor iedereen gelijk beschikbaar en is het mogelijk informatie vanuit verschillende applicaties met elkaar te koppelen. Om digitaal te werken worden papieren documenten gescand, voorzien van metadata en geregistreerd in de daarvoor bestemde applicatie.

Om te voorkomen dat informatie, zowel digitaal als analoog, versplinterd wordt bewaard en het daardoor onoverzichtelijk wordt waar informatie dan wel het origineel te vinden is, kan Vervanging worden ingezet. Door Vervanging toe te passen vindt er een extra controle plaats op de gescande informatie en zijn documenten op één plek digitaal terug te vinden. Om Vervanging toe te passen moet er wel aan een aantal richtlijnen worden voldaan om de kwaliteit van gedigitaliseerde documenten te waarborgen.

Conform archiefwet- en regelgeving geldt dat informatie in authentieke vorm gearchiveerd moet worden. Dat wil zeggen: informatie die op papier wordt ontvangen of gecreëerd, moet in principe ook in papieren vorm worden gearchiveerd. Artikel 7 in de Archiefwet 1995 bepaalt dat originele analoge documenten vervangen mogen worden door reproducties teneinde de aldus vervangen documenten te vernietigen. De digitale documenten worden dan het origineel. In het Archiefbesluit 1995 worden nadere voorwaarden gesteld aan de wijze waarop deze vervanging geregeld moet worden.

In dit Handboek worden de kaders en richtlijnen voor het toepassen van Vervanging binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland uiteengezet. Het gaat hierbij om de juridische kaders waarbinnen Vervanging kan plaatsvinden, de technische eisen die aan een Vervangingsproces worden gesteld en de wijze waarop het Vervangingsproces binnen de Veiligheidsregio is georganiseerd. Ten slotte wordt aangegeven op welke manier er controles binnen het proces zijn ingebouwd om de kwaliteit van informatie binnen de organisatie te waarborgen.

Voorgaande heeft consequenties voor de informatiehuishouding. Momenteel worden ontvangen analoge bescheiden gedigitaliseerd en daarna digitaal opgeslagen. Deze opslag vindt echter ook fysiek (intern en extern) plaats.

Ook worden op dit moment reeds aanwezige analoge dossiers gedigitaliseerd doch ook deze blijven analoog opgeslagen. Beide situaties leiden tot dubbele beheerskosten en leidt er ook toe dat onduidelijkheid kan worden veroorzaakt wat nu als origineel moet worden aangemerkt.

Het vaststellen van het 'Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland' door het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio biedt een oplossing voor deze dubbele beheerskosten. Digitale Vervanging betreft tevens de vernietiging van originele papieren archiefbescheiden na digitalisering, op welk moment de digitale reproducties juridisch gezien de plaats innemen van de oorspronkelijke papieren documenten.

Als bijlage 1 bij het vast te stellen 'Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland' is dit Handboek Vervanging opgesteld. In het Handboek wordt invulling gegeven aan de, op grond van de Archiefwet en de Archiefverordening, aan digitale Vervanging gestelde eisen.

Met de Vervanging wordt pas gestart nadat het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland het hiertoe te nemen 'Besluit Vervanging Archiefbescheiden Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2024' heeft vastgesteld en het Besluit is gepubliceerd in het Blad gemeenschappelijke regelingen van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

2.1 Advies Archivaris Handboek

Voorafgaande aan het vaststellen van het Besluit Vervanging Archiefbescheiden Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2024, dient de Archivaris, op grond van artikel 7 van het Besluit Informatiebeheer 2022 VrAA, vastgesteld op 28 maart 2022 geïnformeerd te worden over dit Handboek Vervanging. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid is ervoor gekozen om de Archivaris tevens een advies uit te laten brengen.

Op 11 oktober en 15 december 2022 evenals op 19 januari en 12 maart 2023 is aan de Archivaris om inhoudelijk advies gevraagd. De adviezen zijn verwerkt in dit stuk.

2.2 Informeren Archivaris m.b.t. inrichting applicaties

Een andere voorwaarde waaraan voldaan moet worden voorafgaand aan het vaststellen van het Besluit Vervanging Archiefbescheiden Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2024, is het informeren van de Archivaris over de inrichting van, de binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, voor archiveren gebruikte applicaties en de digitale beheeromgeving.

De applicaties en de inrichting van de digitale beheeromgeving dienen te voldoen aan de NEN-ISO 16175 normering zodat duurzaam beheer van vervangen archiefbescheiden kan worden gewaarborgd.

Hieronder vallen: MS Business Central (voor financiële dossiers), AFAS (voor P-dossiers) en JOIN (voor post- en archiefzaken alsmede besluitvormingsdocumenten MTVrAA), LEEF (omgevingswet/ DSO).

In de toekomst zullen ook de applicaties Ultimo, MS365 en andere nog aan te schaffen/ in te richten applicaties gebruikt gaan worden voor digitale opslag en mogelijk voor Vervanging. Indien Vervanging hierbij aan de orde is, zal het Handboek Vervanging moeten worden aangepast en het Bestuur van de Veiligheidsregio het besluit Vervanging opnieuw moeten vaststellen en laten publiceren.

Belangrijk hierbij is dat in deze applicaties de authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit en bruikbaarheid van de digitale documenten - die in deze applicaties beheerd worden - voldoende gewaarborgd is.

Indien applicaties vervangen worden of andere applicaties gebruikt gaan worden voor registratuur, zal ook de Archivaris hierover tijdig worden geïnformeerd.

In april 2022 is de Archivaris geïnformeerd over de inrichting van de genoemde applicaties en de inrichting van de daarbij behorende beheeromgeving.

3. Toepassingsgebied

Het Handboek Vervanging kent een strikt, conform wet- en regelgeving, afgebakend toepassingsgebied. Hierna wordt omschreven wat er bedoeld wordt met Vervanging en aan welke criteria er moet worden voldaan om tot Vervanging te kunnen en mogen overgaan.

De procedure omschreven in dit Handboek is specifiek van toepassing op de Vervanging van Analoge informatie door Digitale Informatie. De procedure maakt een onderscheid tussen informatie met een bewaartermijn van maximaal 7 jaar en informatie met een bewaartermijn langer dan 7 jaar (waaronder blijvend te bewaren informatie); bewaartermijnen volgens de vigerende selectielijst.

In beide gevallen dient de procedure te worden gevolgd.

- Bij informatie met een bewaartermijn langer dan 7 jaar moet een Handboek Vervanging worden opgesteld waarbij de archivaris om advies moet worden verzocht.
- Bij maximaal 7 jaar te bewaren informatie is het opstellen van een Handboek Vervanging niet nodig en volstaat een verzoek om positief advies van de Archivaris, met inachtneming van wat hierover in de procedure beschreven is.
- In deze gevallen dient er een Besluit tot Vervanging worden genomen (zie 3.2).

Voor retrospectieve Vervanging (met terugwerkende kracht) komen in aanmerking:

- a) Alle analoge Personeelsdossiers van het, bij de Veiligheidsregio, in dienst zijnde personeel;
- b) Alle juridische Beroeps- en Bezwaarschriften van dit personeel alsmede de Beroeps- en Bezwaarschriften waaraan een precedentwerking aanwezig of te verwachten is;
- c) Beleidsstukken en financiële stukken die aan de bewaartermijn van 7 jaren of meer voldoen;
- d) Inkoopdossiers, aanbestedingsstukken en contracten/ overeenkomsten die gezien de aard van de stukken in aanmerking komen voor een minimale bewaartermijn van 7 jaren.

Met de retrospectieve vervanging van punt a. is binnen VrAA met ingang van 15 juli 2020 een start gemaakt middels het inhuren van een derde partij om deze taak uit te voeren.

Van voorgaande dossiers wordt ervan uitgegaan dat deze met ingang van 01-01-2025 uitsluitend nog digitaal worden verwerkt in de applicaties en er geen papieren versies binnen de organisatie meer aanwezig zullen zijn. Tot dan is er een overgangsfase waarin zowel dossiers als applicaties/ systemen op orde worden gebracht.

3.1 Vervanging

Vervanging betekent dat archiefbescheiden van de ene (in dit geval analoge) gegevensdrager worden omgezet naar een andere (in dit geval digitale) gegevensdrager, waarna de originelen vernietigd moeten worden². De omgezette gegevens op de nieuwe informatiedragers zijn dan de archiefbescheiden in de zin van artikel 1 sub. C ex. Archiefwet 1995 en krijgen de status van origineel³ met de volledig daarbij behorende rechtskracht.

² Artikel 7 Archiefwet 1995

³ Ingevolge artikel 1, onderdeel c, onder 4, van de Archiefwet 1995

Bij besluiten omtrent Vervanging wordt rekening gehouden met⁴:

- a. de taak van het desbetreffende overheidsorgaan: het uitvoeren van de Brandweezorg, Rampenbestrijding en Crisiszorg zoals is aangegeven in de Wet Veiligheidsregio's;
- b. de verhouding van dit overheidsorgaan tot andere overheidsorganen: Een zelfstandig openbaar lichaam onder verantwoording van de colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten die een onderdeel uitmaken van een regio en waarbij de Veiligheidsregio aan deze en het provinciale bestuur verantwoording aflegt;
- c. de waarde van de informatie als bestanddeel van het cultureel erfgoed; en
- d. het belang van de informatie voor overheidsorganen, voor recht- en bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Tot Vervanging mag alleen besloten worden indien deze geschiedt met juiste en volledige weergave van de in de te vervangen archiefbescheiden voorkomende gegevens⁵.

Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft de bevoegdheid om informatie te vervangen door reproducties waarna de originele informatie vernietigd wordt⁶.

Het scannen van papieren documenten, waarna deze vernietigd worden, is een veelgebruikte manier van Vervanging. Dit is ook de manier waarop de Vervanging plaats vindt die beschreven is in dit Handboek.

Vervanging is een onomkeerbaar proces en daarom is de kwaliteit van groot belang. In het proces van Vervanging zijn de nodige kwaliteitscontroles die een correcte Vervanging garanderen ingebouwd. Vervanging draagt voornamelijk bij aan het papierarm maken van een organisatie doordat fysieke documenten kort (drie maanden) bewaard worden, maar langdurig digitaal worden bewaard. Het voorkomt tevens dat meerdere exemplaren van hetzelfde document in de organisatie aanwezig zijn en zorgt ervoor dat men altijd het juiste document kan raadplegen. Dit Handboek geeft regels om te komen tot een generieke werkwijze.

3.2 Vervangingsbesluit

Wanneer Vervanging wordt toegepast moet er een Vervangingsbesluit worden opgesteld zoals aangegeven in artikel 8 van het Archiefbesluit. Het Vervangingsbesluit is het bewijs dat er Vervanging heeft plaatsgevonden en moet daarom zorgvuldig worden bewaard. Deze verklaring bevat:

- Een specificatie van de vervangen archiefbescheiden;
- Op grond waarvan Vervanging plaatsvindt;
- Hoe de Vervanging is gebeurd.

Dit Handboek is de bijlage bij het Vervangingsbesluit.

⁴ Artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995

⁵ Artikel 6, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995

⁶ Artikel 7 van de Archiefwet 1995

Er is alleen sprake van Vervanging wanneer analoge versies van de gedigitaliseerde documenten zijn vernietigd. Dit staat los van de procedure Vernietigen die van toepassing is op archiefbescheiden waarvan de bewaartermijn is verstreken. Van de Vervanging dient een Verklaring van Vervanging worden opgesteld om te bewaren in het archief. Het opstellen van een verklaring van vernietiging staat aangegeven in artikel 8 van het Archiefbesluit 1995.

3.3 Juridische grondslag

Relevante wettelijke kaders met betrekking tot Vervanging zijn:

- Archiefwet 1995, vooral artikelen 7 en 9, lid 1;
- Archiefbesluit 1995, vooral artikelen 2, 6 en 8;
- Archiefregeling, in dit geval de wijziging opgenomen in Staatscourant 2012 nr. 26238, 17 december 2012, waarbij het hoofdstuk over vervanging werd ingevoegd

In de Archiefregeling is opgenomen over welke aspecten van het vervangingsproces de zorgdrager inzicht moet verschaffen. Daarnaast zijn in de Archiefregeling voorschriften over de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden terug te vinden in de artikelen 6 tot en met 26.

Voor digitale archiefbescheiden wordt tevens geëist dat de bestanden zorgvuldig en systematisch beheerd worden. Hier wordt verwezen naar de NEN-ISO 23081 norm. Van alle digitale archiefbescheiden dient, naast inhoud, structuur en verschijningsvorm, ook bijgehouden te worden wat het geheel van dynamische en interactieve kenmerken ten tijde van de raadpleging van de archiefbescheiden was. Daarnaast dient een overzicht van de ordeningsstructuur van het digitale archief (per applicatie) aanwezig te zijn, naast een metadata-schema of classificatieschema.

Bij Vervanging moet de zorgdrager (de bestuurlijk verantwoordelijke) zorgen voor een formeel (schriftelijk) Besluit tot Vervanging.

Bij alle te vervangen archiefbescheiden moet de zorgdrager in het Besluit tot Vervanging ten minste inzicht geven in de volgende punten van het Vervangingsproces⁷:

- De reikwijdte van het Vervangingsproces, waaronder sowieso een opgave van de organisatieonderdelen valt en de categorieën archiefbescheiden waarvoor het Vervangingsproces geldt;
- De inrichting van de apparatuur waarmee wordt vervangen, de gekozen instellingen en de randapparatuur;
- Voor zover van toepassing de software en de gekozen instellingen;
- De criteria voor de keuze ter zake van reproductie in kleur, grijswaarden of zwartwit;
- De wijze waarop de reproductie tot stand komt, waaronder in elk geval de formaten, bewerkingen, metagegevens en (wanneer van toepassing) de keuze voor reproductie per batch of per stuk vallen;
- De inrichting van de controle op juiste en volledige weergave en van het herstel van fouten;
- Het proces van vernietiging van de vervangen archiefbescheiden;
- De kwaliteitsprocedures.

⁷ Artikel 26a/b Archiefregeling

3.4 Reikwijdte

De reikwijdte van het Handboek geeft aan voor welke documenten Vervanging wordt ingesteld. Het Besluit Vervanging Archiefbescheiden Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2024 wordt vastgesteld voor de gehele Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en het gaat hier om inkomende, interne, bestaande en uitgaande archiefbescheiden. Wanneer aan alle voorwaarden voor Vervanging is voldaan, kan het Vervangingsproces worden gestart.

Met betrekking tot bestaande analoge archiefbescheiden worden vervangen:

- a) Archiefbescheiden die nog actueel zijn en waarvan de retentietermijn nog niet is gestart;
- b) Archiefbescheiden vanaf 01-01-2008, die vanwege de aard als naslagwerk frequent moeten kunnen worden opgevraagd waardoor opslaan op een aangewezen archiefopslaglocatie niet wenselijk is en de retentietermijn nog niet is verstreken.

Processen waarop dit Handboek Vervanging betrekking heeft worden opgenomen in de Productdienstencatalogus van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Deze Productdienstencatalogus wordt ontwikkeld en beheerd door de Senior Informatiebeheerder. In deze Productdienstencatalogus zijn de producten van de diensten gekoppeld aan de vigerende selectielijst. De Productdienstencatalogus VrAA dient separaat te worden vastgesteld door het bestuur VrAA en zal als onderdeel in het Handboek Registratuur worden opgenomen net zoals de Selectielijst VrAA 2023 welke een afgeleide is van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020⁸.

Door de strikte voorwaarden die zijn gesteld aan Vervanging wordt de kwaliteit van de archiefbescheiden gewaarborgd. Gezien de voorwaarden gesteld in dit Handboek, is het mogelijk om alle, in het verleden al gedigitaliseerde documenten, te vervangen. Op basis van steekproeven kan worden bepaald of de kwaliteit voldoet aan de eisen gesteld in dit Handboek.

- Vervangen worden, vanaf de datum waarop het Vervangingsbesluit is gepubliceerd, alle met betrekking tot de, onder 2.2 genoemde, applicaties te beheren archiefbescheiden die volgens vigerende selectielijst zowel voor vernietiging als voor bewaring in aanmerking komen en die worden ontvangen of geproduceerd bij uitvoering van taken waarvoor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland verantwoordelijk is gesteld;
- Vervangen wordt, het origineel van een “natte handtekening” voorzien document die onderdeel uitmaakt van een meervoudige ondertekening welke zijn opgemaakt in tweevoud (of meervoud) en geprint worden ten behoeve van het zetten van een “natte” handtekening, waarna een (of meerdere) ondertekende exemplaar wordt verzonden en één (1) exemplaar als origineel binnen de organisatie blijft. Een scan van het ondertekende document in een van de genoemde applicaties wordt opgenomen als zijnde origineel waarbij uitsluitend het origineel wordt gearchiveerd;
- Dit met uitzondering van de onder paragraaf 3.5 genoemde uitzonderingen.

Tevens vindt Vervanging plaats op 3 momenten in het werkproces. Deze staan nader omschreven onder 5.1, 5.2 en 5.3 in dit handboek.

⁸ https://vng.nl/sites/default/files/2020-02/selectielijst_20200214.pdf

3.5 Eisen te stellen aan uitzonderingen op Vervanging

Bij het opstellen van een Vervangingsbesluit/ -Handboek Vervanging vereist artikel 2, eerste lid van het archiefbesluit 1995 dat in een Vervangingsbesluit rekening gehouden moet worden met de volgende aspecten (3.1):

- a. Taak van het overheidsorgaan: het uitvoeren van de Brandweezorg, Rampenbestrijding en Crisiszorg zoals is aangegeven in de Wet Veiligheidsregio's;
- b. Verhouding van dit overheidsorgaan tot andere overheidsorganen: Een zelfstandig openbaar lichaam onder verantwoording van de colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten die een onderdeel uitmaken van een regio en waarbij de Veiligheidsregio aan deze en het provinciale bestuur verantwoording aflegt;
- c. De waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed;
- d. Het belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- en bewijszoekenden en voor historisch onderzoek;
- e. Documenten die zijn voorzien van een "natte" handtekening, waarna het ondertekende exemplaar wordt verzonden en een scan van het ondertekende document als kopie van de uitgaande brief in een van de genoemde applicaties in het dossier wordt opgenomen.

Daarnaast is artikel 6.2 van het Archiefbesluit 1995 van toepassing. Daarin is vastgelegd dat de zorgdrager melding maakt van de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan artikel 2, eerste lid, onderdelen c en d.

Met als uitgangspunt de binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland geformuleerde doelstelling dat de informatiehuishouding op termijn geheel digitaal ingericht moet zijn, kan geconstateerd worden dat de aspecten a, b en d op voorhand geen beletsel opleveren voor Vervanging van de in paragraaf 3.4 aangeduide te vervangen archiefbescheiden.

De Archiefwet 1995 geeft bij de omschrijving van de term "archiefbescheiden" aan dat dit documenten betreft "ongeacht de vorm". Aspect d; de belangen voor overheidsorganen, recht- en bewijszoekenden en historisch onderzoek worden niet geschaad doordat de voorgenomen Vervanging van de in dit Handboek beschreven archiefbescheiden voldoet aan de daaraan te stellen wettelijke eisen.

Belangrijk in dit verband is dat gezorgd wordt dat:

- 1) Vervanging plaats vindt met volledige en correcte overname van de in de oorspronkelijke fysieke documenten aanwezige informatie. De technische en procedurele inrichting van het Vervangingsproces zoals omschreven in de hoofdstukken 4 tot en met 6 van dit Handboek Vervanging voorziet daarin. Hierbij wordt tevens aandacht besteed aan kwaliteitscontrole, zodat kan worden toegezien op een correcte naleving van de Vervangingsprocedure.
- 2) De digitale beheeromgeving voldoet aan de daaraan te stellen eisen, zodat duurzaam beheer van vervangen archiefbescheiden wordt gewaarborgd.

Onder c vallen documenten die niet vervangen worden op grond van hun intrinsieke waarde.

Om de waarde van archiefbescheiden als bestanddeel van cultureel erfgoed te kunnen bepalen, wordt getoetst op grond van criteria zoals geformuleerd in 1996 door een gezamenlijke commissie van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland (KVAN), het Landelijk Overleg van Provinciale Archief- inspecteurs (LOPAI) en de Kring van Archivarissen bij Lagere Overheden (KALO):

- 1) De uiterlijke vorm van het bestanddeel is van belang voor de kennis van de technologische ontwikkeling (Glasnegatief, kerfstok, etc.);
- 2) Het document heeft Esthetische of artistieke waarde;
- 3) Het document heeft unieke of bijzondere uiterlijke kenmerken (zegels, watermerken etc.);
- 4) Het document is zo oud dat het daaraan zeldzaamheid ontleent;
- 5) Het document heeft aanzienlijke waarde als tentoonstellingsobject.
- 6) Het document is van aanzienlijk belang vanwege de directe relatie met beroemde of belangrijke personen, gebeurtenissen, plaatsen, zaken of voorwerpen.

Bij de verwerking van de in principe te vervangen documenten toetsen de medewerkers DIV de documenten op deze intrinsieke waarden. De wijze waarop dat dient te geschieden en de toetsingscriteria die hierbij gebruikt dienen te worden wordt middels een gerichte training geleerd en wordt als werkinstructie in het handboek Registratuur opgenomen. Bij twijfel wordt de Archivararis om een oordeel gevraagd. Zodra besloten wordt dat de intrinsieke waarde zou worden aangetast bij Vervanging, worden desbetreffende archiefbescheiden wel gescand maar niet vervangen. Het origineel wordt dan bewaard en overgebracht naar het Stadsarchief.

Overige uitzonderingen op Vervanging

Tevens worden niet vervangen:

- Documenten die in enkelvoud worden toegezonden aan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en daarna in originele staat geretourneerd moeten worden (bankgaranties, etc.).
- Documenten met een formaat groter dan A0 als deze niet in digitale vorm bij de verzender zijn op te vragen.
- Documenten die wel voor Vervanging in aanmerking zouden kunnen komen, maar door hun afwijkende vorm niet gescand kunnen worden.
- Originele akten, brondocumenten en oorkonden.
- Documenten waarbij alleen onderzoek van originelen uitsluitel kan geven over de herkomst en authenticiteit (bijvoorbeeld anonieme brieven/bedreigingen).
- Archiefbescheiden met betrekking tot subsidies die de Veiligheidsregio onttrekt uit Europese Structuur- en investeringsfondsen.
- Verdragen en Oorkonden en getekende overeenkomsten met andere overheden.

voor eventueel verhogen van de scanresolutie, als uit controle blijkt dat de digitale reproductie van onvoldoende kwaliteit is).

Keuze scannen in kleur, grijswaarden of zwart/wit

Gescand wordt in kleur met een bitdiepte van 24 zodat gezorgd wordt dat betekenisvolle kleuren in het origineel altijd worden overgenomen in de digitale reproductie.

De in deze paragraaf vermelde instellingen zijn verwerkt in de procedure scannen.

Naam	Instelling
Bestandsformaat	PDF/A
DPI	300 ppi ²
Compressie	Jpeg-compressie
Kleur	Scannen in kleur/ automatische kleurherkenning
Duplex sides	Dubbelzijdig scannen
Papierformaat	Meerdere formaten in een batch (bijv. A4 + A3)
Documentformaat	Tot en met A3 met autodetectie, multipage
Edge Fill	Randen van de scans worden niet opgevuld
Hole Fill	Gaten(open stukken) in de scans worden niet opgevuld
Merge sides	Voor- en achterkant worden niet samengevoegd
Conversie	Géén OCR-tekstherkenning

Niet opgenomen in de procedure scannen (is niet aanwezig in de toegepaste apparatuur en scansoftware)

Naam	Instelling
Deskew edges	Automatisch recht roteren bij scheef scannen
Auto Crop	Scans worden automatisch bijgesneden op basis van de randen
Edge Clean	Randen van scans worden bijgewerkt (netter gemaakt)
Auto rotate	Scans worden automatisch gedraaid op basis van de tekstrichting
Blank Page detection	Witte pagina's worden verwijderd

4.3 Scanproces ten behoeve van vervanging (reproductie)

Dit betreft een doorlopend proces zolang er nog analoge informatieobjecten worden vervaardigd of binnenkomen (per post of anderszids).

Vanaf het moment dat er alleen nog maar digitaal gewerkt wordt binnen VrAA komt dit proces te vervallen. Tot aan dat moment wordt dit proces jaarlijks geëvalueerd door de (Senior) Medewerker DIV en deze maakt daar een verslag van.

Tevens maakt de (Senior) Medewerker DIV jaarlijks een overzicht van alle, in dat jaar gereproduceerde stukken (uitdraai van de reproductielijsten) en levert deze aan bij de Senior Informatiebeheerder.

De Senior Informatiebeheerder gebruikt deze overzichten voor rapportage naar het MTVrAA en de gemeente Archivaris.

Het proces scannen, de uitgeschreven processtappen en de werkinstructie proces scannen is als bijlage 3 aan dit document toegevoegd. Hierbij is gekozen voor een separate bijlage zodat eventuele wijzigingen van het proces of de procedure niet leidt tot aanpassing van dit handboek en het opnieuw vaststellen daarvan

4.3.1 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen binnen het proces scannen en reproduceren staan vermeld in bijlage 3.

4.3.2 Proces scannen

Het proces scannen staat omschreven in bijlage 3

5 Vervangingsproces

Binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland worden documenten/ archiefbescheiden op drie manieren gedigitaliseerd. Alle drie de procedures worden hierna beschreven.

5.1 Digitalisering voor de start van het werkproces (Binnenkomende post)

Bij deze procedure wordt digitalisering gestart gelijk bij binnenkomst van de documenten in de organisatie. Hierbij wordt de selectie of een document voor Vervanging in aanmerking komt uitgevoerd tijdens de verwerking van de inkomende post, dus voordat er een werkproces is gestart. Hierna worden documenten gescand en voorzien van metadata en geregistreerd in de daarvoor bestemde applicatie. Deze taak wordt uitgevoerd bij de afdeling DIV als onderdeel van de postafhandeling.

Deze procedure is beschreven in het Handboek Registratuur.

Bij het scannen wordt altijd invulling gegeven aan de in paragraaf 4.2 beschreven eisen.

5.2 Digitalisering na beëindiging van het werkproces (achteraf)

Bij deze procedure worden documenten gescand nadat een werkproces is afgehandeld. Het papieren dossier wordt in zijn geheel gedigitaliseerd nadat deze is afgehandeld. Deze taak wordt op de afzonderlijke afdelingen uitgevoerd door daartoe opgeleide medewerkers in de bronapplicatie waarin gewerkt wordt zodat het dossier volledig blijft en reproduceerbaar is. De scans krijgen de bijbehorende metadata toegevoegd zodra deze digitaal in het systeem worden opgeslagen. De verantwoordelijkheid hiervan ligt nadrukkelijk bij de proceseigenaar van het betreffende proces en deze dient te voorkomen dat reeds geregistreerde documenten elders onder andere gegevens opnieuw worden opgeslagen. Dit ligt in het verlengde van het digitale werken binnen de afdelingen waar in de applicaties al per zaak een digitaal dossier wordt aangemaakt welke na afronding wordt opgeslagen.

Deze procedure is beschreven in het Handboek Registratuur

Bij het scannen wordt altijd invulling gegeven aan de in paragraaf 4.2 beschreven eisen.

5.3 Digitalisering van bestaande dossiers (Retro perspectieve vervanging)

Dit geldt voor aanwezige/ in gebruik zijnde analoge dossiers maar tevens voor reeds gearchiveerde analoge dossiers voor zover digitalisering van toepassing is conform het gestelde in hoofdstuk 3 van dit handboek. De digitalisering/ en opname in de bedrijf gerelateerde applicaties van de te vervangen archiefbescheiden zijn beschreven in de procedures:

- Scannen
- Registratie van documenten
- Registreren van zaken

De procedures zijn beschreven in het Handboek registratuur.

Bij het scannen wordt altijd invulling gegeven aan de in paragraaf 4.2 beschreven eisen.

5.4 Kwaliteit procedures en controles

Om de kwaliteit van de archiefbescheiden die vallen onder het Vervangingsbesluit te waarborgen zijn enkele controlestappen ingevoerd. Dit wordt op basis van de papier stukken gedaan. Er worden zowel dagelijkse controles uitgevoerd als periodieke controles. Bij de dagelijkse standaard controles wordt er specifiek gekeken naar de kwaliteit van de gescande documenten en wordt het vier-ogen principe gehanteerd.

Bij de dagelijkse controles die worden uitgevoerd zijn drie aandachtspunten:

Juistheid

- Registratie van het juiste document;
- Registratie juiste gegevens (metadata);
- Juistheid toepassing Vervanging (mag het document vervangen worden?);

Volledigheid

- Zijn alle documenten in z'n geheel vervangen (was het document compleet?);
- Controle per document of dit volledig digitaal beschikbaar is (is alles gescand?).

Leesbaarheid

- Zijn alle documenten in z'n geheel leesbaar (Is tekst duidelijk, zijn kleuren helder?).
- Controle op onregelmatigheden bij het scannen (Uitlijning/ scheef/ vlekken etc.).

Om de kwaliteit van het Vervangingsproces verder te waarborgen worden er ook algemene controleacties uitgevoerd:

- Het proces op de afdeling wordt gemonitord door de hiertoe aangewezen Key-user die dagelijks bijstuurt waar nodig;
- Het proces wordt tevens periodiek gemonitord door de medewerkers van DIV. Wanneer niet aan de eisen wordt voldaan, worden hier extra controleacties op uitgevoerd;
- Periodieke steekproef door de medewerker DIV op de documenten die zijn vervangen voordat deze worden vernietigd;
- Periodieke controle van zowel de scanners als de scanapplicaties / instellingen door I&A.

Van deze algemene controles wordt door DIV periodiek (1 maal per kwartaal) een rapportage gemaakt en gedeeld met de Senior Medewerker Informatiebeheer. Deze informeert het Management Team Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (MTVrAA) aan het einde van elk jaar m.b.t. de bevindingen tenzij de bevindingen eerdere rapportage noodzakelijk maakt.

6 Vernietiging van de te vervangen archiefbescheiden.

Het toepassen van Vervanging betekent ook dat papieren documenten na digitalisering volgens alle geldende richtlijnen worden vernietigd. Papieren documenten worden na het scannen eerst drie maanden bewaard. Hierna worden deze documenten vernietigd. De afdeling die een werkproces uitvoert waarvoor Vervanging is vastgesteld, is zelf verantwoordelijk voor de vernietiging (het laten vernietigen) van de papieren documenten. Na het vernietigen moet er een bewijs van vernietiging worden gegenereerd welke (samen met de Verklaring van Vervanging) wordt opgenomen in het hiervoor aangewezen archiefsysteem (JOIN) en beheerd door DIV.

6.1 Stappenplan vernietiging & opstellen bewijs van vernietiging

1. Scannen papieren documenten volgens de richtlijnen van Vervanging.
2. Invoeren van de gescande reproducties in de juiste applicatie met de noodzakelijke metadata.
3. Controle of de invoer volledig en juist heeft plaatsgevonden.
4. Opmaken van een Verklaring van Vervanging.
5. Archiveren papieren documenten in dag-/week-/maanddozen.
6. Papieren documenten moeten drie maanden bewaard worden.
7. Na drie maanden moeten documenten vernietigd worden.
NOOT. Om dit makkelijk te maken is het handig om documenten bijvoorbeeld per maand te vernietigen. Documenten van januari mogen dan per 1 mei vernietigd worden omdat alle documenten dan drie maanden zijn bewaard.
8. Het vernietigen van documenten kan op twee manieren:
 - a. De afdeling vernietigt zelf de papieren documenten nadat deze drie maanden zijn bewaard. Dit kan door de documenten in de aluminium (afgesloten) papierbakken te plaatsen. Deze worden op aanvraag door een hiertoe gecertificeerd en gecontracteerd bedrijf opgehaald waarna de vernietiging extern plaatsvindt conform hiervoor geldende wet- en regelgeving.
 - b. Door het archief over te dragen aan DIV waar documenten na de maximale termijn van drie maanden vanaf reproductie worden vernietigd. Dit geschiedt op dezelfde wijze en door het zelfde bedrijf als genoemd onder a.

In beide gevallen levert het bedrijf een bewijs van vernietiging welke door DIV, samen met de Verklaring van Vervanging, wordt geregistreerd in JOIN voor blijvend te bewaren.

De Procedure van Vernietiging van (analoge en digitale) informatie, welke niet valt onder de (retrospectieve) Vervanging, is in het Handboek Vernietiging beschreven.

Het Handboek Vernietigen is opgenomen als onderdeel van het Handboek Registratuur en valt buiten het proces Vervanging.

Hierbij heeft dan geen vervanging plaatsgevonden van analoge documenten, of is de informatie digitaal vervaardigd en hebben deze archiefstukken de bewaartermijn bereikt of overschreden. In beide gevallen betreft het hier dus originele informatie welke conform de vigerende selectielijst bewaard en vernietigd wordt.

7 Vervanging aanvragen voor nieuwe werkprocessen.

Alle analoge archiefbescheiden voortgekomen uit werkprocessen, zoals is beschreven in de Productdienstencatalogus van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, komen in aanmerking voor Vervanging, zolang de eisen uit dit Handboek worden gevolgd. Voorafgaande Vervanging wordt de Archivaris geïnformeerd.

Bij nieuwe, nog niet beschreven werkprocessen of inhoudelijk aanzienlijk gewijzigde werkprocessen dient de Productdienstencatalogus te worden aangepast en opnieuw te worden vastgesteld. Tevens wordt door de Archivaris, samen met DIV, gekeken of de archiefbescheiden in dit werkproces vervangen kunnen worden. Hieronder staan de stappen opgesomd.

1. Informeren Archivaris.
2. Controleren of werkproces voldoet aan de eisen uit het Handboek Vervanging.
3. Controleren of het werkproces voldoet aan de eisen van opslag in een E-depot.
4. Indien nodig, het werkproces aanpassen.
5. Controleren of het werkproces moet leiden tot het aanpassen van de Productdienstencatalogus.
6. Indien nodig de dienstenproductencatalogus opnieuw laten vaststellen.
7. Indien nodig het Vervangingsbesluit opnieuw opstellen.
8. Vervangingsbesluit opnieuw laten vaststellen door bestuur Veiligheidsregio.
9. Medewerkers instrueren.

8 Proces wijziging van applicaties.

Alle bij VrAA in gebruik zijnde applicaties zijn aangeschaft conform de Europese aanbestedingsregels. Dit impliceert dat deze applicaties, op termijn, opnieuw aanbesteed dienen te gaan worden en voor de bestaande applicatie een vervangende applicatie of een nieuwe versie van dezelfde applicatie wordt aangeschaft. Dit heeft consequenties voor de integriteit van de aanwezige data in het bestaande systeem en er dient er zorggedragen te worden dat deze bij migratie naar een nieuw systeem volledig worden overgebracht en dat de overgebrachte informatie, ongeacht in welke applicatie die komt te staan, nu en in de toekomst toegankelijk blijft.

VrAA volgt hiervoor de “Wijzigingsbeheerprocedure voor applicaties en systemen” en voldoet hierbij aan de NEN-ISO 16175 normeringen als ook de eisen op het gebied van informatiebeveiliging⁹

Hiervoor wordt onderstaande checklist gehanteerd:

- De Archivararis wordt tijdig (vooraf) in kennis gesteld van de vervanging van de applicaties;
- Van elke wijziging wordt de impact op de vereiste functionaliteit door de Senior Informatiebeheerder samen met de applicatiebeheerder beoordeeld;
- Het nieuwe systeem/ de nieuwe applicatie ondersteunt een RMS/DMS functionaliteit indien vereist;
- Het nieuwe systeem/ de nieuwe applicatie is in staat de data in de juist en volledig (duurzaam toegankelijk) over te nemen en te ontsluiten;
- Migratie van de data wordt gecontroleerd op juistheid, volledigheid, volgorde en behoud van het juiste verband tussen data;
- Data uit de te vervangen applicatie/ het systeem wordt pas vernietigd als aangetoond kan worden dat de data volledig, juist en in de juiste context beschikbaar is in de nieuwe applicatie/ systeem;
- Het generieke wijzigingsproces heeft aansluiting met (functioneel) wijzigingsbeheer;
- Wijzigingen worden doorgevoerd door bevoegde medewerkers;
- Uitvoering en bewaking van de verantwoordelijkheden/taken zijn juist belegd.
- De wijziging wordt verwerkt in het Handboek Vervanging en andere gerelateerde handboeken indien de applicatiewijziging hierop van invloed is.
- Er dient een nieuw Besluit Vervanging Archiefbescheiden door het Bestuur VrAA te worden vastgesteld

⁹ [https://www.noraonline.nl/wiki/BIO_\(Baseline_Informatiebeveiliging_Overheid\)](https://www.noraonline.nl/wiki/BIO_(Baseline_Informatiebeveiliging_Overheid))

9 Wijzigingsbeheer.

Het formele beheer van dit Handboek en daarmee het initiatief tot wijzigingen/ aanvullingen van het Handboek en de informatieverschaffing naar de organisatie hieromtrent ligt bij de Senior Informatiebeheerder.

Periodiek, doch minimaal eens per jaar, wordt het Handboek Vervanging door DIV samen met de Senior Informatiebeheerder op volledigheid en juistheid gecontroleerd als onderdeel van het Kwaliteitssysteem Informatiebeheer (KIDO).

Tevens wordt periodiek doch minimaal elke 6 maanden, door de Senior Informatiebeheerder getoetst of hetgeen in dit Handboek is vastgelegd in overeenstemming is met de in de organisatie gehanteerde werkwijze en vastgestelde werkprocessen.

De uitkomst van de controle en de toetsing wordt opgenomen in de informatiebeheerrapportages van DIV aan het managementteam van de Veiligheidsregio. Eventuele wijzigingen en de daaruit voortvloeiende gevolgen worden hierin meegenomen.

Bij elke wijziging wordt, door de Senior Informatiebeheerder, altijd gecontroleerd wat het effect van een wijziging is op de Vervangingsprocedure. Het betreft hier:

- a. Wijziging van Applicatie zoals genoemd onder paragraaf 8 van dit Handboek. De archivaris wordt hiervan in kennis gesteld;
- b. Wijzigingen in/ toevoegen van(werk)processen (vermeldt in de PDC) die dusdanig zijn dat de inhoud van het Handboek Vervanging dient te worden aangepast, dienen aan de archivaris te worden voorgelegd ter advisering.
- c. Wijzigingen die de kwaliteit van de Vervanging verminderen moeten worden voorgelegd aan de archivaris ter advisering.
- d. Wijzigingen die de kwaliteit van de Vervanging verhogen, zijn wel toegestaan zonder directe inmenging doch de archivaris wordt hiervan wel in kennis gesteld.

Elke inhoudelijke wijziging in het Handboek Vervanging als genoemd onder a, b, en c, leidt:

- Automatisch tot de verplichting de nieuwe versie formeel te laten vaststellen.
- Automatisch tot de verplichting een nieuw vervangingsbesluit te laten nemen.

Het wijzigingsbeheer zal als onderdeel worden opgenomen in het Handboek Kwaliteitsbeheer VRAA.

10 Vaststelling.

Het Managementteam van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland besluit hierbij het handboek Vervanging 2024 VrAA vast te stellen als verplichte richtlijn voor het vervangen van analoge archiefbescheiden door reproducties in de zin van de Archiefwet.

Het besluit hiertoe is genomen in het MTVrAA op 13 februari 2024

Het onderhouden en bijhouden van dit handboek is belegd bij de Senior Informatiebeheerder.

Indien de wijzigingen van dusdanige aard zijn dat een nieuw besluit noodzakelijk is, wordt dit opnieuw aan het MTVrAA voorgelegd.

Bijlage 1: Verklaring van Vervanging

(ingevoelge artikel 8 van het Archiefbesluit 1995)

In deze verklaring wordt vastgelegd wanneer en op welke wijze de papieren documenten die vervangen zijn door digitale exemplaren volgens het Handboek Vervanging 2024 VrAA.

Uit de archiefbestanden van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn de volgende documenten vervangen:

- [ALGEMENE OMSCHRIJVING VAN DE STUKKEN]

Het betreft documenten uit [PERIODE/ JAARTAL]

De papieren documenten waren op de volgende locatie opgeslagen:

- [LOCATIE]

De digitale exemplaren staan in de volgende applicatie:

- [APPLICATIE]

Datum vervanging	Naam Medewerker die de archiefbescheiden heeft vervangen	Periode (maand) waarin de archiefbescheiden zijn opgesteld	Omschrijving van de vervangen archiefbescheiden

Er is pas sprake van vervanging na vernietiging van de analoge archiefbescheiden waarna het digitale exemplaar als het origineel moet worden beschouwd.

Uitvoering gecontroleerd op [DATUM] door:

[NAAM]

[FUNCTIE]

[HANDTEKENING]

*Kopie naar Archivaris

Bijlage 2: Proces scannen

Het proces, de beschrijving van de processtappen en de werkinstructie zijn als separate bijlage toegevoegd.

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Proces Scannen Vervanging

Vervaardigen van digitale reproducties van analoge informatieobjecten

Bijlage 2 Besluit Vervanging 2024

Auteur(s):	Bud Pronk
Datum:	19-01-2024
Versienummer:	1.0 Definitief

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	21-08-2023	Initiële versie
0.2	01-09-2023	N.a.v. input externe specialist
0.3	14-12-2023	N.a.v. input Stadsarchief
0.4	19-01-2024	Voor akkoord Stadsarchief
1.0	19-01-2024	Definitieve versie ter kennisname Strategisch Informatie Overleg
1.0	19-01-2024	Definitieve versie t.b.v. besluitvorming MTVrAA als bijlage bij het Handboek Vervanging 2024 VrAA

Inhoudsopgave

Revisiehistorie	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Eisen aan het scanproces.....	6
2.1 Gebruikte scanapparatuur en – software	6
2.2 Gekozen scaninstellingen.....	6
3. Rollen en verantwoordelijkheden.....	8
4. Procesflow.....	9
5. Stappen proces scannen/ reproductie	10
6. Werkinstructie Proces scannen (reproductie).....	14
7. Informatie	18

1. Inleiding

Binnen de organisatie van VrAA zijn nog een groot aantal analoge archiefbescheiden aanwezig waarvan het wenselijk is dat deze vervangen worden voor digitale reproducties.

Daarnaast komt er dagelijks post binnen welke van dagtekening ontvangst wordt voorzien, gescand wordt en digitaal opgeslagen voor zover dat, vanuit het oogpunt van archiveren, noodzakelijk is. Ditzelfde geldt voor uitgaande analoge post. Deze acties worden uitgevoerd door de afdeling Documentaire Informatie Voorziening (DIV).

Op deze wijze wordt het bestaande analoge archief, waar mogelijk, toegevoegd aan de hieraan gekoppelde gegevens in de bronbestanden (applicaties) zodat alle informatie op een centrale plaats wordt opgeslagen en vanuit daar te benaderen is.

Het uitgangspunt van VrAA is om op termijn 100% digitaal te gaan werken doch het zal nog enige tijd in beslag nemen voordat de gehele organisatie zover is.

Doordat in dit proces tevens voldoende bijbehorende metadata worden meegegeven aan de reproductie, kan de reproductie ook daadwerkelijk op de juiste plek in de applicatie worden opgeslagen, waardoor deze vindbaar voor naslag en tevens te koppelen is aan de in de applicatie aangegeven bewaartermijnen.

De bewaartermijnen zijn, aan de hand van de vigerende selectielijst en het overzicht van de soorten informatieobjecten, vastgesteld zodat beheer van deze informatie voldoet aan wettelijke eisen voor archiveren.

Het proces scannen zal aanvankelijk zeer frequent gebruikt gaan worden gezien de, relatief, grote hoeveelheden analoge archiefbescheiden die nog niet digitaal toegankelijk zijn. Het betreft op het moment van schrijven van dit stuk 84 archiefdozen en ca. 25 strekkende meter ordners met personeelsdossiers.

Daarnaast zijn er nog 85 dozen met personeelsdossiers die wel gedigitaliseerd zijn en in de bronapplicatie zijn opgeslagen doch waarvan onduidelijk is of dit volledig en conform de eisen is uitgevoerd. Hierop vindt nu als eerste een controleslag plaats waarbij, mocht geconstateerd worden dat er omissies aanwezig zijn, deze middels opnieuw digitaliseren worden gecorrigeerd.

De controle van de reeds gedigitaliseerde dossiers is arbeidsintensief en gaat minimaal 1 jaar in beslag nemen. De digitalisering van de analoge stukken (retropectief) zal eveneens minimaal 1 jaar in beslag gaan nemen. Het voornemen is om deze acties uiterlijk eind 2026 afgerond te hebben

Aangezien VrAA ernaar streeft om op afzienbare termijn alleen nog maar digitaal te werken, zal het aantal te digitaliseren informatieobjecten steeds meer af gaan nemen.

Dit houdt echter niet in dat er op termijn niet meer gescand zal gaan worden om analoge informatie te digitaliseren. Er zal altijd een (beperkte) papierstroom blijven bestaan waarbij het reproduceren via het scanproces noodzakelijk zal zijn.

Dit proces is opgesteld om ervoor zorg te dragen dat het reproduceren in eigen beheer (door medewerkers van de eigen organisatie) plaats kan vinden op een wijze waarop de kwaliteit geborgd

is. Aangezien dit grotendeels een handmatig (niet volledig geautomatiseerd) proces is, zijn er verschillende controlemomenten ingebouwd.

Daarnaast zal het geautomatiseerd toevoegen van metadata aan de scan (reproductie) niet mogelijk zijn en zal dit handmatig (achteraf) moeten gebeuren. Het risico op fouten in dit proces is relatief groot zodat controle dient plaats te vinden tot het einde van het proces (het moment dat de data daadwerkelijk in de applicatie staat).

Tevens geeft dit stuk een beeld van de complexiteit van dit proces en kan hiermee een inschatting worden gemaakt welke inspanningen de organisatie moet doen (financieel en arbeidsuren) om het huidige aantal analoge bestanden op een juiste wijze te reproduceren en daarna te mogen vervangen.

Het proces vervangen, het vernietigen van de analoge informatiedragers door digitale reproducties (waarbij de digitale reproductie het nieuwe origineel is) wordt in het Handboek Vervanging beschreven.

2. Eisen aan het scanproces

Om Vervanging toe te passen is het van belang dat digitale documenten exact overeenkomen met het papieren origineel. Hiervoor is het belangrijk dat er goede apparatuur en software wordt gebruikt. Ook is het belangrijk dat deze apparatuur en software goed ingesteld staan.

2.1 Gebruikte scanapparatuur en – software

Wil VrAA in eigen beheer analoge informatiedragers gaan scannen met als oogmerk deze reproducties als nieuw origineel te gaan gebruiken, dient de hiervoor gebruikte scanapparatuur daarvoor geschikt te zijn.

Aangezien het niet mogelijk is een “professionele” scanstraat in te richten, zal VrAA er voor moeten zorgen dat de scanapparatuur qua instellingsmogelijkheden voldoet aan de vereisten die hiervoor in de wet worden gesteld.

2.2 Gekozen scaninstellingen

Papierformaat

Meerdere formaten in een batch scannen (A4+ A3)

Bestandsformaat en datacompressie

Alle scanners leveren scans op in PDF/A-formaat, waarbij geen OCR (optical character Recognition) wordt toegepast. Door de opslag in PDF/A-formaat wordt voldaan aan de eis dat digitale archiefbescheiden die voor blijvend bewaren in aanmerking komen uiterlijk op het tijdstip van overbrenging worden opgeslagen in een valideerbaar en volledig gedocumenteerd bestandsformaat dat voldoet aan een open standaard (zie Archiefregeling artikel 26 eerste lid). Door toepassing van PDF/A wordt tevens voldaan aan het advies gebruik te maken van apparatuuronafhankelijke kleurruimte. Op de door de scanners opgeleverde PDF/A bestanden wordt verder geen datacompressie toegepast.

Enkelzijdig/ dubbelzijdig scannen, verwijderen van volledig blanco pagina's en recht scannen

Er wordt dubbelzijdig gescand.

Volledig blanco pagina's worden niet automatisch verwijderd, dit geschiedt handmatig.

Automatisch recht roteren bij scheef scannen wordt niet toegepast, indien bij controle blijkt dat er scheef is gescand, wordt de scan opnieuw uitgevoerd

Scanresolutie

Er wordt gescand met een standaard ingestelde resolutie van minimaal 300 ppi² (zie werkinstructie scannen voor eventueel verhogen van de scanresolutie, als uit controle blijkt dat de digitale reproductie van onvoldoende kwaliteit is).

Keuze scannen in kleur, grijswaarden of zwart/wit

Gescand wordt in kleur met een bitdiepte van 24 zodat gezorgd wordt dat betekenisvolle kleuren in het origineel altijd worden overgenomen in de digitale reproductie.

De in deze paragraaf vermelde instellingen zijn verwerkt in de procedure scannen.

Naam	Instelling
Bestandsformaat	PDF/A
DPI	300 ppi ²
Compressie	Jpeg-compressie
Kleur	Scannen in kleur/ automatische kleurherkenning
Duplex sides	Dubbelzijdig scannen
Papierformaat	Meerdere formaten in een batch (bijv. A4 + A3)
Documentformaat	Tot en met A3 met autodetectie, multipage
Edge Fill	Randen van de scans worden niet opgevuld
Hole Fill	Gaten(open stukken) in de scans worden niet opgevuld
Merge sides	Voor- en achterkant worden niet samengevoegd
Conversie	Géén OCR-tekstherkenning

Deze zaken worden handmatig gecontroleerd en bij geconstateerde afwijking tussen het analoge en het digitale exemplaar wordt het betreffende document opnieuw gescand.

Niet opgenomen in de procedure scannen (is niet aanwezig in de toegepaste apparatuur en scansoftware)

Naam	Instelling
Deskew edges	Automatisch en software recht roteren bij scheef scannen
Auto Crop	Scans worden automatisch bijgesneden op basis van de randen
Edge Clean	Randen van scans worden bijgewerkt (netter gemaakt)
Auto rotate	Scans worden automatisch gedraaid op basis van de tekstrichting
Blank Page detection	Witte pagina's worden verwijderd

Deze zaken worden handmatig gecontroleerd tijdens het proces. Indien hierbij afwijkingen worden geconstateerd, wordt betreffend document opnieuw gescand.

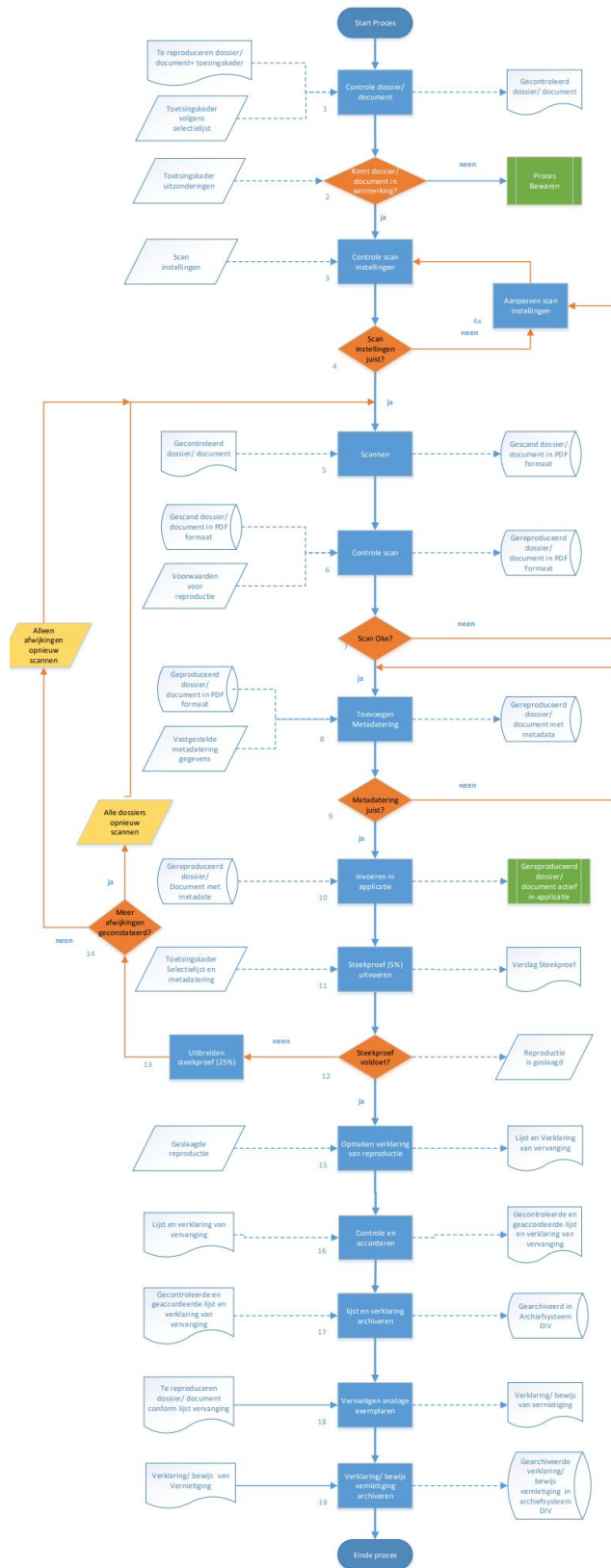
3. Rollen en verantwoordelijkheden

Binnen het proces scannen en reproduceren bestaan de volgende rollen:

<i>Rol</i>	<i>Functie</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>
Zorgdrager / Informatie-eigenaar	Directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Eindverantwoordelijk voor de digitalisering (vervanging/reproductie) van de informatie.
Gegevens-Eigenaar	Afdelingsmanager/ Proces eigenaar	Verantwoordelijk dat analoge informatie volledig is zodat kan worden vervangen
Gegevens opsteller/ bewerker/ interne kwaliteitsbewaking	Key-User op de afdeling waar [applicatie X] wordt gebruikt	Verantwoordelijk voor het juist gebruik van de applicatie door de users, het toepassen van metadatering en de volledigheid van de data binnen het informatieobject.
Document- en record beheerder/ Beheerder Kernregistratie	Senior Informatiebeheerder	Verantwoordelijk voor de coördinatie van de vervanging tot en met de vernietiging en contactpersoon externe toezichthouder.
Functioneel Document en record beheerder	Functioneel beheerder van [applicatie X]	Verantwoordelijk voor de aanlevering van de te vervangen informatieobjecten en de daadwerkelijke uitvoering van de reproductie
Externe Toezichthouder	Gemeentearchivaris Amsterdam	Verantwoordelijk voor het verstrekken van een machtiging tot Vervanging en het adviseren over het totale proces van vervanging tot vernietiging
Interne controleur en organisatie archivaris	(Senior) Medewerker Informatiebeheer	Controle op de uitgevoerde Vervanging gedurende het gehele proces en verantwoordelijk voor het archiveren van de Verklaring van vervanging en het bewijs van Vernietiging.

4. Procesflow

5. Stappen proces scannen/ reproductie

Binnen het proces scannen zijn de volgende processtappen gedefinieerd.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
1	Controle dossier/ document/ informatieobject	Key- User Ondersteund door (Senior) Medewerker DIV Na goedkeuring Gegevens-Eigenaar	Gecontroleerd en gesorteerd document/ dossier/ informatieobject

De Senior Informatiebeheerder zal, na verzoek van de informatie-eigenaar, het toetsingskader aanleveren zodat langs dat kader het informatieobject kan worden beoordeeld of het informatieobject (of delen daarvan) archiefwaardig is en hoe sortering dient plaats te vinden.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
2	KEUZE Komt het informatieobject in aanmerking voor archiveren?	Key-User Ondersteund door (Senior) Medewerker DIV	Overzicht met te reproduceren informatieobjecten

De Senior medewerker DIV levert het toetsingskader voor de uitzonderingen aan, de Functioneel beheerder levert, vanuit AFAS de documentsoorten en bijbehorende bewaartermijnen.

De voor te bewaren items gaan naar DIV voor het proces bewaren. Niet te archiveren stukken worden niet op de scanlijst gezet. Stukken waarvan de bewaartermijn is verlopen worden niet op de scanlijst gezet doch op een vernietigingslijst. Bij elkaar behorende informatieobjecten worden op volgorde (chronologisch/ op datum) gesorteerd en gereed gemaakt voor scannen.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
3	Controleren van de scaninstellingen	Key-User Ondersteund door (Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste scaninstellingen om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving

De Senior Medewerker DIV levert een toetsingslijst (checklist) voor de instellingen aan bij de Key-User

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
4	KEUZE: Zijn de scaninstellingen juist?	(Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> • Ingevulde checklist. Indien akkoord door naar stap 5. • Indien niet juist terug naar stap 4a

De (senior) medewerker DIV zet acties uit indien de scaninstellingen niet voldoen.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
4a	Aanpassen instellingen	Key-User Ondersteund door I&A	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste scaninstellingen om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving

			<ul style="list-style-type: none"> • Checklist is ingevuld en door Key-user gedateerd en ondertekend
--	--	--	---

De (senior) medewerker DIV ontvangt een volledig ingevulde en ondertekende Checklist.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
5	Scannen van de informatie-objecten conform het overzicht uit stap 2	Key-User	<ul style="list-style-type: none"> • Gescand informatieobject in het juiste PDF formaat

De Key- user voert de informatieobjecten op de juiste wijze in (als los document, als samenstel van documenten etc.) conform de door de Functioneel beheerder aangeleverde lijst

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
6	Controle van de gescande documenten	Key-User	<ul style="list-style-type: none"> • Goedgekeurde gescande informatieobjecten die als reproductie gebruikt mogen en kunnen worden

De Senior Informatiebeheerder levert een overzicht aan waaraan de reproducties aan moeten Voldoen. De Key user controleert de reproducties, de (senior) medewerker DIV doet Steekproeven.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
7	KEUZE Voldoet Scan aan vereisten?	Key-User (controle) of (Senior) Medewerker DIV (Steekproef)	<ul style="list-style-type: none"> • Indien neen, terug naar stap 4 • Indien ja, dan is het informatieobject geschikt om als nieuw origineel te gaan dienen

De (senior) medewerker DIV rapporteert de bevindingen en ondernomen acties aan de senior Informatiebeheerder.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
8	Toevoegen metadatering	Key-User in samenwerking met Functioneel beheerder	<ul style="list-style-type: none"> • Gereproduceerd informatieobject met de juiste bijbehorende metadatering

Metadatering vindt plaats op de wijze waarop door de Functioneel beheerder de metadatering in de bronapplicatie is ingevoerd zodat het informatieobject in het juiste dossier en op de juiste plek kan worden ingelezen.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
9	KEUZE Is de toegevoegde metadatering juist?	Key-User in samenwerking met Functioneel beheerder.	<ul style="list-style-type: none"> • Indien neen terug naar stap 8. • Indien ja dan kan het invoeren in de applicatie gaan plaatsvinden

De Key-User controleert samen met de Functioneel beheerder of de metadatering juist en volledig is gekoppeld aan het informatieobject.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
10	Invoeren gereproduceerde informatieobjecten in het bronsysteem	Functioneel beheerder	<ul style="list-style-type: none"> • Informatieobjecten met de juiste metadatering in het juiste dossier op de juiste plek in de bronapplicatie

De Functioneel beheerder zorgt ervoor dat de aangeleverde gedigitaliseerde informatieobjecten, voorzien van de juiste metadata op de juiste plek in de (bron) applicatie wordt geplaatst en geeft bij de (senior) medewerker DIV aan wat in welke applicatie is geplaatst en dat dit volledig is gebeurd.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
11	Steekproef (5%) op juistheid en volledigheid	Controle door (Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> • Verslag bevindingen steekproef

De Senior Medewerker DIV controleert of de metadatering conform aangeleverde gegevens is uitgevoerd, de informatieobjecten juist zijn ingevoerd (vindbaarheid en reproduceerbaarheid).

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
12	KEUZE Is steekproef akkoord?	(Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> • Indien ja, geen actie • Indien neen, uitbreiden steekproef

De Senior Medewerker DIV acteert op de bevindingen en koppelt de uitgezette acties en het resultaat terug naar de Senior Informatiebeheerder.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
13	Uitbreiden steekproef (25%)	(Senior) Medewerker DIV samen met functioneel beheerder	<ul style="list-style-type: none"> • Verslag bevindingen Uitgebreide steekproef

De Senior Medewerker DIV controleert of de metadatering conform aangeleverde gegevens is uitgevoerd, de informatieobjecten juist zijn ingevoerd (vindbaarheid en reproduceerbaarheid).

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
14	KEUZE Is uitgebreide steekproef akkoord?	(Senior) Medewerker DIV samen met functioneel beheerder	<ul style="list-style-type: none"> • Indien geen extra afwijkingen, alleen de afwijkingen opnieuw scannen (stap5) • Indien meer afwijkingen geconstateerd, heel dossier opnieuw scannen (stap 5)

De senior medewerker DIV stelt, samen met de Functioneel beheerder een verklaring (proces verbaal) van vervanging op met de daarbij behorende lijst.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
15	Opmaken verklaring van vervanging	(Senior) Medewerker DIV samen met functioneel beheerder	<ul style="list-style-type: none"> • Verklaring van vervanging compleet met vervangingslijst

De senior medewerker DIV stelt, samen met de Functioneel beheerder een verklaring (proces verbaal) van vervanging op met de daarbij behorende lijst.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
16	Controle vervangingslijst en akkoord verklaring vervanging	Senior Informatiebeheerder	<ul style="list-style-type: none"> Geaccordeerde lijst en verklaring van vervanging

De senior Informatiebeheerder controleert de lijst van vervangen informatieobjecten op juistheid en volledigheid en accordeert deze

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
17	Archiveren geaccordeerde lijst en verklaring van vervanging (concept)	(Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> Geaccordeerde lijst en Verklaring vervanging (concept) is gearchiveerd in systeem DIV

De senior medewerker DIV archiveert de geaccordeerde lijst en verklaring van vervanging in het archiefsysteem van DIV

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
18	Vernietigen van de analoge gereproduceerde informatieobjecten	(Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> Verklaring/ bewijs van vernietiging

De senior Medewerker DIV draagt er zorg voor dat de analoge en gereproduceerde informatieobjecten volledig en door een daartoe aangewezen bedrijf worden vernietigd en ontvangt hiervan een verklaring/ bewijs van vernietigen.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
19	Archiveren van de verklaring/ bewijs van vernietiging	(Senior) Medewerker DIV	<ul style="list-style-type: none"> Verklaring/ bewijs van vernietiging gearchiveerd in het archiefsysteem DIV

De (senior) medewerker DIV archiveert de verklaring/ het bewijs van vernietigen die door het bedrijf die de vernietiging heeft uitgevoerd is verstrekt, bij de gecontroleerde en geaccordeerde lijst en verklaring van vervanging in het archiefsysteem van DIV.

De gegevens eigenaar wordt geïnformeerd m.b.t. het afronden van de reproductie. Hiermee is de vervanging afgerond.

6. Werkinstructie Proces scannen (reproductie)

Stap 1

De analoge informatieobjecten welke in een (bron)systeem dienen te worden opgeslagen om vanuit daar gearhiveerd te kunnen worden, worden door de Key-User (samen met de medewerkers op de afdeling) verzameld.

Stap 2

De Senior Informatiebeheerder en de (Senior) Medewerker DIV worden in kennis gesteld dat er analoge informatieobjecten aanwezig zijn die mogelijk voor vervanging in aanmerking komen.

Stap 3

De Senior Informatiebeheerder draagt zorg voor de juiste machtiging en informeert de Archivaris van het voornemen tot vervanging.

Stap 4

Er wordt door de Senior Informatiebeheerder bepaald of de informatieobjecten onder de, door de Archivaris verstrekte, doorlopende machtiging vallen of dat hiervoor een separate machtiging moet worden aangevraagd.

Stap 5

De Senior Informatiebeheerder verstrekt aan de Key-User een toetsingskader waarlangs kan worden vastgesteld of een informatieobject voor opslaan (archiveren) en/of bewaren in aanmerking komt en welke uitzonderingen gelden. Om te voorkomen dat niet archiefwaardige documenten aan de digitale reproducties worden toegevoegd (voorkomen van vervuiling).

Tevens worden hierbij de criteria aangeleverd waaraan de reproductie (het digitale exemplaar van het analoge document/ dossier/informatieobject) moet voldoen.

Stap 6

De Functioneel beheerder verstrekt de, in de betreffende applicatie gedefinieerde, informatieobjecten en de daarbij behorende metadata die dient te worden toegepast (meegegeven) aan de Key-User.

Stap 7

Aan de hand van het verstrekte toetsingskader en de gedefinieerde informatieobjecten worden de analoge informatieobjecten door de Key-User gecontroleerd op archiefwaardigheid en worden deze gesorteerd op documenten die bij elkaar horen (objectsoort) en de chronologische volgorde (datum van creëren/ vervaardigen).

De Key-User maakt hiervan een lijst met de te vervangen (te reproduceren) informatieobjecten op.

Stap 8

De Key-User legt de lijst met te reproduceren informatieobjecten voor aan de (Senior) Medewerker DIV. Deze controleert de lijst op juistheid en volledigheid en controleert tevens (steekproefsgewijs) of de lijst overeenkomt met de te reproduceren Informatieobjecten.

Stap 9

De Key-User en de (Senior) Medewerker DIV leggen de lijst met de te reproduceren informatieobjecten en bijbehorende uitzonderingen ter accordering voor aan de Gegevens-Eigenaar en informeren de Senior Informatiebeheerder hieromtrent.

Stap 10

De voor het reproduceren te gebruiken multifunctional wordt gecontroleerd voor aanvang van het scanproces:

- Op functionaliteit (kan deze doen wat deze moet doen) en
- Of de instellingen (aan de hand van een checklist) om te kunnen reproduceren conform de wettelijke eisen, voldoet.

De checklist wordt ingevuld en ondertekend en gedagtekend door de (Senior) Medewerker DIV en de Key-User.

NOOT: Het is wenselijk dat de multifunctional in staat is om, vooraf ingestelde, metadata mee te geven aan de digitale reproductie. In de praktijk zal deze functionaliteit niet aanwezig zijn zodat de reproducties achteraf (handmatig) van de juiste metadata moeten worden voorzien.

Stap 11

Indien de multifunctional geschikt is en de instellingen correct zijn, kan worden overgegaan tot reproductie.

*Indien de multifunctional niet voldoet of de instellingen niet juist zijn, neemt de Key-User contact op met de afdeling I&A voor een oplossing. Hierbij wordt de (Senior) Medewerker DIV geïnformeerd en deze blijft betrokken totdat er een geschikte oplossing is gevonden.

Van de bevindingen en gevonden oplossing wordt gerapporteerd aan de Senior Informatiebeheerder.

Stap 12

De te reproduceren documenten (stap 9) worden gescand en van tijdens het scanproces wordt gecontroleerd of de digitale reproducties overeen komen met de analoge documenten.

Hierbij wordt gekeken naar:

- Leesbaarheid
- Kleur
- Volledigheid
- Recht gescand (niet gedraaid)
- Scanrichting
- Formaat

Stap 13

De Key-User zal, samen met de medewerkers van zijn/ haar afdeling een steekproef uitvoeren op 5% van de gescande documenten en daarbij controleren of:

- De analoge documenten (informatieobjecten) gescand zijn conform de vastgelegde lijst van te reproduceren informatieobjecten (stap 7);
- De scan controleren aan de hand van de hiervoor beschikbare criteria (zijn aangeleverd in stap 3) en;
- Vaststellen* dat de reproductie voldoet aan de hieraan gestelde eisen.

*Voldoet de stekproef van de reproductie aan alle eisen dan wordt verder gegaan met stap 17.

Stap 14

Voldoet de reproductie bij de steekproef niet, dan wordt de steekproef uitgebreid naar 25% van de gescande documenten.

*Indien hierbij geen verdere afwijkingen worden gevonden wordt stap 15 in gang gezet

* Indien nog meer afwijkingen worden gevonden wordt stap 16 in gang gezet

Stap 15

Er zijn geen verdere afwijkingen gevonden bij de uitgebreide steekproef.

De niet juist gereproduceerde documenten worden opnieuw gescand (stap 11) en indien nu wel correct, bij de overige scans van het dossier gevoegd.

De vervaardigde reproducties worden in een centraal bestand opgeslagen waar uitsluitend de Key-User en de Functioneel beheerder toegang toe hebben.

Stap 16

Er zijn bij de uitgebreide steekproef nog meerdere afwijkingen aangetroffen zodat aannemelijk is dat alle vervaardigde reproducties niet betrouwbaar zijn.

Het gehele dossier wordt opnieuw gescand (stap 11) en de verdere vervolgstappen (12 en 13) worden uitgevoerd.

Stap 17

De opgeslagen reproducties worden, door de Key-User en de Functioneel beheerder voorzien van de vereiste metadata zodat de reproducties ook daadwerkelijk in het (bron) systeem gevoerd kunnen worden.

Stap 18

De aan de reproducties toegevoegde metadatering wordt gecontroleerd door de Functioneel Beheerder voordat tot invoeren wordt overgegaan.

Stap 19

De Functioneel Beheerder voert alle reproducties in het (bron)systeem in.

Stap 20

De (Senior) Medewerker DIV controleert, steekproefsgewijs, of de invoer juist is uitgevoerd, de reproducties op de juiste plaats in het systeem staan en deze ook daadwerkelijk vindbaar en leesbaar zijn.

De uitkomst hiervan wordt aan de Gegevens-Eigenaar en de Senior Informatiebeheerder schriftelijk teruggekoppeld. Hierbij wordt aangegeven hoeveel steekproeven er zijn uitgevoerd, door wie, op welke dag en welk tijdstip.

Het aantal steekproeven dient minimaal 3% van het aantal ingevoerde informatieobjecten te zijn.

Stap 21

De (Senior) Medewerker DIV maak een verklaring van reproductie op en levert deze, samen met de lijst van gereproduceerde informatieobjecten, in bij de Senior Informatiebeheerder.

Stap 22

De Senior Informatiebeheerder legt de verklaring van reproductie (vervanging), samen met de lijst van gereproduceerde informatieobjecten, voor aan de Gegevens-Eigenaar. Deze geeft middels het accorderen van de lijst tevens akkoord voor de vernietiging van de analoge (gereproduceerde) informatieobjecten.

Stap 23

De Senior Informatiebeheerder ondertekent de vervangingslijst en verklaring van reproductie en laat deze door de (Senior) Medewerker DIV archiveren in het bronsysteem DIV.

Stap 24

De analoge en gereproduceerde informatieobjecten worden gedurende 3 maanden opgeslagen in de archiefruimte VrAA welke beheerd wordt door de afdeling DIV.

Indien na 3 maanden geen beroep op de stukken is gedaan door de afdeling van de Gegevens-Eigenaar en er dus vanuit mag worden gegaan dat er geen informatie in het (bron)systeem van deze afdeling ontbreekt, kan tot feitelijke vernietigen van de analoge informatieobjecten worden overgegaan.

Stap 25

De (Senior) Medewerker DIV neemt hiertoe contact op met de hiervoor gecontracteerde partij welke voor de feitelijke vernietiging zorgdraagt. De gecontracteerde partij overhandigt, na vernietiging, een bewijs van vernietiging.

Stap 26

De (Senior) Medewerker DIV archiveert het bewijs van vernietiging bij de verklaring van vervanging en de vervangingslijst in het bronsysteem van DIV. Tevens informeert hij/ zij de Gegevens-Eigenaar en de Senior Informatiebeheerder dat de vernietiging heeft plaatsgevonden.

7. Informatie

Voorgaande betreft een doorlopend proces zolang er nog analoge informatieobjecten worden vervaardigd of binnenkomen (per post of anderszinds).

Vanaf het moment dat er alleen nog maar digitaal gewerkt wordt binnen VrAA en er geen analoge informatie meer wordt gegenereerd of ontvangen, komt dit proces te vervallen. Tot aan dat moment wordt dit proces jaarlijks geëvalueerd door de (senior) Medewerker DIV en deze maakt daar een verslag van.

Tevens maakt de (Senior) Medewerker DIV jaarlijks een overzicht van alle, in dat jaar gereproduceerde stukken (uitdraai van de reproductielijsten) en levert deze aan bij de Senior Informatiebeheerder.

De Senior Informatiebeheerder gebruikt deze overzichten voor rapportage naar het MTVrAA en de gemeente Archivaris.

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Gemeente Amsterdam Stadsarchief

Bezoekadres
Vijzelstraat 32
(Herengracht 482)
Amsterdam

Postbus 51140
1007 EC Amsterdam
Telefoon 2511511

Retouradres: Postbus 51140, 1007 EC Amsterdam

Datum 29-01-2024

Behandeld door L. Koopmans, afdeling Toezicht, Stadsarchief gemeente Amsterdam

Bijlage Besluit Vervanging Archiefbescheiden 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland met bijlagen

Onderwerp Positief advies voor digitale vervanging van analoge documenten Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Geachte bestuur,

In overleg met uw senior informatiebeheerder heb ik een advies opgesteld over het voorgenomen besluit tot vervanging van informatie in de zin van artikel 7 van de Archiefwet 1995 en art.6 lid 2 van het Archiefbesluit. Het gaat om de digitale vervanging van: *de analoge archiefbescheiden die op grond van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 (Staatscourant 11143, 26 februari 2020), welke is verwerkt in de Selectielijst VrAA 2023, voor bewaring of vernietiging in aanmerking komen, waarna deze analoge archiefbescheiden worden vernietigd.*

De vervanging wordt uitgevoerd volgens het *Handboek Vervanging 2024 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland*, versie 1.0 dd 19-01-2024 en de bijbehorende bijlagen. Hierin staan o.a. de procedures en instellingen, waarmee de te vervangen informatie één op één, met juiste en volledige weergave van de originele gegevens, op een digitale drager komt te staan.

Conform artikel 7.c. van het *Besluit Informatiebeheer 2022 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland*, heeft u mededeling gedaan van voorgenomen vervanging, waarover ik positief adviseer. Nadat conform het Archiefbesluit 1995, artikel 6 en op basis van het door u bijgevoegde conceptbesluit, een besluit tot vervanging is genomen, zullen de digitale exemplaren, die conform het 'Besluit tot vervanging van informatie' zijn vervaardigd de plaats innemen van de originele papieren exemplaren. Pas wanneer het vervangingsbesluit is genomen, kan daadwerkelijk tot vervanging – en dus vernietiging van de te vervangen informatie – worden overgegaan. Dit is een besluit in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Graag ontvang ik een kopie van dit besluit ter kennisneming. Zodra de originele analoge documenten zijn vernietigd krijgen de digitale equivalenten de status van originele archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet 1995.

Ik verwacht u hiermee voldoende op de hoogte te hebben gesteld. Voor nadere inlichtingen of opmerkingen kunt u contact opnemen met mevrouw L. Koopmans.

Met vriendelijke groet,

Bert de Vries

Drs. A.G. de Vries MBA
Gemeentearchivaris

Bestuursvergadering VrAA

Agendapunt

Handboek Selectie en Vernietiging 2024 VrAA

Vergadering:

25 maart 2024

Ingebracht door:

Tijs van Lieshout

Behandelaar:

Bud Pronk

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van:

- de vaststelling van het Handboek Vernietiging 2024 VrAA door het MTVrAA
- het Handboek Vernietiging 2024 VrAA inclusief bijlagen.

Aanleiding en context

Binnen VrAA zijn er grote aantallen analoge en digitale archiefbescheiden die in aanmerking komen voor vernietiging omdat van deze stukken de wettelijke bewaartermijn is verstreken. Het tijdig vernietigen (wettelijke taak) is een verplichting en VrAA heeft hierin al enige jaren aan achterstand opgelopen.

Door de Interregionaal Toezichthouder (Stadsarchief Amsterdam) als ook de Interbestuurlijk Toezichthouder (provincie Noord-Holland) is dit meermaals geconstateerd en is een van de redenen dat VrAA onder verscherpt toezicht van de provincie staat.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Het handboek is opgesteld in samenspraak met het Stadsarchief Amsterdam. Het proces en de werkinstructie is getoetst door het Stadsarchief Amsterdam. Het voorgelegd Handboek inclusief bijlagen heeft een positief advies van de Archivaris Stadsarchief Amsterdam verkregen.

Met de instemming door het MTVrAA, voldoet VrAA op dit vlak aan alle regels gesteld in de Archiefwet en is VrAA in staat tijdig archiefbescheiden te vernietigen conform de vastgestelde termijnen zoals vermeld in de, door het bestuur vastgestelde, Selectielijst 2023 VrAA.

Consequenties

Bestuurlijk kent dit besluit geen andere consequentie dan dat de organisatie compliant is met wet- en regelgeving.

Financieel zijn hier geen kosten aan verbonden anders dan de kosten van de daadwerkelijke vernietiging van archiefbescheiden indien dit door derden geschiedt. Deze kosten worden per afdeling gedragen zodra vernietiging van toepassing is. Dit geldt tevens voor de personele inzet.

-Oplegnotitie-

Besluitvormingsroute

- **Historie**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
22 januari 2024	Archivaris Stadsarchief Amsterdam
26 januari 2024	Strategisch Informatie Overleg
13 februari 2024	MTVrAA
12 maart 2024	Regionaal Annotatie Overleg/ Regionaal Toets en Advies Team VrAA
12 maart 2024	Vorbereiding bestuursvergadering VrAA met BM Poppens

- **Verdere behandeling**

Datum vergadering/overleg	Afgestemd in/met
25 maart 2024	Bestuursvergadering VrAA
NNB	Afstemming met Interbestuurlijk toezichthouder

Meegezonden stukken

- bijlage A: Handboek Selectie en Vernietiging 2024 VrAA inclusief bijlagen
- bijlage B: Proces Vernietigen

Handboek
Selectie en Vernietigen
VrAA 2024
Archiefbescheiden

Auteur(s): Bud Pronk
Datum: 05-02-2024
Versienummer: 1.0 definitief

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	18-08-2023	Initiële versie
0.2	01-09-2023	Na input externe specialist
0.3	11-12-2023	Aanpassing bijlagen
0.4	14-12-2023	Aanpassing i.v.m. wijziging ingangsdatum
0.5	19-01-2024	Na input Stadsarchief Amsterdam
0.6	26-01-2024	Definitief Concept ter beoordeling Strategisch Informatie overleg
1.0	05-02-2024	Definitieve versie ter besluitvorming MTVrAA
1.0	05-02-2024	Definitieve versie ter kennisname bestuur VrAA

Inhoudsopgave

Revisiehistorie	2
Inhoudsopgave	3
1. Definities	4
2. Voorwoord	5
2.1 Kaders voor vernietigen	6
2.1.1 Bewaartermijnen	6
2.1.2 Wettelijk kader.....	6
3. De Selectielijst	8
3.1 Waarom is een Selectielijst belangrijk?	8
3.2 Eisen die gesteld aan een selectielijst.....	8
3.3 Toepasbaarheid van de Selectielijst.....	9
4. Vernietigen.....	10
4.1 Uitzonderingen	10
4.2 Toestemming Vernietigen.....	10
4.2.1 Doorlopende machtiging:	11
4.2.2 Incidentele (reguliere) vernietiging:	11
4.3 Proces vernietigen van (digitale) informatie.....	11
5. Bijlagen	13

1. Definities

In het handboek wordt verstaan onder:

- a. **Archiefbescheiden:** de archiefbescheiden als bedoeld in artikel 1 onder c van de Wet, alle informatie die voor archivering in aanmerking komt.
- b. **Archiefbewaarplaats:** de overeenkomstig artikel 31 van de Archiefwet 1995, hoofdstuk 4 van de Archiefregeling en artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VRAA) 2015, door burgemeester en wethouders aangewezen bewaarplaats. De archiefbewaarplaats is het Stadsarchief Amsterdam, op het adres Vijzelstraat 32 te Amsterdam en op Internetstraat 10 te Amsterdam. Het e-depot van het Stadsarchief Amsterdam vormt de digitale archiefbewaarplaats.
- c. **Archiefruimte:** een, overeenkomstig artikel 1 onder e van de Archiefwet 1995 en artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling VrAA, aangewezen archiefruimte.
- d. **Beheerder:** degene die ingevolge artikel 5, tweede lid, van de Archiefverordening 2022 VrAA is belast met het beheer van de archiefbestanden die niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.
- e. **Besluit:** Archiefbesluit 1995.
- f. **Bestuur:** het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
- g. **Bewaren:** voor blijvend te bewaren documenten zoals vermeld in de selectielijst welke na een in de Archiefwet opgenomen termijn dienen te worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
- h. **Bewaartermijn:** de bewaartermijn van de informatie zoals deze is vastgelegd met inachtneming van de krachtens artikel 5 van de wet vastgestelde selectielijst.
- i. **Gemeentearchivaris:** de gemeentearchivaris van de gemeente Amsterdam als bedoeld in artikel 32 van de Archiefwet 1995 die ook is benoemd tot archivaris van VrAA. Onder de archivaris vallen tevens de medewerkers die in deze taak ondersteunen.
- j. **Informatieobject:** een op zich zelf staand geheel van gegevens met een eigen identiteit waaronder onder meer wordt verstaan een document, een dossier, databasegegevens etc.
- k. **Interbestuurlijk toezichthouder:** de toezichthouder van de provincie Noord Holland houdt namens de provincie toezicht op archief- en informatiebeheer bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en bevordert de openbaarheid van informatie.
- l. **Metagegevens:** gegevens die een informatieobject beschrijven.
- m. **Metagegevensschema:** beschrijving van de structuur en betekenis van de metagegevens.
- n. **Selectie:** De beheerder van het archief maakt een onderscheid tussen te bewaren en te vernietigen archiefbescheiden op basis van een vastgestelde vernietigingslijst of selectielijst.
- o. **Selectielijst:** de Selectielijst zoals bedoeld in artikel 5 van de Archiefwet 1995 waarin de bewaartermijnen van archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen zijn vastgelegd.
- p. **Regeling:** de vigerende Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015.
- q. **Vernietigen:** het proces van verwijderen of wissen van archiefbescheiden zonder dat deze weer gereconstrueerd kunnen worden.
- r. **Vernietigingslijst:** Een lijst van archiefbescheiden die voor vernietigen in aanmerking komen waarbij is aangegeven op welke criteria de vernietiging is gebaseerd.
- s. **Wet:** de Archiefwet 1995.
- t. **Zorgdrager:** degene die vanuit de Veiligheidsregio belast is met de zorg voor de archiefbescheiden.

2. Voorwoord

Overheidsinformatie, dus ook de informatie van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt conform de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen opgenomen in een archief.

De duur van opslag in het archief is afhankelijk van de inhoud van de archiefbescheiden, sommige stukken kunnen na een jaar na afhandeling al worden verwijderd uit het archief, andere stukken hebben een andere bewaartermijn en weer andere stukken zijn voor altijd te bewaren. De juiste bewaartermijnen zijn uitgewerkt in de selectielijst.

Archiefbescheiden die blijvend te bewaren zijn, worden na 20 jaar overgedragen naar de archiefbewaarplaats.

Vernietiging van Archiefbescheiden is een onderdeel van de Eisen voor de Duurzame Toegankelijkheid van Overheidsinformatie (DUTO-eisen¹) en staan specifiek genoemd in de Archiefwet 1995, artikelen 3 en 5 als ook in het Archiefbesluit 1995, artikelen 5 en 8.

Voorafgaande aan het kunnen vernietigen van archiefbescheiden dient er eerst een selectie toegepast te worden zodat bepaald kan worden, aan de hand van vigerende wet- en regelgeving, of de betreffende archiefbescheiden in aanmerking komen voor vernietiging.

Selectie is een archiefwettelijke term waarmee wordt bedoeld dat de beheerder van het archief een onderscheid maakt tussen enerzijds *te bewaren* en anderzijds *te vernietigen* archiefbescheiden. Dit gebeurt op basis van een vastgestelde vernietigingslijst of selectielijst². Deze selectielijst is voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland opgesteld aan de hand van de specifieke procestypen (producten en diensten) van de Veiligheidsregio en inmiddels vastgesteld door het bestuur VrAA.

In dit stuk wordt aandacht besteed aan de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de selectielijst VrAA moet worden opgesteld. Daarnaast wordt ingegaan op de wettelijke verplichting om binnen de gestelde termijn te vernietigen en de procedure die hierbij gevolgd dient te worden.

Als informatieobjecten (documenten/dossiers/ set datagegevens etc.) in aanmerking komen voor vernietiging na afloop van de *bewaartermijn*, dan moet dat volgens de Wet ook gebeuren. Informatieobjecten worden niet eerder en niet later vernietigd dan is aangegeven in de selectielijst.

Na vernietiging van een informatieobject moet er een verklaring van vernietiging beschikbaar zijn.

Vernietigen is dus een verplichting waarbij de vernietiging wordt gedocumenteerd zodat de overheidsorganisatie zich hierover kan verantwoorden.

De wettelijke verplichting tot vernietiging geldt voor *alle* informatieobjecten die niet blijvend te bewaren zijn, tenzij hierover met de Gemeentearchivaris afwijkende afspraken zijn gemaakt. Van deze *eis*³ mag dus niet afgeweken worden voor bepaalde risicoklassen.

¹ <https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/duto>

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0043217/2020-02-28>

³ [Archiefwet 1995: artikel 3 en 5](#); [Archiefbesluit 1995: artikel 5](#).

Het is hierbij belangrijk te beseffen dat er bij een wijziging van gegevens van een *informatieobject* er een nieuwe *versie* van dat *informatieobject* ontstaat. Verschillende versies zijn *verschillende informatieobjecten*. Dat betekent dat bij een wijziging de voorgaande versie niet zonder meer overschreven mag worden, want dat is een vorm van *vernietigen*.

Informatieobjecten mogen uitsluitend overschreven worden als op grond van de *selectielijst 2023* VrAA de voorgaande versie vernietigd mag worden. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij digitale informatie. Veel beheerapplicaties beschikken namelijk niet over functionaliteit om voorgaande versies te bewaren.

2.1 Kaders voor vernietigen

Informatie die voor vernietiging in aanmerking komt, dient na afloop van de bewaartermijn vernietigd te worden. Vernietiging is niet optioneel, maar wettelijk verplicht gesteld in Artikel 3 van de Archiefwet. Wel is het mogelijk om een langere bewaartermijn te hanteren als daar gegronde redenen voor zijn, voor zo ver deze passen binnen de wettelijke kaders.

2.1.1 Bewaartermijnen

In artikel 5 van de Archiefwet is vastgelegd dat de gemeente voor alle vormen van informatie die het ontvangt of creëert ten behoeve van de taakuitvoering bewaartermijnen moet hanteren. Deze bewaartermijnen dienen te worden vastgelegd in een selectielijst. De periode waarin informatie is gecreëerd en afgesloten bepaald welke vastgestelde selectielijst van toepassing is.

- Voor informatie gecreëerd en/of afgesloten vanaf 01-01-2024 wordt de "*Selectielijst 2023 VrAA*" gehanteerd
- Voor informatie gecreëerd en/of afgesloten vanaf 01-01-2020 wordt de "*Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020*" gehanteerd.
- Voor informatie gecreëerd en/of afgesloten in de periode 2017- 2019 wordt de "*Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017*" gehanteerd.
- Voor informatie gecreëerd en/of afgesloten in de periode 1996 -2016 wordt de "*Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996 - actualisatie*" gehanteerd.
- Voor informatie gecreëerd en/of afgesloten in de periode 1850-1995 wordt de "*Lijst van voor vernietiging in aanmerking komende stukken in gemeentearchieven- vastgesteld 1983*" gehanteerd.

2.1.2 Wettelijk kader

Het wettelijk kader wordt gevormd door:

- Archiefwet
- De gehanteerde selectielijst
- Wet Algemene verordening Gegevensbescherming (privacy)
- Wet open overheid (Woo)
- Baseline Informatiebeveiliging Overheid (informatiebeveiliging)
- Omgevingswet
- Burgerlijk Wetboek

- Wet op de Veiligheidsregio's

Vernietiging heeft een aantal belangrijke voordelen voor de organisatie:

- In een opgeruimde informatiehuishouding is relevante informatie makkelijker te vinden;
- Een opgeruimde informatiehuishouding vergemakkelijkt migratietrajecten bij vervanging van applicaties;
- Door tijdige vernietiging wordt voldaan aan wettelijke bepalingen ten aanzien van privacybescherming.

Informatie mag niet zonder grondslag vernietigd worden. Informatie die voor (eeuwige) bewaring in aanmerking komt, mag uiteraard niet vernietigd worden en moet uiterlijk na twintig jaar worden overgebracht naar de Archiefbewaarplaats.

3. De Selectielijst

3.1 Waarom is een Selectielijst belangrijk?

De selectielijst is de belangrijkste basis voor de vernietiging en overbrenging van archiefbescheiden. Een selectielijst beschrijft de procestypen die van toepassing zijn voor de Veiligheidsregio. In een selectielijst wordt aangegeven of de bescheiden, die bij deze procestypen zijn gevormd, voor blijvende bewaring of voor vernietiging in aanmerking komen.

Bij archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen, staat na welke termijn de stukken moeten worden vernietigd. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is zelf verantwoordelijk voor het opstellen/ hanteren van een selectielijst die voldoet aan de wettelijke eisen (zie bijlage 1).

Het archief is het geheugen van onze organisatie. Informatie die goed wordt beheerd, ondersteunt de bedrijfsvoering maar ook de primaire en secundaire organisatieprocessen. Minstens zo belangrijk is het archief voor het afleggen van verantwoording aan derden. Hierbij kan gedacht worden aan de accountant, de gemeente op ons beleidsterrein, de archivaris of de gedeputeerde Staten van Noord-Holland, maar ook aan de bedrijven, instellingen of burgers met wie VrAA te maken heeft.

Na verloop van tijd verliest een groot deel van de documenten zijn waarde voor de eigen organisatie of als bewijsmiddel maar deze mogen absoluut niet zondermeer weggegooid of gewist worden. Archiefbescheiden kunnen namelijk ook nog van belang zijn voor historisch onderzoek of als onderdeel van het Nederlands cultureel erfgoed.

Selectielijsten zijn onmisbaar voor een verantwoord archiefbeheer. VrAA heeft deze nodig:

- Om een richtlijn te hebben welke archiefbescheiden voor blijvende bewaring in aanmerking komen, dan wel vernietigd mogen worden.
- Om feitelijk tot vernietiging van archiefbescheiden over te kunnen gaan;
- Om te kunnen bepalen welke archiefbescheiden uiteindelijk over moeten worden gedragen naar de archiefbewaarplaats;
- Om te weten of uw archiefbescheiden onder het lichte of zwaardere regime van de archiefwet vallen.

Om tot een goede selectielijst en een goede belangenafweging te komen, is een zorgvuldige procedure nodig.

De procedure voor het opstellen en vaststellen van een selectielijst is vastgelegd in de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995 (artikel 5 en 9 Aw 1995, artikel 2-5 Ab 1995). De wet regelt ook dat deze lijsten volgens een vaste procedure worden vastgesteld.

3.2 Eisen die gesteld aan een selectielijst

De Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995 stellen eisen aan het opstellen van een selectielijst.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft voor de aangesloten gemeenten en intergemeentelijke organen in 2020 een generieke selectielijst⁴ opgesteld en laten vaststellen zodat aan de eisen is voldaan.

3.3 Toepasbaarheid van de Selectielijst

Aangezien VrAA zich heeft geconformeerd aan de door de VNG opgestelde selectielijst, (zie pagina 52, bijlage 2 van de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020) is deze selectielijst onverkort op VrAA van toepassing.

Voor nog aanwezige archiefstukken opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996 zijn de navolgende selectielijsten van toepassing:

- Selectielijst 2012
- Selectielijst 2017
- Selectielijst 2020

Voorgaande houdt dus in dat VrAA conform deze vastgestelde lijst(en) verplicht is om informatieobjecten of dossiers binnen de organisatie onder te brengen in één van de 29 benoemde procestypen van de selectielijst. Daarbij dient voor elk informatieobject of dossier de bijpassende vernietigingstermijn te worden vastgesteld en vastgelegd (waardering).

Voor VrAA is een verkorte versie van de Selectielijst 2020 gemaakt waarin uitsluitende de procestypen staan vermeld waar VrAA binnen haar processen mee van doen heeft. Tevens zijn daarbij zo veel al mogelijk herkenbare voorbeelden toegevoegd om interpretatie van de lijst te vereenvoudigen. Tevens is de lijst aangepast naar de afspraken die hieromtrent gemaakt zijn door het Stadsarchief Amsterdam die afwijkend zijn van de landelijk vastgestelde lijst. Deze lijst is vastgesteld door het bestuur VrAA in de bestuursvergadering van 18 december 2023. Zie hiervoor Bijlage 1. Selectielijst VrAA 2023.

Het onderbrengen van de informatieobjecten onder één van de 29 benoemde procestypen geldt voor zowel analoge (papieren) als voor digitale informatieobjecten ongeacht hoe oud deze zijn of waar deze bewaard worden.

Tevens dient daarbij vastgesteld te worden dat het uitsluitend originele exemplaren betreft, dat alle informatie behorende bij dat informatieobject volledig is en dat deze informatie herleidbaar is (hoe deze tot stand is gekomen).

Nadat de waardering heeft plaatsgevonden, kan er geselecteerd worden welke informatieobjecten, voor bewaren aangewezen, naar een archiefvoorziening (archiefruimte) dienen te worden overgebracht om, op de daarvoor gestelde termijn, overgebracht te kunnen gaan worden naar de aangewezen archiefbewaarplaats/ e- depot. Ook het digitaal archiveren binnen applicaties is op deze wijze in te richten.

Daarna kan worden geselecteerd welke informatieobjecten voor vernietigen in aanmerking komen waarna met de vernietiging (het proces) kan worden aangevangen.

⁴ https://vng.nl/sites/default/files/2020-02/selectielijst_20200214.pdf

4. Vernietigen

Vernietigen van informatie is het blijvend ontoegankelijk maken van die informatie, waardoor deze niet meer vindbaar, beschikbaar, leesbaar, te interpreteren en reproduceerbaar is. Vernietigen betreft in dit geval overheidsinformatie, ongeacht de vorm, met uitzondering van de metagegevens over de vernietiging, zowel analoog als digitaal. Achteraf moet te immers herleiden zijn wat wanneer is vernietigd en door wie.

Vernietigen betreft dus het proces van verwijderen of wissen van archiefbescheiden zonder dat deze weer gereconstrueerd kunnen worden. Het verwijderen of wissen dient dusdanig te geschieden dat ook alle onderliggende documentatie en eventuele kopieën (ongeacht waar deze is of zijn opgeslagen of waarvoor deze is of zijn gebruikt) worden verwijderd of gewist.

Vernietigen van archiefbescheiden/informatieobjecten is wettelijk verplicht, zowel voor analoge als voor digitale archiefbescheiden. Het draagt bij aan het voldoen aan wet- en regelgeving, informatiebeveiliging, privacy, de beheersbaarheid van informatie, kostenbesparing en milieu. Uitgangspunt is dat vernietigen van archiefbescheiden integraal deel uitmaakt van het informatiebeheer en dus een terugkerend proces is.

4.1 Uitzonderingen

Voor vernietigen wordt uitgezonderd:

- a) Alle archiefbescheiden die volgens de vigerende selectielijst als voor blijvende bewaring in aanmerking komen;
- b) Alle Archiefbescheiden die gerelateerd zijn aan een Hotspot;
- c) Alle archiefbescheiden die een intrinsieke waarde kunnen hebben als cultureel erfgoed;
- d) Alle archiefbescheiden die een grote impact hebben gehad op de sociale levenssfeer binnen de samenleving of vanwege een directe relatie met beroemde of belangrijke personen, gebeurtenissen, plaatsen, zaken of voorwerpen.

De uitzonderingen genoemd onder c) en d) worden altijd overlegd met de archivaris voordat het besluit uitzonderen van vernietigen wordt genomen

Fysieke documenten die zijn vervangen conform het vastgestelde proces in het **Handboek Vervanging** vallen niet onder het regime van vernietigen in de zin van de archiefwet. Dit zijn immers geen originelen meer dus kunnen binnen het proces vervanging vernietigd worden zonder deze procedure te volgen. De procedure die daarbij gevolgd dient te worden staat in het Handboek Vervanging vermeld.

4.2 Toestemming Vernietigen

Aan de Gemeentearchivaris dient toestemming gevraagd te worden om te mogen vernietigen.

Dit kan op basis van:

- Een doorlopende machtiging;
- Een incidentele (reguliere) vernietiging.

4.2.1 Doorlopende machtiging:

- 1) Op basis van de met Gemeentearchivaris afgestemde lijst van zaaktypen waarvoor doorlopende machtiging is verleend, wordt door de Senior DIV-medewerker een vernietigingslijst aangemaakt en wordt de vernietiging doorgevoerd.
- 2) Vervolgens wordt jaarlijks een verklaring van vernietiging opgesteld welke wordt getekend door de Senior Informatiebeheerder, deze wordt toegestuurd aan de Gemeentearchivaris
- 3) De vernietigingslijst, het akkoord van de gemeentearchivaris, de verklaring van vernietiging en vernietigingsbewijs vernietigingsbedrijf of uitdraai van de vernietigingsmodule in het zaakstelsel wordt opgeslagen in een te bewaren zaakdossier in het zaakstelsel.

4.2.2 Incidentele (reguliere) vernietiging:

- 1) De Key-user/ functioneel applicatiebeheerder stelt een vernietigingslijst (voordracht tot vernietiging) op waarin alle te vernietigen archiefbescheiden staan vermeld. Deze lijst is gebaseerd op de vigerende selectielijst en de, voor de betreffende applicatie/ het werkproces uitgewerkte, lijst met informatieobjecten;
- 2) De vernietigingslijst wordt ter toetsing doorgestuurd naar de teammanagers van de vakafdelingen waar de te vernietigen zaken betrekking op hebben. Deze zijn gemachtigd (mits goed onderbouwd) verlenging van de bewaartermijn aan te vragen;
- 3) Als door toetsing of onderbouwing verlenging voldoende is beargumenteerd moet, voordat deze wordt doorgevoerd, eerst een advies van het Stadsarchief te worden verkregen;
- 4) De concept vernietigingslijst wordt toegezonden naar het Stadsarchief Amsterdam, t.a.v. de Gemeentearchivaris;
- 5) De inspecteur van het Stadsarchief Amsterdam controleert de lijst en maakt eventueel opmerkingen;
- 6) Na correctie en akkoordbevinding door de archiefinspecteur wordt de definitieve lijst nogmaals naar de Gemeentearchivaris gestuurd;
- 7) De Gemeentearchivaris verleent de machtiging voor vernietiging van de in de vernietigingslijst genoemde archiefbescheiden;
- 8) Op basis van de verleende machtiging mag de vernietiging van de archiefbescheiden plaatsvinden;
- 9) De Senior Informatiebeheerder accordeert, na vernietiging, de verklaring van vernietiging;
- 10) Ondertekende verklaring van vernietiging wordt toegezonden naar het de Gemeentearchivaris van het Stadsarchief Amsterdam;
- 11) De vernietigingslijst, het akkoord van de Gemeentearchivaris, de verklaring van vernietiging en vernietigingsbewijs vernietigingsbedrijf of uitdraai van de vernietigingsmodule in het zaakstelsel wordt opgeslagen in een te bewaren zaak in het zaakstelsel.

4.3 Proces vernietigen van (digitale) informatie

Deze procedure is een kwaliteitseis die wordt gesteld bij het in beheer nemen van informatiesystemen.⁵

⁵ Taak van de applicatiebeheerders dit te borgen in de applicaties

De Senior Informatiebeheerder initieert en coördineert elk kalenderjaar de periodieke archiefvernietiging in samenwerking met de Functioneel beheerders en de afdeling DIV.

Het proces, de processtappen en de werkinstructie is in bijlage 2 bij dit stuk gevoegd enerzijds om de leesbaarheid te verbeteren en anderzijds om te voorkomen dat, mocht het proces veranderen, dit document opnieuw moet worden vastgesteld.

5. Bijlagen

Bijlage 1: Selectielijst VrAA 2023 (vastgesteld door bestuur VrAA)

Bijlage 2: Proces Vernietigen

Bijlage 3: Vernietigingslijst VrAA

Bijlage 4: Aanvraag doorlopende machtiging tot vernietiging

Bijlage 5: Aanvraag incidentele machtiging tot vernietiging

Bijlage 6: Verklaring vernietiging digitale archiefbescheiden

Bijlage 7: Verklaring vernietiging analoge archiefbescheiden

Bijlage 1: Selectielijst VrAA 2023

Als separatie bijlage toegevoegd

Bijlage 2: Proces Vernietigen

Als separatie bijlage toegevoegd

Bijlage 4: Aanvraag doorlopende machtiging

Aanvraag doorlopende machtiging tot vernietiging

Geachte [NAAM ARCHIVARIS],

Bij Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gebruik gemaakt van verschillende applicaties, ter ondersteuning van de daarbij behorende bedrijfsprocessen.

Deze applicaties bevatten informatie die voor vernietiging in aanmerking komt.

Het betreft hier de applicaties welke voor Archiveren en Vernietigen zijn ingericht conform de wettelijke eisen daaraan gesteld.

Voor analoge archiefbescheiden alsmede archiefbescheiden opgeslagen in applicaties welke niet zijn ingericht voor Archiveren en Vernietigen is deze aanvraag niet van toepassing, daarvoor zal telkenmale een incidentele machtiging worden aangevraagd.

Bij Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt, conform het handboek Selectie en Vernietiging 2024 analoge en digitale informatie vernietigd.

Deze gegevens komen voor vernietiging in aanmerking op grond van categorienummers van de:

- Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen, opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996, actualisatie 2012 (vastgesteld Staatscourant 25 juni 2012 nr. 11906)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, (vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, (vastgesteld Staatscourant 11143, 18 februari 2020) dan wel de Selectielijst 2023 VrAA welke is vastgesteld op 18 december 2023 door het bestuur VrAA*.

Aangezien het hier een doorlopend vernietigingsproces betreft verzoek ik u hierbij een doorlopende machtiging tot vernietiging van deze gegevens te verstrekken.

U ontvangt jaarlijks een overzicht van de, onder deze machtiging vallende, vernietigde archiefbescheiden.

Hoogachtend,
Namens de Directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

[Signature box]

[NAAM]

Senior Informatiebeheerder

*Doorhalen wat niet van toepassing

Bijlage 5: Aanvraag incidentele machtiging

Aanvraag incidentele machtiging tot vernietiging

Geachte [NAAM ARCHIVARIS],

Bij Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gebruik gemaakt van de applicatie [NAAM APPLICATIE] ter ondersteuning van het proces [NAAM PROCES]. Deze applicatie bevat informatie die voor vernietiging in aanmerking komt. Hierbij vraag ik u een incidentele machtiging tot vernietiging van deze gegevens te verstrekken.

Het gaat om de volgende gegevens:

Zie SPECIFICATIE/ VERNIETIGINGSLIJST als bijlage toegevoegd.*

Deze gegevens komen voor vernietiging in aanmerking op grond van categorie [NUMMER CATEGORIE] van de:

- Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen, opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996, actualisatie 2012 (vastgesteld Staatscourant 25 juni 2012 nr. 11906)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, (vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, (vastgesteld Staatscourant 11143, 18 februari 2020) dan wel de Selectielijst 2023 VrAA welke is vastgesteld op 18 december 2023 door het bestuur VrAA*.

Hoogachtend,

Namens de Directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

[Signature box]

[NAAM]

Senior Informatiebeheerder

*Doorhalen wat niet van toepassing

Bijlage 6: Verklaring vernietiging digitale archiefbescheiden

Verklaring van vernietiging digitale archiefbescheiden

Op [DATUM] is de navolgende informatie uit de applicatie [NAAM APPLICATIE] verwijderd:

Zie SPECIFICATIE/ VERNIETIGINGSLIJST* als bijlage toegevoegd.

De totale omvang van de vernietigde gegevens bedraagt [AANTAL GB/TB] en is uitgevoerd door de functioneel beheerder [NAAM + Afdeling]

Deze vernietiging is geschiedt overeenkomstig het gestelde in de:

- Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen, opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996, actualisatie 2012 (vastgesteld Staatscourant 25 juni 2012 nr. 11906)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, (vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, (vastgesteld Staatscourant 11143, 18 februari 2020) dan wel de Selectielijst 2023 VrAA welke is vastgesteld op 18 december 2023 door het bestuur VrAA*.

Volledigheid van vernietiging:

- Van de gegevens zijn geen fysieke (papieren) exemplaren meer aanwezig*
- De gegevens zijn tevens verwijderd uit alle back-upbestanden*.
- De gegevens zijn nog wel beschikbaar in back-upbestanden. Indien het onverhoopt nodig is om een back-up terug te zetten, dan zal de vernietiging opnieuw worden uitgevoerd als onderdeel van het recoveryproces*.

Eén exemplaar van dit proces-verbaal dient te worden bewaard bij de administratie van afdeling DIV, het tweede exemplaar is bestemd voor de Gemeentearchivaris van de gemeente Amsterdam.

Aldus in tweevoud opgemaakt

Amsterdam, [DATUM]

Voor gezien en akkoord,

[NAAM + Functie]

Gegevens-eigenaar

Amsterdam, [DATUM]

Voor gezien en toestemming,

[NAAM]

Archivaris stadsarchief

*Doorhalen wat niet van toepassing is

Amsterdam, [DATUM]

Voor uitvoering,

[NAAM EN FUNCTIE]

Functioneel beheerder

Amsterdam, [DATUM]

Voor controle uitvoering,

[NAAM]

Senior Informatiebeheerder

in geval van SAAS: ook naam leverancier

Bijlage 7: Verklaring vernietiging analoge archiefbescheiden

Verklaring van vernietiging analoge archiefbescheiden

Op [DATUM] is de navolgende informatie uit de archiefopslag Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, locatie Ringdijk 98 1097 AH te Amsterdam, verwijderd:

Zie SPECIFICATIE/ VERNIETIGINGSLIJST* als bijlage toegevoegd.

De totale omvang van de vernietigde gegevens bedraagt [AANTAL DOSSIERS/ STREKKENDE METER DOSSIERS] en is uitgevoerd door de Senior Medewerker DIV [NAAM].

Vernietiging heeft plaatsgevonden doormiddel van:

- Aanbieden bij een Archiefvernietigingsbedrijf [NAAM BEDRIJF]*
- Plaatsen in daarvoor op locatie aanwezige afgesloten papiercontainers speciaal aanwezig voor vertrouwelijke documenten welke conform wet- en regelgeving worden vernietigd door [NAAM BEDRIJF]*

Deze vernietiging is geschiedt overeenkomstig het gestelde in de:

- Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen, opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996, actualisatie 2012 (vastgesteld Staatscourant 25 juni 2012 nr. 11906)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, (vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017)* of
- Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, (vastgesteld Staatscourant 11143, 18 februari 2020) dan wel de Selectielijst 2023 VrAA welke is vastgesteld op 18 december 2023 door het bestuur VrAA*.

Volledigheid van vernietiging:

- Van de gegevens zijn geen fysieke (papieren) exemplaren (kopieën) meer aanwezig*
- Van de gegevens zijn tevens de aanwezige digitale versies verwijderd uit alle applicaties/ back-upbestanden*.
- De gegevens zijn nog wel beschikbaar in back-upbestanden. Indien het onverhoopt nodig is om een back-up terug te zetten, dan zal de vernietiging opnieuw worden uitgevoerd als onderdeel van het recoveryproces*.

Eén exemplaar van dit proces-verbaal, alsmede een kopie van de factuur van het archiefvernietigingsbedrijf, dient te worden bewaard bij de administratie van afdeling DIV, het tweede exemplaar, incl. een kopie van de factuur van het archiefvernietigingsbedrijf, is bestemd voor de gemeentearchivaris van de gemeente Amsterdam

*Doorhalen wat niet van toepassing is

paraaf gegevens eigenaar

Paraaf Archivaris

Aldus in tweevoud opgemaakt.

Amsterdam, [DATUM]

Amsterdam, [DATUM]

Voor gezien en akkoord,

Voor gezien en toestemming,

[NAAM + Functie]

[NAAM]

Gegevens-eigenaar

Archivaris stadsarchief

Amsterdam, [DATUM]

Amsterdam, [DATUM]

Voor uitvoering,

Voor controle uitvoering,

[NAAM EN FUNCTIE]

[NAAM]

Senior Medewerker DIV

Senior Informatiebeheerder

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Proces vernietigen

Bijlage 2 handboek vernietiging

Auteur(s):	B. Pronk
Datum:	19-12-2023
Versienummer:	0.2

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
0.1	12-12-2023	Initiële versie
0.2	19-01-2024	Na input Stadsarchief
1.0	01-02-2024	Ter vaststelling als bijlage bij het Handboek Selectie en Vernietigen 2024 VrAA

Inhoudsopgave

Revisiehistorie	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Rollen en verantwoordelijkheden.....	5
3. Procesflow.....	6
4. VBAI proces Vernietigen.....	7
5. Processtappen	8
6. Werkinstructie Vernietigen	11
7. Informatie	13

1. Inleiding

In het handboek Selectie en Vernietigen VrAA 2023 wordt ingegaan op de wijze waarop Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland dient om te gaan met de bewaartermijnen van binnen de organisatie vervaardigde dan wel door de organisatie ontvangen archiefbescheiden.

Dit betreft zowel het hanteren van de van toepassing zijnde Selectielijst, als het vernietigen van de archiefbescheiden na afloop van de bewaartermijn geldend voor die archiefbescheiden,

In dit stuk wordt het proces Vernietigen beschreven zoals deze binnen VrAA gehanteerd dient te worden waarbij per processtap aangegeven is wat er in die stap dient te gebeuren, wie (in welke rol) verantwoordelijk dan wel bevoegd is en wie er betrokken dient te worden (informatie en/ of advies).

Als laatste is een werkinstructie toegevoegd zodat er een vertaalslag is gemaakt van het formele proces naar de uitvoering hiervan.

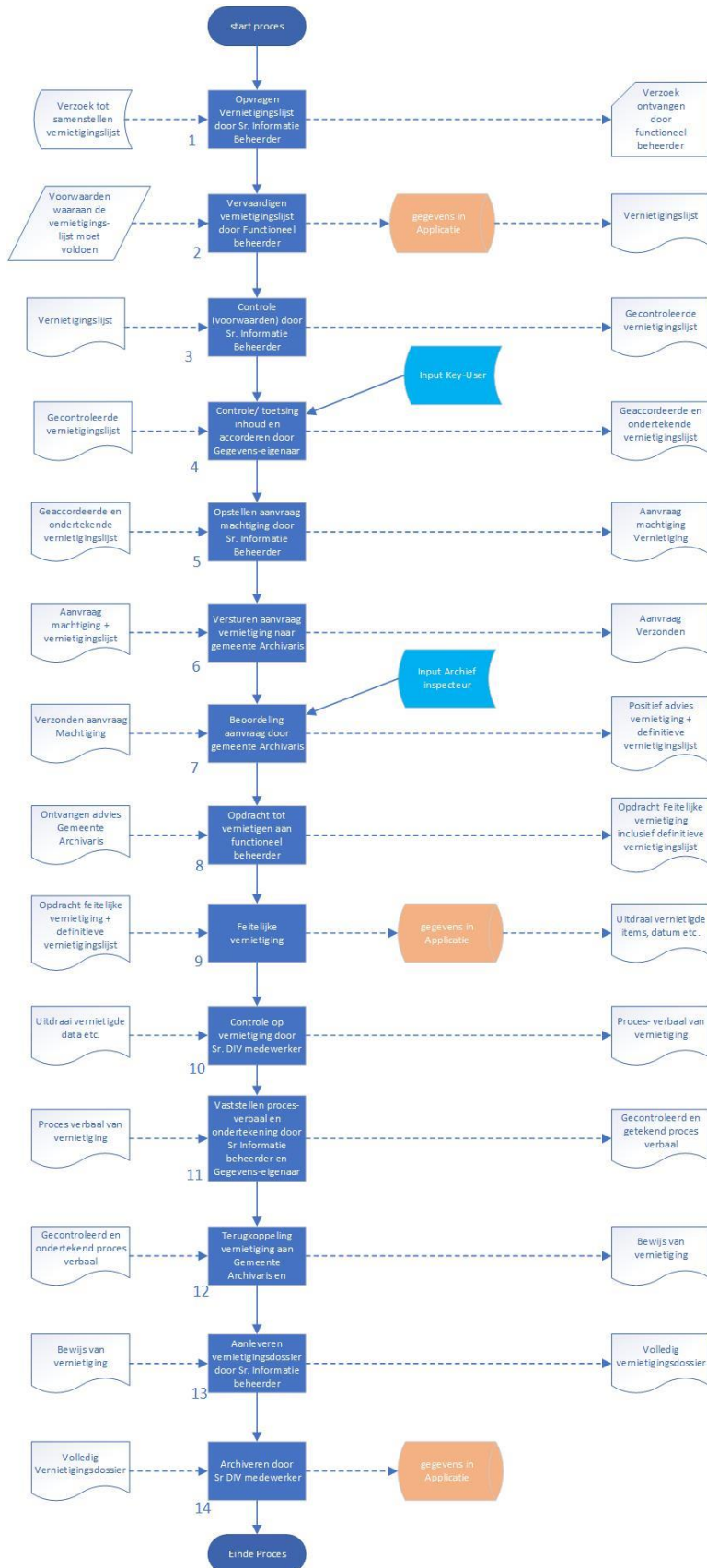
2. Rollen en verantwoordelijkheden

Binnen het vernietigingsproces bestaan de volgende rollen:

<i>Rol</i>	<i>Functie</i>	<i>Verantwoordelijkheid</i>
Zorgdrager / Informatie-eigenaar	Directeur Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland	Eindverantwoordelijk voor de vernietiging van de informatie.
Gegevens-eigenaar	Afdelingsmanager/ Proces eigenaar	Verantwoordelijk dat vernietigingslijsten tijdig aangeleverd worden en controle op/ accorderen van de te vernietigen informatie.
Gegevens opsteller/ bewerker/ interne kwaliteitsbewaking	Key User op de afdeling waar [applicatie X] wordt gebruikt	Verantwoordelijk voor het juist gebruik van de applicatie door de users, het toepassen van metadatering en de volledigheid van de data binnen het informatieobject.
Document- en record beheerder/ Beheerder Kernregistratie	Senior informatiebeheerder	Verantwoordelijk voor de coördinatie van de vernietiging en contactpersoon externe toezichthouder.
Eigenaar Kernregistratie	Niet belegd	Verantwoordelijk voor het uniform gebruik van data binnen alle in gebruik zijnde applicaties
Functioneel Document en record beheerder	Functioneel beheerder van [applicatie X]	Verantwoordelijk voor de aanlevering van vernietigingslijsten en de daadwerkelijke uitvoering van de vernietiging.
Externe Toezichthouder	Gemeentearchivaris	Verantwoordelijk voor het verstrekken van een machtiging tot vernietiging en het houden van toezicht op de uitvoering van de vernietiging.
Interne controleur en organisatie archivaris	Senior Medewerker DIV	Controle op de uitgevoerde vernietiging en verantwoordelijk voor het archiveren van de vernietigingslijst en het proces verbaal van vernietiging.

3. Procesflow

4. VBAI proces Vernietigen

VBAI proces Vernietigen

Processtap	Omschrijving	Rol/ Functie					
		Gegevens- Eigenaar Manager/ Proces eigenaar	Key-User	Functioneel Beheerder	Senior Informatiebeheerder	(senior) Medewerker DIV	Gemeente Archivaris Externe toezichhouder
	Start Proces	V	B	B	A	I	I
1	Opvragen vernietigingslijsten	I	I	B	V/A	I	
2	Maken vernietigingslijst	V	A	B	A	I	
3	Controle vernietigingslijst	V/I	A	A	B	I	
4	Akkoord (intern)) vernietigingslijst	V/B	I	A	A	I	
5	Opstellen aanvraag machtiging	I		I	V/B	I	
6	Versturen aanvraag + vernietigingslijst	I			V/B	I	
7	Beoordeling aanvraag	V/I			A		B
8	Verstrekken opdracht tot vernietigen	V		I	B	I	
9	Feitelijke vernietiging	V	I	B	I	A	
10	Controle op vernietiging	V		A	I	B	
11	Vaststellen en ondertekenen PvB van vernietiging	V/B			B	I	
12	terugkoppeling aan Archivaris voor bewijs van vernietiging	I			V	I	B
13	Aanleveren vernietigingsdossier voor archivering	I			V	B	
14	Archiveren Vernietigingsdossier	I	I	I	V	B	
	Einde proces verantwoordelijkheid afleggen	V	A	A	B	A	I

5. Processtappen

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
1	Opvragen van vernietigingslijst	Senior Informatiebeheerder	Verzoek aan functioneel beheerder inclusief voorwaarden voor de vernietigingslijst.

De Senior Informatiebeheerder zal, namens de informatie-eigenaar, de functioneel (applicatie) beheerder vragen een overzicht op te stellen van alle voor vernietiging in aanmerking komende informatie. De Senior Informatiebeheerder geeft hierbij aan op basis van welke metagegevens de functioneel beheerder hier een overzicht van moet maken.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
2	Maken van vernietigingslijst	Functioneel Beheerder	Vernietigingslijst

De functioneel beheerder stelt een vernietigingslijst op conform de specificaties die de Senior Informatiebeheerder heeft opgegeven. De lijst wordt aan de Senior Informatiebeheerder aangeboden.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
3	Controleren van vernietigingslijst (voldoen aan criteria)	Senior Informatiebeheerder	Gecontroleerde vernietigingslijst inclusief het voorleggen hiervan aan Gegevens-eigenaar

De lijst met informatie die voor vernietiging in aanmerking komt, wordt door de Senior Informatiebeheerder gecontroleerd en voorgelegd aan de Gegevens-eigenaar.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
4	Accorderen van vernietigingslijst	Gegevens Eigenaar	Geaccordeerde vernietigingslijst

De Gegevens-eigenaar voert een controle uit op de te vernietigen data, betreft hierbij eventueel de Key- User voor inhoudelijke expertise en retourneert de geaccordeerde en ondertekend lijst vervolgens (eventueel met opmerkingen) aan de Senior Informatiebeheerder.

NOOT: In deze stap kan aangegeven worden voor welke, voor vernietiging in aanmerking komende data, verlenging van de vernietigingstermijn wordt verzocht. Het verzoek hiertoe dient inhoudelijk beargumenteerd te worden.

Let op: stappen 5, 6, 7 en 8 hoeven niet doorlopen te worden als er een doorlopende machtiging tot vernietiging is tenzij er verzocht wordt om verlenging van de vernietigingstermijn. Dan zal alsnog een incidentele machtiging moeten worden aangevraagd.

Stap	Beschrijving processtap	Actor	Product
5	Opstellen aanvraag machtiging	Senior Informatiebeheerder	Aanvraag machtiging tot vernietiging.

De Senior Informatiebeheerder verwerkt de opmerkingen van de Gegevens-eigenaar in de lijst

en stelt de aanvraag “machtiging tot vernietiging” op.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
6	Aanvraag machtiging + vernietigingslijst versturen	Senior Informatiebeheerder	Aanvraag aan de Gemeentearchivaris verzonden

De Senior Informatiebeheerder dient een ondertekende aanvraag voor vernietiging en de ondertekende vernietigingslijst in bij de Gemeentearchivaris om een machtiging tot vernietiging te verkrijgen.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
7	Beoordeling aanvraag verstrekken machtiging + vernietigingslijst	Gemeentearchivaris	Ontvangen positief advies tot vernietigen (of een doorlopende machtiging) + definitieve vernietigingslijst

In deze processtap vindt eerst informele afstemming met de Archiefinspecteur plaats. Deze bespreekt (waar nodig) de inhoud met de Gemeentearchivaris. **Dit kan leiden tot aanpassingen in de aangeboden vernietigingslijst.**

De Gemeentearchivaris verstrekt een machtiging tot vernietiging.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
8	Opdracht tot uitvoeren feitelijke vernietiging	Senior Informatiebeheerder	Opdracht aan Functioneel beheerder tot vernietigen conform definitieve vernietigingslijst

De Senior Informatiebeheerder geeft, nadat Positief advies door de Gemeentearchivaris is verstrekt, namens de Gegevens-eigenaar opdracht tot feitelijke vernietiging.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
9	Feitelijke vernietiging	Functioneel Beheerder	Uitdraai vanuit applicatie met daarop een overzicht van alle vernietigde data, de datum van vernietigen en naam van de functioneel beheerder

De functioneel beheerder van de applicatie vernietigt de data conform de vernietigingslijst.

De functioneel beheerder legt over de feitelijke vernietiging verantwoording af zodat controle op de vernietiging kan plaatsvinden.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
10	Controle vernietiging	Senior Medewerker DIV	Proces-verbaal (Verklaring) van vernietiging

De Senior Medewerker DIV controleert of de informatie conform de geaccordeerde

vernietigingslijst in de applicatie vernietigd is en levert een Proces-verbaal van vernietiging op.
Let op: als er voor het vernietigen van papieren archief een gespecialiseerd bedrijf wordt ingezet, dan is het desbetreffende bedrijf verantwoordelijk voor het opstellen van gevraagde verklaring.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
11	Vaststellen en Ondertekening proces-verbaal van vernietiging	Senior Informatiebeheerder + Gegevens-eigenaar	Ondertekend Proces-verbaal van vernietiging

De Senior Informatiebeheerder controleert en ondertekent het Proces-verbaal van vernietiging, ondertekent deze en legt deze ter ondertekening voor bij de Gegevens-eigenaar.

Let op: Als er een doorlopende machtiging is, dan volstaat een jaarlijks overzicht, de Gegevens-eigenaar hoeft dan niet mede te ondertekenen.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
12	Terugkoppeling aan Gemeentearchivaris	Senior Informatiebeheerder	Bewijs van vernietiging

De Senior Informatiebeheerder koppelt door middel van het Proces-verbaal terug aan de Gemeentearchivaris dat de vernietiging heeft plaats gevonden, op welke wijze dit is gebeurd en om hoeveel materiaal het ging (uitgedrukt in m¹/GB/TB).

Let op: Als er een doorlopende machtiging is, dan volstaat een jaarlijks overzicht.

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
13	Verstrekken ondertekend Proces-verbaal van vernietiging + vernietigingsgegevens	Senior Informatiebeheerder	Vernietigingsdossier aangeleverd voor archiveren.

De Senior Informatiebeheerder verstrekt de te archiveren bescheiden aan de Senior Medewerker DIV

<i>Stap</i>	<i>Beschrijving processtap</i>	<i>Actor</i>	<i>Product</i>
14	Archiveren vernietigingsdossier	Senior Medewerker DIV	Voor Bewaren gearcheerd vernietigingsdossier in daarvoor bestemde applicatie

De Senior medewerker DIV archiveert de producten die bij het uitvoeren van de procedure tot stand zijn gekomen en koppelt het archiveren terug aan de Senior Informatiebeheerder (op welke wijze en in welk systeem/ applicatie).

6. Werkinstructie Vernietigen

Instructie stapsgewijs

1. Periodiek wordt het verzoek gedaan aan de functioneel (applicatie) Beheerders/ medewerkers DIV om vanuit de systemen/ applicaties/ archiefoverzichten binnen Vraa aan te geven of en welke archiefbescheiden voor vernietiging in aanmerking komen.
2. Er wordt aangegeven dat de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden geschiedt overeenkomstig:
 - de Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen, opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996, actualisatie 2012 (vastgesteld Staatscourant 25 juni 2012 nr. 11906) voor archiefbescheiden die dateren tot uiterlijk 31-12-1995 , of ;
 - de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017, (vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017) voor archiefbescheiden die dateren vanaf 01-01-2017 tot uiterlijk 31-12-2019 of ;
 - de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, (vastgesteld Staatscourant 11143, 18 februari 2020) voor archiefbescheiden die dateren vanaf 01-01-2020 en;
 - de, voor de betreffende applicatie/ het werkproces uitgewerkte, lijst met informatieobjecten, en;
 - welke uitzonderingen van toepassing zijn.
3. De functioneel Beheerders maken, aan de hand van deze uitgangspunten een lijst van archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen. Dit kan digitaal en uitgeprint op goed houdbaar papier, dus geen recyclingpapier. Deze zgn. vernietigingslijst (bijlage 4) bevat tenminste de volgende informatie:
 - Identificatiekenmerk
 - Classificatienummer (b.v. uit de code VNG en indien van toepassing)
 - Omschrijving (Onderwerp van dossier en evt. dossiernummer)
 - Datering van dossier(begin- en eindjaar)
 - Categorie uit de selectielijst juiste lijst benoemen)
 - Termijn van vernietiging (x jaar na datum jongste stuk)
 - Vorm (Serie, losse stukken, papieren of digitaal)
 - Totaal omvang in strekkende meter of GB
4. De betrokken Gegevens-eigenaren wordt in kennis gesteld van de voorgenomen vernietiging door het overhandigen van de vernietigingslijst. Deze controleren de lijst, maken eventueel opmerkingen, bespreken deze door met de opsteller en geven schriftelijk akkoord voor uitvoering van de vernietiging.
5. De geaccordeerde vernietigingslijst wordt doorgenomen met de Archiefinspecteur. Namens de gemeentearchivaris controleert de Archiefinspecteur de vernietigingslijst, daarbij beoordeelt hij/zij ook of er stukken van vernietiging moeten worden uitgezonderd vanwege hun historisch belang. Ingeval van op- of aanmerkingen neemt de Archiefinspecteur contact op. Het is ook mogelijk dat hij/zij op locatie de voor vernietiging aangemerkte bescheiden komt controleren.

Hierna wordt er een brief geschreven aan de Gemeentearchivaris, waarin om toestemming tot vernietiging wordt verzocht (aanvraag machtiging tot vernietiging zie bijlage 1).

6. Na ontvangst van de machtiging wordt de opdracht tot het feitelijk vernietigen van de archiefbescheiden gegeven aan de Functioneel (applicatie) beheerders. Voor papieren archiefbescheiden moet een archiefvernietigingsbedrijf worden ingeschakeld. VrAA heeft een contract met een papiervernietigingsbedrijf die middels de afgesloten papiercontainers de archiefbescheiden ophaalt en conform wet- en regelgeving vernietigd.
7. Na vernietiging van de archiefbescheiden (conform de vernietigingslijst) wordt er een proces-verbaal van vernietiging opgesteld, eveneens op goed houdbaar papier. Dit proces-verbaal bevat, voor vernietiging van digitale archiefstukken de in bijlage 2 genoemde tekst en voor papieren archiefstukken de in bijlage 3 genoemde tekst.
8. Het proces-verbaal van Vernietiging met als bijlage de vernietigingslijst, wordt in tweevoud ondertekend door de Gegevens-eigenaar (voor gezien en akkoord) en de Functioneel beheerder/ Senior medewerker DIV (voor uitvoering).
9. Nadat het proces-verbaal, met als bijlage de vernietigingslijst en de brief zijn getekend worden de stukken verzonden naar de gemeentearchivaris ter kennisgeving.
10. Het eigen exemplaar van het proces-verbaal incl. de bijbehorende vernietigingslijst en (indien van toepassing) het origineel van de opdracht bon/ factuur/ vernietigingsverklaring van het vernietigingsbedrijf, wordt in het eigen archief opgenomen.

7. Informatie

Voorgaande betreft een doorlopend proces zolang er binnen VrAA informatieobjecten worden vervaardigd of binnenkomen.

Ook vanaf het moment dat er alleen nog maar digitaal gewerkt wordt binnen VrAA en er geen analoge informatie meer wordt gegeneerd of ontvangen, blijft dit proces bestaan.

Het proces wordt jaarlijks geëvalueerd door de (senior) Medewerker DIV waarbij wordt gekeken of het proces nog valide is, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden nog steeds juist zijn belegd en of de werkinstructie nog aansluit op de praktijk .

Tevens maakt de (Senior) Medewerker DIV jaarlijks een overzicht van alle, in dat jaar vernietigde stukken (uitdraai van de vernietigingslijsten) en levert deze aan bij de Senior Informatiebeheerder.

De Senior Informatiebeheerder gebruikt deze overzichten voor rapportage naar het MTVrAA en de gemeente Archivaris.

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Termijnagenda Bestuur 2024

Vergadering	Onderwerp
Q1 2024	
	Voorstel begrotingswijzigingen 2024
	Programmabegroting 2025
	Jaarverslag en jaarrekening 2023
	Organisatiestructuur Vrijwillige brandweerposten
	Samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet voor het Noordzeekanaalgebied
	Tolerantiegrens 1% salaris
	Concepten Regionaal Risicoprofiel, contouren Beleidsplan, Dekkingsplan VrAA
	Actualisering FLO-regeling
	Archief: besluit Vervanging VrAA 2024 inclusief handboek Vervanging (en proces)
	Archief: handboek Vernietiging (inclusief proces)
	Aanwijzingsbesluit leden dagelijks bestuur VrAA
	Onderzoek aanpak verzuim en standpunt PTSS regeling
Q2	
	Visitatie VrAA
	Stand van zaken cybergevolgbestrijding
	Sleutelbuizen en kluizen (n.a.v. regionalisering certificaat)
	Verlof harmonisatie
Q3	
	Jaarverslag en jaarrekening 2023, Programmabegroting 2025, en gewijzigde begroting 2024
	Vaststellen concepten Regionaal Risicoprofiel, Dekkingsplan, Beleidsplan en Crisisplan VrAA
	Bespreken stand van zaken Regionaal Risicoprofiel, Dekkingsplan, Beleidsplan en Crisisplan VrAA
Q4	
	Vaststellen definitief Regionaal Risicoprofiel, Dekkingsplan, Beleidsplan en Crisisplan VrAA
	Stand van zaken cybergevolgbestrijding

	Vaststellen van Regionale Evenementenkalender 2024
NTB	
	In- door en uitstroom (inclusief quotum arbeidsbeperkten)
	Implementatieplan Bouwsteen “verplichtend karakter”

Actielijst

Nr.	Datum	Actie	Toelichting
5.	29-3-21	Voor de volgende bestuursvergadering zal gerapporteerd worden over de cijfers inzake de arbeidsbeperkten	Dit onderwerp zal worden meegenomen bij de bespreking van het onderwerp in-, door- en uitstroom.
10.	02-10-23	<p>Openstaande discussiepunten mbt spaarverlof en 1% loonontwikkeling</p> <p>18-12: Weerstandvermogen VrAA Op basis van de huidige gegevens is een prognose van het weerstandsvermogen niet opportuun. Met het opstellen van de jaarrekening kan een goed beeld gegeven worden van het weerstandsvermogen mede door een geactualiseerd risicoparagraaf. Daarnaast zit de VrAA in het begrotingsproces voor de actualisatie 2024 en begroting 2025-2028. Na het opstellen van de begroting kan worden vastgesteld welke onttrekking nodig is uit de algemene reserve.</p> <p>Verlofsparen Op aangeven van de accountant en de ambtenaren van de Gemeente Amsterdam worden de uitgangspunten rondom het verlofsparen geëvalueerd. Bij het opstellen van de jaarrekening zal de voorziening verlofsparen worden opgesteld conform de regels van het BBV.</p> <p>Nominale ontwikkeling met 1% regeling</p>	<p>Agenderen voor overleg Bestuur VrAA 18-12-2023: Nadere afspraken over spaarverlof en de 1% van de loonontwikkeling incl. het financiële risico tegenover de reserve/weerstandvermogen.</p> <p>25-03-2024: Spaarverlof is verwerkt in de jaarrekening.</p>

		De implicaties van een 1% regeling vragen verdere analyse en uitwerking van scenario's. Gekoppeld aan een reflectie van de landelijke varianten op de nominale ontwikkeling, vervolgens kan een bestendig voorstel worden opgeleverd aan het bestuur.	
13.	18-12-23	In de vergadering van 2 oktober is afgesproken dat de verschillende financiële structuren (VrAA en Gemeente Amsterdam) naast elkaar worden gelegd en met elkaar wordt besproken hoe de knelpunten (als het gaat om de aanlevertermijnen richting de Provincie) voor volgend jaar opgelost worden.	
14.	18-12-23	N.a.v. het verslag geeft mevrouw Sylvester aan dat het waterschap graag concreet invulling geeft aan het aanbod om bestuurders en adviseurs VRAA uit te nodigen. De suggestie wordt gedaan om op een locatie van het waterschap te vergaderen en te combineren met een werkbezoek van een half uur.	Een werkbezoek aan het waterschap is gekoppeld aan de bestuursvergadering van 3 juli a.s..
15.	18-12-23	De VrAA neemt de actiepunten (inclusief die over bovenregionale samenwerking) op in de uitvoeringsagenda (beleidsplan) voor de komende jaren. Voor de zomer worden deze actiepunten als voorgenomen beleidsambities besproken in de colleges en ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.	Actiepunten worden meegenomen in het beleidsplan VrAA.
16.	18-12-23	Wijziging GR: Burgemeester Boog doet de suggestie om in het document 'Uitwerking wijzigingen Wgr in concept GR VrAA 2024' het woord 'misstanden' te vervangen door 'bestuursvoering' (actie). Mevrouw Westra doet de check of het noodzakelijk is om het voorstel over het DB ook langs de raden te brengen en of de gestelde termijnen dan nog wel gehaald worden (actie).	Wijziging is verwerkt en check is gedaan. Het is niet noodzakelijk om het voorstel over het DB ook langs de raden te brengen. Afgerond.
17.	18-12-23	Mevrouw Westra geeft aan dat vorige week MRA trainees hun advies voor vrijwilligerswerving hebben gepresenteerd. De resultaten bestaan o.a. uit een uitgebreide analyse van de demografieën rondom de	Afgerond.

		kazernes. Hiervan zijn infographics per kazerne gemaakt. De infographics zullen met het bestuur worden gedeeld.	
18.	18-12-23	Burgemeester Poppens vraagt om een toelichting van het aantal COVID gevallen. Mevrouw van der Hulst zal gevraagd worden om het bestuur hierover te informeren.	Afgerond.

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Vergadering bestuur VrAA 25 maart 2024
Correspondentie- en ter kennisnamelijst

Binnenkomend:

- 20231113 Rijksbijdrage Brede doeluitkering rampenbestrijding 2024
- 20240122 Brief Veiligheidsberaad inz derdelanders Oekraïne

Uitgaand:

- -

Ter kennisname:

TKN1_brief Minister J&V aan het Veiligheidsberaad inzake het besluit over het WAS
(Waarschuwings- en Alarmeringssysteem)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van het Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA Arnhem

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
5122860

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 29 februari 2024
Onderwerp Uw reactie op het voornemen tot uitfasering van het Waarschuwing-
en Alarmeringssysteem

Geachte Voorzitter,

In uw brief van 18 december jl. heeft u mij geïnformeerd over de uitkomsten van de bespreking van mijn voornemen tot uitfasering van het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem in het Veiligheidsberaad van 15 december. U benoemt in deze brief dat tijdens het Veiligheidsberaad geen eenduidig standpunt kon worden aangenomen. U verzoekt verder te spreken over een voorlopig besluit in het Veiligheidsberaad op 18 maart 2024 en hierbij een voorstel te doen voor de toekomst van alerteringssystemen in Nederland. Hierbij geeft u een zestal aandachtspunten en de notie mee dat een aantal veiligheidsregio's het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem wil behouden op ten minste hoog risicolocaties en in de ruime omgeving daarvan.

Gezien uw verantwoordelijkheid als voorzitters van de veiligheidsregio's om mensen te informeren over de aard en omvang van een ramp of crisis, vindt u het belangrijk om hierbij ondersteund te worden door robuuste en effectieve alerteringssystemen. Dat onderschrijf ik als stelselverantwoordelijk minister volledig.

Vandaag heb ik de Tweede Kamer geïnformeerd over mijn besluit ten aanzien van de toekomst van het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem, namelijk uitfasering van het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem waarbij ruimte is voor lokaal maatwerk, en de afwegingen die hieraan ten grondslag liggen. In deze brief is ook uiteengezet hoe we ons blijven inzetten voor een toekomstbestendig waarschuwing- en alarmeringsstelsel en wordt ook ingegaan op verschillende aandachtspunten die u ook in uw brief adresseert en hoe hiermee om wordt gegaan. Met de ontwikkelingen zoals benoemd in voornoemde brief komt het huidige stelsel van alertering, en het primaire alerteringsmiddel NL-Alert, tegemoet aan deze aandachtspunten. Het gaat dan onder andere om redundantie van alerteringsmiddelen, aandacht voor laaggeletterdheid en anderstaligen bij berichtgeving in NL-Alert, het oplossen van roaming problematiek bij de inzet van NL-Alert in de grensregio's en bij NL-Alert dezelfde snelheid van alerteren bereiken als bij het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem.

Aanvullend hecht ik eraan ook hier te benoemen dat mijn ministerie blijft inzetten op doorontwikkeling van NL-Alert. De functionaliteiten die NL-Alert -aangevuld

met andere crisiscommunicatiemiddelen¹ - biedt, passen bij de huidige tijd en de informatiebehoefte van de burger. Oók bij bijvoorbeeld langdurige stroomuitval, waarbij juist een NL-Alert in de eerste paar uur een specifiek handelingsperspectief kan meegeven, in tegenstelling tot het Waarschuwings- en Alarmeringsstelsel. Ik ben mij er tegelijkertijd van bewust dat de algehele situatie anders kan zijn bij hoog risicolocaties zoals chemische clusters. Deze hoog risicolocaties vragen om een maatwerkbenadering, die ik graag in samenwerking met u nader uitwerk.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Ons kenmerk
5122860

Ik acht het, net als u, van groot belang dat er een robuust en toekomstbestendig waarschuwings- en alarmeringsstelsel voorhanden is bij allerhande rampen en crisis. Ik heb er vertrouwen in dat wij elkaar in de toekomst blijven vinden in dit gezamenlijke belang.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

¹ Wanneer er in Nederland gevaar dreigt, brengt de overheid burgers op verschillende manieren op de hoogte van de ontwikkelingen van het incident of de crisis en de acties die je moet nemen. Naast NL-Alert gaat het daarbij om communicatie via websites, sociale media of de (regionale) publieke omroepen op radio en televisie.

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Nederland
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
5109842

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 29 februari 2024

Onderwerp Naar een nieuwe toekomst voor waarschuwing en alarmering

In deze brief wordt uw Kamer, in lijn met de motie van het lid Wolbert¹, geïnformeerd over het besluit over de toekomst van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (hierna: het Alarmeringssysteem).

Wanneer zich een ramp of crisis voordoet zet de overheid zich in om de burger te informeren over de aard en omvang van de gebeurtenis, de gevolgen en hoe te handelen. Het primaire alerteringsmiddel hiervoor is NL-Alert.² Zoals reeds toegelicht in mijn brief van 7 december 2023³ staan de ontwikkelingen op het terrein van waarschuwing en alarmering allesbehalve stil en heeft mijn ministerie zich maximaal ingezet voor de doorontwikkeling van NL-Alert tot een volwassen en volwaardig alerteringsinstrument. NL-Alert heeft een groot bereik: het testbericht bereikte 92% van de Nederlanders van 12 jaar en ouder tijdens de laatste meting in december 2023. Het biedt de burger niet alleen een alarmering, maar ook op de desbetreffende gebeurtenis toegesneden informatie. Zo kan direct een passend handelingsperspectief worden geboden. Door middel van grootschalige campagnes en technologische ontwikkelingen worden moeilijker te bereiken doelgroepen toch bereikt, waardoor het gemeten bereik ieder jaar toeneemt.⁴

Hieronder licht ik graag de belangrijkste ontwikkelingen nogmaals toe:

NL-Alert app

Ik ben zeer verheugd u te kunnen melden dat op 11 december 2023 de nieuwe NL-Alert app succesvol in gebruik is genomen. De app is beschikbaar gesteld voor telefoons met Android- en iOS besturingssystemen. Deze app dient als nieuw distributiekanaal voor NL-Alert en heeft als primair doel het bereik van NL-Alerts

¹ Conform de motie van het lid Wolbert wordt het besluit aan uw Kamer voorgelegd, zie Kamerstukken II 2014/2015, 29628, nr. 529

² Wanneer er in Nederland gevaar is, brengt de overheid burgers op verschillende manieren op de hoogte van de ontwikkelingen van het incident of de crisis en de acties die je moet nemen. Naast NL-Alert gaat het daarbij bijvoorbeeld om communicatie via overheidswebsites, sociale media of de (regionale) publieke omroepen op radio en televisie.

³ Kamerstukken II 2023/24, 29517, nr. 250

⁴ Zie onder andere: [Externe link: Dumpert's campagne voor NL-Alert bekroond voor «beste inzet social media» – Mediahuis](#) en [Externe link: Op z'n Dumpert's: wat moet je doen bij een NL Alert? – Mediahuis](#)

verder te vergroten. Zo worden verschillende doelgroepen beter bediend, denk hierbij aan doven, slechthorenden, blinden en slechtzienden. De app bevat namelijk verschillende functionaliteiten waarmee mensen met een communicatieve beperking beter worden geattendeerd dat een NL-Alert is uitgezonden in hun omgeving. Daarnaast zijn er in de app functionaliteiten ingebouwd die mensen met een communicatieve beperking helpen het bericht beter te kunnen lezen, horen en begrijpen. Hierbij kan worden gedacht aan een «lees voor»-functie, het aanpassen van het contrast van het scherm en het vergroten van het lettertype. Ook is er een vertaalmodule opgenomen in de app. Deze vertaalmodule voorziet op dit moment in Engelse vertalingen, maar zal in de verdere ontwikkeling kunnen worden uitgebreid.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Ons kenmerk
5109842

Tevens is het in de app mogelijk een andere locatie in te stellen, zodat de gebruiker andere mensen, bijvoorbeeld een familielid, kan waarschuwen die in een ander gebied wonen. Ten slotte werkt de app via het internetsignaal, bijvoorbeeld mobiel internet of WiFi. Dit kan zorgen voor ontvangst in gebieden waar het normale signaal voor mobiele telefonie niet wordt ontvangen, zoals in grensregio's of in gebieden met weinig tot geen mobiele telefoniedekking.

Een nieuwe NL-Alert broker

Een NL-Alert wordt uitgezonden door de meldkamers, het Nationaal Crisiscentrum of de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Dit wordt verstuurd door tussenkomst van de zogeheten NL-Alert broker. Deze broker is een digitale toegangspoort waarin Veiligheidsregio's, meldkamers en/of het Nationaal Crisiscentrum het NL-Alert aanmaken en vervolgens distribueren naar de mobiele telefoons en andere distributiekanaal.⁵

Het NL-Alert broker systeem was na 12 jaar flink verouderd, daarom is er in oktober 2023 een nieuw NL-Alert broker systeem in gebruik genomen. Belangrijke verbeterpunten ten opzichte van de oude broker zijn:

- De nieuwe broker biedt ondersteuning aan de meldkamer bij het opstellen van een NL-Alert door crisiscommunicatieadviseurs buiten de meldkamer
- De applicatie is gemoderniseerd
- De applicatie beschikt over beter kaartmateriaal

Met het in gebruik nemen van een nieuwe NL-Alert broker wordt de voorziening nog robuuster en veiliger aangeboden. Tevens wordt gewerkt aan snellere alarmering door NL-Alerts bij verschillende scenario's uit te werken. Daarnaast is er tijdens de ontwikkeling aandacht geweest voor gebruikersvriendelijkheid van de nieuwe applicatie en het voldoen aan actuele beveiligingseisen. Deze punten zullen ook in de doorontwikkeling van de applicatie geadresseerd blijven worden.

Doorontwikkeling NL-alert

Ook de komende periode zal mijn ministerie zorg blijven dragen voor de doorontwikkeling van dit alerteringsinstrument, met als doel dit nog beter af te stemmen op de gebruiker en ontvanger. De komende tijd staat in het teken van de techniek van «geofencing», waarmee de geografische nauwkeurigheid van NL-alerts verder wordt verbeterd. Daarnaast biedt de NL-Alert app ook de mogelijkheid om met afbeeldingen en videomateriaal de boodschap over te brengen. Deze mogelijkheid wordt de komende tijd uitgewerkt.

⁵ Digitale vertrekborden in het OV, reclamezuilen, commerciële apps (Yazula en NL-Alarm) en nu ook de nieuwe NL-Alert app.

Onderzoek naar de toekomst van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem
Het Alarmeringssysteem wordt sinds 1998 als middel vanuit mijn ministerie ter beschikking gesteld aan het lokaal gezag om te voorzien in een alarmeringsfunctie richting de bevolking in tijden van crises. NL-Alert wordt sinds 2012 door mijn ministerie ter beschikking gesteld en heeft daarbij dus een hoge vlucht genomen. Kort na de komst van NL-Alert is de operationele meerwaarde en het bestaan van het Alarmeringssysteem ter discussie gesteld.

In 2025 zullen de huidige onderhoudscontracten van het Alarmeringssysteem verlopen. Daarom is nu de tijd gekomen om een beslissing te nemen over de toekomst van het Alarmeringssysteem. Ter voorbereiding op de besluitvorming over de toekomst van het Alarmeringssysteem heeft het lectoraat Crisisbeheersing van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid op mijn verzoek een onderzoek uitgevoerd naar de toegevoegde waarde van het Alarmeringssysteem in het geheel van crisiscommunicatiemiddelen. Dit onderzoek is uw Kamer toegezonden bij mijn verzamelbrief over meldkamers, missiekritische communicatie, alerteren, brandweezorg en crisisbeheersing van 24 januari 2023.⁶

Inzet

Uit het onderzoek van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid blijkt dat NL-Alert veel wordt gebruikt door de veiligheidsregio's. Sinds de start van NL-Alert in 2012 is dit middel 538 keer ingezet. Dat komt neer op gemiddeld 54 keer per jaar. De inzet van NL-Alert neemt ook steeds verder toe. Het Alarmeringssysteem is sinds 1998 slechts 36 keer ingezet. De inzet van het Alarmeringssysteem is in de afgelopen jaren verder afgenomen. In de afgelopen vijf jaar is het middel twee keer ingezet.⁷ Daarbij is ook elke keer een NL-Alert verstuurd. Uit een onderzoek van Cebeon (2021) blijkt voorts dat de inzet van het Alarmeringssysteem een te hoge drempel is voor veiligheidsregio's. In veel gevallen is geen sprake van een direct levensbedreigende situatie, maar van een verhoogd gezondheidsrisico. Daarom wordt de inzet van het Alarmeringssysteem meestal gezien als een té zwaar middel om mensen te alarmeren.

Handelingsperspectief

Daarnaast is het niet mogelijk meer dan één handelingsperspectief mee te geven met het Alarmeringssysteem. Dat maakt het Alarmeringssysteem slechts geschikt voor een beperkt aantal type incidenten, zoals brand met rookontwikkeling en uitstoot van gevaarlijke stoffen. Uit een peiling die begin 2023 is uitgevoerd blijkt overigens dat 58% van de mensen niet weet ze moeten doen als het Alarmeringssysteem afgaat.⁸ NL-Alert heeft als voordeel dat er, conform het inzet- en beleidskader, in het bericht informatie over de crisis of ramp wordt opgenomen. Dat gaat onder andere om datum, tijdstip, locatie, een beschrijving van het incident, de bijbehorende risico's en een handelingsperspectief. Uit de peiling blijkt dat bijna negen op de tien mensen deze informatie ook wenst te ontvangen bij een ramp of crisis. De functionaliteiten die NL-Alert - aangevuld

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 29517, nr. 229

⁷ 1. Zuid-Limburg. 15-7-2021. Meerssen. Evacuatie vanwege overstroming.

2. Zuid-Limburg. 3-8-2019. Sittard-Geleen. Giftige stof vrijgekomen op Chemelot.

⁸ Te raadplegen via:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/03/15/flitspeiling-alarmeringsmiddelen-overheid>

met andere crisiscommunicatiemiddelen - biedt, passen daarmee bij de huidige tijd en de informatiebehoefte van de burger. Ook bij bijvoorbeeld langdurige stroomuitval, waarbij juist een NL-Alert in de eerste paar uur een specifiek handelingsperspectief kan meegeven, in tegenstelling tot het Alarmeringssysteem.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

Ons kenmerk
5109842

Bereik van het Alarmeringssysteem

Zoals hierboven opgemerkt zijn er ontwikkelingen, zoals grootschalige campagnes en het lanceren van de specifieke NL-Alert app, die het bereik van NL-Alert verder vergroten. Het laatst gemeten bereik van de NL-Alert berichten (december 2023) is 92%. Het bereik van het Alarmeringssysteem neemt daarentegen verder af. Het Alarmeringssysteem is geen landelijk dekkend systeem. In het meest gunstige geval is de sirene door ongeveer 75% van de mensen te horen. Dat neemt verder af doordat er in nieuwe woonwijken, kleinere woonkernen of locaties waardoor bij verandering in bebouwing de hoorbaarheid van het Alarmeringssysteem wordt beïnvloed, zoals hoogbouw, slechts in enkele gevallen sirenes zijn bijgebouwd. Sirenes bijplaatsen is een verantwoordelijkheid voor gemeenten. Het zou gaan om ongeveer 500 potentiële locaties. Overigens blijkt uit de uitgevoerde peiling dat 75% van de mensen denkt dat het Alarmeringssysteem in alle woonwijken te horen is. Dat is dus niet het geval.

Veiligheidsregio's

Bij eerdere besprekingen in het Veiligheidsberaad (onder andere in 2015 en 2018) over de toekomst van het Alarmeringssysteem, is al begrip uitgesproken om op termijn te komen tot uitfasering, mits aan een aantal voorwaarden zou worden voldaan. De zorgen destijds zaten met name in het vergroten van het algemene bereik van NL-Alert, in alarmering van mensen woonachtig nabij hoog risico chemische industrie en het bereik van NL-Alert ten aanzien van kwetsbare groepen en mensen in grensregio's.

In mijn brief van 7 december heb ik uw Kamer al kunnen melden dat voornoemde ontwikkelingen en de verschillende publiekscampagnes rondom NL-Alert hieraan invulling hebben gegeven en positief hebben bijgedragen aan de robuustheid en het bereik van NL-Alert.⁹ Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, het publieke kennisinstituut van de veiligheidsregio's, heeft op basis van die ontwikkelingen eveneens geconcludeerd dat NL-Alert zich bewezen heeft als het primaire alerteringsinstrument.

In het Veiligheidsberaad van 15 december 2023 heeft een meerderheid te kennen gegeven mijn besluit tot uitfasering, met lokaal maatwerk op hoog risicolocaties, te kunnen steunen. Het Veiligheidsberaad kan daarbij echter geen eenduidig standpunt innemen. Dat er zorgen zijn over het uitfaseren van het Alarmeringssysteem in veiligheidsregio's met hoog risico chemische industrie is mij bekend. Deze zorgen neem ik zeer serieus en daarom zal ik in mijn besluit rekening houden met lokaal maatwerk voor hoog risicolocaties.

Besluit

Gezien het sterk toegenomen gebruik van NL-Alert, het bredere bereik, het meegeven van informatie waaronder een handelingsperspectief en de mogelijkheid om deze techniek verder door te ontwikkelen, is de conclusie dat NL-Alert hét primaire middel is om te gebruiken bij rampen en crisis.

⁹ Kamerstukken II 2023/24, 29517, nr. 250

Het Alarmeringssysteem biedt weinig voordelen en kan zich feitelijk nauwelijks beroepen op grote successen, niet alleen in ons land, maar ook niet in de landen om ons heen, aldus het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid in zijn onderzoek. Het Alarmeringssysteem als landelijk dekkend alarmeringsmiddel heeft daarmee zijn langste tijd gehad.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's
en Crisisbeheersing

De hiervoor geschetste ontwikkelingen rondom NL-Alert en alle andere relevante feiten en omstandigheden afwegende, hebben gemaakt dat ik heb besloten over te gaan tot uitfasering van het Alarmeringssysteem na aflopen van de onderhoudscontracten eind 2025, waarbij waar nodig ruimte voor maatwerk is. Concreet betekent dit dat er in een aantal gebieden extra waarschuwingssystemen zullen blijven bestaan.

Ons kenmerk
5109842

Het zorgvuldig uitfaseren van het Alarmeringssysteem, inclusief de aandacht voor maatwerk op hoog risico locaties, past daarbij binnen het huidige financiële kader. Financiële analyse wijst ook uit dat voor het in stand houden (en dan ook waar nodig uitbreiden) van het Alarmeringssysteem na 2026 de verwachting is dat de kosten aanzienlijk meer zullen zijn, naar schatting ten minste 160 miljoen euro. Dit past niet binnen de huidige financiële kaders en staat niet in verhouding tot de maatschappelijke kosten en baten, zoals ik hierboven heb geschetst.

Conform de motie van het lid Wolbert leg ik door middel van deze brief het besluit tot uitfasering van het Alarmeringssysteem aan uw Kamer voor en ga ik graag in gesprek met uw Kamer hierover.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius